

MANUSCRISELE SLAVE

DIN BIBLIOTECA ACADEMIEI R.P.R.

VOL. I

MANUSCRISELE SLAVE
DIŢ BIBLIOTECA ACADEMIEI R. P. R.
Vol. I

P. P. PANAITESCU

MANUSCRISELE SLAVE

DIN BIBLIOTECA ACADEMIEI R P R

Vol. I

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE
1959

INTRODUCERE

Colecția de manuscrise slave a Academiei R.P.R. cuprinde pînă azi 730 de manuscrise. Catalogul care descrie aceste manuscrise este proiectat în trei volume, ultimul cuprinzînd și indicii.

Pe lîngă un mic număr de manuscrise redactate în limbile slave moderne: rusă, polonă, sîrbă, bulgară și ucraineană, marea majoritate a acestor manuscrise sînt în limba slavă bisericească (veche bulgară) în diferite redacții (adică versiunile limbii slave bisericești scrise sub influența unora din limbile slave vii din epoca redactării sau copierii manuscrisului respectiv): redacția medio-bulgară, cea mai folosită pentru textele scrise în țara noastră, redacțiile sîrbești, ruse și ucrainiene (n-am folosit termenii de medio-sîrbă sau medio-rusă, deoarece între limba sîrbă și rusă din secolele XIV—XV și cea de azi nu sînt adîncile deosebiri gramaticale, pe care le întîlnim între limba bulgară din aceste veacuri și cea modernă).

Deoarece cea mai mare parte a acestor manuscrise sînt scrise chiar pe teritoriul țării noastre, ele constituie un izvor intern al vechii culturi romînești, anterior mărturiilor scrise în limba poporului. Deși scrise într-o limbă străină, limba slavă fiind limba culturii clasei suprapuse și a statului, și reproducînd în cele mai multe cazuri texte traduse și redactate în țări străine, prin folosirea lor în țara noastră, prin preocupările și nevoile de cultură la care răspund, studiul lor face parte integrantă din studiul izvoarelor vechii noastre culturi. Chiar acele manuscrise care au fost aduse în secolele trecute din țări slave, pentru a fi folosite în țările romîne, sînt o mărturie a relațiilor de cultură între aceste țări și țara noastră.

Cîteva texte religioase, textele istorice de cronici ale țărilor romîne și mai ales însemnările cu caracter istoric ale copiștilor și cititorilor, acestea foarte numeroase, completează și măresc valoarea izvoarelor interne a colecției de manuscrise slave din Biblioteca Academiei R.P.R.

Pentru istoria popoarelor slave vecine și în special a culturii lor, aceste manuscrise sînt de asemenea de o mare importanță, cuprinzînd elemente prețioase din istoria culturii în țările slave: Ucraina Polonia, Bulgaria și Serbia.

De aceea, se impunea publicarea de către Academia R.P.R. a unui catalog al manuscriselor slave din biblioteca ei, care pînă acum lipsea. Catalogul lui Al. Iațimirski, *Славянскія и Русскія рукописи румынскихъ библиотекъ в Сборникъ отдѣленія русскаго языка и словесности имп. Академіи Наукъ*, tom. 79, St. Petersburg 1905, care privește în genere fondurile de manuscrise slave din țara noastră prezintă o descriere sumară și nesistematică a unui număr relativ redus de manuscrise, descriere ce cuprinde foarte numeroase omisiuni și greșeli, așa că nu mai corespunde nevoilor științifice.

FORMAREA FONDULUI DE MANUSCRISE AL ACADEMIEI

Fondul de manuscrise slave al Academiei R.P.R. constituie cel mai important și mai numeros fond de manuscrise slave din țara noastră. Acest fond s-a format treptat prin reunirea unui număr de fonduri de proveniență diversă. Cele mai multe manuscrise slave provin din colecțiile mănăstirilor, care aveau și au încă în parte biblioteci de manuscrise religioase și chiar profane din timpurile cele mai vechi, ele constituind cele mai vechi biblioteci din țară. Prin anume măsuri administrative, aceste biblioteci au fost ridicate de la mănăstiri și depuse în biblioteca Academiei, sau au ajuns la Academie pe o cale indirectă, adică au fost depuse întâi la Muzeul de antichități și la Casa bisericii, de unde au ajuns apoi la biblioteca Academiei R.P.R.

Aceste colecții nu mai formează un fond distinct, de cele mai multe ori nici nu mai posedăm informații despre biblioteca de mănăstire de la care provin, afară de cazul cînd însemnările cititorilor aflate pe paginile manuscrisului ne dau indicații în acest sens.

Dintre fondurile mari de manuscrise slave de la Biblioteca Academiei R.P.R. provenite de la diferite mănăstiri și biserici din Țara Românească și Moldova, adunate de stat și apoi depuse la Academie, cele mai importante sînt fondul donat de Ministerul Instrucțiunii Publice la 1895 (vezi în prezentul catalog nr. 516 — 527) și fondul trecut la Academie de la Muzeul de antichități la 1908 (nr. 171—409), de la Ministerul Cultelor în anii 1904—1907 (nr. 490, 530—507, 509—510, 515—527) și de la Seminarul central (nr. 454—481).

Cea mai importantă colecție de manuscrise slave de la mănăstiri, care a intrat în fondul Academiei, este cea de la mănăstirea Neamțului, unde fîința biblioteca din prima jumătate a secolului al XV-lea cu un mare număr de manuscrise prețioase, în special din literatura patristică. Acest fond fusese descris încă de cînd se afla la mănăstire, întâi de episcopul Melhisedec¹⁾, apoi de Al. Iațimirski²⁾, dar cu totul incomplet. Pe lângă biblioteca medievală în limba slavă, biblioteca de la Neamț cuprindea și biblioteca de traduceri în limba slavă (de redacție ucrainiană) a starețului rus Paisie Velickovski și a elevilor săi (de la sfîrșitul secolului al

¹⁾ Episcop Melhisedec, *Catalog de cărțile străvechi și rusești vechi ce se află în biblioteca sintei mănăstiri Neamțului*, în „Revista pentru istorie, filologie și arheologie”, III (1884), p. 129—143.

²⁾ Al. Iațimirski, *op. cit.*, p. 513—797.

XVIII-lea), care de asemenea a intrat în parte în colecția Academiei R.P.R. Fondul de la mănăstirea Neamț e cuprins, în genere, între numerele 84—169 din prezentul catalog. Alte biblioteci de mănăstiri cu manuscrise slave, care au intrat în colecția Academiei, sînt acelea de la mănăstirea Dobrovăț din Moldova (nr. 535—552), care cuprinde și ea un număr de manuscrise slave din veacul al XV-lea și cele de la mănăstirile Vorona (nr. 553—612, 617) și Coșula (nr. 628—631), cu fonduri mai noi. Din Țara Românească, biblioteca cu cele mai multe manuscrise prețioase din secolul al XVI-lea, care a fost înglobată în Biblioteca Academiei, este cea de la mănăstirea Bistrița din Oltenia. Această bibliotecă, descrisă parțial de Al. Odobescu ¹⁾, a intrat la Academie trecînd întîi pe la Muzeul de anti-chități, unde a rămas un mic număr de manuscrise de la această mănăstire.

Dintre colecțiile particulare de manuscrise slave donate sau lăsate prin moștenire Academiei, cele mai însemnate sînt: Biblioteca episcopului de Huși, apoi de Roman, Melhisedec, donată Academiei, care cuprinde și un număr de manuscrise rusești achiziționate de episcopul Melhisedec în timpul studiilor pe care le-a făcut la Kiev (nr. 424—436); apoi bibliotecile Gr. Tocilescu (nr. 410—418), N. Docan (nr. 664—674), D. A. Sturdza (nr. 50—58, 62—64), acestea din urmă cu un bogat fond de manuscrise slave bisericești începînd din veacul al XV-lea, episcop Ghenadie Enăceanu (nr. 482—490), episcop Dionisie de Buzău (nr. 437—446). Fonduri mai mici de manuscrise slave intrate mai recent la Academie sînt cele de la Casa bisericii și de la Institutul de istorie al Academiei R.P.R. (din anul 1954, nr. 712—722). Pe lîngă aceste fonduri de manuscrise, un număr de manuscrise slave din colecția Academiei R.P.R. provin din achiziții de la diferite persoane, precum și din cîteva donații. Dată fiind originea fondului de manuscrise slave, este firesc ca el să nu constituie o colecție unitară, ci dimpotrivă aceste manuscrise sînt diferite ca limbă, ca proveniență, se întind pe un spațiu de mai multe secole și au conținut foarte diferit.

VI. CHIMEA MANUSCRISELOR

Cel mai vechi manuscris datat din colecția manuscriselor slave ale Academiei R.P.R. este manuscrisul nr. 205, care datează din anul 1346. Totuși, dintre manuscrisele nedatate cu o însemnare a scriitorului sînt unele și mai vechi, cum se poate stabili după datele paleografice și lingvistice. Din secolul al XIII-lea datează Apostolul slav de sub nr. 20, Octoihul de la nr. 450 (de la Caransebeș, sec. XIII—XIV), fragmentul de Evangheliar de la Rîșnov (sec. XIII—XIV) nr. 613, Mineiul de la Neamț nr. 682, toate pe pergament. Din secolul al XIV-lea sînt: ms. miscelaneu nr. 72, Apocalipsul cu tîlcuire (nr. 100) datat după semnătura lui Sava II, patriarhul sîrbilor (1399—1420), fragmentul din Vechiul Testament de la Rîșnov, nr. 677, toate pe pergament.

Una din problemele care rămîn deschise este locul unde au fost scrise aceste manuscrise. Afară de ms. amintit mai sus sub nr. 100 și poate și

¹⁾ Al. Odobescu, *Despre unele manuscrise și cărți tipărite aflate la mănăstirea Bistrița (Vilcea)*, în „Revista română”, I, 1861, p. 703—741.

nr. 72 scrise în Serbia, nu se poate stabili pe bază de criterii paleografice sigure locul unde au fost scrise aceste manuscrise, cele mai vechi ale colecției Academiei R.P.R. Unele din ele se apropie ca scris mai mult de manuscrisele scrise mai târziu în Țara Românească și Moldova și nu se pot lega cu siguranță de vreo școală străină. Deosebit de interesante sînt în această privință manuscrisele și fragmentele de manuscrise găsite în Transilvania și în Banat, amintite mai sus (nr. 450, 613, 677), care par a aparține unei școli de scriitori locali de manuscrise. Un studiu mai amănunțit al acestor manuscrise ne va arăta dacă, în adevăr, se poate vorbi de o școală de copişti și deci de circulația unor manuscrise slave păstrate pînă astăzi în țara noastră dinainte de întemeierea statelor feudale ale Țării Românești și Moldovei.

Manuscrisele slave din veacul al XV-lea formează partea cea mai interesantă a colecției. Aceste manuscrise cuprind, între altele, grupul de texte, în general miscelane de vieți de sfinți și de opere ale părinților bisericii copiate de diacul Gavril de la mănăstirea Neamț (1439—1447), dintre care unele au valoare și de izvoare istorice pentru secolele XIII—XIV, ca operele patriarhului Euthimie de Tîrnova (ms. nr. 164, 165, 151, 152, 302 și altele) ¹, precum și ale lui Grigore Țamblac, mitropolit de Kiev, care a stat și în Moldova (ms. nr. 164, 309) ². Un grup interesant de manuscrise slave moldovenesti din această epocă sînt manuscrisele din domnia lui Ștefan cel Mare, pe care marele domn a pus să fie scrise și copiate pentru mănăstirile și bisericile domnești din țara lui (nr. 93, 547, 548 etc.) ³. Un număr de Pravile (vezi mai jos), Pomelnicul de la Bistrița (nr. 78), precum și un număr de manuscrise slave din acest veac din Țara Românească, de proveniență felurită, cuprinzînd pravile și texte ale părinților bisericii, completează grupul de manuscrise slave din veacul al XV-lea.

Manuscrisele din veacurile următoare sînt în majoritatea cazurilor cărți de cult bisericesc: Psaltiri, Tetravanghele, Liturghiere, Tipicoane etc.; totuși, din veacul al XVI-lea, avem un număr de Pravile (în special Pravila de la Neamț, în versiunile de la 1512 — copie fotografică — și cea din 1557, care cuprinde și opere istorice, ms. nr. 636).

Deși la sfîrșitul veacului al XVII-lea limba poporului înlocuiește, în cultura noastră, limba slavă bisericească, totuși folosirea limbii slave în Transilvania continuă în biserica ortodoxă a romînilor din această provincie, fiind definitiv înlocuită cu cea românească abia în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea. Biblioteca Academiei R.P.R. posedă texte liturgice slave din Transilvania și Maramureș din secolul al XVIII-lea (d. e. nr. 445) cu interesante date despre începuturile traducerilor acestor texte în romînește.

¹) Emil Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthymius*, Viena, 1901, și E. Turdeanu, *Opera patriarhului Eftimie al Tîrnovei în literatura slavo-romînă*, în „Cercetări literare”, vol. VI.

²) A. I. Iașinirski, *Grigori Țamblak*, (în l. rusă), St. Petersburg, 1904, E. Turdeanu, *Grégoire Camblak, faux arguments d'une biographie*, în „Revue des études slaves”, 22 (1946), p. 46—81.

³) E. Turdeanu, *Manuscrisele slave din timpul lui Ștefan cel Mare*, în „Cercetări literare”, 5 (1943), p. 99—240.

În genere, se poate spune că în colecția de manuscrise slave a Academiei R.P.R. se află texte, care acoperă întreaga perioadă a vieții de stat din epoca feudală la români și din toate regiunile, care formează teritoriul Republicii Populare Romîne.

MANUSCRISELE SLAVE DIN ȚĂRILE SLAVE VECINE. CIRCULAȚIA LOR

Manuscrisele slave se pot împărți în : *a*) texte interne, scrise pe teritoriul țării noastre, care fac parte din literatura țării noastre, și *b*) texte străine, scrise în țările slave : Rusia, Bulgaria, Serbia, Ucraina, Polonia, care au ajuns în țara noastră pe diferite căi. Numai un foarte mic număr din aceste manuscrise redactate în țările vecine au fost achiziționate sau donate Academiei, din aceste țări, în vremea noastră ; cele mai multe sînt rezultatul circulației manuscriselor slave între țările care foloseau limba slavă ca limbă de cultură, în epoca sec. XIV—XVIII. Așa dar, aceste manuscrise slave scrise în țările vecine au fost aduse la noi în veacurile trecute, pentru a fi folosite în bisericile romînești sau citite de oamenii culti care știau slavonește. Ele sînt o mărturie a circulației manuscriselor, deci a circulației elementelor de cultură, între țările romîne și Rusia, Bulgaria, Serbia și celelalte țări slave.

Astfel, în privința circulației manuscriselor slave din Ucraina în țările noastre, semnalăm de exemplu ms. nr. 4, scris în Ucraina în secolul al XIII-lea și ms. nr. 5 cu o însemnare arătînd că acest manuscris, scris în Ucraina, a fost cumpărat în 1673, la Suceava, în timpul războiului turco-polon, la care luau parte și trupe căzăcești ; în veacul al XVIII-lea, acest manuscris a ajuns în Transilvania. Evanghelia din 1668, scrisă la Șargorod, oraș din Ucraina, care avea multe relații comerciale cu Moldova ¹⁾, a fost copiată de un oarecare Enache și dăruită unei biserici din această din urmă țară. În genere, două sînt principalele epoci de mare circulație a manuscriselor rusești și în special a manuscriselor ucrainiene în țările romîne : secolul al XVII-lea (vezi, de exemplu, manuscrisele nr. 17, 25, 76. 102, 268, 356, 418, 456, 697, 714) și secolul al XVIII-lea, epoca intensei activități de traduceri în bisericile romîne sub egida starețului rus Paisie Velicickovski (biografia lui în ms. nr. 350). Atunci se transcriu în țările romîne operele unor scriitori ruși, care au jucat un rol însemnat în cultura religioasă rusă și pentru despărțirea acestei culturi de bizantinism, ca de exemplu Simion Poloțki (ms. 378, 389, 583), Teofan Prokopovici (care a avut legături cu Dimitrie și Antioh Cantemir, autorul Satirelor) (ms. nr. 70), Dimitrie de Rostov (mr. nr. 163, 448). Acești scriitori sînt considerați ca premergătorii și colaboratorii lui Petru cel Mare pe tărîmul bisericesc.

În afară de aceste două perioade de mare intensitate a circulației manuscriselor slave din Rusia și Ucraina în spre țările romîne, avem și o serie de alte manuscrise din Ucraina care au ajuns încă din vremea alcătuirii lor în Moldova, Țara Romînească și Transilvania. Astfel, însemnările scriitorilor manuscriselor și ale cititorilor arată că o serie de manuscrise

¹⁾ C. Stoile, *Negustorii din Șargorod în Moldova*, în „Revista istorică romînă”, 5—6 (1935—1936), p. 382—387.

au trecut în țările române și în secolul al XVI-lea (de ex. ms. nr. 18, 344, 460 — din anul 1551 — 655, 671).

Circulația manuscriselor din Serbia în Țara Românească și în Moldova se poate urmări în colecția de manuscrise a Academiei R.P.R. încă din veacul al XIV-lea (ms. nr. 205, Psaltire scrisă în Serbia la 1346, ms. 100 fost al lui Sava II, patriarhul sîrbilor (1399—1420), ms. nr. 135 din sec. XV, cu viețile regilor sîrbi etc.).

În ce privește Bulgaria, pe lângă un număr de manuscrise mai noi din secolele XVIII—XIX, este demn de semnalat ms. nr. 176, Tetravanghelul din 1503, scris la mănăstirea Rilo de monahul Spiridon.

Cele cîteva manuscrise polone ale colecției nu provin dintr-o veche circulație a manuscriselor, ci din achiziții recente.

LIMBA ȘI PALEOGRAFIA

Un studiu al limbii și paleografiei textelor slave din colecția Academiei R.P.R. nu-și are locul în această prezentare sumară a acestui fond de manuscrise. E destul să spunem că acele manuscrise care sînt redactate sau copiate în țările slave vecine se pot recunoaște prin particularitățile de limbă, ortografie și paleografie din epoca și țara respectivă. Deși limba slavă a bisericii și a statului era în țările române o limbă străină, prin scrierea și folosirea ei îndelungată în aceste țări, s-a ajuns la formarea unui tip de limbă și mai ales de paleografie slavă scris pe teritoriul țării noastre, pe care l-am putea numi slavo-romîn. La baza acestui tip, care, după cum vom vedea, se subîmparte în subtipuri (moldovenesc, muntenesc și transilvănean) stă redacția medio-bulgară a limbii slave bisericești.

Se știe că limba slavă bisericească, folosită în biserică și actele de stat în țările slave ortodoxe, este limba slavă macedoneană, numită de lingviști și veche bulgară, folosită în Macedonia (regiunea Salonic) în veacurile IX—X, limbă în care apostolii slavilor Metodie și Cîril cu ucenicii lor au tradus din grecește textele bisericești. Această limbă a rămas limba oficială a bisericii slave ortodoxe ¹⁾, dar textele traduse și copiate în veacurile următoare și în țări diferite au suferit influența limbilor vii vorbite în acele țări. Astfel s-a format o *redacție medio-bulgară* a limbii slave bisericești (adică o redacție care stă sub influența limbii bulgare vorbite în veacurile XII—XV), o *redacție sîrbească* și o *redacție rusească* (și ucrainiană).

Limba medio-bulgară folosită în țările române (în textele religioase numai ca o influență asupra textelor vechi scrise în limba slavă bisericească) se deosebește de limba slavă bisericească sau veche bulgară prin aceea că nazalele *ѧ* și *ѡ* încep să fie înlocuite cu *ѣ* și respectiv cu *ѥ*, deci se pronunță *î* și *ea*, prin dispariția dualului, apariția cazului general la declinări și confuzia între desinențele cazuale. Textele manuscriselor din țările române șovăie între slavă bisericească și medio-bulgară, de aceea le putem denumi slave bisericești de redacție medio-bulgară. Această limbă este folosită, atît în Țara Românească, cît și în Moldova și în Transilvania.

În Țara Românească, un număr de manuscrise sînt scrise într-o limbă care denotă influențe sîrbești (în special *ѣ* în loc de *ѥ*, folosirea unui singur

¹⁾ V. Jagić, *Entstehungsgeschichte der kirchenslavischen Sprache*, Berlin, 1913.

ier ѡ, și dispariția lui ѡ, precum și a lui ѣ, fără a vorbi și de anume influențe lexicale), dar numărul manuscriselor slave cu influențe sîrbești, cel puțin în colecția Academiei R.P.R., este net inferior celor de redacție medio-bulgară.

Influențele limbii ucrainiene se simt în textele scrise sau copiate în nordul Transilvaniei, Maramureș și Moldova (înlocuirea lui ѣ din textele slave bisericești cu ѡ; ѡ înlocuiește pe ѣ care dispare, iar ѡ este înlocuit cu ѡ, limba rusă nu cunoaște nazalele, ѡ interior înlocuit cu ѡ, ѡ înlocuit cu ѡ, în forme ca velikogo, gorod, și nu velikago și grad etc.).

O observație interesantă se poate face în privința manuscriselor care reprezintă o tradiție mai strictă a limbii în comparație cu textele diplomatice (urice, zapise etc., în limba slavonă) din Moldova. Pe cînd în actele de cancelarie în slavonește din Moldova, influența rusă și ucrainiană este vădită și aproape generală, în textele de manuscrise și în special în cele bisericești și juridice, predomină redacția medio-bulgară a limbii slave bisericești, iar influența rusă este foarte slabă, de cele mai multe ori total absentă. Aceasta se explică, credem, prin aceea că textele de manuscrise erau scrise, nu de gramaticii de cancelarie, ci în mănăstiri, de clerici, care păstrau limba modelelor copiate și tradiția străveche de origine bulgară din ortodoxia din Moldova.

Alături de acest aspect al limbii manuscriselor slave, care nu poate fi considerat specific pentru manuscrisele copiate în țările romîne, sînt o serie de particularități paleografice (forma dată unor litere, ornamentele inițialelor ornate, mărimea și lățimea literelor), care se întîlnesc numai în țările romîne și îngăduie identificarea manuscriselor care au fost scrise pe teritoriul R.P.R. și chiar datarea lor pe secole și pe regiuni. Lunga practică a scrierii slave în țările noastre a avut, firește, ca rezultat crearea unui meșteșug special al grămăticilor de manuscris, care se deosebește prin nuanțe de acela al grămăticilor străini.

În Moldova se remarcă, în secolul al XV-lea, semiunciala minusculă, scrisă foarte regulat cu o cerneală ușor cafenie, scriere care își are centrul în școala de la mănăstirea Neamțului. În veacul al XVI-lea, în Moldova, avem o scriere foarte dreaptă și mai mare, tot semiuncială.

În Țara Romînească, scrisul este ceva mai neregulat și chiar în textele scrise cu cea mai mare îngrijire, se constată ușoare influențe de cursivă, care merg accentuîndu-se în veacurile mai apropiate de vremea noastră.

Scrisul manuscriselor în limba slavă din Transilvania este mai apropiat ca formă de cel din Țara Romînească, decît cel moldovenesc. Se observă însă că aceste manuscrise ardeleni, fiind scrise de scriitori din sate, într-o provincie unde nu se află o curte domnească cu cancelarie slavonă, nici mari și bogate mănăstiri cu veche tradiție literară slavonă, au un scris mai puțin caligrafic, mai puțin regulat decît cel din Țara Romînească și din Moldova.

Din aceste scurte considerații, rezultă că a existat o școală de caligrafi și de scriitori de manuscrise slave în țara noastră, o școală internă, care se deosebește de școlile scriitorilor slavi din țările slave. Această școală romîno-slavă se subîmparte în trei: moldovenească, munteană și transilvană (cu Banatul și Maramureșul).

În textele scrise în limba slavă s-au intercalat uneori titluri, pasaje, extrase sau adaosuri în limba romînă. Aceste texte romînești cuprinse în

manuscrisele slave sînt de o deosebită importanță, în primul rînd prin vechimea lor (cele mai multe datează din veacul al XVI-lea), apoi, prin aceea că, fiind traducerea sau complementul unor texte slave din manuscrisul respectiv, ne îngăduie să urmărim procedeul traducerilor și în genere tehnica introducerii limbii romîne în textele de cultură în locul celor slavone.

Astfel, ms. nr. 117, un Antologhion din Țara Romînească din secolul al XVI-lea, are la sfîrșit o serie de orații, adresate domnului, doamnei, țării, voinicilor (soldaților) etc., cu titluri romînești din veacul respectiv (din nefericire, o parte din foi au fost smulse și nu putem afla aceste titluri, decît din catalogul lui Iațimirski). Ms. nr. 692 este o Pravilă moldovenească, scrisă la 1581 de Lucaci „ritorul”, care cuprinde o traducere interliniară a textelor slavone de pravilă, și alte texte romînești ale Pravilelor. În Transilvania ms. 41 din secolul al XVII-lea are titlurile rugăciunilor din Octoih în romînește, deși textele rămîn în slavonește. De asemenea, Octoihul de la nr. 445 cuprinde texte traduse în romînește, alături de cele slave. Această traducere, care datează din secolul al XVIII-lea, se datorește unui diac de sat, Toader din Ibașfalău.

CUPRINSUL MANUSCRISELOR. LITERATURA RELIGIOASĂ

O mare parte din manuscrisele slave din colecția Academiei R.P.R. cuprind texte liturgice ca : Liturghierul, Psaltirea, Apostol, Tetravanghele, Tipicoane etc., precum și un mic număr de texte din Vechiul Testament. Aceste texte interesante pentru studiul liturgicei în trecutul nostru, prezintă date interesante și pentru cercetarea răspîndirii textelor slave în diferite epoci și în diferite regiuni ale țării. În această privință, ele pot servi ca obiect de studiu al unei probleme foarte puțin cunoscută de cercetători, răspîndirea slavonismului în Transilvania, cu aceeași limbă slavă ca și în Țara Romînească și în Moldova. Alături de străvechile manuscrise slave din Banat și de la Rîșnov, din secolele XIII—XIV, despre care am vorbit mai sus, sînt de semnalat manuscrisele nr. 41 din Transilvania de la Rîbna Mare, scris în secolul al XVII-lea, Mineele din „Margine”, ms. nr. 252 și 255, Calendarul bisericesc, ms. nr. 274, scris în Banat în secolul al XVI-lea, cu însemnare despre domnia lui Soliman II Magnificul, precum și manuscrisele nr. 411, 501, 632, 634, 657, 662. Scrise din porunca juzilor de sat, de diacii locali de slovenie, ele dezvăluie existența unei culturi slavo-romîne cu caracter sătesc în Transilvania, cultură care n-a fost încă studiată.

Literatura religioasă în limba slavă, așa cum apare în manuscrisele slave ale Academiei R.P.R., este interesantă și prin alte laturi. Cele mai multe din textele religioase sînt copii după traduceri ale textelor grecești bizantine, traduceri executate în țările slave : Bulgaria, Serbia, Rusia. Pentru noi, aceste texte copiate nu au valoare decît ca mărturie a ceea ce se citea din literatura religioasă și care laturi dintr-însa au circulat la noi.

Sînt totuși cîteva excepții, adică texte slave care au fost redactate în țara noastră de scriitori romîni știutori de slavonește. Astfel sînt „Pri-pealele” în cinstea Maicii Domnului, redactate în slavonește de fostul logofăt al lui Mircea cel Bătrîn, călugărit sub numele de Filotei (ms. 209,

277, manuscris din 1493, 724). De asemenea, ms. nr. 278 din secolul al XVI-lea din Țara Românească, care cuprinde slujba sfântului Mihai Mărturisitorul, are o cântare de laudă pentru acest sfânt, datorită lui Simon Dédulovici vîstierul.

Molitvelnicele (cărți liturgice cu slujbe și rugăciuni) dezvoltă prin cuprinsul lor anume laturi ale vechii vieți sociale și ale culturii materiale românești în evul mediu, prin folosirea unor rugăciuni speciale la culesul viilor, la secerat, la adunarea poamelor, pentru ritualul înfrățirii, rugăciune de apărare la năvăliri barbare (de ex. ms. nr. 421 din secolul al XVI-lea și ms. nr. 34 din secolul al XVII-lea).

Literatura patristică, operele teologice ale părinților bisericii, în special cuvîntări, traduse din grecește, formează un capitol bogat al literaturii bizantine, care a fost făcută cunoscută cercurilor culte ale societății feudale românești, în haină slavonă.

Nu numai scrierile care erau foarte răspîndite în toate țările ortodoxe, ale lui Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare, Isac și Efrem Sirul, Teofilact de Ohrida, se regăsesc într-un mare număr de manuscrise slave miscelane din colecția Academiei R.P.R., dar și scrieri relativ rare și cu o haină filozofică teologică grea au fost copiate în țările noastre și au avut deci o răspîndire între cititorii de aici. Astfel : Cuvîntările lui Iosif Bryennios rostite la curtea imperială bizantină după conciliul de la Florența (1439) (ms. nr. 147 din sec. XV—XVI), operele lui Damaschin Studitul (ms. nr. 146), Grigore Palamas, mitropolitul din Thessalonic din sec. XIV, sprijinitorul Hesihaștilor, (ms. 153 din sec. XV), Învățăturile lui Dionisie Areopagit (ms. nr. 290). Toate aceste scrieri au o înaltă ținută filozofică, scrise într-un stil retoric greu de înțeles, ceea ce denotă că cunoașterea limbii slave la romîni, în special în secolul al XV-lea, de cînd datează cele mai multe manuscrise de acest fel, nu se mărginea la înțelegerea slujbei bisericești, ci se ridica la înțelegerea subtilităților limbii retorice cu cunoașterea adîncită a unui lexic bogat și a formelor sintaxei retorice.

De remarcat ca un text rar al literaturii teologico-istorice ms. nr. 296, care cuprinde epistole și decrete ale teologilor bizantini adresate țarului bulgarilor și căpeteniilor altor biserici ortodoxe în sec. IX și următoarele, manuscris scris în Moldova în sec. XV.

Viețile de sfinți ale lui Evtimie de Tîrnova și Grigore Țamblac cuprind date istorice despre Bulgaria, Serbia și țările noastre; ele sînt copiate în țara noastră încă din veacul al XV-lea (vezi mai sus p. VI).

LITERATURA ISTORICĂ

Literatura istorică în limba slavă este reprezentată, în colecția de manuscrise a Academiei R.P.R., de un număr relativ redus de manuscrise în comparație cu cele de conținut religios, dar aceste texte sînt din cele mai importante, în special ca izvoare ale istoriei R. P. R.

Manuscrisul nr. 649, fost la clubul bulgar de la Tulcea, cuprinde într-o copie din veacul al XVI-lea *Letopisețul zis de la Bistrița*, cea mai veche cronică internă a Moldovei. Același manuscris cuprinde și cronică bizantină a lui Constantin Manasses din secolul al XII-lea, cu adaose

extrase din alți scriitori privitoare la istoria Bulgariei, traduse în medionbulgară pe la 1350 (pentru ediții vezi nr. respectiv din catalog).

O a doua cronică slavă, privitoare la Moldova, este așa-numita (de editorul I. Bogdan) Cronică sîrbo-moldovenească, păstrată în două versiuni; în versiunea sa din 1557, ea se află cuprinsă în ms. nr. 637.

Pomelnicul de la mănăstirea Bistrița din Moldova (ms. nr. 78) este cel mai vechi pomelnic al domnilor și boierilor, precum și al multor persoane din popor, al oștenilor căzuți în luptele cu turcii din Moldova, din vremea lui Ștefan cel Mare.

Alături de acest pomelnic, colecția cuprinde și alte pomelnice slave mai noi: Pomelnicul mănăstirii Tismana, în Țara Românească (sec. XVIII), ms. nr. 463, cel de la Neamț (sec. XIX) ms. nr. 168, precum și unele manuscrise de la mănăstiri dinafara hotarelor țării, dar care privesc istoria noastră: Pomelnicele de la Schitul Mare din Galiția (ms. nr. 78 și 500, ambele din veacul al XVII-lea), cu numeroși donatori pomeniți în text, boieri din Moldova și mai ales orășeni din Suceava. Din Epir sînt două pomelnice, acel al mănăstirii din Pogoniana (1692), ms. nr. 529 și cel al mănăstirii Driano (1705), ms. nr. 530, care și ele cuprind nume de donatori romîni.

Cronicile scurte ale țării noastre sînt reprezentate printr-un text aflat în ms. 280 (f. 100), Cronică slavă pe scurt a Moldovei în sec. XV, și un alt text tot privitor la Moldova în veacul al XV-lea, în ms. nr. 90 (foaie azi dispărută, descrisă după catalogul lui Iațimirski).

Manuscrisul nr. 434 cuprinde, în legătură și ca reparații ale foilor rupte, mici fragmente dintr-o cronică a Transilvaniei în limba romînă, redactată, se pare, în secolul al XVII-lea.

O traducere în rusește din limba romînă este textul ms. nr. 577, povestirea mitropolitului Gheorghe al Moldovei, pe la 1710, despre vizita împăratului Ioan VIII Paleolog în Moldova la 1424 și întîlnirea lui cu Alexandru cel Bun (ms. din 1794).

Viața sfîntului Ioan de la Suceava, scrisă la 1402 de Grigore Țamblac, păstrată într-o copie a lui Gavril de la Neamț din 1439 (ms. nr. 164), cuprinde amănunte despre viața economică și socială la Marea Neagră în secolul al XIV-lea, iar Biografia starețului Paisie Velicickovski de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea (ms. nr. 350) cuprinde date despre viața bisericească în țările romîne în această epocă.

Dintre cronicile străine, menționăm în primul rînd traducerea în slavă a cronicii bizantine a lui Gheorghe Monahul (Hamartolos), cuprinsă în trei versiuni, în trei manuscrise (ms. nr. 320, sec. XVI; ms. nr. 321, sfîrșitul sec. XV; ms. nr. 330, sec. XV).

Dintre cronicile sîrbești, în afară de viețile regilor sîrbi (ms. nr. 134, 135, 306), de care am pomenit mai sus, semnalăm Letopisețul Tronski (copie din veacul al XVIII-lea), ms. nr. 77, iar dintre cele bulgare, Istoria slaviano-bulgară a lui Paisie de la Hilandar, alcătuită în 1762, păstrată într-o copie din 1781 de la Cotel, necunoscută editorului bulgar al acestei cronică, Iordan Ivanov (ms. nr. 438).

Cronicile polone sînt reprezentate prin ms. nr. 637 și 638, ambele privitoare la interregnul din Polonia în 1572, prima cuprinzînd și o scrisoare a lui Ioan-vodă cel Cumplit, domnul Moldovei, și nr. nr. 722, anale ale Poloniei în limba ucraniană (sec. XVI).

În privința textelor istorice rusești, ms. nr. 478 cuprinde o adunare de documente copiate de un contemporan, privitoare la expediția din Ucraina a lui Petru cel Mare împotriva regelui Suediei Carol XII și a hatmanului Mazeppa al cazacilor în anii 1708 și 1709, iar ms. 639 este o descriere a Chinei și o istorie a ei, cu un capitol despre Coreea, scrisă de un călător rus de la începutul secolului al XVIII-lea, întemeiată pe cercetările anterioare ale lui Nicolae Milescu.

Un număr de manuscrise slave cuprind, alături de texte religioase, și documente slave în copie, privitoare la istoria țării noastre; astfel, epistolarul de la începutul veacului al XVII-lea cu scrisori privitoare la epoca lui Ieremia Movilă din Moldova (ms. nr. 94) și scrisorile, în parte apocrife, privitoare la istoria Moldovei în secolul al XVI-lea (ms. nr. 8).

LITERATURA JURIDICĂ

Colecția de pravile și nomocanoane din Biblioteca Academiei R.P.R. este de o valoare unică; ele stau la temelia studiului începuturilor dreptului scris în țările noastre. Până astăzi, ele au fost prea puțin sau de loc studiate. Se poate spune că toate reprezintă traduceri după textele juridice bizantine, bazate pe legiuirile sinoadelor și începând cu legiuirea lui Justinian. O comparație cu aceste texte bizantine ar aduce poate surprize neașteptate.

Cel mai vechi manuscris de pravilă slavonă cunoscut ca fiind scris în Moldova este pravila copiată de Ghervasie la 1472 după traducerea slavă medievală a celei bizantine a lui Matei Vlastares (ms. nr. 131).

Pravilele slavo-sîrbești, traduse din grecește, folosite în țara noastră, unde au fost transcrise mai ales în secolul al XVI-lea, sînt reprezentate prin ms. nr. 285 (care cuprinde și postfața traducerii slave din Serbia din 1295), 636 (din 1557 de la mănăstirea Neamțului), 340 (Nomocanon din Țara Românească din veacul al XV-lea), 461 (de la mănăstirea Bistrița din Țara Românească, copiat de ierodiaconul Efreim la 1651) și 286 (dăruit aceleiași mănăstiri Bistrița din Oltenia de Despina, doamna lui Neagoe Basarab, studiat apoi, în secolul al XVII-lea, de învățatul Udriște Năsturel, care a lăsat însemnări marginale pe acest text).

De un deosebit interes este manuscrisul de pravilă nr. 692, scris în Moldova la 1581 de un Lucaci, care se intitulează *ritor* și care cuprinde, cum am spus, traducerea unor texte juridice în limba română, traducere datorită probabil tot copistului textului slav, Lucaci „ *ritorul*”.

De remarcat și manuscrisul nr. 334, un fragment de pravilă populară românească din secolul al XVIII-lea.

LITERATURA DE LEGENDE ȘI BELETRISTICA

Sub egida bisericii au apărut cărți care, în aparență, sînt de caracter moral bisericesc, dar care, în realitate, pot fi socotite de caracter lumesc. Ele reprezintă literatura care se citea în țările romîne de cei ce știau limba cultă a slavoniei. Astfel sînt așa-numitele „cărți populare”. Între acestea, numărăm romanul Varlaam și Ioasaf, care are la bază legenda indiană a lui Buddha, înfățișat de ms. nr. 132 (din Moldova, secolul al XV-lea) și

(158 din același secol, scris la Muntele Athos). De asemenea, viața legendară a lui Alexandru cel Mare, Alexandria, în ms. nr. 357, text slav deosebit întrucâtva de cel ce a servit la traducerea românească a Alexandriei ¹⁾).

Ms. 678 cuprinde legenda lui Afrodițian persul, necunoscută cercetătorilor acestui text ²⁾).

Literatura apocrifă și eretică este reprezentată de mai multe manuscrise slave, ea reprezintă o reacție populară împotriva bisericii feudale, a stăpînirii feudale susținută de această biserică. Ms. nr. 298 și 447 cuprind Vedenia lui Isaia proorocul (ambele copii din secolul al XVI-lea), scriere bogomilică; ms. 133 cuprinde legenda despre vămile văzduhului; ms. 414 are de asemenea în cuprinsul său o serie de scrieri apocrife copiate în veacul al XVII-lea.

Mai amintim ms. nr. 117, de care am vorbit mai sus, care are la sfîrșit orații pentru domn, doamnă, voinici etc. și care datează din veacul al XVI-lea (cu titluri românești).

Manuscrisele cu caracter lexicografic și retoric sînt toate dintr-o epocă mai nouă; un număr de gramatici ale limbii slave bisericești sînt toate scrise în Rusia în veacul al XVIII-lea (nr. 386, 402, 576, 662); de asemenea și retorica limbii ruse din ms. nr. 324.

Ca dicționare avem ms. nr. 709, latin-slav, redactat în 1723 și vocabularul romîn-rus, redactat în tinerețe de B. P. Hașdeu (ms. nr. 728).

În privința scrierilor filozofice, în afară de considerațiile filozofice din lucrările părinților bisericii îmbinate cu teologie, amintite mai sus, merită o mențiune specială ms. nr. 72, scris în Serbia în secolul al XIV-lea. El constituie un *sbornic* de extrase din lucrări teologice, dar și din filozofii antici (Aristotel, etc.), precum și de probleme filozofice asupra sufletului, a soartei omului, probleme de logică, precum și informații diverse asupra munților, rîurilor, pămîntului, organelor omului.

Dintre manuscrisele cu cuprins felurit, toate mai noi, menționăm numai ms. rusec (nr. 325), scris în prima jumătate a secolului al XIX-lea, despre minele de sare din Țara Românească, cu date foarte interesante asupra străvechii exploatare a sării în această țară.

RELĂȚIILE ROMÎNO-RUSE

Numeroase sînt manuscrisele din colecția Academiei care privesc istoria relațiilor ruso-romîne. Nu numai influențele limbii ruse și ucrainiene, de care am vorbit, asupra scrierilor slave religioase și de altă natură, sau circulația manuscriselor scrise în Rusia și aduse în Moldova, Țara Românească și Transilvania, oglindesc aceste relații și sînt izvoare pentru studiul lor, dar o serie de manuscrise privesc direct aceste relații.

Ms. nr. 362 este o listă de subscripție, alcătuită la 1762 la Kiev, pentru refacerea mănăstirii Cozia. Ms. nr. 268 poartă o însemnare, care arată că a fost copiat tocmai la Marele Novgorod și adus în Moldova (Minei din secolul al XVI-lea).

¹⁾ N. Carlojan, *Alexandria în literatura românească*, Buc., 1910; idem, *Noi Contribuții*, Buc., 1922; nu a cunoscut acest text.

²⁾ Dan Simonescu, *Legenda lui Afrodițian*, Buc., 1942, studiu și text.

Am amintit mai sus de operele scriitorilor ruși, Simion Polotki, Theofan Prokopovici, Dimitrie de Rostov etc., din veacurile al XVII—XVIII-lea, copiate pentru a fi citite și în țările române.

De remarcat este ms. nr. 76, care este scris în secolul al XVII-lea la colegiul de la Kiev, școala superioară a ortodoxilor din Ucraina. La sfârșitul acestui manuscris, se află un cuvînt de laudă, păstrat numai într-un fragment, scris în limba ucraineană în cinstea lui Petru Movilă, mitropolitul român al Kievului, de către elevii săi.

ÎNSEMĂRILE

Manuscrisele slave din colecția Academiei R.P.R. nu sînt interesante numai prin conținutul lor inițial. Diferiți cititori au scris pe marginile foilor însemnări în decursul vremurilor, care urmai să păstreze amintirea unor fapte istorice sau personale ale căror martori au fost. Pe lîngă conținutul acestor însemnări, ele sînt interesante ca dovadă a cercului de cititori romîni a manuscriselor slave și a gradului de răspîndire a culturii slavone în țările noastre.

O parte mai nouă a acestor însemnări este scrisă însă în limba romînă, deși prezența lor pe niște manuscrise în limba slavă este un indiciu că scriitorii care le-au alcătuit cunoșteau limba slavă, măcar să o citească.

Pe lîngă aceste însemnări ale cititorilor, sînt de remarcat și însemnările datorite chiar scriitorului manuscrisului respectiv, gramatic sau diac, care arată în ce împrejurări a scris manuscrisul, din porunca cui, adesea cuprînzînd și prețul de cumpărare, ceea ce ne îngăduie să cunoaștem prețul, adesea foarte ridicat, al cărților în evul mediu în țările noastre.

Aproape toate manuscrisele slave poartă însemnări din diferite epoci, care constituie cronici scurte ale unor anume vremi. Această bogăție de însemnări pe manuscrisele slave le distinge de cele romînești, mult mai sărace în această privință.

În prezentul catalog, toate însemnările de pe manuscrise, care prezintă cît de cît vreo însemnătate, au fost reproduse în întregime. Vom spicui în această prezentare numai cîteva exemple de mai mare importanță :

Pe un manuscris al cuvîntărilor lui Ioan Gură de Aur, scris în Moldova în veacul al XV-lea, s-a păstrat însemnarea despre tăierea capului domnului Moldovei Ștefan, fiul lui Alexandru cel Bun, la 1443 (ms. nr. 136).

Din secolul al XVI-lea, semnalăm importanta însemnare din 1551 pe un Triod (ms. 535), în care un cleric arată că atunci a venit „ceasul negru”, cînd din porunca lui Iliș-voievod, pentru întia oară mănăstirile din Moldova au fost supuse la bir, informație interesantă pentru istoria dizolvării imunităților în Moldova, în secolul al XVI-lea. Din Țara Romînească avem o însemnare din anii 1534—1536, privitoare la schimbările de domnie din această țară și la boierii din acea vreme (ms. nr. 266, Minei). Pe un Minei moldovenesc din secolul al XVI-lea (ms. nr. 124), se află o interesantă însemnare despre Ioan-vodă cel Cumplit și luptele lui cu turcii în 1574.

Trecînd la veacul al XVII-lea, un Minei din Moldova (ms. nr. 49) cuprinde o însemnare despre prada turcilor lui Schender pașa în Moldova (lupta de la Țuțora, 1620, între turci și poloni). Pentru istoria apăsării

fiscale exercitată asupra țăranilor în secolul al XVII-lea și cuprinzând știri necunoscute altor izvoare istorice, sînt însemnările din 1667 (Minei din Țara Romînească, ms. nr. 255) despre scrierea dăjdiei de către Radu Leon-voievod și cea din 1693 (pe o Psaltire slavă din Moldova din 1583, ms. nr. 217), despre cele 70 de „orînduieli” (impozite), ridicate din țară de Constantin Cantemir, în anul morții sale și despre scoaterea „hîrtilor” pe țară, pentru impuneri : „într-această pomană s-au pristăvit și măria sa”.

Din însemnările manuscriselor slave copiate și folosite în bisericile ortodoxe din Transilvania, amintim pe cea din 1614, privitoare la expediția lui Sigismund Forgach din Maramureș (ms. nr. 673, Triod înflorit) și mai ales cea din 1628 (un Octoih, ms. nr. 657), din care se vede vechea organizație sătească romînească din părțile Bistriței ardelenene cu un pîrcălab, un jude și un diac (scriitor de sat). În genere, însemnările de pe manuscrisele slave ardelenene sînt un izvor rar despre viața internă a satelor romînești din această provincie.

Din secolul al XVIII-lea, vom aminti numai însemnarea autografă a domnului Moldovei Mihai Racoviță pe un Liturghier la 1717 (ms. nr. 29), cu blesteme împotriva boierilor necredincioși, care au pricinuit aducerea tătarilor în țară.

În genere, se poate spune că aceste însemnări, prea puțin cunoscute pînă acum, reprezintă un izvor interesant al istoriei țării noastre.

METODA FOLOSITĂ ÎN ALCĂȚUIREA CATALOGULUI

Descrierea manuscriselor s-a făcut după metoda folosită în cele mai bune cataloage de manuscrise din U.R.S.S. și din alte țări din Europa și, în genere, după metoda folosită pentru celelalte cataloage de manuscrise ale Bibliotecii Academiei R.P.R., cu deosebiri necesare pentru particularitățile fondului de manuscrise slave.

Numărul din fruntea descrierii fiecărui manuscris este numărul de ordine al manuscrisului din depozitul Bibliotecii Academiei R.P.R. și totdeodată și cota lui.

Descrierea fiecărui manuscris se compune din trei părți : prima parte cuprinde *identificarea manuscrisului*, anume : *a*) data. Cînd această dată se poate preciza cu anul scrierii, s-a pus între paranteze foaia manuscrisului la care se află acest an. În caz cînd o asemenea dată lipsește, datarea s-a făcut pe secole sau pe început și sfîrșit de secole. Această datare s-a stabilit, în genere, după următoarele elemente : filigrana, paleografia, anume aspecte ale limbii, compararea cu alte manuscrise scrise de același diac sau de diaci din aceeași școală, ale căror copii de manuscrise se pot data ; *b*) dacă este scris pe hîrtie sau pergament ; *c*) numărul foilor (se indică și numerotația veche, dacă este cazul) ; *d*) formatul în centimetri și jumătăți de centimetri (a foilor, nu a copertei) ; *e*) lacune în manuscrise, omisiuni și greșeli la numerotare, lipsa începutului sau sfîrșitului manuscrisului. S-a adăugat și la acele manuscrise, care sînt descrise în catalogul cel mare al lui Al. Iațimirski, numărul de ordine din acest catalog și datarea lui Iațimirski, în cazul cînd ea diferă de cea propusă de noi.

Partea a doua a descrierii este *descrierea conținutului manuscrisului*. Aici se pune la început titlul manuscrisului. Cînd nu este un titlu dat de autor sau de copist, s-a pus un titlu, între paranteze, care se datorește

autorului catalogului. Când într-un manuscris sînt mai multe lucrări, fiecare lucrare este numerotată și i se dă un titlu separat, indicîndu-se foile de început și sfîrșit a fiecărei lucrări. Manuscrisul este lăsat să vorbească, în sensul că se redau întocmai titlurile și subtitlurile din textul slavon, urmate de traducerea lor în romînește, și foile pentru textul la care se referă titlul respectiv. Unele titluri care se repetă (de pildă numele aceluiași autor, înlocuit cu mențiunea „același”) au fost prescurtate, indicîndu-se aceasta prin puncte. Textele slavone au fost reproduse întocmai fără corectări, dar prescurtările au fost completate în mod tacit, literele aruncate deasupra rîndului au fost coborîte în text, s-a introdus o punctuație modernă, majuscule la începutul frazelor și la numele proprii. Desinențele substantivale și adjectivale, cînd lipsesc, nu au fost completate, ținînd seama de confuzia cazurilor și a existenței cazului general în limba medio-bulgară. Numai acolo unde este evident, de pildă în textele rusești, că vocala ultimă a fost omisă din cauza aruncării ultimei consoane deasupra rîndului, această vocală a fost adăugată. Bine înțeles că aceeași metodă a fost folosită și la reproducerea textelor slave ale însemnărilor. Incipituri s-au dat numai la textele patristice, istorice, literare etc., nu și la cele liturgice, unde am socotit că aceasta este inutil, din cauză că aceste indicații se dau numai pentru recunoașterea textelor. Pentru textele istorice și literare de oarecare importanță ca izvoare, s-a dat indicația unde au fost publicate sau descrise pe larg. Nu s-a dat însă literatura și publicațiile textelor religioase, ceea ce ar fi cerut o confruntare cu literatura bizantină, și ar fi încărcat prea mult catalogul, cu riscul unor lipsuri însemnate.

Unii domnitori, fețe bisericești, personaje istorice străine, citați în catalog, au fost identificați în note.

La sfîrșitul descrierii, și ca o parte integrantă a ei, s-au trecut *însemnările de pe manuscrise*. Aceste însemnări s-au așezat în ordinea următoare : la început, s-a dat însemnarea sau însemnările scriitorului manuscrisului, cu indicarea împrejurărilor în care a fost scris manuscrisul, după aceea ale cititorilor, acestea în ordinea paginilor din manuscris. Nu s-au pus în catalog însemnările cu totul lipsite de importanță, ca cele cu caracter religios, încercările de condei, etc. În dreptul fiecărei însemnări, s-a indicat foaia pe care se află. Toate însemnările în slavonește sau eventual în alte limbi străine au fost însoțite de traduceri în romînește.

Partea a treia a descrierii cuprinde *descrierea bibliografică a fiecărui manuscris* și anume : *a)* existența inițialelor și titlurilor în culori, a inițialelor ornate ; *e)* ornamente în text, miniaturi, cu indicarea paginilor la care se află fiecare ; *c)* filigrane, cu o scurtă descriere verbală ; *d)* dacă manuscrisul a fost scris de mai multe mîini, în acest caz, se indică prin numere romane fiecare mînă și foaia de la care începe și cea cu care se termină ; *e)* numărul rîndurilor pe pagină ; *f)* caracterul scrisului : semiuncială, cursivă ; *g)* legătura nouă sau veche și felul ei ; *h)* stabilirea regiunii în care a fost scris manuscrisul : această stabilire s-a făcut pe baza indicațiilor date de manuscrisul însuși, însemnările copiștilor manuscrisului, limbă, caractere paleografice, ornamente, cînd alte date mai precise lipsesc ; *i)* limba și redacția limbii slave bisericești în care este scris fiecare manuscris : *j)* proveniența manuscrisului la intrarea lui în colecția Academiei R.P.R.

Am folosit la redactarea acestui catalog, ca elemente ajutătoare, notele sumare de descriere ale manuscriselor slave ale Academiei R.P.R., făcute în limba germană în 1917 de I. Bogdan și păstrate în această bibliotecă, care sînt prețioase mai ales pentru datarea unor manuscrise. De asemenea, am avut la îndemînă descrierea unui mic număr de texte liturgice (Evanghelii și Apostol), rămase în manuscris dintr-un început de catalog, datorit tov. prof. Damian Bogdan, fost custode al secției de manuscrise. Tov. prof. Al. Elian a revăzut întreg textul catalogului în comparație cu textele manuscriselor și lui i se datoresc o sumă de corectări ale traducerilor și lecturilor, precum și o serie de prețioase indicații.

Nădăjduim că prezentul catalog va putea fi un instrument de lucru pentru cunoașterea și folosirea acestui important fond de izvoare ale istoriei noastre politice și culturale, precum și pentru cercetătorii străini în domeniul slav.

DESCRIEREA MANUSCRISELOR

1.

Sec. XVI. Pergament. 219 f. Numerotația veche 203 f. cu omisiuni de numere (corespunde cu f. 3—178), restul nenumerotat. Lipsesc ultimele foi.

İațimirski nr. 1.

1. *Psaltire* f. 1—186^v.

f. 1—24. Rugăciune înainte de citirea Psaltirei : inc. **СНЦЕ ПОЧИНАЕМ**
Псалтирь (Aşa începem Psaltirea).

f. 3—3^v au fost albe; pe ele s-a adăugat în sec. XVII o rugăciune în slavonește; inc. **Благословенъ еси Христе боже наши.**

f. 4—178^v. Textul Psalmilor; înc. Давида пророка и царѣ пѣс. cathisma 1, а псалмъ 1. (Cântările lui David prooroc și împărat, cathisma 1, psalmul 1).

Fiecare psalm cu titlu deosebit. La f. 98 κα<ΘΗΣΜΑ>αλ.

Psalmul 77. Titlu mare cu chenar:

f. 178^v. Сін ψαλμω οσο πισαλας εστ δαυιδης ης καινης κηςας της ψαλμως, εγδα εννης βρας σας της γολιαθως (Acest Psalm l-a scris David în deosebi și în afară numărului de 150 de psalmi, când singur s-a luptat cu Goliath). Psalmul scris cu literă mai mică.

f. 179—186^v. Cântările scripturale ce urmează după Psaltire; înc. $\text{пѣс м усьва въ нсѣуд}$. (Cintecul lui Moisi la Iesire).

2. f. 187—207. Е пѣток ѣ неделѣ постъ вечеръ бываѣтъ слоужба Якаѣстоу прѣчѣстѣхъ Богородицѣ (*Vineri, în a cincea săptămînă a postului, seara se ține slujba Acatistului preacuratei Născătoare de Dumnezeu*). Cu indicații de slujbă.

3. f. 207—214^v. Чѣстнын Параклис прѣсвятѣи владичице нашей Богородице (*Cinstitul Paraclis al prea sfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*). Cu indicații pentru liturghie.

4. < *Rugăciuni* >. f. 214—218.

f. 214^v—215. **Е**ГДА ХОЩЕТ КТО СЛАТИ ДЛЪЖЕН ЕСТ ГЛАГОЛАТИ СІА МОЛИТКЫ
(Cînd vrea cineva să doarmă, este dator să spună această rugăciune).

f. 215—215^v. *Молѣніе къ своемуу ангелу*. (Rugăciune către îngerul său).
 f. 215^v. *Молѣніе Богородици* (Rugăciunea Născătoarei de Dumnezeu).
 f. 215^v—216^v. *Таже в избраномъ воеводѣ* (De asemenea la voevodul ales).

f. 216^v—217^v: *Святаго великаго скѣтителника Іоанна Златаустаго, молитвы моленныя в число два десѣтим и четиремъ часомъ ношъ единьствѣа дньни* (Ale sfântului marelui ierarh Ioan Gură de Aur : rugăciuni cu rugă în număr de două zeci și patru pentru ceasurile nopții și cel dintâi ceas al zilei).

f. 217^v—218. *Молитвы ношны* (Rugăciuni de noapte).

5. f. 218. *Рѣчи избранны отъ святыхъ писанинъ зѣло полезни* (*Cuvinte alese din sfintele scripturi, foarte folositoare*).

6. f. 218—218^v. *Начало полоунощницы, къставше отъ сѣна, помолитъ сѣ къ иконѣ Господа нашего Исуса Христа, глагола снцѣ* (*Începutul mezonopticeii. Sculîndu-te din somn să te rogi la icoana Domnului nostru Iisus Hristos, spunînd astfel :*).

7. f. 218^v. *Молитва къ прѣчиствѣи Богородици* (Rugăciune către preacurata Născătoare de Dumnezeu). Sfirșitul lipsește.

f. 219—219^v lăsate albe, pe care s-au făcut cîteva însemnări din sec. XVIII, fără importanță.

Însemnări.

f. 32. Semnătura lui G. Seulescu, cu data 1850, august 5.

f. 187. Semnătura lui „Ion dascal”. (sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Litere ornate la începutul Psalmilor și Cîntărilor. Ornamente geometrice în roșu la f. 4, 38, 179, 187; 17 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. A fost la 1850 a profesorului G. Săulescu din Iași

2.

Sec. XVI. Hirtie. 49 f. 19 × 13 cm. Rupt, lipsește numeroase foi la început și sfîrșit, precum și foi după f. 4^v, 12^v, 25^v, 32^v, 47^v.

Iașimirski nr. 2.

<Psaltire>.

F. 1 începe cu mijlocul Psalmului 36; înc. *Богъ дѣтъ непостыдѣтъ се къ крѣмѣ*.

f. 4 Psalmul 39, greșit numerotat în text: 29.

După f. 4, lacună: lipsește sfîrșitul Psalmului 39 și începutul Psalmului 40.

După f. 12 lacună: lipsește începutul Psalmului 50.

După f. 19 lacună: lipsește sfîrșitul Psalmului 60, Psalmul 61 și începutul Psalmului 62.

După f. 25 lacună: lipsește sfîrșitul Psalmului 68, Psalmul 69.

După f. 32 lacună : lipsește sfârșitul Psalmului 75, Psalmul 76 și începutul Psalmului 77.

După f. 47 lacună : lipsește sfârșitul Psalmului 89, Psalmul 90 și începutul Psalmului 91.

Textul se termină la f. 49 la Psalmul 98, din care s-a păstrat numai începutul.

Pe partea interioară a copertelor câteva însemnări românești din sec. XVIII, fără importanță.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale împodobite. 21 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

3.

1565 (f. 341). Pergament. 341 f. (20 × 15,5 cm). Lipsesc primele 6 foi, din care s-au păstrat mici fragmente.

Iațimirski nr. 3 (socoate textul din sec. XV, dar însemnarea din 1565 de la sfârșit e scrisă de aceeași mână ca și textul întregului manuscris).

1. <Psaltire>. f. 1—176.

Textul Psalmilor. Titlu : Давида пророка и царѣ пѣс, каѡнѣма ѿ, ѱалмъ ѿ (Cântările lui David prooroc și împărat, cathisma 1, Psalmul 1).

Sub primii 137 psalmi, s-au adăugat în sec. XVII—XVIII în slavonește tâlcuri scurte ale Psalmilor. Aceste tâlcuiri sînt publicate de Al. Iațimirski în Известия отделения русского языка и словесности Академии Наукъ IV—2, 1899, p. 441—447.

f. 175^v. Сѣн ѱалмъ особѣ писанъ ест Давидъ и вънѣ чѣсла рѣн ѱалмъ, егда едни бра сѣ съ Голѣѡмъ (Acest psalm este scris deosebit de David, în afară de numărul celor 150 de psalmi, cînd singur s-a luptat cu Goliath).

f. 176—191^v. Cîntările scripturare care urmează după psalmi.

2. <Ceaslov> f. 192—340^v.

Часословецъ имѣѣхъ нощножѣ и днѣвнжѣ слѡужѣжъ по оуставоу прѣподѣнаго отца нашего Сави (Ceasosloveț cuprinzînd slujba de noapte și de zi după orînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava).

f. 229. Тропарѣ въскрѣсенн съ Богородичными и съ ипакви ѡсмымъ гласомъ (Troparele Învierii, cu cele ale Născătoarei de Dumnezeu și cu ipacoii pe cele opt glasuri).

f. 236—236^v. Albe.

f. 237. Зачѣло пакъ черници великон (Începutul pavecerniței celei mari).

f. 254^v. A fost albă, s-a scris pe ea o rugăciune slavă, sec. XVIII.

f. 255—332. Calendarul bisericesc (Measețoslov). Înc. мѣсѣца септемвриѣ иматъ дѣни ѿ, дѣнь иматъ часъ ѿ, а нощъ ѿ. (Luna septembrie are 30 zile, ziua are 12 ceasuri, iar noaptea 12).

Sec. XVI. Pergament. 296 f. 29 × 22 cm. Lipsește începutul și o foaie după f. 166. Iațimirski nr. 5.

<Evangheliar>. f. 1—296.

Textul Evangheliarului în ordinea textelor ce se citesc la liturghie. Începe cu textul duminicii din a doua săptămână a anului.

La f. 1^v în primul titlu: **В ПОНЕДЕЛНИКЪ БЪ НЕДЕЛАЪ ЕВАНГЕЛІА ОТЪ ИВАНЪ, ГЛАГОЛАЩЕ** (luni în a doua săptămână, Evanghelia de la Ioan, capul 11).

Însemnări

F. 38: **ВЪ ЛѢТОУ ХРѢТОУ ВЪ ДНИ БЛАГОУСЪТНИКА ГОСПОДИНА ІУ ІІЕФАН КОЕКОДА СІА БАНГЕЛІА** (În anul 7121 /1613/, în zilele binecinstitorului domn Io Ștefan voevod ¹⁾, această Evanghelie).

f. 111^v. Însemnare în ungurește: Anno 1741 die 20 X-bris. Volt Kezemben ezen Istenes Könyv. Hósmezey Szaar Pergelly. (Anul 1741 în ziua de 20 decembrie, a fost în mina mea această dumnezeiască carte. Szaar Pergelly de Hosmezey).

Virtute duce comite, fortuna.

1741 de la naștere lui Hristos.

f. 112. **ИЗКОЛЕНІЕМЪ ОУТА И СЪ ПОСПШЕНІЕМЪ СЫНА И СЪВРЪШЕНІЕМЪ СВЯТОГО ДСХА, СІА ТРЕТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ ИСКСН ПОПЪ БАСИЛІЕ ОТЪ ТРЪГЪ СЪЧАКСКО ОТЪ БЪСКРЕСЕНІЕ** (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, această Tetro-Evanghelie a răscumpărat-o popa Vasile din Țîrgul Sucevii de la <biserica> Învierii) de la un leah ce l-au chemat Petre și unul Vasilie și Rozmislo. Și au dat prie aiastă svintă Evanghelie 16 lei bătuți, cînd au venit leșii la Suceava, cînd au bătut leșii tabăra cea turcească la Hotin în zilele lui Ștefan voevod sin Petriceico, cînd au venit 12 hatmani leșești în țară și au adus pe Costantin vod la Suceava să-l pue domnu în Țara Muntenească, să să știe — **ВЪ ЛѢТОУ ХРѢТОУ МѢСАЦА НОЕБРІА ДЪ ДНИ, А ОТЪ ХРІСТА, ХЪ АЛОУ, КРЪГЪ ЛДНИ НІ, СЛѢДЪ** (În anul 7182, luna noembrie 4 zile, iar de la Hristos 1673, crugul lunii 18, al soarelui) Și am scris eu diaconul ot Arhanghel ot Țîrg Suceavschii.

Această carte o au luat în 12 zloți și o au adus din Moldova și o am cumpărat eu popa ot Hălmezău. (Sec. XVII).

Titluri cu roșu. Inițialele ornamentate în roșu și albastru. F. 296 scrisă de altă mină în sec. XVI, în Moldova. Scris pe două coloane, 21 rînduri pe coloană. Uncială. Legătură modernă în pînză și piele. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească, ortografie novgorodeană. Dăruit Academiei de preotul Z. Papu din Huzmezău.

¹⁾ Ștefan Tomșa, domnul Moldovei, în prima domnie (1611—1616).

6.

Sec. XV. Hîrtie. 265 f. 21,5 × 14 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 6.

<Evangheliar>. f. 1—265.

Textele evanghelice după ordinea liturgică; înc. оумѣръ но аще хоуѣ
да н то приывають.

f. 1. Єѡангеліє на воскресеніє Господине на лютерини ѡт Иоанна (Evan-
ghelia de la învierea Domnului la liturghia de la Ioan).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornamentate. Filigrane: tiară, sabie, cap de bour. 18
rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și pînză. Scris probabil în Moldova
sau în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Proveniența necunoscută.

7.

Sec. XVI. Hîrtie. 244 f. 26 × 19 cm. Lipsește începutul și foi după f. 1^v, f. 240^v și pro-
babil o foaie sau două la sfîrșit.

Iațimirski nr. 7 (o socoate scrisă în Moldova în sec. XV, dar filigranele și scrisul sînt
din sec. XVI-lea).

<Tetravanghel>. f. 1—4.

f. 4^v—6^v. Ѡеѡфлакта архієпископа Охридского прѣдисловіє Єѡангеліа
єже ѡт Матѡеа (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscop de Ohrida la
Evanghelia de la Matei).

f. 7—71^v. Єже ѡт Матѡеа свѣтос Благовѣстіє (Sfînta Evanghelie
de la Matei).

f. 71^v—72^v. Главы Єѡангеліа ѡт Марка (Capetele Evangheliei de
la Marcu).

f. 72^v—73^v. Прѣдисловіє єже ѡт Марка свѣтоса Єѡангеліа (Predoslovie
la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 74—117. Єже ѡт Марка свѣтос Єѡангеліє (Sfînta Evanghelie de
la Marcu).

f. 117—118^v. Єже ѡт Лука свѣтоса Єѡангеліа главы (Capetele sfîntei
Evanghelii de la Luca).

118^v—119. Прѣдисловіє ѡт Лука свѣтоса Єѡангеліа (Predoslovie la
sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 119^v. Albă.

f. 120—189^v. Єже ѡт Лука свѣтос Єѡангеліє (Sfînta Evanghelie
de la Luca).

f. 189^v—190. Главы Єѡангеліа єже ѡт Иоанна (Capetele Evangheliei
de la Ioan).

f. 190—191^v. Прѣдисловіє єже ѡт Иоанна свѣтоса Єѡангеліє (Predo-
slovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 192—244^v. **ЃЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 240. Smulsă; se vede un fragment.

f. 242—244^v. **СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМ ЃІ МѢСАЦАМЪ ПОКАЗОВА ГЛАВЫ КОЕМЪЖДО ЃУАГГЕЛІУ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗНИКОМЪ ВЛАДИЧНЫМЪ** (Sinaxar cu Dumnezeu, al celor 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii, la sfinții aleși și la praznice împărătești).

Pe marginea paginilor, cîteva însemnări din Evanghelie în romînește, sec. XIX.

Titluri și inițiale cu roșu și în mai multe culori. Inițiale ornate. Ornamente în culori la f. 7, 74, 120, 192. Filigrane : ancoră, două săgeți încrucișate. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Transilvania. Slavă bisericească de ortografie medio-bulgară. De la biserica din Singeorgiu din nordul Transilvaniei.

8.

1515 [f. 92]. Hirtie. 208 f. 30 × 21 cm. Lipsește începutul și foi după f. 2^v, 8^v, 157^v. Iașimirski, nr. 8.

<Tettravangel>.

f. 1—1^v. Capetele Evangheliei de la Matei. Titlu : **ЃЖЕ УТ МАΘ<ЕА> СКАТАГО БЛАГОКЪСТВОКАНІА** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 1^v—2^v. **ПРѢДОСЛОВІЕ ЃЖЕ УТ МАΘЕА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА ТВОРЕНІЕ ΘΕΩ-ΦΙΛΑΚΤΑ ПАТРИАРΧА БЪЛГАРСКАГО АРХІЕПИСКОПА** (Predoslovie a sfintei Evanghelii de la Matei, opera lui Theofilact patriarh arhiepiscop al Bulgariei). După f. 2, lipsește o foaie cu începutul Evangheliei de la Matei.

f. 3—19^v. <Începînd cu cap. 2) Evaghelia de la Matei.

f. 50—50^v. **ГЛАВЫ ЃЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІА**, (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 50^v—51^v. **ПРѢДОСЛОВІЕ ЃЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІЕ** (Predoslovie la Evaghelia de la Marcu).

f. 52—90. **ЃЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 90^v—91^v. **ЃЖЕ УТ ЛУКА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 91^v—92. **ПРѢДОСЛОВІЕ ЃЖЕ УТ ЛУКА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІА** (Predoslovie la Evangheliei de la Luca).

f. 92^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului.

f. 93—155^v. **ЃЖЕ УТ ЛУКА СКАТОЕ БЛАГОКЪСТВОКАНІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 156^v. **ГЛАВЫ ЃЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 156—157^v. Прѣдословіе еже въ Іоанна святаго Евангеліе (Predoslovenia sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 158—202^v. Evanghelia de la Ioan (de la mijlocul versetului 2).

f. 159^v. Lăsată albă, cu o însemnare ulterioară (v. la sfârșit).

f. 195^v. Lăsată albă, cu însemnări ulterioare (v. la sfârșit).

f. 202^v—204. Lista pasagiilor din Evanghelie în ordinea calendarului liturgic cu o explicație. Сказаніе прѣсвѣщеніе къ сего лѣта число евангелское и евангелистом прѣсвѣщеніе въ каждоу начинант и до гдѣ стахт (Spunere cuprinzînd pe tot anul numărul evangheliei și ordinea evangheliștilor de cînd se începe și pînă unde se oprese).

f. 204—207. Сѣборникъ с Богомъ кѣ мѣсѣцемъ показѣа главы ко емоуждо евангеліюу избранымъ свѣтымъ и праздникомъ владичнымъ (Sinaxar cu Dumnezeu, pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii și ale sfinților aleși și ale praznicelor împărătești).

f. 207—208. Оуказъ гласовомъ евангеліамъ въскресеннымъ и апостолѣ і Евангеліе (Arătarea glasurilor evangheliilor Învierii și Apostolului și Evangheliei).

f. 208^v. Albă cu încercări de condei.

Însemnări ale scriitorului mss-ului și ale altora

f. 49^v. (Sfârșitul Evangheliei de la Matei): Сѣверъши сѣ стѣпъ свѣтамъ евангелиста Матѣа, мѣсѣца декевріе ѣ днь и поче сѣ Марко тогожде днь (S-a isprăvit stîlpul sfintului evanghelist Matei, luna decembrie 5 zile și s-a început Marco în aceeași zi).

f. 90. (Sfârșitul Evangheliei de la Marcu): Сѣверъши сѣ стѣпъ свѣтагоу апостола евангелиста Марка генѣар ѣ днь и поче сѣ кожесткнаѣа лѣска того днь (S-a sfârșit stîlpul sfintului apostol evanghelist Marcu, ianuarie 5 zile și s-a început cea dumnezeiască de la Luca, în aceeași zi).

f. 155^v. (Sfârșitul Evangheliei de la Luca): І сѣверъши сѣ стѣпъ свѣтаго евангелиста лѣска, мѣсѣца мартіе ѣ днь до мѣ мѣсечники (Și s-a sfârșit stîlpul sfintului evanghelist Luca, luna martie 9 zile, la 40 Mucenici).

f. 159^v. Scrisoarea apocrifă în limba slavă adresată lui Petru voevod domnul Moldovei, cu data de 4 Iunie 7022 (1514), înc. : Сѣкѣтломъ великъз-мождомъ и самоу жакномъ еже съ книше вѣнчи вѣнчаномъ и прѣвкрашеномъ господинъ нашемъ Іо Петра ко екода, Божію милостію господаръ земли Молдавскон (Luminatului mult puternicului și singur stăpînitorului cel încununat de sus cu cunună și preainfrumusețatului domnului nostru, Io Petru voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei). Publicată de St. Nicolaescu, *Doc. slavo-romîne*, p. 150—152, de Melhisedec, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, V. p. 143—144 și de I. Bogdan în „Buletinul Comisiunii istorice”, 1915, p. 124—125.

f. 92. Іо Іанкѣа ко екода Божію милостію господаръ земли Молдавскон и пишемъ поклоны много, к лѣтоу хѣпѣ мѣсѣца ген. (Io Iancul voevod, din

mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei și scriem închinare multă în anul 7089 (1581) luna ianuarie).

Dedesubi: copia scrisorii în limba slavă a lui Gheorghe cel bătrîn fost logofăt către Petrașco stolnic din Ivănești; înc.: Старше Гевргіе епископ логѣѣт поклон и много здравіе (Bătrînul Gheorghie fost logofăt închinare și multă sănătate). Publicată de I. Bogdan, „Buletinul Comisiunii istorice”, I, 1915, p. 126.

f. 92^v: Изволеніем ѿтца и поспѣшеніем Свѣтаго Дсха създа сѣ и съкрѣши сѣ сѣа книга зовемыи Тетрѣвѣггелъ в днь благочыстномъ и Христѣлюбкомъ господнѣмъ нашѣмъ Іѡн Богдан кождоа господарѣ земли Молдавскон. Сѣа книга исписахъ дѣакъ грѣшнѣи Гаврил, сѣи книгѣ писахъ за кѣи златъ; азъ писахъ въ тѣснотѣ мнозѣхъ и в челоуцѣхъ и въ тѣшкон работѣ братѣ моѣмъ миломъ и дрѣгомъ попѣ Старѣшинѣмъ ѿт Сѣрѣчнинѣи чини молебъ себѣ и скон попадію и скон сынѣи, за дѣша его и за дѣша родителѣхъ его и за братѣа его и за вѣсѣмъ родомъ своимъ, сѣа книга писахъ, четѣти исправити, а не кланѣте мѣ, ѿтци, попоки и чирнорици и дѣаци, четѣти а не кланѣте мѣ, прости мѣ грѣшнаго, да бѣдѣши потѣкицѣ кѣи часъ дньи и поци, прости мѣ грѣшнаго в лѣто × зкѣ. (Cu voia Tatălui și săvîrșirea Sfintului Duh, s-a făcut și s-a sfîrșit această carte numită Tetroevanghel în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorul domnului nostru, Ion Bogdan voevod, domn al țării Moldovei. Această carte a scris-o păcătosul diacon Gavril. Această carte am scris-o pentru 12 zloți. Eu am scris cu mare strîmtoare și supărare și cu grea muncă fratelui meu iubit și prieten popă Streașină din Șărăcinești, făcînd rugăciune pentru dînsul și pentru preoteasa lui și pentru fii, pentru sufletul lui și pentru sufletul părinților lui și pentru frații lui și pentru tot neamul lui. Această carte am scris: cetiți, îndreptați și nu mă blestemați, părinți, popi și călugări și dieci, cetiți și nu mă blestemați, iertați-mă pe mine, păcătosul, să fiți pomeniți 12 ceasuri ziua și noaptea, iertați-mă pe mine, păcătosul, în anul 7023 /1515/).

La urmă, încercări de condei cu titlul lui Bogdan voevod și începutul formularului uricelor acestui domn.

f. 208. Scrisoarea apocrifă, fără dată, slavonă, a lui Petru domnul Moldovei către Petru domnul Țării Românești. înc.: Съ милостию Божіи господарѣ Петр кождоа земли Молдавскон, пишемъ животъ добро и здравіе (Cu mila lui Dumnezeu, domnul Petru voevod al țării Moldovei scriem viață bună și sănătate). (Scriere din sec. XVI). (Publicată de St. Nicolaescu, *Doc. Slavo-romîne*, p. 160—161 și I. Bogdan, „Buletinul Comisiunii istorice”, I, 1917, p. 127.

f. 208^v. Исписахъ Тетравѣггелъ... Стрѣшинѣмъ ѿт Сѣрѣчнинѣи... <въ> дньи Петра кождоа господарѣ земли Молдавскон <и въ дньи> епископа Макаріи ѿт Романа... ѿ... и ꙗко лѣта мѣсѣца іѡл... днь (Am scris Tetraevanghelul... Streașină din Șărăcinești... în zilele lui Petru voevod domnul țării

Moldovei ¹⁾ <și în zilele> episcopului chir Macarie de la Roman ²⁾, în anul 70...3, luna iulie...zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 52, 93. Filigran : ancoră. 22—24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Dăruit de D. A. Sturdza.

9.

C. 1579—1582. Hirtie. 261 f. 32 × 20 cm. Lipsește începutul și foi după f. 4^v și 211^v. Iațimirski nr. 9 (cu data 1589).

<Tetravanghel>

f. 1. Pagină. dintr-o Cazanie românească (Moldova), tipărită (sec. XVIII).

f. 2. Pagină adăugată din alt ms. slav de Evangheliar, tot din sec. XVI, din Evanghelia de la Matei.

f. 3—4. Capetele Evangheliei de la Matei (începutul lipsește).

f. 4—4^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΒΥΛΓΑΡΣΚΑΓΟ ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΘΕΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 5—70^v. ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΘΕΑ ΣΚΑΤΟΕ ΒΛΑΓΟΚΚΕΤΟΚΑΝΙΕ (De la Matei sfînta Evanghelie).

f. 7. Adăugată în locul unei foi lipsă, scrisă în sec. XVIII.

f. 70^v—71^v. ΓΛΑΚΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΩΤ ΜΑ<Ρ>ΚΑ (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 71^v—72^v. ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΡΚΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 73—114. ΕΞΕ ΩΤ ΜΑΡΚΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 114^v—115^v. Capetele Evangheliei de la Luca.

f. 115^v—116. ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΛΑΚΥ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 116. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 117—189^v. Titlu : ΕΞΕ ΩΤ ΛΑΚΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 189^v. ΓΛΑΚΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΞΕ ΩΤ ΙΩΑΝ (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 189^v—191. ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΞΕ ΩΤ ΙΩΑΝΝΑ ΣΚΑΤΟΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 190^v. Albă, cu o însemnare religioasă adăugată mai târziu.

¹⁾ Petru Rareș (1527—1538, 1541—1546).

²⁾ Macarie, episcop de Roman (1531—1550).

Însemnări posterioare : f. 7^v. Această sfântă Ivanghilie am dat eu Sandul Bosie biv vătav dimpreună cu soțul meu Sanda sfintii biserici de la Moreni pentru suflitele noastre, să fie a bisericii neclătită.

f. 85^v—95^v. (Pe marginea de jos a foilor) : **ИЗКОЛЕНІЕМ ѠТЦА И СЪ ПОСПЕШЕНІЕМ СЫНА И СЪВРЪШЕНІЕМ СВЯТАГО ДЪХА** (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh). Această carte ce se cheamă Ivanghelie au legat și ou noit popa Lazor den sat, den Crețești și cu preuteasa lui Cutora și cu feciorii lor ca să le fie lor pomană în veci de veci. Iar după moartea mea sau a preuteasei mele sau a feciorilor mii, cine va vrea să ia să o vîndză sau să o fure, acela om să fie trecleat și procleat de trei sute și optusprădzeace de părenți cei în vă Nechei și 4 evanghilești și să fie negru ca dracul și afuresit ca Iuda și să fie neertat în veci de veci. Si s-au legat întru dzilele lui Vasilie voevoda v leato 7146 (1637) mesița noevrii 27.

f. 116^v. Tănasia gramatic nepot lu pope lu Ivașco ot Bîr(l)ădești.

f. 259^v. Această sfântă Evanghelie fiind stricată și lipsind cîteva frundze și rămasă de la săhastrul Neculaiu, monahul de pe Valca Urlaților, după ce l-au omorât cei lepădați de Hristos tîlhari, iar soru-sa, a lui Neculaiu săhastrul, anume Sofronia Blehăneasa, s-au rugat să o prohodesc și să-i slujesc să o pomenescu la sfîntul jărtăvnic, fiindi-mi fiică de ispo<ve>-danie, me-au dăruit-o mie, preotul Apostol Șerban ot Novaci ; iar eu am se<r>is cît trebuia și am legat-o pe cum ne-au fostu putința, mesița februarie 29 v leat 7233 (1725) **въ дѣни** (în zilele lui) Ioan Mihaiu voev<o>da ¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale împodobite Ornamente la f. 5, 73, 117 și 192. Filigran : mistreț. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

10.

Sec. XV (a doua jumătate). Pergament. 207 f. 32,5 × 23,5 cm. Lipsește începutul și o foaie după f. 151.

Iațimirski nr. 10 (îl datează de la începutul sec. XVI, dar recunoaște că e produs de școala de caligrafi din vremea lui Ștefan cel Mare).

< *Tetrevanghel* >

f. 1—30. Evanghelia lui Matei, începe cu zaciala 75.

f. 30^v. Albă.

f. 31—31^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СВЯТОГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu). <Pe două coloane>.

f. 31^v—32^v. **ПРѢДУСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu).

¹⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, în a treia domnie (1716—1726).

f. 33—75^v. **ЃЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 76—77. **ЃЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca). <Pe două coloane>.

f. 77—77^v. **ПРѢДОСЛОВІЕ ЃЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Luca). <Pe două coloane>.

f. 78—149^v. **ЃЖЕ ОТ ЛСКЫ СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 150. **ЃЖЕ УТ ІУАННА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan). <Pe două coloane>.

f. 150—151^v. **ПРѢДОСЛОВІЕ ЃЖЕ УТ ІУАННА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Ioan). (Pe două coloane).

După f. 151^v, lipsește o pagină cu începutul Evangheliei de la Ioan.

f. 152—207^v. Evanghelia de la Ioan. Lipsește începutul; începe cu cap. 2.

Titluri și inițiale cu aur, puncte de aur în text. Litere inițiale ornamentate. Ornamente frumoase în mai multe culori la f. 31, 33, 76, 78, 150; 20 de rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în carton. Scris în Moldova. Prin comparație cu manuscrisele nr. 33 din aceeași colecție și alte două manuscrise de la Ștefan Cel Mare (München, 1493, Tetravanghel și Muzeul Rumianțev, Moscova, 1498, Tetravanghel), E. Turdeanu, în *Manuscrise slave din timpul lui Ștefan cel Mare* („Cercetări literare”, V, 1943, p. 189), socoate acest manuscris, copiat de diacul Teodor Mărășescu, care lucrează între 1493 — 1500. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

11.

Sec. XVI. Hirtie. 237 f. 28 × 19 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 3^v, 28^v, 112^v. Jumătate din f. 60 ruptă.

Iațimirski nr. 11 (fl datează din sec. XV, dar filigrana este din sec. XVI).

<*Tetravanghel*>

f. 1—1^v. Sfirșitul cuprinsului evangheliei de la Matei.

f. 1^v—3. (Pe două coloane). **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΓΕΝΕΣ** (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscop de Ohrida, la Evanghelia de la Matei).

f. 3^v. Albă

f. 4—66^v. Evanghelia de la Matei de la zaceala 2.

f. 67—67^v. Titlu : **ΓΛΑΚΥ ЃУАГГЕЛІА ЃЖЕ УТ МАРКА** (Capetele Evangheliei de la Marcu). <Pe două coloane>.

f. 67^v—68^v. **ПРѢДОСЛОВІЕ ЃЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu). <Pe două coloane>.

f. 69—111. **ЃЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІА** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 111—112. **ЃЖЕ УТ ЛУКЫ СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА ГЛАКЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca). <Pe două coloane>.

f. 112—112^v. Прѣдословіе еже въ Луцы скатаго Евангеліа (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Luca).

După f. 112, lipsește o f. cu începutul textului Evangheliei de la Luca.

f. 113—186. Evanghelia de la Luca (de la cap. 2).

f. 186. Главкы Евангеліа еже въ Іоанна (Capetele Evangheliei de la Ioan). <Pe două coloane>.

f. 186—187^v. Прѣдословіе еже въ Іоанна скатаго Евангеліа (Predoslovia sfintei Evanghelii de la Ioan). <Pe două coloane>.

f. 188—238^v. Еже въ Іоанна скатое Евангеліе (Sfinta Evanghelie de la Ioan). Sfirșitul Evangheliei de la Ioan lipsește, textul păstrat se oprește la cap. 60).

Însemnări

f. 68^v: Сіа книга рекомн Тетрокангел покснн Іоѡн за дшше его и за дшше кацом его Дръгънл и за дшше <матн> го Фръсина и за подрѣже го Настасіе и за чад его Касіліе и Сава и Костатин и Тоадер, да бждет емѡ паметъ въ вѣкы к скатнмъ цръккѡмъ. ꙗ аще кто продадетъ, да бждетъ проклѣтъ за т н ѡи ѡтцъ ѡже к Никіе (Această carte numită Tetravangel a cumpărat-o Ion pentru sufletul său și pentru sufletul tatălui său Drăgăilă și pentru sufletul <mamei> sale, Frăsina și pentru soția sa Nastasia și pentru copiii săi, Vasile și Sava și Costatin și Toader, să-i fie lui pomenirea în veci în sfintele biserici. Iar dacă cineva o va vinde, să fie blestemat de 318 părinți, cei de la Niceia). (Însemnare din sec. XVII).

f. 112^v: Язъ много грѣшнн иеромонахъ Селевестръ од манастира общежителнаго Крѣлока Рижкекѣцъ к дньмъ благочестиваго госпрдара Нѡванъ Мѣганъ Раковѣца воевода, рока Божіа, аѡд мѣсеца Іюніа (Eu, mult păcătosul ieromonah Selevestru de la mănăstirea cu viață de obște Crehov Rijchevici. În zilele binecinstitorului domn Ioan Mihai Racovița voevod anul Domnului 1704, luna iunie).

f. 187^v. К лѣтъ × зрѡи (În anul 7118 (1710)).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 69, 188. Filigran : ancora. Scris de două mâini (I, f. 1—66^v, 69—111, II, 67—68^v, 111—112) 22 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca lui D. A. Sturdza.

12.

Sec. XVI, a doua jumătate. Hirtie. 326 f. 29 × 30 cm. Lipsesc începutul și sfirșitul și toi după f. 7^v.

Iațimirski nr. 12

<Tetravangel>

f. 1—4^v. Evanghelistar. Lipsește începutul.

f. 4^v—5^v. Еже въ Матѡеѡ главкы (Capetele <Evangheliei> de la Matei).

f. 5^v—7^v. Θεωφιλαкта архієпископа Охридскаго (sic) прѣдъсловаіе Євангеліа єже ут Матѳеа (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evangelhia de la Matei). Lipsește sfârșitul.

f. 8—88. Evangelhia de la Matei. Lipsește începutul cap. 1.

f. 88—89^v. Єже ут Марка свѣтаго Євангеліа главы (Capetele sfintei Evangelhii de la Marcu).

f. 89^v—91^v. Прѣдъсловаіе єже ут Марка свѣтаго Євангеліа (Predoslovie la sfinta Evangelhie de la Marcu).

f. 92—146. Єже ут Марка свѣтоє Благовѣстіє (Sfinta Evangelhie de la Marcu).

f. 146—147^v. Єже ут Лсы свѣтаго Євангеліа главы (Capetele sfintei Evangelhii de la Luca).

f. 148. Прѣдъсловаіе єже ут Лсы свѣтаго Євангеліа (Predoslovie la sfinta Evangelhie de la Luca).

f. 149^v—240. Єже ут Лсы свѣтоє Євангеліє (Sfinta Evangelhie de la Luca).

f. 240—240^v. Главы Ієвангеліа єже ут Іоанна (Capetele Evangelhiei de la Ioan).

f. 240^v—242^v. Прѣдъсловаіе єже ут Іоанна свѣтаго Євангеліа (Predoslovie la sfinta Evangelhie de la Ioan).

f. 243—314. Єже ут Іоанна свѣтоє Євангеліє (Sfinta Evangelhie de la Ioan).

f. 314^v. Albă.

f. 315—325. Сѣборникъ съ Богом ѿ-тѣмъ мѣсяцьмъ показоуа главы комоужьдо євангелію, избраннымъ свѣтымъ и праздникомъ владычнымъ (Sinaxar cu Dumnezeu a celor 12 luni, ce arată capitolele fiecărei evanghelii pentru sfinții aleși și pentru praznicele împărătești).

f. 326. Evangelhii diferite pentru orice trebuință. Lipsește sfârșitul.

Însemnări

f. 2^v. Sfârșitul unei însemnări: † К лѣт × 3000 а ут роу Божиѣ, × 4000 (În anul 7179, iar anul lui Dumnezeu 1671) au cumpărat.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 92, 149, 243. Filigran: mistreț. 19 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche, artistică, în piele și lemn cu ferecături de aramă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de Alexandru Pop din Năsăud, Singiorgiu, în august 1884.

13.

1643 (f. 298^v). Hârtie. 317 f. 31 × 20 cm.

Iațimirski nr. 13.

<Tetravangel>

f. 1—2^v. Єже ут Матѳеа свѣтаго Євангеліа главы (Capetele sfintei Evangelhii de la Matei).

f. 3—5^v. Θεισφιλакта архієпископа Българскаго прѣдисловіє еже въ Матѳеѧ свѣтаго Евангеліѧ (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 6. Albă.

f. 6^v. Miniatură: Matei evanghelistul.

f. 7—85. ЕЖЕ ВЪ Матѳеѧ свѣтоѧ Евангеліѧ (Sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 85^v. Albă.

f. 86—87. ЕЖЕ ВЪ Марка свѣтаго Евангеліѧ главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 87^v—89. Прѣдисловіє еже въ Марка свѣтаго Евангеліѧ (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 89^v. Miniatură: Marcu evanghelistul.

f. 90—140^v. ЕЖЕ ВЪ Марка свѣтоѧ Евангеліѧ (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 141—143. ЕЖЕ ВЪ ЛСкы свѣтаго Евангеліѧ главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 143—143^v. Прѣдисловіє еже въ ЛСкы свѣтаго Евангеліѧ (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 144. Albă.

f. 144^v. Miniatură: Luca evanghelistul.

f. 145—230. ЕЖЕ ОТ ЛСкы свѣтоѧ Евангеліѧ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 230^v. Albă.

f. 231—231^v. ЕЖЕ ВЪ Іѡанна свѣтаго Евангеліѧ (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 231^v—233^v. Прѣдисловіє еже въ Іѡанна свѣтаго Евангеліѧ (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 234. Albă.

f. 234^v. Miniatură: Ioan evanghelistul.

f. 235—296^v. ЕЖЕ ВЪ Іѡанна свѣтоѧ Евангеліѧ (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 297 și 299—304^v. Сказаніє прѣемлаеще въсєго лѣта число евангеліѧскоѧ и евангеліѧстѡм (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor și a evangheliștilor pe tot anul).

f. 298. Похвала чѣстѡмѡу крѣстоу (Lauda cinstitei cruci).

f. 298^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos.)

f. 299—304. Сказаніє еже на въсѣкъ днь длѣжно глаголѣти сѧ евангеліѧ въ неделѣмъ въсєго лѣта (Spunere pentru fiecare zi ce evanghelie trebuie spusă în săptămînile de peste tot anul).

f. 305—315. Съборникъ вѣ-мъ мѣсѧцемъ показоуж главы коємоуждо евангеліѧю избраннѡмъ свѣтѡмъ и праздникомъ владычнѡмъ (Sinaxar al celor 12

luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii a sfinților aleși și a sărbătorilor împărătești).

f. 315^v -- 317. Albe.

Studiat de I. Barnea. *Tetравангhelel de la Căldărușani*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”. XXXVII, p. 58—68 cu reproduceri ale miniaturilor.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 298^v. Богоу прѣблагому въсѣдръжителю и въсѣвидцоу даждоуемоу въсѣккомуу добромуу дѣлоу иже о немѣ начинаемоу начало положити и конецъ съвършити, томоу слава и дръжава в бесконечныи вѣкы. Амин. Понеже иже въ Троици поклонѣмыи Богъ благоизволи црѣквѣ скож испълнити свѣтлыми книгами въ словословіе и ползж прочитающим, изволеніем ѿтца и с поспѣшеніем Сына и съвършеніем Свѣтаго Духа, въсвидѣш и прѣблагому Богоу, слава и величію и въ бесконечнии вѣкы. Аминь.

Благочинникомъ и Христѣлюбникомъ и въ высшѣго промысла дарованномъ и Богомъ Хранимомъ и въ свѣтаго царѣ небеснаго вѣианномъ съ царскимъ вѣнцемъ вѣнчанномъ, иже слънца окомъ сіаждомъ и православнымъ и непорочнымъ Христѣанскимъ вѣры свѣтломъ скѣптрѣ и по божественныхъ црѣквахъ стѣлпъ недвижимъ подоба съ второмъ Константинѣ свѣтымъ великимъ царемъ Нокаго Рима, сирымъ и нищѣмъ теплѣмъ застѣпникъ, свѣтломъ и прѣмилостивомъ и великъвозможномъ господарю въсѣблагочинствѣи и великомъ господарю и Христѣлюбникѣи Іванъ Матѣи Бъсѣравъ великаго воеводѣ, Божію милостію господарь земли ОугровлаХинскон, благоволи господства си и написа съ съ свѣтаго Еуаггеліе. Сего радѣ възрѣкновахъ въ оусерѣдіа доушевнаго и положихъ въ сръдци своемъ Христѣу рабъ и слоужителю Христѣвъ и прѣмилостивомъ еже и далъ его въ нокосъзданна своа монастыръ Кълдъръшанѣ, идеже естъ Храмъ свѣтаго и славнаго и мѣроточиваго великомъченика Димитріа, въ задоушіе и въ памѣтъ себѣ и господжди его Елима и родителемъ его и Богоданнымъ сыномъ нѣхъ. Я кто възметъжъ въ свѣтлаа монастыръ либо нѣкоежъ потрѣбъ или съ благословеніемъ събѣра или безъ благословеніа, а не пакы вънесетъ жъ въ монастыръ, такомы да вѣждетъ проклѣтъ въ Господа Бога и въ прѣчистаа приснодѣкаа Христѣоужъ матеръ и въ свѣтыхъ вѣрховныхъ апостолѣ Петра и Павла и въ свѣтыхъ четырехъ еуаггелиствѣ: Матѣи, Марко, Лука, Іванни и въ свѣтѣхъ свѣтыхъ и въ свѣтыхъ тѣхъ вътѣцъ иже въ Никенѣ събравшихъ съ прѣвѣе на проклѣтїе безоумнаго Ірїа и иже съ нимъ. Къ лѣтоу × 391а, съ благословеніемъ и съ повелѣніемъ прѣмилостивомъ и прѣвѣсвѣщеннаго втца нашего архіепископъ и митрополитъ кѣрѣ Ѧвфилъ въсенъ земли ОугровлаХинскон. И съвърши съ въ мѣсѣцъ маѣ дѣ днни, въ прѣвѣи 18мѣнъ ермонахъ Карламъ. Язъ грѣшнѣи и меншѣи въ инѣцѣхъ недоустаннѣи Христѣу рабъ монахъ Мардаріе писахъ.

(Prea bunului Dumnezeu, atotfăitorului și atotvăzătorului, care a dat oricărei fapte bune ce s-a început întru dînsul să se așeze întru început

și să ia sfârșit, acestuia slavă și stăpînire în veacurile fără sfârșit, amin. Fiindcă cel închinat într-o Treime Dumnezeu a binevoit să umple biserica sa cu cărți sfinte pentru laudă și folosul cititorilor, prin voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și prin săvîrșirea Sfîntului Duh atotvăzătorului și preabunului Dumnezeu, slavă și mărire și în veacurile fără sfârșit, amin. Binecîinstitorul și de Hristos iubitorul și din cugetul de sus dăruit și de Dumnezeu păzitul, luminatul de sfîntul împărat ceresc, încununat cu împărătească cunună, care este luminat cu ochiul soarelui și a credinței creștinești pravoslavnice și neprihănite cu sceptru luminat și stîlp neclintit al dumnezeștilor biserici, fiind asemenea unui al doilea Constantin din sfinții mari împărați ai Romei Nouă, celor nevoiași și săraci cald ajutător, luminatul și prea milostivul și întru totul puternicul domn, atotbinecîinstitorul și marele domn și de Hristos iubitorul Io Matei Băsărab mare voevod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Ungrovlahiei, a binevoit domnia mea și s-a scris această sfîntă evanghelie. De aceia am rîvnit din osîrdia sufletului și am așezat-o la inima mea, rob lui Hristos și slujitor al lui Hristos și prea milostiv, pe care am și dat-o în mănăstirea mea nou zidită Căldărușani, unde este hramul sfîntului, slăvitului și izvorîtorului de mir, marele mucenic Dimitrie, pentru pomenirea și pentru sufletul meu și al doamnei mele Elina și a părinților și a fiilor lor de Dumnezeu dăruți.

Iar cine o va lua de la sfînta mănăstire, fie pentru vreo trebuință, sau cu binecuvîntare ori fără binecuvîntarea soborului, și nu o va aduce înapoi în mănăstire, unul ca acela să fie blestemat de Domnul Dumnezeu și preacurata și pururea fecioară maică a lui Hristos și de sfinții apostoli de frunte Petre și Pavel și de patru sfinți evangheliști Matei, Marcu, Luca, Ioan și de toți sfinții și de 318 sfinți părinți de la Niceia, care s-au adunat înțîia oară pentru blestemul lui Arie cel fără minte și a celor cu el. În anul 7151 (1643). Cu binecuvîntarea și cu porunca preamilostivului și a preasfințitului părintelui nostru arhiepiscop și mitropolit chir Teofil a toată țara Ungrovlahiei. Și s-a sfîrșit în luna mai 14 zile, în vremea celui dintîi egumen, ieromonah Varlaam. Eu păcătosul și cel mai mic dintre călugări, nevrednicul rob al lui Hristos, monahul Mardarie, am scris).

Titluri și inițiale cu aur. Inițiale ornate. Foarte frumoase miniaturi lucrate de popa Vlaicul zugrav la f. 6^v, 89^v, 144^v, 234^v, 298^v. Ornamente în culori la f. 24^v, 90, 91 și 110. 20 și 21 rinduri pe pagină. Semiuncială Legătură în catifea verde și lemn, ferecată în argint cu icoanele înălțării și ale celor patru evangheliști. Scris în Țara Romînească la mănăstirea Căldărușani de călugărul Mardarie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de Ministerul Instrucțiunii Publice.

14.

1668. (f. 68) Hirtie. 183 f. 28,5 × 19,5 cm. Cu multe foi rupte. Numeroase foi lipsesc după f. 178^v.

Iațimîrski nr. 14.

<Tetrevangel>

f. 1—2. Ёже ѡт Матѣѡска свѣтаго Ёвангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v. Albă.

f. 3—5^v. Ѡбѡшлѡкта архіепіскопа Бѡлгарьскаго прѣдисловіе еже ѡт Матѣѡска свѣтаго Ёвангеліа (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 6—65. Ёже ѡт Матѣѡска свѣтаго Ёвангеліа (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 65^v—66^v. Ёже ѡт Марка свѣтаго Ёвангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 66^v—68. Прѣдисловіе еже ѡт Марка <свѣтаго Ёвангеліа> (Predoslovie <la sfinta Evanghelie> de la Marcu).

f. 68^v. Însemnare. (v. mai jos).

f. 69—106. Evanghelie de la Marcu. Din prima foaie s-a păstrat numai o parte.

f. 106^v—107. Albe.

f. 107^v—109^v. Ёже ѡт Лѡкы свѣтаго Ёвангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 109^v—110. Прѣдисловіе еже ѡт Лѡкы свѣтаго Ёвангеліа (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 110^v. Albă.

f. 111—174^v. Ёже ѡт Лѡкы свѣтаго Ёвангеліа главы (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 175. Ёже ѡт Іѡанна свѣтаго Ёвангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 175^v—177. Прѣдисловіе еже Іѡанна свѣтаго Ёвангеліа (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 177^v. Albă.

f. 178—183^v. Ёже ѡт Іѡанна свѣтаго Ёвангеліа (Sfinta Evanghelie de la Ioan). S-au păstrat numai cap. 1—8; începutul cap. 11 și 12.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 68. : Сіе Ёвангеліе сътвори пан Ѣнакіе шарХородецькы и съ жителница его Маріа и даде ѡ свѣтен цр҃кве идеже ест Храм рождество прѣсвѣтен владычици нашен Богородици и приснодѣкен Маріин, да бѣдет емѢ памет и родителен его к вѣки. Ѳмин. Бѣ дѣны благочестиваго и Христолюбиваго господина нашего Іѡѡ Дѡка коекода и при дѣны архіепіскопа Гедѣшна митрополита Ссчарскы. И аще кто сѣѣ покѣснт кѣзѣти или инако променѣти сіе малое наше даніе, а ѡн да бѣдет прокѣт и трѣклѣт ѡт Господа Бога и ѡт прѣчистѣи его матери и ѡт тѣи свѣтых ѡтѣцъ иже в Никен и ѡт дѣ ѿѡвангеліисти и ѡт вѣи свѣтых апостолѣ и ѡт вѣсѣх свѣтых, Ѳмин. К лѣто × 3905 мѣ-

сѣца іюніа ѿ днѣ и въ дньи нѣреа Гѣоргіа Кицескѣаа тогождѣ Храма какѣ
кѣопки к квоѣ × і҃҃҃а (=попа Іоаким писаа) мѣсѣца юлі і҃҃҃.

(† Această Evanghelie a făcut-o pan Enachie de Șarhorod ¹⁾ și soția lui Maria și au dat-o sfintei biserici unde este hramul nașterii prea-sfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria să-i fie lui pomenire și părinților lui în veci, amin, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului nostru domn Io Duca voevod și în zilele arhiepiscopului Ghedeon, mitropolit al Sucevii. Și dacă cineva va îndrăzni să o ia sau să schimbe altfel această mică danie a noastră, iar el să fie blestemat și de trei ori blestemat de Domnul Dumnezeu și de preacurata lui Maică și de 318 sfinți părinți cei de la Niceia și de 4 evangheliști și de 12 sfinți apostoli și de toți sfinții, amin. În anul 7176 (1668) în luna iunie 19 zile; și în zilele preotului Gheorghe Chițescul de la aceeași biserică, *a scris popa Ioachim*²⁾ 7176 (1668) luna iulie 12). Și cumpărătură au fost depreună cu Lefteru și giupîneasa dumisali Maria, ca să le fie lor pomană în veci și părinților lor. Amin.)

СЛАВА ДАКИОМО ПО ЗАЧАЛК И КОНЕЦ (Slavă celui care a dat după început și sfîrșitul).

Titluri și inițiale cu roșu. 20 de rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice (deteriorată), bătută în ținte de aramă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

15.

Sec. XVII (prima jumătate). Hîrtie 234 f. Hîrtie. 21 19,5 cm. Lipsește o foaie de la început.

Iațimirski nr. 15.

<*Tetravanghel*>

f. 1—1^v. Din evanghelistar.

f. 1^v—2^v. ЕЖЕ ВЪ МАТѢА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 3—5. ФѢОФИЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БЪЛГАРСКАГО ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ ВЪ МАТѢА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 5—63^v. ВЪ МАТѢА СКАТОЕ БЛАГОВѢСТОВАНІЕ (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 63^v—64^v. ЕЖЕ ВЪ МАРКА СКАТКО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

¹⁾ Șargorod în R. S. S. Ucraineană.

²⁾ Textul în cursiv, în criptogramă.

f. 64^v—65^v. Прѣдисловіе еже въ Марка свѣтаго Евангеліа Благорѣчіе
<Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu>.

f. 66—104^v. Ѿт Марка свѣтаго Благорѣчесткованіе (Sfinta Evanghelie
de la Marcu).

f. 105—106^v. Еже въ <Л>уки свѣтаго Евангеліа главы (Capetele
sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 106^v—107. Прѣдисловіе еже въ Луки свѣтаго Евангеліе <еліе> (Predoslo-
vie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 107—172. Ѿт Луки свѣтаго Благорѣчесткованіе (Sfinta Evanghelie
de la Luca).

f. 172—172^v. Еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліа главы (Capetele
sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 172^v—174^v. Прѣдисловіе еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліе (Predo-
slovie de la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 174^v—224. Ѿт Іоанна свѣтаго Благорѣчесткованіе (Sfinta Evanghelie
de la Ioan).

f. 224^v—230. Minologhiul.

f. 230—234. Evanghelistarul.

f. 234^v. Inițial albă, apoi cu o însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 234. Слава тебѣ, Христе Боже, котъ многа трѣда испочинѣ благодарѣ
тъ члвчскѣмъ Христе, по зачатѣ концъ, яко радъ зацѣкъ пробѣже, тако
радъ писецъ сконча посѣдѣнѣмъ строкѣ, але ми сѣмъ к... ѡхъ, ѡхъ, еце ѡхъ...
(Mărire ție Hristoase Dumnezeu, iată multă muncă am înfrînt; îți mulțu-
mesc Hristoase, iubitor de oameni, după început și sfîrșit, după cum e
bucuros iepurele care a fugit, tot așa e bucuros scriitorul carele a sfîrșit
cel din urmă rînd însă... vai, vai, încă vai...).

Alte însemnări.

Pe marginile de jos ale f. 172^v—175: † Сн Третокангелъ кѣнилъ рабъ
Божію еренъ попъ Дмитръ и съ подрѣжѣмъ его Гафта и даде сѣмъ чадѣмъ ѡхъ
Хлѣбъ въ Деренѣ до свѣтаго монастѣра называемаго Съкслъ ндеже Храмъ свѣ-
таго Іоанна Прѣдтеча, за дѣшжъ своего и за дѣшжъ родѣтелима и дѣдомъ его и
чадомъ его. Я кто съ пѣсѣснѣмъ продатѣ ѡ, а ѡнъ да естъ треклѣтъ и проклѣтъ въ
Господа Бога иже сътворшаго небо [небо] и земли и прѣчистѣмъ матиръ и
въ тѣмъ ѡтъцѣ иже въ Никіе и въ всѣхъ свѣтѣхъ Божѣмъ сгождашѣмъ. Яминъ.
(† Acest Tetravangelh l-a cumpărat robul lui Dumnezeu, preotul popa
Dumitru și soția sa Gafta și l-a dat copilul lor, Mihalcea din Dereneu, la
sfînta mănăstire numită Săcul, unde este hramul sfîntului Ioan Înainte
Mergătorul, pentru sufletul său și pentru sufletul părinților și al bunicilor
lui și al copiilor lui. Iar cine va îndrăzni să-l vîndă, acela să fie de trei ori
blestemat și blestemat de Domnul Dumnezeu care a făcut cerul și pămîntul

și de preacurata Maică și de 318 părinți cei de la Niceia și de toți sfinții care au plăcut lui Dumnezeu, amin). (Sec. XVII).

Pe f. 234^v: 1. (Sec. XVII): † Яз поп Ионъ въ Тѣзарѣ купилъ сѣю книгѣ рекомни Тетравангелъ и дѣде ен кжъ Храмы оуспеніе прѣсвятѣи Богородици и дѣде ен за душа своа и за дѣтенъ своихъ. Я по его животѣ кто съхочеть ен продати или въ дѣтенъ его или въ непотокъ его [или оуспѣвать его] или бѣди кто отъ родѣ его <repetat> да бѣдетъ проклатъ въ тѣи вѣкѣ иже въ Никенъ мѣстичьшихъ сѣ. Богъ съ нами и съ нами, аминъ, арип. Слава съверѣшителю Богѣ по зачалъ давѣшомъ конецъ († Eu popa Ion din Tuzara am cumpărat această carte numită Tetravanghel și am dat-o la hramul Adormirii preasfintei Născătoare de Dumnezeu și am dat-o pentru sufletul meu și pentru al copiilor mei. Iar după viața lui, cine va vrea s-o vîndă, sau dintre copiii lui, sau dintre nepoții lui, sau fie oricine din neamul lui, să fie blestemat de 318 părinți care s-au trudit la Niceia, Dumnezeu cu voi și cu noi, amin, arip. Slavă săvîrșitorului Dumnezeu, care după început a dat sfîrșit).

2. Din sec. XVIII (încep.): † Тоаѣръ Шчипулъ отъ П<а>трушени; Зелинко; † Еремѣя отъ Пăтрушени ѡкрали ѡ книга (au furat 6 iepe) și le-au cumpărat Vasile sini Doadei отъ Вăратецъ и sini Lamba зѣтъ его по нѣтъ талеръ (ginerile său, pe 5 taleri).

f. 104^v: † Аѣѣѣ eu Mirăuță Hranețu am învățat tot Tretiivanghelul la Ghervasie ermonah (sec. XVIII).

Pe verso f. lipită pe scoarța de la sfîrșit se distinge în parte, restul fiind rupt:

1. Милостію господарѣ земли Молда<вскон> Сафта въ Белградъ издавно а кжъ такожде далъ емѣ тѣхъ пинѣзи и пришега съ ѣи люди добри въ Белградъ (. . . din mila <lui Dumnezeu>, domn al Moldovei Safta de la Cetatea-Albă.¹⁾ de demult, iar Chiaj deasemeni i-a dat lui acei bani și a jurat cu 12 oameni buni de la Cetatea-Albă).¹⁾ (sec. XVIII).

2. Панъ Храницѣ въ Коринника сынѣ Нѣврѣнѣскѣ <пр>ѣ<а> нами и казалъ такоже по имѣ Мирѣсу и въ рѣкъ по Трифанъ въ Кочкодани († Pan Hraniță din Coriniva, fiul lui Năvră-păscul înaintea noastră și a spus tot așa anume Mirăuțu și din ,mina popei Trifan de la Coci-codani) (sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: mistreț și stemă, 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza în 1885.

²⁾ În textul slav Belgrad.

16.

Sec. XVII (inceput). Hirtie. 129 f 31 × 20 cm. Lipsesc inceputul și sfârșitul și foi după f. 8^v, 12^v, 16^v, 36^v, 50^v, 53^v. Fragment prost păstrat

Iașimirski nr. 16.

<Tetrarangel>

f. 1—4^v. Evanghelistarul. Lipsește inceputul.

f. 4^v—5^v. **Ѣже въ Матѳеѣ свѣтаго Ѣвангелїа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 5^v—8. **Ѡеѡфилакта архїепискона Бѣлгарскаго, прѣдисловіе же въ Матѳеѣ свѣтаго Ѣвангелїа** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 8^v. Albă, apoi completată cu o notă (v. mai jos).

f. 9—53^v. Evanghelia de la Matei. Lipsesc : cap. 1, inceputul cap. 2, cap. 9—14, inceputul cap. 15, cap. 21—23, inceputul cap. 24, sfârșitul cap. 25, cap. 26—39, inceputul cap. 40, sfârșitul cap. 81, cap. 82—86, sfârșitul cap. 109, cap. 110—112, inceputul cap. 113, sfârșitul cap. 115 și cap. 116.

f. 54 ruptă, numai un fragment.

f. 55. **Ѣже въ Марка свѣтаго Ѣвангелїа глаш** (sic). (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 56—57. **Прѣдисловіе же въ Марка свѣтаго Ѣвангелїа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 57^v. Rugăciune, scrisă ulterior.

f. 58—88. **Ѡт Марка свѣтаго Благосѣтіе** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 88—89^v. **Ѣже въ Лѣвы свѣтаго Ѣвангелїа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 89^v—90. **Прѣдисловіе же въ Лѣвы свѣтаго Ѣвангелїа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca)

f. 90—129^v. **Ѡт Лѣвы свѣтаго Благосѣтіа** (Sfinta Evanghelie de la Luca). Lipsește sfârșitul; de la sfârșitul cap. 71.

Însemnări

f. 9^v. : † Сїѧ книга рекомїи Тетрѣвангел кѣпи еѧ раб божїи Трифан съ жителница єго Настасїѧ и с сыном своим Матѳеи и дѣщи єго Ѳѡанїе и синѣ єго Гордїи и Лазор ѡтѣц єго Іѡнн и мати Гапка и брат єго Бранл и анда єго Лазор и съ подрѣжіе си и Исаѧ Крещѧ, Ѳндрѧ, Илака, Марка, Ѳнна, Ѳрманка, Драгина, Настаска, Драгна, Сѣхика, Ирнна, Нелюба и всего родѧ єго. И дал за нѣи Трифан съ подрѣжіа си Настасїѧ¹⁾ шест талерїи. И кѣпи еѧ за дѣшѧ ро ителен сконх кыше писаних. Ѳ ели сѧ которомѧ сѣщенникѧ праклѣчит кни-кнѣти в сїю книгѧ читати або дїаконѧ або причетѣцѧ црѣковномѧ, ѡни имаюѧ

¹⁾ Ultimele patru cuvinte sînt tărate cu cerneală de aceeași mînă.

И кѣпна ѡ свѣщенника именемъ Андреа с Подтелица родичомъ Прокоповича, рокѡ Божи тисащнаго шест сот Ѧ. И еси сѣа вамъ и цѣке придастъ читати, чтѣте, исправляйте и мене грѣшнаго не кленѣте, а за Карпа и за Сеня просѣте Господа Бога и за жонку нѣхъ и за дѣти нѣхъ и за приятели нѣхъ. Я намъ всѣмъ Боже данъ многа лѣта. Аминь.

(Din mila lui Dumnezeu, cu rugăciunile preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pturirea fecioarei Maria, a Domnului nostru Isus Hristos, această carte cu numele Evanghelie s-a cumpărat pentru satul Nesteroveț, la moșia panului voevod de Lublin, cu ajutorul lui Dumnezeu a cumpărat-o Carp, robul lui Dumnezeu, cu fratele său Simeon, cu soțiile lor : cu Tatiana și cu Casca, cu fiii săi : Griegorie, și Pancrate și Mihail și cu fiii lui Senie : Pilat și Iacov. Și au dat-o la prestolul și la hramul soborului arhanghelului lui Hristos, Mihail, în satul Nesterovți. Iar cine va îndepărta această carte cu numele Evanghelie din acea sfîntă biserică, nici fecior, nici prieten și nici preot, dacă o va îndepărta, apoi cu el voi avea judecată înaintea judecății lui Hristos, cînd Hristos însuși va veni să judece viii și morții. Și a cumpărat-o de la preotul cu numele Andrei din Podtelici, din neamul Procopovici, în anul lui Dumnezeu o mie șase sute patru. Și dacă vouă, părinți, vi se va da aceasta s-o citiți, citiți-o și îndreptați-o și pe mine păcătosul nu mă blestemați ; iar pentru Carp și pentru Senia rugați pe Domnul Dumnezeu și pentru soțiile lor și pentru copiii lor și pentru prietenii lor. Iar nouă tuturor dă-ne Doamne mulți ani, amin).

Alte însemnări.

f. 76. † Astă Ivenghelie este a dumisale a medelnicerului Iordache ot Pășcani și au dat-o la sfînta beserecă ot Cîrligi la pomana dumisalia. Iar cine s-ar ispiti să o înstrăineze dela ace sfîntă beserecă unde au dat-o titorii, să fie afurisitu și anathima și aranathima și blăstămat de Tatăl și de Fiiul și Duhul Sfîntu și d<e> toate cetile îngerești și de trei sute și opt oteți carii sintu la Nechidie și de sfînții Vasili cel Mare, Gligorie Bogoslovu și Ion Zlataust și de toți sfînți. Oricine s-ar greși să o e dela beserică, ori călugăru, sau preut, sau diacu, sau alții din prostime, și dacă va înțelege scriptora și n-o va băga samă, să o ducă de unde poroncește scriptora, să fie afurisito de Dumnezeu și de noi caria am scris aice.

(Mai urmează text, însă a fost tăiat la legătura manuscrisului).

f. 12^v. Să știe că această Ivanghelie este a dumisale giupînului Iordachie Cantacuzinu medelnicer ot Pășcani.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 1, 14, 77, 118, 195. Figurile celor patru evangheliști la f. 13^v, 76^v, 117^v, 194^v, luate dintr-o carte rusească tipărită în sec. XVI. 19 și 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și carton. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară, cu influențe rusești. După Iațimirski, ar fi o copie după un original scris în Moldova. Din biblioteca D. A. Sturdza.

18.

Sec. XVI. Hirtie. 265 f 27,5 × 20 cm.

Iațimirski nr. 18 (il socoate din sec. XV, filigranele și scrisul sint din sec. XVI)

<Tetravanghel>

f. 12. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2—5. **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΒΥΛΓΑΡСКАГО ПРИДСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАТΘΙΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfinta Evanghelie a lui Matei).

f. 5^v—69^v. **ЄУТ МАΘΕΑ СКАТОЄ БЛАГОУКЪСТВОКАНІА** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 69^v—70^v. **ЄЛЄ УТ МАРКА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 70^v—71^v. **ПРѢДОСЛОВІЄ ЄЖЕ ОТ МАРКА СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Marcu). (Sfârșitul lipsește).

f. 72, nouă, înlocuiește o foaie lipsă (scrisă în sec. XVIII).

f. 72^v—111^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТОЄ ЄΥΑΓΓΕΛІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 112—113^v. **ЄЖЕ УТ ЛОУКЫ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 114—115^v. **ПРѢДОСЛОВІЄ ЄЖЕ ОТ ЛОУКЫ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 116—193. **ЄУТ ЛОУКЫ СКАТОЄ БЛАГОУКЪСТВОКАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 194. **ЄЖЕ УТ ІΩΑΝΝΑ СКАТАГО ЄΥΑΓΓΕΛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 194^v—196. **ПРѢДОСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ІΩΑΝΝΑ СКАТОЄ ЄΥΑΓΓΕΛІА** (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 196^v. Albă.

f. 197—249. **ЄУТ ІΩΑΝΝΑ СКАТОЄ БЛАГОУКЪСТВОКАНІЄ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 248. Ruptă pe jumătate și completată în sec. XVIII.

f. 249^v. A fost albă, pe ea o însemnare (v. mai jos); probabil mai lipsește o foaie pe care se continuă însemnarea.

f. 250—262. **СЪБОРНИКЪ КІ МѢСЯЦЕМЪ СКАЗАЖ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЄΥΑΓΓΕΛІΟΥ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗНИКОМЪ** (Adunare a 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii la sfinții aleși și la sărbători).

f. 257 și 262. Scrise ulterior (sec. XVIII), în locul unor foi ce lipsesc.

Însemnări.

f. 249^v: **СНА КНИГА РЕКОМН ТЕТРАГГЕЛЬ КЪПИЛ ЕГО РАБЪ БОЖІИ МНОГОГРѢШНИ ФЕДКО И С ПОДРЪЖИЕМЪ СКОМН СОЮЗИ И ДАЛИ ЕН ЗА УТДАНІЄ ГРѢХОВ**

сконѣ з дѣцирь скоѣ Ѡринѣа и сынѣ его Васко и сынѣ Домѣша и Катеринаѣ Хѣгѣѣнаѣ и Тетѣлана и Богѣданѣ и Татѣлана и Ѡлана и Фѣдора и Арѣмѣа и Симѣонѣ и тиж Арѣмѣа и Банѣко и Яна и Тоадѣрь и Юрашѣко и Настаска и Басѣтъка и Магда и Марика и Домѣша и Ѡнѣ и Фѣдора и прѣтоже кто метѣ пѣти с неѣ и ме прочитати, кѣ да знаетѣ ажѣ естѣ дана за дѣднѣа до Храма свѣтѣа владѣниѣе нашѣн Богородиѣе оу Лѣбока а Хлѣбока а естѣ дана за дѣша Симѣона Бабѣнѣа и Юрѣи сынѣ Ѡринѣи, Ангѣелина и Матѣрена и Фѣдора и Ѡлѣкса и Козма, Мѣша. Я кѣ ереекѣ и диѣкони помѣнѣаѣтѣ сѣа дѣди, Богѣ ѡтдастѣ скѣгрѣшенѣе вашѣ прѣд Богом, благословѣте, кѣс Богѣ благословѣит и проѣанѣт и кѣс Богѣ простѣитѣ. Я если...

(Această carte numită Tetravanghel a cumpărat-o robul lui Dumnezeu mult păcătosul Fedco și cu soția lui Sofia și a dat-o pentru iertarea păcatelor lor, cu fiica lor Orinia și fiul lor Vasco și fiul Domșa și Caterina Hogafia și Tetiana și Bogdan și Tatiana și Uleana și Fedora și Ieremii și Simeon și iarăși Ieremia și Vanco și Ana și Toader și Iurașco și Nastasca și Vasutca și Magda și Marica și Domșa și Onu și Fedora. Și de aceia, cine va cînta pe ea și o va citi, iar voi să știți că este dată de moștenire la hramul sfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu la Luboca și Hluboca, este dată pentru sufletul lui Simion Babiei și Iurii, fiul Oriniei, Anghelina și Matrena și Fedora și Olexa și Cozma, Mușă. Iar voi, preoți și diaconi, pomeniți pe acești moși <și> Dumnezeu va ierta păcatele voastre; înaintea lui Dumnezeu binecuvîtați, Dumnezeu vă va binecuvînta și iertați, Dumnezeu vă va ierta, Iar dacă . . .). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente la f. 112, 116, 194, 197. Filigian : cap de zîmbiu. 22 de rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în lemn și catifea de la începutul secolului al XIX-lea. Scris probabil în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusească-apuseană. Din biblioteca lui D. A. Sturdza.

19.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 340 f. 33 × 22 cm. Lipsește începutul și foi după f. 6^v. f. 7—10 sînt legate greșit, locul lor este la început înainte de f. 2 f. 115—148 rupte. Iațimirski nr. 19 (îl datează din sec. XV—XVII).

<Tetravanghel>

f. 1. Albă, adăugată la legat.

f. 2, 7—10. <Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul.

f. 2^v—4^v. Сказаніе пріемающе въсего лѣта число еѡангелское, іеѡангелистом пріятіе ѡт кждоу начинають и до гдѣ стають (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul, a folosirii evangheliștilor, de unde încep și unde se opresc.

f. 4^v—6^v. *ЃЖЕ ОУ МАΘΘΕΑ СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА ГЛАКЫ* (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei). Lipsește sfirșitul.

f. 10^v. Albă.

f. 11. S-a încercat a se scrie începutul Evangheliei de la Marcu ; s-au scris trei cuvinte din titlu și apoi s-a lăsat loc alb.

f. 11^v. Albă.

f. 12—112^v. *ЃУ МАТΘΕΑ СКАТОЕ БЛАГОУКЪСТРОКАНІЕ* (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 113—114^v. *ЃЖЕ УУ МАРКА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА ГЛАКЫ* (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 114^v—116^v. *ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УУ МАРКА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА* (Predoslovia la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 117—149^v. *ЃУ МАРКА СКАТОЕ БЛАГОУКЪСТРОКАНІЕ* (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 149^v—152. *ЃЖЕ УУ ЛУКЫ СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА ГЛАКЫ* (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 152—152^v. *ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УУ ЛУКЫ СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА* (Predoslovia la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 153—247. *ЃУ ЛУКЫ СКАТОЕ БЛАГОУКЪСТРОКАНІЕ* (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 247—247^v. *ГЛАКЫ ЃУАГГЕЛІА ЕЖЕ УУ ІУАНА* (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 247^v—250. *ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УУ ІУАНА СКАТАГО ЃУАГГЕЛІА* (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 250^v. Albă.

f. 251—315. *ЃЖЕ УУ ІУАНА СКАТОЕ ЃУАГГЕЛІЕ* (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 315^v. Albă.

f. 316. Albă.

f. 317—329^v. *СКАЗАНІЕ ЕЖЕ НА КЪСЪКЪ ДЕНЬ ДАЖНОЕ ЕСТ ГЛАГОЛАТИ СЯ ЃУАГГЕЛІЕ НЕДЕЛЪМЪ КЪСЕГО ЛѢТА* (Spunere despre evanghelia care trebuie spusă în fiecare zi, a săptămînilor din tot anul).

f. 329^v—339. *СЪВОРННЪ КІ ТЪМ МѢСЯЦЕМ* (Sinaxar al celor 12 luni).

f. 339^v—340. Albe.

Însemnări

f. 315. *П<исал> Г<рамаѣнк> Р<акъ> Б<ожїи м<ного г<рѣшнїи> Іуи* (A scris grămaticul robul lui Dumnezeu, mult păcătosul Ioan).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 251, 317, 328^v. Filigran : mistreț. Scris de două mâini (I, f. 2—197^v, II, f. 198—339). 17 și 18 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza la 1881.

20.

Sec. XIII. Pergament. 215 f. 22 × 17,5 cm. Lipsește sfârșitul. Multe foi rupte și tărate părți din ele; s-au decupat inițialele de pe f. 7 și 8, jumătate din f. 38, o coloană din f. 107 și 109, parte dintr-o coloană a f. 108 și 113, rupte 5 rinduri de jos din f. 187, între f. 191 și 192 a existat o foaie din care nu mai este decât o bucăciță la cotor. Câteva foi au marginea deteriorată din pricina umezelii. Mai multe foi de la început s-au legat greșit; astfel sînt f. 1—9 a căror ordine exactă e următoarea: 1, 3, 5, 4, 7, 6, 8, 2 și 9; f. 214 urmează corect după f. 208. f. 168—173 s-au legat invers.

Iațimirski nr. 20 (il sokoate din sec. XII—XIII).

1. <Apostol>

f. 1—181. <Epistolele apostolilor>. Titlul neciteț.

2. f. 181—215^v. Minologhiu. (Calendar bisericesc). înc. *мѣсѣца септембѣра* (Luna septembrie).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 127. *Стефанъ написа* (A scris Ștefan).

f. 136. *Стефанъ и Драгота въ сѣдѣ* (Ștefan și Dragotă despre judecată).

f. 165^v. *Стефанъ* (Ștefan).

Titluri și inițiale cu roșu, mițiale cu ornamentație zoomorfă la f. 3^v și 68^v, unele cu roșu și albastru. Ornamente în roșu și negru la f. 1, 41^v, 101. Scris de trei mîini (I, f. 1—70^v, II, f. 71—173 și III, f. 174—215^v). Pe două coloane, 21—24 rinduri pe coloană. Semiuncială. Legătură modernă în piele și plină. Scris probabil într-o regiune românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară și la a treia mînă, cu influențe rusești-apusene. Proveniența necunoscută.

21.

1528 (f. lipită pe scoarța din urmă) 227 f. 28 × 20,5 cm. Lipsește începutul și foi după f. 5^v, 23^v, 176^v. Între f. 63—64 au existat 2 foi a căror urme se văd la cotor. f. 277 s-a adăugat posterior.

Iațimirski nr. 21 și un facsimil planșa 20 după f. 692 a acestui ms.

<Apostol>

f. 1—63. Faptele apostolilor. Începutul lipsește. Titlul deasupra paginilor: *Дѣянія*, înc.: *...Божіи и силѣни съ всѣхъ домѣхъ*.

f. 63—251. Epistolele apostolilor, înc.: *Сказаніе Іаковѣлкъ посланія* (Spunere despre epistola lui Iacov).

Fiecare epistolă e precedată de o introducere.

f. 251—263^v. *Сказаніе извѣстно иже на всѣхъ дѣни главамъ дѣяній Апостолоу* (Spunere pentru știință a capetelor Apostolului în fiecare zi).

f. 263^v—274^v. *Съборникъ въ мѣсѣцѣхъ сказаныхъ главахъ Апостолоу* (Sinaxar al celor 12 luni, spunerea capetelor Apostolului).

f. 274^v. Ини Апостоли различни (Alte capete din Apostol diferite).

f. 274^v—275^v. Прокимени въскръсны і алаѣіаѣ ѡсмиѣ гласѡвѣмъ (Prochimenenele învierii și aleluieare pe opt glasuri).

f. 275^v—276^v. Ини прокимени и алаѣіаѣ ката дньени (Alte prochimene și aleluieare zilnice).

f. 276^v. Апостоли ѡ ѡуспѡишѣ презъ въсю седмицѣ (Apostoli pentru cei adormiți — pe întreaga săptămână). Urmează două însemnări (v. mai jos).

2. f. 277. Антифони по въсѣ дни (Antifoane zilnice).

f. 277^v. Însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

Pe f. lipită în interiorul primei scoarțe: † Изколѣніемъ Ѡтца и съ поспѣшеніемъ Сына и съкръшеніемъ Свѣтѡго Дѡуха написа сѣ сѣмъ кнѣга зѡвѣмаа Праксеѡ монаха Еклогіа и създа къ Храмъ чисненѣ Успеніе свѣтѡго монастырѣ Сѣлъѣанскѡмъ, къ дни благочестиваго и Христѡлюбиваго господина нашего Іѡ Петръ коекода, сына стараго Стефана коекодѣ, при епископѣ митрополитѣ кир Калистрат. И тиже даде ѡ в молебъ себѣ и родѣтелиѣ своиѣ в црѣковъ иде же више писано Ѡуспѣніе прѣсвѣтѣи Богородици. Я кто сѣ поксѣнтъ порѡшити или распахти нашего дааніа и ѡутѣрѣ(женіа) <н>ли ѡукрадетъ или продастъ, да бѣдетъ прокѣтъ ѡтъ Бога иже сътворѣи небо и з(емлѣ) и ѡтъ прѣчистѣи еѡ матери и ѡтъ врѣховниѣ еі апостолъ и ѡтъ тѣи ѡтѣцъ иже сътъ в Н(икен) и да естъ емѡ почина с Нюда и съ анаѡема и даже <к>рѣе Божіи на ниѣ, анѡ да ѡкрѣпнтъ, ѡтъ Бога прощенъ бѣдетъ. Томѡ слава къ вѣки. Ѳмин. Н <лѣто> × з(лѣт) <1> мѣсѣца маи кѣ дни.

(† Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh, s-a scris această carte numită Praxiu de monahul Evloghie; și a făcut-o în biserica cinstitei Adormiri a sfintei mănăstiri Sălăgeni, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului nostru domn Io Petru voevod, fiul lui Ștefan voevod cel Bătrîn, sub episcopul chir Calistrat mitropolit. Și de asemeni a dat-o pentru ruga sa și a părinților săi în biserica în care s-a scris mai sus: Adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Iar cine ar îndrăzni să strice sau să risipească dania și întărirea noastră, sau o va fura, ori o va vinde, să fie blestemat de Dumnezeu care a făcut cerul și pămîntul și de preacurata lui maică și de 12 apostoli de frunte și de 318 părinți care sînt în Niceia. Și să-i fie lui soarta cu Iuda și cu anatema și singele lui Dumnezeu asupra lor; iar dacă o va întări va fi iertat de Dumnezeu, căruia slavă în veți, amin. În anul 7<036> (15<28> luna mai 25 zile).

¹⁾ Data întregită după însemnarea următoare.

f. 276^v. 1). † Изколеніем ѿтца и поспѣшеніем Сына и съвѣршеніем Свѣтаго Духа, написа съ сѣа книга зовемаа Пракскоу монаха Евлогіа и създа е Храм и чиснѣ еж Оуспѣнїе свѣтомоу мѣнастир Сѣлъчанскон к дѣны благо-чѣстиваго и Христоулюбиваго господина нашего Івана Петра кожекода сына старога Стефана кожекода, при епископѣ митрополита Калестратѣ.

(† Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, s-a scris această carte numită Praxiu, de monahul Evloghie și s-a făcut în biserica cinstitei Adormiri a sfintei mănăstiri Sălăgeni în zilele bine-cinstitorului și de Hristos iubitorului nostru domn, Io Petru voevod, fiul lui Ștefan voevod cel Bătrîn, sub episcopul chir Calistrat, mitropolit). (Sec. XVI).

2). И лѣто × 3335 † и тѣже даде си къ молѣбѣ съе и родѣдел сконѣ къ црѣков едеже кише писанно Оуспѣнїе прѣсвѣтѣи Богородици. Я кто съ по-коушитѣ порѣшитѣ или расѣпати нашего даанїе и стрѣжденїе или крадет или продаст, да ест проклѣт ѿт Бога сътворшаго небо и земле и ѿт прѣчи-сѣтїи его матере и ѿт свѣтих крѣхѣвних ѿ апостолѣ и ѿ тнѣ ѿтца еже к Никен и да ест емѣ почина съ Ноуѣа и с анаѣма едеже крѣк Божїи на ниѣ, анѣ да вкрѣпит и ѿт Бога прощен есѣдет, томѣ слава к кѣкы, ѿмѣн.

(În anul 7036 (1528) † Și de asemeni a dat-o pentru ruga sa și a părinților săi în biserica unde s-a scris mai sus, Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu. Iar cine va îndrăzni să o strice sau va risipi dania și întărirea noastră, sau o va fura, ori o va vinde, să fie blestemat de Dumnezeu, făcătorul cerului și pământului, și de preacurata lui maică și de cei 12 sfinți apostoli de frunte și de 318 părinți care sînt la Niceia și să-i fie soarta cu Iuda și cu anatema și sîngele lui Dumnezeu asupra lui. Iar dacă o va întări, să fie iertat și de Dumnezeu, căruia slavă în veci, amin).

Alte însemnări

f. 68^v. Să să știe de cînd am scris eu Toader к лет × 3335 март... днѣ смѣрѣи са и покланѣи ѣа аз Тоадѣр (în anul 7268 (1760) mart ... zile mă smeresc și mă închin, eu Toader).

f. 277^v. † Să să știe de cînd s-au prostit mitropolitul Iacob, în dzilili prelu<mi>natului domni Ion Ftiodur voevod și au dat cîrjă preosfin-țitului mitropolit Ga<v>rili брат Іоана Божїю <милостїю> сен Фтодора кода е лѣто (fratele lui Ioan vodă, fiul lui Teodor <din mila> lui Dumnezeu în anul) 7268 (1760) fivruar 26 den. Я<з> Тоадѣр с.и ѿнарїан діакѣна лисак (Eu Toader, fiul lui Andrian diacon, am scris).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : ancoră. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de călugărul Evloghie la mănăstirca Sălăgeni. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Minis-terul cultelor.

1609 (f. 7, 342). Hîrtie. 343 f. 25,5 × 23 cm. f. 90 lipsește partea de jos.
Iațimirski nr. 22; un facsimil după f. 242^v.

<Apostol>

f. 1. Сказаніе дѣаніи апостольскыхъ написаныхъ Лоужкож еѡангелістомъ по лѣтѣхъ мнѡстѣхъ страсти Господнѣ (Spunerea Faptelor Apostolilor scrise de evanghelistul Luca, după mulți ani de la pătimirea Domnului).

f. 2—89^v. Дѣаніа скатыхъ апостолѣ (Faptele sfinților apostoli).

f. 90—326^v. Epistolele apostolilor. înc. : Сказаніе Іакѡвлѣ посланіе (Spunerea despre epistola lui Iacov).

f. 327—334. Сказаніе извѣстно иже на всѣхъ дѣни главамъ дѣаніи апостолѣ (Spunere spre știință pentru capetele din toate zilele ale Faptelor apostolilor).

f. 334—341. Сѣборникъ вѣ мѣсецѣмъ (Sinaxar al celor 12 luni).

f. 341. Инии апостоли разлчнии (Diferiți alți apostoli).

f. 341—341^v. Прокимени въскрѣсны и аллѣлуїарѣ ѡсемимъ гласѡмъ (Prochimenenele Învierii și aleluie pe opt glasuri).

f. 341^v—342. Прокимени въскрѣсны и аллѣлуїарѣ ката дѣнеки (Alte prochimene și aleluie zilnice).

f. 342^v. Ѹказъ гласѡмъ и :ѡангеліамъ въскрѣснымъ и лѣтсѡргіи апостолѣ съ ѡѡангеліи (Arătarea glasurilor și evangheliilor învierii și liturgiile Apostolului cu Evangelia).

f. 343—343^v. Albă.

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 2—7. Сін скатыи апостолѣ сътвори и ѡкожа смѣренныи архієпископъ Анастасіе Кримковичъ митрополитъ Сѡчакскыи въ памѣтъ доуша своего и рѡдителии своимъ, Іѡанъ Кримка и Крѣстина. И даде и въ новосъзданныи свои монастырь Драгомирна—идеже естъ Храмъ съшествіе прѣсвѣтаго и животворѣщаго доуша, въ дѣни благочистиваго господина Іѡ Костантинъ Могыла коевѡде господарь земли Молдавскон и съ прѣкѣзлюбленою своимъ имъ матеріежъ Іелисавѣѡн, госпожда поконнаго Іѡ Іереміа Мѡгыла коевѡда и съ прѣкѣзлюбленными емоу своимъ братіа Ілеѡандръ и Богдана коевѡда. И аще кто Хоцетъ покѣснѣти и възѣти ѡтъ свѣтаго монастырѣ безъ благословѣніа, да имаетъ съперникъ самъ Господь нашъ Ісѣсъ Христосъ и прѣчистѣѡмъ его матеръ и въскѣхъ скатыхъ на страшнѣмъ сѣднѣи. Ѳмнн. Къ лѣтѡмъ × зрѣніи мѣсѣца сѣптекріа дѣнь вѣ. (Acest sfînt Apostol l-a făcut și l-a ferecat smeritul arhiepiscop Anastasie Crimcovici, mitropolit al Sucevii, întru pomenirea sufletului său și a părinților săi : Ioan Crimea și Cîrstina. Și l-a dat în mănăstirea sa nou zidită, Dragomirna, unde este hramul coborîrea preasfîntului și de viață făcătorului Duh, în zilele binecinstitorului domn Io Costantin Movilă voevod,

domn al țării Moldovei, și cu prea iubita sa maică Ielisaveta, doamna răposatului Io Ieremia Movilă voevod, și cu prea iubiții lui frați : Alexandru și Bogdan voevod. Iar dacă cineva va îndrăzni să-l ia dela sfînta mănăstire fără binecuvîntare, să aibă pîrîș la cumplita judecată pe însuși Domnul nostru Isus Hristos și pe preacurata lui maică și pe toți sfinții, amin. În anul 7118 (1609), luna septembrie a 18-a zi).

f. 342. **ПОВЕЛЕНІЕМЪ ВЪСЕ СВАТѢННАГО АРХІЕПИСКОПА КЪР Анастасіа Кримковича и митрополита СѢЧВСКАГО, рѣкож грѣшнаго Димитріа діака БѢЛИНСКИИ, съписа сѣ в лѣто × 7118.** (Din porunca preasfințitului arhiepiscop chir Anastasie Crimecovici și mitropolit al Sucevii, s-a scris în anul 7118 (1609), cu mîna păcătosului diac Dimitrie Belinski).

Titluri și inițiale cu roșu și cu aur. Inițiale ornate. Ornamente în mai multe culori și cu aur la f. 1, 2, 90, 91, 100, 101, 110, 111, 119, 128, 129, 130^v, 131, 132^v, 133^v, 136^v, 139^v, 173^v, 175^v, 209^v, 231, 242^v, 261, 269, 276, 291, 303, 304, 327. Miniaturi la f. 100^v, 116^v, 118^v, 127^v, 128^v, 130, 132, 133, 136, 175, 209, 230^v, 260^v, 268^v și 280. Filigran : stemă cu ancoră și stea. 19 rînduri pe pagină, iar de la f. 327 pînă la sfîrșit, 27 rînduri pe pagină. Semiun-cială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente florale. Scris în Moldova de diacul Dimitrie Belinski. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

23.

Sec. XVI. Hîrtie. 185 f. 30 × 20 cm. Foarte rupt și putred, lipsesc pagini la început și sfîrșit. f. 1, 166—171 rupte, numai fragmente.

Iațimirski nr. 23.

<Tipic>

f. 1. Foarte ruptă, numai un fragment.

f. 2. **ОУКАЗЪ ѡ ЕЖЕ ВЪ МІНЕНЪ КЪВЪБРАЖЕНЫМЪ** (Arătare despre cele cuprinse în Minei).

f. 4—5^v. **Типикъ црѣковенѣи слоужбекъ иже <в> Іерусалимѣ свѣтѣ лавры прѣподобного и Богоносного отца нашего> Савы** (Tipic al slujbei bisericești de la sfînta lavră din Ierusalim a preacuviosului și părintelui nostru purtător de Dumnezeu, Sava).

f. 6—6^v. **<Г>лавыны еже въ настоящи кнзѣ** (Capitole care se află în cartea de față).

f. 6—32^v. Indicații de tipic.

f. 32^v—143. **Послѣдованіе црѣковнаго пѣнія и събраніа въ селѣтнаго, начешѣ от мѣсца септемврїа до мѣсца августѣ** († Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 143. **Служба свѣтѣ и великѣ м — нице** (Slujba sfîntului și marelui post).

f. 166—171. Rupte.

Însemnări

Pe partea interioară a copertei : † Să știi acesta răvaș al meu, multă sănă<tate>.

Seris-am eu pînă la Radul.

† Исписалъ ДѢмитроу (Am scris Dumitru).

† jupan Popa vel vornic.

† Seris-am eu, Ursu pînă la t<ine>.

† Seris-am eu, Radul, pînă la mu...

† Seris-am eu, Dumitru, acesta al mieu zapis ca să hie de mare credință.

† Ис гра<ма>тникъ (a scris gra<ma>ticul) pînă la tine.

f. 54. † Многостію Божію Ио Аннинъ конекодъ (Din mila lui Dumnezeu, Io Lion voivod).

Toate însemnările seris muntenesc, sec. XVII.

Inițiale și titluri cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 4, 6, 32^v. Filigran : două săgeți încrucișate. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în pînză și lemn (deteriorată), cu ornamente geometrice. Seris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. Dăruit de Ministerul Cultelor la 1885.

24.

Sec. XVI. Hirtie. 289 f. 19 × 29 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 24.

<Tipic>.

f. 1—2^v. Sfirșitul cuprinsului. Titlul capitolului se vede la f.^v 2 : Конецъ главѣзнамъ роксѣимнъ сказывъ настоящи сѣ кнзѣ (Sfirșitul capetelor arătărilor cuprinse în această carte de față).

f. 3—50. Уставъ црковнѣи сѣжѣкѣ нже въ Іерусалимѣ сѣатыа лавры преподобнаго и богочаснаго отца нашего Савы (Tipicul slujbei bisericești de la sfînta lavră de la Ierusalim a preacuviosului și părintelui nostru purtător de Dumnezeu, Sava).

f. 51—193^v. Послѣдованіе црковнаго пѣнія нже събраніа всего лѣта въ мѣсѣца септембрѣа до мѣсѣца августѣа (Rînduiala cîntării bisericești care cuprinde tot anul de la luna septembrie pînă la luna august).

f. 194—272^v. Послѣдованіе сѣатыа великаа четыры десѣтница (Rînduiala sfîntului marelui post).

f. 273—275^v. Titlu separat : Зачало сѣатаго поста по закѣпанію сѣатыа апостолѣа (Începutul sfîntului post după învățătura sfînților apostoli).

f. 275^v—281^v. Указъ уставшимъ и постѣлымъ Іеру҃салима на празноуѣмнъ сѣатыа (Rînduiala Apostolului și Evangheliilor la sfînții cu praznic).

f. 281^v—285. Тропарѣ къскръсьнына, ѡсмь глас (Troparele învierii pe opt glasuri).

f. 285—287. Тропари през Неделю и кундакы (Tropare pe săptămână și condace).

f. 287—288. Богородични і кресто Богородичны, пѣаемыя протикоу тропарем на кожоу (sic) днь на вечерни и на заутрни протико гласѣ тропара свѣтлоу (Cântările născătoarei de Dumnezeu și ale crucii născătoarei, ce se cântă după troparul fiecărei zile seara și dimineața după glasul sfântului tropar)

f. 288^v—289. Антифон ѡже поет сѧ по къс дньи (Antifon care se cântă în fiecare zi).

f. 289^v. A fost albă; pe ea s-au adăugat cu scriere din sec. XVII însemnări din zodiac și gromovnic.

Însemnări

f. 4^v. Estip au nisu fe<v>r. — 11 dni vă leat 1733 (1625) și n-au făcutu epurii urmă nemică.

f. 6. Aceste cărți sînt ale mele, az Barbul Pipătruș copil.

f. 151. Exercițiu de stil epistolar, romînesc, sec. XVII, înc.: al miu cinstitu și prea iupit părinte...

f. 239: Stroe logofăt 7074 (1566).

† Să se știe cîndu au luat domnie lui Alicesandru voivodă, feciorul Radului vodă¹⁾, în luna lu ohtovrie 5 zile și au purcesu în 8 la Țarigradu și au fostu văletu 7136 (1627).

† Și au venitu Alicesandru vodă, feciorul lu Ilieșu vodă, în luna lu Ghinarie 28 dni (zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente geometrice stilizate în roșu la f. 2^v, 3, 50^v, 51. Filigran: stemă cu spade încrucișate la mijloc. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, în parte deteriorată. Scris probabil în Rusia. Slavă bisericească, redacție rusească. Dăruit Academiei de Ministerul cultelor în 1885.

25.

1611 (f. 275). Hîrtie. 277 f. 20 × 30 cm. Lipsește o f. după f. 5^v.

Iațimirski nr. 25.

<Tipic>

f. 1—2^v. Прѣдисловіе к настоѡціюу книгѣ (Predoslovie la cartea de față).

f. 2—4^v. Главизни сѡци сказы к настоѡщен сѧ к<инзѣ> (Capetele lucrurilor care sînt în cartea de față).

²⁾ Alexandru Coconul, fiul lui Radu Mihnea.

f. 5—43^v. Ъстакъ црѣковнѣи сѣѣже иже к Іерусалимѣ сѣаты лавры прѣподобнаго отца нашего Савы (Typicul slujbei bisericești de la sfânta lavră din Ierusalim a preacuviosului părintelui nostru Sava).

f. 44—44^v. Albă.

f. 45—249. Послѣдованіе црѣковнаго събранія вселѣтнаго въ мѣсѣц септемкріа до мѣсѣца августѣ (Slujbele bisericești, adunate pe tot anul, de la luna lui septembrie pînă în luna august). Titluri separate pentru fiecare lună.

f. 190^v. Albă.

f. 191—249. Послѣдованіе сѣатыа великіа мѣнница недѣла к нѣже постъ сѣ божественнаа притча еѣаггелскаа въ мытарѣи и фарисей (Slujba sfîntului, marelui post. Duminica în care se cîntă dumnezeiasca pildă evanghelică a vameșului și fariseului).

f. 196. Начало сѣатаго великаго поста (Începutul sfîntului, marelui post).

f. 224. К сѣатсѣю великсѣю недѣлю Пасхы (În sfînta mare săptămînă a Paștilor).

f. 249^v—252^v. Начало сѣатаго поста сѣатыхъ апостолъ и по закрѣпленію сѣатыхъ апостолъ (Începutul sfîntului post al sfinților apostoli și învățăturile sfinților apostoli).

f. 253—233^v. Отъ закрѣпленіи божественныхъ апостолъ и въ жителства сѣатыхъ отцъ преданіе, како подобаетъ инокомъ і Христіаномъ жити.

(Datina din învățăturile dumnezeeștilor apostoli și din viața sfinților părinți : cum se cuvine să trăiască călugării și creștinii).

f. 264—267. Тропарѣи къ въскресену и богородичнии и ипаконъ всмимъ гласомъ (Troparele la înviere și ale Maicii Domnului, ipacoi pe opt glasuri).

f. 267^v—269. Ъказъ вѣстакшии Апостоломъ, Іеѣаггеліамъ празденнымъ сѣатымъ (Arătarea Apostolului și evangheliilor la sfintele sărbători).

f. 269^v—271. Апостолы Іеѣаггеліа днечныи к понедѣлы бесъ плотнымъ (Apostolul și Evanghelia zilei în luna puterilor celor fără de trup).

f. 271. Ъказъ гласомъ Іеѣаггеліамъ въскръсенымъ і Апостолъ і еѣаггеліамъ (Arătare pe glasuri a evangheliilor învierii și a Apostolului și evangheliilor).

f. 272—276. Calendarul bisericesc pe 19 ani (Pashalie).

f. 274. Crugul lunii și al soarelui. (Mîna lui Damaschin).

f. 275. Pe calendarul bisericesc însemnarea anului 1611, care este probabil data scrierii manuscrisului.

f. 276^v. Lăsată albă cu însemnări.

Însemnări

Pe foaia de gardă : Acest tipicon este a lu sfîntei mitropolii Tîrgoviște ; și am scris eu cel mai jos iscălit ; și cine va citi, mă va pomeni. 1812 mart. 14, Vasilie logofăt.

f. 276^v. Această carte, Tipic, iaste a popei lui Gheorghie clis<iarh> ot București; deci carele o va fura sau o va ascunde sau va rumpe foaia de hîrtie aceasta cu legătură, să fie anathema și afurisit de vlădica Isus Hristos și de 318 ⲱⲧⲏⲏ ⲛⲓⲕⲉ ⲥⲱⲧ ⲛⲓⲕⲉⲛ (părinți care sînt în Niceia) și să fie afurisit și de mine, de preoția noastră, popei lui Gheorghie clis<iarh> carele nu o va vădi, amin † Pop Gheorghie eclisiarhul ot București. (cu roșu) † Să se știe că iaste acest Tipicar al sfintei mitropolii ot București ⲁⲕⲧⲟ Ⲓⲟⲥⲛⲟⲧⲏⲛⲟ (anul Domnului) 1680.

Pe coperta din urmă, partea interioară: Tipicon, al mitropoliei. Tirgoviste <1>808, ghenaria 1, Azaria iscal (a iscălit).

26.

www.dacoromanica.ro

1. <Liturghier>. f. 1—82^v.

f. 1—1^v. (Sfârșitul liturghiei sf. Vasile), începutul lipsește, înc. :
Іако благослови са и прослави са прѣчьстои великоуѣнное имя твоѣ.

f. 3—71^v. <Liturghia sf. Ioan Gură de Aur>. Lipsește numai titlul pe pagina anterioară pierdută, apoi foi în interior. La f. 21 pomenirea patriarhului de Țîrnova.

f. 72—81^v. Божественнаа служба прѣжде свѣщеннаа скатаго и великаго Василѣа (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite, a sfântului și marelui Vasile), sfârșitul lipsește.

2. <Tipic>. f. 82—82^v.

Foaie izolată; înc. : Словесы невидимо едины ест...

3. <Molitvelnic>. f. 83—97^v.

Începutul lipsește; înc. : Проклѣднице мѣздѣ проклѣдничѣа.

f. 89—95. Чинъ на скатое Богоявленіе (Rînduiala la sfînta Bobotează).

f. 95^v—97. Молитвы литины (Rugăciunile litiei).

f. 97^v. Молитва исповѣданію къ Господоу нашего Исуса Христа (Rugăciunea la spovedanie către Domnul nostru Isus Hristos).

Însemnări

f. 54^v. Să <să> știe a cu<i> este, a popii lui Vasile sin Ojog. (Sec. XVIII).

f. 59. Келет × зєлѣ <în anul 7232—1724>

f. 59^v. Из много грешни еромонахъ Доситеѣ(и) (Eu, mult păcătosul ieromonah Dositei). (Sec. XVIII).

f. 62^v. Cu plecăciune mă închin dum<nitale>, părinte Ghervasie. (Sec. XIX).

f. 71. Să se știe de cînd au botezat părintele Gherasim un copil let 7227 (1719).

f. 97. Să se știe de cînd au fost cutremur mare și au căzut trula Golii, s-au crăpat pămîntul la Eși, ș-au eșit apă și năsip. Și alte bisărici și curți s-au smintit în zilele lui Grigorie voevod, leat 7246 (1738) mai 31. Și mănăstirea Răchitoasa s-au răsipit, tot la acel cutremur.

Pe coperta din urmă, partea interioară : Să se știe de cîndu m-am războlit, eu Dosithei, la picior, în dzilele lui Mihai vodă ¹⁾, să se știe v. let 7228 (1720). Изъ много грѣшнаго пѣп Григѣре ѡт Дѣдз ѡт землѣ Ардѣлскон, × зєлѣ, април з (Eu, mult păcătosul popa Grigore din Dej, din țara Ardealului, 7254 (1746) april 7).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de trei mîini (I, f. 1—81, II, f. 82—82^v, III, f. 83—97^v), 15, 25, 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota (Moldova).

¹⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, în a treia domnie (1716—1726).

1618. (f. 94). Hirtie. 94 f. 21 × 14,5 cm. Foarte rupt, lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski, nr. 27.

<Liturghier>.

f. 1—7^v. Slujba diaconului. Începutul lipsește. înc.: ...шногоу славащюу твоемоу и бескрѣннѣж жрѣтвѣж съкрѣшати.

f. 8—33. Божественна служба иже въ скатыхъ отца нашего Іоанна <3>латоустѣаго (Dumnezeiasca slujbă a sfîntului părintelui nostru, Ioan Gură de Aur). După f. 30 o f. lipsă.

f. 33—53^v. Божественна служба иже въ скатыхъ отца нашего Васіліа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți părintele nostru Vasilie cel Mare).

f. 53^v—71. Божественна служба прѣжде свѣщеннаа Васіліа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a lui Vasile cel Mare înainte sfînțită).

f. 71—74^v. Чинъ на литіи (Rînduiala la litie).

f. 75. Adăugată mai târziu cu completare de altă mînă.

f. 76—77. Мѣсеца того ѣ скѣтаго прѣображеніа Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа на малѣи вечерніи (A acestei luni, ziua 6, la sfînta Schimbare la Față a Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos la vecernia mică).

f. 77—93^v. На велицѣи вечерніи (La Vecernia Mare).

Însemnări

f. 94. ...Книга... и далъ въ црѣковъ въ село... смо паметъ за свое <здравіе> родителемъ скон и за дѣше <на>ше и жина свое им... да бѣдетъ емо памѣтъ, котори члвчѣкъ иже <с>нмѣтъ книгу въ црѣковъ и прода ингда, а ѡнъ да бѣдетъ прокѣтъ за всѣхъ скѣт<ихъ>. Писалъ въ тѣхъ, × арксъ мѣсеце мартіе дѣ. (...cartea... și a dat-o la biserică în satul... pomenire pentru părinții săi și pentru sufletul nostru și a soției sale, anume... să fie lui pomenire. Care om va lua cartea de la biserică și o va vinde aiurea, acela să fie blestemat de toți sfinții. Am scris în anul 7126 (1618) luna martie 14).

Scrisul este probabil al scriitorului manuserisului.

f. 8. Помѣни Господи дѣшѣ ра<ба> Божіа попъ Нѣколаю и пападѣи своа Тодосіа и ч дѣхъ его въ царствонъ небесны въ сѣгда нинѣхъ просимъ (Pomeniște Doamne sufletul robului lui Dumnezeu, popa Neculai și al preotesii lui, Todossia și al copiilor lui în împărăția cerească, întotdeauna și acum, te rugăm). (Scris sec. XVII).

f. 17. Помѣни Господи дѣшѣ рака Божіа попъ Гѣоргіе... и мати его... (Pomeniște Doamne sufletul robului lui Dumnezeu, popa Ghiorghie... și mama lui...). (Scris sec. XVII).

f. 26^v. Cîteva nume scrise pe locul alb, fără însemnătate.

f. 69^v. Изволеніемъ Господа Бога и Спаса нашего Ісуса Христа и сѣа книга рекомо Антѣргіе кѣпни съ призкитеръ Гѣоргіе въ Дръгѣшани и пападѣа его

МѢША и ДАДЕА СЪ ЗАЛТЪ КАКО ДА БЪДЕТЪ МѢША СКОЕГО ДѢШЕ и ЗА ПАПАДІЕ ЕГО и ЧАДЕХЪ ЕГО и РОДИТЕЛЕ ЕГО ДО ЦРЪКОВЪ ВЪ ДРЪГЪШАНИ СКОЕГО ХРАМЪ СВАТАГО АРХІЕСТРАТИГЪ МИХАИЛА. И ПО СИХЪ КТО ИЗБЕРЕТЪ ВЪ НАШЕГО ПЛЕМЕНИКЪ, ЧТО ПРОДАДЪ НАИ КЪПИТЕ, ДА БЪДЕТЪ ПРОКАЖЪТЪ и ТРИКАЖЪТЪ ВЪ БОГА и ПРѢЧИСТІА ЕГО МАТЕРИ и АІ АПОСТОЛЪ и ДЪ ЕВАНГЕЛИСТЪ и ТЪ и НІІ ВЪТЦИ ЕЖЕ ВЪ Н. КІЕ и ВЪСКЪ СКАТЫХЪ и ДА БЪДЕТЪ АНАТЕМА, АНАТЕМА, АНАТЕМА.

(Cu voia Domnului Dumnezeu și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos și această carte numită Liturghie a cumpărat-o preotul Gheorghie din Drăgușani și preoteasa lui, Mușă, și a dat 6 zloți ca să-i fie rugăciune sufletului său și pentru preoteasa lui și copiii lui și părinților lui, la biserica din Drăgușani, hramul său sfîntul arhanghel Mihail. Și, după acestea, cine se va alege din rudele noastre, care ar vinde și ar cumpăra, să fie blestemat și de trei ori blestemat de Dumnezeu și de preacurata lui Maică și de 11 (sic) apostoli și 4 evangheliști și 318 părinți cei dela Nicheia și de toți sfinții și să fie anatema, anatema, anatema). (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 33 și 76. 20 rinduri pe pagină. Semnuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară Din comuna Drăgușani, în Moldova.

28.

Sec. XVI. Hîrtie. 87 f. 13 × 15 cm. Lipsește sfîrșitul și o foaie după f. 78^v. Iațimirski nr. 28.

<Liturghier>.

f. 1—17^v. БОЖЕСТВЕННА СЛУЖБА НИЖЕ ВЪ СКАТЫХЪ ВЪТЦА НАШЕГО ІВАННА ЗЛАТОУСТАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur).

f. 17—47. ѼТЪ СЖДОУ ПРѢИДИ ВЪ СЛУЖБѢ ВАСИЛІА БОГООБРАЗНАГО (De aici treci la slujba lui Vasilie cel Mare).

f. 47^v. Albă.

<Pînă aici a ținut partea comună a celor două liturghii. Cea a sf. Vasilie cel Mare de la f. 48 începe cu o altă formă a rugăciunii pentru catehumeni, înainte de sfînta înălțare, care, în liturghia sf. Ioan Gură de Aur, se află la f. 17—18>.

f. 47—79. БОЖЕСТВЕННА СЛУЖБА НИЖЕ ВЪ СКАТЫХЪ ВЪТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА БОГООБРАЗНАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Vasile cel Mare).

f. 79^v—84. МОЛИТВА АНТЕФОНА (Rugăciunea la litie).

f. 84—85. МОЛИТВА НАДЪ КОУТІВЪМЪ СКАТОМЪ (Rugăciune la coliva sfîntului).

f. 85—86^v. ѼТНОУСТЫ НА КЪЖДО ДЕНЬ (Otpusturi pentru fiecare zi).

f. 86^v—87^v. <Отпущсты> на въсѣ праздникы (Otpusturi la toate sărbătorile). Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Ministerul cultelor în 1885.

29.

Sec. XVII. Hirtie. 100 f. 28 × 21 cm.

Iațimirski nr. 29.

<Liturghier>

f. 1—5. **Жстаѣ божественїа сѣдѣбы в неже и діаконїстка** (Rînduiala slujbei dumnezeiești în care și partea diaconului).

f. 5. Albă cu însemnare (v. mai jos).

f. 6—36^v. **Божественна сѣдѣба нже въ свѣтыхъ отца нашего Іоан Злата-устаро** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur).

f. 37—63^v. **Божественна сѣдѣба нже в свѣтыхъ отца нашего Василїа Кел по всѣхъ Іоаннѣхъ лѹт<спрін> по редѣ до моленїа нже о оглашеннѣхъ** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru, Vasile cel Mare; cîntă toată rînduiala liturghiei lui Ioan pînă la rugăciunea pentru catehumeni).

f. 64—76^v. **Божественна сѣдѣба прѣжде свѣщенїа** (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite).

f. 77—87^v. **Діаконїк на велицѣхъ вечерни** (Diaconicon la vecernia cea mare).

f. 88—89. **Молитѣж надъ коутїемъ скопшїмъ** (Rugăciune la coliva celor adormiți).

f. 89^v—93. **Молитѣ еже глаголетъ архїерей или дїхонїкъ прощенїа на грѣхъ въсѣ величїа же и невеличїа и въсѣхъ клѣтѣжъ и заклинанїе и вънегда причащати сѣ тїаннѣ** (Rugăciunea pe care o spune arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea tuturor păcatelor, celor cu voie și fără voie, și de toate blestemele și afurisenii și cînd se împărtășește cu preacuratele taine).

f. 93^v. Albă.

f. 94—98^v. **Чинъ бикаемѣ на поставленїе свѣщенїосца и дїпотахъ** (Rînduiala ce se obișnuiește la așezarea celor ce poartă luminile și a dipotiilor).

f. 98^v—100^v. **Чинъ быкаемїи на поставленїе свѣщенїка сир'чъ попа, діаконъ въ нмѣхъ** (Rînduiala ce se obișnuiește la așezarea preoților, adică a celor numiți popi și diaconi).

Însemnărik f. 5^v.

Iscălitura lui Theodosie arhiepiscop și mitropolit al Ungrovlahiei.
Pe marginea de jos a f. 6—22 :

Θεодосіе архієпископъ и митрополитъ даа сѣа лѣтсрѣѣа скѣтѣи ѡбнѣ-
тели Богданаскон идежѣ: естъ храмъ съшествіи: скѣтаго дѣха, да бѣдетъ емѣ
вѣчнаа памѣт. ꙗ кто сѣа покѣситъ скѣрати или вѣзѣти ѡ да бѣдетъ прокѣт.
ꙗмин. Актъ × зрѣдѣ, мѣсѣца септемврїи а дѣнь. (Theodosie arhiepiscop și
mitropolit a dat această liturghie sfântului locaș de la Bogdana, unde
este hramul coboririi Sfântului Duh, să-i fie lui veșnică pomenire. Iar
cine s-ar încumeta s-o fure sau s-o ia, să fie blestemat. Amin. Anul
7184 (1675) luna septembrie 1 zi).

f. 23—57. Pe marginea de jos :

Ion Mihai Racoviță voevod, dămu știre pentru această sfântă
Liturghie, precum am cumpărat-o dela tătari, cîntu au prădatu tătarii
țara din fapta unui bețivu blestematu de un ficior, anume Dumitrașco
logofăt din neamul Ceauresc, cu anume Vasile, ce au fostu și stolnic,
care pradă și robie ce au făcut de cîndu-i Moldova pîn acmu, nu au fostu.
Trebue a-i zice toți fiiul pierzării ; ce or care preot ar cînta sfînta leturghie
pre această sfîntă carte, să aibă a-l blestema la toate leturghiile, să
n-aibă parte cu Hristos, ce cu Iuda și cu trecletul Arie și cu toți lepădații
de Hristos. Și am dat-o la biserica domnii mele din tîrgul din Eși, ce este
făcută la vamă, unde-i hramul înviere sfîntului și dreptului Lazar, ca
să fie acole, păn să va așeza lucrurile. Și așezîndu-să, iar să mergă, unde
au fostu mai înainte, la mănăstirea Bogdăanii, l<eat> 7225 (1717) februarie
14 dni (zile).

f. 85^v—87. Pe marginea de jos a filelor :

Această sfântă și dumnezească Liturghie este a sfintei mănăstiri
Bogdăanii și cine s-ar ispiti să o fure, să-l lovască bubele lui Ghiez și cutre-
murul lui Cain și am scris eu, cutare, la let 1785.

Titluri cu aur și roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1, 6, 37, 64. Inițiale cu aur
și alte culori. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și carton. Scris în
Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

30.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 153 f. 20 × 14 cm.

Iațimirski nr. 30 (il socoate din sec. XVII, dar avem o însemnare din vremea lui Mihai
Viteazul).

<Liturghier>.

f. 1—12. Titlu : Филоѳеѣа патриарха Костантина града тѣрѣсїе (Fa-
cerea lui Filotei, patriarch de Constantinopol).

f. 12. A fost albă ; apoi s-a scris o rugăciune la sfîrșitul sec. XVII.

f. 13—66. Божественна служба иже къ свѣтотоу отцу нашему Іоанну Златоустаго архієпископа Константинѣ града (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol).

f. 66^v. A fost albă, însemnare (vezi mai jos).

f. 67—100^v. Божественна служба иже къ свѣтотоу отцу нашему Василию великому (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasilie cel Mare).

f. 101—129. Божественна служба прѣдсѣщеннаго свѣтотоу великому Василию (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfinți a sfântului Vasilie cel Mare).

f. 129^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 130—146^v. Чинъ възглашеніемъ оутрѣнимъ по великихъ діаконьскіихъ (Rînduiala celor ce se spun la utrenie după ecteniile diaconești cea mari).

Însemnări :

† f. 66^v : Cu dobîndă, cu izbîndă la celu dom<n> la Mihai v. vodă. Zisă dom<n> Mihai v. vodă : ale bun de mină mi-ați fost.

f. 129^v. Язъ Дмитръ попъ отъ Къкъчѣни зѣтъ попъ Гидионъ отъ тамъ, пишемъ жикъ и много здравіе брато моему любезнишому (Eu Dumitru popa din Căcăceni, ginerele popei Ghidion de acolo, scriem viață și multă sănătate, fratelui meu cel prea iubit). (Scriș sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. f. 147—152 și pe partea internă a copertei din urmă, scrise la sfîrșitul sec. XVII, altă mină în locul foilor lipsă. 14 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scriș în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară, cu influențe rusești. Proveniența necunoscută.

31.

1860 (f. 133). Hirtie. 137 f. 17 × 10.5 cm. Paginația originală 137 f. (f. 5 sărită, ultima f. nenumărotată).

Iațimirski nr. 31.

1. <Liturghier>. f. 1—134.

f. 1. Книга глаголемая архієренскіи Службеникъ ѡбдержитъ же оубо въ себе црковныи чинъ и свѣтительское служеніе, писанныи и написанныи законы, понеже оубо она свѣтаа соборнае и апостольскаа черкки не ѡтлащѣтъ священныихъ и не писанныихъ законъ, наипаче тѣмъ оукрашаѣтъ сѧ (Cartea numită Slujebnic arhieresc : cuprinde deci într-însa rînduiala bisericească și slujba arhierescă, legile scrise și nescrise, pentru că sfînta sobornicească și apostolească biserică nu se leapădă de legile preoțești și de cele nescrise, ci dimpotrivă se împodobește cu ele).

f. 1^v—8. Titlu deasupra paginilor : Чинъ вечерни (Rînduiala vecherniei).

f. 8^v—12^v. Titlu deasupra paginilor : чинъ оутрени (Rînduiala utreniei).

f. 13—134. <Liturghia sf. Ioan Gură de Aur :> Чинъ божественнымъ литургіи свѣтителскон егда самъ свѣтитель со всѣмъ црковнымъ причтомъ совершаетъ божественсю службу иже ко свѣтлѣмъ отцу нашего Іоанна Златоустаго Константинограда Новаго Рима вселенскаго патріарха. (Rînduiala dumnezeieştii liturghii arhieresti, cînd însuşi arhieretul cu tot clerul bisericesc săvîrşeşte dumnezeiasca slujbă a celui între sfinţi, părintele nostru Ioan Gură de Aur, patriarh ecumenic al Constantinopolului, Roma Nouă).

f. 2. 134^v. Болшой оустакъ (Tipicul cel mare).

3. f. 135—135^v. Din cartea sfintului Simeon de Tessalonic. <Despre binecuvîntarea arhierască cu dicherul şi tricherul>.

4. f. 136—137^v. Къ лѣто × 331 индикта г҃і мѣсѣца декабра (În anul 7017 (1508) indiction 13 luna decembrie). *Hotărîre a arhiepiscopului rus Iosif de Chiev şi a altor episcopi pentru cele două agneţuri.*

Însemnări

f. 133. Însemnarea scriitorului : Написа сѧ × 3781-го лѣто (S-a scris în anul 7368 (1860)).

Titluri şi iniţiale cu roşu. 17 rinduri pe pagină. Semiuncială cu amestec de cursivă. Legătură veche în catifea. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacţie rusească Din biblioteca episcopului Melhisedec, a fost a episcopului rascalnic de Ismail.

32.

Sec. XVI. Hirtie. 212 f. 20 × 13 cm. Lipseşte începutul şi sfîrşitul şi foi după 18^v. Iaşimirski nr. 32.

<Molitvenic>.

f. 1—7^v. Sfinţirea apei la Bobotează. Începutul cu titlul, lipseşte ; înc. Остакитъ нечѣстникыи пѣт.

f. 8—15^v. Служба на вселеніе водѣ егда хоуеши наливше сжед и поставит к папрѣтѣ и творит ерен благословеніе (Slujba la sfinţirea apei, cînd va să umpli vasul şi să-l aşezi în pronaos şi face preotul binecuvîntarea).

f. 16—21^v. Чинъ в третын днь женѣ егда раждаетъ отрочѧ (Rînduiala la a treia zi pentru femeia care a născut copil). După f. 18 lipseşte o foaie).

f. 21^v—39. Чинъ крещеніѧ дѣтен (Rînduiala botezului copiilor).

f. 39—46. Чинъ како подобаетъ пріемати иже от еретикъ къ свѣтлѣмъ и апостолѣстѣмъ цркви приходящѣмъ къ православнѣмъ кѣрѣ (Rînduială, cum trebuie să se primească cei care trec de la eretici la sfînta

sobornicească și apostolească biserică, către credința ortodoxă). (Un pasaj deosebit pentru conversiunea armenilor, f. 42).

f. 46^v—56^v. Служба кѣнчанію (Slujba nunții).

f. 56^v—60^v. Чин братотвореніѣ (Rînduiala înfrățirii).

f. 61—73. Чин исповѣданіѣ како подобаетъ пріемати хоташа покаати сѧ и исповѣдати своѧ грѣхы (Rînduiala spovedaniei. cum trebuie primit cel ce vrea să se pocăiască și să-și mărturisească păcatele sale).

f. 73—79. Чин выкаемы на разлжченіѣ дшн от тѣла (Rînduiala ce se face la despărțirea sufletului de trup).

f. 79—106^v. Чин погребаніѣ над кѣсѣкым челоукомъ мирскимъ (Rînduiala înmormintării pentru toți mirenii).

f. 85. Scrisă posterior în sec. XVIII, în locul unei foi care lipsește.

f. 106—108^v. Ѣказъ на основаніѣ цркви (Arătarea pentru întemeierea bisericii).

f. 109—124. Чинъ на вселеніѣ цркви егда хошетъ быти троніазмо (Rînduială la sfințirea bisericii, cînd va fi tîrnosită).

f. 124—131. Чинъ выкаемы на вселеніѣ цркви и сжшн къ ней трапезѣ прѣжде даже не пріидетъ патріархъ къ хоташа сѧ освятити цркву (Rînduială ce se face la sfințirea bisericii, cînd este în ea sfînta masă, mai înainte ca să vie patriarhul care va sfinți biserica).

f. 131—133. Чин выкаемы над поклѣбаша сѧ скатѣа трапезѣ кѣнегда хошетъ поклѣбаша сѧ скаты божіѣ цркве трапезѣ оутрѣдити сѧ (Rînduiala care se face la clătinarea sfîntei mese. Cînd se va întări sfînta dumnezeiasca masă a bisericii, care se clatină).

f. 133^v—134^v. Други чин выкаемы над поклѣбаша сѧ скатѣа трапезѣ (Altă rînduială care se face la clintirea sfîntei mese).

f. 134^v—140. Канонъ молѣбенъ къ Господоу нашему Ісусу Христу ꙗже кѣмъ вселеніѣ, кѣмъ бездѣліѣ и неблагоисторженіѣ крѣменъ и кѣмъ противленіѣ кѣтрѣмъ и кѣмъ нашествіѣ варварское... къ Богородичнѣ же Філоѣоко (Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos, care se cîntă la nevoie obștească, la lipsă de ploaie și vremuri neroditoare și la vînturi potrivnice și la năvălirea varvarilor... dintre troparele Maicii Domnului ale lui Filotei).

f. 140—142. Тогожде кѣр Філоѣа молитѣа глаголема кѣмъ бездѣліѣ и неисторженіѣ крѣменъ и кѣмъ противленіѣ кѣтрѣмъ и кѣмъ нашествіѣ варварское (Ale aceluiași Filotei. Rugăciune care se spune la lipsă de ploaie și la vremuri neașezate și la vînturi potrivnice și la năvăliri barbare).

f. 142—144. Молитѣа другога тогожде глаголема въ страшна и напрасна смрътъ (Altă rugăciune a aceluiași care se rostește la moartea cumplită și năpraznică).

f. 144—144^v. Молитѣа на основаніѣ цркѣ (Rugăciune la temelia bisericilor).

f. 145—146. Молитва всѣкомѹ аще въпадаетъ что скръбно в съсѣдѣ, въ вино и въ елен или въ кладенець или въ что (Rugăciunea fiecăruia, dacă cade ceva necurat în vas, în vin și în ulei, sau în fântână, sau în orice).

f. 146—146^v. Молитва поганѹ въпадшѹ въ студенеца (Rugăciunea pentru ceva necurat care a căzut în puț).

f. 146^v—147. Молитва над новѣмъ кладенцемъ (Rugăciunea la fântâna cea nouă).

f. 147—147^v. Молитва на основаніе домоу (Rugăciunea la temelia casei).

f. 147^v—148. Молитва на благословеніе домоу и Храмоу (Rugăciunea la binecuvîntarea casei și a căminului).

f. 148—149. Молитва Христѣанноу прѣлѣстившѹ в язычское прѣлѣщеніе и пакы възрашываемоу сѹ въ цркви Божіи (Rugăciunile creștinului care a fost înșelat în înșelăciunile păgânești și iarăși se întoarce la biserica lui Dumnezeu).

f. 149^v. Молитва над агнѣцемъ на Пасхѣ (Rugăciunea la agnețul de Paște).

f. 149^v—151^v. Молитва въ свѣтѣ пѣтина десѣтницѣ над колѣвомъ (Rugăciune la sfintele Rusalii, pe colivă).

f. 151^v—152. Молитва над виномъ благословити (Rugăciunea pentru binecuvîntarea vinului).

f. 152. Молитва благословити сол на трапезѣ (Rugăciunea binecuvîntării sării pe masă).

f. 152—152^v. Молитва на заковеніе колоу и окоу (Rugăciune la tăierea boului și a berbecului).

f. 152^v—153^v. Благодареніе над колном на трапезѣ (Mulțumire pentru colivă la masă).

f. 154—157^v. Припѣла на всѣхъ владичныхъ и богородичныхъ праздникъ и всѣмъ прѣподобнымъ ѿцемъ великимъ и свѣтымъ великимъ избраннымъ мѣченикамъ и всѣмъ нарочитымъ свѣтымъ и припѣващѣмъ сѹ с избраннымъ ѿ алмагда поетъ сѹ по полѣлену начѣнше ѿт ѿсмаго дѣне, септемвриа мѣсѣца, твореніе кѹр Філофеа мѡнаха, логофеа бывшаго Мирна (sic) коекоды, на рождество прѣсвѣтѣхъ Богородицѣ поетъ сѹ сіе.

(Pripeale la toate praznicele împărătești și ale Maicii Domnului și la toți prea cuvioșii părinți cei mari și la sfinții mari, aleși mucenici și la toți sfinții de seamă și care se cîntă cu psalmi aleși, cînd se cîntă polieleul, care se începe în ziua a opta, luna septembrie; compunerea lui chir Filotei monahul, fostul logofăt al lui Mircea voevod, la nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, se cîntă aceasta).

f. 158—187^v. Чинъ бываемыи на всѣщеніе маслоу егда съберѹтъ сѹ ѿ поповъ (Rînduiala ce se urmează la sfințirea untului de lemn, cînd se adună 7 popi).

f. 188—212^v. Чин на погребаніе свѣщенника (Rînduiala la îngroparea preotului). (Sfîrșitul lipsește).

Însemnări

Pe partea de jos a f. 40^v—47 : Съи Молитъчникъ кси рабъ Божіи Іахимъ и съ жителница его Теcla за дъ златы оугорскыѣ и даде ѿ въ свѣтлы цркви въ идеже ест храмъ свѣтаго архіерарха и чудотворца Христова скоро помощника Николае, за дшжъ своѣ и за родителенъ сконхъ. Яце кто съ покснтъ съ възати или продати, да бждетъ проклѣтъ и неprochenъ въ Господа Бога сътворшаго небо и земля и въ прѣчистѣа его матеръ и да имаетъ съперникъ свѣтлы Николае, въ лѣто × 3711^г декекрѣи кѣ.

(Acest Molitvenic l-a cumpărat robul lui Dumnezeu, Iachim cu soția lui Tecla, pentru 4 zloți ungurești și l-a dat la sfînta biserică, unde este hramul sfîntului arhierarh și făcător de minuni al lui Hristos, repede ajutător, Nicolae, pentru sufletul său și al părinților săi. Dacă cineva s-ar încumeta să-l ia sau să-l vîndă, să fie blestemat și neiertat de Domnul Dumnezeu, făcătorul cerului și al pămîntului și de preacurata lui Maică și să aibă pîriș pe sfîntul Nicolae. În anul 7143 (1634) decembrie 2).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Fost într-o biserică din Moldova, apoi la biserica din Sîngiorgiu, în Transilvania.

33.

Sec. XVI. Hirtie. 220 f. 15 × 10 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul, mai multe foi putredesc și rupte. Lipsesc foi după f. 30^v; f. 106—109 rupte, se păstrează fragmente.

Iațimirski, nr. 33.

<Molitvenic>.

f. 1—10^v. Canonul spovedaniei (lipsește începutul cu titlul).

f. 10—12^v. На исхо́дъ дшшн (La ieșirea sufletului).

f. 12^v—37^v. Ёгда кто въ Христіанъ изыде к Богу (Cînd cineva dintre creștini se duce către Dumnezeu).

f. 37^v—38^v. Канонъ оуспошнѣ, твореніе Теофаново (Canonul la cei adormiți, facerea lui Theofan).

f. 39—95. Rînduiala îngropării mirenilor (lipsește începutul cu titlul).

f. 95—111. Указъ како подобаетъ пѣти въ пѣтокъ вечеръ надъ кстіжъ оуспошнѣ (Arătare cum trebuie cîntat vineri seara la coliva răposaților).

f. 110—111^v. Scrise sec. XVII, altă mînă, în romînește.

f. 112—130^v. Молитвы на всѣхъкыѣхъ потребѣхъ (Rugăciuni la toate nevoile).

f. 131—131^v. Albe.

f. 132—161^v. Чинъ крещенію вътрочати (Rînduiala botezului copiilor).

f. 161^v—163^v. Чинъ вържченію юнотѣ и дѣвици (Rînduiala logodnei tinerilor și fecioarelor).

f. 164—194. Чинъ вѣнчанію по съвершени божественыхъ литургій (Rînduiala nunții după săvîrșirea dumnezeieștii liturghii).

f. 194^v—202^v. Молитвы на всякъхъ потребахъ (Rugăciuni pentru orice nevoi).

f. 202^v—216. Чинъ исповѣданія Великаго Василиа (Rînduiala spovedaniei, a sfîntului Vasile cel Mare).

f. 216^v—220^v. Чинъ проводникъ надъ оумръшнимъ младнцемъ (Rînduiala prohodului pentru morții tineri). Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu, 15 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deterioartă). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

34.

1635 (f. 281). Hîrtie 364 f. 20 × 15 cm. Lipsește sfîrșitul și foi după f. 207^v.

Iațimirski nr. 34.

<Molitvenic>.

f. 1. Titlu : Съ Богомъ починаемъ Молитвенникъ (Cu Dumnezeu, începem Molitvenicul).

f. 1—16. Чинъ на свѣтое Богоавленіе (Rînduiala sfintei Bobotezi).

f. 16—35^v. Чинъ на вселеніе водъ (Rînduiala la sfințirea apei).

f. 35^v—37^v. Чинъ въ третій днь женѣ по рождени отрочатѣ (Rînduiala femeii, la a treia zi după nașterea copilului).

f. 38—44. Чинъ на венчаніе отрочатѣ въ ѣ днь (Rînduiala la înoirea copilului la a 8-a zi).

f. 44—69. Чинъ крещеніа дѣтей (Rînduiala botezului copiilor).

f. 63—64. Intercalate în text, scrise romînește, sec. XIX. Titlu : De cinu postului.

f. 69—75^v. Чинъ како подобаетъ пріимати ина отъ еретикъ къ свѣтѣи съборникѣ и апостольскѣи цркви приходящихъ въ православнѣа вѣрѣ (Rînduiala cum se cuvine să fie primiți în sfînta, sobornicească și apostolească biserică, cei dintreeretici care trec la credința ortodoxă). (Pasaj special pentru armeni la f. 72^v).

f. 76—78^v. Чинъ на вѣрженіе брака (Rînduiala la logodnă).

f. 78^v—92^v. Служба вѣнчаніа по сканчани литургій (Slujba nunții după terminarea liturghiei).

f. 92^v—100. Чинъ исповѣданіа (Rînduiala spovedaniei).

f. 100—109^v. Канонъ на исхвдъ души твореніе курь Андреа архіепископа Критскаго (Canon la ieșirea sufletului, facerea lui Andrei, arhiepiscop al Cretei).

f. 109^v—154^v. Чинъ погребалнѣ надъ вѣсѣкымъ чьловѣкомъ мирьскимъ (Rînduiala îngropării pentru toți oamenii mireni).

f. 154^v—163^v. Послѣдованіе надъ кстіа (Slujbă la colivă).

f. 163^v—207^v. Чинъ бывающіи осекати масло да съберѣтъ съ седмъ поповъ (Rînduiala ce se face la sfințirea untului de lemn, cînd se adună 7 popi). Sfirșitul lipsește.

f. 208—212. Rugăciune pentru iertarea păcatelor. Titlul lipsește.

f. 212—212^v. Молитва ѣ причастити съ хотѣщомъ святыхъ тинъ (Rugăciunea 2-a a celor ce vreau să se împărtășească cu sfintele taine).

f. 212^v—214^v. Молитва вѣс кому аще вѣпадетъ что скверънно вѣ съждѣ, въ вино или въ елен или вѣ кладенець или вѣ ино что (Rugăciunea fiecăruia, dacă cade ceva necurat în vas, în vin sau în ulei, sau în fîntînă, sau în altceva).

f. 214^v—215^v. Молитва поганю вѣпадшъ вѣ стоуденець (Rugăciunea pentru ceva necurat care a căzut în puț).

f. 215^v—217. Молитва отъ вѣсѣкомъ скверън (Rugăciunea pentru toată necurătenia).

f. 217—217^v. Молитва надъ новѣмъ кладенцемъ (Rugăciunea pentru fîntîna cea nouă).

f. 217^v—218. Молитва на основаніе домоу (Rugăciunea la temelia casei).

f. 218^v—219. Молитва благословеніе домоу и Храму (Rugăciunea la binecuvîntarea casei și căminului).

f. 219—220. Молитва Христїанноу прѣлѣстникшоу съ вѣ лзычское прѣлѣщеніе и пакы вѣзвращшоу съ къ црквѣ. (Rugăciunea pentru creștinul care s-a înșelat în înșelăciunile păgînești și iarăși s-a întors la biserică).

f. 220^v—221. Молитва клѣншъ съ дрѣзостіѣ напрасно (Rugăciunea pentru cel care a jurat cu voință în deșert).

f. 221—222. Молитва раздрѣшити вѣскъ клѣтѣѣ (Rugăciunea pentru spălarea de orice blestem).

f. 222—222^v. Молитва на агнецемъ на ПасХѣ (Rugăciunea la agnețul de Paște).

f. 222^v—223^v. Молитва въ святѣѣ пѣтидесѣтницѣ надъ колнѣмъ (Rugăciunea la sfintele Rusalii, pe colivă).

f. 223^v—224. Молитва на господскыѣ праздники надъ колнѣмъ (Rugăciunea la praznicele domnești, la colivă).

f. 224—225. Молитва надъ коутіемъ святыхъ памѣтї (Rugăciunea pe colivă întru pomenirea sfinților).

f. 225—226. Молитва надъ винѣмъ благословити (Rugăciunea la binecuvîntarea vinului).

f. 226—226^v. Молитва на заколѣніе волъ и охнѣ (Rugăciunea la tăierea bouului și a berbecului).

f. 226^v—228. Благодареніе над коливом на трапезѣ (Mulțumire pentru colivă, la masă).

f. 228—232^v. Указъ на основаніе црѣкви (Arătare pentru înnoirea bisericii).

f. 232^v—264^v. Чинъ на вселеніе црѣкви егда Хощетъ быти троніазмо (Rînduiala la sfințirea bisericii, cînd va fi tîrnosită).

f. 264^v—268^v. Чинъ бываемыи над поколѣбаша сѧ скатѣа трапеза кѣнегда Хощетъ поколѣбаша сѧ скатѣа Божіѧ црѣкви трапезѧ оутвердити сѧ (Rînduiala ce se face cînd s-a clintit sfînta masă, cînd se clintesc sfintele biserici ale lui Dumnezeu, se întărește masa).

f. 269—274^v. Чинъ братотвореніѧ (Rînduiala înfrățirii).

f. 275—284^v. Канонъ молебень къ Господоу нашему Ісѣсѣ Христу ꙗже ꙗже въ общіе нѣждіе въ бездѣждіе и неблагодаствореніе вѣременъ и въ протикленіе вѣтрѡмъ и въ нашествіе варварское... къ Богородичнѣѧ же ФилоѢско. (Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos, cîntat la nevoie obștească, la lipsă de ploaie și vremuri neașezate și la vînturi potrivnice și la năvăliri barbare, în cîntările Maicii Domnului, ale lui Filotei).

f. 284^v—287^v. Тогожде кұрь ФилоѢа молитва глаголема въ бездѣждіе и недаствореніи вѣременъ и въ протикленіе вѣтрѡмъ и въ нашествіе варварское (Ale aceluiași Filotei, rugăciune care se rostește la lipsă de ploaie și vremuri neașezate și la vînturi potrivnice și la năvăliri barbare).

f. 287^v—290^v. Молитва дроуга тогожде глаголема въ страшнѣа и напращнѣа смъртъ (Altă rugăciune a aceluiași care se rostește moarte cumplită și năpraznică).

f. 291—364^v. Чинъ на погребаніе скѣщенника (Rînduiala la îngroparea preotului) (Sfîrșitul lipsește).

Însemnări

Pe partea de jos a f. 275—281: Изколеніемъ Ѡтца и съ послѣженіемъ Сина и съ сътвореніемъ Свѣтаго Дсѣа сѧа книга рекоміе Молитвенникъ сътвори рабъ Божій Стефанъ Мшинѣскѣа бие велъ армашъ и кнѣгинѣа еѣо Ирѣна и подасть ѧ къ свѣи црѣковѣ къ сѣлѡ Ксѣмѣтѣнѣи нѣе же естъ храмъ свѣтыхъ архистратисѣи Мѣхѣилѣи и Гаврѣилѣа коѣкошѣи чиноѣе ангѣлскѣи, вѣ лѣто × зрѣмѣ мѣсѣца мартѣа 1 дѣны (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte numită Molitvenic a făcut-o robul lui Dumnezeu Ștefan Moimăscul fost mare armaș și cneaghina lui Irina și a dat-o la biserica sa, în satul Cucuteni, unde este hramul sfinților arhistrategi Mihail și Gavril, voievozii cetelor îngerești, în anul 7143 (1635), luna martie 10 zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ferecături de aramă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la biserica din Cucuteni. (Pecetie: Pădurea Hadîrului. T. G.).

35.

Sec. XVII. Hirtie. 149 f. 19 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și o f. după f. 17; f. 21—22 rupte (fragmente).

Iațimirski nr. 35.

<Molitvenic monahal>.

f. 1—26. ПОСЛАДОВАНИЕ ВЕЛИКАГО АНГЕЛЬСКАГО ОБРАЗА (Rînduiala îmbrăcării marelui chip îngereșc).

f. 26—27. МОЛИТВА НА СНАТІЕ КСКСЛА (Rugăciunea la punerea culionului).

f. 27—52^v. ПОСЛАДОВАНИЕ ПРОКОДЖ ИНОКВМЪ (Rînduiala prohodului călugărilor).

f. 53—99^v. ПОСЛАДОВАНИЕ СВЯТАГО ЕЛЕА СРЪЧЪ МАСЛОСЪЩЕНІА (Slujba sfîntului maslu, adică sfînțirea untdelemnului).

f. 100—112. КАНОНЪ НА ИСХОД ДШН, ТВОРЕНІЕ КИРЪ ІНДРЕА АРХІЕПИСКОПА КРИТСКАГО (Canon la ieșirea sufletului, facerea lui Andrei, arhiepiscop de Creta).

f. 112—125. ЧИНЪ ВОСКЪЩЕНІЕ КОДЪ, МЪСАЦА АУГОУСТА 1 ДНЪ (Rînduiala sfînțirii apei, luna august 1 zi).

f. 125—140^v. ПОСЛАДОВАНИЕ ПРОСКЪЩЕНІА СВЯТЫХЪ БОГОУКЛЕНІИ (Slujba sărbătorii sfintei Bobotezi).

f. 141—149^v. ЧИНЪ ИСПОВЪДАНІЮ (Rînduiala spovedaniei). Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente geometrice în negru și roșu la f. 1, 26, 53, 141. Fili-gran: cetate. 17 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

36.

Sec. XVIII. Hirtie. 94 f. 15 × 9.5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 36.

<Trebnic mic>

f. 1—17. ЧИНЪ КОДОСЪЩЕНІЕ (Rînduiala sfînțirii apelor). Începutul lipsește. Titlul deasupra paginilor, repetat.

f. 17—35. ЧИН ИСПОВЪДАНІЮ (Rînduiala spovedaniei).

f. 35^v—36. Însemnări de rugăciuni în grecește cu litere cirilice (începutul sec. XIX).

f. 36^v—38^v. Încercări de condei în rusește.

f. 39—77. <Rînduiala la alungarea duhurilor necurate.> (Începutul și titlul lipsesc).

f. 77^v. Albă.

f. 78—79^v. Молитва скатыхъ седми втроков на немощнаго и неспасаго (Rugăciunea celor 7 sfinți copii pentru cel neputincios și cel bolnav). Sfirșitul lipsește.

f. 80—85^v. Text adaus în limba română, sec. XVIII. *O orație a petitorilor*. înc. : Bună dimineața, bună dimineața boeri dumnaoastră ; v-am întrebat dumnaoastră de trai, de viață, iar dumnaoastră viețuiți bini din mila lui Dumnezeu.

f. 86—93^v. *Orație la masă în limba română, sec. XVIII* : înc. Masă frumoasă, meseți dumnavoastră și lîngă masă tocmiți...

f. 94. Ruptă, cu cîteva încercări de condei.

Ornament în negru la f. 17. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—22^v, II, f. 23—35, III, 35^v—38^v, IV, f. 39—50^v, V, f. 50—52, VI, f. 52—79^v, VII, f. 80—93^v). Semiuncială și cursivă (cursiva, mina III și VII). 16 rînduri pe pagină. Legătură veche în piele și lemn cu icoana răstignirii. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. Dăruit Academiei de G. Gr. Bălianu.

37.

Sec. XVII. Hîrtie. 126 f. 20 × 13 cm. Lipsește o f. după f. 17^v. Numerotația originală 1. 227—243, 110—226.

Iațimirski nr. 37.

<Minei pe mai>.

f. 1—11. Мѣсѣца маѣ дѣ, намѣт скатаго Сидора оуроднаго Христа радѣ, наричаемаго тверди слова Ростокскаго чудотворца (Luna mai 14. Pomenirea sfințului Isidor cel nebun pentru Hristos, poreclit „cuvînt .tare”, de la Rostov, făcător de minuni).

f. 11—17^v. Мѣсѣца маѣа ѣи и прѣподобнаго втца Пахома Великаго в тонже день иже во скатыхъ втца нашего Исана епископа Ростокскаго чудотворца (Luna mai 15. Preacuviosul părinte Pahomie cel Mare ; în aceeași zi cel întru sfinți, părintele nostru Isaia episcop de Rostov, făcătorul de minuni). După f. 17 o lacună.

f. 18—19^v. <17 mai, sf. Andrenie>. Lipsește începutul.

f. 19—25^v. Мѣсѣца тогоже нѣ, скатаго мученика Феодота иже въ Анкурѣ и скатыхъ мученикъ Петра и Дѣонисѣа и иже с нимъ (Luna aceeași, 18, și sfințul mucenic Theodot cel din Anchira și a sfinților mucenici Petru și Dionisie și cei cu dîșii).

f. 25^v—31. Мѣсѣца того же ѡі, скащенно мученика Патрикѣа и иже с ним (luna aceeași, 19, sfințul mucenic Patrichie și cei cu dînsul).

f. 31—49. Мѣсѣца тогоже ѣ, скатаго мученика Талелѣа, в тонже день обрѣтеніе чыстныхъ мощи иже къ скатыхъ втца нашего Ілеѣѣа митрополита (Luna aceeași, 20, sfințul mucenic Thalaleu. În aceeași zi, aflarea cinstitelor moaște ale celui între sfinți, părintele nostru Alexie mitropolitul).

f. 49—54^v. Мѣсѣца тогоже кѧ, свѣтыхъ великихъ царей и равно апостолѣ Константина и Елены (Luna aceeași, 21 sfinții mari împărați și asemenea apostolilor, Constantin și Elena).

f. 54^v—58. Мѣсѣца тогоже кѧ, свѣтаго мѣченика Василанска (Luna aceeași, 22, sfântul mucenic Vasilise).

fi. 58—70. Мѣсѣца тогоже кѧ, прѣподобнаго отца нашего Мнѣхана Синадскаго, в тоужь днь вѣрѣтїе чѣстнаго телеси нже кѧ свѣтыхъ отца нашего Левнѣтїа епископа Ростовскаго † (Luna aceeași, 23 preacuviosul părintele nostru Mihail al Sinadelor. În aceeași zi, aflarea cinstului trup al celui între sfinți, părintele nostru Leontie, episcopul de Rostov).

f. 70—76. Мѣсѣца тогоже кѧ, прѣподобнаго отца нашего Сѣмѣна Стѣпника нже на дикѣи горѣ (Luna aceeași 24, preacuviosul părintele nostru, Simion Stilpnicul, cel dela muntele minunat).

f. 76—84. Мѣсѣца тогоже кѧ, третїе вѣрѣтїе главы Іоана Прѣдѣтїча (Luna aceeași, 25, a treia aflare a capului lui Ioan Înaintemergătorul).

f. 84—87^v. Мѣсѣца тогоже кѧ, свѣтаго апостола Карпа единого от ѿ старыхъ (Luna aceeași, 26, sfântul apostol Carp, unul din cei 70 de bătrâni).

f. 87^v—91^v. Мѣсѣца тогоже кѧ, свѣтаго свѣщенно мѣченика Терапонта (Luna aceeași, 27, sfântul sfințit mucenic Therapont).

f. 91^v—100. Мѣсѣца тогоже кѧ, прѣподобнаго отца нашего Никѣты архїепископа Халкидонскаго. К тоужь днь памѣт свѣтаго Игнатїа епископа Ростовскаго (Luna aceeași, 28, preacuviosul părintele nostru Nichita, arhiepiscop de Halcidon. În aceeași zi, pomenirea sfântului Ignatie, episcop de Rostov).

f. 100—104^v. Мѣсѣца того же кѧ, свѣтыа прѣподобно мѣченици Тѣодосїи (Luna aceeași, 29, sfînta preacuvioasa muceniță Theodosia).

f. 104^v—107^v. Мѣсѣца тогоже ѧ, прѣподобнаго отца нашего Исакїа Далматскаго (Luna aceeași, 30, preacuviosul părintele nostru, Isachie Dalmatul).

f. 107^v—112. Мѣсѣца тогоже ѧ, свѣтаго мѣченика Еремїа (Luna aceeași, 31, sfântul mucenic Eremia).

f. 112—120^v. Мѣсѣца того же ѧ, пренесенїе мощей свѣтѣю мѣченикоу Бориса и Хрѣба кѧ свѣтѣи крещенїи наречени Романъ и Давидъ (Luna aceeași, 2. Aducerea moaștelor sfinților mucenici Boris și Hleb¹, numiți Roman și David după sfântul botez).

f. 120^v—126^v. Мѣсѣца майа кѧ, прѣподобнаго отца нашего Никиты столпника Переяславскаго чудотворца (Luna mai, 25, preacuviosul părintele nostru Nichita Stilpnicul dela Pereiaslav, făcătorul de minuni). Sfirșitul lipsește.

¹) în loc de Gleb.

f. 126. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

38.

Sec. XVIII. Hirtie. 80 f. 16,5 × 10,5 cm.

Iașimirski nr. 38.

1 — f. 1—9^v. Копросы и штекти в тріех добродѣтелехъ богослов. *Întrebări și răspunsuri despre cele trei virtuți teologale*). inc. в крн. Копросъ.

2 — f. 9^v—10. От Старчества въ келенномъ правилѣ и въ молитвѣ юже предаде ангелъ Господинъ великомъ Пахомію (*Din Pateric. Despre pravila pustnicului și despre rugăciunea pe care a dat-o îngerul Domnului lui Pahomie cel Mare*). inc. Братъ копроси старца.

3 — f. 10—10^v. Правила еже даде ангелъ Господинъ великомъ Пахомію (*Pravila pe care a dat-o îngerul Domnului lui Pahomie cel Mare*). inc. Начало сице: Трисказъ.

4 — f. 11—14. От Главы кѣ Исаака Сиріанина (*Din capitolul 21 al lui Isaac Siriul*). inc. Копрос. Кто ест крѣпкѣн.

5 — f. 14^v—29. Копроси и штекти скатыхъ и прѣподобныхъ штець нашихъ о молитвѣ и о трезвеніи оумѣ како подобаетъ инокоу сѣдѣти въ келіи (*Întrebări și răspunsuri ale sfinților preacuvioșilor părinților noștri despre rugăciune și despre mintea trează cu care se cuvine călugărului să șeadă în chilie*). inc. како должно ест.

6 — f. 29—49^v. Молитвы по каѳісмахъ (*Rugăciuni după catisme*) inc. Блаженства и добротства.

7 — f. 50—53. Служба преподобныхъ штець нашихъ Карлаама и Іоасафа въ постѣ проснѣвшихъ въ величен земли Индинстен (*Slujba preacuvioșilor părinților noștri, Varlaam și Ioasaf, care au strălucit în pustie, în marea țară a Indiei*). inc. От коренѣ царска.

8 — f. 53—58. *Mai multe rugăciuni fără titlu.*

f. 58^v—61^v. Albe.

9. — f. 62—64. <Texte privitoare la Psaltire> Баснаіа Великаго (din Vasile cel Mare) глаголаніа Іерусалима оучителя въ прологѣ псалтири и иныхъ въ силѣхъ псалмахъ (*Cuvintele lui Augustin Învățătorul în prologul Psaltirii și ale altora despre puterea psalmilor*); inc. Никѣя же до иныхъ.

10 — f. 64^v—73. Чинъ како пѣти всѣ псалмы въ себѣ (*Rînduiala cum se cîntă 12 psalmi îndeosebi*). inc. Онъ же воспоминаетъ са.

11 — f. 73—75. Молитвы Манассѣи царя Іудейска (*Rugăciunea lui Manasie împăratul Iudeilor*).

12 — f. 75—76. МОЛНТКА СКАТАГѢ СѢСТРАГІА (*Rugăciunea sfântului Eustratie*). înc. КЕЛНЧАА КЕЛНЧАЮ ТА.

13 — f. 76^v—79^v. <Din *Octoih*, titlul romînesc, textul slav>. înc. : Începutul Osmoglasnicului.

f. 80. Albă.

Însemnare

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 49^v. СНИСАТЕЛЪ СЕА КНИЖНИЦЫ МНОГОРЪКШНИКЪ ІЕРОДІАКОН ПАХОМІН
(Scriitorul acestei cărți; mult păcătosul ierodiacon Pahomie).

Titluri și inițiale cu roșu. La f. 1 un ornament tăiat dintr-o carte tipărită. Scris de trei mîini (I, f. 1—49^v, 2—76, II, f. 50—61^v, III, f. 76—79^v). 24 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură nouă în mușama. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă-apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

39.

<1595—1606> (f. 213^v). Hirtie. 212 f. (numerotate de la 2—211, f. 1 lipsește). Între f. 81—82, o f. nenumerotată. 28 × 20,5 cm.

Iațimirski nr. 39 (îl socotește din Țara Romînească din sec. XV, dar scrisul este din sec. XVI).

<Octoih>.

f. 2—42^v. Glasul 1. înc. : К СЖБОТА КЕЧЕРЬ... ГЛАС А (sîmbătă seara, glasul 1).

f. 43—54. Glasul 2. înc. : К СЖБОТА КЕЧЕРЬ... ГЛАС Б (sîmbătă seara, glasul 2).

f. 54^v. Albă.

f. 55—63. Glasul 3. înc. : НА КЕЛНЧЪКЪ КЕЧЕРНИИ... ГЛАС В (La vecernia mare, glasul 3).

f. 63—72. Glasul 4. înc. : НА КЕЛНЧЪКЪ КЕЧЕРНИИ... ГЛАС Д (La vecernia mare, glasul 4).

f. 73—128. Glasul 5. înc. : К СЖБОТА КЕЧЕРИ... ГЛАС Е (sîmbătă seara, glasul 5).

f. 128^v—188. Glasul 6. înc. : К СЖБОТА КЕЧЕР... ГЛАС З (sîmbătă seara, glasul 6).

f. 188^v. Lăsată albă, cu însemnări (vezi la sfîrșit).

f. 189—197^v. Glasul 7. înc. : К СЖБОТА КЕЧЕР... ГЛАС И (sîmbătă seara, glasul 7).

f. 197^v—207. Glasul 8. înc. : К СЖБОТА КЕЧЕРЬ... ГЛАС И (sîmbătă seara, glasul 8).

Sec. XV. Hirtie. 128 f. 28 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul, multe foi rupte; lipsesc foi după f. 2^v, 4^v, 14^v, 21^v, 25^v, 53^v. Se văd resturile unor foi de la început și la sfârșit.

Iațimirski nr. 40.

<Octoih, partea I-a>.

f. 1—25^v. Glasul 1. Începutul lipsește; înc. : ... стѣоу въ истинѣ оудивнѣхъ яко на сѣдѣни стѣжжѣше.

f. 26—53^v. Glasul 2. Începutul lipsește; înc. : стражѣ Господи днесъ проиде изъ гроба и глагола хъ.

f. 54—94^v. Glasul 3. Începutul lipsește; înc. : началнѣхъи тѣ сѣтъ еже съгласно поемъ.

f. 95—128^v. Glasul 4. înc. : въ сѣботѣ вечерѣ стѣхъарѣхъ въскрѣснѣхъ глас Ѧ (sîmbătă seara. Stiharii Învierii, glasul 4). Lipsește sfârșitul glasului 4 și glasurile 5—8).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cerc dublu cu două flori stilizate la mijloc. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris probabil în nordul Transilvaniei. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Alexandru Pop din Năsăud, fost la biserica din Singeorgiu,

Sec. XVII. Hirtie. 148 f. 29 × 19 cm. Lipsesc foi în interior (după f. 1, 8, 29, 45, 48, 117) și la sfârșit.

Iațimirski nr. 41 (îl datează din sec. XVI, dar scrisul este din veacul următor).

<Octoih>.

f. 1—14. Glasul 1. înc. : Съ Богомъ починаетъ сѣ ѿсмогласникъ, твореніе прѣподобнаго ѡтца нашего Іѡанъ Дамаскина. На сѣботѣ вечерѣ (Cu Dumnezeu se începe Octoihul, opera preacuviosului părintelui nostru Ioan Damascin. Sîmbătă seara).

f. 14^{1v}—27. Glasul 2; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ, глас Ѣ (sîmbătă seara, glasul 2).

f. 27—42^v. Glasul 3; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ, глас Ѧ (sîmbătă seara, glasul 3).

f. 42^v—59. Glasul 4; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ, глас Ѧ (sîmbătă seara, glasul 4).

f. 59—71^v. Glasul 5; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ на маленъ вечерни глас Ѣ (sîmbătă seara la vecernia mică, glasul 5).

f. 71^v—82. Glasul 6; înc. : въ сѣботѣ вечерѣ на маленъ вечерни, аще изколитъ ѿгшени или попъ, аще ли нѣ, поемъ великѣю вечерни... глас Ѣ (sîmbătă seara la vecernia mică, dacă vor egumenii sau popa, dacă nu, cîntăm vecernia mare, glasul 6).

f. 82^v—93^b. Glasul 7; înc. : *къ сѣботѣ вечерѣ... глас ѣ* (sîmbătă seara, glasul 7).

f. 93^v—147^v. Glasul 8; înc. : *къ сѣботѣ вечерѣ, ... глас ѥ* (sîmbătă seara, glasul 8).

f. 133—143^v și 147—147^v. Scrise de altă mînă mai tîrziu, adăugate în locul foilor lipsă.

La f. 143^v o rugăciune în romînește. înc. : Prea blagoslovitî ești a Domnului ...

f. 147^v. Însemnări de rugăciuni în romînește (sec. XVII) : începe : Luaș păcatele lumii, primeaște răutăciune noastră; ce ședzi dea dirapta Tatălui, miluește pre noi ...

f. 148. Lipit un fragment de calendar liturgic.

Însemnări

Pe prima copertă, pe fața interioară : Acestu Oftai iaste a lui Niculai a Curi și cu a soțu so a Iustin și l-au dat de l-am legat eu, Ion diacu din Răbra Mare să <să> știa anu Domnului 1727 în 1<un>a lui iunii în 8 dzile, deci să știe că cu <m>părătură a dumisele a Curi; să n-aibă nime trebă a-l vinde.

f. 154. Scris-am eu popa Ion ot Sibiu aceste vâscesne cumu amu aflat, să amu greșit, voi împleți, Amin. (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : stemă. 26 rinduri pe pagină. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Provine din Transilvania.

42.

Sec. XVII (început). Hîrtie. 353 f. 19,5 × 14 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 42 (îl datează din sec. XVII; filigrana aceeași ca a ms. nr. 25, care este din 1611).

Octoih, partea I-a, 4 glasuri>.

f. 1—82. Glasul 1. Lipsește începutul; înc. : *познаем Господа по кѣм.*

f. 82—166^v. Glasul 2; înc. : *к сѣботи вечерѣ на мален вечерни, глас ѣ* (sîmbătă seara, la vecernia mică, glasul 2).

f. 167—250^v. Glasul 3; înc. : *к соѣботѣ вечерѣ на мален вечерни, глас ѣ*. (sîmbătă seara la vecernia mică, glasul 3).

f. 250^v—338. Glasul 4; înc. : *к сѣботѣ вечер на мален вечерни, глас ѣ*. (sîmbătă seara la vecernia mică, glasul 4).

f. 338^v—340. *Светилны днѣкны на всю седмицу* (Svetilnele zilnice pe toată săptămîna).

f. 340—348^v. *Светилны къскресны*. (Svetilnele Invierii).

f. 348^v—349^v. Припѣла Григоріа Синаита, пѣкаемы по всѣмъ воскресніа по тронцном канонѣ. (Pripelele lui Grigore Sinaitul, care se cîntă în fiecare duminică la canonul sfintei Treimi). înc. Достонно естъ когослѣнно.

f. 349^v—351^v. Titlu : Молитва скѣтен и жиконачалнѣи Тронцы, творенне Марка инока. (Rugăciunea sfintei și începătoarei de viață Treimi, opera lui Marcu călugărul). înc. Все могошамъ.

f. 352—353^v. Оуказъ в днѣхъ седмици како поютъ сѣ каноны по Ѡхтан с Минѣемъ. (Arătare pe zilele săptămîinii, cum se cîntă canoanele după Octoih cu Mineiul).

Titluri și inițiale cu roșu Filigran : stemă, 20 rinduiti pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusească. Proveniență necunoscută.

43.

1624 (f. 1^v). Pergament 1 foaie 28 × 16 cm.

Iașmirski nr. 43.

<Octoih>. (Fragment).

f. 1. Fragment din Octoih, înc. : Бѣтъ крѣжъ окаянынъ вѣдѣмъ сѣ яко кѣсѣ прѣтѣжѣхъ иже ненакидитъ Богъ.

Insemnări

f. 1^v. Însemnarea episcopului Efrem, scrisă de scriitorul manuscrisului : Изколеніемъ Ѡтца и поспѣшеніемъ Сына и съкрѣщеніемъ Свѣтлаго Дсха. Се азъ рабъ Господа Бога моего Ѡфремъ епископъ Радокскынъ, благозволѣхмо и желателно вътъ всѣмъ сръдѣца въждѣлѣхмо и дадохмо вътъ праваго стажаніа моего написати сѣ сынъ Ангелисъ иже и пакѣ прѣдлежитъ зрѣцимъ на нѣмѣхъ въ молѣбѣхъ и родителемъ моимъ, дадохмо его свѣтлоу монастырю Молдавици иже естъ Храмъ Благочѣщеніе пречистѣхъ владичица нашѣхъ Богородици и приснодѣхъ Маріа. Ищели кто пакѣтомъ діаволскымъ покоушитъ сѣ възати сѣ книга вътъ свѣтлаго Храма сего кыше писаннаго, тѣ да вѣждетъ проклатъ вътъ Господа Бога сътворшаго неко и землѣхъ и вътъ прѣчистѣхъ его Богоматере и вътъ свѣтѣхъ вътѣхъ тѣхъ и вътъ кѣсѣхъ свѣтѣхъ и вътъ мене смѣреннаго да вѣждетъ непрощенъ и да имаетъ оучастіе съ Іоудомъ Скаріѡтскымъ къ безконечнымъ вѣкѣхъ. Аминъ. Бѣ дѣни благочѣстиваго и Христолюбиваго господина нашего Іѡ Радѡула коекодо, Божіею милостію, господарѣ Молдавскѣхъ в лѣтъ × зрѣлѣ мѣсѣца септемвѣи кѣ дѣнь.

(Cu voia Tatăului și cu ajutorul Fiului și săvîrșirea Sfintului Duh. Iată eu, robul Domnului Dumnezeuului meu, Efrem episcop de Rădăuți, am binevoit și am dorit ca dornic din toată inima și am dat din agonisita mea dreaptă, ca să se scrie acest Anghelis care stă de față celor ce-l privesc, ca rugăciune a mea pentru mine și părinții mei; și l-am dat

Însemnarea episcopului Efreim într-un chenar împodobit cu diferite culori, între care și aur. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de E. Barsov, profesor din Moscova. În coperta manuscrisului se află scrisoarea lui E. Barsov către Academia Romînă, în limba franceză, din 10 februarie 1878.

www.dacoromanica.ro

(În numele Tatălui și Fiului și Sfintului Duh. Această sfântă carte numită Angheles <partea> întâi, a făcut-o din dreapta lui agonisită pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui, Ana; și au dat-o mănăstirii sale nou întemeiate numită „Sub muntele Peon”, să le fie lor veșnică pomenire și părinților lor. Si s-a făcut această sfântă carte în zilele lui Io Vasilie voevod ¹⁾, în anul 7148 (1640) luna ianuarie 8).

Alte însemnări

f. 8. Pe marginea de jos a paginei : Scris-am eu Diia ot Ceahlău. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă, 32 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca lui D. A. Sturdza.

45.

Sec. XVIII. Hîrtie. 127 f. 13,5 × 9,5 cm. La început multe foi rupte, sfîrșitul lipsește. Iațimirski nr. 45 (îl datează din sec. XVII. Scrierea este evident din al XVIII-lea).

1 — <Octoih>. f. 1—64.

f. 1—10^v. Glasul 1; înc. : на велицѣхъ вечерни... (La vecernia mare...). Restul titlului rupt.

f. 10^v—20. Glasul 2; înc. : на велицѣхъ вечерни... гласъ в (La vecernia mare, glasul 2).

f. 20—29. Glasul 3, fără titlul zilei; înc. : твою крѣстомъ спасе...

f. 29—38. Glasul 4; înc. : на велицѣхъ вечерни... гласъ д (La vecernia mare..., glasul 4).

f. 38—48^v. Glasul 5; înc. : на велицѣхъ вечерни... гласъ е (La vecernia mare..., glasul 5).

f. 48^v—57. Glasul 6; înc. : на велицѣхъ... гласъ ѡ (La <vecernia> mare, glasul 6).

f. 57—64^v. Glasul 7, fără titlul zilei; înc. : приидите къзрадемъ съ Господомъ.

Glasul 8 lipsește.

2 — <Rugăciuni și cîntări>. f. 64^v—127^v.

f. 64^v—71^v. Вечерниѣ песнь (Cîntările vecerniei).

f. 72—98^v. Diferite rugăciuni și cîntări. înc. : слава съвѣтомъ архангелъ, и гласъ з (Salvă sfintului arhanghel, glasul 6). cuprinde cîntări și rugăciuni pentru diferiți sfinți).

f. 100. Versificare în romînește; înc. : Straje nu-i lipsești, domnul întărești, crai și-mpărăței...

¹⁾ Vasile Lupu, domnul Moldovei (1634—1653).

f. 100^v. Rugăciune românească; înc.: Curățește-mă mintuitoarele
că mi-s multe fără legile și dintr-adîncul ră<u>tăților scoate-mă.

f. 101—187^v. Continuă rugăciunile și cîntările în slavonește, înc.:
Ирѣдѣхъ людіе.

Însemnări

Pe marginea f. 26^a—29^v. Să știe că am cumpărat eu Ion această
carte mie și am dat-o-ou Predeliței mucinic.

f. 48^v. Silvestru ot Voroneț.

f. 49. Silvestru ot Slatina.

f. 71^v. Izvod de rămășiță... (Urmează socoteli fără însemnătate.)

f. 86^v—87. Dat-am zăpisiul meu la mîna părintelui Nechifor egumen
sfintei mă<năs>t<iri> Vizantii.

Titluri și inițiale în roșu și verde. Ornamente grosolane în roșu sau în negru la f. 1, 10^v.
20, 29, 48^v. 57. 17 și 18 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată,
Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhi-
sedec.

46.

Sec XVI. Hirtie. 222 f. 22 × 16 cm. Lipsese începutul și foi după f. 46, 65, 85^v, 103^v.

Îațimirski și inventarul manuscriselor Academiei indică prima f. a acestui mss. ca fiind
adausă dintr-un manuscris pe pergament sec. XIII—XV; ea astăzi lipsește.

Îațimirski nr. 46 (socoate manuscrisul scris în sec. XV și XVI. Filigranele și însemnările
arată sec. XVI).

<Minei pentru sărbători>.

f. 1. Începe cu data de 15 august; înc.: мѣсѣца горожда ѣ: Оѹспеніе
прѣсвѣтыа владичицѣ нашѣхъ Богородицѣ (Aceiași lună, 15: Adormirea
preasfintei stăpînei noastre, Născătoarea de Dumnezeu).

Cuprinde slujbele la sfintele sărbători și viețile sfinților.

f. 15—46, cele din luna septembrie.

După f. 46, lipsesc mai multe foi.

f. 46—65^v. Luna octombrie; lipsesc apoi numeroase foi.

f. 66 este un fragment din alt mss. din Octoih sec. XVI, începutul
glasului 6.

f. 67—91^v. Luna decembrie.

f. 91^v—100^v. Luna ianuarie.

f. 100^v—136^v. Luna februarie.

După f. 103 lipsesc mai multe foi.

f. 136^v—143. Luna martie.

f. 143^v—195^v. Luna aprilie.

f. 195^v—201. Luna mai-iunie.

f. 201^v—209. Luna iulie.

f. 209^v. Rugăciuni slave scrise în sec. XVII din Octoih.

f. 210—222. Luna august (Schimbarea la Față).

f. 222^v. Albă, cu însemnări.

Însemnări

f. 1^v—2^v. Сїа книга рекомїи Минїи, а поп Тоадер ѡт села Бѣргѣ Кише, агост 1 днь, × $\overline{\text{дѣт}}$ (Această carte numită Minei, iar popa Teodor din satul Bîrgău de Sus, august 10 zile, 1703).

f. 176 : грѣшнїи дїакъ Григорїе сынъ Гаврилокъ ѡт Аскакѣцѣ, та еѡс понѣал ѡтецъ до Угор и згнѣ (Păcătosul diac Grigorie, fiul lui Gavriilo din Lucavăț; apoi s-a dus părintele în Ungaria, și a pierit).

Mai jos, începutul unei porunci domnești a lui Constantin Movilă (1607—1611) : Іѡ Костѣнтин Могїла воевода Божїю мїлостїю господарь земаи Молдавскон. Далесѡ(м) господства ми молебникѡ нашеѡѡ Анастасїе владїка, на то скѣтїи си да ест моцїи (Io Costantin Moghila voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, am dat domnia mea rugătorului nostru, Anastasie vladica, să fie sfinția sa puternic...).

f. 203^v—204 : 7 аї аему, Илїа проорок, писал дїак Тоадеръ (Ilie prooroc, a scris diacul Toader). (Sec. XVII).

f. 222. Испїса си сїа книга именѡ Мїнеа рѣкож многогрѣшнѡго попа Матїа (S-a scris această carte anume Minei cu mīna mult păcătosului popa Matei).

f. 222^v. Сїе писал Иванко ѡт Аѣдѣскон земаи къ лѣт × $\overline{\text{ѡд}}$, къ днїи благочѣстїѡго и Христолюбїѡго Іѡнн Богдан воеводѡ (Aceasta a scris-o Ivanco din Țara Leșească, în anul 7071 (1563), în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului Ion Bogdan voevod.¹⁾ Însemnarea e apoi repetată.

Pe coperta de la sfîrșit, fața interioară : месѣца агоста кѣ днь по-падїа моѡ оумерїа (Luna august 21 zile a murit preoteasa mea). (Scris din sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente grosolane, în roșu și verde sau numai în roșu la f. 100, 143, 162, 210. Filigrane : cline, cap de zimbriu, șarpe și cruce. 23 de rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe rusești. Proveniența necunoscută

47.

Sec. XVI. Hîrtie. 299 f. 26 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 255. Iațmírski, nr. 47.

<Minei pentru sărbători. Martie-august>

f. 1—60. Luna martie, începutul lipsește. înc. : Денца Хотѣ видѣти ССМѡѡне прѣсѣкрѣшенѡго.

¹⁾ Data greșită, Bogdan-vodă Lăpușneanu domnește între anii 1568—1572.

f. 61—86^v. Luna aprilie.
f. 86^v—119^v. Luna mai.
f. 121—168^v. Luna iunie.
f. 169—244^v. Luna iulie.
f. 245^v—299^v. Luna august.

După f. 255 o foaie lipsă.

Cuprinde slujbele sărbătorilor și extrase din viețile sfinților.

Însemnări

f. 168^v: СЪРЪТНИЦИ АГГЕЛѢМЪ, БЛАГОСЛОВИТЕ УТЦИ СВЪТЫИ ИСПРАВЕНОЕ И ПРОСТИТИ ГРѢШЕНОЕ. (Cei ce vă întreceți cu îngerii, binecuvîntați, sfinți părinți, cele îndreptate și iertați cele greșite). (Sec. XVI).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediu-bulgară. Proveniența necunoscută.

48.

Sec. XVII Hirtic. 332 l. 19 × 14,5 cm.

Iațimirski nr 48.

<Minei pentru sărbători>

Cuprinde slujbele tuturor sărbătorilor sfinților și mucenicilor, cu extrase din Octoih. Nu este împărțit pe luni. După Iațimirski (p. 165), textul este o copie după ediția Mineiului tipărit la Moscova în anul 1600 din porunca țarului Boris Gudunov. Înc. : на мален вечеръ стихарын апостоломъ, глас ... (rupt) господина сѣдѣща, ꙗвѣтъ. (La vecernia mică stiharii apostolilor, glasul... pe domnul, la judecată, se cîntă).

f. 332—332^v. Albe.

Însemnări

f. 331^v: СЛАВА ѠТЦУ НЕРОЖДѢНУ, СЛАВА СЫНУ ЕДИНРОДНУ, СЛАВА СВЪТОМУ СЪХОДИТЕЛЬНОМУ ДЪХУ КЪ СПЪСЪ СЛАВНОМУ КЪ ТРОИЦУ ЕДИННОМУ БОГУ, ДАЖЕМОУ СЮ СВЪТЮ <КНИГЪ МИНЕЮ> ОБЩЮ НАЧАТИ <И ПЕЧАТАТИ И> СПОДОБЪШЕМОУ <И СОКЪРШИ>ТИ МАСТЕРСТВОМЪ И ТРЪДЪ МНОГОГРѢШНАГО И НЕКАЮЩИМАГО РАБА АНДРОНИКА ТИМОФѢКА СЫНА И ПРОЧИХЪ ТРОУДИВЪШИХЪ СЯ.

(Slavă Tatălui celui nenăscut, slavă Fiului unul născut, slavă prea Sfințului Duh, celui purces, împreună slăviți în Treimea unuia Dumnezeu, care a îngăduit ca această sfîntă <carte Minei> de obște să se înceapă <și să se tipărească> și <să se săvîrșească> cu truda de meșter a mult păcătosului și netrebnicului rob Andronic, fiul lui Timotei și a celorlalți care s-au trudit). Acest text reproduce post-fața Mineiului tipărit la Moscova în 1600.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mâini (I, f. 1—104^v, II, 105—331^v). 21 (prima mină) și 23 (a doua mină) rînduri pe pagină. Semiuncială cu elemente de cursivă. Legătură veche în piele și lemn cu cataramе și ornamente în flori stilizate. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusă. Proveniența necunoscută.

49.

Sec. XVI. Hirtie. 248 f. 33 × 21 cm. Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 49 (îl socoate din sec. XVII, scrisul și filigranul sînt însă mai vechi, din secolul precedent).

<Minei de sărbători. Martie-septembrie>

f. 1—20^v. Luna martie; înc. Мѣсеца марта въ ѿ, прѣподобен . . .

(rupt) Евдокіа (luna martie 1, prea cuvioasa... (rupt) Evdochia).

f. 20^v—38. Luna aprilie.

f. 38—67^v. Luna mai.

f. 67^v—107^v. Luna iunie.

f. 108—151. Luna iulie.

f. 151—217. Luna august.

f. 218—220^v. Служба отца нашего Іоанна Лѣстничника (Slujba părintelui nostru Ioan Scărarul).

f. 221—248^v. Сіа книга глаголемаа Минела пѣваемаа въѣцимъ скѣти кѣмъ, пророкъ единомъ и прочимъ мѣччникомъ и мѣченицамъ и апостоломъ и преподобнымъ и священно свѣтителемъ. (Această carte numită Minei, pentru cîntarea îndeobște a tuturor sfinților, a unui prooroc și a tuturor mucenicilor și mucenițelor și apostolilor și preacuvioșilor și sfinților ierarhi). (Cuprinde diferite slujbe ale sfinților).

Însemnări

f. 105^v—107. Jos, scris pe dos față de text: Să să știe de cîndu sîntu <la> biserică la Măr<ă>ști în zilele preluminatului domn Ion Ion Neculai vovod, cînd era 2 dumni frați și 2 domnii v leat 7254 (1746). ¹⁾

f. 157^v—160. Сіа скѣтаа книга рекома Минейо кспил рѣ Божио Лѣкачъ срикаръ и съ жителница его Мѣринка из рѣка поганіи Ягарѣни, когда плѣниша земли Лѣшскон съ Скандиръ пашѣ съ Гага солтанъ и дади еа въ скѣтаа мѣнастиръ назекаемого Кизантіа къ за дшше ихъ и къ за дшше родителемъ имъ, да бѣдетъ имъ паветъ непорѣшенъ николиже съ вѣкии къ скѣтаа мѣнастирѣ. Ище кто въ родѣ нашъ или отъ нашего плѣменіи смышатъ съ възѣтъ или продати изъ скѣтаа мѣнастирѣ, тотъ да бѣдетъ трѣклѣтъ и проклѣтъ и анаѣма и да имаетъ счастіа съ Исѣдо и Яремъ и съ некрѣпими жидове въ Господа Бога, крѣкъ его на нихъ и на чѣдѣхъ ихъ. И азъ самъ Лѣкѣчъ срикаръ написахъ летъ × 3300 новембріе

¹⁾ Ioan Mavrocordat în Moldova (1743—1747) și Constantin Mavrocordat în Țara Românească (1744—1748).

КѢ КЪ ДѢНН БЛАГОЧЕСТІВАГО ІУ АЛЕЃАНДРЪ КОЕКОДІ СЫНЪ БЛИЖШ ВОДІ, ГОСПОДННЪ
ЗЕМАН МОЛДАКСКОН.

(Această sfântă carte numită Minei, a cumpărat-o robul lui Dumnezeu Lucaci uricar și cu soția lui Mărica din mîinile păgînilor agareni ¹⁾ cînd au prădat Țara Leșească cu Schindir pașa, cu Galga-sultanul. Și am dat-o la sfînta mănăstire numită Vizantia, pentru sufletul lor și pentru sufletul părinților lor, să le fie pomână neclintită, niciodată în veci în sfînta mănăstire. Dacă cineva din neamul nostru sau din rudele noastre se amestecă să ia sau să o vîndă din sfînta mănăstire, acela să fie de trei ori blestemat și anathema și să aibă parte cu Iuda și Arie, cu necredincioșii jidovi dela Domnul Dumnezeu, sîngele lui asupra lor și asupra copiilor lor. Și eu singur, Lucoci ²⁾ uricar am scris în anul 7129 (1620) noembrie 25, în zilele binecinstitorului Io Alexandru voevod, fiul lui Elias vodă, domnul țării Moldovei).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 32 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

50.

1644. (f. 229^v). Hirtie. 229 f. (30 × 20,5 cm.).

Iațimirski nr. 50.

<Triod de post>

f. 1. Inc. : Трѣпѣснецъ си Богом начинаем. (Începem Triodul cu Dumnezeu).

Urmează cîntările postului mare; inc. НЕДѢЛѢ ТАЖЕ У МЫТАРН И ФАРИСЕН. (Duminica Vameșului și a Fariseului).

Fiecare zi separat cu titlul în roșu. Textul se termină la f. 229 cu însemnarea donatorului.

Însemnări

f. 229^v. КЪ НМѢ ОУЦА И СЫНА И СВѢТОГО ДСХА. СЕ АЗЪ РАБЪ ВЛАДЫКИ МОЕГО ІЕСУСА ХРИСТА ПАН ГЕВРГІЕ ВЕЛ ЧАШНИК И КНѢГНИКЪ ЕГО МАРІА ПРОМЫСЛИ ВЛАГЪ ПОМЫСЛЬ СЪТВОРИТИ СІА СВѢТАА КНІГА ГЛАГОЛЕМАА ТРІОД МЫТАРН И ФАРИСЕН УТ СВОЕГО ДОБРАГО СТѢЖАНІА СВѢТОМУС ХРАМУ ИДЕЖЕ ИМЕНУЕТ СЯ СЪШЕСТВІЕ СВѢТАГО ДСХА КЪ СКОИ НОВОСЪЗДАНЫИ СВѢТЫИ МОНАСТІРЪ ЗОВЕМЫИ ПОД ГОРІЕ ПЕВН НАРИЧАЕМЫИ СКИТЪ КЪ ЗАДЪШНЕ СЕБѢ И РОДИТЕЛИИ НХ СВѢТОПОЧИВШИИ И СЪТВОРІ А КЪ ДѢНН БЛАГОЧЕСТІВАГО И ХРИСТОУЛЮБИВАГО ГОСПОДИНА НАШЕГО ІУ БАСИЛИЕ КОЕКОДА ГОСПОДАРЪ ЗЕМАН МОЛДАКСКОН, В ЛѢТЪ × 3129, МѢСЯЦА МАИ 21, МАШНМ ЛАШКОВИЧ ПИСАЛ.

¹⁾ Turci.

²⁾ Lucoci, așa în text, mai sus : Lucaci.

(În numele Tatălui și Fiului și Sfintului Duh. Iată eu, robul stăpînului meu Iisus Hristos, pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui, Maria, am cugetat gînd bun, să facem această sfîntă carte numită Triodul vameșului și fariseului, din buna noastră agonisită, pentru sfîntul hram, care se numește Coborîrea sfîntului duh, la sfînta sa mănăstire nou întemeiată, numită „Sub muntele Peon” zisă Schit, pentru sufletul lor și al părinților lor, sfintrăposați. Și a făcut-o în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru, Io Vasile voevod, domnul țării Moldovei, în anul 7152 (1644), luna mai 11. Maxim Lașcovici a scris).

Pe coperta din față partea interioară : Această carte este a mănăstirii Schitului ; și am dat la Durău, leat 7281 (1773) mesița februarie 13.

Pe coperta din urmă partea interioară : Ermonah Serapion ot Neamțu v leat 7251 (1743).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : trifoi. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza, la 1885.

51.

Sec. XVII (cca. 1640). Hîrtie 183 f. 30 × 21 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski nr. 51.

< *Triod* >

Începutul lipsește.

f. 1. Inc. : *въ общее въскресеніе родоу чьловѣчьскомуу въспріемъи.*

Începe cu duminica din săptămîna a treia a postului ; apoi urmează cu subtitluri cîntările din zilele următoare pînă vineri din a șasea săptămîna a postului, la utrenie. Primul subtitlu : f. 9^v. *Въ тѣже неделѣ вечер на Господи възвѣхъ, постаки стѣхъ ꙗко и поемъ ѿ, показани гласъ таже Триѿд гласъ ѿ.* (În aceeași, duminică seara, la „Doamne strigat-am”, am pus stihuri 10 și cîntări 4, cele cu glas de umilință, apoi ale Triodului, glasul 8).

f. 168. *Сѣдалины отъ Ѽсмогласника еже поемъ на прѣвѣхъ стѣхологїахъ свѣтъмъ ѿ-цѣ* (Sedilniile din Octoih, pe care le cîntăm la cele dîntii stiho-loghii ale sfîntului mare post).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : două flori stilizate într-o stemă. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Scrisul este de aceeași mină cu manuscrisul nr. 50. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza la 1885.

52.

Sec. XVII. Hîrtie. 28 f. 30 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 23, 26, 27 Este numai un fragment.

Iațimirski nr. 52.

<Triod>

f. 1. Începe cu cîntările de la Marțea Mare. (Subtitlu вꙗ скꙗтѣи Нелікѣи Которокъ вечер (în sfînta Marțea Mare seara). Merge numai pînă la Vinerea Mare.

La f. 28^v. Служба скꙗтѣи страстѣи Господа Бога и Спаса нашего Исуса Христа клепаем в ѣ час ноці и събракшім сѧ братіамъ вꙗ црꙗккѣи (Slujba sfintelor patimi ale Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos cu toacă la al 2-lea ceas al nopții și adunîndu-ne frații în biserică).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Монахъ До<ро>ѹиѣи ѡт Побрата лѣт × зскѣ. (Monahul Do<ro>tei de la Pobrata anul 7225 (1717). Să să știe de cînd am scris eu, Constantin.

— Помене Господи[и]ѧ монахъ Пѣтрашкѣ (Pomenește Doamne pe monahul Pătrașcu).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Недостоѣниѣи во иночествѣхъ еромонахъ Селевестрѣ (Nevrednicul în călugărie, ieromonahul Selevestru).

† Să să știe de cînd au bătut nemții pe tor<ci> în zilele lui Mihai voevod. v leat 7225 (1717). (Data scrisă de altă mînă).

† Ermonah v. leat 7231 (1723).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. De la mănăstirea Probota-Moldova.

53.

Sec. XVII Hirtie. 171 l. 41.5 × 29 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski nr. 53.

<Minei pe luna septembrie>

f. 1. Începe cu ziua de 3 septembrie, sfîntul mucenic Anthim, episcop din Nicomedia ; începutul lipsește. înc. : ѡче наш Ѳнѹиѣи, ꙗкѣ ѡ іромѣи ѡ ѡт Ісѡи.

Primul subtitlu la f. 3 : Мѣсѡца тогожде дѣ день, скꙗтѣи скꙗщенно мѡченика Навила и пророка Мѡѡсеѣа Боговидца (Luna aceeași, ziua 4, a sfîntului preot mucenic Vavila și a prorocului Moisi, cel care a văzut pe Dumnezeu). Urmează pe rînd toate zilele lunii septembrie cu sfînții respectivi și slujbele lor, pînă la ziua 30 ; se termină la f. 139^v.

f. 140—171^v. Viețile sfînților pe scurt ale căror slujbe se află în partea 1-a a manuscrisului : Прологъ събранныѣи скꙗтѣи вꙗснѣи лѣта ѡт гдѣже и кꙗждѣ изыде и гдѣ роди сѧ и кꙗми лѣты или мѡченіѣи или пощеніѣи дѣлѣ како конждѣ вѣнѣцъ приѡлъ ест. Мѣсѡца септѣврїѣи иматъ дѣни ѡ, дѣнь

имат час кѣ, а нощь кѣ (Prolog ales al sfinților întregului an, fiecare de unde s-a ivit și unde s-a născut și în ce an și fiecare, sau prin mucenie, sau prin fapte evlavioase, cum a primit cununa. Luna septembrie are 30 de zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12).

Începe cu lămurirea indictionului, apoi cu sfinții și sărbătorile din luna septembrie până la 21 septembrie. Sfârșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în patru culori la f. 140. Filigran: floare de crin 28 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza în 1885.

54.

Sec. XVII. (cca. 1640). Hirtie. 324 f. 30,5 × 21 cm. Lipsește începutul. Iațimirski nr. 54.

<Minei pe octombrie>

Începe slujba sf. Roman Melodul, începutul lipsește; f. 1 inc. . . .
 вѣдѣ чѣстїи божїе ст҃аго д҃с҃ха славыи цю҃рь божїе ст҃аго п҃к҃снїи.

Primul titlu: f. 6 мѣсѣца октобріа ѿ свѣтаго апостола ѿнаниѣ (Luna octombrie 1, a sfintului apostol Anania).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe rând din zilele lunii octombrie, cu scurte sinaxare pînă la 31 octombrie inclusiv pînă la f. 323^v.

f. 131—138. Slujba sfintei Paraschiva, fără textul vieții.

De observat la f. 190—195^v viața sfintului Ioan de Rilo din Bulgaria. (rezumat după scrierea lui Evtimie de Tîrnova. (Publicată de E. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimius*, Viena, 1901, p. 5—26).

Titlu: Къ тѣжъ дѣнь памѣт прѣподобнаго о҃тца нашего Іоанна Рылскаго. (În aceeași zi, pomenirea preacuviosului părintelui nostru Ioan de Rilo). (19 octombrie).

f. 324. Ruptă, se păstrează un fragment. Pe ea se află însemnarea donatorului.

Însemnări

f. 324. Însemnarea donatorului: † Нѣколѣнемъ о҃тца <и съ поснеше-
 нїемъ сына и съврѣше>нїемъ свѣтаго д҃с҃ха, сїа свѣта книга глаголема мѣсец
 октобріе> сътвори пан <Георгїе вел чашник и кнѣгинѣ> его ѿнна <и даде сѧ>
 въ нокосѣ <зданон> свѣтѣи монастыр зовемы <под>горїе Іе<хн да>
 небесном иде же проклѣт и съврѣши <сѧ> многост <їж божїеж> . . .

(† Cu voia Tatălui <și cu ajutorul Fiului și cu> săvîrșirea Sfintului Duh această sfintă carte numită Minei pe luna octombrie> a făcut-o pan <Gheorghie mare ceașnic și cneaghină> lui Ana <și au dat-o> în mănăs-

tirea nou întemeiată numită Sub muntele Peon ... cerești ... unde ... blestemat .. și s-a sfârșit ... din mila <lui Dumnezeu>).¹⁾

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trei semilune. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de aceeași mină ca manuscrisele nr. 50 și 51. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza la 1885.

55.

Sec. XVII. Hirtie. 345 f. 30 × 19 cm. Lipsește începutul și foi după f. 1.

Iațimirski nr. 55.

<Minei pe noembrie>

Începutul lipsește. Începe cu slujba sfinților Cozma și Damian (1 noembrie) la f. 5^v, primul subtitlu : *Мѣсѣца ноємвріѣ иматъ дньи ѿ а, дньи иматъ часъ ѿ а ноць гѣ, къ прѣкѣ, памѣтъ свѣтыѣхъ бесрѣкрѣтныѣхъ Козмы и Даміана* (Luna noembrie are zile 30, ziua are 10 ceasuri, iar noaptea 13 (sic.) În ziua întâi pomenirea sfinților cei fără de arginți, Cozma și Damian). Urmează viața lor.

Slujbele sunt urmate de sinaxarele canoanelor.

De observat la f. 339—340^v viața apostolului Andrei (30 noembrie), în care se spune că a propovăduit în Tracia, Macedonia „pînă la părțile Istrului”.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 345^v. *Слава съвършителю Богоу, по зачала и конецъ* (Slavă împlinitorului Dumnezeu, după început și sfârșit).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cap de zimbru într-o stemă. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente de flori stilizate. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza

56.

Sec. XVII. Hirtie. 381 f. 31 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul ; f. 176, 177 mutilate.

Iațimirski nr. 56 (el datează cca. 1625 pentru motive neîntemeiate. El descrie manuscrisul ca fiind pe lunile august—decembrie)

<Minei pe decembrie>

Partea întâi f. 1—287 cuprinde slujbele sfinților din luna decembrie.

f. 1—2^v. Slujba sf. Naum (1 decembrie) începutul lipsește. înc. : *... нѣ прокъзвѣстнаѣ еси Божіѣ силы проявляѣ.*

¹⁾ Textul rupt completat după însemnările acelorași donatori din anul 1640, manuscrisele slave nr. 44 și 50, descrise mai sus, și nr. 57 de mai jos.

Primul titlu la f. 2^v: *мѣсѧца тогожде ѣ, свѧтого пророка ꙗкоума* (luna aceeași, 2, a sfintului prooroc Avacum).

f. 287^v. Chenar ce urma, se pare, să înconjure însemnarea donatorului, lăsată în alb.

f. 288—381^v. Partea a doua cuprinde sinaxarele canoanelor pe decembrie; înc.: *Мѣсѧца декемвриа а днь, свѧтого пророка Наоума* (luna decembrie, 1 zi, a sfintului prooroc Naum). Urmează toți sfinții lunii decembrie pînă la 31, ultimele pagini lipsesc.

Însemnări

Pe prima copertă interioară: Ștefan.

Pe coperta din urmă, partea interioară: Lupul diacul Todosie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente: la f. 287^v, chenar în roșu; ornament în 5 culori la f. 288. 23 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente de flori stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza.

57.

1647 (f. 202, azi lipsă). Hirtie. 201 f. 31.5 × 19.5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Se văd resturi de foi la cotor, la început.

Iațimirski nr. 57.

<Minei pe februarie>

Partea I cuprinde slujbele sfinților din luna februarie. f. 1—150^v începe cu slujba sfintului Trifon (1 februarie). Începutul lipsește; înc.:
... не ранами болѣзнен кжпѣ сѧ...

— Primul subtitlu la f. 5: *Мѣсѧца того ѣ, срѣтенне Господа нашего Исѧа Христа* (Aceeeeași lună în 2, întîmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos).

Partea a II-a cuprinde sinaxarele canoanelor din aceeași lună. (f. 151—210^v). Inc. *Мѣсѧца фебрѧрь имѧт дньн кн, днь имѧт час аї, а ноць ꙗї* (Luna februarie are 28 de zile, ziua 11 ceasuri, iar noaptea 13).

Însemnări

Insemnarea scriitorului manuscrisului

În Catalogul Iațimirski se reproduce însemnarea donatorului acestui manuscris pe f. 202^v. Azi această foaie lipsește, a fost smulsă din manuscris; reproducem însemnarea după Iațimirski: *Ѣъ имѧ Ѡтца и Сына и свѧтого дсѧа, азъ рабъ владныи моего Исѧса Христа, пан Гевургїе вел чашник и кнѣгинѣ его Марїѧ сътворих сїѧ свѧтаѧ книга зовемаѧ мѧсець фебрѧрь ѡт своего пракаго стѣжанїѧ за свое ѡтпущенїе грѣхѡв и родителен нѣтъ и даде ѧ въ свои новосъзданныи свѧтын монастыр зовемы под горѣе Пеон идеже ест Храмъ съшествїе свѧтого дсѧа. И съверши сѧ сїѧ свѧтаѧ книга въ дньн їѡв Каснїе коювода, господарь земли Молдавскон в лѣтъ × зрне мѣсѧца агоустѧ а.*

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sântului Duh. Eu robul stăpînului meu Iisus Hristos, pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui Maria, am făcut această sfîntă carte numită : Luna februarie, din dreapta lor agonisită, pentru iertarea păcatelor lor și ale părinților lor ; și au dat-o la mănăstirea lor nou întemeiată, numită : Sub muntele Peon, unde este hramul Coborîrea Sfîntului Duh. Și s-a sfîrșit această sfîntă carte în zilele lui Io Vasilie voevod, domn al țării Moldovei, în anul 7155 (1647) luna august 1).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 29 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza în 1885.

58.

Sec. XVII. Hirtic. 238 f. 31 × 20,5 cm.

Iațimirski nr. 58.

1. <Minei pe aprilie>. f. 1—235^v și 236^v—238^v.

Începe cu slujba sfintei Maria Egipteanca (1 aprilie). Începutul lipsește ; înc. : Поустыня къса наполни еси... Primul subtilu la f. 3^v : Мѣсѧца априлѧ имыи ѧ дѧнѧи, дѧнь имѧтъ часъ ГГ и ношѧ ѧѧ. Къ ѧ памѧтъ прѧподѧбныхъ Маріѧ Егѧптѧнинѧ. (Luna aprilie are 30 de zile, ziua are 13 ceasuri, și noaptea 11. La 1, pomenirea preacuvioasei Maria Egipteanca). Urmează viața sfintei Maria Egipteanca.

Textul cuprinde slujbele fiecărui sfînt din luna aprilie în ordinea zilelor, urmat de sinaxarele canoanelor, pînă la 30 aprilie inclusiv.

2. f. 235^v—236^v. Иже къ свѧтыѧмъ ѡтца нашего Ефрема, поученіе ѡ свѧдѧловании благыиѧ дѧла и еже жданіѧ Божіѧ. (A celui între sfinți, părințele nostru Efrem. învățătură despre făptuirea faptelor bune și despre răbdarea lui Dumnezeu). înc. : Се крѧма насъ приводитѧ.

Titluri și inițiale roșu. Filigran : trei semilune. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente în flori stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza în 1885.

59.

Sec. XVI. Hirtic. 66 f. 31 × 21 cm. Lipsește aproape jumătate din manuscris la început.

Iațimirski nr. 59 (socoate că scrisul este molodvenesc).

<Minei pe aprilie>

Începe cu ziua de 12 aprilie f. 1. Titlu : Мѣсѧца тогоже ѧѧ, свѧтаго ѡтца Епифаніѧ и Германа (Aceeși lună, 12, a sfîntului părinte Epifanie și German). Urmează slujbele sfînților din luna aprilie, pînă la 30 inclusiv. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Acesta este al mitropolii ot Tîrgoviște.

Ștefan mitropolit Ungrovlahiischih. ¹⁾

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 29 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în epiele și lemn cu ornamente geometrice (s-a păstrat numai coperta de la urmă). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Ministerul instrucțiunii 1885.

60.

Sec. XVI. 126 f. 31 × 21,5 cm Lipseste începutul și foi după f. 39^v și 103^b.
Iatimirski nr. 60.

<Minei pe iunie>

Începe cu ziua de 4 iunie, slujba sfintului Mitrofan Începutul lipsește; înc. : сръдца источникъ еси напакъ дшж.

Primul subtitlu la f. 5. : Мѣсѣца тогожде ѣ, свѣтаго свѣщѣнно мщченника Доротеѣ епископа Тирска (luna aceeași, 5, a sfintului, sfințitului mucenic Dorotei, episcop de Tir).

Urmează slujbele sfinților din luna iunie.

După f. 39^v, lacună în mss.; lipsesc slujbele sfinților dintre 12—22 iunie.

f. 40—90^v. Slujbele sfinților dintre 23—30 iunie.

f. 91—114. Sinaxarele canoanelor din luna iunie. înc. : мѣсѣць існїе иматъ дньн ѿ, дньн час иматъ ѣ а ноцъ ѿ (Luna iunie are 30 zile, ziua are 15 ceasuri, iar noaptea 9).

După f. 103 lacună; lipsesc sinaxarele sfinților dintre 10—19 iunie.

La urmă, f. 114—126^v, slujba sfintului Nicolae (6 decembrie).

Însemnări

f. 90^v. † Изволеніемъ ѿтца и съ поспѣшеніемъ Сына и съкровшеніемъ свѣтаго дшж. Сїа книжица рекомїи юнїи мѣсѣцъ скснїи еи Гангорчѣк и даде ѿ въ молежъ секк и подрѣжїамъ его и чадъ нхъ, идеже естъ храмъ свѣтаго и славнаго пророка и предитича Іована въ трѣгъ въ Ссчакѣк и аще кто покснїтъ сѧ порѣшати или къзати ѿтъ свѣтаго Храма сего, а ѿн да дастъ ѿтектъ прѣдъ Богомъ въ дньнъ сжднїи. ѿмин. Къ лѣтъ × 303 при ерєи Петрѣк рекомїи Стигѣк.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh. Această cârticeică numită luna iunie, am răscumpărat-o Gligorcea și am dat-o pentru rugăciunea sa și a soției lui și a copiilor lor, unde este hramul sfintului și slăvitului prooroc și înainte mergător Ioan în târgul Suceava. Și dacă cineva se încumetă s-o clintească sau s-o ia de la această sfință

¹⁾ Ștefan mitropolit al Ungrovlahiei (1648—1668).

biserică, el să dea răspuns lui Dumnezeu în ziua judecății. Amin. În anul 7077 (1569) în vremea preotului numit Stiglea).

La f. 126^v : † Сѣн Мѣнен мѣсѣца юнѣи свѣза и поновѣ второе раз диакон Тоадѣр сынъ поп Іоанашко протопоп от свѣтаа митрополіе къ дѣни благочестиваго господинъ нашего Іо Іліашъ Ілѣѣандрѣ коевод, господарь земли Молдавскон, при дѣни архіепископъ кѣр Гедѣви митрополит Сѣчакскон, в лѣто × 390ѣ мѣсѣца маѣи 11 дѣни.

(Acest Minei al lunii iunie l-a legat și l-a înțoit a doua oară diaconul Toader, fiul popei Ionașco protopop de la sfânta mitropolie, în zilele binecinstiului domnului nostru Io Ilaș Alexandru voevod domn al țării Moldovei, în zilele arhiepiscopului Ghedeon mitropolit de Suceava, în anul 7175 (1667), luna mai 15 zile).

Pe coperta din față, partea interioară : Erodiacon Theodor. (Seris sec. XVII).

Tot acolo criptogramă : † Θρ. звѣзкр ѿт ѣк кѣлѣлѣк.

Pe coperta din urmă, criptogramă : † Θρ. ѣнпрѣлцъ свѣп.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț 27 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice, deteriorată. Seris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota.

61.

1641 (f. 219^v). Hirtie. 249 f 31 × 21 cm.

Iațimirski nr. 61.

<Minei pe luna iunie>

f. 1—191^v. Partea I-a, slujbele sfinților din luna iunie, începe cu primul subtitlu : мѣсѣца юнѣи 1. Свѣтаго мѣченика Іустѣина философа и нже съ ним. (Luna iunie 1, a sfântului mucenic Iustin filozoful și cei cu dînsul). Urmează slujbele tuturor sfinților din luna iunie, pînă la 30 iunie inclusiv.

f. 192—249. Sinaxarele canoanelor din luna iunie. înc. : мѣсѣца юнѣи имѣт дѣни 1, дѣнь имѣт часъ 11, ноци 9 (Luna iunie are 30 de zile, ziua are 15 ceasuri, iar noaptea 9).

f. 249^v. Cu însemnarea donatorului.

Însemnări

Însemnarea donatorului

f. 249^v : Ёкъ имѣ ѿца и сына и свѣтаго дсха, се азъ рабъ владикы моего Ісуса Христа, пан Гевргіе вел чашникъ и кнѣгинѣ Маріѣи промисли благо помыслъ сътворити сѣа свѣтаа книга глаголемаа Мѣнен мѣсѣца юнѣи ѿт своего добраго стѣжаніа и дадохъ жъ къ свои новосъзданыи свѣтлыи монастыръ зокемныи лѣдъ горіе Пѣвнь, иде же естъ храмъ съшествіе свѣтаго дсха къ задушіе свѣт

и родителем нѣхъ скѣтопочившиѣ. И сътворѣ ѿ къ дѣни благочыстиваго и Христѣявнѣваго господина нашего Іоу Василіе кождоу Божію милостію гос- подарь земли Молдавскон, в летъ × зрѣѣ, мѣсѣца септемврѣи кѣ, Мадим Лашкович пишал.

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Iată eu, robul stăpînului meu, Iisus Hristos, pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui, Maria, au cugetat gînd bun, să facă această sfîntă carte numită Minei al lunii iunie, din agonisita lor bună și au dat-o la sfînta lor mănăstire numită Sub muntele Peon, unde este hramul Coborîrea Sfîntului Duh, pentru sufletul lor și al părinților lor sfînt răposați. Și a făcut-o în zilele binecinstului și de Hristos iubitorului domnului nostru Io Vasilie voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, în anul 7153 (1644) luna septembrie 20. Maxim Lașcovici a scris).

Alte însemnări

f. 191^v. Ermonah Serafim Baronce egumen ot Bisericani, 7232 (1724).

Pe coperta din față, partea interioară: Тронче скѣтаа едностѣйна и неразделнаа, к лѣто × зрѣ. (Treime sfîntă de o ființă și nedespărțită, în anul 7170 (1662).

Pe coperta din urmă, partea interioară: Ермонаѣ Иѣтимѣи ѿт Скѣит пис къ лѣто × зрѣ при егѣмене Феѡдосіе и вист тогда Евстратіе кождоу Давѣнжѣ. (Ieromonahul Iftimie de la Schit, a scris în anul 7170 (1662) în vremea egumenului Theodosie și era atunci Eustratie voevod Dabija).

Ермонаѣ Серафим егѣмен ѿт Бисерикани. (Ermonahul Serafim, egumenul de la Bisericani).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornaмент în roșu la f. 1. Filigran: trei semilune. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Maxim Lașcovici. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

62.

1646 (f. 228^v). 228 f. 19 × 31 cm.

Iatimirski nr. 62 (cu data 1647).

<Minei pe luna iulie>

f. 1—186^v. Partea I: Slujbele sfinților din luna iulie de la 1 la 31 înc. cu subtitlul: мѣсѣца ісѣа ѣ, скѣтыѣ чюдотворецѣ Козмы и Даміана бесрѣбрѣнничи иже къ Римѣ пострадавшиѣ. (Luna iulie 1, a sfinților făcători de minuni Cozma și Damian cei fără de arginți, care au pătimit la Roma).

f. 187—228^v. Partea a II-a. Sinaxarele canoanelor din luna iulie de la 1 la 31, f. 187; înc.: мѣсѣца ісѣа ѣ, памѣт скѣтыѣ мѣченикъ и бесрѣбрѣнникъ Козмы и Даміана иже ѿт Рима (Luna iulie, 1, pomenirea sfinților mucenici și fără de arginți, Cozma și Damian cei de la Roma).

Însemnări

Însemnarea donatorului

f. 228^v. Къ има ѿца и Сына и Скатаго Дѣла, сѣа скатаа книга глаголема мѣсѣцъ юль сѣтвори ѿт своѣго пракаго стѣжанѣа пан Гѣоргіе вел чашникъ и кнѣгинѣ еѣо Марѣа за своѣ ѿтпущеніе грѣхѣвъ и даде ѿ къ скон покосѣзданыи скатыи монастыр зовемии под горѣ Невн нарицаемии Скит, идеже ест храмъ съшествіеи Скатаго Дѣла, да бѣдетъ имъ кѣчнаа памѣт и родителемъ ихъ. И сѣтвори сѣа сѣа скатаа книга къ дѣни Іѣу Касиліе коекода к лѣт × зрѣи мѣсѣца декерне кѣ. Маѣимъ Лашиковичъ писалъ.

(În numele Tatălui și al Fiului și al Sfintului Duh. Această sfântă carte numită „luna iulie” a făcut-o din dreapta sa agonisită pan Gheorghie mare ceașnic și cneaghina lui Maria, pentru iertarea păcatelor lor și au dat-o în sfînta lor mănăstire nou întemeiată Sub muntele Peon, numită Schit, unde este hramul Coborîrea Sfintului Duh, să le fie lor veșnică pomenire și părinților lor. Și s-a făcut această sfîntă carte în zilele lui Io Vasilie voevod, în anul 7155 (1646), luna decembrie 23. Maxim Lașcovici a scris).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : stemă 29 rinduri pe pagină. Semnuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Seris în Moldova de Maxim Lașcovici Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza.

63.

Sec XVI. Hirtic. 262 f. (numerate 1—89, 100—139, 150—189, 200—292), paginația veche 2—264 (cu cîrlică), după f. 154 o f nenumerotată). 29,5 × 19 cm. Lipsește sfîrșitul și 2 foi după f. 253^v.

Ităinirski nr. 63.

<Minei pe luna august>

f. 1—236^v. Partea I, slujbele sfinților din luna august. f. 1 înc. : мѣсѣца аугѣста к ѣ дѣнь, пронехож(д)еніе чѣстнаго и животворѣщаго кръста и скатыхъ мѣченик седми Маккаеи и оучители ихъ Соломонѣи (Luna august în ziua 1, scoaterea cinstitei și de viață făcătoarei cruci și <pomenirea> sfinților șapte mucenici Macabei și învățătorul lor Eleazar și mama lor, Solomonîa).

f. 237—292^v. Partea a II-a. Viețile sfinților din luna august. Titlu : мѣсѣца аугѣста иматъ дѣниіа лѣа, дѣнь иматъ часъ гл, а нощъ ал. (Luna august are 31 de zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

Cuprinde sinaxarele canoanelor de la 1 pînă la 31 august. Sfîrșitul textului zilei de 31 august. (Așezarea brîului Maicii Domnului la Vlaherne) lipsește.

Însemnări

f. 4—5. Pe marginea de jos : Filoteiiu Șoldan ot Voroneț. (Scris sec. XVIII).

f. 188^v. Pe marginea de jos : До зде написал сѣи Минеи еродѣакон Иѡилъ Побратсконъ вѣнчани (Pînă aici a scris acest Minei erodiaconul Ioil din mănăstirea Pobrata).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 1 și 237. Filigran : mistreț. Scris de mai multe mîini : f. 1—2^v, 8—9^v adause în sec. XVII în locul celor ce lipseau ; f. 3—7^v, 10—188^v scrise de Ioil de la Probota ; f. 189—292 scrise de altă mînă, tot în sec. XVI. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova la mănăstirea Probota. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit de D. A. Sturdza la 1883.

64.

Sec. XVII. Hirtie 262 f. 30,5 × 21 cm. Stirșitul lipsește, f. 55—55^v lipsă : f. 99—100 mutilate.

Iațimirski nr. 64 (il datează : 1640—1648)

<Minei pe luna august>

f. 1—201. Partea I, slujbele tuturor sfinților din luna august. înc. мѣсѣца августѣ ѿ свѣтыхъ ѿ Макаенъ и оучителехъ нѣхъ Елеазара и матере нѣхъ Соломонѣи. (Luna august 1, a sfinților 7 Macavei și a învățătorului lor Eleazar și a mamei lor Solomonia).

Urmează slujbele tuturor sfinților lunii pînă la 31 august inclusiv.

f. 201^v—262^v. Partea a II-a, sinaxarele canoanelor din luna august. înc. : мѣсѣца августѣ имѣтъ дѣньи ѿдѣ, дѣньи имѣтъ часъ гѣ, нощѣ ѿдѣ. (Luna august are 31 zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

Urmează viețile tuturor sfinților pînă la 31 august inclusiv (Aducerea briului Maicii Domnului), din care lipsește o foaie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1 Filigrane : trei semilune, mistreț. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza la 1885.

65.

1828 (f. 85^v) Hirtie 133 f. 32,5 × 21,5 cm.

Iațimirski nr. 65

1. f. 1—48. *<Cîntările pentru utrenie și vecernie>* ; înc. : вѣнчаю, на полнощницѣи поемъ (Vigilia, cîntăm la slujba dela miezul nopții).

f. 48^v. Albă.

2. f. 49—84. *Cîntările liturgiei* ; înc. : Начало божественнаго литургіи иже во свѣтыхъ отца нашего Іоанна архієпископа Константина града Злато-

оучаго. (Începutul dumnezeieştii liturghii a celui între sfinţi, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol.

În prima şi a doua parte, fiecare rînd de text are deasupra un rînd de note muzicale (notaţia kriuki).

f. 84^v—85. Albe.

3. f. 85^v—132. <Manual de învăţătură notelor muzicale bisericeşti în notaţia kriuki>. înc. : Реченіе оучителяго ко оученикомъ (Cuvîntul învăţătorului către elev).

f. 132^v—133^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 85^v. Яше и мнози ко оученици поучаютъ сѧ, малѣе въ нихъ навѣковени вѣрѣютъ сѧ, понеже лѣности и нерадѣи въ дѣла сѧ, а въ писаніи сѧ сѧ пѣкѣи азѣска, (urmează criptogram) : къ бѣкеръ нѣмѣ чы петсю гирачу моца Чоѣѣа многочѣкъ въ пачо Ѣксекіа Кагина къ лѣто × ѣтѣзъ Генкара Ѣ годна (Deşi mulţi învaţă în şcoală, însă puţini dintre dinşii se află învăţaţi, pentru că se iveşte lenea şi neplăcerea pentru acest lucru. S-a scris acest abecedar de cîntări în anul 7336 (1828), ianuarie ziua 9).

Urmează în criptogramă : *Cu silinţa şi munca nevrednicului rob al lui Dumnezeu, mult păcătosul*¹⁾ Eusebie Vaghin.

Pe coperta din urmă, partea interioară : 26-го февраля 1842 года Измаил сѣя книга глаголемая обыходникъ купца Измаильскаго Никиты Бѣлѣева. (26 februarie, anul 1842 Ismail. Această carte numită Obhodnic este a negustorului din Ismail, Nichita Bielaev).

Titluri şi iniţiale cu icoşu. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn cu ornamente geometrice. Scris în Rusia la Ismail de E. Vaghin. Slavă bisericească de redacţie rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec

66.

Sec. XVIII. Hîrtie 289 f. 18 × 14.5 cm. Sfirşitul lipseşte.

Iaţimirski nr. 67.

<Psaltichie>

f. 1—10^v. Cîntările vecerniei şi utreniei. Titlu : Бѣдѣи напѣасъ Кіевскаго (priveghiere, cîntarea de Kiev).

f. 11—289^v. Cîntările din Octoih pe opt glasuri, fiecare glas cu titlu deosebit.

f. 54^v, 91^v, 122^v, 235^v. Albe.

Însemnări

f. 20 (în l. rusă) : Иеродиакона Севастіана книга (A ierodiaconului Sevastian această carte). Scris sec. XVIII).

¹⁾ Rezolvarea criptogramei după Iaţimirski catalog, p. 183.

f. 102—104. Pe marginea de jos (în limba polonă): Sy Irmolay raba bozja Yvana Wiszewskago obywatela Ywankowieckiego. (Acest Irmoloi (Psaltichie) este al robului lui Dumnezeu Ivan Wiszewski, locuitor din Iwankowiec). (Scriș sfîrșitul sec. XVIII).

Pe alte pagini, pe margine, cîteva cuvinte în limba polonă, fără însemnătate.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în negru la f. 1, 11, 92, 123, 173, 192, 221 și 237. 18 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scriș în Ucraina. Slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

67.

Sec. XIX. Hîrtie. 244 f. 22 < 16 cm. Sfîrșitul lipsește.
Iațimirski nr. 68.

<Psaltichie>

f. 1—1^v. Tabla de materii.

f. 2. Cîntările liturghiei pe opt glasuri. înc. На литурѣи свѣтаго Васііа Васіаго (La liturghia sfîntului Vasile cel Mare).

f. 16. Subtitlu: Печерскоѣ (Cîntarea de la mănăstirea Pecerska).

f. 219—220^v. Albe.

f. 221. Titlu: Ко свѣтсѣу Васіісѣу четвѣдесѣтницѣ (În sfîntul marele post de patruzeci de zile).

f. 235 și 235 bis (nenumerotată). Albe.

f. 244. Cu însemnări posterioare.

f. 244^v. Albă.

Pe fiecare pagină, portativ cu note muzicale și dedesupt textul cîntărilor.

Însemnări

f. 1: Сеи Ирмоіои принадежитъ Рошканско жителю Григорию Димковѣ купденъ отъ монаха Серапиюна, марта 12 числа, 1825 лѣт, цѣною за двадцать левовѣ. (Acest Irmoloi aparține lui Grigore Dimecov locuitor din Roșcani, cumpărat de la monahul Serapion, martie în 12, anul 1825, preț de doisprezece lei).

f. 244. Aceasta carti este a lui Dinco dila Roșcani și nu poti nimini a îndrăzni a o lua, că a lui esti; anaftima să fie celu ce va adauge o vorbă mai mult spri luari cărțuia aștia. 1833 dichemvrie 20.

Petra Dinco Grigorovici.

Unele titluri și inițiale cu roșu. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială mică. Nelegat. Scriș în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec. La 1882, era la Piatra Neamțului.

Sec. XV. Hîrtie. 145 f. 26 × 19 cm. Lipsesc citeva foi după f. 5^a, 16^v.
Iațimirski nr. 69. (Dă numai titlul primei lucrări).

f. 1. Lăsată albă, cu însemnări posterioare.

1. <Leastvița lui Ioan Scăvariul> f. 1^v—107^v.

f. 1^v—9^v. Predoslovie. Начало съ Богъмъ книги глаголеменъ Аѣствица къ скатыхъ отца нашего Іоанъ игуменъ Ирантѣскаго, прѣдословіе (Începutul, cu Dumnezeu, a cărții numită Leastvița a celuiia întru sfinți, părintele nostru Ioan, egumenul de la Raithu. Predoslovie). înc. : Понеже къ книзѣ сѣи...

f. 4^v—5^x. Житіе в кратцѣхъ къ скатыхъ отца нашего Іоанъ игумена скатые горы Синанскыя нарицаемаго Схолостика къ скатыхъ по истинѣ. (Viața pe scurt a celui între sfinți, părintele nostru Ioan egumenul sfîntului munte Sinai, numit Sholasticul, în adevăr între sfinți). înc. : еже кто прижыи сего.

f. 6—107^v. Textul (începutul lipsește). înc. : Къ мирнагоже поклоніенія...

2. f. 108—111. Петра Дамаскина. Слова дшепользна (A lui Petre Damaschin. Cuvinte folositoare pentru suflet); înc. : Мали сѣтъ спасеніи, глаголюеть Господь...

3. f. 111—113^v. Прѣподобнаго и Богоноснаго отца <на>шего Макария Игуптѣкина слоко (Cuvînt al părintelui nostru, preacuviosul și purtătorul de Dumnezeu Macarie Egipteanul); înc. : Ёгда прѣклониши колѣнкѣ скон.

4. f. 113^v—114^v. Тогожде скатаго Макария слоко (Cuvîntul aceluiași sfînt Macarie); înc. : Глаголетъ Господе къ Ёуаггелии.

5. f. 114^v—119^v. Слоко скатаго Филимона шшелника (Cuvîntul sfîntului părinte Filimon pustnicul); înc. : Глаголахъ ѡ отци Филимонѣ...

6. f. 119^v—120^v. Ё томы како подобаетъ пѣти (Despre aceia cum trebuie să cînti); înc. : Ёкы сеѡ мало глаголюеть.

7. f. 120^v—121^v. Ё томы како подобаетъ питати се (Despre aceia cum trebuie să te hrănești); înc. : Ё стробѣже что рекъ чарни.

8. f. 121^v—123^v. О прѣкл(ъ)щеніи въ нѣмже и ѡ многыхъ кецеяхъ (Despre înșelăciune, în care și despre multe lucruri); înc. : Зриже пакъ хоцѣше извѣстно вѣдѣти ѡ прѣласти.

9. f. 123^v—124. <Întrebări și răspunsuri despre rugăciune>; înc. Бъпросъ, како можетъ и тѡ всегда молити се.

10. f. 124—125^v. Скатаго Симеона Нокаго Богослова ѡ молитвѣхъ (Ale sfîntului Simeon cel Nou Bogoslovul: despre rugăciune); înc. : вѣходъ ѡбрѣте днѣколь.

11. f. 125^v—129. Тогожде ѡ молитвѣхъ (Ale aceluiași, Despre rugăciune); înc. : Трин сѣтъ вѣниманія...

12. f. 129. **Ѡ** томъ како подобаетъ сѣдѣти въ безмолвнн (*Despre aceea cum se cuvine să sezi în tăcere*); inc. : Сицѣ рѣше шци...

13. f. 129—129^v. **Ѡ** томъ како подобаетъ глаголетъ молитвѣ (*Despre aceea cum trebuie spusă rugăciunea*).

14. f. 129^v—130. **Ѡ** томъ како подобаетъ дрѣжати смъ (*Despre aceea cum se cuvine să-ți stăpînești gîndul*); inc. : разсмѣи яко никтоже...

15. f. 130—131^v. **Ѡ**т Дамаскина ѡ штриченѣмъ дшн (*Din Damascin : despre renunțarea sufletului*); inc. : Кѣдомо бсди.

16. f. 131^v. **Ѡ**т Патерника шчѣскѡ. Рече старецъ, кѣра надежда. (*Din Patericul părinților. Spune un bătrîn despre credință și nădejde*); inc. : Снмъ мнѣ пошченнѡ.

17. f. 131^v—132^v. Свѣтаго шца Макариа реч свѣты (*Al sfîntului părinte Macarie, cuvînt sfînt*); inc. : Рече свѣты Макарии.

18. f. 132^v—133^v. Симеона Новаго Богослова (*Ale lui Simeon cel Nou Bogoslovul*); inc. : Не имоуше бжст к нынѣшѣ.

19. f. 133^v—139^v. Старица велика (*Din cartea cea mare a stareților*); inc. : Не глаголы яко спасит се.

20. f. 139^v—145^v. Повѣсты свѣтыхъ шцѣ (*Povestiri ale sfinților părinți*); inc. : Повѣдаше нѣтко...

Însemnări

f. 1. Прѣвскѣшеномъ митрополит кир Θεοφιλ, писалъ азъ многогрѣшнѣ граматикъ Икан ѡт свѣтаа митрополіе (Preasfințitul mitropolit chir Teofil.¹⁾ Am scris eu mult păcătosul gramatic Ivan dela sfînta mitropolie). (Scris sec. XVII).

† Scris-am eu logofăt Radu dăn Latine : Mușu popo, să faci bine, să înveți și prea mine păîntru să te spăsească Dumnezeu (scris sec. XVII).

† Scris-am eu, popa Ion ot sfînta mitropolie, chir arhiepiscop ot Rimnic. (Sec. XVII).

f. 145^v. Милостію Божію прѣвскѣшеномъ митрополит кир Θεοφил (*Din mila lui Dumnezeu, preasfințitul mitropolit, Theofil*). (Sec. XVII).

† Ștefan arhiepiscop și mitropolit.²⁾

† Scris-am eu în zilele Io Matei Basarab voevod și zilele vlădică Theofil v leat 7157 (1649).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Scris-am eu gramatic Ștefan ot sfînta mitropolie v leato 7155 (1647).

Почтенномъ правітелю сію книгн пожеленіе господства ми (Cinstitului dregător, această carte, porunca domniei mele). Ca să fie volnecu cu carta dumnei méle.

¹⁾ Teofil al Ungrovlahiei (1637—1648).

²⁾ Ștefan al Ungrovlahiei (1648—1668).

† Scris-am eu gramaticul Encul ot Ludește и сынъ его (și fiul lui) Vaselie pînă la tine, frate. (Sec. XVII).

Милостію Божію Іоанъ Махтею воевода (Din mila lui Dumnezeu, Ion Mahteu vovod).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și albastru la f. 1^v. Filigrane : amforă ; stemă cu cruce la mijloc. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente de flori stilizate (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbă. Dăruit Academiei de Ministerul instrucțiunii în 1895.

69.

Sec. XVIII. Hîrtie. 126 f. 16,5 × 11 cm.

Iațimirski nr. 70 (11 socoate din sec. XVII ; scrisul este însă din veacul următor).

f. 1, 3. Începutul unor fraze neterminate, cu caracter religios, scrise posterior față de restul manuscrisului.

f. 1^v, 2, 2^v, 3^v. Albe.

1. <Nil dela Sorsca : despre rînduiala vieții călugărești> f. 4—124.

f. 4—9. Блаженнаго Нила Сорскаго пѣстинника. Предсловіе ко свою емѹ книгѹ въ немже оглавлѣетъ всѣ еже въ кнѣхъ рече сѣ омысленномъ дѣланіи и какѹ хоцѣмъ сѣмъ насчитати сѣ. (A fericitului Nil de la Sorsca pustnicul. Predoslovie la cartea lui, în care se arată pe scurt despre care lucruri se vorbește, despre lucrarea minții și cum vom învăța aceasta). înc. : Понеже мнози.

f. 9—112^v. Lucrarea lui Nil împărțită în 20 de cuvîntări.

f. 112^v—124. Titlu : Тогожде Нила Сорскаго, преданіе своимъ его оученикомъ (A aceluiași Nil de la Sorsca. Învățătură lăsată ucenicilor săi). înc. : Ксѣдѣнствіемъ Господа Бога.

2. f. 124^v. <Fragment din Leastvița lui Ioan Scărarul>. înc. : Еже оубо дикнѣти сѣ . . .

f. 125—126. Albe cu unele însemnări.

Însemnări.

f. 124^v. Іеромонаха Θεωδοσία въ Мотрѣ (A ieromonahului Theodosie de la Motru). (Sec. XVIII).

f. 125^v, 1808. нѣмкрна 30 пристаки сѣ старицѹ іеросхимонахъ Θεωδοcіи Жанки (1808 noembrie 30. A murit starețul ieroshimonah Theodosie Janchi).

Titluri și inițiale cu roșu. Litere inițiale împodobite. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele. Scris în Ucraina. Limbă slavă bisericească de redacție rusă apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

1750 (f. 2). Hirtie. 76 f. 16 × 10 cm.

Iațimirski nr. 71.

La început 6 foi liminare nenumerate, albe.

f. 1. Cu o indicație despre purcederea Sfântului Duh. în: Иако Духъ свягый от самага Отца исходитъ, зри соборъ Константинопольскый II. (Cum Duhul Sfânt purcede numai de la Tatăl; vezi soborul al II-lea de la Constantinopol).

f. 1^v. Albă.

<Theofan Procopovici. Mărturisirea credinței>

f. 2. Преосвященнейшаго и словесцейшаго господина Феофана Прокоповича, защищение веры въ коемъ отвесуется на писание некихъ премудрыхъ лутеранъ ко отцу Михаилу и схимнику монаху Печерскому из Ревюмонѣта присланное въ неижѣ они отвѣтствуютъ на его писание позывателное къ нимъ первое поданное о истинней веры восточныя греко-российскыя апостолскыя церкви.

(A preasfințitului și preaelocventului domn Theofan Procopovici, Apărarea credinței, în care se răspunde la scrisoarea unor învățați luterani către părintele Mihail, shimonah dela Pecersca, trimisă din Königsberg, în care ei răspund la scrisoarea lui de chemare trimisă mai întâi către dînșii, despre adevărata credință a bisericii apostolice răsăritene greco-rusești).

f. 2^v. Albă.

f. 3—61^v. Textul lucrării lui Theofan Procopovici.

f. 62—76. Albe.

Însemnări

f. 2. Sub titlul scrierii: Препицахъ лѣта 1750 мая въ Шопроне (Am transcris în anul 1750 mai, la Șopron).

23 rinduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele. Scris la Șopron în Ungaria, rusește. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

Sec. XVIII. Hirtie. 210 f. 30,5 × 19 cm.

Iațimirski nr. 72.

f. 1. Царскый путь креста Господина вводящий в животъ вечный, трудомъ и изжидивениемъ яснаго в Богу преосвященнаго его милость Господина отца Иоанна Максимовича архиепископа Черниговскаго, Новгородскаго и всего Севереа, написанный типографии святей Троеци Иличскаго Черныгове изданный при всечесному господину

отцу Варлааму Василиевичу архимандрите тояже обители, року от Рождества Христова 1709 декемвриа 1.

(*Calea împărătească a crucii Domnului care duce la viața veșnică, scrisă cu munca și cheltuiala luminatului întru Dumnezeu preasfințitul, milostivirea sa domnul părinte Ioan Maximovici, arhiepiscop de Cernigov, de Novgorod și de toată Severia. Publicată în tipografia Sfintei Troițe Ilinska din Cernigov, în vremea a tot cinstului domnului părinte Varlaam Vasilevici arhimandrit al acestui locaș, în anul dela nașterea lui Hristos, 1709, decembrie 1).*

f. 1^v—11^v. Dedicăția autorului către țarul Petre cel Mare.

f. 12—13. Versuri intitulate : СЛОКИ КО ЧИТАТЕЛЕМЪ (Stihuri către cititor).

f. 13—209^v. Textul lucrării, în parte în versuri.

f. 210—211^v. Albe.

Însemnări

f. 211^v: Изъ числа книгъ перомонаха Аѳанія Мелега 1864-го мая 20 дня (Din numărul cărților ieromonahului Anania Melega, 1864, mai 20 zile).

25 de rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn cu icoana Bunei Vestiri în aur. Scris în Rusia. Rusă apuseană. Din biblioteca episcopului Melhisedec

72.

Sec. XIV (inceput). Pergament. 245 f 31.5 × 23.5 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul. Iațimirski nr. 73.

Manuscris miscelaneu compus dintr-un foarte mare număr de mici fragmente, adesea câteva rânduri, extrase din scrierile părinților bisericii : Anastasie, Chiril de Ierusalim, Climent (Stromatele), Diadoh, Dionisi de Alexandria, Dorotei, Epifanie din Panarion, Eusebie al Pamfiliei, Gheorghe Hurov, Grigore Dialogul, Grigore Nissis, Hypolit, Ioan Gură de Aur, Ioan Scărariul, Isidor de Pelusion, extrase din Limonarion, Maxim, Metodie de Philippi, Neumesia episcop de Emessa, Nichifor patriarh de Constantinopol, Nil, Origene, Paladie, Theodor prezviter de Niceia, Theodot, Zaharia.

De asemenea, diferite scurte fragmente din Vechiul și Noul testament și din Faptele apostolilor cu tilcui. Cîteva fragmente din filozofii profani : Aristotel (f. 48^v), Apollonie de Rodos (f. 47^v).

Un mic număr de extrase din pravile (f. 166, 188^v, 204^v), chestiuni de morală : iubirea de arginți, cum nu trebuie să judeci.

¹⁾ Data nu este a scrierii manuscrisului, ci a editiei tipărite din Cernigov, care este copiată în întregime, cu titlu cu tot

La f. 226—233^v definiții din logică : о ѿєтѣк (despre ființă), о оѿѣ-
стѣк (despre substanță), ѡ линѣ (despre aspect), ѡ разлѣчѣи (despre dis-
tinctie), ѡ колѣчѣстѣк и ѡ мѣрѣмѣх (despre cantitate și despre măsuri)
etc., fără nume de autor.

Pe lângă acestea, o sumă de chestiuni diverse : numele râurilor și a
munților mari (f. 154^v—155), originea numelui Samarinenilor (fig. 175).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 21^v. Прости ме сѣ козѣ бѣ и там ѡстакенан, оубоѡх сѣ оубо (Ier-
tați-mă, așa a fost și am lăsat <scrisul> acolo, căci m-am temut). Se
referă la pagina care a fost lăsată pe jumătate albă.

Alte însemnări

f. 236^v. Semnătură în grecește : Ιαάνη λογοφθεοῦ Κω... (Ale lui
Ioan logofătul Co ...). (Sec. XVII).

Mai jos : Constandin. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în carton.
Scriș probabil în Serbia. Slavă bisericească de redacție sirbească. Dăruit Academiei de Gr. N.
Manu la 1897.

73.

Sec. XV. Hirtie. 241 f. 26 × 19 cm. Lipsește sfîrșitul.

Iațimirski nr. 74.

1. f. 1—3^v. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Іѡанна архієпископа Кон-
стантинограда Златоустаго. Бесѣда ѡ молѣтѣхъ и ѡ мытарѣи и фѣрѣсен. (A celui
între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantino-
polului : Cuvîntare despre rugăciune și despre vameșul și fariseul); înc. :
Іако господаже оуныка.

2. f. 3—10^v. Иже к свѣтыхъ ѡтца нашего архієпископа Кесарѣа Каппа-
докієскыа Касіѣа великааго. Бесѣда о смѣрено мѣдрѣи. (A celui între sfinți,
părintele nostru Vasile cel Mare arhiepiscopul Chesareiі Cappadociei : Cu-
vîntare despre smerita înțelepciune); înc. длѣженъ бѣ чѡлокѣкъ.

3. f. 10^v—14. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего іѡ архієпископа Констан-
тинѣграда Златоустаго. Слово о мытарѣи и фѣрѣсен. (Al celui între sfinți
părintele nostru Io <an> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cu-
vînt despre vameșul și fariseul); înc. Чѡлокѣка два кѣзыдѡста къ црѣкѡх...

4. f. 14—21. Іѡанна архієпископа Кѡнстантинограда Златоустаго. Слово
ѡ блѣданѣм сынѣ. (Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constanti-
nopol : Cuvînt despre fiul risipitor); înc. прѣсно оубо чѡлокѣкѡуѡіє.

5. f. 21—28. Калѣста архієпископа Кѡнстантинограда. Бесѣда ѡ блѣ-
дѣмъ сынѣ. (Al lui Calist, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt
despre fiul risipitor); înc. Благъ оубо Богъ...

6. f. 28—38^v. Иже в свѣтыѣхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Константинограда Златоустаго. Ѡ блаженѣмъ и ѡ дрѣвѣхъ еже вѣдѣти добро и зло и о разбоинѣхъ. (*A celui dintre sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Despre fiul risipitor și despre copacul cunoașterii binelui și răului și despre tâlhar*); ꙗко. прѣжде намъ братіе великое и благолюбное...

7. f. 38^v—42. Тогожде Іоу Златоустаго, въ еже ѡт Лѣкы Еуаггеліе, о драхмѣхъ и въ еже чловецкы нѣкыи имаше два сына. (*Ale aceluiași Io <an> Gură de Aur : Despre drahmă și despre un om oarecare care avea doi fii, din Evanghelia de la Luca*); ꙗко. : Пакоу нѣдра Христова...

8. f. 42—51. Иже въ свѣтыѣхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Константинограда Златоустаго. Слово ѡ оусопшиѣхъ и бѣгатыѣхъ и нищыѣхъ. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cei adormiți și despre cei bogați și săraci*); ꙗко. принес и днес паче прѣвѣхъ.

9. f. 51—66. Иже в свѣтыѣхъ ѡтца нашего Іоандреа архієпископа крѣтскаго Іеросолимаѣнина, ѡ чловецкѣстѣмъ житїи и о смершиѣхъ. (*A celui între sfinți părintele nostru Andrei, arhiepiscop de Creta, Ierosolimitanul : Despre viața omenească și despre cei morți*); ꙗко. Ничтоже ѡко въ истинѣ.

10. f. 66^v—78^v. Іоана мниѣа Дамаскина, ѡ иже въ вѣрѣ оусопшиѣхъ ѡко аже ѡ нѣхъ бываемыѣ слѡужбы и благогкоренїа полсоужѣхъ нѣхъ. (*A lui Ioan Damaschin călugărul : Despre cei adormiți întru credință, cum că slujbele și binefacerile făcute pentru ei sînt de folos*); ꙗко. иже ѡт сѣнѣден.

11. f. 78^v—88^v. Иже въ свѣтыѣхъ ѡтца нашего Ефрема Сирїна. Слово ѡ трѣпѣнїи и ѡ скончани вѣка и ѡ вѣторѣмъ Господни пришествїи... (*Al celui întru sfinți, părintele nostru Efrem Sirul : Cuvînt despre răbdare, despre sfîrșitul lumii și despre a doua venire a Domnului*); ꙗко. свѣтаѡ житїе прѣвѣдныѣ.

12. f. 88^v—97. Иже въ свѣтыѣхъ ѡтца нашего Іоу архієпископа Контантинѣ града Златоустаго. Слово ѡ апостолскомъ реченїи, ѡко въси прѣдстанемъ сѣи нѣоу Христова, да прїиметь къждо ѡже съ телѡмъ сѣдѣа и ѡ сѣдѣа. (*A celui întru sfinți părintele nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre spusa apostolului, că toți vom sta în fața judecării lui Hristos, ca să primească osîndă, fiecare după ce a făcutuit cu trupul, și despre judecată*); ꙗко. нецѣвааѣхъ велика.

13. f. 97—107. Иже въ свѣтыѣхъ ѡтца нашего Іоу архієпископа Константинограда Златоустаго. Бесѣда ѡ трѣпѣнїи и оумлени и желанїи бѣдѣщїиѣхъ благъ и ѡ вѣторѣмъ пришествїи Господа нашего Ісѣа Христа. (*A celui întru sfinți părintele nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre răbdare și umilință și despre dorința bunurilor viitoare și despre a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos*); ꙗко. мола васъ братіе.

14. f. 107—114^v. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа Кѡн-
стантинѣграда Златоуѡстаго. Къ еже егдаже пріѣдетъ сынъ чьлѡкѣ чьскыи
къ слакѣ ѡтца своего и къси свѣтъи аггелѣи съ нимъ тогда сѣдетъ на прѣ-
стола славы своеѣ и разлжчнт ѡкца ѡт козлищъ... (*A celui întru sfinți*
părintele nostru Io<an>, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Când
va veni Fiul Omului în slava Tatălui său și toți sfinții îngeri cu dînsul,
atunci va ședea pe tronul slavei sale și va despărți oile de capre); ꙗс. *Ирѣсѣченіа сѣжъ сладости.*

15. f. 114^v—123^v. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа
Кѡнстантинѣграда Златоуѡстаго. Къ еже о лѣтохъ же и вѣременѣхъ братіе не
трѣбѣетъ писати сѣи камъ, сами бо извѣстно кѣсте ѡко днь Господнь
ѡкоже татъ къ ноци, тако пріѣдетъ (*A celui întru sfinți părintele nostru*
Io<an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol, la aceia: Fraților nu
e nevoie să vă scriu de ani și de vremuri, căci singuri știți că ziua Dom-
nului, ca tîlharul noaptea, așa va veni); ꙗс. *Ничтоже тако много*
испытать.

16. f. 123^v—140^v. Иппоуѡта блаженнѣишаго и мѣченика папы Римскаго.
Слово о скончани мира и ѡ Антихрѣстѣ и вторѣмъ пришестіи Господина
нашего Ісѡса Христа (*A fericitului Ipolit mucenicul, papa Romei: Cuvînt*
despre sfîrșitul lumii și despre Antihrist și a doua venire a Domnului
nostru Iisus Hristos); ꙗс. *Понеже ѡубо блаженн.*

17. f. 140^v—149. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего Василіа архієпископа
Кесаріѣ Каппадокіискыѡ. Слово ѡ еже вѣнчанн сѣбѣ (*A celui între sfinți, pă-*
rintele nostru Vasile, arhiepiscopul Chesariei Cappadociei: Cuvînt la „Ia
seama la tine însuți”); ꙗс. *Слова потрѣбѣ дастъ намъ...*

f. 149^v. Albă, cu însemnare posterioară.

18. f. 150—158. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего архієпископа Кесаріѣ
Каппадокіискыѡ Василіа Келікааго. Бесѣда ѡ благодареніи (*Al celui întru*
sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare arhiepiscopul Chesariei Capadociei:
Cuvînt despre recunoștință); ꙗс. *Слышасте ли глаголы апостола.*

19. f. 158—166. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего Григоріа Нѡсскаго, къ
началѡ свѣтъхъ постѣ (*A celui întru sfinți, părintele nostru, Grigorie de*
Nissis, la începutul sfîntului post); ꙗс. *Съчетанно живѡтно чьлѡкѣкѣ.*

20. f. 166^v—175^v. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа
Кѡнстантинѣграда Златоуѡстаго. Бесѣда о пророцѣхъ Іѡнѣ и Даніилѣ и тріѣхъ
отрокохъ и ѡ покааніи речена же быстъ къ Ходѣ свѣтъхъ пост (*Al celui întru*
sfinți, părintele nostru Io<an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constanti-
nopol: Cuvînt despre prorocii Iona și Daniil și despre cei trei copii și
despre pocăință; a fost rostită la intrarea în sfîntul post); ꙗс. *Срѣкло днесъ*
наше трѣжьство...

21. f. 175^v—184. Иже къ свѣтъхъ ѡтца нашего архієпископа Кесаріѣ
Каппадокіискыѡ Василіа Келікааго. Слово о постѣ (*Al celui întru sfinți, părin-*

tele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesariei Capadociei : Cuvînt despre post); înc. Къстрженте речена.

22. f. 184—196^v. Анастасіа мниѦа СинанскыѦ горы. Беседа реченаа w шестомъ ѱалмѣ къ къходѣ скать пост (*Al lui Anastasie, călugărul de la muntele Sinai : Cuvînt despre psalmul al șaselea, la intrarea în sfîntul post*); înc. Подобающе постомъ началъ.

23. f. 196^v—202^v. Иже в скатыѦхъ ѡтца нашего архіепископа КесаріѦ КаппадокіискыѦ Касіаіа Келікаго. Слово w постѣ (*Al celui întru sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesariei Capadociei : Cuvînt despre post*); înc. Молите рече свѣщенникымъ.

24. 202^v—204. Тогожде, w постничествѣ и како подобаетъ оукрашенѣ быти инокоу (*A aceluiași : Despre postire și cum se cuvine să fie podoaba călugărului*); înc. Достойтъ инокоу прѣжде къскѦ.

25. f. 204—207. Прѣподобнаго ѡтца нашего Доротеа. Слово о постѣ (*Al preacuviosului părintelui nostru Dorotei : Cuvînt despre post*); înc. къ законѣ поклѣ Богъ.

26. f. 207^v—211^v. Прѣподобнаго и Богоноснаго ѡтца нашего Ефрема Суріна. Слово w отцѣхъ скончавшійхъ сѧ (*Al preacuviosului părintelui nostru, purtător de Dumnezeu, Efrem Sirul Cuvînt despre părinții care s-au săvîrșit*); înc. къ сін днь прѣкын.

27. f. 211^v—214^v. Тогожде, w отцѣхъ скончавшійхъ сѧ (*A aceluiași : Despre părinții care s-au săvîrșit*). înc. : жтровоѦ моеѦ.

28. f. 214^v—231. Иже къ скатыѦхъ ѡтца нашего Іѡ Златоустаго. Слово поученіе нмѣж о постѣ и w прѣстѣплени ѱамоуѣ и w лжакыиѦхъ и блжнныиѦхъ женѦхъ (*Al celui întru sfinți, părintele nostru Io <an> Gură de Aur : Cuvînt cuprinzînd învățătură despre post și despre neascultarea lui Adam și despre femeile înșelătoare și adultere*); înc. прѣдлежитъ намъ къзлюбленіи.

29. f. 231—240^v. Иже къ скатыѦхъ ѡтца нашего Іѡ архіепископа Константинограда Златоустаго. Ѣ създаи и изгнани ѱамоуѣ (*A celui întru sfinți, părintelui nostru Io <an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Despre zidirea și alungarea lui Adam*); înc. принеси пакы да коснемъ сѧ.

30. f. 240^v—241^v. Иже къ скатыѦхъ ѡтца нашего Григоріа архіепископа Константинограда Богослова. Ѣ извѣкъ града (*A celui întru sfinți, părintele nostru Grigore Bogoslavul arhiepiscop de Constantinopol : Despre pierirea cetății*). Cu explicații marginale. înc. Что разаржете чинъ.

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 128. (În limba polonă): Mnie wielce miloscivie panu y kochany bracie, Anatoly, litero moi podle zasylam. (Al meu mult milostiv domn și iubit frate, Anatolie, îți trimit scrisoarea mea). (Sec. XVII).

f. 149. O amar monahului care nu ține sama pre vățător. (Sec. XVII).

f. 183^v. Ca folos este omului de meșteșugul lui, dacă n-are minte. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în negru și roșu la f. 1. Filigran : ornament cu trei trifoi. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente florale, deteriorată. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Gr. N. Manu în 1897.

74.

Sec. XV. Hirtie. 101 f. 27 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 20^v, 40^v, 48^v, 55^v, 94^v, 95^v, 97^v.

Iațimirski nr. 75.

1. <Fragmente din Paterio> f. 1—26.

f. 1—2^v. <Reguli ale vieții călugărești>; înc. Кроткостіж и смѣреніемъ срѣца.

f. 2^v—4. Înc. Ѡтцѣ Памво посла оученика своего къ граду Александріѣ (Părintele Pamvo a trimis pe un ucenic al său în cetatea Alexandria)

f. 4—5. Ѡ свѣтѣмъ послушаніи своего сѣло полезно (Despre sfânta ascultare, cuvînt foarte folositor); înc. покѣда намъ нѣкыи...

f. 5—7. Покѣсти свѣтыѣ мѣжѣи (Poveste despre sfinții bărbați); înc. Къ единѣмъ въ днѣи...

f. 7—26^v. Ѡ отци Пиноуфѣи (Despre părintele Pinufie); înc. Много же нѣкогого въ отцѣ.

2. f. 26^v. Молитка (Rugăciune); înc. Боже, моли сѣ.

3. f. 27—28. Свѣтыѣ старецѣ, въпроси и въскѣсти сѣло полезни. (Întrebări și răspunsuri ale sfinților stareți, foarte folositoare); înc. Въпроси како подобаетъ инокоу.

4. f. 28—29^v. Въпроси и въскѣсти прѣподобныхъ отцѣ, о молитвѣ и трѣзвении оума, како подобаетъ безмѣлвникоу сѣдѣти въ келіи (Întrebări și răspunsuri ale preacuvioșilor părinți, despre rugăciune și minte trează și cum se cuvine sihastrului să șeadă în chilie); înc. Како подобаетъ безмѣлвствокати.

5. f. 29^v. Свѣтаго Макаріѣ Келнаго (Ale sfîntului Macarie cel Mare); înc. Подобаетъ оубо вътрекшомоу мира...

6. f. 30—40^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Варвара мѣроточца пѣдвисакшаго сѣ къ Пелагонскыѣ гвѣрѣ. (Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Varvara izvorîtorul de mir, care s-a nevoit în munții Pelagoniei); înc. Добро и благославно еже въ подвѣга.

După f. 40^v numeroase foi lipsesc.

7. <Din Pateric>

f. 41—47^v. Покрѣсть скатаго отца нашего Исаїж (Povestea sfintului părintelui nostru Isaia); inc. Ётць Исаїа покѣда намъ.

f. 48—49. Скатаго отца нашего Макариа... (Ale sfintului părintelui nostru Macarie) și altele din Pateric; inc. Яце кто изъшед от сконх.

8. f. 49—49^v. Иже в скатых отца нашего Нила. Бесѣда къ мнихум (Al celui între sfinți, părintele nostru Nil: Cuvînt către călugări) inc. Не къздръжаніе брашенъ.

9. f. 49^v—51^v. Ёт житіа скатаго Пахуміа (Din viața sfîntului Pahomie); inc. Помолн сѧ иногда великыи отць нашъ Пахоміе.

10. f. 51^v—52. Ёт отцьскыи словес (Din cuvintele părinților); inc. Глаголаше нѣкыи от отць...

11. f. 52. Скатаго Ефрема Сирна (Ale sfîntului Efrem Sirul); inc. Трѣбе знаменуѣщи коннство.

12. f. 52—53. Скатаго Макариа. Како подобаетъ быти инокоу (Ale sfîntului Macarie: Cum trebuie să fie călugărul); inc. Помышѣж оубо чѣда по моемоу пракъ.

13. f. 53^v—55^v. Ёт посненіа кнѣгъ прѣподобнаго отца нашего Сімеона Новаго Богословка и нгоумена бывшаго мнѣнастырѣ вграды, скатаго Маманта къ окончаннѣи мнихом (Din învățătura cărții preacuviosului părintelui nostru Simeon cel Nou Bogoslovul și fost egumen al mănăstirii Grădinii sfîntului Mamant, către călugării începători); inc. Братіа и отци...

14. f. 55^v. Къ братѣ къпадшъ къ длѣгж волѣзнь и прѣтѣсновеніа различна (Către fratele care a căzut în boală lungă și în diferite supărări); inc. молѧ тѧ, чѣдо.

15. f. 56—59^v. Иже къ скатых отца нашего прѣподобнаго Макариа Великааго, слово сѣло полезно (Al celui între sfinți, preacuviosul părintele nostru Macarie cel Mare, cuvînt foarte folositor); inc. Хотѧи пристѣпнѣти.

16. f. 60—62. Смѣрено мѣдростин (Despre smerenie); inc. Яква Яндроніе.

17. f. 62—65^v. Ё трѣпѣни (Despre răbdare); inc. глаголѣхъ, о отци.

18. f. 65^v—79. Ё оумилѣни (Despre umilință); inc. Глаголѣхъ о отци Ярсеніи.

19. f. 79—85^v. Иако неподобаетъ вѣсждати сѣгрѣшащнхъ (Că nu trebuie să osîndească pe cei ce greșesc); inc. Сѣгрѣшъ братъ отѣжченъ...

20. f. 85^v. О страстѣ Божїи, глава а (Despre teama de Dumnezeu, capul 1); inc. Блаженъ оубо естъ чѣловѣкъ.

21. f. 85^v—86. О вѣстрашин, глава в (Despre cei ce nu se tem <de Dumnezeu> capul 2); inc. немѣкижъ страха.

22. f. 86—87. О любки, глава г (Despre dragoste, capul 3); inc. Блаженъ мѣжъ.

23. f. 87—87^v. О немашинъ любке, глака $\bar{d}$ (*Despre cei ce n-au dragoste, capul 4*); inc. wkaанъже и страстенъ...

24. f. 87^v. О даѣготрѣпкинѣ, глака $\bar{e}$ (*Despre îndelungă răbdare, capul 5*); inc. Блаженъ по истинѣ.

25. f. 87^v—88. Ѡ немашинѣ трѣпкинѣ, глака $\bar{s}$ (*Despre cei ce n-au răbdare, capul 6*); inc. Немѣжи даѣготрѣпкинѣ.

26. f. 88—88^v. Ѡ трѣпкинѣ, глака $\bar{z}$ (*Despre răbdare, capul 7*); inc. Блаженъ братіе...

27. f. 88^v—89. Ѡ немашинѣ трѣпкинѣ, глака $\bar{n}$ (*Despre cei ce n-au răbdare, capul 8*); inc. Ѡкаанъ же и страстенъ.

28. f. 89—89^v. Ѡ безгнѣки, глака $\bar{o}$. (*Despre nemîniere, capul 9*); inc. Блаженъ чѣловѣкъ.

29. f. 89^v—90. О нагло дѣши, рекше о гнѣкѣ, глака $\bar{i}$ (*Despre iuțime, adică despre mînie, capul 10*); inc. наглодѣшемъже вдрѣжимъ.

30. f. 90—90^v. Ѡ крѣтости, глака $\bar{a}$ (*Despre blîndețe capul 11*); inc. Блаженъ и трѣблаженъ.

31. f. 90^v—91^v. Ѡ лѣжаѣстѣкѣ, глака $\bar{k}$ (*Despre înșelăciune, capul 12*); inc. рыдати оубо.

32. f. 91^v. Ѡ истинѣ, глака $\bar{f}$ (*Despre adevăr, capul 13*); inc. Блаженъ иже къ истинѣ.

33. f. 91^v—92. Ѡ лѣжаѣкъ, глака $\bar{d}$ (*Despre minciuni, capul 14*); inc. wkaаненьже и страстенъ.

34. f. 92—92^v. О посяшани, глака $\bar{i}$ (*Despre supunere, capul 15*); inc. Блаженъ иже стѣжа себѣ.

35. f. 92^v—93^v. О непокорѣстѣкѣ и рѣптани, глака $\bar{s}$ (*Despre nesupunere și mîrmurare, capul 16*); inc. проклѣтъ и wkaанень...

36. f. 93^v—94. Ѡ иже нематъ закѣсти и рекѣсти, глака $\bar{z}$ (*Despre a ceea, să nu aveți pizmă și pofte, capul 17*); inc. Блаженъ иже закѣсти.

37. f. 94^v—95^v. Ѡ закѣсти и рекѣсти, глака $\bar{n}$ (*Despre pizmă și pofte, capul 18*); inc. вѣсиѣже себе оуязкивы.

38. f. 96—101^v. <Învățăturile unui stareț către călugări> începutul lipsește; inc.: инаа мнѣжаншаа сказоуѣшими.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Ёрмонаѣ Мардаріе пѣкец (Ieromonah Mardarie, cîntăreț).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Тѣлько мартѣорисимъ, даемъ ти знати инако не отъ ништа. † Писъ Даниѣла діакѣ вътъ земли Ѡгорскѣи (Atîta mărturisim, îți dăm de știre, altfel nu, de nimic. + A scris Daniil diac din țara Ungurească).

Писъ егѣменъ Писіе въ скѣлатѣго монастырѣ Побрата (A scris Paisie egumenul de la sfînta mănăstire Pobrata) (sec. XVII).

Петръ воевода (Petru voevod). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece. Seris de două mîini (I. f. 1—95^v și II, f. 96—101^v). 20, 25, 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice și florale. Seris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Probota.

75.

Sec. XVI (sfîrșit). Hîrtie 180 f 32 × 20.5 cm Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski nr. 76 (datează : sec. XVII).

<Evanghelie cu învățăături>

f. 1—3. Evanghelie cu învățătură la duminica a 4-a după Paști. Începutul lipsește ; înc. Здрака а кѣѣмоу не сѣгрѣшан.

f. 3—7^v. Неделѣ е по Пасце, ѡ самарѣиинѣх, Ёѡангеліе Іѡана, глава кѣ. (duminica a 5-a după Paști despre samariteancă, Evanghelia de la Ioan, capul 12).

f. 8—12. Неделѣ з по Пасцѣ, ѡ сѣхном, Ёѡангеліе Іѡана, глава л̄. (duminica a 6-a după Paști, a Orbului, Evanghelia de la Ioan, capul 34).

f. 12—15^v. Неделѣ з по Пасцѣ, свѣтлѣх ѡтецѣх, Ёѡангеліе ѡт Іѡана глава нс̄ (duminica a 7-a după Paști a sfinților părinți, Evanghelia de la Ioan, capul 56).

f. 15^v—18^v. Неделѣ н по пасцѣ, еже ест Свѣтаго Дсѣха, Ёѡангеліе Іѡана, глава ѳз̄. (duminica a 8-a după Paști, cea a Sfîntului Duh, Evanghelia de la Ioan, capul 27).

f. 19—22. Неделѣ кѣскѣх свѣтлѣх, Ёѡангеліе ѡт Матѣа, глава лн̄ (duminica tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 38).

f. 22—24^v. Неделѣ ѳ по кѣскѣх свѣтлѣх, Ёѡангеліе ѡт Матѣа, глава ѳ̄ (duminica a 2-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 9).

f. 25—28^v. Неделѣ г̄ по кѣскѣх свѣтлѣх, Ёѡангеліе ѡт Матѣа, глава нл̄ (duminica a 3-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 18).

f. 28^v—31^v. Неделѣ д̄ по кѣскѣх свѣтлѣх. Ёѡангеліе ѡт Матѣа, глава іѳ̄ (duminica a 4-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei capul 15).

f. 31^v—34^v. Неделѣ і̄ по кѣскѣх свѣтлѣх, глава кн̄, Ёѡангеліе счнтельное (duminica a 5-a după a tuturor sfinților, capul 28, Evanghelie cu învățătură).

f. 34^v—36^v. Неделѣ ѕ̄ по кѣскѣх свѣтлѣх, Ёѡангеліе ѡт Матѣа, глава кѳ̄ (duminica a 6-a după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 29).

f. 36^v—39^v. Неделѣ з̄. Ёѡангеліе ѡт Матѣа. Поорченіе мироу (duminica a 7-a, Evanghelia de la Matei, învățătură lumii). Marginal : Глава лг̄ Матѣи (Matei, capul 33).

f. 40—42^v. Неделѣ н̄ по кѣскѣх свѣтлѣх, Ёѡангеліе ѡт Матѣа, глава нн̄ (duminica a 8-a, după a tuturor sfinților, Evanghelia de la Matei, capul 58).

f. 42^v—45^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ПОСУЧЕНІЄ МИРѢ (duminica a 9-a, Evangelhia de la Matei, învățătură lumii). Marginal: МАТѢИ, ЗАЧАЛО НѢ (Matei, capul 59).

f. 45^v—49. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ПОСУЧЕНІЄ МИРОУ (duminica a 10-a, Evangelhia de la Matei, învățătură lumii). Marginal: МАТѢИ, ЗАЧАЛО ѾБ (Matei, capul 72).

f. 49—52^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ГЛАКА ѾЗ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 11-a, Evangelhia de la Matei, capul 77, învățătură creștinilor).

f. 53.—55^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ГЛАКА ѾБ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 12-a, Evangelhia de la Matei, capul 79, învățătură creștinilor).

f. 56—60. НЕДЕЛѢ ѿ ПО КЪСКѢ СКАТЫХ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ГЛАКА ѾЗ (duminica a 13-a, după a tuturor sfinților, Evangelhia de la Matei, capul 77). (cap. 77 greșit, în loc de 80).

f. 60—64^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ГЛАКА ПѢ (duminica a 14-a, Evangelhia de la Matei, capul 89).

f. 64^v—68. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ГЛАКА ЧК (duminica a 15-a, Evangelhia de la Matei, capul 92).

f. 68—71^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ, УТ МАТѢА, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 16-a, Evangelhia de la Matei, învățătură creștinilor). Marginal: ЗАЧАЛО РЕ (capul 105).

f. 71^v—75. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ МАТѢА, ГЛАКА ЖБ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 17-a, Evangelhia de la Matei, capul 62, învățătură creștinilor).

f. 75—78^v. НЕДЕЛѢ ѿ ЕЖЕ УТ ЛСКИ ЄУАНГЕЛІЄ, ЗАЧАЛО ѿ (duminica 1, Evangelhia de la Luca, capul 17).

f. 78^v—82. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА КЗ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 2-a, Evangelhia de la Luca, capul 26, învățătură creștinilor).

f. 82^v—86. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ ЛСКИ, ЗАЧАЛО ѿ, НАОУКА ХРЕСТІАНОМ. (duminica a 3-a, Evangelhia de la Luca, capul 30, învățătură creștinilor). Marginal: ГЛАКА З (capul 7).

f. 86^v—90^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА ЛЕ (duminica a 4-a, Evangelhia de la Luca, capul 35).

f. 90^v—94. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ. ГЛАКА... НАОУКА ХРЕСТІАНОМ (duminica a 5-a, Evangelhia de la Luca, capul... învățătură creștinilor).

f. 94^v—97^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА ЛН, НАОУКА ПРАВОСЛАВНЫМ ХРЕСТІАНОМ (duminica a 6-a, Evangelhia de la Luca, capul 38, învățătură ortodoxilor creștini).

f. 97^v—101^v. НЕДЕЛѢ ѿ, ЄУАНГЕЛІЄ УТ ЛОУКИ, ГЛАКА ЛѢ (duminica a 7-a, Evangelhia de la Luca, capul 39).

f. 101^v—104^v. Неделѣ ѿ, Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало н҃г, наука Хрестіаном (duminica a 8-a, Evangelhia de la Luca, capul 53, învățătură creștinilor).

f. 104^v—106^v. Неделѣ ѿ, Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало ҃с (duminica a 9-a, Evangelhia de la Luca, capul 66).

f. 106^v—110. Неделѣ ї Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало ѿа, наука Хрестіаном (duminica a 10-a, Evangelhia de la Luca, capul 71, învățătură creștinilor).

f. 110—114. Неделѣ аї, Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало ѿб, наука Хрестіаном (duminica a 11-a, Evangelhia de la Luca, capul 76, învățătură creștinilor).

f. 114—117^v. Недекѣ кї, Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало пѣ, наука Хрестіаном (duminica a 12-a, Evangelhia de la Luca, capul 85, învățătură creștinilor).

f. 118—121. Неделѣ пї, Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало чѣ, наука Хрестіаном (duminica a 13-a, Evangelhia de la Luca, capul 91, învățătură creștinilor).

f. 121—123^v. Неделѣ дї, ѿт Лски, Єуаггеліе, зачало ч҃г, наука Хрестіаном (duminica a 14-a, Evangelhia de la Luca, capul 93, învățătură creștinilor).

f. 124—127. Неделѣ еї, ѿт Лѹки, Єуаггеліе... нашка Хрестіаном (duminica a 15-a, Evangelhia de la Luca... învățătură creștinilor).

f. 127—129^v. Неделѣ сї, ѿ мѣтарѣ и фарисеѣ, Єуаггеліе ѿ Матфеѣ... наука пракославным Хрестіаном (duminica a 16-a, despre vameș și fariseu, Evangelhia de la Matei... învățătură ortodoxilor creștini).

f. 129^v—135^v. Неделѣ зї, ѿ блѹдном... Єуаггеліе ѿ Лѹки, зачало ѿѿ, наука Хрестіаномъ (duminica a 17-a, despre fiul risipitor, Evangelhia de la Luca, capul 79, învățătură creștinilor).

f. 135^v—138. Неделѣ сыропоусна, Єуаггеліе ѿ Матѿеѣ, глава зї, наука Хрестіаном (duminica lăsatului de brînză, Evangelhia de la Matei, capul 17, învățătură creștinilor).

f. 138—140^v. Неделѣ а поста, Іѡанѣ глава е, Єуаггеліе оучителное пракославнымъ Хрестіаномъ (duminica 1 din post, Ioan, capul 5, Evangelhia cu învățătură ortodoxilor creștini).

f. 140^v—143. Неделѣ к поста. Єуаггеліе ѿ Марка, глава з, наука Хрестіаном (duminica a 2-a din post, Evangelhia de la Marcu, capul 7, învățătură creștinilor).

f. 143—144^v. Неделѣ ї поста. Скѣтаго Єуаггеліе ѿ Марка, глава лз (duminica a 3-a din post, sfînta Evangelhie de la Marcu, capul 37).

f. 144^v—146. Неделѣ д поста, Єуаггеліе ѿ Марка, глава м (duminica a 4-a din post, evanghelia de la Marcu, capul 40).

f. 146^v—148. Неделе е поста, скѣтаго Марка. глава мз, Єуаггеліе оучителное (duminica a 5-a din post, a sfîntului Marcu, capul 47; Evangelhie cu învățătură).

f. 148—150. Б НЕДЕЛЮ ЦВѢТНОЮ, ПОСВѢЩЕНІЕ МИРОУ (În duminica Floriilor, învățătură lumii).

f. 150^v. Albă.

f. 151—154. СЛОВО НА ВЪЗНЕСЕНІЕ ГОСПОДА НАШЕГО ИСУСА ХРИСТА, НАОУКА ПРАВОСЛАВНЫМ ХРІСТІАНОМЪ (Cuvînt la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, învățătură creștinilor ortodoxi).

f. 154—157. ПОСВѢЩЕНІЕ МИРОУ УТЪ ЄУАГГЕЛІА НАОУКА ПРАВОСЛАВНЫМ ХРІСТІАНОМ НА СКАТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА И ПАВЛА (Învățătură lumii din Evangelhie, învățătură creștinilor ortodoxi la sfinții apostoli Petru și Pavel).

f. 157—159^v. СЛОВО НА СКАТАГО ПРОРОКА ИЛИИ, ЧЮДО ЕГДА ЗАКЛЮЧИ НЕБО ТРИ ЛѢТА НЕ БЫСТ ДОЖДА ПО ВЪСЕ ЗЕМЛИ (Cuvînt la sfîntul profet Ilie; minune cînd a închis cerul trei ani de n-a fost ploaie pe întreg pămîntul).

f. 159^v—162. СЛОВО НА ПРЕВРАЖЕНІЕ ГОСПОДА НАШЕГО ІСУСА ХРИСТА УТЪ ЄУАГГЕЛІА МАТФЕА (Cuvînt la schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Hristos, din Evangelhia lui Matei).

f. 162—164^v. СЛОВО НА ОУСЕНІЕ ПРѢСКАТЫА БОГОРОДИЦЕ ВЪЛОЖЕНО ЄУАГГЕЛИСТОМЪ ІОАНОМЪ (Cuvînt la adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, alcătuită de evanghelistul Ioan).

f. 164^v—168. СЛОВО НА РОЖДЕСТВО ПРѢСКАТЫА БОГОРОДИЦЕ, ПОСВѢЩЕНІЕ МИРОУ (Cuvînt la nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, învățătură lumii).

f. 168—171^v. СЛОВО О ВЪЗДВИЖЕНІИ ЧЪСТНАГО И ЖИВОТВОРАЩЕГО ДУХА, ВЪЛОЖЕНО ЄУАГГЕЛИСТОМЪ ІОАНОМЪ. (Cuvînt despre înălțarea cinstitului și de viață făcătorului Duh, alcătuit de evanghelistul Ioan).

f. 171^v—173. СЛОВО О ПОКРОВѢ СКАТЫА БОГОРОДИЦА, НАОУКА ПРАВОСЛАВНЫМ ХРІСТІАНОМЪ (Cuvînt despre acoperămîntul Născătoarei de Dumnezeu, învățătură creștinilor ortodoxi).

f. 173—174^v. СЛОВО НА ОУКЕДЕНІЕ ПРѢСКАТЫА БОГОРОДИЦА ПРИСНО ДѢВЫ МАРІА, НАОУКА ПРАВОСЛАВНЫМ ХРІСТІАНОМЪ (Cuvînt la intrarea în biserică a preasfintei Născătoare de Dumnezeu, pururea fecioarei Maria, învățătură creștinilor ortodoxi).

f. 174^v—176. СЛОВО ПРЕПОДОБНОМЪ ПАРАСКОВИИ ІАКО МОУЧЕНІЕ ПРІАЛА (Cuvîntul preacuvioasei Paraschiva, cînd a primit pătîmirea).

f. 176^v—178. СЛОВО НА СОБОРЪ СКАТАГО АРХИСТРАТИГА МИХАИЛА (Cuvînt la soborul sfîntului arhistratig Mihail).

f. 178—179^v. СЛОВО НА СОБОРЪ ПРѢСКАТЫА БОГОРОДИЦА (Cuvînt la soborul preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 179^v—180^v. ЄУАГГЕЛІЕ ВЪКЛАДНОЕ НА ВЕРЪЗАНІЕ ГОСПОДНЕ (Evangelhia cu învățătură la tăierea împrejur a Domnului).

Lipsește sfîrșitul.

Insemnări

Coperta din urmă, partea interioară : † **Із Небожатко логофѣт** († Eu Nebojatco logofăt). **Із Мирон бан** († Eu, Miron ban).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. Scris de două mâini (I, f. 1—123^v, II, f. 124—180^v). 23 (mîna I-a) și 32 (mîna II-a) rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție ucraineană cu influențe medio-bulgare. Dăruit Academiei de D. A. Sturdza la 1885.

76.

Sec. XVII (sfârșit). Hîrtie. 111 f. 30 × 19 cm. Lipsește sfârșitul.

Iațimirski nr. 77.

1. f. 1—7^v. Казаннїа на различни праздники и неделѣ. Первое на Воскресенїе Господне (*Cuvîntări la diferite sărbători și dumineci. Întîi la Învierea Domnului*); inc. Ся день егоже сотвори Господь...

2. ф. 7^v—11. Слово второе к неделю Тренины (*Cuvîntul al doilea la duminica Tomei*); inc. Миръ камъ. Іоаннъ гл. к.

3. f. 11—14^v. Слово ꙗже въ неделю мироносиць (*Cuvîntul al treilea la duminica Mironositelor*); inc. Достойнъ похвалы.

4. f. 14^v—18. Слово Д К НЕДЕЛЮ РАСЛАБЛЕННАГО (*Cuvîntul al patrulea la duminica Slăbănogului*); inc. СѢ ЗАРАКЪ БЫСТЬ.

5. f. 18—22. СЛОВО К НЕДЕЛЮ САМАРАНИННУ (*Cuvint în duminica Samarinencii*); inc. БѢСѢ ПІАН УТ ВОДЫ СЕА.

6. f. 22—26^v. Слово ꙗко неделю сѣхъ паго (*Cuvîntul al cincilea la duminica Orbului*); inc. Мнѣ подобаетъ дѣло.

7. f. 26^v—32. СЛОВО К НЕДЕЛЮ 3, СВЯТЫХ ОТЕЦЪ (*Cuvînt în duminica a 7-a a sfinților părinți*); inc. СѢ ЕСТЬ ЖИВОТЪ ВѢЧНІИ.

8. f. 32—36^v. СЛОВО КЪ НЕДЕЛЮ ДЪ КЪДЪ СЪАТЫХЪ (*Cuvint in duminica intii a tuturor sfinților*); inc. БОГЪ СОЗДАТЕЛЬ НАШЪ.

9. f. 36^v—41. Слово к неделаю ѿ по сошествіи Свѣтаго Духа (*Cuvînt în duminica a 2-a după coborîrea Sfîntului Duh*); inc. Градѣте по мѣ...

10. f. 41—45^v. Слово на совершѣніе зчнлѣщи (*Cuvînt la terminarea scoalei*); inc. БОЖАДѢМЪ БЛАГОДАРЕНІЕ.

11. f. 45^v—57. Слово на Божоу явленіе Господне (*Cuvînt la Botezul Domnului*); inc. Море вѣдѣ и побѣже . . .

12. f. 57—68^v. СОВО К ПАТОК НА СТРАСТИ ГОСПОДНИ (*Cuvînt, vineri la patimile Domnului*); inc. Христос пострада по намъ...

13. f. 68^v—70. **Орація благодарствующая на святых габитъ** (*Orație de multumire la sfînta rasă*); **іпс. Господь нашъ Ісусъ Христосъ.**

14. f. 70—74. Слово на воскресніе Лазарево (*Cuvînt la învierea lui Lazăr*): inc. Лазарь до҃шг нашъ спсе...

15. f. 74—80. Слово к неделю цвѣтоносѣа (*Cuvînt la duminica Floriilor*); înc. РѢТЕ ДЕЩЕРИ СІВОНОВЪ...

16. f. 80—89^v. Слово на пренесеніе мощен свѣтителѣа Христовѣа Николѣа (*Cuvînt la aducerea moaștelor ierarhului lui Hristos, Nicolae*); înc.

17. f. 89^v—95. Казаніе на Воскресеніе Христовѣа (*Cuvînt la Învierea lui Hristos*); înc. Градѣн на страданіе когноѣ.

18. f. 95^v—100^v. Казаніе на страсти Христовѣа (*Cuvînt la patimile lui Hristos*); înc. Сосѣдѣа избраннѣа Христовѣа.

19. f. 100^v—105. Слово похвалное на Божеденіе прѣчнстѣа Богородицы (*Cuvînt de laudă la Intrarea în biserică a preacuratei Născătoare de Dumnezeu*); înc. Коздождѣа въщнемѣа в бѣты тѣмѣа.

20. f. 105—110^v. Слово на памѣть нже во свѣтѣахъ ѡтца нашего Николѣа чсдотворца (*Cuvînt la pomenirea celui între sfinți, părintele nostru Nicolae, făcătorul de minuni*); înc. Кселенскѣа счнтѣа свѣтѣа Іваннѣа Златосѣстѣа.

21. f. 110^v. Слово похвалное пснѣ въ Богѣа прѣвсвѣщенномѣа егѣа мнолостѣа господнѣа ѡтцѣа Петрѣа Могналѣа по смѣрты дорочною памѣтїю почитаемаго к колегїсмѣа Братскомъ Кїевскомъ (*Cuvînt de laudă pentru strălucitul întru Dumnezeu preasfințitul, milostivirea sa, domnul părinte Petru Movilă, la pomenirea anuală după moarte, citită în colegiul Frăției din Chiev.*) Exordium.

Din cuvîntarea în cinstea lui Petru Movilă nu s-au păstrat decît 7 rînduri, restul lipsește; înc.: Exordium. Не ѡтнндетѣа памѣть егѣа...

f. 111—111^v. Albe.

Însemnări

f. 111. Всѣа книгѣа лнстокѣа 110, а арксшнѣа есдет 55, каждѣа арксшѣа по трѣа пары, то есдетѣа денѣгѣа чѣтырѣа лѣа, кромѣа опрѣаки и есмагѣа (Toată cartea, foi 110, iar coli vor fi 55; fiecare coală cite trei parale, vor fi banii patru lei, afară de legătură și hîrtie). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: stemă. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele. Scris în Ucraina, probabil la Chiev. Limbă ucraineană literară. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

77.

1796 (f. 74). Hîrtie. 75 f. 21,5 × 17,5 cm.

Iațimirski nr. 78.

<Letopiseț sîrbesc — Letopisețul Tronschi>

Pe foaia liminară nenumerotată dedicația lui C. Mijatović, istoric sîrb, către P. Balș, în limba franceză, din 1882.

f. 1.: РѢДОСЛОВІЕ СЕРБСКОЕ ИЛИ ИЛІРИЧЕСКОЕ (Rodoslovie <genealogie> sîrbească sau ilirică); înc. Понеже мнози изколниша ѡпискати родословіе...

Numele unor crai sîrbi sînt scrise pe margine de sus în jos, de asemenea și numele unor mănăstirii pomenite în text.

Textul letopisețului — f. 1—73^v — cuprinde istoria Serbiei pînă la începutul secolului XVI, fără subtitluri.

f. 74. Însemnarea scriitorului manuscrisului.

f. 74^v—75^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 74. Сїа исторїа ѡт сербскихъ царѣ и краля юже преписахъ дѣхъ Николае Глигорекниъ из села Белотица. Темже молю вы, ѡтцы и братїа ѡ погрешенїи, аще негда ѡбращаете, прочитающе или преписающе сїа тетрадинцы, исправляюще и мене прощенїю сподобляюще, понеже некое писменахъ есть весьма грѣхо, ѡбаче ко словахъ есть жалостно и змано можетъ, бо из каменїхъ сердцъ слезы пролихъ сѧ, понеже и ко мнѣ бѣ сердцѣ затверждено ѡбаче преписаючи и чтечи много горкихъ сѣза (sic) проливахъ, тако и ты любезни читателю с оусердїемъ сїа прочтан и бѣдеш слези проливати. Ѣт рождества Христова × аψϥϥ лѣта Господня надстоѧнїемъ, месеца марта ѡ дне 8 села Белотича, протоереѡмъ Георгїемъ Беричемъ. Конецъ.

(Această istorie despre țarii și craii sîrbi, am transcris-o diacul Nicolae Gligorevici din satul Belotici. De aceea, vă rog, părinți și frați, dacă veți afla vreo greșală, citind sau copiind aceste caiete, îndreptați și pe mine binevoiți să mă iertați, pentru că și în scrieri este foarte greu, căci în cuvinte este jale și cutremurare și pot să scoată lacrimi și din inimile de piatră, și pentru că și în mine a fost inima învîrtoșată, dar scriind și citind am vărsat multe lacrimi amare. Așa și tu, iubite cititorule, citește aceasta cu silință, vei vărsa lacrimi. De la nașterea lui Hristos, anul Domnului 1796 luna martie 7 zile în satul Belotici, fiind protopop Gheorghe Berici. Sfirșit).

Titluri și prima inițială cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și iern, cu ornamente geometrice și icoana răstignirii. Scris în Serbia, limbă sîrbească. Dăruit Academiei de Panaiot Balș la 1882.

78.

Sec. XV (a doua jumătate) cu adaose, sec. XVI—XVII (în vremea lui Ștefan cel Mare s-a copiat și s-a continuat textul vechi început la 1407 (f. 1). Pergament. 53 f. 21 × 16 cm. Lipsesc foi la sfîrșit; în unele locuri textul răzuit, ilizibil și completat cu nume adause posterior. Iațimîrski nr. 79.

< *Pomelnicul mănăstirii Bistrița (Moldova)* >

f. 1—2^v. Изколенїем Отца и съ оспожненїемъ Сына и съврѣшенїемъ Свѧтакѡ ДСХа нача сѧ си помѣникъ в лѣто, × Сѣѣ, ендиктїѡн ѣї, кржг слънцоу кѣ, лѡуны нї, въ Храмаѣ Оуспенїа прѣчистыѧ владичицѧ нашѧ Богородицѧ

и приснодѣкви Марїа иже на Бистрици (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, s-a început acest Pomelnic în anul 6915 (1407), îndictionul 15, crugul soarelui 27, al lunii 18, în lăcașul Adormirii preacuratei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria, cel de la Bistrița).

Textul împărțit în capitole.

f. 2^v—4^v. Зде поминахт сѧ благочестивѣи господарѣ земли Молдовла-Хынскыѧ иже сѧхт си (Aici se pomenește binecinstitorii domni ai țării Moldovlahiei, care sînt aceștia). Sînt trecuți domnii Moldovei de la Bogdan (1359) pînă la Ștefan Rareș (1550—1552), împreună cu doamnele, membrii familiei, marii cnezi ai Moscovei cu familia lor și unii domni munteni, precum și rudenile dela Mangop ale lui Ștefan cel Mare.

f. 5. Зде поминахт сѧ архїерен ; Помѣни Господи въ блаженѣм кончинѣ прѣстѣвлъших сѧ митрополити (Aici se pomenește arhieriei. Pomeneste, Doamne, pe mitropoliții care s-au sfîrșit cu moarte fericită). Începe cu Iosif și se termină cu Pahomie.

f. 5—5^v. Зде поминает сѧ архимандрити (Aici se pomenește arhimandriții). Începe cu Dionisie, se termină cu monahul Gheorghe de la Tazlău.

f. 5—15^v. Зде поминает сѧ инокыи чин (Aici se pomenește cinul călugărilor).

f. 15. Titlu marginal : Зде поминают сѧ архїепископъ прѣкыѧ Іоустинїана иже ест Охрид (Aici se pomenește arhiepiscopii Iustinianei Prime, care este Ohrida). Începe cu Prohor, urmează apoi iarăși numele monahilor.

f. 16—18^v. Зде поминах сѧ инокыѧ (Aici se pomenește călugărițele).

f. 19—23. Зде поминахт сѧ боѣре земли МолдовлаХынскыѧ (Aici se pomenește boierii țării Moldovlahiei).

f. 23^v. Зде поминает сѧ мштане от Келеѧ (Aici se pomenește muntenii dela Chilia).

f. 24. Зде поминает сѧ пимѣи Нѣкореслова (Aici se pomenește neamul lui Necorescul).

f. 24—26^v. Diferite nume fără titlu.

f. 27—38. Зде поминахт сѧ въ оумершїих православїи Христїане (Aici se pomenește drept credincioșii creștini dintre cei morți).

f. 38^v. Сїи оу разбѣи Тѣурско оумръша панове (Aceștia sînt boierii morți în războiul cu turcii).

f. 39—53^v. Urmează nume fără titlu separat.

Întreg textul manuscrisului cu traducere romînească editat de Damian P. Bogdan, *Pomelnicul mănăstirii Bistrița*, București, 1941.

Titluri, mai multe rinduri întregi, nume în text, cu roșu, altele cu albastru. Scris de mai multe mîini, adăugîndu-se mereu nume noi la textul vechi. Scris în secolul al XV-lea. Între 16—21 rinduri pe pagină. Semiuncială, unele adausuri tirzii cu cursivă. Legătură nouă pinză. Scris la mănăstirea Bistrița-Moldova. Limbă slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Bistrița.

Sec. XVII cu adause din sec. XVIII—XIX. Hîrtie. 138 f. 27 × 19,5 cm.

Iațimirski nr. 80.

<Pomelnicul mănăstirii Schitul Mare (Galiția Orientală)>

f. 1—2. Ёктеніѧ за оуспошнѧхъ (Ectenii pentru răposați).

f. 2. Помѣникъ преподобнаго ѡтца нашего сѣимонаха Іѡва кспноже и сѣимонахъ Данїила, родителѣи и съ род нѣхъ (Pomelnicul preacuviosului părintelui nostru schimnic Iov, împreună și cu shimonahul Daniil, părinții și neamul lor). <Е vorba de întemeietorul mănăstirii>

f. 2^v—48. Urmează pomelnicele călugărilor și egumenilor de la Schit, începînd cu egumenul Theodosie.

f. 48^v. Albă.

f. 49—77^v. Continuă pomelnicul ieromonahilor și monahilor. La f. 55, cu un titlu deosebit: Помѣникъ монаха Пахомїа Тѣркѣла (Pomelnicul monahului Pahomie Turcul). Urmează apoi iar pomelnicele călugărilor, la margine, cu locul originii și date din sec. XVII și XVIII.

f. 71^v. Albă.

f. 78. Понѣни Господи дѣша преставлѣшнѣ сѧ рабовъ своихъ (Pomenește, Doamne, sufletele răposaiților robilor tăi). Începe cu mitropolitul Gheodeon (al Liiovului), apoi ieromonahi și preoți).

f. 78^v. Albă.

f. 79—90^v. Pomelnicul a diferite persoane, între care cei mai mulți călugări.

Dela f. 83 text pe două coloane.

f. 86. Albă.

f. 91—94. Albe.

f. 95. Архимандрыти (Arhimandriții), iar pe coloana a doua mitropoliții de Chiev.

f. 95^v. Albă, urmează o lacună.

f. 96—136. Listă cu date ale fraților morți, începe cu nr. 19; inc. Б тоже дѣнь такожде прачасти сѧ братъ нашъ Іларїѡнъ в години ѿ ноцѣ предастъ дѣхъ и ѡка в четвѣртокъ погребѡша сѧ единою рокоу × аѣкк мѣсѣца іюніа ѿ. (În aceeași zi de asemenea a murit fratele nostru Ilarion la ceasurile 2 din noapte și și-a dat sufletul și amîndoi au fost îngropați împreună, în anul 1622 luna iunie 7).

f. 100. Рокоу × аѣкк мѣсѣца іюля кд дѣнь почало сѧ повѣтрее през которе преставили сѧ братїа наша (În anul 1652 a început ciuma, în timpul căreia au murit frații noștri), urmează 160 de nume. După aceea continuă cu morții anilor 1653—1676.

La f. 106. Рокоу × аѣос мѣсѣца септѣбрїа ѿ дѣнь тѣрки монастыр нашъ вѣснѡвали (în anul 1676, luna septembrie 6 zile, turcii au dărîmat

mănăstirea noastră); urmează lista călugărilor care au pierit cu acest prilej. Urmează apoi lista călugărilor morți pînă la 1719.

f. 114. Рок × $\overline{\alpha\psi\theta\iota}$ $\overline{\alpha\kappa\varsigma\alpha\iota\alpha}$ $\overline{\omega\kappa\tau\omicron\kappa\rho\iota\alpha}$ $\overline{\delta\eta\mu\alpha}$ $\overline{\theta}$ $\overline{\rho\alpha\chi\alpha\iota\omicron}$ $\overline{\varsigma\alpha}$ $\overline{\rho\alpha\kappa\tau\epsilon\rho\alpha}$ $\overline{\mu\omicron\rho\omicron}$ $\overline{\kappa\tau\omicron\rho\omicron\varsigma}$ (În anul 1719 luna octombrie ziua 9, a început a doua epidemie de ciumă).

La f. 136 termină lista călugărilor morți cu anul 1803.

f. 136^v. Albă.

f. 137. ПАМЕНТ САВИНА БАНА КЪТО УТЪЗДАНИ МИРА × $\overline{\zeta\sigma\alpha\iota}$ $\overline{\iota\upsilon\lambda\iota\alpha}$ $\overline{\eta}$, по $\overline{\phi\tau\omicron\rho\iota\epsilon}$ $\overline{\varsigma\kappa\upsilon\alpha\delta\alpha\iota\iota\epsilon}$ $\overline{\tau\epsilon\rho\kappa\eta\iota}$, а $\overline{\omega\tau}$ $\overline{\varsigma\kappa\upsilon\alpha\delta\alpha\iota\iota\epsilon}$ $\overline{\tau\epsilon\rker\kappa\eta\iota}$ $\overline{\alpha\kappa\tau\omicron}$ × $\overline{\alpha\rho\eta\eta}$ (Pomenirea lui Savin banul, în anul de la facerea lumii 7211 (1703) Iulie 8, după a doua clădire a bisericii, iar de la clădirea bisericii 7188 (1680); înc. Поминаніе п. Савина бана великаго земли Молдавскон. Помини Господи благороднаго раба своего Савина бана и княгиню его Елену (Pomenirea banului Savin, marele ban al țării Moldovei. Pomeneste, Doamne pe nobilul, rob al tău, Savin banul și pe cneaghina lui, Elena). Urmează alte nume de boieri moldoveni.

f. 137^v. Albă.

f. 138. Însemnare ruptă, în limba polonă, de diferite nume proprii. Foaie mică separată cu rugăciuni pentru morți, nenumerotată.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru la f. 1, 2, 55, 80. Miniaturi la f. 2, 97 (aceasta din urmă în peniță reprezintă moartea egumenului Theodosie, cu data 1630). Filigran: stemă. Scris succesiv de mai multe mâini, pe măsură ce se adaugă nume la pomelnicul inițial. Numărul rîndurilor pe pagină variază între 12—32. Semiuncială și cursivă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris la mănăstirea Schitul Mare (Ucraina) limbă ucraineană. Proveniența necunoscută.

80.

Sec. XIX. Hîrtie. 343 f. 34 × 21 cm.

Iațimirski nr. 81.

f. 1. albă.

f. 1^v. Extrase din Apostol.

1. <Dogmele bisericii ortodoxe>. f. 2. Titlul lucrării: Обозрение догматов, преданіи и обычаевъ нововнесениныхъ бывшемъ Никономъ, патріархомъ съ последующими архипастырьми въ велико руссіестенниѣ гостѣдствующей церкви (Privire asupra dogmelor, tradițiilor și obiceiurilor de curînd introduse de Nikon ¹⁾, fost patriarh, împreună cu arhipăstorii următori, în biserica mare rusă acum conducătoare).

f. 2—10^v. Predoslovie.

¹⁾ Nikon, patriarh al Rusiei (1655—1666, † 1681).

f. 11—12^v. Tabla de materii.

f. 13—329^v. Textul.

2. f. 330—337. Каталогъ древле православныхъ все россійскихъ иерархове какъ то митрополитове киевскихъ и цѣтомъ московскихъ и патриарховъ московскихъ и вся Россіѣ отъ лѣтъ равноапостольнаго князя Владимира и до Никона патриарха (Cata'og al ierarhilor cei vechi, ortodoxi a toată Rusia, ca mitropolii de Chiev și după aceea ai Moscovei și patriarhii de Moscova și a toată Rusia, din anii cneazului Vladimir, cel de o potrivă cu apostolii, pînă la patriarhul Nikon).

f. 337^v—343^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Ilustrații (mîini cu părți din veșminte în diferite culori) pe numeroase pagini, în margine, 58 și între 83^v—108^v. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente florale. Scris în Rusia. Limbă rusească. Din biblioteca episcopului Melhisedec.

81.

Sec. XVI. Hirtie. 259 f. 27 × 18 cm. Stirșitul lipsește. Foile 1—3 rupte pe margină ; o f. lipsă după f. 4 ; f. 259 ruptă.

Iațimirski nr. 82.

<Tipic>

f. 1—2^v. Cuprinsul : Главныи сщмъ оуказнымъ къ настоѣщен сѣи кни<зѣ> (Capetele ce se arată în cartea aceasta de față).

f. 3—51^v. Оуставъ цръковни сѣжебъ иже къ Іероусалимѣ святыхъ великихъ Лавры прѣподобнаго отца нашего Савы; се въслѣдкованіе выкаетъ и къ прочіимъ Іерусалимскимъ обителемъ (Rînduiala slujbei bisericești care se face după urmarea celei din Marea Lavră din Ierusalim a prea cuviosului părintelui nostru Sava. Această slujbă se face și în celelalte locașuri din Ierusalim).

f. 52—179^v. Послѣдкованіе цръковнаго пѣнія иже събраніа въсего лѣта въ мѣсѣца септемвріа до мѣсѣца августа. (Rînduiala cîntării bisericești adunată pe tot anul, din luna septembrie pînă în luna august).

f. 180—259^v. Послѣдкованіе святыхъ великихъ мѣ-тницѣ неделѣ къ нѣже поетъ сѣ божественна притча еуаγγελскаа о мытарѣ и о фарисей. (Rînduiala sfîntului marelui post de 40 de zile. Săptămîna în care se cîntă dumnezeiasca pildă a vameșului și fariseului).

f. 259. Ruptă, se păstrează numai un fragment.

Însemnări

La f. 3—11 însemnare slavonă în mare parte ruptă prin tăierea marginii de jos a paginilor, pe care e scrisă ; se poate descifra începutul : рокох × ахъ (anul 1606) și blestemul pentru cine va lua cartea.

Pe forzațul din urmă : Пис Киѳо диакъ въ Загра, сынъ попа Ыксню
(Am scris Chifo diac, din Zagra, fiul popei Văsiu).

Titluri și inițiale cu roșu. Litere ornate. Ornamente în 3 culori la f. 1, 3, 52, și în 4 culori la p. 180). Filigran : stemă cu cruce la mijloc. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Limbă slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Dăruit Academiei de Alex. Pop din Singiorgiu Năsăud.

82.

Sec. XVII. Hîrtie. 179 f. 28,5 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Numerotația cirilică a foilor 47—74, restul nenumerotat.

Îașimirski nr. 83 (îl datează din sec. XVI, dar filigrana și scrisul sînt din veacul următor).

<Ceaslov>

f. 1—4^v. Cîntările ceasului al 5-lea. Începutul lipsește ; înc. Хранихъ пжти жєсткы.

f. 5^v—9. Часъ : прѣдъ те поклонимъ сѧ трици (Ceasul al 6-lea : înaintea ta ne închinăm de trei ori).

f. 16^v—21. Часъ ѿ, царю небеснынъ три свѣतोѧ Господи помилуѧи бѣ. прѣдъ те поклонимъ сѧ трици (Ceasul al 9-lea, împăratului ceresc de trei ori sfînt, Doamne miluește de 12 ori, ne închinăm înaintea ta de trei ori).

f. 21—27. Начало вечерни, прѣидѣте, поклонимъ сѧ (Începutul vecerniei, veniți să ne închinăm).

f. 27^v—61. Начало великонъ пакечерници (Începutul vecerniei celei mari).

f. 62—163^v. Послѣдованіе цръковнаго пѣніа и събраніа късе лѣтнаго наченше въ мѣсѧца септемврѣа до мѣсѧца августъа прѣчимъ тропарѣи и кондаке праздникомъ нарочитымъ свѣтымъ (Rînduiala cîntării bisericești și adunare pe tot anul începînd de la luna septembrie pînă la luna august, cuprinzînd troparele și condacele sărbătorilor și ale sfinților consacrați).

f. 164—176^v Тропарѧ, кондаци великыѧ мѣсѧ, къ неделѣ иже въ мытари и фарисєи (Troparele și condacele postului mare de 40 de zile, în săptămîna vameșului și fariseului).

f. 177—179^v. Тропарѣ къскръсныи (Troparele învierii).

Însemnări

f. 111^v—112. Pe marginea de jos a foilor : Acest Ceaslov alu nostru, anume Chripriiano monah de la schitul Hangului.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 62. Filigran : trei semilune. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească, redacție medio-bulgară. Proveniența necunoscută.

Sec. XVIII (început). Hîrtie. 160 f. 19 × 15 cm.

Iașimirski nr. 84 (îl datează din sec. XVII, dar scrisul și desemnele sînt de la începutul veacului următor).

1. <Cîntări bisericești

f. 1—8^v. Къ неделю на полѣнощницы канонъ свѣтлыи жиконачальни Троицы, твореніе Митрофана патріархи Царѣграда... глас а̃ (duminică la slujba mezonopticeii. Canonul sfintei Treimi de viață începătoare, opera lui Mitrofan, patriarhul Țarigradului. Glasul 1).

Urmează cîntările celorlalte glasuri cu titluri asemănătoare :

f. 9—16. Glasul II.

f. 16^v. Albă.

f. 17—23. Glasul III.

f. 23^v—30. Glasul IV.

f. 31—37. Glasul V.

f. 37^v. Albă.

f. 38—44. Glasul VI.

f. 44^v—50^v. Glasul VII.

f. 51—58^v. Glasul VIII.

f. 59—62. Припѣля Троицныи, твореніе с Григоріа Синаита (Pripelele Treimei, opera sfintului Grigore Sinaitul)

f. 62^v—64^v. Albă.

f. 65—70^v. Канонъ ко свѣтомъ ангелъ хранителю своему (Canon către sfîntul înger păzitor).

f. 71—77. Правило къ свѣтомъ Іоаннѣ Предитичи (Pravilă către sfîntul Ioan Înaintemergătorul).

f. 77^v. Albă.

f. 78—87. Всечыстныи параклисъ прѣсвѣтлыи владичице нашеи Богородици (Preacinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 87^v—95^v. Канонъ свѣтителю Христу и чюдотворцу Николѣю (Canonul ierarhului lui Hristos, Nicolae, făcătorul de minuni).

f. 96—101^v. Канонъ чыстномъ и жикотворещемъ кръстѣ Господню (Canonul cinstitiei și de viață făcătoarei cruci a Domnului).

f. 102—102^v. Albe.

f. 103—114. Канонъ къ всѣмъ свѣтымъ (Canon către toți sfînții).

f. 114^v. Albă.

f. 115—124^v. Канонъ иноческин (Canonul călugărilor).

f. 125—125^v. Albe.

2. f. 126—131^v. Страсти Господа нашего Ісуса Христа (Patimile Domnului nostru Iisus Hristos).

3. f. 132—143^v. Благодарное страданіи Христовыхъ размышленіе (Meditație recunoscătoare pentru patimile lui Hristos).

f. 144—144^v. Albe.

4. f. 145—153. Чинъ бываемыи на понахидѣ всецелныхъ архимандритовъ Печерскихъ (Rînduiala ce se obișnuiește la panahida atotcinstiților arhimandriți ai Pecerschii).

Pe f. 145^v în text: Господѣ помолни сѧ о встакленіи грѣховъ къ блаженнои памѧти преставльшаго сѧ раба Божіа прѣвскащеннаго мѣтрополита кѣвскаго и архимандрита Печерскаго Петра Могилы (Domnului ne rugăm pentru iertarea păcatelor celui întru fericire răposat, robul lui Dumnezeu, preasfințitul mitropolit al Chievului și arhimandrit de Pecersca, Petru Moghilă).

f. 153^v. Ocupată toată cu un lavis reprezentînd învierea lui Hristos.

f. 154—159^v. Чинъ бываемыи на понахидѣ блаженныхъ и присно поминаемыхъ ктиторовъ свѧтыхъ обители Печерскіа кѣвскіа (Rînduiala ce se face la panahida fericitilor și în veci pomeniților ctitori ai sfîntului lăcaș al Pecerschii din Chiev).

f. 160—160^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Desene în peniță și lavis-uri imitînd ilustrațiile cărților tipărite, unele reprezentînd pe sfinții Lavrei Pecersca de la Chiev și cuprinzînd și cite o pagină întreagă la f. 1, 9, 17, 24^v, 38, 41^v, 51, 59, 65, 71, 78, 87^v, 96, 103, 115, 126, 132, 145, 153 și 154. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Ucraina-probabil la Chiev. Slavă bisericească de redacție ucraineană. Proveniența necunoscută.

84.

Sec. XVI Hirtie. 325 f. 20 × 31 cm Lipsesc foi după f. 12^v. După f. 153 o foaie nenumerotată.

Iațimirski 1 (M-reă Neamț) (il datează din sec. XV, însă filigranul și scrisul sînt din veacul următor: (în descrierea lui Iațimirski se indică ca fiind lipite pe copertele manuscrisului două foi de pergament ale unui manuscris slav sec. XIII—XIV. Ele formează azi ms. slav nr. 682).

<Cărțile proorocilor și tîlcuirea lor>. Titlu pe cotor: Книга ꙗпоказаніи сѧхъ толкованіи болгарскаи с пророчествіахъ (Cartea tîlcuirii Apocalipsului în bulgărește cu prorocirile).

f. 1—60. Din Apocalipsul sf. Ioan și tîlcuirea lui, fără titlu; înc. Господиноу моему брату и причестникоу.

f. 24^v și 60^v. Albe.

f. 61—69^v. Titlu: Сѧе пророчество свѧтого пророка Ѡсие (Aceasta e prorocirea sfîntului proroc Osie).

f. 69^v—73. Пророчество ꙗвилеко (Prorocirea lui Ioil).

f. 73—79^v. Пророчество ꙗмоше (Prorocirea lui Amos).

f. 79^v—81^v. Сказаніе пророчества ꙗкѧина (Spunerea prorociei lui Avdia).

- f. 81^v—84. Пророчество Іони пророка (Prorocirea proorocului Iona).
 f. 84—90^v. Пророчество Михея (Prorocirea lui Mihei).
 f. 90^v—93. Пророчество Наоуміе (Prorocirea lui Naum).
 f. 93—97. Пророчество Ієввакоуміе (Prorocirea lui Avacum).
 f. 97—100. Пророчество Софоніно (Prorocirea lui Sofonie).
 f. 100—102^v. Пророчество Ігген пророка (Prorocirea prorocului Agheu).
 f. 102^v—114^v. Пророчество Захаріе пророка (Prorocirea prorocului Zaharia).
 f. 114^v—118. Пророчество Малахіно... Prorocirea lui Malahia).
 f. 118—183^v. Пророчество Ісаіе пророка сына Іммоша (Prorocirea lui Isaia prorocul, fiul lui Amos).
 f. 183—184. Свѣтаго Епифаніа епископа Купрьскаго ѡ именихъ пророческихъ и ѡтѣ коуда быше сами и како оумръкше и гдѣ лежатъ мощи ихъ. (Ale sfintului Epifanie, episcop de Cipru : Despre numele prorocilor și de unde au fost ei și cum au murit și unde zac moaștele lor) ; înc. Ісаіа бѣ ѡт Іерусалима.
 f. 184—185^v. Θεωдорита епископа купрьскаго, сказаніе ѡ пророчествѣ Іезекилае (al lui Theodorit, episcopul de Cipru : Cuvînt despre prorocirea lui Iezechil) ; înc. Къложихъ пророкъ пророчества.
 f. 185^v—253. Пророчество Іезекила пророка (Prorocirea proorocului Iezechil).
 f. 253—259. Din prorocirea lui Ieremia (fără titlu).
 f. 259—260. Сказаніе пророчества Езекилеа (Spunerea prorocirii lui Ezechil).
 f. 260—296^v. Пророчество Іереміинѡ (Prorocirea lui Ieremia).
 f. 297—323^v. Пророчество Данилово (Prorocirea lui Daniel).
 f. 324—325^v. Albe cu însemnări.

Însemnări

- f. 324. Поменѣ Господи До(ви)да цара Морескаго (Pomeneste, Doamne, pe David împăratul Moreii). (Sec. XVI).
 f. 325^v. Къ лето × 324 снѣ писа Димітръ кнесекъ кнскъ Іандѡвъ сынъ, мѣсѣца марта 61 днь, кого быше жито килѡ пѡ 6 аспри, къ веки кекѡм. Ямин. (În anul 7092 (1584) a scris aceasta Dimitrie, nepot de cneaz, fiul lui Andrei ¹⁾, în luna martie 12 zile, cînd a fost grîul chilul pe 20 aspri, în vecii vecilor. Amin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 61. Filigran : două săgeți încrucișate. 20 rinduri pe pagină. Seniuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ferecături metalice și ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească și influențe medio-bulgare. De la mănăstirea Neamțului.

¹⁾ În text „Iandov”.

Sec. XV. Hirtie. 279 f. 31 × 21,5 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după 176^v. Iațimirski nr. 2 (m-reă Neamț).

<Vechiul Testament>

Începutul lipsește; f. 1 începe cu povestirea despre Iosif. înc.;
-тоѣ принесохомъ съ собоѣ коупити пищѣ.

f. 1—7^v. <Facerea, cartea I-a>

f. 8—43. Книгы вторѣа Моусеѣвъ, Исходныѣ (Cartea doua a lui Moisi, Ieșirea).

f. 43—63^v. Книгы третѣѣ Моусеѣвъ, Левитныѣ, адикѣ служителины рекше служни (Cartea treia a lui Moisi Leviticul, adică slujitorii care fac slujba).

f. 64—94. Книгы четвъртыѣ Моусеѣвъ, числа сынныѣ Іаковѣ (Cartea patra a lui Moisi. Numerile fiilor lui Iacov).

f. 94—126^v. Книгы Моусеѣвъ пѣтыѣ, ѳ-го закона (Cartea cincea a lui Moisi: despre a doua lege).

f. 126^v—150^v. Книгы Исусовы сына Навѣнна шестыѣ (Cartea șasea a lui Iisus, fiul lui Navi).

f. 150^v—173. Книгы сѣдѣн Ісраилевѣхъ сѣдмыѣ (Cartea a șaptea a judecătorilor israeliților).

f. 173^v—176^v. Книгы Рѣонны осмыѣ (Cartea a opta a lui Ruth).

După f. 176 lipsesc foi.

f. 177—200^v. <Cartea întâia a regilor>. Lipsește începutul, înc. И да прѣбѣдетъ днесъ и слышанити сѣ.

f. 200^v—228^v. Царьство второе (A doua împărăție).

f. 228^v—264^v. Царьство третѣе (A treia împărăție).

f. 264^v—279^v. Царьство четвъртое (A patra împărăție).

Sfârșitul cărții lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 8, 43, 64, 94, 200^v, 228^v. Fili-gran: mână cu stea pe un deget. 32 rînduri de pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînză (cu un fragment din veche legătură în piele cu ornamente stilizate). Scris în Moldova, școala de copişti a lui Gavril diacul dela mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hirtie. 490 f. 21,5 × 16 cm. F. 1 ruptă în parte. Iațimirski nr. 3. (M-reă Neamț).

<Vechiul Testament>

f. 1—2^v. <Introducere la Paralipomene>; înc.: <На)чиннаетъ предс-
словіе сѣдѣаго Герасима къ кни(ги) нже естъ Паралипоменн нже мы глаголахъти.

(rupt). (Începe predosloviea sfintului Gherasim la cartea care este Paralipomene, pe care noi o numim... (rupt).

f. 2^v—4^v. Паки ины пролог (Iarăși alt prolog).

f. 4^v—50. Начинаетъ первая книга даяре аминъ¹⁾ таже ест Паралипомениъ (Începe prima carte a Cronicelor care este Paralipomenele).

f. 50^v—109^v. Начинаетъ книга даяре аминъ¹⁾ или паралипоменонъ книга ѡ (Începe cartea Cronicelor sau a Paralipomenilor, cartea 2).

f. 110—112. Начинаетъ предословие Божественнаго Герасима презвитеръ на книгъ Ездры (Începe predosloviea dumnezeiescului Gherasim prezviterul la cartea Ezdreii).

f. 112—127. <Cartea Ezdreii>. Fără titlu.

f. 127^v—151. Начинаетъ съ книга Ездры втора (Începe cartea a doua a Ezdreii).

f. 176—222^v. Начинаетъ съ книга Ездры третя (Începe cartea a treia a Ezdreii).

f. 223—223^v. Починаетъ прологъ блаженнаго Герасіма презвитера на книгъ Тобіѡ (Începe prologul fericitului Gherasim la cartea lui Tobie).

f. 224—241^v. Начинаетъ книгъ Тобію (Începe cartea lui Tobie).

f. 242—264^v. Начинаетъ книгъ Іудіѡ (Începe cartea Iuditei).

f. 265—287. Книга глаголемаа Есѣрь (Cartea numită Estera).

f. 287^v. Начинаетъ пролог на книгъ премъдрости (Începe prologul la cartea Înțelepciunii).

f. 288—319^v. Начинаетъ книга премъдрости (Începe cartea Înțelepciunii).

f. 320—320^v. Albă.

f. 321—321^v. Пролог на книги Маковеїскїа (Prolog la cartea Macabeilor).

f. 321^v—382^v. Начинаетъ книга ѡ-ва Маковеѡмъ (Începe cartea întâi a Macabeilor).

f. 383—424. Начинаетъ книга ѡ Маковеиска (Începe cartea doua a Macabeilor).

f. 424^v. Albă.

f. 425—489. Начинаетъ Іеремна пророкъ (Începe prorocul Ieremia).

f. 489^v. Albă.

f. 490—490^v. Cu însemnări (v. mai jos).

Pe marginea foilor și dedesupt explicații ale cuvintelor. Numărul mare de cuvinte latinești, explicate în note, arată că aceste părți din Vechiul Testament au fost traduse în slavonește din latină.

Însemnări

Însemnări ale scriitorului manuscrisului.

¹⁾ În ebraică : dibré haggamin : anale cronici.

f. 109^v. Скончаает молитка Манасіа царя іудіна а гдѣ бѣдетъ описъ, а ты, Христа дла, исправь собою (Se termină rugăciunea lui Manasia, împăratul iudeilor, iar unde va fi greșeală, iar tu, pentru Hristos, îndreaptă-mă).

f. 264^v. Скончааетъ книгѣ Юдитѣ къ хвалѣ Божь, емо же естъ чѣсть и слава въ вѣки вѣкомъ. Аминъ. (Se termină cartea Iuditei, spre lauda lui Dumnezeu, căruia îi este cinstea și slava în vecii vecilor. Amin).

Alte însemnări.

f. 490 : Această carte ce se cheamă Ezdroa au petrecut ermonah Veniamin ecdisiarhu, ficior lui Dumitru ot Magoșești мѣсца вѣторѣа лѣ дѣни лѣтъ × зрѣдъ; скончааетъ сѣ въ дѣни Константин Кантемир воевода (Luna octombrie 31 zile, anul 7194 (1685); s-a terminat în zilele lui Constantin Cantemir voevod).

f. 490^v. Книга реторская похваленіе оумоу (Cartea retorică, pierderea minții).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 4^v. Filigrane : cap de zimbbru, șarpe încolăcit pe o cruce. 22 rinduri pe pagină. Semiunică. Legătură veche în piele și lemn frunos ornamentată. Scris probabil în Ucraina. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la mănăstirea Neamț.

87.

Sec. XVI. Hîrtie. 172 f. 24,5 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 4 (m-rea Neamț). (El datează de la sfîrșitul veacului al XV-lea, dar scrisul este din al XVI-lea.

1. <Psaltirea> f. 1—153^v.

f. 1. Ordinea cîntărilor Psalmilor în slujbele de peste an. Titlul lipsește.

f. 1^v—142. Давида пророка и царѣ, пѣсѣ Псаломъ (Ale lui David proroc și împărat, cîntările Psalmilor).

f. 142—142^v. Сѣи псаломъ оубоу писанъ естъ Давидъ и вънѣ числа рѣи псаломъ, егда единъ братствова съ Голіаѳомъ (Acest psalm este scris deosebit de David, în afara numărului celor 150 de psalmi, cînd s-a luptat singur cu Goliath).

f. 143—154^v. <Cîntările scriptuare ce urmează după psalmi>. inc. Иже въ Моисеа въ исходѣ (Cîntarea lui Moisi la „ieșire”).

2. <Din Triod> f. 154—165.

f. 154—158. Въ свѣтъ и великъ сѣбѣ вечер (În sfînta și marea sîmbătă seara).

f. 158—164^v. Въ свѣтъ велика недѣля Пасхи (În sfînta mare duminică a Paștilor).

3. f. 165—172^v. ЧѢСТНЫИ ПАРАКЛИС ПРѢСВѢТЛИИ ВЛАДИЧИИ НАШЕ БОГО-
РОДНИИ (*Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre, Născătoare de*
Dumnezeu).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din iață, partea interioară: ПЕТРЪ КОЕКОДА (Petre voe-
vod). Sec. XVI).

f. 1 jos : Irodiacon Afănasie. (Sec. XVII).

f. 159^v. КЪ ЛѢТО, × 383 (În anul 7056 = 1548).

Pe coperta din urmă, partea interioară: ЯЗ МНОГО ГРѢШНИИ ИОННИ
ДІАКОН (Eu mult păcătosul Iftimie diacon). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori, naive, la f. 1^v, 66, 143, 165. 22 rin-
duri pe pagină. Semiunică. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris
în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț

88.

Sec. XV. Hîrtie. 281 f. 29×21 cm. Începutul lipsește.

Iațimirski nr. 6 (m-rea Neamț).

< *Tetravanghel* >

f. 1—62^v. Evanghelia de la Matei, lipsește începutul (începe cu sfîr-
șitul zăcialei 15).

f. 63—64. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (Capetele sfintei
Evanghelii de la Marcu).

f. 64—65. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОГО ЕВАНГЕЛІА. (Predoslovie
sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 66—114^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ. (Sfînta Evanghelie
de la Marcu).

f. 115—117. ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТОГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (Capetele sfintei
Evanghelii de la Luca).

f. 117—117^v. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТОГО ЕВАНГЕЛІА. (Predoslovie
sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 118—201^v. ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ. (Sfînta Evanghelie
de la Luca).

f. 202—202^v. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТОГО ЕВАНГЕЛІА. (Capetele sfintei
Evanghelii de la Ioan).

f. 202^v—204^v. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТОГО ЕВАНГЕЛІА. (Predoslovie
la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 205—264^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ. (Sfînta Evanghelie
de la Ioan).

f. 265—265^v. СКАЗАНИЕ ПРѢСЛАВІЕ КЪ СЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЕВАНГЕЛСКОЕ И
ЕВАНГЕЛИСТОВ ПРѢСЛАВІЕ УТ КЖДОУ НАЧИНАТЬ И ДО ГДЕ СТАТЬ. (Spunere

cuprinzînd numărul eveangheliilor pe tot anul și folosirea evangheliștilor de la fiecare de unde începe și pînă unde se oprește).

f. 265^v—271. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА КЪСЪКЪ ДЕНЬ ДАЖНОЕ ГЛАГОЛТИ СЯ ЕВАНГЕЛІЕ НЕДЕЛѢИ КЪСЕГО ЛЕТА. (Spunere a evangheliei ce trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor din tot anul).

f. 271^v—280^v. СЪБВРНИКЪ СЪ БОГОМ ЪИ-МЪ МѢСАЦЕМ ПОКАЗУЖ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМ СКАТЫМ И ПРАЗДНИКЪМ ВЛАДИЧНЫМ. (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, la sfinții aleși și la praznicele împărătești).

f. 281—281^v. И СЕ: КАКО ЧЪТЕТ СЯ КЕС ТЕТРАЕВАНГЕЛЪ КЕЛІЖ НЕДЕЛНА ЧАСЪХ. (Iar aceasta; cum se citește întreg Tetravangelul în Săptămîna mare, la ceasuri).

Însemnări

f. 281^v. ѠТ НѢМЦЪ, ЕРОДИАКОНЪ НИКАНОР. (De la Neamț, ierodiaconul Nicanor). (Sec. XVII).

Pe coperta de la urmă, partea interioară: Иеродиаконъ Никаноръ ѡтъ свѣта мѣнѣшторъ ѡтъ Нѣмцъ къ дѣни благочѣстиваго и Христолюбиваго господара нашего Іо Геворгіе коевода Стефанъ вода. (Ierodiacon Nicanor de la sfînta mănăstire Neamț în zilele bine cinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru, Io Gheorghe voevod Ștefan vodă (sic) ¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în cerneală neagră la f. 63, 66, 115, 118, 205 21 rînduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la mănăstirea Neamț.

89.

Sec. XVI. Hirtie 296 f. 28 × 20 5 cm. Lipsește ultima filă.

Iațimirski nr. 8 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XV, dar filigrana și scrisul sînt din al XVI-lea).

<Tetravangel>

f. 1—2^v. ЕЖЕ ѡТ МАТѢА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—4^v. ФЕѠФИЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БЪЛГАРСКАГО, ПРѢДОСЛОВІЕ ЕЖЕ ѡТ МАТѢА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА. (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei).

f. 5—81. ЕЖЕ ѡТ МАТѢА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ. (sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 81^v—82^v. ЕЖЕ ѡТ МАРКА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

¹⁾ Gheorghe Ștefan, domnul Moldovei (1653—1658).

f. 83—84^v. Прѣдисловіе еже въ Марка свѣтаго Єуангеліа. (Predoslovie la Evangelia de la Marcu).

f. 85—131^v. Єже въ Марка свѣтаго Єуангеліе. (Sfînta Evangelie de la Marcu).

f. 132—133^v. Єже въ Лска свѣтаго Єуангеліа главы. (Capetele sfîntei Evangelii de la Luca).

f. 134—134^v. Прѣдисловіе еже въ Лска свѣтаго Єуангеліа. (Predoslovie la sfînta Evangelie de la Luca).

f. 135—218. Єже въ Лска свѣтаго Єуангеліе. (Sfînta Evangelie de la Luca).

f. 218^v—219. Главы еже въ Іоанна свѣтаго Єуангеліа. (Capetele sfîntei Evangelii de la Ioan).

f. 219—221^v. Прѣдисловіе еже въ Іоана свѣтаго Єуангеліа. (Predoslovie la sfînta Evangelie de la Ioan).

f. 222—281. Єже въ Іоанна свѣтаго Єуангеліе. (Sfînta Evangelie de la Ioan).

f. 281^v—282. Сказаніе прѣемлющее въсего лѣта число єуангелское и єуангелнстом прѣкатіе въ кждѣ начинають и до гдѣ стають. (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul și folosirea evangheliștilor de cînd începe și pînă unde se oprește).

f. 282—287. Сказаніе еже на въсѣкъ днь должно глаголати съ єуангеліе неделѣмъ въсего лѣта. (Spunere a evangheliei care trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor din tot anul).

f. 287^v—296. Събѣрникъ съ Богомъ вѣмъ мѣсцемъ показѣхъ главы коемъждо єуангелію избранымъ свѣтымъ и празникомъ владычнымъ. (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni arătînd capetele fiecărei evanghelii la sfinți aleși și la praznice împăratești).

f. 296^v. Ѳ се како чѣтетъ съ всѣхъ Тетраєуангелъ великъ неделѣ на часѣхъ (Iar aceasta : cum se citește tot Tetraevangelul în Săptămîna mare la ceasuri).

Insemnări

f. 293^v—294 : Tot cine va citi să pomenească erei Panteleimon, papadie¹. Marie и чадъ ихъ (și copiii lor) ermonah Ghedeon. (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Această svîntă Evangelie iaste a svîntei mănăstiri Niamțului ; și am scris eu smeritul Ghedon Dinga egumenul Niamțului, leat 7256 (1747) octombrie 29, Ghedeon egumen Neamțului.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 1, 5, 81^v, 85, 132, 135, 218^v, 222, 287^v. Filigran : ancoră. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

¹) preoteasă.

Sec. XVI. Hirtie, 194 f. 27×19 cm. Lipsește începutul și două foi după f. 60^v, 75, 101^v, 103^v, 153^v; f. 155 lipsește jumătate. Numeroase foi rupte.

Iațimirski nr. 9 (m-reă Neamț). (II socoate din sec. XV; după scris este însă din veacul următor).

<Tetravanghel>

f. 1—59. <Evangelhia de la Matei>. Lipsește începutul; începe cu sfîrșitul cap. 7.

f. 59^v—60^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА. (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 61—62. Прѣдословіе ежѣ ут МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІЕ. (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 62^v. Albă.

f. 63—98^v. <Evangheliea de la Marcu>. Lipsește începutul; începe cu sfîrșitul cap. 2.

f. 99—100^v. ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ. (capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 100^v—101. Прѣдословіе ежѣ ут ЛУКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІЕ. (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 102—152^v. <Evangheliea de la Luca>. Lipsește începutul; începe cu sfîrșitul cap. 1.

f. 153—153^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІОАННА. (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 153^v. Прѣдословіе ежѣ ут ІОАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІЕ. (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 154 — . <Evangheliea de la Ioan>. Lipsește începutul; începe cu cap. 34.

f. 182. Albă.

f. 183 — 192. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ КІ МѢСЯЦЕМЪ ПОКАЗУЮТЪ ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗНИКЪМЪ ВЛАДИЧНЫМЪ. (Sinaxar, cu Dumnezeu, pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, la sfinți aleși și la praznicele împărăteș i).

f. 192^v—194^v. Albe cu însemnare (v. mai jos).

Însemnări

f. 193. Acest Tretiovanghel l-au tocmit și l-au înnoit Costin Păcuroiul drept sufletul seu și a părinților lui, ca să-i fie pomeană în veci. Amin. Екъ дѣни Іо Василіе коекогда господарѣ земли Молдавѣ (скон), в лѣтѣ × зрѣнѣ, (în zilele lui Io Vasilie voevod, domn al țării Moldovei, în anul 7152 (1644)). Urmează o criptogramă: ИХЪ ЗЦКФЛЦКЪ О ЖУПЧКЪ ФЧИУПГРӨККЪ (Eu Grigorie am scris acest zapis). (După rezolvarea lui Iațimirski).

În Catalogul Iațimirski p. 631 se mai indică următoarea însemnare de cronică pe o foaie, care azi lipsește: Екъ лѣтѣ × СІЦКА ПЛЕХАНДРЪ КВЕ-

код Мѡладѣскаго ста на господство и господствока лѣтъ лѣ и мѣсѣци ѿ. Бѣ
лѣтъ x сѣцѣ прѣѣт Баѣзѣнт царь градъ Кнѣѣж и Бѣлградъ, ѿ-го лѣта царства
его (în anul 6921 (1413) Alexandru voevod al Moldovei a venit la domnie
și a domnit ani 32 și luni 8. În anul 6989 (1481) a luat Baiazid împăratul
cetatea Chilia și Cetatea Albă, în al 3-lea an al împărăției lui).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 92. Filigrane : două mâini și stemă.
22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice.
Scriș în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț

91.

Sec. XVI. Hîrtie. 327 f. 31×20 cm. Lipsește o foaie după f. 240 ; f. 112 s-a legat
greșit, căci ea urmează după f. 113, iar f. 319 urmează după f. 321.

Iațimirski ur. 12 (M-reă Neamț).

<Tetравanghel>

f. 1—2. **ЕЖЕ УТ МАТΘЕА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei
Evangelii de la Matei).

f. 2^v—5^v. **ФЕѢФИЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БЪЛГАРСКАГО, ПРѢДИСЛОВІЕ ЕУАНГГЕЛІА
ЕЖЕ УТ МАТΘЕА.** (Predoslovie lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la
Evangelia de la Matei).

f. 6—6^v. Albă.

f. 7—92. **ЕЖЕ УТ МАТΘЕА СКАТОЕ ЕУАНГГЕЛІЕ.** (Sfinta Evanghelie de la
Matei).

f. 92^v—93^v. **ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА.** (Capetele sfintei Evan-
ghelii de la Marcu).

f. 94—95^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА.** (Predoslovie
la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 96—148^v. **ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОГО ЕУАНГГЕЛІЕ.** (Sfinta Evanghelie
de la Marcu).

f. 149—151. **ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА ГЛАВЫ.** (Capetele sfintei
Evangelii de la Luca).

f. 151^v—152^v. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА** (Predo-
slovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 153—236^v. **ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТОЕ ЕУАНГГЕЛІЕ.** (Sfinta Evanghelie de
la Luca).

f. 237—237^v. **ГЛАВЫ УТ ІѠАННА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА.** (Capetele sfintei
Evangelii de la Ioan).

f. 237^v—240. **ПРѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІѠАННА СКАТАГО ЕУАНГГЕЛІА.** (Predo-
slovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 240^v. Albă.

f. 241—306^v. <Evangelia de la Ioan>. Începutul (o foaie) lipsește.

f. 307—312. Сказаніе прѣмлающее къ сего лѣто число еѡангелское. (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul).

f. 312—312^v. Еѡангеліа скатыѣ страстен. (Evanghelia sfintelor patimi).

f. 312^v—313. Еѡангеліа скатыѣ великихъ мѣсѣ. (Evanghelia sfintului marelui post).

f. 313—320^v. Сѣверникъ съ Богомъ вѣмѣ мѣсѣцемъ показѣа главы ко еждо еѡангелію избраннымъ скатымъ и праздникомъ владичнымъ. (Sinaxar cu Dumnezeu a celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, la sfinții aleși și la praznicile împărătești).

f. 320^v—321. Еѡангеліи разнчнны къскѣхъ погрѣхъ. (Evangheliile diferite pentru toate trebuințele). (f. 319 urmează după f. 321).

f. 321^v. Оуказъ гласованъ и еѡангеліамъ къскѣхъ и апостолѣ и еѡангеліамъ. (Arătare a glasurilor evangheliilor Invierii și ale apostolului și evangheliilor).

f. 323—323^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 7, 96, 153. Filigran : ancoră în cerc. 20 rînduri pe pagină. Tabla capetelor și prefața Evangheliei dela Matei sînt scrise pe două coloane. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

92.

Sec XVI (a doua jumătate). Hirtie. 270 f 31.5×21 cm Lipsesc începutul și sfîrșitul, lipsește o f după 115.

Iațimirski nr. 13 (m-reă Neamț).

<Tetravangel>

f. 1—62^v. Еже въ Матѣа скатое Еѡангеліе (sic) (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 63—64. Еже въ Марка скатого Еѡангеліа главы. (Capetele sfîntei Evanghelii de la Marcu).

f. 64—65^v. Прѣдсловаіе еже въ Марка скатого Еѡангеліа. (Predoslovie sfîntei Evanghelii de la Marcu).

f. 66—112. Еже въ Марка скатое Еѡангеліе. (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 112^v—114. Еже въ Луки скатого Еѡангеліа главы. (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 114^v—115. Прѣдсловаіе еже въ Луки скатого Еѡангеліа. (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 115^v. Тропаръ апостолѣ скатын. (Troparul sfîntului Apostol) <Tropar la evanghelistul Luca>.

f. După f. 115^v, lipsește o foaie.

f. 116—194^v. <Evanghelia de la Luca>. Lipsește începutul; începe cu cap. 2.

f. 195. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 195—197^v. Прѣдисловіе еже ут ІВАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА. (Predoslovie sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 197^v. Тропар глас ѿ, кондак глас ѿ. (Tropar <pentru evanghelistul Ioan>, glasul 2; condac, glasul 2).

f. 198—256^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 257—257^v. СКАЗАНИЕ ПРѢСЛАВІЩЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЕВАНГЕЛСКОЕ И ЕВАНГЕЛИСТОВЪ ПРѢВІТІЕ УТ КЖДЪ НАЧИНАЮТЪ И ДО ГДѢ СТАЖТ (Spunere cuprinzînd numărul evangheliilor pe tot anul și folosirea evangheliștilor de unde începe și pînă unde se oprește).

f. 257^v—262. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА ВЪСѢКЪ ДЕНЬ ДЛЪЖНОЕ ГЛАГОЛѢТИ СЯ ЕВАНГЕЛІЕ НЕДЕЛѢМЪ ВЪСЕГО ЛѢТА. (Spunere care evangheliile trebuie spusă în fiecare zi, în săptămînile din tot anul).

f. 262^v—270. СЪВЕРНИКЪ СЪ БОГОМЪ ЪІ-МЪ МѢСЯЦЕМЪ, ПОКАЗУЮА ГЛАВЫ КОЕМЪЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗДНИКОВЪ ВЛАДНИЧНЫМЪ. (Sinaxar cu Dumnezeu, al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, ale sfinților aleși și ale praznicelor împărătești).

f. 270^v. Я се, како чытет сѧ въсь Тетравангелъ келіхъ Неделѣ на часѣхъ. (Iar aceasta, cum se citește tot Tetravanghelul în Săptămîna mare, la ceasuri).

f. 270^v. СКАЗАНИЕ КАКО ПОДОКАДЕТЬ ОБРѢТАТИ ПО ВЪСЕ ДНѢКНА ЕВАНГЕЛІЕ. (Spunere cum se poate găsi evanghelia fiecărei zile) Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1, 66, 198. Filigran: mistreț, 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătura veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

93.

1500 (f. 284). Hirlic. 298 f. 26×23 cm. Lipsesc toi după f. 284, 290, 291. Iațimirski nr. 15 (m-rea Neamț).

<Apostol>

f. 1—76. ДѢАНИЯ СКАТЫХЪ АПОСТОЛЪ. (Faptele sfinților apostoli).

f. 76^v—284. <Epistolele apostolilor.> ; înc. СКАЗАНИЕ ІАКОВЛѢ ПОСЛАНИЯ. (Spunere despre epistolia lui Iacov). Fiecare epistolă este precedată de o introducere.

f. 77^v. Albă.

f. 284^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 285^v—290^v. Tipicul Apostolului .Lipsește începutul.

f. 291—296^v. Minologhiu.

Lipsește începutul pînă la 9 septembrie.

f. 297. Ини апостоли различни. (Diferiți alți apostoli).

f. 297—298. Прокүмни къскръснн и алауларе шемым гласовымъ.
(Prochimine ale învierii și aleluiare pe opt glasuri).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 284^v. Într-un chенar lucrat în aur și alte culori: † ИЗОЛЕНИЕМ
ГѢТЦА И СЪ ПОСПѢШЕНИЕМ СЫНА И СЪКРЪШЕНИЕМ СВЯТОГО ДУХА, ІО СТЕФАН
КОЕКОДА БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ ГОСПОДАРЪ ЗЕМЛИ МОЛДАКСКОИ СЫНЪ БОГДАНА КОЕКОДІ
ДАДЕ И ИСПИСА СѢ СЫН ПРАКѢСІС И ДАДЕ ЕГО КЪ МОЛЕЖ СЕБѢ И ГОСПОЖДИ СВОЕМ
МА ИН И ДѢТЕМ НХ КЪ ЦРЪКВѢ НЕМЬЦЪСКАГО МОНАСТІРѢ, ИДЕЖЕ ЕСТЬ ХРАМ СВЯ-
ТАГО БѢЗНЕСЕНІА ГОСПОДА БОГА И СПАСА НАШЕГО ІЕСУСА ХРИСТА, В ЛѢТО × 511, А С
ВСЕГО ГОСПОДСТВА ЛЕТА М И НА ЧЕТВРЪТН ТЕКЖІЕ, И СЪКРЪШИ СЯ МѢСЯЦА ІЮНІА
ДІ ДНЬ И ПОТРЪЖДЕНИЕМ МНОГО ГРѢШНИКО ОУДОРА.

(† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului
Duh, Io Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei,
fiul lui Bogdan voevod, a dat de s-a scris acest Praxiu și l-a dat pentru
ruga sa și a doamnei sale Maria și a copiilor lor, în biserica mănăstirii
Neamț, unde este hramul sfintei Înălțări a Domnului Dumnezeu și Mîn-
tătorului nostru Isus Hristos, în anul 7008 (1500), iar a domniei lui anul 44
curgător; și s-a sfîrșit în luna iunie a 14-a zi și prin truda prea păcătosului
Teodor).

Alte însemnări

Sub textul de pe f. 298 :

1. В ЛѢТО × 56 ПОНОКИ СЯ СІА КНИГѢ ГЛАГОЛЕМАЯ <П>РАК<СІ>С МОНАХЪМЪ
ІОАСАФЪМЪ. (În anul 7070 (1562) s-a înويت această carte numită Praxiu
de către monahul Ioasaf).

2. † СЕ УБО АЗ МНОГОГРЕШНИ И ХСД ЕРОДІАКОН ИСАИА ОУТ МОНАСТІР НЕ-
МЕЦКОІ-ЖАЛНХ... ¹⁾ ТИ-СѢ И СВЯЗА СЯ КНИГА ГЛАГОЛЕМАГО ПРАКѢСІС ВТОРИИ КРАТ
ПОНОКИ КЪ ДѢ<НИ ІО МИРОН> БАРНОВСКИ КОЕКОДА, ПРИ ЕГЪМЕНѢ ОУТЦѢ НАШЕМУ
ЕРМОНАХ ІОУА<НА> И ПАРАМОНАР ІОУИЛ КЪ ЛѢТО × 5113, МѢСЯЦА ІЮНІА 5 ДНЬ<И>.

(† Iată deci eu mult păcătosul și micul ierodiacon Isaia dela mă-
năstirea Neamț... ¹⁾ și am legat această carte numită Praxiu a doua
oară, am înويت-o în zilele lui <Io Miron> Barnovschi voevod, sub egu-
menul, părintele nostru eromonah Ioan și a paramonarului Ioil, în anul
7137 (1629) luna iunie 6 zile).

V. E. Turdeanu, *Manuscrisele slave din timpul lui Ștefan cel Mare*
(Cercetări literare, V, 1943), p. 188.

¹⁾ rupt.

Titluri și inițiale cu roșu, altele în aur. Frumoase ornamentate în diferite culori și cu aur la f. 1, 76^v, 284^v. Inițiale ornate. 20 rinduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente de flori stilizate (deteriorată). Scris în Moldova de diacul Teodor Mărășescu. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

94.

Sec. XVII. Hîrtie. 219 f. 31 × 19 cm. F. 1. ruptă.

Jațimirski nr. 16 (m-reă Neamț).

1. <Apostol>

f. 1—49. **Дѣяніа свѣтыхъ апостолѣ съписани свѣтымъ апостолоумъ ѿ оуко же і еуаггеліа** (Faptele sfinților apostoli scrise de sfântul apostol Luca evanghelistul).

f. 49—186. <Epistolele apostolilor>; înc. **Сказаніа Іаковлѣ посланіа** (Spunere despre epistola lui Iacob). Fiecare epistolă e precedată de o introducere.

f. 186^v—196. **Сказаніе извѣстно нже на всѣхъ дньхъ главамъ Дѣяніи апостолѣ въ неделѣ Пасхы** (Spunere spre știință a capetelor Faptelor apostolilor în fiecare zi, în săptămîna Paștilor) și în celelalte zile, pînă la duminica a 36-a după Rusalii).

f. 196—197^v. **Начало свѣтѣи и величѣи четырѣдесатниці** (Începerea sfîntului și marelui post).

f. 197^v—208^v. **Съворникъ вѣмъ мѣсѣцемъ сказоуж главы апостолоу** (Sinaxar al celor 12 luni, în care se spun capetele Apostolului).

f. 209. Albă.

2. <Predosloviile la evanghelii>

f. 209^v—211. **Өеѡфноакта архіепископа Българскаго, прѣдисловіе еже ѡт Матѣа свѣто Еуаггеліа** (Predoslovia lui Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 211—212. **Прѣдисловіе еже ѡт Марка свѣтаго Еуаггеліе** (Predoslovia la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 212—212^v. **Прѣдисловіе еже ѡт Луки свѣтаго Еуаггеліе** (Predoslovia sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 212^v—214. **Прѣдисловіе еже ѡт Іѡанна свѣтаго Еуаггеліа** (Predoslovia sfîntei Evanghelii de la Ioan).

3. <Modele epistolare pentru scrișori>

f. 214—216^v. a) Către patriarh (f. 214),

b) către episcop (f. 214),

c) către duhovnic (f. 214^v),

d) frate către frate (f. 214^v),

e) **Къ великымъ ѡтцемъ нже къ пѣстини живѣщѣхъ** (Către marii părinți ce trăiesc în pustie),

- f) către boieri (f. 215),
- g) către egumen (f. 215),
- h) către domn (f. 215^v),

i) scriere a unui călugăr (un diac, fost la mănăstirea Putna, care a scris Apostolul, îl dăruiește mănăstirii Neamț, când era domn Eremia Movilă voevod și doamna Elisabeta și mitropolit al Sucevii Theofan),

- j) scrisoare a egumenului dela Neamț (f. 216),

k) Нѣцим прѣсхѣдник (a unui om de jos). <Un ieromonah dela Probota care scrie un manuscris> (f. 216),

- l) scrisoare a egumenului și soborului dela mănăstirea Rîșca (f. 216^v).

Editate de Iațimirski, Мелкие тексты и заметки Nr. XXXIX), în Извѣстія отдѣленія русскаго языка и словѣсности Академіи Наукъ 7 (1902) p. 95—136, St. Petersburg.

f. 217—219. Свѣтаго Епифанія епископа Кипрѣска оу скатыхъ апостолѣхъ, гдѣ кѣжде нѣхъ проповѣда и како и гдѣ кончашѣ сѧ и свѣтаа тѣлеса лежѣт и въ конѣхъ мѣстѣхъ. (Ale sfintului Epifanie, episcop de Cipru : despre sfinții apostoli, unde a propovăduit fiecare dintre ei și cum și unde s-a sfârșit și unde și în ce locuri zac sfințele lor trupuri); înc. Сѣмѣнь Петръ вѣрѣховнынъ апостолѣмъ.

- f. 218^v. Albă, apoi textul continuă.

- f. 219^v. Rugăciune sec. XVII (scris cursiv).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

- f. 208^v. Простите грѣшнаго Захаріе (Iertați pe păcătosul Zaharia).

Alte însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară: ѿ сребръникъ, рѣи аспри, ѿ талантъ × аѿм аспри, ѿ талантъ чк аспри, ѿ талантъ, тѣ аспри ѿ талантъ × гѣ аспри ѿ талантъ × аѿм аспри, сединѣмъ крат седемъ десѣтъ ест ѿч (30 arginți 180 aspri, 5 talanți 1800 aspri, 2 talanți 720 aspri, 1 talant 360 aspri, 10 talanți 3600 aspri, 4 talanți 1440 aspri, de șapte ori șaptezeci este 490). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 24 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche artistică în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la mănăstirea Neamț.

95.

Sec. XV și XVI. Hirtie. 166 f. 32×22 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 159^v, 165^v. Iațimirski nr. 17 (m-rea Neamț).

<Apostol>

f. 1—74. <Faptele apostolilor>; înc. . . жѣ Галиленстин что стонте
Lipsește începutul cap. 1.

- f. 74^v. Albă.

f. 75—145. <Epistolele apostolilor>, înc. Сказаніе Іаковѣ съборнаго послѣдѣ прѣваго (Spunere despre epistola sobornicească cea dintâi a lui Iacov).

f. 83. Albă.

f. 145^v. Greșit scrisă și apoi anulată de scriitor cu cerneală roșie.

f. 146—153^v. Сказаніе извѣстно иже на всѣхъ дни главамъ Апостолѣ. (Spunere spre știință a capetelor Faptelor apostolilor pentru toate zilele).

f. 154—165^v. Сборникъ вѣ мѣсяцемъ сказаа главы апостолскѣ (Sinaxar pe 12 luni, spunînd capetele Apostolului).

f. 165^v. Ини апостоли разлчни (Diferiți alți Apostoli).

f. 165^v. Прокѣминѣ въскрѣсеніи і аллѣлуіарѣ всемымъ гласомъ (Prochimene ale învierii și alliluiare pe opt glasuri). Numai începutul titlului.

f. 166. cap. 131 din Epistolele apostolilor. Scris în sec. XVII.

f. 166^v. Albă.

Insemnări

Insemnarea scriitorului manuscrisului

În capul vignetei de pe f. 75 : Помѣни раба Божіа Я... (Pomenește pe robul lui Dumnezeu V ...).

Coperta din față, partea interioară : Помѣни Господи дѣша раба Божіею ере(и) попъ Фолтѣ что писалъ <сіа книга> по <и>мѣ Праксіѣ (Pomenește Doamne sufletul robului lui Dumnezeu, preotul popa Foltea care a scris <această carte> anume Praxiu). (Sec. XVI).

Alte însemnări

f. 166 : † Сіа книга рекхѣи Праксеѣ сетвори ерѣдіаконъ Пандкратіе, копѣ с писѣ Филѣмонъ ѿ Кінджсані что далъ ѿ(и) а кѣн, за дѣше его ѿ за дѣше Іѣнъ и подѣржіе его и чадіѣ его, ѿ Господи. Яминъ. (Această carte numită Praxiu a făcut-o ierodiaconul Pancratie, a cumpărat-o popa Filimon din Vindăuani, pe care a dat el un cal, pentru sufletul său și pentru sufletul lui Ion și al soției lui și a copiilor lui, întru Domnul, amin). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 75. Filigran : ancoră în cerc și două săgeți (în textul scris în veacul al XV-lea). Scris de două mâini (I, f. 84—153. 160—165^v, în sec. XV. II, f. 1—83. 154—159^v, 166 sec. XVI). 19, 20 și 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

96.

1503 (f. 278^v). Hirtie. 278 f. 30,5×21 5 cm.

Iașimirski nr. 19 (m-rea Neamț).

<Catenă la Iov>

Titlu (mai nou pe cotor în românește) : A fericitului Olimpiodor, diaconul Alexandriei, spunerea pentru Iov.

f. 1—8^v. Съ Богом починаем книги Іовъкы съ такованіемъ : Златоустъ тлъкъ. (Cu Dumnezeu, începem cartea lui Iov cu tâlcuire; tâlcuirea lui Gură de Aur).

În text sînt indicate în dreptul fiecărui pasaj și alte tâlcuiri, afară de cea pomenită în titlu (Ioan Gură de Aur), anume : Polihronie, Dydim, Olimpiodor, Climent, Iulian, Evagrie, Apolinarie, Origen, Seviros arhi-episcop de Antiohia, Nil, Theofil, Methodie, Theodotian, Chiril al Alexandriei, etc. înc. Чьлоуѣкъ въ нѣкъмъ въ странѣ Іерусалимъ. Тъкъ : зри прѣкъсе похваленіе.

f. 134^v, 137^v. Albe.

Însemnări

f. 278^v. Исписа сѧ сіа книга Іовъ ржкожъ Кисаріѡна сченика Ѳеоктиста митрополита Сѡчавскаго, повелѣніемъ свѣтѣишаго митрополита тогожде града кѹр Гевргіа, въ свѣтѣи Гѡрѣ Іѡна въ монастыри Зѡграфскѡмъ в лѣтѣ × 311, ѡт извода сръбскаго, того радѣ простите недостатѣчна.

(S-a scris această carte, Iov, cu mîna lui Visarion, ucenicul lui Theoctist mitropolitul Sucevii, din porunca preasfințitului mitropolit al aceleiași cetăți, chir Gheorghie, în sfîntul munte Athos, în mănăstirea Zografi, în anul 7011 (1503) după izvodul sirbesc. De aceea iertați cele nededăvîrșite).

Text grecesc asemănător în Catena lui Iov a lui Nicetas, episcop de Serrae, publicat de Migne P. G. 93 col. 115 și urm. sub numele lui Olimpiodor Alexandrinul. O descriere a manuscrisului la V. E. Turdeanu, *Manuscrisele slave din timpul lui Ștefan cel Mare*, Cercetări literare, V, p. 198.

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Filigran : mină cu stea. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice animale și florale. Scris la mănăstirea Zografi (Athos), de diacul Visarion. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

97.

1520—1535 (f. 376). Hîrtie. 376 f 28 × 20,5 cm.

Iațimirski nr. 20 (m-rea Neamț); îl sokoate de la începutul sec. XV, Ștefan despot pomenit în notă este însă Ștefan Berislavi (+ 1535), nu Ștefan Lazarevici (1389—1427). Scrisul e din sec. XVI).

<Tîlcuirea Evangheliei de la Matei>

f. 1—9. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іѡанна архіепископа Константін града Златоустѡаго, повѣданіе о Ѳѡаггеліи свѣтаго Матѡеѧ ѡѡаггеліста (A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhi-episcop de Constantinopol : Spunere despre Evanghelia sfîntului Matei evanghelistul ; înc. Подѡбѡаше ѡубѡ намѣ ѡтрѣбовати.

f. 9—15. Блаженаго Ѳеѡфілакта архіепископа Българскаго о Ѳѡаггеліи Матѡеѡ въ сказаніи въ кратцѣ ѡт Златоустѡа сказанія (A fericitului

Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei : Despre Evanghelia lui Matei ; spune pe scurt după tilcuirea lui Gură de Aur), înc. *Почто оуеу не резрѣниѣ.*

f. 15—25. *Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинаграда Златоустааго. Слово ѡт Матѳеа еѡангелиста. Книга рѡдства Ісуса Христа сына Давидова, сына Іѡраамла (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de aur arhiepiscop de Constantinopol. Cuvînt despre Matei evangelistul. Cartea nașterii lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Авраам).* înc. *Бѣпросити васъ нинѣ прилождоу.*

f. 25^v—40^v. *Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинаграда Златоустааго. Слово ѡт Матѳеа свѣтаго Еѡангеліа Ісуса Христова же: Рѡждество сице быст (A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt din sfînta Evanghelie de la Matei : Nașterea lui Hristos astfel a fost).* înc. *Которое Рождение глаголюши...*

f. 40^v—358. *Блаженаго архієпископа Българскаго Ѳеѡфілакта, тѣлкованіе ѡже ѡт Матѳеа свѣтаго Еѡангеліа (A fericitului arhiepiscop al Bulgariei, Theofilact : Tilcuire din sfînta Evanghelie de la Matei),* înc. *имѣ Ісусъ нѣкътъ Єллінско.*

La f. 60 este în textul lui Theofilact o polemică împotriva Maniheilor, înc. : *Манихѣи же глаголю іакѡ тѣло свое Ісусъ ѡстакилъ ѣстъ къ Іѡрданини (Maniheii spun că Iisus și-a lăsat trupul său în Iordan). Pe margine : Єретичи (Ereticii).*

f. 358^v. Albă.

f. 359—376. *Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Солѡнскаго, тако ни єдино разнѣство ни сѡпротивѣство въ еѡангелистѣхъ ѡ въскресени (Ale celui între sfinți, părintele nostru, Ioan, arhiepiscop de Salonic. Cum că despre înviere nu este la evangheliști nici o singură deosebire, nici contrazicere);* înc. *іакъ же въмѣстѣ се спокѣдахомъ...*

f. 376^v—377. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 376. *Сіа книга благочѣстникаго господина деспота Стефана (Această carte este a binecinstitorului domn despot Ștefan ¹⁾).*

Mai jos altă mînă : *и приложи се въ свѣтихъ мѣнѣстир глаголимъ сѧ Ѣннохъ имѣе ѡвнѣтель свѣти Γεωργіе (Și s-a dăruit la sfînta mănăstire numită Xenof ²⁾),* numele locașului, sfîntul Gheorghe).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în trei culori la f. 1. Filigran : floare stilizată, potcoavă cu o pană. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Ungaria. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe sîrbești. De la mănăstirea Neamț.

¹⁾ Ștefan Berislavi (1520—1535), fratele vitreg al doamnei Elena a lui Petru Rareș.

²⁾ Mănăstirea Xenofon de la Muntele Athos

98.

Sec. XVI. Hirtie. 105 f. 21 × 14,5 cm. Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 21 (M-reă Neamț). (Îl scoate din veacul XV. Însă scrisul este din veacul XVI).

1. <Evanghelia de la Marcu cu tilc>

f. 1—1^v. ГЛАВЪ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 2—3. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО БЛАГОУКЪСТІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 3—99^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО БЛАГОУКЪСТІА (Sfînta Evanghelie de la Marcu). Fiecare pasaj este urmat de tilcul lui. Însemnare pe margine : тл (tilc).

2. <Pravila sf. Apostoli>

f. 100—105^v. ПРАВИЛА СКАТЫХЪ АПОСТОЛЪ (Pravila sfinților apostoli). Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : <Citește frate cu usîrdie> ¹⁾ O minunat, minunat lucru serie aice pentru călugări; fraților, fericit fratele cea carele a pute fi următor acestor așăzate docme călugărești; cu adevărat acela să vă spăsi, fraților. Ieromonah Lazar ot Neamț. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și negru, grosolane la f. 1, 2, 3, 100.. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială cu elemente de cursivă. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

99.

Sec. XV—XVI. Hirtie. 381 f. 22 × 14 cm Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 22 (m-reă Neamț). (Îl datează din sec. XV).

<Tilcuirea Evangheliei de la Ioan, de Theofilact, arhiepiscop al Bulgariei>

f. 1—381. ТЛКОВАНІЕ БЛАЖЕНАГО ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТОМОУ БЛАГОУКЪСТКОВАНІЮ, ПРѢДСЛОВІЕ (Tilcuirea fericitului Theofilact, arhiepiscop al Bulgariei, a sfîntei Evanghelii a lui Ioan. Predoslovie). După o scurtă predoslovie (f. 1—2^v) urmează fără titlu separat, pasajele din Evanghelie, urmate fiecare de tilcuirea lor. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

f. 1. Sus : МОНАСТІРА ΞΕΝΟΦΑ (A mănăstirii Xenof) ²⁾. (Sec. XVII).

¹⁾ Cuvintele între paranteze se află sub eticheta Bibliotecii Academiei; sint reproduse după Catalogul lui Iațimirski.

²⁾ Mănăstirea Xenofon de la muntele Athos.

Jos : Шо даде поп Іакоѣ митрополиѣ (Pe care a dat-o popa Iacob mitropoliei). (Sec. XVIII).

f. 1^v. Sus : Сїа книга манастира Ёнофа, коѣ изнесе изъ манастира, проклетъ коудѣ (Această carte este a mănăstirii Xenof; cine o va lua de la mănăstire, va fi blestemat).

f. 381^v. Сїа книга манастира Ёнофа (Această carte este a mănăstirii Xenof ...).

Titluri și inițiale cu roșu Ornament în trei culori la f. 1. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil la muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

100.

1399—1420 (f. 121^v) Hirtie. 124 f. 29,5×19,5 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 2 și f. 100; f. 61 trebuie deplasată după f. 123, formînd începutul caietului 16.

Iațimirski nr 23 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XIV).

<Apocalipsul cu tîlcuire>

f. 1—124^v. Textele Apocalipsului; fiecare pasaj urmat de tîlcuirea lui Andrei de Alexandria. Titlul lipsește, înc. Накодниміе рани на кончинноу.

Însemnări

f. 3—24. Pe marginile de jos :

<În numele Tatălui și al Fiului> și a Sfîntului Duh și ruga Maică Precistei svînta feciōra Maria, cădem cu plecată smerenie nește păcătoși<i>, aducîndu-ne <aminte> de munca vecinică, cădem cu plecată smerenie la cinstit și dumnedzeescu părinte egumen Sofronie dela svînta dumnedzâiască casă dela Schit cel Mare den Țara Leșască. Vădzăndu noi numit svîntu săbor și vinindu cu blagoslovenie svințiilor voastre acești doi părinți, iermonah Ignatie i monah Ar<se>nie, dat-am această svîntă cartea svîntului săbor, să cetiți<i>, să vă mângîiați și pre nește păcătoși să pomeniți : părinții noștri : Artemie i Chelsiia și eu nedestonecu și multu păcătos ierei Ion i papadie ego (preoteasa lui) Maria, leat 7205 (1697) meseța ghenarie 17.

f. 25. Акт × ѿсѣ мѣсѣца генаріѣ (Anul 7204 (1696) luna ianuarie).

f. 124. Și eu mă rog svințiilor voastre, părinți, pomeniți pre nește păcătoși : Dimitrașco, Gligorașco, Arsenie, Nastasie.

f. 124^v. Cu litere unciale în roșu (contemporan cu scrierea textului manuscrisului) : Сава ѿ патриархъ сръблем и гркомъ (Sava al doilea, patriarh al sîrbilor și grecilor ¹).

¹) Sava II, patriarhul sîrbilor 1399—1420. Însemnarea de mai sus este monograma patriarhului, scrisă probabil de mîna lui. Vezi C. Jirecek, *Staat u. Gesellschaft im mittelalterlichen Serbien*. IV (Denkschriften der Akademie der Wissenschaften in Wien. Phil-hist. Klasse 64—2, 1919).

Dedesubt : Сію книга скатомѣ манастира Главачьгъ, въчнаа мѣ памѣт (Această carte este a sfintei mănăstiri Glavaciog. Veșnica lui pomenire). (Sec. XV—XVI).

(În limba polonă) : Pzydzie panie, zaginę. (Vino, Doamne, că pier).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : cerc, trident, furcă cu două cercuri la capete. 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Serbia. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

101.

1523 (f. 286^v). Hirtie. 328 f. 22,5×19,5 cm. Lipsesc începutul și o foaie după f. 286^v. Iațimirski nr. 24 (M-reă Neamț)

<Tipic>

f. 1—5. <Tabla de materii>, începutul lipsește.

f. 5^v. Albă.

f. 6—38^v. Titlu : Типикъ църковнѣи слоужбѣ нже въ Иеросалимѣ скатыхъ Лавры прѣподѣнаго и Богоноснаго отца нашего Савы, сіе послѣдованіе выкаетъ и въ прѣчинѣ Иеросалимскыхъ скатыхъ ментѣли (Tipicul slujbei bisericești de la sfinta lavră a preacuviosului și de Dumnezeu purtătorul, părintelui nostru Sava din Ierusalim. Această slujbă se face și în celelalte sfinte locașuri din Ierusalim).

f. 39—201^v. Последованіе црковнаго пѣнія и събраніи късе лѣтнаго, начыше отъ мѣсца септемврія до мѣсца августѣ (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 202—268. Служба скатыхъ и великыхъ мѣ-цѣ (Slujba sfintului marului post de 40 de zile).

f. 268^v. Євангелія ѡтреніамъ къскръсна (Evanghelia utreniei de duminică).

f. 269. Ѳказъ гласовымъ Євангеліамъ къскръснымъ и апостоломъ и антѣр-гіамъ (Arătarea glasurilor Evangheliilor de duminică și apostolilor și liturghiilor).

f. 269^v—286^v. Припѣла на къскрыхъ владичныхъ и Богвордичныхъ праздникъ и къскѣмъ прѣподобнымъ отцемъ великымъ и скатымъ и великымъ избраннымъ мѣченикомъ и къскѣмъ нарочитымъ скатымъ (Pripeale la toate sărbătorile împărătești și ale Maicii Domnului și ale tuturor preacuvioșilor părinți mari și ale sfinților și marilor și aleșilor mucenici și tuturor sfinților însemnați).

f. 286^v. Însemnare (v. mai jos).

f. 287—327. Правило Паскаліи рѣжъ нашѣ (Pravila Pascaliei, mîna noastră). Începe cu anul 7027 (1519), merge pînă la anul 7448 (1940).

f. 307^v. Albă; apoi continuă textul Pascaliei.

f. 327. Însemnare (v. mai jos).

f. 327^v. Rugăciune slavă. (Sec. XVII).

f. 328—328^v. Albe.

Însemnări

f. 286^v. Изколеніем ѿтца и поспѣшеніем Сына и съвършеніем Свѣтаго ДСХа, исписа сѧ сін Типикъ данніемъ и повелѣніемъ митрополита кірѣ Θεоктиста ржкож архімандрита кір Сілсана Іустенскаго и дадоше его въ чѣстно си Храму свѣтаго Христова Къзнесенія иже ѿт Нѣмца, да естъ въ помятѣ и молебъ дахшомъ его и исписахшомъ его и рѣдѣтелемъ нѣхъ пріиѣмленъ Макаріи в лѣтъ × 322, вѣтъхъ же монастырскіи прѣнесоушомъ въ митрополиіи.

(Cu voia Tatălui și ajutorul Fiului și săvîrșirea Sfintului Duh, s-a scris acest Tipic cu dania și porunca mitropolitului chir Theoctist, cu mîna arhimandritului chir Siluan dela Putna și l-a dat cînstitului acestui locaș al sfintei înălțări a lui Hristos dela Neamț, să fie pentru pomenirea și rugăciunea celui care l-a dat și a celui care l-a scris și a părinților lor, în vremea egumenului Macarie, în anul 7031 (1523); cele vechi ale mănăstirii le-am adus la mitropolie).

f. 327. Această sfîntă carte ce să chiamă Tipic o am dat de o au legat, că era răsipită, smeritul ermonah Isaiia egumen ot Nemțu; noi am nevoit de s-au tocmît, iar cheltuiala au fost a svintei mănăstiri, în dzilele domnului Ioan Neculae Alecsandru voevoda ¹⁾ leat 7218 (1710) mesița mai 25 dni.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 6, 89, 202. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

102.

Sec. XVII (cu adause posteriore). 191 f. 14,5 × 9,5 cm.

Iațimirski nr. 29 (m-rea Neamț).

< *Trebnie* >

f. 1—2^v. Au fost albe, s-au adăugat cîteva indicații liturgice sec. XVIII și o însemnare (v. mai jos).

f. 3—40^v. <Послѣдованіе> къ божьственіе причащеніе (Slujba dumnezeștii cuminecături).

f. 40^v—53. Чѣстныи Параклис прѣсвятѣи кладници нашии Богородици (Cînstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 53—56^v. Молитвы женѣ родикю (Rugăciunile femeii care a născut).

¹⁾ Nicolae Mavrocordat, în prima domnie în Moldova (1709—1710).

f. 56^v—69^v. Чинъ крещенію (Rînduiala botezului).

f. 69^v—72. Чинъ обрѣченію (Rînduiala logodnei).

f. 72—82^v. Чинъ вѣнчанію (Rînduiala nunții).

f. 82^v—87^v. Чинъ вѣнчанію второбрачнымъ (Rînduiala la nunțile celor ce se căsătoresc a doua oară).

f. 87^v—93^v. Чинъ исповѣди (Rînduiala spovedaniei).

f. 93^v—96. Чинъ егда ключитъ сѧ вѣскортѣ велми болномъ дати причастіе (Rînduiala cînd se întîmplă să se dea cuminecătura în grabă celui greu bolnav).

f. 96—113^v. Послѣдованіе погребенію мирскимъ чьлоукомъ (Slujba înmormîntării mirenilor).

f. 113^v—117^v. Чинъ погребенію младенческомъ (Rînduiala îngropării tinărului).

f. 118—133^v. Послѣдованіе молитвамъ на всякіа различныя потребности (Rînduiala rugăciunilor la toate nevoile deosebite).

f. 134—172^v. Послѣдованіе скатаго елеа свѣтъкъ масло скъщенія, вѣсма-цаемаго въ 7 скъщенниковъ (Rînduiala sfintului untdelemn, sau maslul sfînțit de 7 preoți).

f. 173—173^v. Psalmul 31 (adaos de altă mînă, mai tîrziu).

f. 174—179. Соборникъ дванадцатемъ мѣсцемъ (Sinaxarul celor douăsprezece luni). Lipsește sfîrșitul; sînt numai lunile septembrie-martie.

f. 180—180^v. Чинъ благословенія и освященія иконы Спасителя или въ праздникоу господскыхъ (Rînduiala binecuvîntării și sfînțirii icoanei Mîntuitorului sau ale praznicelor împărațești). Text adăugat în sec. XVIII.

f. 181—190^v. Indicații pentru evangheliile și psaltirea ce se citește la sărbători, cu date 1782—1785.

f. 191. Însemnări, sec. XIX.

Însemnări

f. 1. Сина книжицъ, Требникъ Матѳея Баницкого... (Această carte, Trebnic, este a lui Matei Banițchi...), (Sec. XVIII).

f. 191. Această carte nu trebuiește, fiindcă-i vécă, singur nu știi ce să faci. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Ucraina. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la mănăstirea Neamț.

103.

1579 (f. 50). Hîrtie. 179 f. 28×19 cm. Lipsesc o foaie la sfîrșit și foi după f. 179^v. Iațimirski nr. 31 (m-rea Neamț).

<Psaltire>

f. 1. Rugăciune: Егда начинаешъ правила своеѳо, прѣжде помолнъ сѧ сице. (Cînd începi pravila ta, mai întîi roagă-te așa).

f. 1^v—2^v. Сице начинаем ѿпсалтирь (Aşa începem Psaltirea).
f. 3—122. Дакнда пророка и царѣ, ꙗкоже ꙗже каѡнсма прѣвѣла, ѿпсалмъ ѿ.
(A lui David proroc şi împărat, cîntarea 1, catisma 1, psalmul 1). Urmează toţi Psalmii pe rînd. Fiecare catismă are titlu deosebit.

f. 122^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 123—133^v. <Cîntările scriptuare>.

f. 134—137^v. Чѣстнѣи Параклис прѣсвятѣи Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 138—141. Чѣстнѣи Параклис прѣподобнѣи матери нашеи Параскеви.
(Cinstitul Paraclis al preacuvioasei maicii noastre Paraschiva).

f. 141^v—145. Чѣстнѣи Параклис святѣи архистратигѡмъ Михаилѡ и Гавриилѡ.
(Cinstitul Paraclis al sfinţilor arhînghelei Mihail şi Gavriil).

f. 145^v—148. Канѡнъ молебень ѡбще Троици, архангелѡ, Прѣдвѣдѣи, Никѡлаѣ и Богородици. (Canon de rugăciune împreună a Treimii, arhanghelului, Înainte mergătorului, lui Nicolae şi Născătoarei de Dumnezeu).

f. 148—150. Канѡнъ молебень чѣстномѡ Прѣдвѣдѣи. (Canon de rugăciune, cinstitului Înainte mergător).

f. 150—152^v. Канѡнъ чѣстномѡ животворящемоу кръстѡ. (Canon la cinstita şi de viaţă făcătoarea cruce).

f. 152^v—157^v. Чѣстнѣи Параклисъ иже въ святѣхъ ѡтца нашего Николѡ.
(Cinstitul Paraclis al celui între sfinţi părintele nostru Nicolae).

f. 158—161. Чѣстнѣи Параклисъ святомѡ велико мѡченикоу Георгіюу.
(Cinstitul Paraclis al sfîntului mare mucenic Gheorghe).

f. 161^v—170^v. Чѣстнѣи Параклисъ святомѡ великомѡченикоу Прокопію.
(Cinstitul Paraclis al sfîntului mare mucenic Procopie).

f. 171—171^v. Катакасіѡ възнесеніе Господне. (Catavasie la înălţarea Domnului).

f. 171^v—172. Катакасіѡ на съшествіе Святаго Дѡха. (Catavasie la coborîrea Sfîntului Duh).

f. 172—173. Катакасіѡ на спеніе Богородици. (Catavasie la adormirea Născătoarei de Dumnezeu).

f. 173—174^v. Канѡнъ чѣстномѡ кръстѡ. (Canon al cinstitei cruci).

După f. 174, lipsă o foaie.

f. 175—179^v. Calendar bisericesc; lipsesc începutul şi sfîrşitul.

Însemnări

Însemnarea donatorului

f. 50. Изколеніемъ ѡтца и съ поспѣшеніемъ Сына и съкрѣшеніемъ Святаго Дѡха. Се азъ многорѣшныи и послѣдныи въ нѡвѣхъ монахъ Мисанъ желяхъ ѡтъ всѣго срдца моего напаати сѡ книгѡмъ сѡмъ и самъ азъ къспѣхъмо сѡмъ книгѡ рекома ѿпсалтирь и съ нѡмъ прилагъ многы на мѡмъ пракѣи и нѣкѣи и дадохъ ѡ въ монастирь въ Нѣмецкомѡ, идеже естъ храмъ ѡбытъѣи Пандѡкраторѡ,

въ заѣшїе и въ памат себе и родителем моимъ. И по смърти моеи, кто покснѣтъ сѧ да дрѣзнѣтъ извадити изъ въ сего монастырѣ или прѣдати га инѣ, или творити себе быти, а онъ да бѣдетъ проклатъ въ тѣи ѡтцѣ иже въ Никен и да бѣдетъ ѡчастїе съ Іоѡдож и съ Іоѡдене иже възъпиша: възми, възми, распни его и кръвъ его на нѣхъ и да вѣращѣтъ сѧ на сѣдѣ съ трѣхълатни и съ Яріа и Евномїе и Диоскора и Севира безглавнаго и да станѣтъ на страшнѣмъ сѣдїиши Христѣ съ ѡнѣми на шѣи иже речѣтъ имѣъ Господѣ: ѡтїдѣте ѡт мене проклати въ ѡгнѣ въ чыни ѡгготовани диаволѣ и аггеломъ его. И да бѣдетъ непрѡщенъ ѡт насъ въ вѣкы. Аминъ. Къ лѣто × 735 текѣще на дрѣгое при нѣсменѣ... Кесарїина, въ дѣни благочестїаго Петра воевода.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh. Iată, eu mult păcătoșul și ultimul dintre călugări, monahul Misail, am dorit din toată inima mea să mă adăp din cartea aceasta și însumi eu am cumpărat această carte numită Psaltire și cu alte adașuri multe, pe banii mei drepti și am dat-o la mănăstire, la Neamț, unde este hramul locașului Pantocratorul, pentru sufletul și pentru pomenirea mea și a părinților mei. Iar după moartea mea, cine se va încumeta să îndrăznească să o ia dela această mănăstire sau s-o vîndă în altă parte sau s-o facă să fie a sa, acela să fie blestemat de 318 părinți cei din Niceia și să fie la un loc cu Iuda și cu iudeii care au strigat : ia-l, ia-l, răstignește-l și sîngele lui asupra lor ; și să se afle la judecată cu cel de trei ori blestemat cu Arie și Evnomie și Dioscor și Sevir cel fără cap ¹⁾ și să stea la cumplita judecată a lui Hristos de gît cu cei cărora le spune Domnul : plecați dela mine, blestemaților în focul veșnic pregătit diavolului și îngerilor lui și să fie neiertat de noi, în veci, amin. În anul 7087 (1579) curgător, adică sub egumenul ... ²⁾ Visarion în zilele binecinstitorului Petru voevod ³⁾).

f. 1^v. Să să știe cînd am venit la mănăstire Neamțului, eu Amvrosie la sveti Gheorghie leșt 7267 (1759) și m-am călugărit august 15 la sintă Mărie ce mare.

f. 18^v. Scris-am eu erodiacon Filaret, luna martie 9 zile ve let 7232 (1724).

f. 105. Să să știe de cînd au murit părintele eroischimnic Mardarie de la Pocrov, starețul, 7243 (1735) ѡт рондѣстка Ісуса Христѣа (de la nașterea lui Iisus Hristos) 1<735>.

f. 122. Să să știe de cînde au prădat tătarăi țară Moldovii în dzilile lui Mihai voevod ⁴⁾ în domnie a 3-a (repetat pe verso).

¹⁾ Sever de Antiohia, patriarh monofizit (512—518), în jurul căruia s-au grupat euty-chienii despărțiți de Petrus Mongus în 482 și rămași cîtva timp fără conducător. Din această pricină au primit numele de ἀκέφαλοι (fără cap), epitet care aci este pus pe seama lui Sever.

²⁾ Nume răzuit.

³⁾ Petru Schiopul (1574—1579, 1582—1591).

⁴⁾ Mihai Racoviță (1715—1726).

f. 122^v. Să să știe de cînd s-au bătut niamțul cu brandiburdu, 7242 (1734) și l-au învins pe niamț.

f. 132^v. Много грѣшнѣи ѿмѣрѣе въ Нѣмцѣхъ лѣтъ × 3053 (Mult păcătosul monah Ambrosie de la Neamț, anul 7267 (1759)). Numele din botez Avraam.

f. 143^v. Много грѣшнѣи ѿмѣрѣе параклисѣархъ въ Нѣмцѣхъ, лѣтъ × 306 (Mult păcătosul Ambrosie paraclisiarh dela Neamțu, anul 7270 (1762)).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 3, 7^v, 92^v, 19, 25, 30^v, 38, 44^v, 50^v, 56^v, 63, 71, 77^v, 83, 88, 93^v, 98, 105^v, 110^v, 117, 123. Filigran: mistreț. La început 2 foi și la sfîrșit o foaie tipărită din slujba Acatistului în romînește, sec. XVIII. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

104.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 146 f. 21 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 1^v, 3^v, 5^v, 11^v.

Iațimirski nr. 32 (m-rea Neamț).

1. f. 1—78^v.

<Psaltirea>

Începe cu Psalmul 13; după f. 1^v lipsește o foaie cu Psalmii 15—17, apoi după f. 3 cu Psalmii 19—20, după f. 5 Psalmii 23—50, după f. 11 Psalmii 61—78.

f. 79—96^v. Е пѣтек вечерѣ ѣ недѣла поста, быкаетъ слоужба ꙗкоѿстоу прѣсвятѣхъ Богородицѣхъ (Vineri seara, săptămîna 5 a postului se face slujba. Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

2. f. 97—100^v. Канѣи молебѣи прѣсвятѣи Богородицѣхъ (Canon de rugăciune la preasfînta Născătoare de Dumnezeu).

3. f. 100^v—110^v. Канѣи молебѣи къ Господоу нашему Исусу Христу (Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos).

4. f. 111—146^v. Часословець нѣмѣхъ нощнѣхъ и дневнѣхъ слоужба по оуставоу прѣподобнаго оца нашего Савы (Ceaslov mic cuprinzînd slujba de noapte și de zi, după rînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 2. Pingărați leat 7225 (1717) iunie 22.

f. 5^v. Această Psaltire s-au legat în zilele lui igumen ...

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în culori la f. 12, 111. Filigran: mistreț. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hîrtie. 228 f. 28×19,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după 166^v. Iașimirski nr. 33 (m-rea Neamț).

<Octoih, partea I-a, glasurile I—IV>

f. 1—55^v. Octoihul glasul 1; lipsește sîmbăta și începutul utreniei de duminică, glasul 1; înc. <ЧЛОКЪ>КОЛЮБЕЦЪ ЦАРЬ СЫН НЕБЪ.

f. 56—107^v. Glasul II.

f. 108—166^v. Glasul III.

f. 167—228^v. Glasul IV. Începutul lipsește, precum și sfîrșitul.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Писа диако́н Симо́н от свѣта монасти́ръ Неме́цкомъ, вѣ́стѣ × 3985 (Am scris eu, diaconul Simon de la sfînta mănăstire Neamț, în anul 7166 (1658).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 56. 108. Filigran : foarfecă. 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hîrtie. 258 f. 28×30 cm. Sfîrșitul lipsește. Iașimirski nr. 34 (m-rea Neamț).

<Octoih, partea II-a, glasurile V—VIII>

f. 1—62^v. Glasul 5; înc. В сѣботѣ вечер, на малѣки вечерни... глас ѣ (Sîmbătă seara, la vecernia mică ... glasul 5).

f. 63—123. Glasul 6.

f. 123—183. Glasul 7.

f. 183—249. Glasul 8.

f. 249—250^v. Свѣтъи́ны съ еѡа́нгелскими самогласными а́и, творе́ніе кнр Лѣва Прѣмѣдрого (Svetilnele cu cele 11 samoglasnice evanghelice : opera lui chir Leon cel Preaînțelept). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 23. Cinstite și al nostru întru Hristos frate, Ioanichie egumene ot Neamțu.

f. 46—47. Pe marginea de jos a paginilor : Această sîntă carte este a sfintei mănăstiri a Neamțului anume Octoic, let 7253 (1745) april 21, în 21 (sic), Ghedeon ot Pocrov am scris aice în Octoic.

f. 94—101. Pe marginea de sus a paginilor : Pe această carte am învățat eu, Necolae și cu Andrii la părintele Mihail la mănăstirea Neamțului, în zilele marii sale Io Ioan Nicolae voevoda și mitropolit era în Eși mitropolitul Nechifor. Și învățăm noi la glasul 7 la sedelni; și umbla vă leato 7255 (1746) noem<brie> mesița 20 dni și era egumen [și era egumen i i

și Gavriil din satul Vindeoni. Și dacă cineva s-ar încumeta să o ia sau s-o vîndă, în afară de copiii și de rudele mele, să fie blestemat și de trei ori blestemat de sfinții apostoli și de 300 și 18 sfinți părinți purtători de Dumnezeu, cei dela Nicheia și de mîntuitorul Hristos. Această carte am legat-o și am îndreptat-o și am înfrumusețat-o, eu singur, diacul Ion din Țara Ungurească, lingă cetatea Sibiului și a plătit popa Lazăr și cu preoteasa lui, Nastasia, nepotul lui popa Filimon, din același sat Vindeoni, în anul 7150 (1642), luna iulie 12 zile, în zilele lui Ioan Vasilie voevod, domn al țării Moldovei).

Titlul și inițialele cu roșu. Ornament în trei culori la f. 1. Filigran : potcoavă cu cruce. 24—29 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

108.

Sec. XVI. Hîrtie. 207 f. 27,5×20 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc, precum și foi după f. 35^v, 90^v, 148^v.

Iațimirski nr. 37 (m-rea Neamț).

<Octoih prescurtat>

f. 1—28. Glasul 1 (lipsește începutul), începe cu glasul 1, Vecernia Mare de sîmbătă, înc. Кражи разрѣшникши съмнрениѣ.

Textul cuprinde cîntări alese din cele opt glasuri, care nu sînt așezate în ordinea lor numerică.

f. 198. СѢКѢННЫ БѢАГГЕАСКОИ И СТИХИРЬХЪ ВОСМЫМЪ ГЛАСОМЪ (Svetilnele Evangheliei și stihirile celor 8 glasuri).

Însemnări

f. 35^v. † Изколѣніѣ Ѡтца и съ поспѣшеніѣ Сына, съкрѣшеніѣ СѢКѢТАГО ДѢХѢ, съмъ кнѣга чѢС копна попъ ПѢТРЪ ѠТ КРѢЛОМѢНІИ РАДІ Ѡ ЗЛАТЪ ТѢТАРСКИХЪ, ЗА ДѢШЕ СКОЕ И ЗА ЖИНА ЕГО И ЗА ЧѢДЕХЪ ЕГО.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului, săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte pe care a cumpărat-o popa Pătru din Cîrlomănești pentru 50 de zloți tătărești pentru sufletul său și al soției lui și al copiilor lui). (Sec. XVII).

† Изколѣніѣ Ѡтца и съ поспѣшеніѣ Сына, съкрѣшеніѣ СѢКѢТАГО ДѢХѢ, съмъ кнѣга чѢС копна Итатор ѠТ ХРѢБОР РАДІ Ѡ ЗЛАТЪ ТАТАРСКИХЪ ЗА ДѢШЕ СКОЕ И ЗА ЖИНА ЕГО И ЗА ЧѢДЕХЪ ЕГО И ДАДИТИ КЪ ЦРѢККИ ѠТ КРѢЛОМѢНІИ.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte pe care a cumpărat-o Itator <sic> dela Hribor pentru 30 de zloți tătărești, pentru sufletul său și al soției lui și al copiilor lui și a dat-o în biserica dela Cîrlomănești).

(Urmează fragmente de rugăciuni de aceeași mînă). Sec. XVII.

f. 36^v—37. Изволеніе ѿтца и съ поспѣшеніе и Сына и съвършеніе и Свѣтаго Дѣла, сіа книга именованъ Ангелесъ иже спилъ попъ Пѣтръ ѿт Кръломънѣце и кадитъ емѣ ѿ златъ татарскѣхъ за дѣша сколъ и попадіа Пѣрасканъ и чадіе еѣо.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și săvîrșirea Sfîntului Duh, această carte anume Angheres, a răscumpărat-o popa Pătru din Cîrlo-mănești și a plătit-o 30 de zloți tătărești pentru sufletul său și al preotesii Părasca și al copiilor lui). (Sec. XVII).

f. 98. К лѣтѣ × 7118 (1610).

f. 105. Această să știe : de cînd am scris eu, Necu<la>i diac pe această carte ce era carte a bisericii ot Timișești, adecă eu sînt diac ot Cîrstești, let 7256 (1748) mai 2, Naculai diac.

f. 203^v—205. Această sîntă carte ce să camă Oftoic, dată în sama lui Ichim, să învețe pe dînsa, să să știe. (Sec. XVIII început).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Erodiacon Tofil ot Neamțu.

Să să știe de cînd au venit nemții în cetate, 7225 (1717).

Să să știe de cînd m-am călugărit eu, Tofil ot Neamț v leat 7213 (1705).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : potcoavă înică. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—40^v, II, 41—88^v, III, f. 89—90^v, IV, 91—207^v). 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

109.

Sec. XVIII. Hirtie. 136 f. 14×9 cm.

Iațimirski nr. 38 (m-rea Neamț). Îl datează din secolele XVII—XVIII)

<Octoih>

f. 1—16. Glasul 1, înc. На велицѣхъ вечерньхъ, гласъ ѿ (La Vecernia Mare, glasul 1).

f. 1^v. Albă cu fragmente de rugăciune, scrise posterior.

f. 16—28. Glasul 2.

f. 29—42. Glasul 3.

f. 43—59. Glasul 4.

f. 59^v—74^v. Glasul 5.

f. 74^v—88. Glasul 6.

f. 88—101^v. Glasul 7.

f. 102—116^v. Glasul 8.

Octoiul conține numai cîntările unei singure vecernii mari pe fiecare glas.

f. 116^v—134. Свѣтилыи и стѣхирѣхъ Евангелѣскыи всѣмъ гласомъ, творение Аѣма Прѣмудраго (Svetilnele și stihirile Evangheliei; facerea lui Leon cel Prea Înțelept).

f. 134^v. Fragment din viețile sfinților, înc. Іа вистѣр Костантинъ царю (Eu, vistierul împăratului Constantin).

f. 135. Rugăciune în românește (adaos sec. XVIII).

f. 135^v—136. Rugăciune în l. slavă.

f. 136^v. Cu însemnări.

Însemnări

f. 136^v. Acest Osmoglasnec este diaconului Vasi<lie> dila Thoader Podornic. (Sec. XVIII).

Pe coperta din urmă, partea interioară. Ca să s<ă> știe : acest Osmoglasnic că l-am dat fiul-mieu, lui Vasile, ca să-mi fie mie pomană după săvârșitul meu, leat 7234 (1726), februarie 27. Az <eu> Toader dascăl.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și negru lemn, cu ornamente stilizate. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la mănăstirea Neamț.

110.

Sec. XVIII (inceputu). Hirtie. 71 f. 15 × 9,5 cm.

Iațimirski nr. 39 (m-rea Neamț).

<Octoih>

f. 1. Înc. : Съ Богомъ починаемъ Осмогласникъ (Cu Dumnezeu, începem Osmoglasnicul). Deasupra : <Глас> перъкин (Glasul întâi) și dedesupt românește, scris, se pare, de scriitorul manuscrisului : Cu ajutorul lui Dumnezeu.

f. 1—10. Glasul 1.

f. 10^v—19. Glasul 2.

f. 19—27. Glasul 3.

f. 27^v—35^v. Glasul 4.

f. 35^v—44^v. Glasul 5.

f. 44^v—51^v. Glasul 6.

f. 52—58^v. Glasul 7.

f. 58^v—65. Glasul 8.

Octoihul cuprinde numai o vecernie mare pentru fiecare glas.

f. 65^v—69^v. Titlu românesc, textul slav : Podobiile pe opt glasuri; înc. Гласъ перъкин.

f. 70—71^v. Albe.

Însemnări

f. 1. Această car<te> esti a părintelui Dimitriia.

Inițiale cu roșu. Ornament grosolan la f. 1. 16 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

111.

Sec. XVI. Hirtie. 346 f. 32×20 cm.

Iațimirski nr. 40 (m-reă Neamț).

<Triod al Postului>

f. 1. Titlu : Тръпѣснецъ съ Богомъ начинаемъ, неделя же ѿ мѣтарни и фарисей (Triodul, începem cu Dumnezeu, duminica vameșului și fariseului).

(Urmează cîntările pe toate săptămînile postului mare f. 1—330).

f. 330—344. Сѣднаны ѿт Осмогласника ажже поемъ на прѣкыхъ стихословіахъ святыхъ мѣцѣ (Sedilnele din Osmoglasnic, care le cîntăm la primele stihologii ale postului de 40 de zile).

f. 344^v—346. Пѣнія трѣнчна, нѣже поемъ въ великия пост (Cîntările Treimei, pe care le cîntăm în postul mare).

f. 346^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 346^v. Възъ грѣшныи Никола цръковника ѿт трѣга Іаскаго по срѣдѣ трѣга господарскыхъ цръковъ, исписаль Тринѣда рекомыи Митаръ Фаресей. Ѣтци и братія моа, прочитате и благословите, а не клѣнките и простѣ мѣ грѣшнаго. Амин.

(Eu, păcătosul Nicolae țircovnic din tîrgul Iași, al bisericelor domnești din mijlocul tîrgului, am scris Triodul numit Vameș-Fariseu. Părinți și frații mei, citiți și binecuvîntați, iar nu blestemați și iertați-mă pe mine, păcătosul, amin). (Sec. XVI).

Măi jos, pe aceeași pagină :

Сіа книга рекоміе Митар-Фарисей платиа монахъ Іованикіе Скстар, запокри ради дѣше свое и за дѣше родителе его, в лѣто × зрѣме, мѣсѣца мартъ кѣ дѣны.

(Această carte numită Vameș-Fariseu a plătit-o monahul Ioanichie Scutar, să fie legată, pentru sufletul său și pentru sufletul părinților lui, în anul 7145 (1637) luna martie 21 zile).

Titluri și inițiale în roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : mistreț. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate și icoana răstignirii gravată. După Iațimirski, în legătură s-ar fi aflat cîteva file dintr-un manuscris slav pe pergament din sec. XIII—XIV; azi aceste file lipsesc. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI (început). Hirtie. 266 f. 26,5×18 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 41 (în-rea Neamț). Îl datează din sec. XV; scrisul este mai probabil din sec. XVI la început.

<Triod-Penticostar>

Începutul lipsește; înc **ВѢТЪКЪ ТРОИ ЗАКЛАТЪ ТА ПРѢЖДЕ КОНЧИНЫ СВОЕ** (Începe cu Vecernia mică din simbăta lui Lazăr).

Textul urmează neîntrerupt pînă la duminica Tuturor Sfinților (f. 1—266).

f. 266^v. Cu însemnări.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

Cu roșu la sfîrșitul textului.

ЯЗЪ БРАТѢИ МНОВО ГРѢШНИИ (Eu Bratei mult păcătosul).

f. 266^v. **СІА КНИГА ВѢНОВИ СѦ ВЪ ЛѢТЪ × ЗПѦ ПАРӨЕНІЕМЪ ЕРОМОНАХУМЪ КЪ МѢСАЦЪ ГЕНШАРИЕ И ПЛАТИ ЕСТЬ МОНАХЪ ѲЕОДОРЪ ЗА СВОЕ ПРАКОЕ СТѢЖАНІЕ, ДА БЖДЕТЪ ЕМУ ПАМѦТЪ И РОДИТЕЛЕМЪ ЕГО.**

(Această carte s-a înnoit în anul 7081 (1573) de Partenie eromonah în luna ianuarie și a plătit monahul Theodor din dreapta lui agonisită, să-i fie lui pomană și părinților lui).

† **СІА КНИГА ВѢНОВИ СѦ ЛѢТЪ × ЗРПѦ ИФРОСИНЪ УТЪ ДОБРОКЕЦЪ ЕРОМОНАХОМЪ КЪ МѢСАЦЪ МАРТЪ И ПЛАТИ ЕСТЬ ЕРЕНЪ ИВНАШКЪ ЗА СВОЕ ПРАКОЕ СТѢЖАНІЕ, ДА БЖДЕТЪ ЕМУ ПАМѦТЪ И РОДИТЕЛЕМЪ ЕГО.**

(Această carte a înnoit-o în anul 7185 (1677) Ifrosin de la Dobrovăț ieromonah, în luna martie și a plătit preotul Ionașcu din dreapta lui agonisită, să-i fie lui pomană și părinților lui).

Pe coperta din urmă, partea interioară:

Să să știe că aceste 2 Trioade Țviatnaia i Postna s-au fost dat la Nicolae sulger la Uricheni de 12 ani, de s-au ținut și l-au străcat de tot și ei n-au dat nimic la mănăstire, să aibă plată.

Pahomie episcop (ss) (încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: inimă cu săgeată. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hirtie. 332 f. 30,5×20,5 cm.

Iațimirski nr. 42 (în-rea Neamț).

<Penticostar>

Înc.: **В ПАТЕКЪ С НЕДЕЛЪ ПОСТА КЕЛКАГО** (Vineri în a 6-a săptămînă a postului mare).

Urmează textul pînă la sfîrșit cu cîntările pe fiecare zi; duminicile cu titluri în roșu cu litere mai mari, pînă la a 8-a duminică după Paști (dumineca Tuturor Sfinților), pînă la sfîrșitul volumului.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Θεωφιλ εππισκωп ρομανскин и галадскин (Theofil episcop de Roman și de Galați¹).

Să să știe de cînd au șezut părinte Ionichie episcop la Roman leat 7255 (1746), septembrie 15 și șoltuz ... (*ilizibil*). (Cuvintele „și șoltuz ...” șterse cu cerneală neagră).

Să să știe de cînd s-au pus preosfințitul svinție sa părintele Ioni-chie episcop Romanului, leat 7255 (1746) septembrie 15 εγο εγραψε (eu am scris).

f. 332^v. Acest Penticostar l-am legat eu, ermonah Agathon ot Agapia, cu cheltuiala lui Ghedeon elisiaș ot Neamțu în dzilele lui Gri-gorie vodă Ghica leat 7239 (1731) mai 26 dni și iaste a svintei mănăstiri a Neamțului.

Acest Triod este legat de Gheorghie cu cheltueala mănăstiri, cu osteneala Isaiei igumen ... Leat 7225 (1717) mai 22.

Să se știe de cînd am început a spune pe această carte.

Coperta din urmă, partea interioară: Въ дни (În zilele lui) Ioan Gligori Ghica voevod, a cincilea an a domniei sale, am scris, meseța anuar 9.

Să să știe, cînd am prohtit eu aice pe ceastă svîntă carte canonul Floriilor, la let 7255 (1747) april 12.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: mistreț. 29 rinduri pe pagină. Semiuncială, Legă-tură veche în piele și lemn cu icoana Mintuitorului gravată. Scris în Moldova. Slavă biseri-cească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

114.

Sec. XVI. Hîrtie. 247 l. 21 × 13 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski nr. 43 (m-rea Neamț).

<Antologhion>

Începe cu slujba sfintului Trifon pe ziua de 1 februarie, urmată la f. 2^v de viața aceluiași sfînt. Începutul lipsește; înc. f. 1^v: МЖЧЕННЫМЪ И ТА ПОСТЪ ДСЪХЪ МОН...

Urmează slujbe de sfinți în ordinea calendarului, o parte din ele urmate de sinaxarele canoanelor.

f. 38^v. Albă.

Merge pînă la 29 august (Tăierea capului sf. Ioan-Botezătorul).

¹) Theofil, episcop de Roman (1743—1746).

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Попа Гирасим от Дѣвнижнѣ в лѣто × 390̄ (Popa Gherasim dela Dăvideni, în anul 7109 (1601).

Titluri și inițiale cu roșu și galben. Ornamente în roșu și galben la f. 138, 211, 239^v, 240^v, 25 rînduri pe pagină. Semiuncială cu influențe de cursivă. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

115.

Sec. XVI. Hirtie. 174 f. 34 × 22 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc; foarte rupt, lipsesc foi după f. 6^v, 12^v, 18^v, 24^v, 32^v, 36^v, 41^v, 51^v, 56^v, 84^v, 90^v, 141^v, 160^v, 170^v. 171^v.

Iațimirski nr. 44 (m-rea Neamț).

<Antologhion>

Cuprinde slujbele sărbătorilor începînd cu cele din luna septembrie pînă la 6 ianuarie (Bobotează). Urmează apoi, f. 150, slujba sfinților Petru și Pavel (29 iunie).

f. 1. Slujba sfinților Ioachim și Ana (9 septembrie), începutul lipsește, înc. : Бѣ дастъ ли Господь о дѣшевленихъ полатѣхъ.

f. 1—149. Sărbătorile pe rînd pînă la 6 Ianuarie (Boboteaza).

f. 150—160^v. Slujba sfinților Petru și Pavel (29 iunie); la sfîrșitul f. 160^v, scris mare cu roșu конецъ = sfîrșit.

f. 161—165^v. După o lacună, urmează slujba celor 40 de mucenici (începutul lipsește).

f. 166—174^v. Slujba Bunei Vestiri (25 martie).

Pe marginile foilor traduceri ale unor pasaje din liturghiile sfinților, în limba romînă (sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă. 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

116.

Sec. XVI (a doua jumătate). 312 f. 31 × 21 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 45 (m-rea Neamț)

<Antologhion>

Începe cu slujba sfinților Ioachim și Ana (9 septembrie).

f. 1. Începutul lipsește; înc. Теченіе съкръшникше и вържъ съблодоуша.

Urmează slujbele tuturor sărbătorilor mobile în legătură cu Paștile; se termină cu slujba Înălțării.

Însemnări

f. 212^v. Să se știe această sfântă carti a cui este și de unde este, că este din Fărcașe și-i a preutului Pavelu din ot tam (de acolo) și au dat-o po-mană în Broșteni la biserică, unde este hramul bisericii sveti Necolai.

Titluri și inițiale cu roșu Filigran : mistreț, 29 rinduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată), cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

117.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie, 235 f. 10×8 cm. Numerotația veche 229 f. (numere repetate). După descrierea lui Iațimirski, manuscrisul cuprindea 250 foi, azi ultimele 15 foi lipsesc. Lipsește de asemenea începutul.

Iațimurski nr. 46 (m-rea Neamț) (Îl socoate de la începutul sec. XVII-lea ; după scris este din a doua jumătate a sec. XVI).

1. <Antologhion> (f. 1—206)

f. 1. Începe cu slujba nașterii lui Hristos (25 decembrie) începutul lipsește, inc. : *Клонъ небеса съхощитъ сегоже*.

Urmează slujbele sărbătorilor mari în ordinea calendarului, până la Înălțarea sfintei cruci (14 septembrie), f. 1—206.

2. < Rugăciuni în limba slavonă cu titluri în slavă și română > (f. 206—313).

f. 206. *За здравіе господа* Pentru sănătate doamnei.

f. 207. *За здравіе отрочатъ* Pentru sănătate cuconilor.

f. 208^v. *За здравіе отроковцямъ* Pentru sănătate făciorților.

f. 211. *Болѣхромъ* (boierilor) <fără traducere>

f. 214. *Стихари и подобны избранны комю аще приключитъ сѧ* (Stiharii și podobii alese cui dacă i se întâmplă). Subtitlu romînesc : Pentru mila lui Dumnedzău.

f. 218^v. *Честномуу кръстоу* (cinstitei cruci).

f. 219^v. *Скѣтомуу пророкоу и прѣдѣлѣтии и Кръстителю Іуанноу* Pentru ruga lui Ioan Cr<i>st<ite>l.

f. 220^v. *Аггеломъ* (îngerilor).

f. 221^v. *Скѣтымъ апостолымъ* Pentru ruga apostolilor.

f. 222^v. *Titlu numai în romînește* : Pentru ruga proorocului.

f. 223^v. *Скѣтомуу Гевргіѣ* (sfintului Gheorghe) fără trad. rom.

f. 223^v—224. *Скѣтомуу великомъченику Дмитрію* Pentru ruga lui s-tii Dimitrie.

f. 225^v. *И прочіимъ скѣтымъ мѣченикомъ* Pentru ruga și altor mucenici.

f. 226. *Скѣтомуу Іуанноу Нокѣому* Pentru ruga lui svtii Ioannu Novii, inc. *Днѣ цръкви тръжѣствѣтъ*.

f. 226^v. СКАТЫМЪ ТРЕМЪ СКАТИТЕЛЕМЪ Pentru ruga a trei mare s<ve>t<ite>l<i>.

f. 227^v. СКАТОМОУ НИКОЛАЮ Pentru ruga lui stii Nicolae.

f. 229. ПРѢПОДОБНЫМЪ ОТЕЦЕМЪ Pentru ruga a otților (sic = părinților).

f. 229^v. СКАТЫМЪ ПРѢОТЕЦЕМЪ Pentru ruga a preoților (i-e: strămoșilor).

f. 230^v. ПРѢПОДОБНЫМЪ ЖЕНАМЪ Pentru ruga a fâmei preapodobnice.

f. 232^v. ПРѢПОДОБНѢИ ПАРАСКѢИ Pentru ruga a preapodobnei Paraschivi. inc. О ДЕСНѢХЪ СПАСА ПРѢДСТА.

f. 233. КЪСКЪ СКАТЫМЪ Pentru ruga a tuturor svenților.

f. 234. О ЗАРАКѢИ ПОРАДОУ КЪСКЪХЪ АЩЕЛИ ЕСТЬ ПОСТЪ (Pentru sănătatea pe rînd, a tuturor, dacă este în post). ЗА ЗАРАКѢИ ДЕСПОТОУ РЪЦИ СІЕ Pentru sănătate domnilor. Sfirșitul lipsește.

La foile ce lipsesc la sfirșit, după descrierea lui Iațimirski, se mai găseau rugăciuni: „pentru sănătatea maice a lui vodă, pentru sănătate doamnei, pentru sănătate cuconilor, pentru sănătate a fecioriților, pentru sănătate voinicilor, pentru a tuturor creștinilor, cînd vor vrea să <se> scoale de la masă, cînd vor vrea să încalece.”.

O parte din aceste rugăciuni sînt publicate de episcopul Ghenadie, în „Biserica ortodoxă romînă”, VIII (1884), p. 843—850 și 942—964 și de P. Syrku, Литургическіе труды патріарха Евфимія Терновскаго (Opere liturgice ale patriarhului Eftimie de Tîrnova), St. Petersburg, 1890, p. XXXVI.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamet în roșu la f. 214. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în pînză și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară (cu titluri în romînește). De la mănăstirea Neamț.

113.

Sec. XVII. Hirtie. 320 f. 14,5×19,5 cm. Începutul și sfirșitul lipsesc.

Iațimirski nr. 47 (m-reă Neamț).

1. <Antologhion> (f. 1—310)

Începe cu slujba Nașterii lui Hristos (25 decembrie). Începutul lipsește, f. 1 inc.: . . . ШЕМЪ КЪЗДНИГЪ ЖЪ КЪСНЪ РОГЪ НАШЪ, СКАТЪ ЕСИ ГОСПОДИ.

Urmează slujbele sărbătorilor pînă la Înălțarea sfintei cruci (f. 1—310).

2. f. 310^v—312. ЧИНЪ НА СКАТОЕ БОГОЯВЛЕНІЕ (Rînduiala sfintei Bobotezi).

3. f. 312^v—320^v. ПРИПѢЛА НА КЪСКЪХЪ КЛАДИЧНЫХЪ И БОГОРОДИЧНЫХЪ ПРАЗДНИКЪ И КЪСКЪМЪ ПРѢПОДОБНЫМЪ ОТЕЦЕМЪ ВЕЛИКЫМЪ И СКАТИТЕЛЕМЪ ВЕЛИКЫМЪ,

избранным мучеником и въскъм нарочитым святым припѣваѣца сѧ съ
избраннымъ псалмомъ (Pripele la toate praznicele împărătești și ale Născă-
toarei de Dumnezeu și la toți părinții mari preacuvioși și la mari ierarhi,
la mucenici aleși și la toți sfinții însemnați, se cîntă cu psalmi aleși). Sfir-
șitul lipsește.

Însemnări.

f. 138^v. $\text{ЛѢТ} \times \overline{\text{ЗСКГ}}$ (anul 7223 (1715)).

f. 320^v. Ermonah Ioil.

Titluri și inițiale cu roșu. 12 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și
lemn cu icoana răstignirii gravată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-
bulgară. De la mănăstirea Neamț.

119.

1602 <data pe legătura manuscrisului corespunde cu filigranul și cu scrisul>. Hirtie.
210 f. 34,5 × 21,5 cm. Lipsesc foi după 167^v.

Iașimirski nr. 48 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna septembrie>

Titlul pe coperta exterioară, scris cu litere de aur pe piele. МѢ-
 $\text{САЦЪ СЕПТЕКРІН, РОКС} \times \overline{\text{АХК}}$ (Luna septembrie, anul 1602). (Luna este a Mi-
neiului).

f. 1—167^v. Începe cu sluba lui Simion Stilpnicul, 1 septembrie și
urmează cu slujbele tuturor sfinților pe rînd din luna septembrie.

După f. 167^v lipsesc cîteva pagini din slujba mucenicului Grigore
al Armeniei (30 septembrie), cu care se termină slujbele sfinților pe luna
septembrie).

f. 168—210. Sinaxarele canoanelor din septembrie. Titlu: МѢСАЦЪ
 $\text{СЕПТЕКРІН РЕКОМЫН ИМАЕТ ДНІН ѿ, ДНѦ ИМАЕТЪ ЧАСЪ КІ, А НОЩА КІ}$ (Luna numită
septembrie are 30 de zile, ziua are 12 ceasuri, iar noaptea 12).

Cuprinde și unii sfinți slavi.

f. 176. $\text{КѢ ТѢЖЕ ДЕНЬ СТРАСТЬ ОУБІЕНІЕ ГЛѢБА КНАСА СЫНА КОЛОДИМЕРОВА}$
(În aceeași zi (5 septembrie) uciderea cneazului Gleb, fiul lui Volodimir).

f. 206^v. $\text{КѢ ТѢЖЕ ДНѦ СТРАСТЬ СВАТАГО БѢЦСЛАВА КНАСА ЧЕСКАГО}$
(În aceeași zi (28 septembrie) patimile sfîntului Viaceslav, cneazul cehilor).

f. 210^v. Albă.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: $\text{† ІѦ ШЕФАНЪ ВОЕВОДА БОЖІЮ}$
 $\text{МИЛОСТІЮ ГОСПОДАРА ЗЕМАНЪ МОЛДАВСКОН ДАД СІЕ} \langle \text{В ЛѢТ} \times \overline{\text{ЗРКА}} \rangle$ (Io Ștefan
voevod¹), din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei a dat aceasta
<în anul 7121—(1613)>.

²) Ștefan Tomșa, în prima domnie (1611—1615).

Partea între paranteze după catalogul lui Iațimirski, deoarece azi e acoperită cu o etichetă.

Pe foaia liminară nenumerotată : † Mihail am scris. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 32 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente în aur. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară, cu influențe rusești. De la mănăstirea Neamț.

120.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie 248 f. 31 × 20 cm. Lipsesc foi după f. 74^v. Cele mai multe foi rupte pe margine și reparate ulterior.

Iațimirski nr. 49 (m-rea Neamț). (Îl datează din sec. XV. În genere, manuscrisele moldovenești cu filigrana mistrețului sînt din anii 1570—1620).

<Minei pe octombrie>

f. 1—244. Slujbele sfinților din luna octombrie, începînd cu slujba apostolului Andrei și a sfințitului mucenic Anania și a lui Roman cîntărețul, pînă la sfîrșitul lunii.

Sinaxarele canoanelor însoțesc slujbele lor.

f. 157^v. Albă.

f. 244^v—248^v. Cu titlu separat : Служба прѣподобни Параскеви (Slujba preacuvioasei Paraschiva).

Însemnări

f. 248^v. Сіа книга рекоміе Минею вѣтковіе платил монахъ Іоанникіе, скстар Немаинскіи монастыр, запокри к лѣт x зрмѣ мѣсца март ка дньи (Această carte numită Minei pe octombrie a plătit-o monahul Ioanichie, scutarul mănăstirii Neamț, pentru a fi legată, în anul 7145 (1637), luna martie 21 zile).

Etichetă pe copertă : Mineiu bulgărescu de luna lui octomvrie (sec. XVII—XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : mistreț. F. 229—229^v scrise de altă mînă. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

121.

Sec. XV. Hirtie. 283 f. 27 × 19,5 cm. Lipsesc o pagină după f. 239^v și mai multe foi la sfîrșit.

Iațimirski nr. 50 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna decembrie>

f. 1—283^v. Începe cu slujba sf. Naum (1 decembrie) și urmează cu ale tuturor sfinților din luna decembrie pînă la sfîrșit. Sinaxarele canoanelor urmează după fiecare slujbă.

Însemnări

Pe coperta de la urmă, partea interioară : Vasile diiac (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și negru la f. 1. Filigran : oval cu spirală. 30 rinduri pe pagină. Semiunicală. Legătură artistică în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

122.

1445 (f. 208^v). Hirtie. 208 f. 27 × 20 cm.

Iașimirski nr. 50 (în-rea Neamț).

<Minei pe luna februarie>

f. 1—208^v. Înc. *Мѣсѣца фекрѣсарѣ ѿ, прѣдъ праздниѣко Сръктенѣя Господѣа нашего Исуса Христа и свѣтаго мѣченика Трифона* (Luna februarie 1, înainte de prăznuirea Întîmpinării Domnului nostru Iisus Hristos și a sfîntului mucenic Trifon).

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna februarie în ordinea calendarului, pînă la sfîrșit. Sinaxarele canoanelor, urmează, cu lipsuri, după fiecare slujbă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 208^v. † *Гаврила исписа сѣхъ книга къ лѣтѣхъ ѿ сѣнѣ* (Gavriil a scris această carte în anul 6953 (1445)).

Alte însemnări

f. 5^v. Ion diacu, leat 7251 (1743).

f. 14. Să să știe de că<n>du am se<r>is eu, Ion diiacu, leat 7251 (1743).

f. 208^v. februarie 16, leat 7251 (1743).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 1. Filigran : foarfece. 30 rinduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de diacul Gavril de la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

123.

1447 (f. 226^v). Hirtie. 226 f. 28,5 × 21 cm. Lipsește începutul.

Iașimirski nr. 52 (în-rea Neamț).

<Minei pe luna martie>

f. 1. Începe cu slujba sfintei Evdochia (1 martie). Lipsește începutul; înc. ... *Рокати и дѣшамъ нашимъ велижъ милостъ*.

Primul subtitlu la f. 2 : Мѣсѣць мартіе иматъ дѣни ѿдѣ, дѣнь иматъ часъ ѿ и ноць ѿ. Прологъ (Luna martie are 31 zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12. Prolog ¹⁾).

Urmează toate slujbele sfinților din luna martie, pînă la sfîrșit, iar sinaxarele canoanelor sînt trecute împreună cu fiecare slujbă, înainte sau după.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 226^v. † Гавріилъ исписа сѣи коматъ Миней въ лѣтъ × ѿцѣ (Gavriil a scris această bucată de Minei în anul 6955 (1447).

Dedesupt, pe aceeași pagină : Послѣдованъ быстъ сѣи Миней въ лѣтъ × ѿцѣ (Acest Minei a fost continuat în anul 6970 (1463).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trifoi. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Gavril diacul de la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

124.

1574 (f. 181). Hirtie. 181 f 32×21,5 cm.

Iațimirski nr. 53 (m-rea Neamț).

< Minei pe luna aprilie >

f. 1. Înc. : Мѣсѣца априліа ѿ, прѣподобныа матере нашѣ Маріѣ Египтѣнына (luna aprilie 1, preacuvioasa maica noastră Maria Egipteanca). Urmează (f. 1—189^v) toate slujbele sfinților pe luna aprilie, pînă la sfîrșitul lunii.

f. 130—180^v. Sinaxarele canoanelor din luna aprilie, înc. Мѣсѣца априліе иматъ дѣни ѿ, дѣнь иматъ часъ ѿ, а ноць ѿ. (Luna aprilie are 30 zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

f. 181—181^v. Au fost albe, pe care s-au scris însemnări.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 181. Изволеніемъ ѿтца и съ послѣшеніемъ Сына и съвършеніемъ Свѣтаго Дѣла, исписа сѣи Миней мѣсѣць априлъ съ помощіа Божіеа, ржкожъ многогрѣшнаго раба Божіи Трифанъ бывшаго еренъ и коупниа ѿт него братъ его монахъ Мисанъ за кѣ златъ и даде его въ мѣлѣсѣ сѣбѣ и за дѣши своенъ, въ Немецкомъ монастырѣ идеже естъ Храмъ свѣтаго Бѣшеніе Господа Бога и Спаса нашего Ісуса Христа и въ дѣни господинѣи нашѣи Іванъ Петръ коекогда господаръ земли Молдавсконъ, егда прѣидѣша поганѣи Тѣурци и Тѣтари и оубиша Іванъ коекогда и кѣси конъ его и коекаша землю Молдавсконъ кѣлѣше половина. ѿ лѣтъ × зпѣ мѣсѣца августъ ѿ дѣни въ часъ ѿ-тѣи.

¹⁾ Prolog înseamnă viață de sfinți.

ВѢЩИ И БРАТІЕ, АЩЕ КТО ВЪТЪ КАС МЕТЪ ЧЪСТИ НА НЕГО, А ВИ ПРОСТИТЕ НАС
И ПОМИНАТЕ НАС КЪ СКАТІУХЪ СЛЪЖБАХЪ И АЩЕ КТО КЪСХОЩЕТЪ КЪЗЪТИ ВЪТЪ СКАТОН
МОНАСТІРЪ, ДА БЪДЕТЪ НЕПРОЩЕНЪ ВЪТЪ БОГА.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, s-a scris acest Minei pe luna aprilie, cu ajutorul lui Dumnezeu, cu mîna mult păcătosului robul lui Dumnezeu, Trifan, fost preot și l-a cumpărat de la dînsul fratele lui, monahul Misail, pentru 25 de zloți și a dat pentru rugăciunea sa și pentru sufletul său la mănăstirea Neamțului, unde este hramul sfintei înălțări a Domnului Dumnezeu și Mintuitorului nostru Iisus Hristos și în zilele domnului nostru, Ioan Petru voevod, domn al țării Moldovei, cînd au venit păgînii turci și tătari și au omorît pe Ion voevod și pe toți oștenii lui și au prădat țara Moldovei mai mult de jumătate, în anul 7082 (1574) luna august 12 zile în ceasul al 9-lea.

Părinți și frați, dacă cineva dintre voi va citi pe dînsul, iar voi iertați-ne și pomeniți-ne în sfintele slujbe. Iar dacă cineva o va lua de la sfînta mănăstire, să fie neiertat de Dumnezeu).

f. 181^v. Acest Minea este al sfintei mănăstiri Neamțului și cine l-ar tăgădui, să nu-l spue unde s-ar afla, să fie afurisit. (Sec. XVIII).

Ierodiacon Io Iorest ot Niamțъ к акѣхъ × ѿснѣхъ мѣсѣца апрѣла ѿ (în anul 7253 (1744) luna april 9). Să să știi de cîndu m-am călugărit aicea la sfînta mănăstire Niamțul, în dzilele mării sale Ioan Costandin Nicolaiu voevod, fiind mitropolit țărâi chir Nечифор Morăian și m-au călugărit sfînția sa, chir Macarii egumen Niamțului și m-au făcut diiacon sfînția sa chir Varlaam episcop Radavъsъcoi (de Rădăuți) leat 7252 (1744) mesița fevruarie 17.

Pe coperta din urmă, partea interioară : Ierodiiacn Iorest ot Niamțu.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă mică și mistreț. 26 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Trifan, fost preot. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

125.

Sec. XV. Hîrtie. 216 f. 27,5×20 cm. 'Lipsește începutul. f. 215—216^v urmează după f. 154.

Iațimirski nr. 54 (m-rea Neamț).

<Minei pe luna mai>

f. 1. Slujba prorocului Ieremia. Începutul lipsește; inc. : ...калкн-
нынъ къ рѣкъ къкрѣже тобожъ прѣчестѣа...

Primul subtitlu la f. 2 : Мѣсѣца маѣа имѣтъ дѣни 31, дѣнь имѣтъ часъ 14, а ноць 1 (Luna mai are 31 zile, ziua are 14 ceasuri, iar noaptea 10).

Urmează toate slujbele sfînților din luna mai (f. 1—213^v).

f. 155. Inc. : Мѣсѧца тогожде ꙗ́, прѣподобнаго ѡтца нашего Симеона Стѣпника иже к Дивнигорѣ. (Aceeși lună, în 24, a preacuviosului părintelui nostru Simion Stîlpticul, cel din Muntele Minunat).

Slujba sf. Simeon Stîlpticul, 24 mai, începe la f. 154, dar la f. 155—167^v s-au intercalat foi din alt manuscris din sec. XVI, care cuprind slujba aceluiași sfînt în altă formă. După f. 154, trebuie să urmeze, f. 215—216 care fac parte din canonul acelei zile, apoi f. 168—171, care și ele fac parte din slujba sf. Simion Stîlpticul în redacția manuscrisului din sec. XV-lea.

După terminarea slujbelor de sfinți, pînă la 31 mai urmează, ca un adaus separat la f. 214, slujba sf. Pahomie : СѢТОМЪ ПАХОМІЮ, слава, глас Ѣ (sfîntului Pahomie, slavă, glasul 6).

f. 214^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : turn și foarfece. Scris de două mîini. (f. 155—167^v sînt intercalate din alt manuscris din sec. XVI-lea în interiorul manuscrisului din sec. XV-lea.) 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

126.

Sec. XV. Hîrtie. 168 f. 26×20 cm.

Iațimirski nr. 55 (m-rea Neamț).

<Мінеі пе luna mai>

f. 1—119. Slujbele sfinților pe luna, inc. : Мѣсѧца мана ѧ, сѢТАГО пророка Іереміа (luna mai 1, sfîntul proroc Ieremia). Urmează toate slujbele în ordinea calendarului pînă la 31 mai.

f. 120—168. Sinaxarele canoanelor din luna mai. Titlu : Мѣсѧца мана нмѧт дѣни ѧѧ, дѣнь нмѧт час ѧѧ, а ноцѣ ѧѧ (luna mai are 31 zile, ziua are 14 ceasuri, iar noaptea 10).

f. 168^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu, verde și albastru. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 120. Filigrane : balanță și turn. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

127.

Sec. XVI. Hîrtie. 203 f. 28×20 cm.

Iațimirski nr. 56 (m-rea Neamț).

<Мінеі пе luna august>

f. 1—153. Slujba sfinților pe luna august : Мѣсѧца августѧ ѧ, сѢТѣх ѧѧ Мѧккавѧ и ѡчнтѣлѣ нѣхъ Сѧвѧзара и матѣре нѣхъ Соломонѧ (luna

-august 1, a sfinților 7 Macabei, a învățătorului lor Eleazar și a mamei lor Solomonia). Urmează slujbele sfinților din luna august în ordinea calendarului.

f. 154—203. Sinaxarele canoanelor din luna august. inc. *Мѣсѣца августъ имѣтъ дѣиинъ 18, дѣиинъ имѣтъ часъ 11, а ноцѣ 11* (luna august are 31 de zile, ziua are 13 ceasuri, iar noaptea 11).

Urmează viețile sfinților din luna august în ordinea calendarului.

f. 203. Albă, cu însemnări posterioare.

Însemnări

f. 203. *Іеродіакон Іоверѣтъ к лѣтъ × 3884 мѣсѣца іюнію 15, к дѣиинъ Іоанъ К<о>с<тантина> Н<икола>е а крестоу да* (Ierodiacon Iorestu în anul 7251 (1743) luna iunie 26, în zilele lui Ioan Constantin Nicolae I voevod).

Книга августъ, да съ знаетъ, скѣтити мон<астир> въ Нѣмцѣ. О, брате склони се въ зла и сътвори благо, възици мира и пожини его [и пожини его] и мете его. Монахъ Пахоміе въ Нѣмци лѣтъ × 387.

(Cartea august, să se știe, a sfintei mănăstiri de la Neamț. O, frate, ferește-te de rău și fă binele. Cercetează lumea și alung-o și leapădă-te de dînsa. Monah Pahomie de la Neamț, anul 7210 (1702).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Іеродіакон Іоверѣтъ ученикъ еромонахъ Макаріи ерѣменъ, дѣиинъ Соучаскоу к дѣиинъ архіепископа митрополита киръ Нѣкифоръ крестъ Морозанъ к лѣтъ × 3884 мѣсѣца іюнію 15, въ скѣта монастыре Нѣмцѣ.

(Ierodiaconul Iorest, ucenicul eromonahului Macarie, egumen, diachiul Sucevii, în zilele arhiepiscopului mitropolit chir Nichifor grecul Moraitul, în anul 7251 (1743), luna iunie 26, de la sfînta mănăstire Neamțul).

Іеромонахъ Лазаръ въ Нѣмцѣ, писанъ здѣ (Ieromonahul Lazăr de la Neamț, am scris aici). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în trei și două culori la f. 1 și 154. Filigrane : floare stilizată și secure. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

128.

Sec. XVI. Hîrtie. 9 f. 27 × 18,5 cm. Sfirșitul lipsește.

Iațimirski nr. 57 (m-rea Neamț).

Служба Ікаѳистъ. Стихарыѣ нескѣданомоу. (Slujba Acatistului. Sti-harii nescedelne). Continuă pînă la sfîrșitul manuscrisului.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în carton (legătură sec. XVIII—XIX). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hîrtie. 95 f. 21×16 cm
Iațimirski nr. 58 (m-rea Neamț).

<Adunare de slujbe bisericești>

Foaia liminară un icos (sec. XVII), înc. Иже земли на земли встан-
вншии.

f. 1—2. На лѣтѣ стѣхирѣхъ самогласны склѣтомъ кѣзне(се)ниѣ Господоу
нашему Ісуса Христа (La litie stihiri samoglasnice la sfînta înălțare a
Domnului nostru Iisus Hristos).

f. 2—5. Канонъ твореніе Іоанна (Canon, facerea lui Ioan).

f. 5—13. Чыстныи Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици
(Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 13^a—33^v. Оукъазъ како подобаетъ пѣти надъ коути м оученишнмъ вт-
цемъ и братіамъ нашимъ и прочіимъ Христіаномъ оумершнмъ (Arătare cum se
cuvine să cîntăm la coliva răposaților părinților și fraților noștri și altor
creștini morți).

f. 33^v—94^v. Служба склѣтаго причащенія (Slujba sfintei împărtășanii).

f. 95—95^v. Fragmente de imnuri religioase în grecește (Sec. XVII).

Însemnări

f. 94. Сіа книга поновна ерѣмонахъ ерѣменъ Иовакимъ в лѣтѣ × зрлз мѣ-
снца мартъ ѿ кѣ дѣны господина нашего Іо Миронъ Бѣръновскыи коевѣдъ
господарѣ земли Молдавскон.

(Această carte a înnoit-o eromonahul egumen Ioachim în anul 7137
(1629) luna martie 8, în zilele domnului nostru Io Miron Bărnovschi
voevod, domnul țării Moldovei).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Tote isu cu putința celui
nevoitoriu. Ieremia arhidiiakon. (Sec. XVIII).

Pe foaia liminară : un pasaj șters, apoi altă mînă : Мѣсца іюле 18
дне 1810-го года, втѣхъ Никодимъ, и втѣхъ Григорію (luna iulie 18 zile,
anul 1810, părintelui Nicodim și părintelui Grigorie).

Titluri și ornamente cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. 21 rinduri pe pagină. Semiun-
cială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bise-
ricească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hîrtie. 307 f. 28×20,5 cm. Lipsește sfîrșitul și foi după f. 4^v.

Iațimirski nr. 59 (m-rea Neamț). (Îl datează de la sfîrșitul secolului al XVI-lea).

1. f. 1. Прѣдословіе настоѣщаго съчетанія (*Predoslovie la cetirea celor
de față*) înc. ... Доуль в ѿнѣ иже кѣсѣчьскыи.

f. 1^v—3. Изложениѣ въ посланіа еже къ иг҃мѣн цр҃кве скатаго Симеѡна чудотворца к҃р Петръ8 (Extras din scrisoarea către egumenul bisericii sf. Simion făcătorul de minuni, chir Petru) ѡс. : Прости ма ѡтце мон...

2. f. 3—4. Прѣдословіа книгы сѣа въ о҃убѣдѣніѣ чѣтѣцимъ словъ сѣа рѣкжжжъ сѣа кѣши книгы сѣа. (*Predosloviea cărții acesteia în care se dă de știre cititorilor cuvîntărilor despre lucrurile ce sînt cuprinse în această carte*). Este de fapt tabla de materii a cărții în care se cuprind 63 de scrieri, dintre care azi o parte lipsesc.

La f. 4^v jos, titlul întregii cărți : Книга Богодѣхнокена събрана и съпи-сана ѡт многиѣх и различныѣх вожественныѣх книгъ ветхаго ꙗкоже рѣци закѣта и новаго, прѣподобнымъ ѡтцемъ Никономъ, живѣющимъ въ глаголемѣи Чр҃чѣи Горѣ, настакалѣши и поспѣшествѣши подвижациѣх сѣа на вѣсѣко дѣло. Дѣхнокое слово сѣа рѣкжжжъ о кѣши сказаніомъ книгы сѣа. (*Carte cu dumnezeiască inspirație adunată și scrisă din multe și deosebite dumnezeiești cărți ale Testamentului, care se spune cel Vechiu și cel Nou, de preacuviosul părintele nostru Nicon, care a trăit în numitul Muntele Negru, îndreptînd și ajutînd pe cei care se nevoiesc în orice lucru duhovnicesc. Cuvînt care cuprinde despre lucrările ce se spun în această carte*).

După f. 4 urmează o lacună în text, lipsesc primele 4 lucrări trecute în tabla de materii.

3. f. 5. Скатаго Игнатіа Богоносца ѡт еже къ Поликарпоу (A sfîntului Ignatie purtătorul de Dumnezeu : Din epistola către Policarp) ѡс. Рабы и рабыня...

4. f. 5^v—8^v. Слово ѡ, ѡтхѡдѣшиѣ ѡт братен... (*Cuvîntul 6. Despre frații care pleacă...*). Extrase diverse. ѡс. : Иже о҃убо единомъ дроу҃г...

5. f. 8^v—10^v. О разлѣни съблѣзнь... (*Despre definirea păcatelor...*) ѡс. Горѣ мироу ѡт съблѣзнь...

6. f. 10^v—16^v. О разлѣни о҃учителен... (*Despre definirea învățătorilor...*); ѡс. Къ іестѣ сѡлъ земан...

7. f. 16^v—18^v. О разлѣни гнѣка и прѡсти (*Despre definirea mîniei și furiei*); ѡс. Слышастѣ ꙗко речѣно быст...

8. 18^v—22. О о҃уборизнѣ и вѣсѣкон досадѣ и празнословн... (*Despre desfrîu și toate supărările și cuvintele deșarte*) ѡс. Иже аще речѣт братѣ8...

9. f. 22—23^v. О еже съмирѣвати сѣа съ ближнимъ (*Despre împăcarea cu aproapele...*); ѡс. Ище принесѣши даръ скон...

10. f. 23^v—28^v. О съложени блѣда и сконсткоіѣ его... (*Despre definirea curviei și caracterul ei...*) ѡс. Слышастѣ ꙗко речѣно быст...

11. f. 28^v—31^v. О прѣлюбоудѣни и блѣдѣ... (*Despre preacurvie și curvie*) ѡс. Речѣно быст иже аще поуститѣ женж...

12. f. 31^v—34^v. О клѣтѣх и разлѣни лѣжн... (*Despre jurămînt și diferite minciuni...*) ѡс. Еже ѡт Матѡѣа Златѡустоко...

13. f. 34^v—41^v. О незлоби и безпристрастно... (*Despre nevinovăție și lipsă de patimi...*) ꙗко. Слышасте ꙗко речено быст...

14. f. 41^v—43. О незлоби и простотѣ... (*Despre nevinovăție și simplitate...*) ꙗко. Еже ѡт Матѳеа: аще нехератите сѧ...

15. f. 43—47. О послышани... (*Despre ascultare*) ꙗко. Еже ѡт Матѳеа аще кто...

16. f. 47—50^v. О колѣхъ сконхъ и тѣснѣхъ и каа колѣ естъ блага и каа съпротивнаго... (*Despre voința proprie și cea străină și care voință este bună și care potrivnică...*) ꙗко. Не можъ азъ о сѣхъ творити...

17. 50^v—51^v. О блазѣхъ колѣхъ... (*Despre voința cea bună*) ꙗко. Еже прѣизвратити...

18. f. 51^v—57^v. О милостивни и како подобаетъ подаваніа творити и како неподобаетъ... (*Despre milostenii și cum trebuie să faci dănie și cum nu se cuvine...*) ꙗко. Златаѹстъ еже ѡт Матѳеа...

19. f. 57^v—59^v. ꙗко аще естъ нищимъ раздаати имѣніа, нежели принести къ црѣкѣмъ и скрашати ихъ... (*Precum este mai bine să împarți averea săracilor, decât s-o dăruiești bisericilor și să le împodobești...*) ꙗко. Еже ѡт Матѳеа: Ісѹсъ же быкѹсѣ къ Еѳаніи...

20. f. 60—62^v. О тѣснѣхъ милостивна... (*Despre cei ce fac milostenii...*) ꙗко. Златаѹстокъ ѡт Матѳеа: сътворите сѣбѣ...

21. f. 62^v—65. ꙗко аще разсѣмѣе еже дати оубоимъ богатыхъ имѣніа растачкѣте кто, нехѣргѣшае... (*Dacă cineva face risipă cu gîndul de a da săracilor averea bogaților, nu păcătuiește...*) ꙗко. Блаженныи Іѡаннѣ съ крѣстѣмъ.

22. f. 65—68^v. О любни и чѣловѣколюбни и како подобаетъ любити нехрѣнѣго... (*Despre dragoste și dragostea de oameni și cum trebuie să iubim pe aproapele...*) ꙗко. Слышасте ꙗко речено быст...

23. f. 68^v—70^v. ꙗко не достонѣ зло творити или ненавидѣти какоа любо чѣловѣка, или нечѣстника или еретика или еллина. (*Cum nu se cuvine să faci rău sau să urăști pe oricare om, sau necredincios, sau eretic sau elin*¹⁾...) ꙗко. Пришедеже раби къ домѣ.

24. f. 70^v—73. ꙗко подобаетъ молити сѧ паче о нечѣстникыхъ, еретикѣхъ и еллинѣхъ и кѣсыхъ грѣшникыхъ, а не кланити ихъ (*Cum se cuvine a ne ruga și pentru cei necredincioși,eretici și elini*¹⁾ și pentru toți păcătoșii și nu a-i blestema...) ꙗко. Молѧ себѣ кы прѣжде...

25. f. 73—74. О еже како подобаетъ ѡбѣ милостивна творити (*Despre aceea, cum se cuvine să faci pe față milostenii...*) ꙗко. Ыѣнманте милостивна...

26. f. 74—77. О молитвѣ и како подобаетъ молити сѧ... (*Despre rugăciune și cum se cuvine să te rogi...*) ꙗко. Ыѣда молитѣ сѧ...

¹⁾ păgini.

27. f. 77—84. Образъ молитвы и прѣбыванія ошельничьскаго (*Chipul rugăciunii și a traiului de sihăstru...*) ѿс. Нѣкыи иноѣда ѡт ѡшельникъ...

28. f. 84—87. Образъ молитвы съ пѣтнемъ нже къ дрѣвнѣмъ сѣщимъ... (*Chipul rugăciunii cîntate a celor ce sînt în tovărășie...*) ѿс. Молитвы творите стрѣнаа...

29. f. 87—90^v. О нже съ молитвомъ къ пѣт Ходащнхъ или къ нномъ какокъ искѣшени... (*Despre cei ce fac rugăciune mergînd pe drum sau în vreo altă încercare...*) ѿс. Келныи Гарсанѣіе рече...

30. f. 90^v—100. Нже молитвъ ѡт ннѣхъ нцѣхъ и сам же прилежж ничтоже поласѣтъ... (*Cel ce cere rugăciune dela alții și singur nu stăruie, nici un folos nu are...*) ѿс. Свѣто Маѣима ѡт недокѣдомыхъ.

31. f. 100—103. О челоѣко оугодн и лицемѣри... (*Despre cei ce se fac plăcuți oamenilor și despre fățărnicie...*) ѿс. Ёгдаже постите сѣ...

32. f. 103—106. О нестѣжани и ꙗко еже спражнѣти сѣ въ повелѣннхъ Божнхъ нѣстъ пареніе бесловесно... (*Despre ne agonisită și cum a te îndelețnici cu poruncile lui Dumnezeu nu este o rătăcire fără minte...*) ѿс. Ёже ѡт Матѣеа; не крѣкните себѣ...

33. 106—112^v. Ꙗко неподобнѣ оучителю любо-имѣннѣ быти... (*Cum nu se cuvine învățătorului să fie iubitor de averi...*) ѿс. Жнж оучитель нн том...

f. 112^v. О coloană albă.

34. f. 113—118^v. Ꙗко крѣдно іест съѣтъксѣненіе ннокыхъ съ мнрѣны... (*Cum este păgubitoare adunarea călugărilor cu mireni...*) ѿс. Рече свѣты Исаѣа...

35. f. 119—124^v. Ꙗко недостонѣтъ оклеветавати нѣкыхъ ради нжждныхъ къ еже жнти потрѣбы... (*Cum nu se cuvine a cleveți pe unii pentru nevoia în care trebuie să trăiască...*) ѿс. Златооуѣст къ Філаннсіѡм...

36. f. 124^v—126^v. О богѣтствѣхъ и нищетѣхъ и како познаѣемъ такоѣа ѡт Бога ли сѣт или ѡт дѣнствѣа съпротнѣнаго и ꙗко нже ѡт неправды богѣтско нѣст ѡт Бога... (*Despre bogăție și sărăcie și cum putem cunoaște dacă acestea sînt de la Dumnezeu sau din fapta potrivnicului și cum bogăția nedreaptă nu este dela Dumnezeu...*) ѿс. Богоу глаголающъ пророкъм.

37. f. 126^v—134^v. О еже не безъ расжженія сѣднѣти нскрънѣго ꙗкоже лицемѣрнѣ фарисее и кнжннцн... (*Despre aceia să nu judeci fără socoteală pe aproapele tău, ca fățărnicii farisei și cărturari...*) ѿс. Ёт Матѣеа заповѣд ѿ...

38. f. 134^v—143^v. Ꙗко не достонѣтъ сѣднѣти нерешмъ или праведнѣхъ или неправеднѣхъ... (*Cum nu se cuvine să judeci pe preoți, fie cu dreptate, fie fără dreptate...*) ѿс. Такооу быти оучителю...

39. f. 145^v—149. О божественныхъ сѣдбахъ и яко никто же сиѣ оубѣгнѣти можетъ... (*Despre judecățile lui Dumnezeu, și cum nimeni nu poate scăpa de ele...*) ꙗко. Къ многыхъ вамъ братіе...

40. f. 149—165^v. О творѣщихъ знаменіа или пророчествѣщихъ... (*Despre cei ce fac semne sau prorocii...*) ꙗко. Знаменіа и чудотвореніа...

(În acest text la f. 159^v ѿт лѣтописца (din letopiseț) ꙗко. Къ днехъ Василіа иже ѿт Македоніѣ царствоваго... (În zilele lui Vasile din Macedonia care a fost împărat).

41. f. 165^v—172. Яко добро и благопріятно Богоу еже делати по праведномъ словесъ... (*Cum este bine și plăcut lui Dumnezeu a lucra după cuvîntul cel drept...*) ꙗко. Отци наши ꙗдошѣ...

42. f. 172—178^v. Каа хѣдожьства обѣтованію иночьскомъ прилична сѣт... (*Care sînt meșteșugurile potrivite cu călugăria...*) ꙗко. Къпросъ: каа хѣдожьства обѣтованію.

43. f. 178^v—181^v. Како подобаетъ комъ продаати и коупскати, яко да неѣриазитъ сѣ Богоу... (*Cum se cuvine cuiva a cumpăra și a vinde, ca să nu supere pe Dumnezeu...*) ꙗко. Къпросъ: ѿт постныхъ свѣтаго Василіа.

44. f. 181^v—186. Каа хѣдожьства мирскихъ достоинна сѣт и яко врачевное хѣдожьство и въ мирскихъ и въ инокихъ нѣст ѿметно (*Care meșteșug se cuvine mirenilor și cum meșteșugul medical nu trebuie lepădat, nici de mireni, nici de călugări...*) ꙗко. Бѣтъ земедѣлательное хѣдожьство...

45. f. 186—188^v. О разнѣхъ скопцѣхъ и ѿт кждѣ сѣн прѣшѣ начало... (*Despre caracterele scopiților și de unde au luat început aceștia...*) ꙗко. Ѿт Ѣвangelіа: сѣт скопци...

46. f. 188^v—201. О смѣреніи... (*Despre smerenie...*) ꙗко. Иже смѣреніа скрокнѣ...

47. f. 201—211. Яко Господнѣхъ заповѣди и прѣдпочитати достоятъ... (*Cum se cuvine a cinsti poruncile Domnului...*) ꙗко. Ѿт постныхъ свѣтаго Василіа...

48. f. 211—219. О покааніи и испокѣданіи ѿт божественныхъ писани свѣдетельства... (*Despre pocăință și spovedanie, mărturii din dumnezeieștile scripturi...*) ꙗко. Къзлюбеленныи Господинъ.

49. f. 219^v—238. Показаніа ѿ покааніи и испокѣданіи... (*Arătare despre pocăință și spovedanie...*) ꙗко. Братъ иде почръпѣсти...

50. f. 238—243^v. Како подобаетъ причащати сѣ божественныхъ таинъ... (*Cum se cuvine a se împărtăși cu tainele dumnezeiești...*) ꙗко. Добролюбо іест еже часто...

51. f. 243^v—246. Яко страшно и бѣдно естъ немощнымъ по дѣши приимати нѣкаа испокѣданіа... (*Cum este lucru cumplit și nefericit ca cei neputincioși cu duhul să primească o spovedanie...*) ꙗко. Нѣци къспратіа сѣт...

52. f. 246—250. Ико не подобаетъ кромѣ іереа приемати исповѣди... (*Cum nu se cuvine să primească spovedania altcineva decât preotul...*) inc. Никтоже въ сщїиѣхъ въпричѣтъ.

53. f. 250—255. О запрѣщенїхъ и вѣлѣченїхъ иже въ іерей даемѣхъ... (*Despre cei opriți și despărțiți <de cuminecătură> de către preoți...*) inc. Иже которыхъ презвѣтъ...

54. f. 255—273. О праздникохъ и постѣхъ и колѣно прѣклоненїхъ къзбра-
неннѣхъ или покелѣннѣхъ бывати... (*Despre sărbători și posturi și mătănnii care
sînt oprite sau poruncite...*) inc. Възъ Петръ и Павелъ заповѣдає... (în acest
articol un citat СТСДИТОКО (din Studit); f. 267^v și 67 Типика Святыхъ
Горы... (Din Tipicul Sfintului Munte).

55. f. 273—280^v. Сказанїе положено въ божественнѣхъ писанїи въ праз-
никохъ... (*Spunere luată din dumnezeieștile scripturi despre praznices...*)
inc. Иже истиннѣхъ проповѣдѣхъ...

56. f. 280^v—285^v. Расхажденїе рекше сказанїе въ божественнѣхъ писанїи
сложено имѣшии нѣкыѣ глаголюшы въ божественнѣхъ вѣщѣхъ къ свѣдетельству еже
къмъ въразомъ и когда подобаетъ прѣданнымъ посты въ общинахъ... (*Cugetare
adică spunere extrasă din dumnezeieștile scripturi, avînd cîteva capitole
din părinții dumnezeiești ca mărturie, în ce chip și cînd se cuvine păzirea
posturilor în de obște...*) inc. Съберныи цркви оуставы же...

57. f. 285^v—288^v. О снѣди и пити инокомъ подажшии ошелникомъ же и
сщїимъ въ дрѣвнѣхъ... (*Despre mîncarea și băutura ce trebuie să se dea
călugărilor, shîmnicilor și celor ce sînt în obște...*) inc. Келѣныи вѣщѣхъ
нашъ Харитонъ...

58. f. 288^v—291. О брашнѣхъ и питїи и прѣбыванїи иже въ вѣщїиѣхъ
житїи живжшїи... (*Despre hrana și băutura și viața celor ce trăiesc viață în
de obște...*) inc. Иже много постаи сѣ...

59. f. 291^v—295^v. О снѣди подобажшии иже къ мирѣ живжшїимъ и
како достоятъ Христїаномъ питати сѣ... (*Despre hrana ce se cuvine celor
ce trăiesc în lume și cum se cuvine unui creștin să se hrănească...*) inc.
Хвѣете ли да видимъ...

60. f. 295^v—307^v. О поставленїи и избрѣженїи причестникъ... (*Despre
așezarea și scoaterea clerului...*) inc. Божественное слово свѣтъмъ. Sfirșitul
lipsește.

Toate aceste lucrări sînt compuse din citate numeroase și scurte
din Vechiul și Noul Testament, Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Grigore
Bogoslov, Pravile și Canoane și numeroase alte texte.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : urs. Seris de două mîini (I. 1—118^v, II, 119—307^v).
Seris pe două coloane. 50 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele
și lemn, cu ornamente geometrice. Seris probabil la Muntele Athos. Slavă bisericească de
redacție medio-bulgară, cu influențe sirbești. De la mănăstirea Neamț.

1472. (f. 190^v). Hirtie. 190 f. 41 × 27 cm. Începutul lipsește.

Iațimirski nr. 60 (m-rea Neamț). (Îl datează din 1474, citind greșit însemnarea scriitorului manuscrisului).

< *Matei Vlastares. Pravila (Sintagma)* >

Începutul lipsește. Titlul românesc pe copertă (sec. XVII). Alcătuirea spunerilor de Pravilă. Pe partea interioară a copertei : *Правила Кел* (Pravila Mare). Traducerea titlului grecesc este următoarea : Adunare pe capitoare a tuturor pricinelor cuprinse în canoanele sfinte și dumnezeiești, adunată și orînduită de cel mai mic între ieromonahi, Matei.

f. 1. Înc. : *Жца мисли къ скащенниѣ написаша сѧ изъ сиѣ правилѣхъ.* (Introducerea).

f. 1—8. În text cu roșu trimiterile citatelor din canoanele sinoadelor, din părinții bisericii și din legiuiri bizantine.

f. 8—8^v. *Кетхое десѧтословіе въ Левитика* (Vechiul decalog : din Levitic).

f. 8^v—11^v. Tabla de materii : *Сказаніе главизнамъ по изъ кѣдѣ* (Spunerea capitoarelor după alfabet). Sînt 24 de capitoare, fiecare împărțit în articole.

f. 12—178^v. Textul Pravilei ; Înc. : *О кѣркъ православномъ* (Despre credința ortodoxă).

La f. 24, scris cu roșu, deosebit : *Ико єдиноѣ патриархъ Кѡнстантинѣграда крѣсто въдръженіѧ въсѣдѣ послати дано єст.* (Numai singurului patriarh de Constantinopol îi este dat dreptul să trimită peste tot înfigerea crucii ¹⁾).

f. 142—143. Intercalate tablele pentru socotirea datei Paștelui și a crugului soarelui : *Правилница показажѣи къ конѣ лѣтѣхъ еже къ законнѣи пасѣ къ се лѣнествномъ которомѣхъ съсѣодит сѧ хинѣ мѣсѧца и къ тоє въ полоѣ дѣньстка съкрѣшенѣише прѣко или втородѣи, дрѣвноє.* (Îndreptar arătînd după lună, în care ani cad după lege toate paștile, în ce fază a lunii și mai precis, în care jumătate de zi, în prima sau în a doua parte a zilei, amănușit).

f. 142^v—143. *Крѣси сѧнцѣ* (Crugurile soarelui). Dedesupt : *Матѡеи позна сѧ състакити* (Matei a știut să alcătuiască aceasta). Data Paștilor merge pînă la anul 6859=1351.

f. 179—182^v. *Ѣт правилѣ скѣтаго Іѡанна Постника.* (Din Pravila sfîntului Ioan Postnicul).

f. 182^v—183. *Никитѣ блаженнаго митрополита Иракліскаго ѡтвѣти къ нѣкоемѣу Константіномѣу єпископѣу ѡ нѣхъже въпрошенѣ быст.* (Răspunsurile

¹⁾ slavopighie.

lui Nichita fericitul mitropolit de Iraelia către un oarecare episcop Constantin pentru cele pe care le-a întrebat), înc. Опасеніе оубо двоє жннца.

f. 183—184^v. Иже въ скатыхъ Никифора Кѡнстантїнова града испокѣ-
данника. Правила въ црѣквенныхъ его съчиненїихъ и иже съ нимъ скатыхъ въ цѣ
(A celui între sfinți Nichifor al Constantinopolului Mărturisitorul :
Pravila din scrierile lui bisericești și ale sfinților părinți care erau cu
dînsul); înc. Иже по неждѣни въперет сѧ.

f. 184^v—188^v. Оутъ текѣтъ Іоана скащенїишаго епископа Кїтрошскаго
къ скащенїишемъ епископу Драчьскомъ Кавасилѣ въ антиминосѣхъ. (Din răs-
punsurile lui Ioan, preasfințitul episcop de Chitros, către preasfințitul
episcop de Durazzo (Dracia), Cavasil, despre antimise) înc. Антимисіе
о скатителныхъ.

f. 188^v—189. О црѣквенныхъ санокѣхъ (Dspre demnitățile bisericești)
іnc. Оутъ црѣквенныхъ кластель. Іакоже кетѣос.

f. 189—189^v. Како имѧ чина прѣстоли црѣквы въ под лежачїихъ
патріархоу Кѡнстантинѣграда. (Care sînt scaunele bisericești supuse pa-
triarhului de Constantinopol). Listă de mitropolii și arhiepiscopii. Cele
românești lipsesc (treceute : Driastra, a rușilor, Gothia); înc. Митрополїа :
а. Кесарїа.

f. 189^v—190. Латинскыя рѣчи (Cuvintele latinești). Scurt dicționar
latin-slav al cuvintelor folosite în pravile (pe trei coloane); înc. Данѣ-
міи нѣ : по имению проходить.

(Publicat de Al Iațimirski în Древности славѣнской комисіи II-2
p. 43 și de E. Kaluzniacki în „Archiv für Slavische Philologie”, XIV
(1892), p. 82—88, ambele ediții după alte manuscrise slave mai noi ale
Pravilei lui Matei Vlastares.

f. 190—190^v. Чинъ бываемыи на поставленїе игоумена (Rînduiala la
așezarea egumenului) înc. Облагчитъ сѧ прѣво...

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 190^v. Іермонахъ Гервасїе исписа сїѧ книгѧ монастырю Нѣмецкомъ въ
лѣтѣ х 509, мѣсѧца априлѧ кн. (Ieromonahul Ghervasie a scris această carte
pentru mănăstirea Neamț în anul 6980 (1472), luna april 28).

Pe coperta din față, partea interioară : Pravilă ceia ce spune păcate
multe și réle. (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară : К лѣтѣ х 5715 мѣсѧца
априлѧ ѿ (În anul 7145 (1637) luna aprilie 8).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 109^v, 179, 189. Filigran : foarfecă.
43 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice.
Scriș în Moldova la mănăstirea Neamț de ieromonahul Ghervasie. Slavă bisericească de redacție
medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hîrtie. 237 f. 22×14 cm. Începutul lipsește.

Iațimirski nr. 61 (m-rea Neamț). (Îl socoate din sec. XVI, dar scrisul și hîrtia sînt din al XV-lea).

<Viața lui Varlaam și a lui Ioasaf>

Începutul lipsește, înc. f. 1 Нѣкакѣ естъ и востръ и паче и жини...

Textul urmează pînă la sfîrșit fără împărțirea în capitole și fără subtitluri, afară de cel de la f. 77^v: ѿ инорока (Dspre inorog <licorna>).

f. 225^v. Albă, cu o însemnare.

f. 237. Postfața autorului; înc. Скончѣ сѧ в Господи житіе.

f. 237^v. Albă, cu încercări de condei.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : O mila ta, Doamne, marie este, minunată carte este aceasta, plină este de toate învățăturile sfinte. Pahomie episcop ¹⁾).

f. 225^v. Смерен еромонахъ Лазарь прочтахъ (Smeritul ieromonah Lazăr, am citit).

f. 236^v. Această carte am citit-o și eu și am aflat multe cuvinte <folisi>toare de suflet, в леат 7225 (1718) Ermonah Isaie egumen ot Neamțu Nou...

f. 237^v. Сію книгу прочити еродіаконъ Серафимъ. (Această carte a citit-o erodiaconul Serafim). (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară : ѿ земли Лецѣконъ. Еродіаконъ Сѣрафимъ въ тожде манастихѣ Нѣмцѣхъ вѣроу, а въ рождѣства Христова вѣхѣгъ. 1663. (Din Țara Leșească. Ierodiacon Serafim din această mănăstirea Neamțului 7171, iar de la nașterea lui Hristos 1663).

Smeritul ieromonah Lazăr многорѣшніи (mult păcătosul). (Sec. XVIII).

Titluri cu roșu. Filigran : cruce greacă. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hîrtie. 139 f. 22×16 cm. Începutul lipsește, precum și foi după f. 4^v, 8^v, 16^v, 57^v, 77^v, 111^v.

Iațimirski nr. 62. (m-rea Neamț).

<Viața sf. Vasile cel Nou>

Începe f. 1. Чѣстивыи старце кто еси и въ каждоу еси.

¹⁾ Episcop de Roman (1707—1717).

Textul vieții cuprinde întreg manuscrisul pînă la f. 139.

f. 139. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Смеренни еромонахъ Лазаръ проегшмен изколни прочитати сѣю книгѣ и ест и праведно и истинно ест сѣа кѣа, бо сѣаки Божіа неиследованіе (Smeritul eromonah Lazăr proegumen a bine voit să citească această carte și este dreaptă și adevărate sînt toate acestea, pentru că judecățile lui Dumnezeu sînt de nepătruns). (Sec. XVII).

f. 139^v. Сѣа книга въ Немецкаго монастырѣ, аще кто кѣкѣшитъ а да еждетъ проклетъ. (Această carte de la mănăstirea Neamț, dacă cineva se ispitește <să> o <ia>, să fie blestemat. (Sec. XVII).

Această carte ce să chiamă Vasilie Novii au petrecut-o eromonah Veniiamin clisiiș în dzilele Ducăi vodă, leat 7190 (1682) august 5 dni.

Această carte ce se chiamă Vasilie cel Nou o am cetit eu, smeritul ieromonah Lazăr proegumen vă dni <în zilele> gospodare Constantin Racoviță voevod, let 7261 (1753) febr<ar>. Și după acestu domnu au venit Măteiu vodă sin Nicolaia voevod, кѣ тоже лнто еже кише писах (în același an, în care am scris mai sus).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Сна книга рекомаа Наснаіе Нокні прочитохъ азъ смеренни іеродиаконъ Ефремъ кѣ дъни благочинстваго господа Неолае Александръ воєвода, лѣтъ хъ 7222 мѣсеца декемвриа кѣ дъни (Această carte numită Vasilie cel Nou, am citit-o eu, smeritul ierodiacon Efrem, în zilele binecinstitorului domn Nicolae Alexandru voevod, anul 7222 (1713), luna decembrie 20 zile).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. Ff. 110—110^v și 112—112^v scrise de altă mînă. 18 rînduri pe pagină Semuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

134.

Sec. XV și XVI. Hîrtie. 204 f. 21 × 14 cm. Începutul lipsește și foi după f. 1^v, 130^v. Iațimirski nr. 65. (m-rea Neamț).

1. <Viețile și lauda sfinților regi sîrbi> f. 1—130^v.

f. 1—100. Viețile sfinților regi sîrbi Sava și Simion. Începutul lipsește; inc. : . . . скихъ и вчислѣнемъ побѣдаахъ.

La f. 93 paragraf deosebit; inc. : Кѣ имѣ ѿца и сына и свѣтаго дѣха кѣ лѣто хъ 6772 кѣ царство благовернаго царя гречьскаго кѣр Мѣхѣла Палеолога (În numele Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh, în anul 6772 (1264) în domnia bine credinciosului țar al grecilor, chir Mihail Paleolog...).

La f. 100 jos o rugăciune în grecește cu litere cirilice. (Sec. XVII).

f. 100. Albă.

f. 101—130^v. Тогожде Ѡеодосіа монаха похвала свѣтыхъ и прѣподобныхъ ѡтцъ нашихъ Сумевна и Савы оучителю Сръбскою (A aceluiași monah Teodosie: Lauda sfinților și preacuvioșilor părinților noștri Simion și Sava învățătorul Serbiei) înc. Свѣтла и пресвѣщенна намъ.

2. <Viața și învățăturile sf. Andrei cel nebun pentru Hristos> f. 131—204^v.

De la f. 131 începe al doilea manuscris de cuvîntări bisericești. Începutul lipsește. <Viața sfîntului Andrei cel nebun pentru Hristos, de Nichifor prezviterul>. înc. ...ски бесѣдовати нѣ змѣющоу трезвъже сін змомъ.

f. 152^v—154^v. Слово свѣтаго Яндрѣа нже Христа ради оуродикааго (Cuvîntul sfîntului Andrei cel nebun pentru Hristos); înc. Бъ едннже ѡт дѣны...

f. 154^v—162. Тогожде ѡ нѣкоемъ мнѣстѣ срѣкролюбци (Ale aceluiași despre un oarecare călugăr iubitor de arginți) înc. И верѣте тамо нѣкоего мннха...

f. 162—165^v. Тогожде Яндрѣа о некоемъ юноши (Ale aceluiași Andrei despre un tînăr); înc. Нѣкон юноша прѣста...

f. 166—196^v. Избраніе мало ѡт житіа свѣтаго ѡтца нашего Яндрѣа оуродикааго Христа радѣ, имѣюще въпроси свѣтаго Епифаннѣа съ ѡтвѣтми свѣтаго Яндрѣа. пользно зѣлаѡ (Mică culegere din viața sfîntului părintele nostru Andrei cel nebun pentru Hristos, cuprinzînd întrebările sfîntului Epifanie cu răspunsurile sfîntului Andrei, foarte folositoare) înc. Добро збо и дохвално ѣст...

f. 196^v—204^v. Тогожде Яндрѣа посчение спасително къ Епифаннѣу (A aceluiași Andrei, învățătură mîntuitoare, către Epifanie) înc. Сынѡу мон и чедѡ...

Însemnări

Însemnarea scriitorului primei părți a manuscrisului

f. 130^v. Ѡтцы и братіа прочитающен понѣже аще что нехгрѣшнхъ въ писаніи семъ не достатъчно бо оумомъ и не оутвержденъ помыслы грѣшннхъ, нъ простите молю въ, Господа радѣ (Părinți și frați, care citiți, dacă aflați ceva greșit în această scriere din pricina neajunsului minții și neținerii gîndului, cele greșite iertați-le, pentru Domnul).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 166. Filigran: turn (în prima parte). Scris de două mîini (I, f. 1—130^v din secolul al XV-lea, II, 131—204^v din secolul al XVI-lea). 22 și 23 rînduri pe pagină. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Semiuncială și cu influențe de cursivă la a doua mînă. Scris probabil în Serbia. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV, XVI și XVII (1624—f. 124). Hirtie. 430 f. (paginația veche 4—180. restul nepaginat). Sfârșitul lipsește.

Iațimirski nr. 66 (m-rea Neamț).

1. <Viețile și lauda sfinților regi sîrbi> f. 1—123^v.

f. 1—107. : Житіє и подвизы еже къ поустыни съ своимъ отцемъ и особѣ Хождєніа и отчєстн чюдєсь съповѣданіє нже къ свѣтлыѣмъ отцєа нашего Савы, прѣваго архієпископа и оучителя сръбскаго сказано прѣподобнымъ Домєнтіаномъ инокомъ и прєзвѣтеромъ монастыра Хиландарь нарицаемаго, съписаноже Ѳєодосіємъ мнихомъ тогожде монастыра.

(Viața și traiul în pustie cu părintele său și umblarea deosebită și povestirea minunilor părintești ale celui între sfinți, părintele nostru Sava, adevăratul arhiepiscop și învățător al Sîrbilor, povestită de preacuviosul Domentian călugăr și preot al mănăstirii numită Hilandar, scrisă de Theodosie călugărul din aceeași mănăstire) înc. : Разоумѣзаніє ннцєтєю одрѣжимъ...

f. 107^v—123^v. Тогожде Ѳєодосіа монаха похвалное свѣтлыѣмъ и прѣподобнымъ отцєа нашимъ Симєона и Савы свѣтитєля оучитєлю сръбскєю (Ale aceluiași Theodosie monah, lauda sfinților și preacuvioșilor părinților noștri Simion și Sava erarul și învățătorul sîrbilor) înc. Свѣтлєа и просвѣщенєа намъ...

f. 124. Însemnarea scriitorului primei părți a manuscrisului (v. mai jos).

f. 124^v. Albă.

2. f. 125—153. Мѣсѣца фєврєаріа ѿд. Памєть и житіє блажнаго счнтєліа нашего Кон(с)тантинѣ философа прѣваго наставника словєнскоѣ ѣзыкѣ. (Luna februarie 14, Pomenirea și viața fericitului învățătorului nostru Constantin Filozoful¹⁾, primul îndreptător al limbii slavonești) înc. Божє милостникъ и щєдрѣ...

f. 153^v. Albă.

3. <Predici diferite în postul mare și în duminicile după Paști> f. 154—196.

f. 154—155. Къ недєлю мытарєкѣ и фарісєєвоѣ : како подобєть съ вѣниманіємъ послоушатн глаголіє мое. (În duminica Vameșului și Fariseului : Cum trebuie să ascultați cuvintele mele cu atenție) înc. Приидѣтє оубє дньєс братіє.

f. 155—156^v. Къ недєлю мытара и фарісєєкѣ : ѡ мирѣ и кротости ѡ милостыни и дєвєсткѣ. (În duminica Vameșului și Fariseului : Despre pace și blîndețe, despre milostenie și feciorie) înc. Братіє и отци нн азѣ Хоцѣу сытєстн...

¹⁾ Chiril, apostolul slavilor, sec. IX.

f. 156^v—158. Къ неделю в блѣднѣм. Поученіе в благосѣстави покааніа и в ползи дѣшеи. (În duminica Fiului risipitor : Învățătura despre bunătatea pocăinței și despre folosul suftesc) înc. Къзлюбленніи послѣшантѣ самого Христа...

f. 158—159. Къ неделю месопоустны в великомъ излюбленнѣмъ дѣни Господа нашего Исуса Христа. (În duminica lăsatului de carne : Despre marea zi a arătării Domnului nostru Iisus Hristos) înc. Братіе и шци законъ католическы...

f. 159—159^v. Къ неделю сырнѣстнѣю в постѣ и яко истинному послѣшнику истинныи постъ ест штѣкнованіе скорѣліе (În duminica lăsatului de brânză : Despre post și cum pentru adevăratul novice, adevăratul post este înfrinare a voinței sale) înc. Братіе и шци. Благыи нашъ Богъ...

f. 159^v—161^v. Къ срѣда чѣстыѣ неделіе. Ѿ постѣ и в бѣстрастїи, речеиже къ началѣ поста (miercuri în prima săptămână a postului : Despre post și despre înfrinare, spus la începutul postului) înc. Братіе и шци. Поста вркме къ се лкто...

f. 161^v—164. Къ пятѣ а неделѣ поста. Наказаніе Епифаніа емоуже аггелъ сочинка свары, яко не достонѣ штходити шт црѣке до штпоушеніа еренскаго (Vineri în prima săptămână a postului : Învățătura lui Epifanie, căruia un înger i-a pregătit mîncarea, cum nu se cuvine preotului să iasă din biserică pînă la sfîrșitul liturghiei) înc. Послѣшантѣ братіе, съмыслѣно...

f. 164—165^v. Къ субботѣ а свѣтаго поста : памет творимъ свѣтаго великомученика Θεодора Тирѣна. (Sîmbăta întîi a sfîntului post : Facem pomenire sfîntului mare mucenic Teodor Tiron) înc. Іоуліанѣу законопрѣстоупному...

f. 165^v—166^v. Къ неделѣ а свѣтаго поста : в прѣз силоу не прѣзврати се намъ къ Богоу и како питати доушоу дѣхоннымъ зрѣніемъ. (În duminica întîi a sfîntului post : Este peste putință a nu ne lipi de Dumnezeu și cum trebuie hrănit sufletul cu hrană sufletească) înc. Братіе и шци. Поніеже всако зачело...

f. 166—167^v. Къ неделѣ б свѣтаго и великаго поста, в кротко и оудѣво съкрѣшати намъ дѣни пошеніа къ надежди бесконечныи жизни. (În duminica a doua a sfîntului marelui post : Despre datoria noastră de a împlini cu umilință și potrivit zilele postului, în nădejdea vieții celei fără de sfîrșit) înc. Братіе и шци : добро ест пост...

f. 167^v—169^v. Къ неделѣ г свѣтаго поста. Написаніе о избѣненнѣхъ вѣлгарѣхъ Христїанъ къ свѣтымъ посты за меса не издѣна (În duminica a 3-a a sfîntului post : Scriere despre uciderea de către bulgari a creștinilor în sfîntul post, pentru nemîncarea cărnii) înc. Братіе и шци. Къ сен заповѣди...

f. 169^v—171. Къ среда срѣдопостныѣ неделіе, іако Пасха сіа въразъ ѣст боудуѣионъ вѣчнои Пасцѣ и ѡ трѣпѣни и ѡ моужьствѣ. (În miercurea din săptămîna din mijlocul postului : Paștele acesta este chipul Paștilor veșnice viitoare și despre răbdare și bărbăție) ѣнс. Братіе и отци. Поцѣненіе прѣхѡднѣ...

f. 171—172. Къ петѣкъ срѣдѣ постныѣ неделіе. Іако къ оумрътѣченію страстем и вѣскрѣшенію добродѣтели се ѣст праздновати по все дѣни и Пасхасокати Господоу Богоу. (Vineri în săptămîna din mijlocul postului : Cum în uciderea patimilor și învierea cu fapte bune, aceasta este să ții sărbătoare în fiecare zi și să faci Paștele cu Domnul Dumnezeu) ѣнс. Братіе и отци. Приближаѣтъ се дѣнь...

f. 172—173. Къ неделѣ д̄ поста. Ѣ прѣположеніи свѣтѣхъ постъ и вѣдърно твореніе къ и ещѣ поцѣненію. (În duminica a 4-a a postului : Despre mijlocul sfintelor posturi și despre bucuria către postire mai multă) ѣнс. Братіе и отци. Благодарѣтъ свѣтаго Дсха...

f. 174. Albă.

f. 174^v—175^v. Прѣтрѣпети намъ вѣсе мѣченіе подобіюже Христоу и свѣтѣхъ. (Să răbdăm toate chinurile după pilda lui Hristos și a sfinților) ѣнс. Братіе и отци. Ёда како нас опечалѡка...

f. 175^v—177. Къ неделю е̄ поста. Іако подвѣаѣтъ намъ вѣнакати се напрѣдъ трѣпѣнію нападаѡщиѣхъ на ни видимѣхъ и невидимѣхъ [напастен. (În duminica a 5-a a postului : Cum că se cuvine să ne înnoim prin răbdarea nenorocirilor văzute și nevăzute, ce cad asupra noastră) ѣнс. Братіе и отци. Іако зима прѣидѣ...

f. 177—178^v. Къ неделю цѣтѡнѡсною : Пооученіе ѡ четвородѣннѣхъ Лазари и ѡ свѣтѣхъ постѣ (În duminica Floriilor : Învățătura despre Lazăr cel înviat a patra zi și despre sfintul post) ѣнс. Братіе. Прѣплоукиѣ іакоже морскю...

f. 178^v—180. Къ срѣдѣ велію. Ѣ спасѡионъ страсти и пооученіе ѡ смѣреномоудріи и ѡ покореніи (În miercurea mare : Despre patimile mîntuitoare și învățătură despre înțelepciunea smerită și umilință) ѣнс. Братіе и отци. Сѣ дѣнь свѣтѣхъ...

f. 180—181^v. Къ петѣкъ великѣхъ, ѡ страсти Господа нашего и владыкы Ісуса Христа. (În Vinerea mare : Despre patimile Domnului nostru și stăpînului Iisus Hristos) ѣнс. Братіе и отци. Повсегда оубо Госѡда...

f. 181^v—183. Къ неделѣ в̄ по Пасцѣ. Іако подвѣаѣтъ намъ оумирати присно волюю смъртѣю и ѡ благѡсѣтѣвеніи (Duminica a 2-a după Paști : Cum se cuvine nouă a muri pururea cu moarte de voie și despre buna rînduială) ѣнс. Братіе и отци. Пасха прѣидѣ...

f. 183—184^v. Къ неделю г̄ по Пасцѣ : Іако подвѣаѣтъ намъ Хѡднѣи достоинѡ къ мнишьскому обѣтованіи и къ изгнаніи еже изгнанни бѣхѡмъ Господа радн. (În duminica a 3-a după Paști : Cum se cuvine nouă a umbla

cuvincios în făgăduiala călugăriei și în prigoană când sîntem prigonîți pentru Domnul) înc. Братіе и ѡтци. Радостію радуєм се...

f. 184—186. Къ неделю $\overline{д}$ по Пасцѣ : О кѣннати себе и кѣгати ѡт погыклныхъ мѣстъ и вєразы грѣхovýchъ. (În duminica a 4-a după Paști : Despre înfrinare și a fugi de locurile pierzării și de chipurile păcătoșilor) înc. Братіе и ѡтци. Крѣме нас зоветъ...

f. 186—187. Къ неделю $\overline{е}$ по Пасцѣ : о страшномъ соудни и крѣпко прѣмѣнати дѣни сего жикота нашего. (În duminica a 5-a după Paști : Despre cumplita judecată și pentru a folosi cu putere zilele acestei vieți a noastre) înc. Братіе и ѡтци. Прѣмѣнаніе сєи жизни...

f. 187^v—189. Къ неделю $\overline{с}$ по Пасцѣ прѣд Кѣзнєсєніємъ : іако подо-баєть благоуχати сами себе добродѣтели. (În duminica a 6-a după Paști înainte de Înălțare : Cum că se cuvine a ne prețui bine pe noi înșine prin fapte bune) înc. Братіе и ѡтци. Христовѣмъ кѣскресєніємъ...

f. 189—190^v. Къ четверток $\overline{с}$ неделю. Кѣзнєсєніє Господа Бога и Спаса нашего Ісѣа Христа и благоугодно житіє междоу собоу. (Joi în a 6-a săptămînă : Înălțarea Domnului Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și despre viața cu bună înțelegere între noi) înc. Братіе и ѡтци. Праздникъ праздникомъ намъ...

f. 190^v—191. Къ неделю $\overline{з}$ по Пасцѣ. Словѣ ѡ съборѣ свѣтинѣхъ ѡтѣць $\overline{т}$ и $\overline{нѣ}$ съшѣдшїхъ се къ Никїен на Яріа еретика. (În duminica a 7-a după Paști : Cuvînt despre soborul celor 318 sfinți părinți care s-au adunat la Nicheia împotriva lui Arie ereticul) înc. Къ Ілєзандрїи Єгүпѣтцкн...

f. 191—193^v. Къ неделю $\overline{н}$: Пооучєніє на съшѣствіє свѣтаго Дѣха. (În duminica a 8-a : Învățătură la coborîrea Sfîntului Duh) înc. Присно жи-даєн Богъ...

f. 193^v—195. Къ неделю всѣхъ свѣтыхъ. Іако не крѣкію тѣкмо моуче-ници нѣ житіємъ Божіємъ живше. (În duminica Tuturor Sfinților : Precum muceniciei nu numai au sîngerat, ci au trăit viață dumnezeiască) înc. Братіе и ѡтци. Праздникомъ оубо єст празникъ...

f. 195—196. Мѣсѣца мартіа $\overline{кѣ}$ на Благоуκїєніє : ѡ дѣвѣстєкѣ. (Luna martie 25, la Buna Vestire : despre feciorie) înc. Братіе и ѡтци. Пошеже Благоуκїєніє...

f. 196^v. Albă.

4. <Țîlcuirea evangheliei lui Marcu de Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei>, f. 197—351. Înc. Прѣжде закона оубо они свѣтын моужне...

5. f. 351^v—365^v. Мѣсѣца іюня $\overline{кѣ}$. Свѣтаго свѣщенномѣченика отца нашего Мєѡдіа єпископа Патарскаго, слово о царсткїи єзыкѣ послѣднихъ вѣк-мєнь, извѣстєно сказаніє ѡт прѣваго чѣловѣка до скончаніа вѣкоу. (Luna iunie 20. Al sfîntului mucenic, părintele nostru Methodie, episcopul de Patara : Cuvînt despre împărăția limbilor celor din urmă vremi, povestire dela primul ot pînă la sfîrșitul veacului) înc. Ёгда изыдоєта из раи Ілѣамъ...

La f. 363. Іакѣю іако срацини до конца погоубитъ. (Arătare cum saracinii (turcii) pînă în sfîrșit vor pieri).

f. 363^v. О затворенихъ татароу (Despre tătarii cei închisi); inc. Тогда вткръзюут се врата сѣверная и изыдоутъ силы языцкыя еже бѣахоу затворени въноутрѣ нудоу. (Atunci se vor deschide porțile de la miază noapte și vor ieși puterile păgînești care erau închise înăuntrul iadului) ed. Tihonravov, Памятники отеческой русской литературы р. 213—226.

6. f. 365^v—372. Плачече и рыданіа инока грѣшна и странна нмнже съпираше се къ дѣши своен. Слово а. (Plîngerile și rușinea călugărului păcătos și fugar, cu care se dezvinovățește față de sufletul său. Cuvîntul 1) inc. Како сѣдиши како беспечалоуеши. . .

f. 372. Albă.

7. f. 373—414. Житіе и жизнь и по чести чюдесь, сказаніе прѣподобнаго отца нашего Касіяна Нокаго, писанно Глігоріемъ мннхѡмъ сченикѡмъ нгѡ. (Viața și traiul și cinstitele minuni, povestire despre preacuviosul părintele nostru Vasilie cel Nou, scrisă de Grigore monahul, ucenicul său) inc. Непостижнагоу Бога о чьлоуѣчествѣ. . .

8. f. 414—417^v. Мѣсѣца ноемѣбра въ ѿ днь, чьстнаго Храма Мнханаа архистратига. (Luna noembrie în 8. Ziua cinstitului hram al lui Mihail arhistrategul) inc. Начело ѡ исцѣлени дароу. . .

9. f. 417^v—424. Дѣянии скѣтаго апостола Андреа и Матѣа. (Faptele sfinților apostoli Andrei și Matei) inc. Въ они дѣни бѣхѡ. . .

10. f. 424—427^v. Слово прѣподобнаго отца Агапи: чесо ради встѣблюють чьлоуѣци отца и митрѣ и въземьше крѣстъ въ слѣдъ Христа идеть. (Cuvîntul preacuviosului părinte Agapie: Pentru ce lasă oamenii pe tată și pe mamă și iau crucea și merg pe urma lui Hristos) inc. Агапиуе отъць нашъ изъ млада начеть. . .

11. f. 427^v—429. <Lucrare fără titlu despre aflarea sf. cruci>; inc. Въ сѣ и въ ѿ и третніе лѣто по мѣчени Господа нашего Исуса Христа възисканіе вьстъ крѣста. (În anul 233 după pătımirea Domnului nostru Iisus Hristos a avut loc găsirea crucii). Sfîrșitul acestei lucrări lipsește.

f. 429—430^v. Albă.

Insemnări

Insemnarea scriitorului a manuscrisului primei părți

f. 124. Сѣврѣши се сіа скѣтаа и Божествѣнаа книга, житіе и жизнь нже въ скѣтѣнхъ отца нашего Сава прѣваго архіепископа и оучителя сръбскаго въ лѣто хъ зрѣлѣ, крѣгъ слѣнцѣ ѿ и лѣны зѣ, индикта зѣ, златочисло ѿ, Оемеліе ѿ, мѣсѣца генаріе ѿ, при нгѣменѣ монастыра скѣтаго Павла кир Іѡванкию юеромонахѡ настоаніемъ и поспешеніемъ проігѣмена кир Митрофана юермонаха и съ вратіаи и насъ грѣшныи хъ семъ троудивши хъ се простете, а не клѣнете, понеже съ ноуждею веленію сіе писѣхъ, понеже бѣше зима чюевствѣна іако да избавитъ Господь насъ зми грѣхѡкныѣ и сподобитъ съ праведныи

селеніа. Сіа писа оубоги црѣноносцѣ Ѡеѡлени таѡа, понеже имѣхѣ самодръ-
жацѣ замѣдликѣ на добродѣланіе и на кикохѣ въ юности прѣзвѣство и не
наоучихѣ се любуемоудрїю, ѡ, кто мене не въсплачетѣ окаяннаго.

(S-a sfârșit această sfântă și dumnezească carte : viața și traiul
celuia între sfinți, părintele nostru Sava, primul arhiepiscop și învățător
al sîrbilor, în anul 7132 (1624), crugul soarelui 20 și lunii 7, indictionul 7,
numărul de aur 10, temelia 20, luna ianuarie 28, în vremea egumenului
mănăstirii sfîntului Pavel, chir Ioanichie ieromonah, cu îndemnul și aju-
torul proegumenului, chir Mitrofan ieromonah și cu a fraților. Și pe noi,
păcătosul, cel ce s-a trudit pentru aceasta, iertați-mă și nu mă blestemați,
pentru că am scris aceasta cu mare trudă pentru că era iarnă grea,
ca să ne mîntuiască Domnul pe noi păcătoșii de iarnă și să ne învred-
nicească locuirea împreună cu cei drepti. Aceasta a scris-o călugărul sărac
<Antonie> ¹⁾ așa zis călugăr, pentrucă am fost singur tîrzielnic la faptele
bune și din tinerețe am fost obișnuit cu nepăsarea și nu am învățat înțe-
lepciunea. O ! Cine nu mă va plînge pe mine, nenorocitul).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trifoi (în a doua parte), licorna (în a cincea parte).
Scris de șase mîini în epoci diferite : (I, f. 1—124^v la 1624, II, f. 125—153^v, III, f. 154—174^v,
IV, f. 175—196^v — aceste trei părți scrise în sec. XVIII ; V, f. 197—372^v, și VI, f. 373—429,
minusculă din sec. XV). 25 și 34 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și
lemn (deteriorată). Scris la mănăstirea sf. Pavel (Muntele Athos) de Antonie călugăr. De la mănăs-
tirea Neamț.

136.

1443 (f. 370^v). 371 f. 28 × 20 cm. Începutul lipsește.

Іаѡимирски nr. 67 și 68 (Intrucît mai înainte erau două fragmente din același manuscris,
care s-au legat apoi împreună). (M-rea Neamț).

<Іоан Gură de Aur. Cувѣнтări. Мăргăритар>

Începutul lipsește ; începe cu cuvîntarea a treia f. 1—4 ; înc. Или не
имать власти сѡзѡдани къ брѣніа.

f. 4^v—15. Тогожде о непостижимѣмъ. Беседа четвъртаа (Ale aceluiasi,
despre cel ce nu poate fi înțeles) ; înc. Доказаше оубо прѣжде показаш...

f. 15—29^v. Același, același titlu : Беседа пятаа (Cувîntarea a cin-
cea) înc. Кънегда аще хоцетъ кто дльжаншж...

f. 29^v—37. Idem О непостижимѣмъ слово $\bar{\text{с}}$ (*idem*, Despre cel ce
nu poate fi înțeles, cuvîntul 6) înc. Единъ камъ побесѡдова.

f. 37—54. Иже къ свѣтыхѣмъ ѡтца нашего Іѡанна архієпископа Кѡнстан-
тинѣграда Златаѡуста, еже на Ісѡдѣмъ слово $\bar{\text{а}}$. (A celui între sfinți, părintele
nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului : Cувîntul
întii împotriva iudeilor) înc. Хотѣхѣ камъ ѡтдати.

¹⁾ Criptogram.

f. 54—67. Тогожде, къ Ісдеѡм о трѣбахъ Пасхѣхъ. Ёже речено быстъ въ Антиѡхѣи къ келлицѣи црѣкѣи (А ацелуіаши către iudei, despre trîmbițele Paștilor, care a fost rostită la Antiohia în biserica cea mare) ѡс. Паки страстнѣи кѣскѣхъ чѣлоуѣкѣхъ.

f. 67—91^v. Тогожде на Ісдеа слоко третіе (Al ацелуіаши împotriva iudeilor; cuvîntul al treilea) ѡс. Ѡтъ кждоуъ намъ оубо...

f. 92—106^v. Тогожде прѣкѣе длѣгобесѣдоуаніе сътворихъ на Ісдеа и мало оудръжавъ сѧ ѡтъ длѣготы реченныхъ паки сіе реч, слоко д̄. (Ale ацелуіаши : mai înainte făcînd cuvîntare lungă despre iudei și scurtîndu-se puțin din cauza lungimii cuvîntării, iarăși vorbește aceasta, Cuvîntul 4) ; ѡс. Сѣкріе дондеже оубо къ чащахъ.

f. 106^v—120. Тогожде на Ісдеа, слоко е̄. Ale ацелуіаши împotriva iudeilor; Cuvîntul 5) ѡс. Оубѡ приаєте ли сыгѡстѣ.

f. 120—139^v. *Idem* Слоко шестое (Cuvîntul al șaselea) ѡс. Мимонде постѣ Ісденскыи.

f. 140—145^v. Бесѣда : и быстъ къ лѣтоу къ неже оумрѣтъ Ѡзіа царь. Кидѣхъ Господа сѣдѡща на прѣстѡлѣхъ высѡцѣи прѣкѣзѡатѣхъ и серафѣими стѡвахъ окрѣстѣхъ его, слоко д̄. (Cuvîntare : și a fost în anul în care a murit Ozia împăratul : am văzut pe Domnul șezînd pe tron înalt ridicat și pe serafimi stînd în jurul lui ; Cuvîntul 1) ѡс. Радѡхъ сѧ съ тѣкащѣхъ сѧ.

f. 145^v—157^v. Тогожде похваленіе пришедшимъ къ црѣковѣи и о благочѣниіи нѣе къ слакословеніи и о еже кидѣхъ Господа сѣдѡща на прѣстѡлѣхъ высѡцѣхъ и прѣкѣзѡнесенѣхъ, слоко е̄. (Ale ацелуіаши : Laudă celor ce au venit în biserică și despre meritul celor ce slăvesc cu cîntare și că am văzut pe Domnul șezînd pe tron înalt și ridicat ; Cuvîntul 2) ѡс. Много зрѣтъщаніе...

f. 157^v—168^v. Тогожде, о речени пророка Ісаіж глаголащѣмъ : и быстъ къ лѣтоу къ неже оумрѣтъ Ѡзіа царь... Слоко г̄... (А ацелуіаши. Despre spusa prorocului Isaia, care spune : Și a fost în anul cînd a murit Ozia împăratul..., Cuvîntul 3) ѡс. Сѣкѣтѡ намъ днесъ позвришь быст...

f. 168^v—178^v. Тогожде, ѡтъ прѣкѣхъ Паралипомены глаголащѣхъ : кѣзнесе сѧ сердце Ѡзіино и о смѣрено мѣдрокани... Слоко д̄ (Ale ацелуіаши. Despre primele Paralipomene, care spun : s-a ridicat inima lui Ozia și despre smerita înțelepciune... Cuvîntul 4) ѡс. Благословенъ Богъ ѡкомъ при нашѣмъ...

f. 178^v—185. Тогожде, о речени пророка Ісаіж... Кидѣхъ Господа и оуказаніеа его по правдѣхъ прокази сѧ Ѡзіа... Слоко е̄... (А ацелуіаши. Despre spusa prorocului Isaia : Am văzut pe Domnul și la arătarea lui cu adevărat s-a prăpădit Ozia... Cuvîntul 5) ѡс. Принесли днесъ да нѣе о Ѡзіин...

f. 185—192^v. Тогожде, о серафѣимѣхъ, слоко с̄, (Al ацелуіаши : Despre serafimi, Cuvîntul 6) ѡс. Ёда нѣкогдаже о Ѡзіин...

f. 192^v—213. Слово по календарѣ къ причинѣ на оупикажѣ сѧ и о Лазарѣ, слово прѣко (Cuvînt a doua zi după calendă : Despre cei ce se îmbată și despre Lazăr, Cuvîntul întâi) înc. Вчерашній днь праздникъ.

f. 213—225. Тогожде, о богатѣмъ и о Лазарѣ и ако душа нждано съмрътныи не быкажъ бѣсѣи и о сждѣ и о милостыни, слово ѿ (Ale ace-luiași : Despre bogatul și despre Lazăr și cum sufletele celor morți prin violență nu devin diavoli și despre judecată și milostenie, Cuvîntul 2) înc. Оудикѣ сѧ любки кашен. . .

f. 225—243. Тогожде, о Лазарѣ. . . слово ѿ (Ale ace-luiași; Despre Lazăr, . . . Cuvîntul 3) înc. Неприлоучшаа сѧ нас. . .

f. 243—255. Тогожде, о богатѣмъ и о Лазарѣ, ако съ быст обыче намъ въспоминати древнѣа съгрѣшеніа и о Іовѣ: слово четвърто. . . (Ale ace-luiași : Despre bogat și despre Lazăr, cum conștiința obișnuiește să ne amintească despre vechile păcate și despre Iosif, Cuvîntul 4) înc. Лазароу притча конецъ.

f. 255—267^v. Тогожде, о покаяніи къ нже на кѣнскаа ристаніа шшедшнмъ. . . слово пѣтое (Ale ace-luiași : Despre pocăință, către cei ce s-au dus la alergări de cai. . . Cuvîntul 5) înc. Хвѣжъ обычнаго пакы. . .

f. 267^v—279. Слово о нже о Давидѣ и о Саулѣ и о злобонимѣхъ. . . слово ѿ (Cuvînt despre David și Saul și despre averea cea fără de păcat. . . Cuvîntul 1) înc. Егда лѣтнее нѣкоен. . .

f. 279—289. Тогожде, ако веліе благо ест не еже прохѣдити тѣчѣжъ добродѣтели. . . слово ѿ (Ale ace-luiași : Că este foarte bine a nu face decît fapte bune. . . Cuvîntul 2) înc. Бы оубо похвалесте. . .

f. 289—306^v. Тогожде, ако блазньное ест еже на позорища въсхѣдити. . . слово ѿ (Ale ace-luiași : Că este lucru de ocară a umbla la teatru. . . Cuvîntul 3) înc. Многымъ ѡт нже прѣкѣ. . .

f. 306^v—312^v. Бесѣда о беспорочнѣмъ и блаженѣмъ Іовѣ. Слово ѿ. (Cuvîntul despre neprihănitul și fericitul Iov, Cuvîntul 1) înc. Прінде намъ лѣтнынъ днес. . .

f. 312^v—318. *Idem* Бесѣда втораа (A doua cuvîntare) înc. Бланкыѡ ѡтъ кещен. . .

f. 318—328^v. *Idem* Бесѣда третіа (cuvîntarea a treia) înc. Принеси нмы кѣснѣмъ сѧ. . .

f. 328^v—341^v. *Idem* Бесѣда четвъртаа (Cuvîntarea a patra) înc. Късждоу сѣо и надъ късѣмн. . .

f. 341^v—349. Тогожде, чѣсо ради дрѣко разоумно добрѣ и злоу нарече сѧ. . . (Ale ace-luiași. De ce s-a numit arborele cunoștinții răului și bine-lui) înc. Много молихъ вчера кашѣ. . .

f. 349—358^v. Тогожде, ꙗ глашеніе къ хвѣцымъ крѣстити сѧ. . . (Al ace-luiași : Cuvînt către cei care vor să se boteze. . .) înc. Зракъ стадѣ. . .

f. 358^v—370^v. Тогожде, слоко о покаани и о оумилени... (Al ace-luiasi : Cuvînt despre pocăință și despre umilință...) înc. Кънегда оубо блаженным...

f. 371—371^v. Albe cu însemnări. (Însemnarea scriitorului manu-scrisului).

Însemnări

f. 370^v. † Гаврілаъ исписа сіа Маргаритъ в лѣтъ × 591на (Gavril a scris acest Margarit în anul 6951 (1443)).

f. 371. В лѣтъ × 591не мѣсѣца іюліа къ гѣ днь втсѣче сѧ глава Сте-
фана воеводѧ господарѣ земаѧ Молдавскыѧ, сына Ілѣандра воеводѧ, вт Ро-
мана воеводѧ, сына Іліѧ воеводѧ и погребен быстъ къ Нѣмецкомъ монастырю,
тогожде мѣсѣца іюліа къ 5І днь.

(În anul 6955 (1447) luna iulie 13 zile s-a tăiat capul lui Ștefan voevod, domnul țării Moldovei, fiul lui Alexandru voevod, de Roman voevod, f. ul lui Ilie voevod și a fost îngropat în mănăstirea Neamț, în aceeași lună iulie, în 16 zile).

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în piele și carton. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de Gavril diac. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

137.

1462 (f. 413). Hirtie. 413 f. 27,5 × 19,5 cm.

Іаѣимірски nr. 69 (m-rea Neamț).

1. f. 1.—227^v. Иже къ свѣтыхъ прѣподобнаго и богоноснаго втца нашего Ефрема Сирина, поученіа дшешеполъзнаа и покѣсти оумилениа и оутѣ-
шеніа. (Ale celui între sfinți, preacuviosul și purtătorul de Dumnezeu pă-
rintele nostru Efrem Siriul : Învățăături folositoare pentru suflet și povestiri
despre umilință și mîngîiere) înc. Бѣше сынъ божественныи моужь...

Subtitlurile sînt în general Тогожде свѣтаго Ефрема поученіе, слоко sau глава (Ale aceluiași sfînt Efrem învățătură, cuvîntul sau capul) și cu un scurt titlu, sînt numerotate de la 1 pînă la 54 (f. 1—136), apoi iarăși de la 1 la 21 (f. 136—145^v) și de aici de la 86—109 (f. 145^v—227^v). Sînt deci 99 de învățăături.

La f. 227^v : До зде конѣць книги свѣтаго Ефрема (Pînă aici sfîrșitul cărții sfîntului Efrem).

2. f. 228—252. Житіе и жизньъ прѣподобнаго и богоноснаго втца нашего Θεωδοσία великаго иже общежителестѣс начелника. (Viața și traiul preacuviosului și purtătorului de Dumnezeu, părintele nostru, Theodosie

cel Mare, care a fost începătorul traiului de obște <al călugărilor>) înc. Сладчаніа оубо весна . .

3. f. 252—412^v. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Грїгорїа епископа бывшааго иже въ Омиритѣ града Тафарона и повѣсти ѡ сѣдѣвшихъ, чюдесъ ѡт него сѣписанна ѡт епископа града Негранскааго. (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Grigore, care a fost episcop în cetatea Tafaron din țara Omerității și povestire despre faptele și minunile lui, scrisă de episcopul cetății Negran*) înc. Къкъ нѣкла есть не ѡт славыхъ . .

f. 413. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 413^v. Albă.

Însemnări

Însemnări scrise de scriitorul manuscrisului

f. 412^v. Христосъ зачело и коньцъ ѡтцѣже нашемъ и ктиторѣ скатаго мѣста сего кѹр Андонїс, вечнаа память иже прѣведе сїю книгу ѡт грѣцкаго извода на сръбскы (Hristos este începutul și sfârșitul. Părintelui nostru și ctitor al acestui sfânt loc, chir Andonie, veșnică pomenire, celui ce a tradus această carte din izvodul grecesc în sîrbește).

f. 413. Прѣписа сїю книгу многогрѣшнїи Ѳѡанасїе таха монахъ при чѣстїиѡмъ нр҃менѣ скатаго Павла, іеромонахъ поплъ кѹр Ѳеѡфанѣ въ лѣтѣ x сѣцѡ Тѣмъ же молю се скатости вашои съ сѡмнѡненїемъ многостїи моєи и грѣбости рѣкы и оума страстнаго немоци бѡудете. Елици прочитаєте грѣбо писателное потрѣжденїе нашего сръдїа, да не въ стѣдѣ и прѣтиканїе моєи хс҃дости къмѣнїте, занежѣ и молю се помолїте Господа подати ми ѡ силѣ и ѡ прочїихъ ѡтпѣщенїе, камъ бо малъ трѣдѣ, мнѣже велїе бѡгатѣтѣко въ единои рѣчи ѡт скатаго сръдїа вашего изнешои се.

(A transcris această carte mult păcătosul Athanasie așa zis monah în vremea cinstului egumen de la Sf. Pavel, ieromonahul popa chir Theofan, în anul 6970 (1462). De aceea, mă rog sfinților voastre cu umilință, fiți milostivi pentru minile mele grosolane și neputința minții pătimase. Citiți citiți cele scrise grosolan cu truda silinței noastre, să nu faceți de rușine și de ocară micimea mea; pentru aceia mă și rog: rugați pe Domnul să-mi dea iertare pentru acestea și pentru altele, ceiace pentru voi este o mică trudă, iar pentru mine mare bogăție iese dintr-un singur cuvînt din sfînta inima voastră).

Alte însemnări

f. 228^v (pe o hîrtie lipită): x зрѡ мѣсѡцъ поморне бысть (7170 (1662) luna... a fost epidemie).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și galben la f. 1. Filigrane: Floare stilizată și foarfecă. Pe copertă lipite pagini ale unui ms. slav, liturghier din sec. XVII. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scrs la muntele Athos de călugărul Athanasie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hîrtie. 318 f. 26,5 × 20 cm. Lipsește începutul și foi după 8^v.

Iațimirski nr. 70 (m-reă Neamț).

1. <Efrem Sîriul. Învățăături>

Începe cu lauda lui Efrem Sîriul, din care nu s-au păstrat decît cîteva rînduri la sfîrșit; înc. Къ нѣмоу, что ѣко прѣбываеши въ пѣ и хвала и молитва твоя.

f. 1. Primul subtitlu : Тогожде Ефрема наказаніе слово а (Ale ace-luiași Efrem : Învățătură, cuvîntul 1) înc. Възъ есмь Ефрема грѣшныи.

Urmează cuvîntările numerotate. După f. 8 o lacună. (Lipsește sfîrșitul cuvîntării 5, cuvîntării 6 și începutul cuvîntării 7).

f. 275—275^v. Scrisă de altă mînă (mai nouă).

Cuvîntările lui Efrem Sîriul numerotate merg pînă la nr. 100, cu care se termină la f. 289^v.

2. f. 289^v—318. Прѣподобнаго отца нашего Іоанна Дамаскина и презвитери. На прѣславное прѣображеніе Господа и Бога и Спаса нашего Іисуса Христа (A preacuviosului părintelui nostru Ioan Damaschin preotul : La preaslăvita schimbare la față a Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Isus Hristos) înc. Прѣидете трѣжъствѣши днѣс...

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Izvorul cel <de> pocăință, aceasta este ; nevoiți fraților de cetiți și <înt> luminat cu totul. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : floare stilizată. 23 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV Hîrtie. 182 f. 22 × 14 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 72 (m-reă Neamț). (Îl datează din sec. XIV, dar scrisul este din cel următor).

<Isac Sîriul. Cuvîntări>

Începutul lipsește; începe cu cuvîntarea nr. 4; înc. ...таніе тѣце славе слоуга оубо естъ блажд.

La f. 7^v. : Тогожде, слово е (Ale aceluiași, cuvîntul 5); înc. Оумъ смѣненъ не можетъ...

Urmează cuvîntările numerotate pînă la sfîrșit, în număr de 81. Sfîrșitul cuvîntului al 81-lea lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Пахоміе епископ (Pahomie episcop)¹⁾.

La f. 173, pe margine, traducerea unor pasagii în românește.

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

140.

1787 (f. 12). Hirtie. 362 f. 26 × 18 cm.

Iașimirski nr. 73 (m-reă Neamț) și 75 (operele lui Paisie Velicicovschi, la p. 561 a catalogului său).

<Isac Siriul : Cuvîntări traduse de Paisie Velicicovschi>

f. 1—12. Titlu : Ѣ переводѣ книги свѣтаго Исаака Сирїина съ еллинно-греческаго на славенскїи языкѣ и въ положеныхъ мною изясненїа ради грамматическаго разсма въ немъ много различныхъ точкамъ въ значенїихъ краткое изясненїе (Despre traducerea cărții sfintului Isac Siriul din limba elinogreacă în limba slavonă și despre lămuririle puse de mine pentru înțelegerea gramaticală, în care sînt multe și deosebite lămuriri pe puncte, scurtă arătare) înc. Превыблющъ мнѣ еще въ маломъ числѣ. . .

În această introducere Paisie Velicicovschi vorbește despre împrejurările în care a cunoscut cartea lui Isac Siriul și cum a tradus-o după un manuscris grecesc, începînd în anul 1786 și terminînd în anul 1787.

La f. 12 . : Преводѣ же сїи мои книга сїа въ дарѣ приношѣ високо превъсвѣщенїишомѣ великомѣ господниѣ кѣр Гавріилѣ митрополїтѣ. . .

Трѣдникъ сїа въ переводѣ сїемѣ свѣтотворнїескаго Намѣцкаго и Предтечка Сѣксаскаго молдовахїнскїихъ монастырен архїмандритѣ Паїсїи Величковскїи родинацѣ Полтавскїи.

(Traducerea aceasta a mea a acestei cărți, o aduc în dar înalt preasfînțitului marelui domn, chir Gavril mitropolit. . . S-a trudit la traducerea aceasta arhimandritul de la mănăstirea Neamțului a sfintei Înălțări și a Înainte mergătorului de la Secul, Paisie Velicicovschi, originar din Poltava).

f. 13—14^v. Albe.

f. 15—28^v. Написанїи со Богомѣ въ молчанїи и безмолвїи и житїи тихомѣ составлѣти сїа могъшемѣ прежде всѣакоу дѣла въ оудерженїа языка и кротка сердца, въ немже и мала похвала въ невѣждннческїихъ оустенѣ приносима прѣподобномѣ втцѣ Исаакѣ Сирїинѣ.

²⁾ Pahomie, episcop de Roman (1707—1717).

(Scriere cu Dumnezeu, despre tăcere și nevorbire și prin viață tăcută să te faci puternic, înainte de orice cu ținerea limbii și inimă smerită, în care se află și o mică laudă din buze neștiutoare adusă preacuviosului părinte, Isaac Siriul) înc. **Бѣлнчанша согрѣшеніа и склѡ...**

f. 29—36. **Оглавленіе настоѡщія книги** (Capetele cărții de față).
Tablă de materii.

f. 36^v. Albă.

f. 37—101. **Иже къ свѣтыхъ отца нашего аккы Исаака Сърїна постника и ѡтшелника бывшаго епископа Христолюбиваго града Нїневін, словеса написана оубѡ ѡт негѡ сконственнымъ ѡзыкомъ, сказана же ѡт прѣподобныхъ отецъ нашихъ аккы Патрікіа и аккы Аврамїа любопремѡдрыхъ и безмѡлвникъ безмѡлвствовавшихъ къ лаурѣ иже ко свѣтыхъ ѡтца нашего Савкы.**

(A celui între sfinți, părintele nostru ava Isaac Siriul, pustnic și sihastru, fost episcop al orașului iubitor de Hristos Ninive, cuvinte scrise de el în limba lui, tălmăcite de preacuvioșii părinții noștri, ava Patrichie și ava Avramia, iubitori de înțelepciune și fără vorbire, care au dus viață în tăcere în lavra celui între sfinți, părintele nostru Sava) înc. **Страхъ Божїи начало есть добродѣтели.** Sînt în total 91 de cuvîntări.

f. 301—302. Albe.

Scris de două mîini (I, f. 1—4^v și II, f. 5—301). a doua mînă fiind scrisul autograf al lui Paisie Velicovschi. Legătură veche în piele și carton. 30 rînduri pe pagină. Cursivă. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de Paisie Velicovschi, autorul traducerii, cu adaosul primelor patru foi de alt scriitor. Ciornă cu corectări marginale și interliniare. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la mănăstirea Neamț.

141.

Sec. XV. Hirtie. 415 f. 28,5 × 20 5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski nr. 74 (m-rea Neamț).

1. <Grigore Teologul: Cuvîntări> f. 1—386^v

Prima cuvîntare (f. 1—2^v) este fără început; înc. ...**Нижє начинѡмо, ниже прѣстаѡмо...**

f. 2—30. **Слово ѣ тогожде, на свѣтою Пасхѡу** (Cuvînt al doilea al aceluiași, la sfințele Paști) înc. **На стражи мое и станѡу.**

f. 30—39^v. **Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Григорїа архїєпископа Квѣ-стантїніа града Богослова, къ нѡкою недѣлю, слово ѣ** (Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul, arhiepiscopul Constantinopolului, la duminica Nouă¹⁾, Cuvînt 3) înc. **Почаеиенїа чтати се...**

¹⁾ a Tomei.

Sec. XV. Hirtie. 253 f. 29 × 21 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 75 (m-reă Neamț).

<Grigore Teologul: Cuvîntări>

f. 1—5. <Cuvîntul întîi>. Lipsește începutul; inc. Нѣчистѣ оубѣ-
гохѡмъ Грѣпта.

f. 5—42. Тогожде, на свѣтѣхъ Пасхоу, слоко ѿ (Ale aceluiași: La sfîn-
tele Paști, Cuvîntul 2) inc. На стражи мои стану.

f. 42—51. Иже въ свѣтъхъ отца нашего Григоріа архієпископа Кон-
стантина града Богослока, въ новоу ю неделю, слоко ѿ. (Ale celui între sfinți,
părintele nostru Grigorie Teologul arhiepiscop de Constantinopol: la
duminica nouă, Cuvîntul 3) inc. Поновленіа чтати се кетхъ законъ.

f. 51^v—68. На свѣтоу петъдесетницю, слоко ѿ (La sfîntele rusalii,
Cuvîntul 4) inc. О праздниѣ мало да любому дрѣсткѣмъ.

f. 68—78^v. Același О Маккакехъ, слоко ѿ (Despre Macabei, Cuvîn-
tul 5) inc. Что же и Маккакен.

f. 78—87. Același О мѣчениѣхъ Кипріанѣхъ, слоко ѿ (Despre mucenicul
Chiprian, Cuvîntul 6) inc. Маломъ Кипріанъ оубѣжа насъ.

f. 87^v—97. Același О словесехъ, о сѣрѣкнителіи Іоуліанѣхъ, слоко ѿ (Des-
pre cuvinte; despre emulul său Iulian, Cuvîntul 7) inc. Что мѣчнителство
еже изъ любке.

f. 97—107. Același На рождѣство Христоко, слоко ѿ (La nașterea lui
Hristos, cuvîntul 8) inc. Христосъ раждаетъ се.

f. 107—146. Același Надгробное Келікому Василію, слоко ѿ (La în-
mormîntarea lui Vasilie cel Mare, Cuvîntul 9) inc. Хотѣше оубо мнѡгъ
намъ.

f. 146^v—159. Același На свѣтаа Просѣщеніа, слоко ѿ (La sfînta
Bobotează, Cuvîntul 10) inc. Пакы Ісѣсъ мой и пакы таинство...

f. 159—185^v. Același На свѣтоа крещеніе, слоко ѿ (La sfîntul botez,
Cuvîntul 11) inc. Кѣра свѣтъхъ Просѣщеніа...

f. 185^v—203^v. Același О свѣтѣхъ Іоанасіи, слоко ѿ (Despre sfîntul
Athanasie, Cuvîntul 12) inc. Іоанасіа хвало добродѣтель...

f. 203^v—208. Același О Григоріи братѣ Василіекѣ пришедша по избра-
нію всего събора сирѣк по хіротоніи, слоко ѿ (Despre Grigore, fratele lui
Vasilie, care a venit după alegerea întregului sobor, adică după hiroto-
nie, Cuvîntul 13) inc. Дроуоу кѣроу нѣстъ.

f. 208—223. Același О пришествіи рѣи єпископъ съборное, слоко ѿ (Des-
pre venirea celor 150 de episcopi în sobor, Cuvîntul 14) inc. Како намъ нашаа,
ѡ дроузи.

f. 223^v—242^v. Același О нищелюбствіи, слоко ѿ (Despre dragostea
de sărăcie, Cuvîntul 15) inc. Мѡужіе, братіе и съ оубозинъ.

f. 242^v—253. Același O *wtци мѣчѣши изъвы радї г҃адаа, слово сї* (Despre tatăl său, care tăcea față de flagelul grindinii, Cuvîntul 16) înc. *Что разараете чинъ похвалемъи.*

f. 253—253^v. Albe, cu însemnări.

Tilcuirea lui Nichita din Iraclia este intercalată în textul cuvîntărilor, după fiecare pasaj.

Însemnări

f. 253. *Сїа кни҃га гл҃аголаѣми Богословъ Григоріе аще кто дрѣзнетъ кѣзети wt црккѣ, да ест проклетъ* (Această carte numită Grigorie Bogoslov, dacă cineva îndrăznește s-o ia din biserică, să fie blestemat).

Titluri și inițiale cu roșu. 43 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză și carton. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

143.

1446 (f. 231^v). Hirtie. 231 f. 29 × 21,5 cm. Lipsște începutul.

Iațimirski nr. 76 (m-rea Neamț).

<Ioan Scăvariul Sinaitul : Leastvița>

Lipsesc părțile introductive, scara și primele trei capitole și începutul celui de-al patrulea; f. 1 înc. *Кѣдѣиѣ прѣкѣаго нже тамо сѣщимъ діакѣномъ.*

Sînt în total 30 de capitole numerotate (cu cele ce lipsesc), dar și numeroase capitole nenumerate, intercalate.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 231^v. *† Гавріла исписа сїи дѣствичникъ, в лѣт × сїица* (Gavriil a scris această Leastvița, în anul 6954 (1446)).

Însemnarea mai nouă pe aceeași foaie: *† Scris-am eu erodiiakon Filaret ot Neamț v let 7231 (1722) Measeța dechemvrii în 14 zile.*

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: foarfece. 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză și piele. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

144.

Sec. XV. Hirtie. 138 f. al × 13,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul, f 1—12 deteriorate. După catalogul lui Iațimirski, acest manuscris cuprindea circa 350 f. și avea la urmă cinci lucrări teologice adause. Astăzi acestea lipsesc.

Iațimirski nr. 77 (m-rea Neamț).

<Ioan Scăvariul : Leastvița>

Primele trei capitole lipsesc, precum și începutul celui de-al patrulea; f. 1. înc. *Час настоен непрѣста... (rupt) аще ли смѣчитъ что глас.*

Sînt în total 30 de capitole.

f. 25^v. Albă.

Textul *Leastviței* se termină pe f. 136; la f. 136^v—138^v <Despre mai mulți sfinți cu numele Ioan>, fără titlu deosebit, înc.: *Поннже въ книзѣ сѣи нарицаемонѣ Лѣстница многаѣи Іоанна Хвалнии*. Sfirșitul lipsește.

Insemnări

Pe margine unele observații asupra textului în limba română.

f. 46. Ce meștersugurile celor către rele acéastea ne îndeamnă a face.

f. 54. Cum poftéște din toate rodurile și din semenția sa nesăturînd (Sec. XVII).

f. 62. Iaste cînuire mai chinuită decît cel cînuit, ce însăși aceia cu dulceață féce pohtele, cu acéiași dulceață féce ispoveduință de scîrnăviile sale.

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova, la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

145.

Sec. XVI. Hirtie. 269 f. 14 × 15 cm.

Iațimirski nr 78 (m-rea Neamț). (Îl datează din secolele XV—XVII).

<*Ioan Scărarul Sinaitul: Leastvița*>

f. 1—5^v. *Послание отца Іоанна игоумена Раѳоу къ Іоанноу достоинно и чюднѣмъ игоуменоу Гвры Синанскыа* (Epistola părintelui Ioan, egumenul de Raithu, către Ioan cel vrednic de minune, egumenul Muntelui Sinai) înc. *Бжше ест... и рахнеаггельномъ отцѣ*.

La f. 4^v. Ilustrația scării cu cele 30 de trepte, care fie care reprezintă o virtute și corespund cu cele 30 de capitole.

Textul începe la f. 6. *Слово постничьское отца Іоанна игоумена нже къ Сѣнан Гортъ минѣом* (Cuvînt pustnicesc al părintelui Ioan egumenul de la Muntele Sinai, către călugări) înc. *Благого и прѣблагаго*.

Textul *Leastviței* pînă la f. 241 cu 30 de capitole.

f. 242—243^v. Albe.

f. 244—264^v. *Отца Іоанна игоумена нже къ Синанстѣи Гортъ инокомъ слово къ пастырю* (Al părintelui Ioan egumenul din muntele Sinai, pentru călugări: cuvînt către păstor) înc. *Понеже въ книзѣ сѣи нарицаемонѣ Лѣстница многаѣи Іоанна Хвалниа*.

f. 265—267^v. Despre mai mulți sfinți cu numele Ioan. înc. *Понеже въ книзѣ сѣи...*

f. 268^v—269^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Foarte frumoase ornamente la f. 1, 6, 244. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească cu influențe medio-bulgare. De la mănăstirea Neamț.

146.

Sec XVII. Hirtie. 411 f. 21,5 × 15 cm.

Iașimirski nr. 79 (m-reă Neamț).

<Damaschin Studitul : Cuvîntări>

f. 1—15. Слово Дамаскина Иподiakона и Стоудита на божественое Благорекшеніе прѣблагословенныя владичице нашеіе Богородице и приснодѣкы Маріам. (Cuvîntul lui Damaschin hipodiacon și studit : ¹⁾ La dumnezeiasca Bună Vestire a preacuvioasei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria) înc. Ѡбъичан имѣтъ царне.

f. 15—26^v. Același : Слово на днь ежи по пакти рождества Господа нашего Исца Христа, слово в (Cuvînt la ziua nașterii celei după trup a Domnului nostru Isus Hristos, Cuvîntul 2) înc. Оуподобляют се праздницы црккѣ.

f. 26^v—48. Același : Слово на скътаа богопакленіа Господа нашего Исца Христа, слово г (Cuvînt la sfîntul botez al Domnului nostru Isus Hristos, Cuvîntul 3) înc. Късѣдръжителъ Богъ...

f. 48—67. Același Слово д, на четъридесетодньекное стрѣтеніе Господа нашего Исца Христа (Cuvîntul 4, la întîmpinarea după patruzeci de zile a Domnului nostru Isus Hristos) înc. Късако дѣніе и късако дѣло.

f. 67—84^v. Același. Слово риторическое на четкѣродньекное къзднженіе Лазареко, слово е (Cuvînt retoric la învierea lui Lazăr cea de-a patra zi, Cuvîntul 5) înc. Три чести соутъ дше

f. 84^v—95. Același Слово по къзднженіи Лазареком на стрѣтеніе Христостоко съ канем, слово з (Cuvînt după învierea lui Lazăr, la întîmpinarea Domnului cu ramuri de palmier, Cuvîntul 6) înc. Ѡбъичан имѣтъ царне и белможн.

f. 95—106^v. Același Слово з, на боготѣлесное погребеніе Господа нашего Исца Христа и на плачь прѣскатыя Богородице и на къ а къ съшкѣткіе (Cuvîntul 7, la îngroparea trupului dumnezeiesc al Domnului nostru Isus Hristos și la plîngerea preasfintei Născătoare de Dumnezeu și la coborîrea în iad) înc. Злаа къса и скръвнал.

f. 106^v—120^v. Același Слово на трнднѣкное къскръсеніе Господа нашего Исца Христа и на Пасхѣу, слово н (Cuvînt la învierea cea de-a treia zi a Domnului nostru Isus Hristos și la Paști, cuvîntul 8) înc. Къса сѣзданіа Божіа.

¹⁾ Adică din mănăstirea Studion.

f. 275—287. Același Слово в изгнаниі Адамовѣ къ нѣмже и в милостыни (Cuvînt despre alungarea lui Adam, în care se vorbește și de milostenie) înc. Икоже чловекъ нѣкин. . .

f. 287—312^v. Același Повѣсть в скатыхъ иконахъ сказующаа въ кѣсѣхъ начетъ се сие гоненіе и кинъ сѣтъ гонителіи, кѣхъспѣже и в кинѣ, чесо ради приехомъ православіе съврѣшати въ прѣхшю недѣлю свѣтаго поста (Povestire despre sfintele icoane, arătînd de unde începe această prigoană și care sînt prigonitorii, împreună cu pricina de ce am primit să sărbătorim ortodoxia în prima duminică a sfîntului post) înc. Господь нашъ Исусъ Христосъ. .

f. 313—320. Același Слово на поклоненіе чѣстнаго и животворецаго крѣста чѣтмое въ ѿ недѣлю свѣтаго поста (Cuvînt la închinarea cinstitei și de viață făcătoarei cruci, citit în a 3-a duminică a postului) înc. Оуподоблетъ се дньшныи скатыи днь.

f. 320—332^v. Același Слово къ недѣлю Ѳоминоу (Cuvînt la duminica Tomei) înc. Три сѣтъ великие добродѣтели. . .

f. 332^v—346^v. Același Слово къ недѣлю Мирносиць (Cuvînt la duminica Mironosițelor) înc. Сладкаа и оумищеннаа. . .

f. 346^v—359. Același Слово къ недѣлю Разслабленнаго (Cuvînt la duminica Slăbănogului) înc. Тѣлесныи недѣсты быаемыи.

f. 359^v—373^v. Același Слово къ недѣлю в Самарыни (Cuvînt la duminica Samarinenicii) înc. Чловекъы иже копають глыбныи.

f. 373^v—387. Același Слово в недѣлю сѣкна въ рождества (Cuvînt la duminica Orbului din naștere) înc. Ино нѣст чѣстнѣише.

f. 387—402. Același Слово къ недѣлю скатыхъ и Богоносныхъ втцъ (Cuvînt la duminica sfinților și de Dumnezeu purtători părinți) înc. Арденнѣ крѣмень ѿлини.

f. 402—409. Același Слово къ недѣлю кѣсехъ скатыхъ (Cuvînt la duminica Tuturor Sfinților) înc. Ѳнѣлиже съврѣшихомъ.

f. 409^v—411^v. Pomelnice cu diferite nume. (Sec. XVII—XVIII).
Însemnări

f. 411^v. Сю кинга кѣпила раба Божіа Гапка за втѣщи грѣхомъ сконхъ и за доброе здрова оу Левитна за два леги и втдала втцѣ Костатинѣ Четленницкомѣ в Ста(м)еблѣ с домѣ Леком зацо пикиненъ единъ Господа Бога просити по мѣ, Господи рабѣ Божію Гапѣкъ, Прокопѣ, Зѣновѣ, Иванъ, Иванъ, Ялѣѣа, Янна, Фросина, Елена, Настасіа, Маріа, Катерина, Теклѣ, Ялѣѣа, Яндренка, Семѣишъ, Касла, Маріа, Маріа.

(Această carte a cumpărat-o roaba lui Dumnezeu Gapca pentru iertarea păcatelor sale și pentru bună sănătate, de la Leontie pentru doi lei și a dat-o părintelui Constantin Cetlenițki la Stambul în casa lui Leon, pentru că se cuvine unuia Domnul Dumnezeu. Să roage pe Domnul pentru mine, roaba lui Dumnezeu Gapca, Procopie, Zenovie, Ioan, Ioan, Alexei,

Anna, Frosina, Elena, Nastasia, Maria, Caterina, Tecla, Alexei, Andreico, Semion, Vasile, Maria, Maria). (Sec. XVIII).

Pe aceeași pagină și pe coperta din urmă, partea interioară : În-că citeva însemnări în slavă și grecește, foarte urât scrise. Din ele rezultă că manuscrisul a aparținut unui român și a fost adus la Țarigrad (Constantinopol). (Sfârșitul sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. 24 rînduri pe pagină Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la mănăstirca Neamț.

147.

Sec XV—XVI. Hîrtie. 502 f. 21 × 14 cm. Sfârșitul lipsește.

Iațimirski nr. 80 (m-rea Neamț). (Îl datează de la sfârșitul veacului al XV-lea).

<Iosif Vrienios : Cuvîntări>

f. 1—1^v. Свѣтъкишаго и премѣдраго и блаженниѣшаго оучителя, православнымъ Христіаномъ прѣподобнаго во инокоу киръ Іосифа. Бесѣды различни иже по оному къ Богѣ въшествію въ иже оному рѣкописаніи опасну задѣ сложиша сѣ, оуказъ сего списаніа ксего скорѣнше тожде и простѣнше.

(Ale preasfintului și preaînțeleptului și preafericitului învățător al creștinilor ortodoxi, preacuviosul între călugari chir Iosif : Cuvîntări diverse, care după plecarea lui către Dumnezeu, au fost așezate mai cu grije după manuscrisul său. Arătare a acestei întregi scrieri, mai pe scurt și mai simplu) înc. Иже хотѣющимъ прочитати.

f. 2—20. Свѣтъкишаго и премѣдраго и блаженнаго оучителя православнымъ Христіаномъ киръ Іосифа емѣже Крїеніе нареченіе. Бесѣды различни реченное въ Константинокъ градѣ при царствѣ Манѣила Палеолога и премѣдрѣишаго Іосифа свѣтъкишаго вселенскаго патріарха. Слово а : въ пребожественнѣи Тронци. Реченоже вѣстъ къ полатѣ предстоящимъ тѣ и иже, асчшимъ града.

(Ale preasfintului și preaînțeleptului și fericitului învățătorului creștinilor ortodoxi, chir Iosif, numit Vrienie : Cuvîntări diferite rostite la Constantinopol în timpul domniei lui Manuel Paleolog ¹⁾ și a preaînțeleptului Iosif preasfintului patriarh ecumenic. Cuvîntul 1 : despre preadumnezeiasca Treime ; a fost rostit în palat celor ce se aflau acolo și celor mai de seamă ai orașului) înc. Боже иже единица и Тронца.

f. 3. Adăugată ulterior cu o completare.

f. 3^v. Albă, textul continuă pe f. 4.

f. 20—34. Тогожде слово в. Ѡ прѣсвѣтъкнѣи Тронци. Къ тожде полатѣ и къ тожде реч се мѣста иже въ Галата, асчши съвѣдшимъ се къ иже сего посланіе.

¹⁾ Manuel II Paleolog. împăratul Bizanțului 1391—1425.

(Cuvîntul 2 al aceluiași; Despre Treime mai presus de toate. S-a rostit în același palat și în același loc celor mai aleși din Galata, care s-au adunat pentru această ascultare) înc. Богъ мнѣ слава и богатство.

f. 34—54^v. Тогожде слово Г. Ѫ иже въсе виновниѣ Тронце, реченное въ тоижде полатѣ въ сѣмѣ иже въ великомѣ градѣ приащачюшым се въ Италиѣ тогда съсѣдацинѣмъ грѣкомъ въ иже сего послѣшаніе.

(Al aceluiași, cuvîntul 3 : Despre Treimea, a toate făcătoare; rostit în același palat către toți cei ce s-au aflat în marele oraș <Constantinopol>, grecii veniți atunci din Italia pentru această ascultare) înc. Богоу иже прѣбожественнѣ Тронци.

f. 54^v—77. Тогожде слово Д, речено въ тоижде полатѣ, въ божественнѣ Тронце. Зри иже къ въ иже Свѣтаго Дѣла нѣхожденію искани изъясляиѣмъ про- страникиши въ ко именествѣ Дѣла и въ иже нѣхожденіе гласѣ.

(Al aceluiași, cuvîntul 4, rostit în același palat : Despre Dumnezeuzeiasca Treime. Vezi cele despre chestiunea purcederii Sfîntului Duh, expunere mai întinsă despre denumirea Duhului și despre purcederea cuvîntului) înc. Моужіе възлюбленіи, искрънынъ дрѣзы.

f. 77—92^v. Тогожде, слово Е. Къ тоижде речено полатѣ. Ѫ божественнѣ Тронци. Показѣ іако богословіе прѣвѣсѣходить късакого Хѣдожства и Хитрости по словѣ нескѣдномъ тѣкиже въра не съмнѣшленіи показѣт се.

(Al aceluiași, cuvîntul 5, rostit în același palat : Despre Dumnezeuzeiasca Treime. Arată cum teologia întrece fără asemănare orice artă și ocupație; de aceea credința nu se arată cu silogisme) înc. Божіи свѣтінъ дѣше оумѣшнтелю...

f. 92^v—111. Тогожде, слово З. Речено въ тоижде полатѣ. Ѫ божественнѣ Тронци. Прѣставляиѣ іако еже глаголати се при латинѣхъ съставѣ и соущѣство и лицѣ тескнотою іезыка въраценіе сымъ правіе въри.

(Al aceluiași, cuvîntul 6, rostit în același palat : Despre Dumnezeuzeiasca Treime. Arată cum cînd se zice de către latini : hipostază și ființă și chip, din cauza strîmătorării limbii, prin aceasta se face o abatere de la dreapta credință) înc. Ѫ прѣкѣти и вторіе вини.

f. 111—127. Тогожде слово З. Ѫ божественнѣ Тронци. Къ тоижде реченно полатѣ. Свѣдѣтельствы множаншыми свѣтѣхъ икъствѣненшіе прѣдѣстак- ляиѣ іако Дѣлѣ Свѣтінъ лицемъ тѣчю въ въща нѣходить.

(Al aceluiași, cuvîntul 7 : Despre Dumnezeuzeiasca Treime; Rostit în același palat. Luminat cu multe mărturii ale sfinților, arătînd precum Sfîntul Duh cu chipul numai de la Tatăl purcede) înc. Оуко въ иже до- спѣкшыхъ словесѣхъ.

f. 127—145^v. Тогожде слово И. Ѫ божесткѣ Тронци. Къ тоижде речено полатѣ. Прѣставляиѣ іако иже прилогъ дрѣзненшыхъ и съборнѣ и на единѣ божественнѣхъ въци клетѣхъ подлагниють.

(Al aceluiași, cuvîntul 8 : Despre dumnezeiasca Treime ; rostit în același palat. Arată limpede cum pe cei ce au îndrăznit a face adăugiri dumnezeieștii părinți îi pun supt blestem și împreună și în deosebi) înc. *ище оубо къ иномѣ помислѣ.*

f. 145^v—163^v. Тогожде слово ѿ. ѿ божественѣи Троици. Реченно къ царскѣи ложницѣ. Показоующе явственѣнше яко еже ѿт ѿтца Сыномъ ДСХъ Свѣти глаголюти се, не иже състака происхожденіе, из иже къ намъ даніа назнаменѣ есть ДСХа.

(Al aceluiași, cuvîntul 9 : Despre dumnezeiasca Treime. Rostit în odaia de dormit a împăratului. Arătînd foarte lămurit cum a zice că Duhul Sfînt <este> de la Tatăl prin Fiul, nu însemnează purcederea hipostasei, ci dăruirea către noi a Duhului) înc. *Оупокоюшѣ нами иже надеждѣ...*

f. 163^v—183. Тогожде слово ї. ѿ божественѣи Троици. Поочающе явѣ яко иже ѿт ѿтца ДСХъ глаголютѣ сѣ съ единіе нинѣ такъ лежѣшъ при вѣсѣхъ богословѣхъ еже кѣпно назнаменѣть и еже съи прѣдложеніе и еже съ а не личное ДСХа ѿ соуцѣствованіе. Рече же се къ Свѣтымъ Іпостолѣхъ иже великыхъ, прѣдстоющею тоу и царюу.

(Al aceluiași, cuvîntul 10. Despre dumnezeiasca Treime. Învățînd lămurit cum, cînd se spune : Duhul de la Tatăl, împreună, astfel aflîndu-se împreună la toți teologii, însemnează prepozițiile *și* și *cu*, dar nu se spune că chiar Duhul este cu hipostaza sa. S-a rostit la Sfinții Apostoli cei mari, fiind de față aici și împăratul) înc. *Подобаетъ послѣдующихъ божественыхъ.*

f. 183—203. Тогожде слово ѿ. ѿ божественѣи Троици явѣ прѣдставляіе яко идеже иже ѿ божественыхъ лицехъ глаголюет се еже Сыномъ соуцѣственнымъ дѣнство и юже къ намъ ДСХаа благодѣтъ, а не иже ДСХъ състаканенъ назнаменѣть. Реченже быст къ иже Свѣтымъ Іпостолѣмъ Храмѣ, сѣшъ тоу и късемъ причѣхъ.

(Al aceluiași, cuvîntul 11. Despre dumnezeiasca Treime. Arată lămurit cum, cînd se vorbește despre dumnezeieștile fețe, înseamnă acțiunea firească a Fiului și binefacerea Duhului pentru noi, iar nu că Duhul este cu hipostaza lui. A fost rostit la biserica Sfinților Apostoli, fiind de față tot sfatul) înc. *Отцѣ и Сыноу и Свѣтомуу ДСХъ соушѣ намъ Богѣ.*

f. 203^v—221^v. Тогожде слово іѡ. ѿ божественѣи Троици, реченно къ иже Свѣтымъ Іпостолѣмъ Храмѣ къ пришествіи цара и множаншымъ архіереѣмъ и причѣи и царскомъ съборѣ, показѣюще явѣ яко причѣи къ показанію слова при Богѣ мѣста не имѣт, изъясненіа же ради тѣчю пріемлют се.

(Al aceluiași, cuvîntul 12. Despre dumnezeiasca Treime, rostită în biserica Sfinților Apostoli în prezența împăratului și a multor arhierei și a sfatului și adunării împăratului, arătînd lămurit că pildele nu au loc ca cuvinte de definire a lui Dumnezeu, ci se primesc numai pentru luminare) înc. *Понеже бо нѣст иже что помыслити...*

f. 221^v—238^v. Тогожде слоко ꙗ. Ѡ божѣстѣнѣи Троици кѣ прѣименитѣмъ иже Свѣтѣмъ Апостолѣмъ, реченно въ Писаніа въ , рѣже въ Дѣсе свѣдѣтельства и показꙋюще ꙗко ни кѣ единомъ смѣмъ глаголетъ се Дѣмъ Свѣти и въ Сына нѣхѣдѣти.

(Al aceluiași, cuvîntul 13 : Despre dumnezeiasca Treime, rostit în înainte numita biserică a Sfinților Apostoli, cuprinzînd mărturii din Scriptură despre Duhul <sfînt> și arătînd că în niciuna din acestea nu se spune că Duhul Sfînt purcede și de la Fiul) înc. Крѣсемъ единого Бога быти.

f. 238^v—255^v. Тогожде слоко дѣ. Ѡ божѣстѣнѣи Троици, свѣрнꙋюще ꙗко и кѣса иже въ Писаніа елика нѣцѣи мнѣтъ быти крѣпка на насъ кѣ единомꙋ помислꙋ зрѣтъ еже прѣдѣстѣити свѣгласіе оꙋтѣшѣтеля кѣ Сынꙋ. Реченноже быстъ и то кѣ иже Свѣтѣмъ Апостолѣмъ Храмѣмъ.

(Al aceluiași, cuvîntul 14 : Despre dumnezeiasca Treime, adunînd toate pasajele din Scriptură, pe care unii le socotesc a fi puternice împotriva noastră, cu gîndul ca să se vadă că sînt favorabile <pentru părerile> despre Fiul) înc. Ѡ иже кѣ прѣбожѣстѣнѣи Троици.

f. 255^v—274. Тогожде слоко ѣ. Ѡ божѣстѣнѣи Троици, кѣ томъжде иже кѣсѣхвалнѣмъ Свѣтѣмъ Апостолѣмъ Храмѣмъ реченномъ, свѣрꙋшающе иже стѣнѣи ꙗко и кѣи богословꙋ за иже въ Ѡтца и Сына гласомъ тождѣство иѣстра Ѡтца и Сына Дѣхѣи свѣдѣтелствꙋтъ, а не иже его свѣстѣа быти.

(Al aceluiași, cuvîntul 15 : Despre dumnezeiasca Treime, rostit în aceeași biserică a atotlăudaților Sfinților Apostoli, dovedind lămurit că și toți teologii în cuvîntul <pe care-l zic>, că „de la Tatăl și de la Fiul”, mărturisesc despre identitate firei Tatălui și Fiului ‘cu Duhul <Sfînt>, iar nu despre ființa hipostasei lui) înc. ꙗко иѣствомъ оꙋбо кѣсѣако слоко.

f. 274—290^v. Тогожде слоко сѣ. Ѡ божѣстѣнѣи Троици, показꙋе ꙗко собою и аггелꙋ и чѣлѣкѣмъ кѣсѣ кнѣкѣа Троица еже Троица быти много въразнѣ насъ и многождѣ насѣи. Реченноже быстъ иже божѣстѣнѣмъ Апостолѣмъ прѣхвалнѣмъ Храмѣмъ.

(Al aceluiași, cuvîntul 16 : Despre dumnezeiasca Treime, arătînd că prin sine și prin îngeri și oameni, Treimea a toate pricinuitoare în multe chipuri și de multe ori a învățat că este Treime. A fost rostit în preaslăvita biserică a dumnezeștilor Apostoli) înc. Нѣнѣа славіи кѣспѣаетъ.

f. 290^v—307. Тогожде слоко зѣ. Ѡ божѣстѣнѣи Троици, иже прѣстирꙋюще се словеснимъ и оꙋказы кѣсѣцѣмъи нꙋждами не лицѣмъ Дѣмъ и въ Сына нѣхѣдѣти. Глаголаже се кѣ црѣскѣи ложницѣи иже.

(Al aceluiași, cuvîntul 17 : Despre dumnezeiasca Treime, expunînd lămurit, cu dovezi logice, cu toate cele necesare, că Duhul <sfînt> nu purcede cu chipul <său> de la Fiul. S-a rostit întocmai în odaia de dormit a împăratului) înc. Емаже въ нꙋдѣ нѣдрꙋзаемъ рѣрѣ...

f. 307—324. Тогожде слоко иѣ. Ѡ божѣстѣнѣи Троици. Испраꙋающе нѣкѣа нѣкѣмъ въ некѣторѣмъ мнѣнѣи. Речѣно иже быстъ кѣ Свѣтѣмъ Апостолѣмъ

великыхъ и ниже простырающимъ та послоушающимъ и ниже простырающимъ та послоушающимъ и ниже сѣнглита съкрѣтѣ.

(Al aceluiași, cuvîntul 18 : Despre dumnezeiasca Treime. Îndreptînd unele păreri ale unora despre unele <chestiuni>. A fost rostit la Sfinții marii Apostoli, ascultînd și cei ce le-au propus acestea și sfatul sinclitului) înc. Иже ѡ пице пользнаа ѡт словесъ.

f. 324—341. Тогожде, слоко на Благорѣченіе прѣсвятіе владичице наше Богородице, реченно къ полатѣ къ петѣкъ петіе недели поста, прилоучившѣ се тогда празникѣ и къ ютрѣ съкръшаемѣ слоужбѣ ниже акаѳиста.

(Al aceluiași, cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu, rostit la palat, în vinerea din a cincea săptămîină a postului, întîmpinîndu-se atunci <această> sărbătoare și la liturgia de dimineață, care este acatistul) înc. Къ славоу кѣсе кинокаіе.

f. 341—359. Тогожде слоко ино къ ѡ ниже Благорѣченіа празникоу. Речено къ тоижде полатѣ прѣжде вечерныхъ пѣсньи. По лѣтѣ единомѣ ниже прѣкаго къзглашенію.

(Al aceluiași, alt cuvînt la sărbătoarea Bunei Vestiri. Rostit în același palat, înainte de cîntările vecerniei, după un an de la prima cuvîntare) înc. Богъ ниже кѣса прѣжде вѣтіа.

f. 359—359^v. Слоко на распетіе Господа нашего Исуса Христа. Речеже ест къ свѣтін велики петѣкъ къ полатѣ царствѣющаго града съшѣдшымъ се мнѡзѣмъ. Сіа же соу кѣсемъ ниже на распетіе Господа нашего Исуса Христа слоке глакизна а̃.

(Cuvînt la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos. Este rostit în sfînta Vinerea mare în palatul din orașul imperial, adunîndu-se mulți. Acestea toate sînt dintre cuvintele la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos, capul 1) înc. Ико ѡжасньиши іестъ кѣскѣ... (urmează pînă la capul 7).

f. 359^v—386. Пѡсченіе ѡ еже іако подобаетъ беззловіе имѣти и паче ѡ ниже под рѣкою къспоминающимъ намъ ниже коньчни Господа владикы гласѣ.

(Învățătură despre cum se cuvine să avem blîndețe și iarăși despre aceea ca să ne amintim că sîntem supuși la chemarea de la sfîrșit a Domnului stăpînul <nostru>) înc. Христа дѡше имѡуци и творца... .

f. 386 401^v. Тогожде, слоко къ тоижде полатѣ реченно быст ѡ ниже Благорѣченіа празникоу. Речеже се по лѣтѣ единомѣ ниже втораго слока къ томѣ къзглашеніа.

(Al aceluiași : cuvînt rostit în același palat despre sărbătoarea Bunei Vestiri. S-a rostit după un an după ce s-a spus al doilea cuvînt la această sărbătoare) înc. Царице аггелѡмъ владичице чьлоуекѡмъ.

f. 401^v—427^v. Тогожде слоко реченно къ свѣтін и великии Петѣкъ къ тоижде полатѣ. Ѣ божествномѣ Еѡаггеліаго ниже свѣтѣхъ страстен сирѣч стоишѣ при крестѣ Исусовѣ мати его и еже по редѣ.

(Al aceluiași : Cuvînt rostit în sfînta și marea Vineri în același palat. Despre dumnezeiasca Evanghelie a sfîntelor patimi, adică : „Stăteau pe lîngă crucea lui Iisus, mama lui” și cele următoare.) înc. *Иже сѣ късе неизреченимы...*

f. 427—451. Тогожде, слово нно реченно къ полатѣ къ... скѣтѣи великинъ петѣкъ, в Господниѣмъ распетіи. (Al aceluiași. Alt cuvînt rostit la palat, la sfînta Vinerea Mare, despre răstignirea Domnului) înc. *Съ раславнь мирѣ и сълѣтнь...*

f. 451—475. Тогожде, в бѣдѣшимъ соудѣ и присно същнемъ блаженствѣкъ слово а. Речено же быстъ къ скѣтѣи апостолеѣхъ, въ неделю месопостнѣю съшѣдшимъ се мнозѣмъ.

(Al aceluiași : despre judecata viitoare și despre fericirea vecinică. Cuvîntul 1 ; a fost rostit la Sfînții Apostoli în duminica lăsatei de carne, adunîndu-se mulți) înc. *Оуподоби се оучитель, къ цркви...*

f. 475—495. Тогожде, в бѣдѣшемъ соудѣ и присно соущнемъ блаженствѣкъ. Слово второ, речеже се и то къ скѣтѣи апостолеѣхъ по седмомъ дѣни иже прѣкаго шѣданію.

(Al aceluiași : Despre judecata viitoare și despre fericirea veșnică. Cuvîntul al doilea, s-a rostit și acesta la Sfînții Apostoli după șapte zile de la îndeplinirea celui dintîi) înc. *Изъ вѣты и савѣи иже вѣшемъ Боголюбію...*

f. 495—501^v. Тогожде. Слово благодарствѣно къ Богородици. Речено же быстъ къ шѣтели иже наставникъ по иже въ Хорѣ икони сѣи възвращенію. (Al aceluiași : Cuvînt de mulțumire către Născătoarea de Dumnezeu. A fost rostit în locașul unde era el cîrmuitor, după readucerea de la țară a icoanei acesteia) înc. *Богоу късе силномоу богатно намъ слово...*

f. 502—502^v. Albe, cu o însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Pe foia liminară : *Сѣа книга обители Поано Коронскаѣ земли Молдавскѣа*. (Această carte este a mănăstirii Poiana Vorona în țara Moldovei).

f. 502. *Сѣа книга епископа Гевргіа* (Această carte este a episcopului Gheorghe ¹⁾). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : trifoi. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la mănăstirea Neamț.

148.

Sec. XV. Hîrtie. 158 f. 27 × 21 cm. Lipsesc sfîrșitul și foi după f. 109^v și 144^v. Iațimirski nr. 82 (m-reă Neamț). (Îl datează de la sfîrșitul veacului al XIV-lea).

1. <Cuvîntările lui Ioan Gură de Aur> f. 1—109^v.

f. 1—9. *Бѣсѣда а, въ прѣкии дѣнь сътворенниа мироу и въ постѣкъ, слово а*

¹⁾ Gheorghe, episcop de Roman (1718—1723).

(Cuvîntarea I-a, la prima zi a facerii lumii și despre post, cuvînt 1) inc. **Бсакаа благочѣстнѹ прѣтча.**

f. 9—13^v. **Тогожде бесѣда къ вторѣи днь сѣтвореннѹ мирѹ. Слово в̄.** (A aceluiași : Cuvîntare la a doua zi a facerii lumii... cuvînt 2) inc. **Дс-шекноуѹ любѣкъ подкиже.**

f. 13^v—22. **Тогожде бесѣда къ третѣи днь сѣтвореннѹ мирѹ. Слово г̄.** (A aceluiași : Cuvîntare la a treia zi a facerii lumii, cuvînt 3) inc. **Бже мирскы Хоѹдожникы.**

f. 22—34. **Тогожде бесѣда къ четвѣрти днь сѣтвореннѹ мироѹ. Слово д̄.** (A aceluiași : Cuvîntare la a patra zi a facerii lumii, cuvînt 4) inc. **Приле-жати намъ глас...**

f. 34—43. **Тогожде бесѣда къ пяти днь сотвореннѹ мироѹ. Слово е̄.** (A aceluiași : Cuvîntare la a cincea zi a facerii lumii, cuvînt 5) inc. **Множа же и дроѹга и великаа.**

f. 43—48. **Тогожде бесѣда къ шести днь сѣтвореннѹ мироѹ. Слово з̄.** (A aceluiași : Cuvîntare la a șasea zi a facerii lumii, cuvînt 6) inc. **Добрыи трѣпѣннѹ колѣзны.**

f. 48—57. **Тогожде бесѣда къ седми днь сѣтвореннѹ мироѹ. Слово з̄.** (A aceluiași : Cuvîntare la șaptea zi a facerii lumii... cuvînt 7) inc. **Прінде пакы обѣтоканию.**

f. 57—61. **Словеса избраннѹи въ свѣтлыѹ и божественныѹ Евагелии прочитаемаи на ксекоѹ неделю... неделѣ еже о мѣтарѣи и фарисеѣ.** (Cuvînte alese din sfintele și dumnezeeștile Evanghelii citite în toate duminicile... duminica Vameșului și Fariseului) inc. **Бже о мѣтарѣи и фарисеѣ.**

f. 61—66. **Поученнѣ в̄ неделю блѹднаго сына... Слово к̄.** (Învățătură la duminica Fiului risipitor. Cuvîntul 2) inc. **Блажь оѹбо ѣст Богъ.**

f. 66—70. **Поученнѣ къ неделю месопоуст... Слово г̄.** (Învățătură în duminica lăsatului de carne... Cuvîntul 3) inc. **Страшна ѣст днь онъ,**

f. 70—75. **Поученнѣ къ неделю сирною... Слово д̄.** (Învățătura în săptămîna brînzei... Cuvîntul 4) inc. **Се оѹбо четвородесетнаго поста.**

f. 75—82. **Поученнѣ къ прѣкоѹю неделю свѣтлыѹ постѹ. Слово е̄.** (Învățătură în prima duminică a sfîntului post. Cuvîntul 5) inc. **Четвородесетныи пост, братіе.**

f. 82—86. **Поученнѣ в̄ неделѣ к̄ свѣтлыѹ постѹ... Слово з̄,** (Învățătură în duminica a doua a sfîntului post... Cuvîntul 6) inc. **Свѣтаго четвородесетнаго поста.**

f. 86—91. **Поученнѣ в̄ неделѣ г̄ постѹ... Слово з̄.** (Învățătură în duminica a 3-a a postului... Cuvîntul 7) inc. **Провѣбразоѹе и прѣдписоѹе.**

f. 91—95. **Поученнѣ къ д̄ неделѣ свѣтлыѹ постѹ... Слово ӣ,** (Învățătură în a 4-a duminică a sfîntului post... Cuvîntul 8) inc. **Прѣполовляше братіе...**

f. 95—98^v. Поученіе къ петороу неделю пост. . Слово Ѳ. (Învățătură la a cincea duminică a postului... Cuvîntul 9) inc. Мимонде оуже зима.

f. 98^v—101. Поученіе къ соуботоу скатаго и праведнаго Лазара. (Învățătură în simbăta sfîntului și dreptului Lazăr) inc. Господоу нашему...

f. 101—103^v. Поученіе к неделю Цкѣтносноу... Слово дї. (Învățătură în duminica Floriilor... Cuvîntul 11) inc. Дньс оубо намъ еугелскы.

f. 103^v—105^v. Поученіе къ скатоу и великъю неделю Пасхы, слово кї. (Învățătură în sfînta și marea duminică a Paștilor, cuvînt 12) inc. Радоканіа днь и веселіа, братіе.

f. 105^v—107^v. Поученіе к понеделник праздніе неделіе (Învățătură în lumea săptămîinii luminate) inc. Разлѣненіе наше подвижаніе.

f. 107^v—109. Поученіе к неделю скатаго апостола Ѳоми... слово дї. (Învățătură în duminica sfîntului apostol Thoma... cuvînt 14) inc. **Г** скатоноснон неделн.

f. 109^v. Albă, după care lipsesc foi.

2. f. 110—111. *Din Pravila sfinților apostoli*. Începutul lipsește; inc. Да причепают се вси тѣю аще нѣст к показанію.

3. f. 111—111^v. О црквн и о свѣтѣмъ прічещеніи (*Despre biserică și despre sfînta cuminecătură*) inc. Икоже прѣжде рече се.

4. f. 111^v—112^v. И се в постѣхъ великыхъ и малыхъ (*Despre aceasta, despre posturile mari și mici*) inc. Покелѣваемъ чьлоуѣкомъ.

5. f. 112^v—113^e. Молитва друга и сіе рѣчи надъ главою исповѣдающаго-ти се послед егда исповѣстѣти се. (*Rugăciunea a doua; și aceasta se spune deasupra capului celui ce se spovedește, după ce s-a spovedit*) inc. Многѡ милостивыи и чьлоуѣко любивы...

6. f. 113^v—116. Заповѣди о оубиственыхъ грѣсѣхъ (*Învățătură despre păcatele de moarte*) inc. Иже колю сѧ своєю.

7. f. 116—116^v. Скатынхъ апостолъ в црква <*Din Pravila*> sfinților apostoli: *despre biserică*) inc. Что ѣст праведнѣше.

8. f. 116—121^v. <*Din pravilă*> inc. О кѣроующѣхъ.

9. f. 121^v—122. Скатаго и вселіенскаго втораго собора (*Al sfîntului sobor ecumenic al doilea*) inc. Иже аще кто от поганыхъ.

10. f. 122—123. О сырнѣи недел (*Despre săptămîna brînzei*) inc. И въсоу такожде.

11. f. 123—132^v. И се пакъ о іеренхъ (*Și aceasta iarăși despre preoți*) inc. Іерен ѿкогдаже да не слоужитъ...

12. f. 132^v—139. Гѡт правіла събора антїохінскаго (*Din Pravila soborului de la Antiohia*) inc. Късакъ іже съ скрешамъ от законныхъ книгъ.

13. f. 139—140. Пакы се заповѣды ны (*Iarăși acestea: Alte învățături din cărțile legilor...*) inc. Сыродство иже ѣст...

14. f. 140—141. Я степень прѣвіа (*Primul grad <al rudeniei>*) inc. Слыши и оубѣжда.

15. f. 141—141^v. Я се обрачныхъ рождакохъ (*Iar aceasta: Despre căsătoria între rude*) inc. Еже въ брачнаго.

16. f. 141^v—144. О степенѣхъ (*Grade de rudenie*) inc.; Понеже сѣмъ рѣхъмъ.

După f. 144, lipsesc foi; inc. Понеже сѣмъ рѣхъмъ въ степенемъ.

17. f. 145—150. Lucrare fără titlu despre datoriile călugărilor; inc. Нмъ вътцѣмъ быстъ иже аще мнѣхъ запрѣщенемъ.

18. 150—158^v. Поученіе Великаго Василиа къ мнѣхъмъ (*Învățătura lui Vasile cel Mare, pentru călugări*) inc. Ѫ, иное аще сѣдши за потрѣбоу. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: а патерикъ вел (1. Patericul cel Mare).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: cruce cu postament. 30 rinduri pe pagină. Semiun-
cială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova Slavă biseri-
cească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

149.

Sec. XV, prima jumătate. Hirtie. 260 f. 29,5 × 20 cm. Lipsesc foi după f. 245^v.
Iațimirski nr. 83 (în-reă Neamț).

1. f. 1—7. Иже къ свѣтыхъ вътца нашего Іованна архієпископа Кон-
стантинѣ града Златауостаго, слово въ раславлениѣмъ... слово прѣко. (*A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constanti-
nopol: Despre slăbănog... cuvîntul 1*) inc. Вчерашнѣмъ встанкы нжда...

2. f. 7—13. Ацелаші Сіа рекъ нмъ Ісѣс прѣбывстъ къ Галилен: ѡкоже
къзвѣдшиа брата его, тогда и тѣ къзвѣде въ празникъ (*Spunîndu-le aceasta,
Iisus a rămas în Galileia; după ce frații lui s-au dus la sărbătoare, atunci
s-a dus și el*) inc. Иже чьловѣньскыи въ Христа,

3. f. 13—18. Ацелаші Слово на срѣдопѣтидесѣтницѣ и о Мелхиседецѣ
(*Cuvînt la mijlocul praznicului și despre Melhisedec*) inc. Пелъко Финиѣтъ.

4. f. 18—19^v. Ацелаші Къ срѣдъ срѣдо пѣтидесѣтницѣ (*În miercurea
mijlocul praznicului*) inc. Пѣтъ Христѡлюбци настоѣще.

5. f. 19—22^v. Ацелаші Слово къ срѣдѣ пѣтидесѣтницѣ вънегда гла-
голаахъ Іоудее беса нмѣти Ісоусъ и къ еже не сѣдити на лица (*Cuvînt la
mijlocul... praznicului, în care se țilcuește versetul: au spus Iudeii că
pe Iisus l-a luat dracul și cum nu trebuie să judeci după înfățișare*) inc.
Икоже скѣтоносца лѣна.

6. f. 22^v—25. Ацелаші Слово къ срѣдѣ пѣтидесѣтницѣ (*Cuvînt la
mijlocul praznicului*) inc. Идеже владика Христосъ.

7. f. 25—32^v. Ацелаші Слово въ Самарѣнныи (*Cuvînt despre Samari-
neancă*) inc. Днесъ намъ Христосъ подвигы.

8. f. 32^v—38^v. *Același* О еже вѣѣщахъ Ісѣс и рече къ нѣн: вѣѣкѣ пѣжн вт воды сѣж вѣжжждет сѣ пакы, а нже пнетъ вт водыжже азъ дамъ емоу не вѣжжждет сѣ вѣ вѣкы. . . слово ѿ. (*Despre: a răspuns Iisus și a spus către dînsa: oricine bea din această apă va înseta iarăși, iar cel ce bea din apa pe care eu i-o dau nu va înseta în veci...* Cuvînt 8) ѿс. Благо-
дѣтъ дѣхѣвнѣжѣ.

9. f. 38^v—44. *Același* Глагола еи Ісѣс: жено, вѣрж ми, нѣн ѣко грядетъ вѣрѣмѣ. . . слово ѿ (*I-a spus ei Iisus: Femeie, crede-mă că va veni vremea, Cuvînt 9*) ѿс. Вѣсждоу вѣра намъ трѣбѣ.

10. f. 44—50. *Același, cuvînt la* Оставѣши же почрѣпало свое жена и тече вѣ града. . . слово ѿ (*Lăsînd vasul său, femeia s-a dus spre oraș...* Cuvînt 10) ѿс. Многы намъ топлотѣ.

11. f. 50—52^v. Прѣкла архіепископа Константінѣ града, слово ѿ Самарѣкынн, слово аѿ (*A lui Proclu, arhiepiscopul Constantinopolului: Cuvînt despre Samarineancă, Cuvînt 11*) ѿс. Принеси оубо днес вѣзлюбленн.

12. f. 52^v—58^v. Нже вѣ свѣтѣхъ втца нашего Іѡ архіепископа Кѣн-
стантінѣ града Златооустѣго вѣ еже, мѣмохѣмъ Ісѣс видѣ чѣловѣка сѣкпа
вт рождѣства. . . слово вѣ (*A celui între sfinți, părintele nostru Io <n> Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol. Despre: trecînd Iisus, a văzut un om orb din naștere...* Cuvînt 12) ѿс. И мѣмохѣмъ Ісѣс, видѣ.

13. f. 58^v—63^v. *Același. Că* рекъ Ісѣс пѣюнж на землѣ и сѣтворн
вреніе вт пакѣненіѣ. . . Слово вѣ (*Aceasta a spus Iisus, scuipînd pe pămînt și a făcut din scuipat tină...* Cuvînt 13) ѿс. Хвѣтѣшнѣмъ что вт про-
читѣемѣхъ.

14. f. 63^v—71. *Același, cuvînt la* Глаголѣша оубо сѣкпомѣ пакѣ. . .
Слово аѿ. (*A vorbit orbului iarăși...* Cuvînt 14) ѿс. Писаніѣ непростѣ.

15. f. 71—78^v. *Același, cuvînt la* И изгнаша его вѣнѣ и слышѣхъ Ісѣс
ѣко изгнаша его вѣнѣ. . . слово вѣ. (*Și l-au alungat afară și a auzit Iisus că l-au alungat...* Cuvînt 15) ѿс. Нже ради истинѣ и ради.

16. f. 78^v—83^v. Нже вѣ свѣтѣхъ втца нашего Іѡанасіѣ архіепископа
Алѣксандрінскаго, слово о еже вт рождѣніѣ сѣкпѣм, слово сѣ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei: Cuvînt despre orbul din naștere. Cuvînt 16*) ѿс. Трѣды оубо пѣтннѣмѣ.

17. f. 83^v—93. Нже вѣ свѣтѣхъ втца нашего Іѡанна архіепископа
Кѣнстантінѣ града Златооустѣго. Слово на вѣзнесеніѣ Господа нашего Ісѣса
Христа. . . слово вѣ (*Al celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinoplei: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos...* Cuvînt 17) ѿс. И егда крѣста памѣтъ тѣврнѣмѣ.

18. f. 93—95^v. *Același, același titlu* Слово вѣ (*Cuvînt 18*) ѿс. Сѣѣт-
ло ми црѣковное позорнѣ.

19. f. 96—99^v. *Același, același titlu* Слово вѣ (*Cuvînt 19*) ѿс. Благо-
словенѣ Богѣ.

20. f. 99^v—100^v. *Același, același titlu* Слово ѿ (Cuvînt 19 (sic) inc.

Да реселѣтъ сѧ небеса.

21. f. 100^v—103^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего ꙗѳанасіа архієпископа ꙗлѣѡдрінскаго, слово на възнесеніе Господа нашего Исуса Христа, ꙗ (A celui între sfinți părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos. 20) inc. Недокѣданны прїимѣ.

22. f. 103^v—107^v. *Același, același titlu*, Слово ꙗа (Cuvînt 21) inc. Въскресеніа оубо памѣтъ.

23. f. 107^v—112. Прокла архієпископа Константіна града. На възнесеніе Господа нашего Исуса Христа. Слово ꙗа (A lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol: La înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Cuvînt 22) inc. Благословенъ Богъ, праздникъ.

24. f. 112—113. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Василіа епископа Селевкінскаго. На възнесеніе Господа нашего Исуса Христа: слово ꙗа (A celui între sfinți, părintele nostru Vasile, episcopul de Seleucia: La Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, Cuvînt 23) inc. Чьстно сътекшиѣ сѧ.

25. f. 113—115^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Григѡріа Нусінскаго... еже естъ възнесеніе Господа нашего Исуса Христа ꙗа. (Ale celui între sfinți părintele nostru Grigore Nisis: ... Despre Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos. 24) inc. ꙗко сладокъ съпжтннкъ.

26. f. 115^v—119^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Іѡанна архієпископа Кѡнстантїнк града Златооустѡга, слово на възнесеніе Господа Бога Исуса Христа, ꙗа (Al celui între sfinți, părintele nostru, Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos... 25) inc. Свѣтѣхъ оубо въскѣхъ праздникъ...

27. f. 119^v—121^v. *Același, același subiect* ꙗа (26) inc. Божественно нѣкѣе оуподоби...

28. f. 121^v—130^v. Гѡргіа презвитера Кесарїѣ Каппадокінскѣхъ, ѡ свѣтѣхъ тїѣхъ отцѣхъ и Кѡнстантїнкъ благочьстннкѣмъ царн. Слово ꙗа. (A lui Gheorghe prezbiter din Chesareia Capadociei: Despre cei 318 părinți și despre Constantin, împăratul binecinstitor. Cuvînt 27) inc. Покарѣти сѧ наставннкѡмъ.

29. f. 131—139^v. Арсеніа мнїха и презвитера и нѡѡмена. Слово свѣтѣхъ трїста и ѡсмѣнадцѣтъхъ отцѣхъ къ Никенъ ꙗа (Al lui Arsenie călugăr și prezbiter și egumen: Cuvînt la cei treisute și optsprezece părinți, cei de la Niceia... 28) inc. Ѣбѣлаци оубо нже ѡтѣмѣщѣхъ сѧ.

30. f. 139^v—143^v. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Василіа архієпископа Селевкінскаго. Ѡ свѣтѣхъ въображенн върѣхъ... ꙗа (Ale celui între sfinți, părintele nostru Vasilie, arhiepiscop de Seleucia: Despre sfîntul chip al credinței... 29) inc. Малъ оубо камъ црѣковнаго...

31. f. 143^v—164. Иже къ свѣтѣхъ отца нашего Іѡанна архієпископа Кѡнстантїнк града Златооустѡга, слово егда вънѣ ѡт црѣкѣе обрѣтаетъ сѧ

Εὐτροπίε ὑπερβῆναι ἔμελλε... Λ. (*Cuvîntul al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului : Când se afla afară din biserică Eutropie a fost prins...* 30) inc. Сладостенъ оубо цектникъ.

32. f. 164—171^v. *Același* Слово сказоуѣ о свѣтѣмъ и вѣселенствѣмъ прѣкомъ съборѣ и еше о злочѣсти Нрїекѣ... ΛΔ (*Cuvînt rostit despre sfîntul și primul sobor ecumenic și încă despre necredința lui Arie...* 31) inc. Къ двѣнадцатое лѣто.

33. f. 171^v—179^v. *Același* ѿт сказанїа еже къ Солоуѣнїемъ посланїа... слово ΛΚ (*Din cuvîntarea despre epistola către Tesalonicieni...* Cuvînt 32) inc. Пророци оубо достоинно.

34. f. 179^v—185^v. *Același* Слово о еже не плакати стѣмъ о скончавшїхъ сѧ... ΛΓ. (*Cuvînt despre : Să nu plîngem prea mult pentru cei ce s-au săvîrșit...* 33) inc. Не плачїмъ горѣкъ вѣзлюбленїи...

35. f. 185^v—196^v. *Același* Слово на свѣтѣмъ н-цѣмъ и о свѣтѣмъ Дсѣк... ΛΔ (*Cuvînt la sfintele Rusalii și despre Sfîntul Duh...* 34) inc. Паки праздникъ.

36. f. 196^v—202. *Același, același titlu* ΛΕ (35) inc. Благословенъ Богъ.

37. f. 202—208. *Același, același titlu* ΛΣ (36) inc. Къскѣкъ оубо днь.

38. f. 208—213^v. *Același, același titlu* ΛΖ (37) inc. Небо намъ быстъ землѣ.

39. f. 213^v—216. *Același* Слово свѣтымъ и вѣсѣлѣалнымъ дѣмъ на десѣтїмъ апостолѣмъ, ΛΗ (*Cuvînt despre sfinții și întru tot lăudații doisprezece apostoli* 38) inc. Къ лѣпотѣ и дньес.

40. f. 216^v—220^v. Иже къ свѣтымъ ѿца нашего Каснїа Келнкаго архїепнскопа Кесарїѣ Каппадокїнскыѣ. О свѣтѣмъ Дсѣк, ΛΘ. (*А celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesareii Capadociei : Despre Sfîntul Duh.* 39) inc. Оубе бѣмъ и ѿ Дсѣк.

41. f. 220—223. Иже къ свѣтымъ ѿца нашего Каснїа архїепнскопа Селевкїнскаго. На еретикы о божествѣнѣмъ Тронцїмъ, Μ (*А celui între sfinți părintele nostru Vasile arhiepiscopul Seleucie : Împotriva ereticilor, despre dumnezeiasca Treime* 40) inc. Многа нѣкакѣ ест.

42. f. 223—226. Петра презвїтера Антїохїнскаго, Слово къ свѣтѣмъ Пандесѣтницѣмъ, ΜΑ (*Al lui Petre prezbiter de Antiohia : Cuvînt la sfintele Rusalii.* 41) inc. Пандесѣтницѣ оубо праздникъ.

43. f. 226—230^v. Иже къ свѣтымъ ѿца нашего Іѡанна архїепнскопа Кѡнстантїнѣграда Златоуѣстаго. Слово ѿ вѣскѣхъ свѣтымъ иже къ сѣмъ мирѣмъ мѣченныѣмъ. ΜΒ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului : Cuvînt despre toți sfinții care au fost munciiți în această lume.* 42) inc. Скѣтѣла и вѣжделѣнна.

44. f. 230^v—236^v. *Același* Слово похѣално на вѣскѣхъ свѣтымъ, ΜΓ. (*Cuvîntul de laudă la toți sfinții.* 43.) inc. ѿт неанже скѣщенно.

45. f. 236^v—245^v. *Лѣва царѣ. О Христѣ цари вѣчнѣм...* *мд.* (*A lui Leon împărat : Despre Hristos veșnic împărat...* 44) *іnc.* Прѣвѣе скатаго *дсха.*

După f. 245^v s-au smuls 6 foi (sfârșitul caietului numerotat 33) care cuprindeau sfârșitul articolului și începutul unui alt articol al cărui titlu îl dăm după catalogul lui Iațimirski, care a avut în față exemplarul complet :

46. f. 246—260. *Ефрема Сирина. Слово въскхъ свѣтыхъ.* (*A lui Efrem Sîriul : Cuvînt despre toți sfinții*). Începutul lipsește ; *іnc.* И промыслитель и иже аще кто ечет по единому от похвалъ.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 260^v. † Гаврила монаха (*A lui Gavril monahul*).

Alte însemnări

Coperta din față, partea interioară : Această carte este preminunată și scumpă cu mare învățătură. Pahomie episcop (ss). (*Încep. sec. XVIII*).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornament în culori la f. 1. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în catifea roșie și lemn. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț de Gavril monahul. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirca Neamț.

150.

Sec. XV. Hirtie. 348 f. 28 × 19 cm. Începutul lipsește și 5 foi după 296^v.

Iațimirski nr. 84 (m-rea Neamț). (Îl datează : începutul veacului XV).

1. f. 1—4^v. *<Grigore Nisis : Cuvînt la circumciziunea Domnului>*. Începutul lipsește ; *іnc.* Инаго жителства скобождь прѣмѣни хлждана бо паже о вѣрѣзани...

f. 4—14. Тогожде скатаго Григоріа Нусскааго. Слово надгробное своему его братоу Келнкомоу Василіоу (*Al aceluiași sfînt Grigore Nisis : Cuvînt la înmormîntarea fratelui său, Vasilie cel Mare*).

3. f. 14—33^v. Житіе и жителство иже въ свѣтыхъ отца нашего Силвестра папы Римскаго (*Viața și traiul celui între sfinți, părintele nostru Silvestru, papa Romei*) *іnc.* Чьстнн оубо и боговидѣни...

4. f. 33^v—41. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Василіа Келнкааго архіепископа Кесаріѣ Каппадокинскыа. Слово на свѣтое Христово крещеніе. (*Al celui între sfinți părintele nostru Vasilie cel Mare, arhiepiscopul Chesarei Capadociei : Cuvînt la sfîntul botez al lui Hristos*) *іnc.* Прѣмждрын оубо Соломвнъ...

5. f. 41—45^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна архіепископа Квнстантінѣ града Златоустааго. Слово о еже, съ естъ сынъ мой възлюбленны

¹⁾ Pahomie, episcop de Roman (1707—1717).

и о нем же блаженноиѣхъ. (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolei : Cuvînt despre : Acesta este fiul meu cel iubit și întru dînsul bine am voit) ѿс. Любимѣиши оубо. . .

6. f. 45^v—47. Ацелашѣ Слово на свѣтос Богоявленіе (Cuvînt la sfînta Bobotează). ѿс. Късен къселеніи.

7. f. 47—48. Ацелашѣ На свѣтос Богоявленіе. . . Исуса Христа (La sfînta Bobotează. . . a lui Iisus Hristos). ѿс. Прѣкѣ рождѣство.

8. f. 48—49. Исхїа презвитера Іеросолимскаго. На свѣтос Богоявленіе. (A lui Isihie prezbiterul din Ierusalim : La sfînta Bobotează) ѿс. Да вткрѣзжѣ сѧ днѣс.

9. f. 49^v—50^v. Антипатера епископа Констронскаго. Слово на свѣтос Богоявленіе (Al lui Antipater episcop de Bostra : Cuvînt la sfînta Bobotează), ѿс. Прѣславнѣ трѣзѣство.

10. f. 50^v—57. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іованна архїепископа Кѡнстантинѣ града Златоустѣаго. Слово о еже съхѡдити сѧ късѣмъ Христїанѡмъ въ свѣтѣхъ кожѣхъ црѣковѣхъ и о крещенїхъ (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre : S-au adunat toți creștinii în sfînta dumnezeiască biserică și despre botez) ѿс. Късен въ благо дѣши есте.

11. f. 57—59. Ацелашѣ Слово на свѣтос Просѣщеніе (Cuvînt la sfînta Bobotează) ѿс. Празновати хоцѣхъ любилиши.

12. f. 59—63^v. Ацелашѣ. Слово на свѣтаа Богоявленїа (Cuvînt la sfînta Bobotează) ѿс. Да вткрѣзжѣ сѧ късѣма. . .

13. 63^v—68^v. Іоуліана епископа Такинскаго, Слово на свѣтос крещеніе Господа и Бога и Спаса нашего Исуса Христа (Al lui Iulian episcop de Tavii : Cuvînt la sfîntul botez al Domnului și Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos) ѿс. Иже заданїю владика. . .

14. f. 68^v—103. Житїе и жителство прѣподобнаго отца нашего Тео-досїа иже общежителствоу начѣланика (Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Theodosie începătorul traiului de obște) ѿс. Сладчѣиши оубо кесна. . .

15. f. 103—129^v. Нилъ мнѣхъ, о избїенїхъ иже въ Сїнан и Раїѡу свѣтѣхъ втцѣхъ (Nil călugărul, despre sfinții părinți de la Sinai și Raiihu, cei uciși) ѿс. Ходѧ азѣ по мнѡшестѣи. . .

16. f. 129^v—140^v. Мѣсѧца іануарїа 14 днѣхъ. Повѣсть Аммонїа мнѣхъ, о оубїенїхъ свѣтѣхъ втцѣхъ въ Сїнан и Раїѡу (Luna ianuarie 14 zile. Povestirea lui Amon călugăr, despre uciderea sfinților părinți de la Sinai și Raiihu) ѿс. Сѣдѧщѡу ми нѣкогда. . .

17. f. 141—176^v. Житїе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Антонїа Келїакаго съписано блаженнымъ Ѳѡанасїемъ патріархомъ Александрїнскимъ. (Viața și traiul preacuviosului părintele nostru Antonie cel Mare, scrisă de fericitul Athanasie, patriarhul Alexandriei) ѿс. Добрѣ рѣтъ къзакнѣжестѣ.

18. f. 176^v—199^v. Житіє и жителство иже въ свѣтѣхъ отца нашего и исповѣдника Іоанасіа Великаго архієпископа Александрінскаго. (*Viața și traiul celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare Mărturisitorul, arhiepiscopul Alexandriei*) ꙗко. Ини оубо инаа блаженыхъ мжжъ. . .

19. f. 199^v—225^v. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Макарія Егупетскаго съписано Серапіономъ оученикомъ Великаго Антонія наставника поустыннаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Macarie Egipteanul scrisă de Serapion ucenicul lui Antonie cel Mare, cărmuitorul pustiei*) ꙗко. Яце и мнѣга прилежанія.

20. f. 225^v—277. Житіє и жизнь прѣподобнаго и боѣноснаго отца нашего Евѣмїа (*Viața și traiul preacuviosului și purtătorului de Dumnezeu, părintele nostru Euthimie*) ꙗко. И въсксаа оубо инаа вещь . .

21. f. 277—296^v. Житіє и жизнь иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григорія архієпископа Кѡнстантинѣ града Бѣгослова, съписано Григѡріємъ оученикомъ егѡ (*Viața și traiul celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul arhiepiscopul Constantinopolului, scrisă de Grigorie elevul său*) ꙗко. Связываетъ оубо нас.

22. După f. 296^v lipsesc 5 foi smulse; după catalogul Iațimirski, conțineau Амфилохїе епископа Иконинскаго. Слово на Срѣтенїе. (*Amfilohie episcop de Iconium : Cuvînt la Întîmpinarea Domnului*).

23. f. 297—301. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинѣ града Златооустяго. Похвалное свѣтому Мелетїю архієпископу Антиохинскому и о потѣшани съшедшихъ съ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului; Cuvînt de laudă a sfîntului Meletie arhiepiscop al Antiohiei și despre cei ce au pierit năpraznic*) ꙗко. Въсждоу чьстное.

24. f. 301—306. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григорія Нусскаго. Слово надгробное иже въ свѣтѣхъ Келикому Мелетїю архієпископу Антиохинскому (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt de înmormîntare al părintelui nostru Meletie cel Mare, arhiepiscop de Antiohia*) ꙗко. Възрасти намъ число апостолѣское . .

25. f. 306—308. Повѣсть како обрѣтена бысть глава свѣтаго пророка Прѣдтеца и Крѣстителѣ Іоанна. (*Povestire cum s-a aflat capul sfîntului proroc Înaintemergător și Botezător Ioan*) ꙗко. Ииже два въстока. . .

26. f. 308—311^v. Обрѣтенїе чьстныа главы свѣтаго и славнаго пророка Прѣдтеца и Крѣстителѣ Христова Іоанна (*Aflarea cîstitului cap al sfîntului și slăvitului proroc Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul lui Hristos*) ꙗко. Ииже съ трѣбогатын. . .

27. f. 311^v—316. Мжченїе свѣтыхъ мжченикѣ м иже въ Севастїи мжченихъ (*Muncirea sfinților 40 de mucenici, care au fost muncii la Sevastia*) ꙗко. Въ вѣремена Анкініа.

28. f. 316—322. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего архієпископа Кесаріа Каппадокіискаго Василіа Великааго. Похвалоу свѣтымъ мученикомъ четыридесятимъ (*Al celui între sfinți părintele nostru arhiepiscopul Chesareii Capadociei Vasilie cel Mare : Cuvînt de laudă a celor patruzeci de sfinți mucenici*) іпс. Ѣт мничьскыа памяти.

29. f. 322—327^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Григоріа Нусскааго. Слово на Благоченіе прѣсвѣтлыа владичица нашѣ Богородицѣ и преносѣмъ Маріѣ и на Ірианы. (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria și împotriva arienilor*) іпс. Въ прѣвѣжѣ недѣла . .

30. f. 327^v—330^v. Іоанна архієпископа Кѡнстантінк града Златоуѡстааго. Слово на Благоченіе прѣсвѣтлыа владичица нашѣ Богородицѣ и преносѣмъ Маріѣ (*Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscopul Constantinopolului : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) іпс. Царскыа танистѣ въ праздникѣ.

31. f. 330^v—333^v. Григоріа архієпископа Неокесарійскаго. Слово на Благоченіе прѣсвѣтлыа владичица нашѣ Богородицѣ и преносѣмъ Маріѣ. (*Al lui Grigorie arhiepiscopul Neocesareii : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria*) іпс. Днес аггелскаго пѣска пѣсно.

32. f. 333^v—336^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантінк града Златоуѡстааго. Слово на Благоченіе прѣсвѣтлыа Богородицѣ (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol ; Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) іпс. Паки радости благочестіа.

33. f. 336^v—338^v. *Același, cu același titlu.* іпс. Иже правды късія сльнцѣ. . .

34. f. 338^v—348. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іѡанасіа Великааго архієпископа Ілѣгандрінскаго. Слово прѣдпразднесткѣ проповѣдано о Благоченіи прѣсвѣтлыа Богородицѣ (*Al celui între sfinți părintele nostru Athanasie cel Mare arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt de propovăduire înainte de sărbătoare, despre Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) іпс. Божетѣвныа свѣщенно проповѣдники. . .

f. 348^v. Albă.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Pahomie episcop de Roman (sec. XVIII început).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Прочетоу Θεωδοσίе и Антоніе и Іѡанасіе и Макаріе и една ѡт ѡубенихъ (*Am citit : Theodosie și Antonie și Thanasie și Macarie și unul din cei uciși*). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : inimă cu săgeată. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

151.

Sec. XV—XVI—XVII. Hîrtie. 266 f. 31 × 21 cm.

Iașimirski nr. 85 (m-reă Neamț). (Îl socoate întreg scris în sec. XV).

Foaia liminară. Оуказъ сен книжѣ (Cuprinsul acestei cărți).

1. f. 1—2^v. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Константи́нна града Златоустаго, слово въ началѣ индикѣтс. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt la începutul Indictionului*) ѡс. Чюдна православыныхъ...

2. f. 3—10. Покрѣсть ѡткрѣвеніа прѣподобнаго ѡтца нашего Архіппа поустыинно жителіа и парамона въсе славнаго и чьстнаго Храма архангела Мн-Ханла иже въ Хвнѣхъ. (*Povestea revelației preacuviosului părintelui nostru Arhip pustnicul, păzitorul preaslăvitei și cinstitei biserici a arhanghelului Mihail de la Chonae*) ѡс. Начело исцѣленіа даровъ...

3. f. 10—19^v. Покрѣсть Іакѡва архієпископа Іерусалимскаго на рождество прѣславныѣ владичице нашѣ Богородице и присно дѣвы Маріє. (*Povestirea lui Iacob, arhiepiscop de Ierusalim, la nașterea preaslăvitei stăpînei noastre, Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria*) ѡс. Въ покрѣстѣхъ дванадесетихъ племень...

4. f. 19^v—28^v. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іоанна презвитера Дамаскѣина. Слово на рождество прѣнепорочныѣ владичице нашѣ Богородице и присно дѣвы Маріє. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Damaschin prezviterul : Cuvînt la nașterea preaneprihănitei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria*) ѡс. Прѣидѣте въси езыци...

5. f. 29—58^v. Плѣдандра мнѣха, слово покрѣстно о ѡбрѣтени чьстнаго и животворещаго крѣста. (*Al lui Alexandru călugărul : Cuvînt de povestire despre aflarea sfintei și de viață făcătoarei cruci*) ѡс. Покрѣкніє вашєго ѡтѣчьскаго...

6. f. 58^v—63^v. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Инд(р)еа Іерусалимита на въздвиженіє чьстнаго крѣста. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Andrei de la Ierusalim : la înălțarea sfintei cruci*) ѡс. Къзакѡбленіи подвижнѣхъ дньс...

7. f. 63^v—71^v. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа Константи́нна града Златаустаго, слово на чєстіє Іѡ Прєдетече и крѣститєлєа. (*Al celui între sfinți părintele nostru Io<n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt în cinstea lui Io<n> Botezătorul și Înaintemergătorul*) ѡс. Къзакѡбленіи, прїде прочєє...

8. f. 71^v—78^v. *Același*. Похвалноѣ скѣтмоу Іоаннѣ апостоу 1 евангелнстоу и богослову (*Lauda sfântului Ioan apostol, evangelist și teolog*) inc. Іоаннѣ къ Ефесѣ... .

9. f. 78^v—86^v. Никиты Пеллагонина, похвалноѣ скѣтмоу апостоу Іакѣѣ Пелѣѣѣ. (*Nichita al Paflagoniei : Cuvînt de laudă a sfântului apostol Iacob al lui Alfeu*) inc. Кчера и прѣжде блаженнѣишн... .

10. f. 86^v—97^v. Житіе и жизнь прѣподобныѣ матере наше Петкы къ немже и како прѣнесена быст къ прѣславныи градъ Трънокъ, съписано кврѣ Евѣмїемъ патріархѣмъ Тръновскымъ. (*Viața și traiul preacuvioasei maicii noastre Paraschiva, în care se spune cum a fost adusă în preaslăvita cetate a Tîrnovei, scrisă de chir Eftimie patriarhul Tîrnovei*) inc. Аще оубо любокынн... . Ed. M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimios*, Viena, 1901, p. 59—77.

11. f. 97^v—108. Моученіе скѣтаго Оуара и нже съ нимъ. (*Muncirea sfântului Varus și a celor cu dînsul*) inc. Маѣмїанѣ моучителю... .

12. f. 108—108^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Іоанна Рилскаго съписано Евѣмїемъ патріархѣмъ Тръновскомъ. (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Ioan de Rîlo, scrisă de Eftimie, patriarhul de Tîrnova*). Sfirșitul lipsește. inc. Къ лѣпотоу оубв... . Ed. M. Kaluzniacki *op. cit.*, p. 5—26.

De la f. 109 alt manuscris (sec. XV).

13. f. 109—266^v. Геворгіа архїепископа Алевандрінскаго, ѡ рожденн и житїи и ѡ изгнанїи нже (къ)скѣтѣ ѡтца нашего Іоанна архїепископа Константїна града Златоустаго. (*Gheorghe arhiepiscopul Alexandriei : Despre nașterea și viața și surghiunirea celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol*) inc. Къси древнїи покрѣстописци... .

Însemnări

Pe foaia liminară : Această carte a Xenofului ¹⁾. Însemnare repetată și pe f. 1.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu și negru la f. 109. Filigran : mină cu stea. Scris de trei mîini (I, 1—108^v, sc. XVII II, f. 109—142^v, sec. XV, III, f. 143—266^v, sec. XV—XVI). 28 rînduri pe pagină (mîna I) și 22 (mîna II-a și a III-a). Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris la muntele Athos (mănăstirea Xenofon). Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

152.

Sec. XV. Hirtie. 434. f. 28 × 19 cm.

Iașimirski nr. 86 (m-rea Neamț).

Господѣу Богоу въсѣмогоушоу начинаемъ Панагїрникъ сїнрѣч събѣрникъ нмѣенъ словеса дшѣ полъзнаа. (Domnului Dumnezeu atotputernic, începem

¹⁾ Mănăstirea Xenofon (Athos).

Penegiricul sau Săbornicul, care cuprinde cuvinte folositoare pentru suflet).

1. f. 1—8. Мѣсѣца септєврѣи ѿ днь, вѣспоминаніе житіа и чюдєсь иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Симѣона Стѣлпника. (*Luna septembrie 1. Pomenirea și minunile a celui între sfinți părintele nostru Simion Stîlpnicul*) ѡс. Странна вещь и дикна быст. . .

2. f. 8—9^v. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Константина града Златоустѣго. Слово въ началѣ индиктѣс. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt la începerea indictionului*) ѡс. Чюдна православныхъ трѣхъстѣа. . .

3. f. 9^v—14. Повѣсть ѡ бывшемъ чюдєсѣ архістратиѣ Михѣала. (*Povestire despre minunile arhistrategului Mihai*) ѡс. Иже ѡ иннихъ свѣтыхъ прохѡдити. . .

4. f. 14—18^v. Повѣсть бывшаго чюдєсѣ архістратиѣ Михѣилѣмъ и Гавріилѣмъ въ обители иже въ свѣтѣхъ горѣ Іѡнна Дѡхіарѣ нарицаемѣхъ. (*Povestire despre minunile arhistrategilor Mihail și Gavriil în locașul dela sfîntul munte Athos, numit Dohiaru*) ѡс. Въ царство Никіфора Котаѣата. . .

5. f. 19—21^v. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Андреа архієпископа критскаго іерусалимлянина. Слово на рождество прѣславныѣ владичице наше Богородице и пренѡдѣкѣ Маріє. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Andrei arhiepiscop al Cretei, ierusalimiteanul : Cuvînt la nașterea preaslăvitei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) ѡс. Начело оубо нашамъ празникѣмъ.

6. f. 21^v—26. Іоанна мнихѣа презвитера Евіє, слово ѡ Благовѣщеніи Іоакима и Іанны и на рождество прѣсвѣтыѣ владичице наше Богородице. (*Ioan călugăr prezbiter de la Evia : Cuvînt despre buna vestire a lui Ioachim și a Anei și la nașterea preaslăvitei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*) ѡс. Келны апостол иже Божественныхъ тѣнѣхъ.

7. f. 26—28. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Андреа архієпископа Критскаго іерусалимлянина. Слово акіє речєное на вѣсемирное въздвиженіе чѣстнаго и животворещаго крѣста. (*Al celui între sfinți părintele nostru Andrei arhiepiscop de Creta, ierusalimiteanul : Cuvînt rostit la înălțarea în fața întregii lumi a cinstitei și de viață făcătoarei cruci*) ѡс. Крѣста трѣхъстѣа. . .

8. f. 28^v—30. Василіа єпископа Селевкіє Исаврійскыѣ, на въздвиженіе чѣстнаго и животворещаго крѣста. (*A lui Vasilie episcopul Seleuciei Isauriei : La înălțarea sfintei și de viață făcătoarei cruci*) ѡс. вѣсако оубо иже ѡт горшаго.

9. f. 30—32^v. Іоанна архієпископа Константина града Златоустѣго, похвалное свѣтомъ Іоаннѣс апостолоу и євангелистоу и богословѣ. (*A lui Ioan Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan apostol și evanghelist și teolog*) ѡс. Іоанна крѣстѣа и євангелистѣа.

10. f. 32^v—35. Блаженнаго Теофилакта архієпископа Блѣгарскаго. Слово на въведеніе прѣчистыя Богородице егда приведена быстъ къ црѣковѣ въ свои родителѣи трѣхлѣтна сщщн. (*Al fericitului Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei : Cuvînt la intrarea în biserică a preacuratei Născătoare de Dumnezeu, cînd a fost adusă în biserică de părinții ei, fiind de trei ani*) ꙗко. И память оубо праведнаго съ похвалою. . .

11. f. 35—38. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Тарасіа архієпископа Константина града, слово на въведеніе прѣсвятые владичице наше Богородице егда въведена быстъ къ црѣковѣ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Tarasie, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la intrarea în biserică a preasfintei noastre Născătoare de Dumnezeu, cînd a fost adusă în biserică*) ꙗко. Скътло и прѣславнаго настоящее.

12. f. 30—40. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Іѡ(анна) архієпископа Константина града Златау҃стаго. На Іоудее глаголюще: тѣмже жеи҃съ възетъ Богъ и роди сына, благословіе, и на коньць слово о Івраамѣ и жртѣхъ его. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Împotriva iudeilor ; de asemenea că Dumnezeu a luat femeie și a născut fiu, binecuvîntare și la urmă, cuvînt despre Avraam și jertfa lui*) ꙗко. Хоцѣи҃ пакы начети о рождествѣхъ.

13. f. 40—51. Аселаши. Слово о написаніи Кіриніюхъ и о еже идѣше каждо къ свои грады и о еже възидеше и Іосифъ въ Галилею въ града Назарета къ граду Давидову, иже нарицаетъ се Вѣллемъ. (*Cuvînt despre recensămîntul lui Quirinus și cum s-a dus fiecare în orașul său, și că s-a dus și Iosif din Galileia din orașul Nazareth în orașul lui David, care se cheamă Bethleem*) ꙗко. Еже древліе патріарси оубо бохѣхъ .

14. f. 51^v—55^v. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Іѡ мни҃ха и презвитера Дамаскіна, слово на Христова рождество. (*Al celui între sfinți părintele nostru Io<n> Damaschin călugărul și prezbiterul : Cuvînt la nașterea lui Hristos*). ꙗко. Бънегда весна прѣидеть.

15. f. 56—58. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Григоріа Нисскаго, слово на всмоуднѣиное окръжаніе Господа Бога и Спаса нашего Ісуса Христа, къ немже къ кратцѣ похвала и великому Каслію. (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt la circumcisiunea în a opta zi a Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, în care este pe scurt și lauda lui Vasile cel Mare*) ꙗко. Скънь оубо боудшымъ благомъ.

16. f. 58—61. Иже къ свѣтыхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа Константина града Златау҃стаго, слово о еже съходити се въскъмъ Христіаномъ къ свѣтлю Божию црѣковѣ и о крещеніихъ. (*Al celui între sfinți părintele nostru Io<n> Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre : se adună toți creștinii în sfînta biserică a lui Dumnezeu și despre botez*) ꙗко. Къси вы благодаршии есте.

17. f. 61^v—63^v. Григоріа архієпископа Нвскаго, слово о еже съ юст сынь мон възлюбленныи, о немъж благозволнхъ. (*Grigorie arhiepiscopul Nissis. Cuvînt despre : Acesta este fiul meu cel iubit în care bine am voit*) înc. Любочедынн оубо съ штьцъ...

18. f. 63^v—69. Иже въ скатыхъ отца нашего Ѳѳанасіа Великаго архієпископа Палеѳандрінскаго, слово на срѣтєніє Господа Бога и Спаса нашего Ісуса Христа. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la întîmpinarea Domnului Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) înc. Иже настоєщаа свѣщеннаго.

19. f. 69—70^v. Кврнла архієпископа Іеросолмскаго, слово на срѣтєніє Господніє (*Al lui Chiril, arhiepiscop de Ierusalim : Cuvînt la întîmpinarea Domnului*) înc. Радун се сѣло дѣщн.

20. f. 70^v—73. Иже въ скатыхъ штьца нашего Григоріа Нвскаго, слово на Благоуѣщеніє прѣсвятые кладнище нашє Богородице и прснодѣквы Маріє и на Ѳріаны. (*Al celui între sfinți părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria și împotriva arienilor*) înc. Бъ прѣвѣсю неделю.

21. f. 73—74^v. Иже въ скатыхъ штьца нашего Іѳанна архієпископа Константіна града Златоуѣстаго. Слово на Благоуѣщеніє прѣсвятые Богородице. (*Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt la Buna Vestire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu*) înc. Паки радости Благоуѣстїа.

22. f. 74^v—75^v. Прокла архієпископа Константина града, похвалное скатомъ Іоаннъ евангелистоу и богословоу. (*Al lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfintului Ioan evanghelist și teolog*). înc. Дроузин оубо благоуѣстїици.

23. f. 75^v—77^v. Иже въ скатыхъ штьца нашего Ѳѳанасіа Великаго архієпископа Палеѳандрінскаго. Слово на рождѣство Предитице и Кръститєля Іѳанна и о Елсакетн и Богородици. (*Al celui între sfinți părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la nașterea Înaintemergătorului și Botezătorului Ioan și despre Elisabeta și Născătoarea de Dumnezeu*) înc. Ннкоу оубо и склшоу.

24. f. 77^v—79. Невхїа презкитєра Іеросолмскаго. Слово на скатыє апостолы Петра и Павла (*Al lui Isihie prezviter de Ierusalim : Cuvînt la sfinții apostoli Petru și Pavel*) înc. Добро оубо цѣкты.

25. f. 79—80. Иже въ скатыхъ штьца нашего Іѳанна архієпископа Константіна града Златоуѣстаго. Похвалное скатымъ апостоломъ дванадєсетнмъ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt de lauda a celor doisprezece apostoli*) înc. Бъ лѣпотоу и дѣньс...

26. f. 80—86. Прѣподобнаго штьца нашего Іѳанна Дамаскїна и презкитєра, на прѣславное прѣображеніє Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа.

(*Ale preacuviosului părintele nostru Ioan Damaschin și prezbiter : La preaslăvita schimbare la față a Domnului Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) inc. Приидѣте тръжствоуимъ. . .

27. f. 86—90. Инастасіа смѣренаго мниха свѣтые горы Синаскыя. Слово на свѣтоѣ Христа Бога нашего прѣвображеніе реченное на тожде свѣтѣи горѣ Ѡагорсцѣи въ праздниѣ. (*Al lui Athanasie smeritul călugăr de la sfîntul munte Sinai : Cuvînt la sfînta schimbare la față a lui Hristos Dumnezeuul nostru, rostit la acest sfînt munte Tabor la praznic*) inc. Іако страшно мѣсто сѣ.

28. f. 90—94^v. Прѣподобнаго отца нашего Іоанна Дамаскина инока и презвитера. Слово на оуспеніе прѣсвѣтые Богородице. (*Al preacuviosului părintelui nostru Ioan Damaschin, călugăr și prezbiter : Cuvînt la adormirea preasfîntei Născătoare de Dumnezeu*) inc. Память праведныхъ. . .

29. f. 94^v—96^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Германа архіепископа Константи́на града, на прѣславное оуспеніе прѣсвѣтые Богородице. (*A celui între sfinți părintele nostru Gherman, arhiepiscop de Constantinopol : Despre preaslăvita adormire a preasfîntei Născătoare de Dumnezeu*) inc. Да прѣстанутъ оубо еретикомъ.

30. f. 96^v—98. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна архіепископа Константи́на града Златоустаго. Слово на оуспѣновеніе чьстнаго Прѣдвѣдича. (*A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la tăierea capului cinstitului Înaintemergător*) inc. Паки. Продіа бѣсѣнт сѣ.

31. f. 98—99. *Același, cu același titlu.* inc. Іакоже нѣкымъ мѣжъ.

32. f. 100—108. Моученіе свѣтаго моученика Оуара и иже съ нимъ. (*Pătimirea sfîntului mucenic Varus și a celor ce erau cu el*) inc. Магнмiанъ моучителю.

f. 108^v. Albă.

33. f. 109—134^v. Моученіе свѣтаго и славнаго велико моученика Пртеміа. (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Artemie*). inc. Иже великаго и славнаго. . .

34. f. 135—150. Житіе и жизнь и повѣсти чудесъ сказаніе прѣподобнаго отца нашего и чудотворца Николы архіепископа Мврѣ Анкіньскыхъ. (*Viața și traiul și povestirea minunilor preacuviosului părintelui nostru și făcătorului de minuni Nicolae, arhiepiscop de Mira Lichiei*) inc. Мсдра нѣкаа вещь. . .

35. f. 150—154^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Індреа архіепископа Критскаго. Похвалное прѣподобному отцѣ нашему и чудотворцоу Николасъ архіепископоу Мврскыи епархіе. (*A celui între sfinți părintele nostru Andrei, arhiepiscop de Creta : Lauda preacuviosului părintelui nostru și făcătorului de minuni Nicolae, arhiepiscop al eparhiei Mirelor*) inc. Чьлоуѣче Божіи. . .

36. f. 155—162. Моученіе свѣтаго велико моученика Трифона. (*Pătimirea sfântului mare mucenic Trifon*) ꙗко. Господоу Богоу и Спасоу нашему. f. 162^v. Albă.

37. f. 163—171. Моученіе свѣтаго и славнога велико моученика и побѣдоносца Геворгіа (*Pătimirea sfântului și slăvitului mare mucenic și purtător de biruințe Gheorghe*) ꙗко. Спаса оубо нашего.

38. f. 171—179^v. Слово похвалоу свѣтому и великому въ моученицѣх и побѣдоносцѣх Геворгіа. (*Cuvînt de laudă la sfântul și marele între mucenici și purtător de biruințe Gheorghe*) ꙗко. Кчера любимица.

39. f. 180—186^v. Побѣста ѡ прѣславнѣмъ чудесехъ свѣтаго великомученика Геворгіа, иже ѡт него бывшемъ на плѣнѣниѡмъ ѡтрочетѣ. (*Povestire despre preaslăvita minune a sfântului mare mucenic Gheorghe, despre copiii care au fost robiți, liberați de el*) ꙗко. Иже дарованіа свѣтыхъ.

40. f. 186^v—191. Мученіе свѣтыхъ моученикѣмъ иже въ Севастіи мученыхъ (*Pătimirea celor 40 de mucenici, care au pățimit în Sevastia*) ꙗко. Къ крѣмена Діокіина цара...

f. 191^v. Albă.

41. f. 192—195^v. Мѣсѣца августа ѿ: прѣнесеніе мощемъ свѣтаго и славнога прѣво моученика Стефана. (*Luna august 2 : aducerea moaștelor sfântului și slăvitului primul mucenic Ștefan*) ꙗко. Быста по еже вънести мощи свѣтаго...

42. f. 195^v—198^v. Прокла архіепископа Константіна града. Похвалоу свѣтомоу прѣво моученикѣхъ Стефанѣхъ (*A lui Proclu, arhiepiscopul de Constantinopol : Lauda sfântului primul mucenic Ștefan*) ꙗко. Чювѣствуюе оубо слынце...

43. f. 199—213. Моученіе свѣтаго и славнога великомученика Прокопіа. (*Pătimirea sfântului și slăvitului mare mucenic Procopie*) ꙗко. Къ крѣмена ѡна царствовааше Діоклѣтіанъ.

44. f. 213—218. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Күрила архіепископа Алегѣандріскаго, о свѣтѣхъ Богородици и ѡ свѣтыхъ ѡтцехъ иже въ Ефесѣхъ на съборѣхъ на Несторіа нечѣстивѣишааго и безбожнааго. (*A celui între sfinți părințele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei : Despre sfînta Născătoare de Dumnezeu și despre sfinții părinți cei de la Efes de la soborul împotriva lui Nestorie cel necredincios și fără Dumnezeu*) ꙗко. Свѣтло наше слово.

f. 218^v. Albă.

45. f. 219—254. Житіе и жизнь иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Θεодора въсиавшаго въ постницѣхъ въ велицѣхъ Лаврѣхъ свѣтаго Савы. По семъже бывша архіепископа въ градѣ Едесѣхъ и достопомянѣишааго дѣло, съписано ѡт Касіаіа епископа Емесіискаго. (*Viața și traiul celui între sfinți, părințele nostru Theodor, care a strălucit în sihăstrie în marea lavră a sfântului Sava, după aceea a fost arhiepiscop în cetatea Edessa, și care a*

фăптуйт фapte demne de a fi pomenite, scrisă de Vasile episcop de Emessa) ѳс. Благословенъ Богъ ѳтцѣ Господѣ въсѣдържителѣ.

46. f. 225—267. Моученіе свѣтаго и славнаго великомоученика Пантелімона. (*Pătımirea sfântului și slăvitului mare mucenic, Pantelimon*) ѳс. Идолскомоу оубо помраченію.

47. f. 267^v—271^v. Иже въ свѣтыѣ ѳтца нашего Иѳанна архіепископа Кѳнстантінѣ града Златоустааго. Слово ѳ свѣтыѣ Макавеѣѣ и ѳ матерн нѣ. (*A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre sfinții Macabei și despre mama lor*) ѳс. Іако свѣтъ и слава.

48. f. 271^v—275. Мѣсѣца аугѳста бѣ. Прѣнесеніе мошеѣ свѣтаго славнаго прѣвомѣченика Стефана. (*Luna august 2 : aducerea moaștelor sfântului și slăvitului întîi mucenic Ștefan*) ѳс. Быст по нже вънестн моцн.

49. f. 275—276^v. Иже въ свѣтыѣ ѳтца нашего Иѳанна архіепископа Кѳнстантінѣ града Златоустааго. Похвалное свѣтомѣ прѣвомѣченнкѣ Стефанѣ. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Lauda sfântului întîi mucenic Ștefan*) ѳс. Кси оубѣ моученичѣсѣн.

50. f. 276^v—278^v. *Același*, Слово на свѣтое Христово прѣображеніе. (*Cuvînt la sfînta schimbare la față a lui Hristos*) ѳс. Слыша ннѣ възлюблннн...

51. f. 279—282. *Același*, Бесѣда о молитвѣн и о мытарн и фарисѣн. (*Cuvînt despre rugăciune și despre vameș și fariseu*) ѳс. Никѳдаже оубнваннѣ.

52. f. 282—284. *Același*, Слово о блсднѣѣ сынѣ (*Cuvînt despre fiul risipitor*) ѳс. Прнсно оубо чѣловѣколюбіѣ.

53. f. 284—285^v. *Același*, Къ еже ѳт Лоуки Еѳаггеліѣ о драхмѣ и къ еже чѣловѣкѣ нѣкым нмѣаще два сына (*Despre cele din Evanghelia lui Luca, despre drahmă și despre : un om oarecare avea doi fii*) ѳс. Накы нѣдро Христовѣ.

54. f. 285^v—290. Иѳанна мннѣ Дамаскїна. О нже въ вѣрѣ оубѣпшїиѣ. (*A lui Ioan călugărul Damaschin : Despre cei adormiți în credință*) ѳс. Иж ѳт сынѣден чѣстнаѣ.

55. f. 290^v—297^v. Ипполнта блаженѣишаго и мѣченика папы Римскаго. Слово о скончанїи мира и о антїХристѣ и втор мѣ прншѣствїи Господа нашеѣ Ісѣа Христа. (*A lui Ipolit preafericitul și mucenicul, papa Romei : Cuvînt despre sfîrșitul lumii și despre Antihrist și despre a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos*) ѳс. Понеже оубо блаженїи проороцн.

56. f. 297^v—301^v. Иже въ свѣтыѣ ѳтца нашего архіепископа Кесарїѣ, Каппадокїнскыѣ Наслїѣ Великаго, беседа о еже вънман сѣбѣ. (*A celui între sfinți, părintele nostru, arhiepiscopul Chesariei, Capadociei, Vasilie cel Mare : Cuvînt despre : ia seama la tine însuți*) ѳс. Слово потребоу дарѣнаѣ.

57. f. 301^v—306^v. Анастасія мниха Синанскыя Горы. Бес да реченнаа о шестомъ ѱалмѣ къ вѣходѣ свѣтыхъ постъ. (А lui Anastasie călugărul de la muntele Sinai : Cuvîntare spusă despre al şaselea psalm la începutul sfîntului post) іпс. Подобающее постомъ начело.

58. f. 307—310. Иже къ свѣтыхъ отца нашего Григоріа Нвскаго. Похвалное свѣтомуу великомъченику Ѳеодору Тирону. (Al celui între sfinţi, părintele nostru Grigorie Nissis : Cuvînt de laudă a sfîntului mare mucenic Theodor Tiron) іпс. Къ Христови людіе свѣтое стадо.

59. f. 310—316^v. Нектарія свѣткишаго патріарха Кωνстантіна града. Слово о свѣтѣхъ великомъченицѣ Ѳеодорѣ Тиронѣ и о милостыни. (Al lui Nectarie, preasfinţitul patriarh de Constantinopol : Cuvînt despre sfîntul mare mucenic Theodor Tiron şi despre milostenie) іпс. Коль много множество благости твоѣе.

60. f. 317—327. Повѣсть о дръзѣхъ о свѣтыхъ и чьстныхъ иконахъ и како и которые ради кныи принеть съвершати въ прѣшю неделю свѣтыхъ постъ свѣтаа и съборнаа цр(к)ви памет православію. (Povestire despre apărătorii sfintelor şi cinstitelor icoane şi cum şi pentru care pricini a primit sfînta şi soborniceasca biserică să împlinească pomenirea ortodoxiei în prima duminică a sfîntului post) іпс. Идѣхъ тѣмъ шгнанѣ бывши.

61. f. 327—334. Иже къ свѣтыхъ шца нашего Іоанна Златоустаго архіепископа Константіна града. Слово о петдесетѣхъ ѱалмѣхъ. (Al celui între sfinţi părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre psalmul al cincizecilea) іпс. встанкы кчерашнее трапезы.

f. 331^v. Albă.

f. 334^v. Albă.

62. f. 335—339^v. Ацелаші О създаніи и изгнаніи Адамовѣ. (Despre crearea şi alungarea lui Adam) іпс. Принеси пакы да коснемъ се.

63. f. 339^v—345. Іѡ мниха и презвитера Дамаскина. Слово сказоющее о свѣтыхъ и чьстныхъ иконахъ къ всакому Христіанину и къ царю Константину Кавелину и на все еретикы. (Al lui Ioan <n> Damaschin călugăr şi prezbiter : Cuvînt despre sfintele şi cinstitele icoane, către toţi creştinii şi către împăratul Constantin Cavelin şi împotriva tuturor ereticilor) іпс. Понеже оубо мнози начеше.

64. f. 345—346. Иже съ свѣтыхъ шца нашего Іѡ архіепископа Константина града Златоустаго. Слово къ вставшимъ шт божественныя слѣбже и о свѣщенницѣхъ трапезѣхъ и о сѣдѣхъ. (А celui între sfinţi, părintele nostru Ioan <n> Gură de Aur arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt către cei opriţi de la slujbele dumnezeieşti şi despre sfînta masă şi despre judecată) іпс. Иакоже сѣкущимъ никаже.

65. f. 346—349. Калиста архіепископа Константіна града, вѣсѣда в неделю третію поста. (Al lui Calist, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt în duminica a treia a postului) іпс. Провѣзроуе и прописе...

66. f. 349—350^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего и исповѣдника Іулиана архіепископа Солонскаго. Слово о чыстнѣхъ и животворящихъ крестѣхъ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru și mărturisitorul Iosif, arhiepiscopul de Salonic. Cuvînt despre cinstita și de viață făcătoare cruce*) ѡс. Креста прѣдлежитъ дньс.

67. f. 350^v—352^v. Калиста архіепископа Константина града, вѣсѣда къ 4-а недѣлѣ свѣтъхъ пост. (*Calist arhiepiscop de Constaetinopol. Cuvîntare la a 4-a duminică a sfîntului post*) ѡс. Прѣполовахъше братіе...

68. f. 353—364. Житіе и жизнь прѣподобныѣ Маріе Египтѣнныи съписанно Софроніемъ патріархѡмъ Іеросолимскимъ. (*Viața și traiul prea cuvioasei Maria Egipteanca, scrisă de Sofronie, patriarhul de Ierusalim*) ѡс. Танноу царскоу добро іест...

f. 364^v. Albă.

69. f. 365—370. Повѣсть пользна ѡт древнихъ повѣстенъ събрана и въспоминаніе являющи иже прѣславнѣ бывшому чюдеснъ внигда перси и варвари Цариградѣ бранію окрѣжише иже и погыбоше Божьствнымъ соудомъ искшени бывше, градеже невѣрждень быст молтвами Богородице и моленіе, ѡт толѣ поет се благодареніе несѣдалное дньс именовахше.

(*Povestire folositoare culeasă din vechile povestiri și dată la iveală pentru pomenire, despre prea slăvitele minuni care au fost cînd perșii și varvarii au înconjurat cu război Tarigradul, care au și pierit din judecată lui Dumnezeu și au fost nimiciți, iar cetatea a rămas neatinsă cu rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu și de atunci se cîntă rugăciune de mulțumire cu stare în picioare, în acea zi*) ѡс. Къ лѣтѣхъ Нракліа...

70. f. 370—372. Леонтіа презвитера Константина града, слово похвалоу прѣсвѣтѣи Богородици (*Ale lui Leontie, prezviterul din Constantinopol. Cuvînt de laudă a preasfîntei Născătoare de Dumnezeu*) ѡс. Настоящаго чыстнаго...

f. 372^v. Albă.

71. f. 373—378^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іандреа архіепископа Критскаго, Слово на цвѣтоносіе. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Andrei, arhiepiscop de Creta : Cuvînt la Florii*) ѡс. Кчера нас съ владикю.

72. f. 378^v—382^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Кврїлла архіепископа Ілѣѡандрїнскаго. Слово въ свѣтъхъ праздниѣхъ цвѣтоносныхъ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt la sfînta sărbătoare a Floriilor*) ѡс. Царское вѣрніи дньс.

73. f. 383—389. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архіепископа Константина града Златаѡстаго. Слово о таннѣхъ и вечернъ спасовѣхъ и о Іоудинѣхъ прѣдательствѣхъ и о прѣчистыхъ и страшныхъ и божестныхъ таннахъ и еже не памято-зловѣн быти. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Cuvînt despre cina cea de taină a Mîntuitorului și despre Iuda trădătorul și despre preacuratele și cumplitele și dumnezeestile taine și că nu trebuie să fii răzbunător*) ѡс. Хотѣхъ и дньс.

74. f. 389—395. Геворгіа мнѣха и Хартофілака. Слово въ еже стоиѣху при крѣстѣ Исусовѣ мати его и сестра матере его и въ Боготѣлесное погребеніе Господа нашего Исуса Христа. (*Al lui Gheorghe călugăr și hartofilax. Cuvînt : cînd au stat lângă crucea lui Iisus, mama lui și despre îngroparea trupului dumnezeesc al Domnului nostru Iisus Hristos*) ꙗко. Къ вѣсочаншии горѣ.

75. f. 395^v—400. Иже съ свѣтыхъ отца нашего Епифаніа архіепископа Кипрѣскаго. Слово на боготѣлесное погребеніе Господа и Бога и Спаса нашеѣо Исуса Христа и ѡ Іосифѣ иже ѡт Ариматее. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Epifanie, arhiepiscop de Cipru : Cuvînt la îngroparea trupului dumnezeesc al Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și despre Iosif din Arimathea*) ꙗко. Что се безмѣрїе мноѣо на землѣи.

76. f. 400—402^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна архіепископа Константи́на града Златоу҃стаѣо. Слово на свѣтоу҃ю Пасхѣ. (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Paști*) ꙗко. Благо вѣрѣме днѣс.

77. f. 403—407. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна архіепископа Солонскаѣо. Іако ни єдино разнѣство ни съпротивѣство въ евангелистѣхъ ѡ вѣскресеніи. (*A celui între sfinți, părintele nostru, Ioan arhiepiscop de Salonic : Cum nu se află la evangheliști nici o deosebire, nici contradicție despre înviere*) ꙗко. Іакоже вѣмѣсти се.

78. f. 407—411. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іѡ архіепископа Константи́на града Златоу҃стаѣо. Слово ѡ раслабленѣмъ ѿн лѣт нмѣщимъ въ недѣсѣхъ своемъ и ꙗко ѡтець мон дѣлаетъ и азъ дѣлаю. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre slăbănogul care avea 38 de ani cu neputința sa și cum face părintele meu, și eu fac*) ꙗко. Благословенъ Богъ ꙗко на каждо...

79. f. 411—413. Ацелашѣ, Слово ѡ раслабленѣмъ, речено же быстъ въ срѣдѣхъ срѣдопетидесетнѣшю и ѡ еже не сѣдите на лица. (*Cuvînt despre slăbănog ; a fost rostit miercuri la mijlocul postului și să nu judecați de față*) ꙗко. Вчерашнее вѣстанкы.

80. f. 413—416. Ацелашѣ, Слово ѡ самаряныни. (*Cuvînt despre Samarineană*) ꙗко. Днѣс намъ Христосъ подвигы...

81. f. 416—418. Ацелашѣ, Глагола ен Исѣс : жено, вѣроуѣта ми, ꙗко гредеть вѣрѣме егда ниже въ горѣ сѣи ниже въ Іеросалимѣхъ поклонитѣ се ѡтцѣ. (*I-a spus ei Iisus : Femeie, crede-mă că va veni vremea, cînd nici în acest munte, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui...*) ꙗко. Вѣсоуду вѣра намъ.

82. f. 418—420. Иже въ свѣтыхъ отца нашеѣо Фѡанасіа архіепископа Аѣлександринскаго. Слово ѡ иже ѡт рожденіа слѣпѣмъ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt despre orbul din naștere*) ꙗко. Троуды оу҃ро поутникымъ.

83. f. 420—422. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа Константина града Златаѡстаго. Слово на възнесеніе Господа нашего Ісуса Христа... (Al celui între sfinți, părintele nostru Io <n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos) inc. И егда кръста памет творимъ.

84. f. 422—423^A. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡанасіа архієпископа Александрінскаго, на възнесеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа. (A celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscop de Alexandria: La Înălțarea Domnului și Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos) inc. Въскресеніа оубо памет.

85. f. 423^V—425. Геворгіа презвитера Кесаріе Каппадокінскыѣ, о свѣтѣхъ тѣхъ оцехъ и о Константинѣ благочестивѣмъ царн. (A lui Gheorghe, prezbiterul din Chesareia Capadociei: Despre cei 318 sfinți părinți și despre Constantin împăratul binecinstitor) inc. Покарати се нас...

86. 425—431. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡ архієпископа Константина града Златѡстаго. Слово на свѣтоѡю н-цоѡ. (Al celui între sfinți, părintele nostru Io <n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la sfintele rusalii) inc. Благословенъ Богъ...

87. f. 431—433. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Василіа Великаго архієпископа Кесаріе Каппадокінскыѣ, о свѣтѣмъ Дсѡхъ. (A celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscop de Chesareia Capadociei: Despre Sfîntul Duh) inc. Оубо въ н о Дсѡхъ...

88. f. 433—434^V. Льва о Христѣ цар и вѣчнѣмъ цара, слово, егда иже поксѡѡѡ на земан мѡшнеліа рѡдоѡ своимн страстми низложнхшеѡ добро побѣдныѣ хравѣрники въсѣчстнаа неѡѡста црквн почитаетъ. (A lui Leon, împărat întru Hristos, veșnic împărat. Cuvînt: cînd peste tot pe pămînt neamul chinuitorilor, lepădînd patimile lor, vor cinsti atotcinstita mireasă, biserica, prin izbînda cu bine a luptătorilor ei) inc. Прѡѡѡе прѡѡсѡѡѡго Дсѡѡ празновааше сѡ... .

f. 435—435^V. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: cap de bour cu stea. Scris de numeroase mîini, 30 și 42 rînduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova (m-rea Neamț). Slavă bisericească de redacție sîrbească. De în mănăstirea Neamț.

153.

Sec. XV. Hîrtie. 506 f. 29 20 cm. Prima foaie ruptă (lipsește o parte). Iașimirski nr. 87 (m-rea Neamț). (Il datează din a doua jumătate a secolului XV).

1. f. 1—141^V. Иже съ свѣтѣхъ ѡтца нашего Василіа Великаго архієпископа Кесаріе Кападокінскыѣ, <слово на Богоѡявленіе> (Al celui între sfinți

părintele nostru Va>silie cel Mare <arhiepiscopul Chesariei Capa>dociei : <Cuvînt la Bobotează>)¹⁾ inc. прѣмо... въжн...¹⁾).

2. f. 15—23. Иже въ свѣтѣхъ вѣща нашего Іоанна архіепископа Кѡн-стантіна града Златоустѣго. Слово на свѣтѣ Богомѣленіе. (A celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfînta bobotează) inc. Да втѣрѣзѣютъ се... .

3. f. 23—27. Ацелаші. Слово на крещеніе Господніе (Cuvînt la botezul Domnului) inc. Источники евангелескихъ оученихъ.

4. f. 27^v—35. Свѣтаго Евсеѣя епископа Александріискаго, слово на свѣтѣ Госі одне крещеніе (Al sfîntului Eusebie, episcop de Alexandria : Cuvînt la sfîntul botez al Domnului) inc. Блага вѣра о рожденіи Господни.

5. f. 35—44^v. Іоуліана епископа Тавінскаго, слово на свѣтѣ крещеніе Господна нашего Ісѣса Христа (Al lui Iulian, episcop de Tavii : Cuvînt la sfîntul botez al Domnului nostru Iisus Hristos) inc. Иже зданію владыка.

6. f. 44^v—56. Иже въ свѣтѣхъ вѣща нашего Іоанна архіепископа Кѡн-стантіна града Златоустѣго, слово о еже съхѡдити се въсѣмъ Хрістіаномъ въ свѣтою Божию црѣковъ и о крещеніи нѣхъ (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt : Se adună toți creștinii în sfînta biserică a lui Dumnezeu și despre botezul lor) inc. Къси въ въ благодати есте.

7. f. 56—64. Иже въ свѣтѣхъ вѣща нашего Григоріа Нѣсскаго. Слово о еже сынъ естъ сынъ мой възлюбленныи. (Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore Nissis : Cuvînt despre : acesta este fiul meu cel iubit) inc. Любо-жаны оубо.

8. f. 64—68. Иже въ свѣтѣхъ вѣща нашего Іоанна Златоустѣго, слово на свѣтѣ Просвѣщеніе (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur : Cuvînt la sfînta Bobotează) inc. Празновати хоуоу любимици... .

9. f. 68—78^v. Ацелаші, слово на свѣтѣ Богомѣленіи. Господа и Бога и Спаса нашего Ісѣса Христа (Cuvînt la sfînta Bobotează a Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos) inc. Късенъ въселенскіи... .

10. f. 73—84. Кѡсмы веститора, в прѣнесеніи мощей нже въ свѣтѣхъ вѣща нашего Іоанна Златоустѣго (A lui Cosma vestitor²⁾ : Despre aducerea moaștelor celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur) inc. Слыша се въсако вѣмъ.

f. 84^v. Albă.

11. f. 85—106. Іоанна митрополита Евхѣантскаго. Похвала свѣтымъ тріемъ іерархѣмъ Келкомъ Каснаію, Григорію Богослову и Іоаннѣ Златоустомъ. (A lui Ioan mitropolit al Evchaitelor : Lauda celor trei sfinți ierarhi Vasile cel Mare, Grigore Teologul și Ioan Gură de Aur) inc. Паки намъ Іоаннъ нже языкомъ златин... .

¹⁾ Rupt.

²⁾ Vestitor, demnitate bizantină : paznic al veșmintelor.

12. f. 106—113^v. Иже в свѣтыхъ отца нашего Іоанна архієпископа Костантина града Златоустого. Слово на сретеніе Господа нашего Ісуса Христа и о Сімеонѣ и о Аннѣ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la întîmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos și despre Simion și Ana*) ѿс. Не тѣчю пѣть носитъ.

13. f. 113^v—132. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанасіа Великаго архієпископа Александрскаго. Слово на срѣтеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la întîmpinarea Domnului și Dumnezeuzeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) ѿс. Іаже настоѣщаго свѣщеннаго.

14. f. 132—139^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Амфілохія епископа Иконинскаго. Слово на срѣтеніе Господа нашего Ісуса Христа (*Al celui între sfinți, părintele nostru Amfilohie, episcop de Iconium : Cuvînt la întîmpinarea Domnului nostru Iisus Hristos*) ѿс. Мнѣши отъ великихъ чловѣкъ.

15. f. 139—144. Кѣрила архієпископа Іеросолимскаго. Слово на срѣтеніе Господне (*Al lui Chiril, arhiepiscop de Ierusalim : Cuvînt la întîmpinarea Domnului*) ѿс. Радѣи се зѣло дѣши.

16. f. 144—147. Повѣсть како оберѣтена бысть глава свѣтаго пророка Прѣдѣлтиче и Крѣстителя Іоанна. (*Povestire cum a fost găsit capul sfîntului prooroc Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul*) ѿс. Инока два отъ вѣстока...

17. f. 147—153^v. Оберѣтеніе чѣстныя главы свѣтаго и славнаго пророка и Прѣдѣлтиче Крѣстителя Іоанна (*Aflarea cînstitului cap al sfîntului și slăvitului prooroc și Înaintemergător, Ioan Botezătorul*) ѿс. Іави се трѣ богатыни...

18. f. 153^v—161. Мѣченіе свѣтыхъ мѣченикъ мѣ иже въ Севастіи мѣченикъ (*Pătîmirea celor 40 de mucenici care au pătimit la Sevastia*) ѿс. Въ вѣрѣмѣна Дікіяна цара...

19. f. 161—171. Иже въ свѣтыхъ отца нашего архієпископа Кіесаріе Каппадокинскыя Василія Великаго. Похвалное свѣтымъ мѣченикомъ чѣтыри десетимъ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesareei Capadociei : Lauda celor patruzeci de mucenici*) ѿс. О мѣченичскыя памѣти.

f. 171. Albă.

20. f. 172—185. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Іоанна Дамаскина. Слово на благовѣщеніе прѣсвѣтыя владичице наше Богородице приснодѣвы Маріе. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Damaschin : Cuvînt la buna vestire a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) ѿс. Нинашномѣ чѣстномѣ...

21. f. 186—206. Мѣшма ритора Гѣлокола. Слово на Благовѣщеніе (*Al lui Maxim retorul Holobolos : Cuvînt la Buna Vestire*) ѿс. Благовѣстите дѣнь отъ дѣне.

22. f. 206—215. Иже в свѣтыхъ отца нашего Грігорія Нѣскаго. Слово на благовѣщеніе. . и на Пріаны. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore*

Nissis : Cuvînt la buna vestire și împotriva arienilor) inc. Къ прѣсѣю неделаю. . .

23. f. 215—220. Грѣгоріа архієпископа Невкїєсарїнскаго, слово на Благовѣщенїе (*Al lui Grigore, arhiepiscop de Neochesareia : Cuvînt la Buna Vestire*) inc. Днѣс аггелѣскаго пѣска.

24. f. 220—224. Иже въ свѣтѣхъ втца нашего Іоанна архієпископа Костантинна града З(а)тоуѣстаго. Слово на Благовѣщенїе (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la Buna Vestire*) inc. Пакы радости. . .

25. f. 224—227^v. *Același, același titlu* ; inc. Иже правды въсїа слънце.

26. f. 227^v—233^v. *Același, același titlu* ; inc. Царьскыи тѣнствѣ.

27. f. 234—250. Мѣченїе свѣтаго и славнаго великомѣченика Гїєвргїа (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Gheorghe*) inc. Дїокантіанъ римскыи самодръжць. . .

28. f. 250—262. Моученїе свѣтаго и славнаго великомоученика и побѣдоносца Гїєвргїа (*Pătimirea sfîntului și slăvitului, marelui mucenic și purtător de biruințe Gheorghe*) inc. Спаса оубо нашего.

29. f. 262—274. Слово похвалное свѣтому и великому въ мѣченицѣхъ и побѣдоносцоу Гїєвргїс (*Cuvînt de laudă a sfîntului și marelui mucenic și purtător de biruințe Gheorghe*) inc. Вчера, любимици свѣтаи. . .

f. 274^v. Albă.

30. f. 275—279^v. Иже къ свѣтѣхъ втца нашего Іоанна архієпископа Кннстантинна града Златоуѣстаго, похвалное свѣтому Іоанноу богословѣ и евангелїстѣ (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan teologul și evanghelistul*) inc. Пакы намъ вт небесѣ прїнде.

31. f. 279^v—283. Прокла архієпископа Кннстантинна града, похвалное свѣтомоу Іоаннѣ евангелїстоу и богословѣ. (*A lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfîntului Ioan evanghelist și teolog*) inc. Дроуѣн оубо благовѣстниці. . .

32. f. 283—285. Иже въ свѣтѣхъ втца нашего Күрїла архієпископа Алегандрьскаго, о свѣтѣхъ Іоаннѣ евангелїстѣ и о Богородици (*A celui între sfinți, părintele nostru Chiril, arhiepiscop de Alexandria : Despre sfîntul Ioan evanghelistul și despre Născătoarea de Dumnezeu*) inc. Свѣтѣхъ оубо чьсти и славы.

33. f. 285—290. Прѣподобнаго втца нашего и исповѣдника Ѳеодора игоумена стоудїнскаго. Похвалное на обрѣтенїе свѣщенныя главы чьстнаго и славнаго пророка Прѣдвѣднїче и Кръстителя Іоанна. (*Al preacuviosului nostru părinte și mărturisitor Theodor și egumen de Studion : Cuvînt de laudă la aflarea sfîntului cap al cinstului și slăvitului prooroc Înainte Mergător și Botezător Ioan*) inc. Третїе възвѣщенїе.

f. 290^v. Albă.

34. f. 291—297^v. *СѢХЖЕНІЕ И МЪЧЕНІЕ СВАТАГО АПОСТОЛА ВАРНАВЫ (Călă-toriile și pătimirea sfântului apostol Varnava)* Ѳс. ПОИЕЖЕ ОУЕО УТ СЪХОДА.

35. f. 297^v—303^v. *ІуенѢа смѢренаго инока, похвалное свѣтому КарѢоломею апостолу (A lui Iosif smerit călugăr : Lauda sfântului apostol Var-tolomei)* Ѳс. ИЖЕ НАСТОЕЩЕЕ СЪБРАВИИ. . .

36. f. 304—309. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО АНТИПАТРА ЕПИСКОПА КОСТРИНСКАГО, СЛОВО НА РОЖДЪСТВО СВАТАГО ПРОРОКА ПРѢДИТЕЧЕ И КРЪСТИТЕЛѢ ІУАННА etc. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Antipater, episcop de Bostra : Cuvînt la nașterea sfântului proroc Ioan Înainte mergătorul și Botezătorul etc.*) Ѳс. КЪ РОЖДЕННЫХЪ НАМИ . .

37. f. 309—316^v. *Аетіа прѢзвитера КвнстантінѢ града. БесѢда на рож-дство свѣтаго Іу ПрѢдѢтечѢ и КрѢстителѢ. (Al lui Aetius prezbiter de Constantinopol : Cuvînt la nașterea sfântului Io<n> Înaintemergătorul și Botezătorul)* Ѳс. МНУАН ОУЕУ ОУЖЕ МНУЖИЦЕУ. . .

38. f. 316^v—325. *ПрѢподобнаго утца нашего и исповѢдника Феодора нѢоумена Стоудінскаго. Похвалное на рождство свѣтаго Іуанна ПрѢдѢтечѢ. (A preacuviosului părintelui nostru și mărturisitor, Theodor, egumen de Studion : Laudă la nașterea sfântului Ioan Înaintemergătorul)* Ѳс. СЛАВІЮ НѢКОЕМОУ ВЛЕГЛАСНОУ. . .

39. f. 325—331^v. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО АѢНАСІА БЕЛИКАГО АРХІЕПИСКОПА АЛЕГАНДРИНСКАГО, СЛОВО НА РОЖДЪСТВО ПРѢДИТЕЧЕ И КРЪСТИТЕЛѢ ІУАННА И О БЛАСВЕТИ И БОГОРОДНИЦІ (A celui între sfinți, părintele nostru Athanasie cel Mare, arhiepiscop de Alexandria : Cuvînt la nașterea lui Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul și despre Elisabeta și Născătoarea de Dumnezeu) Ѳс. НИКОУ ОУЕУ НСЪХШЮ.

40. f. 331^v—342. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ІУАННА АРХІЕПИСКОПА КВСТАНТИНѢ града ЗЛАТОУСТАГО, СЛОВО НА РОЖДЪСТВО ІУАННА КРЪСТИТЕЛѢ (*Al celui între sfinți, Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la nașterea lui Ioan Botezătorul*) Ѳс. БЛАГОВРѢМЕННЪ ДЕНЬ.

f. 342^v. Albă.

41. f. 343—362^v. *МѢЧЕНІЕ СВАТЫХЪ И СЛАВНЫХЪ ВРѢХОВНЫХЪ АПОСТОЛѢ ПЕТРА И ПАВЛА (Pătimirea sfinților și slăviilor apostoli de frunte Petru și Pavel)* Ѳс. И ВЪ ХОУДОЖЕСТВОХЪ НЕ ТЪЧІЮ.

f. 349^v. Albă.

42. f. 362^v—367. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО ІУАННА АРХІЕПИСКОПА КВНСТАНТИНѢ града ЗЛАТОУСТАГО, ПОХВАЛА СВАТЫМЪ ВРѢХОВНЫМЪ АПОСТОЛОМЪ ПЕТРУ И ПАВЛУ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Lauda sfinților fruntași apostoli Petru și Pavel*) Ѳс. НЕБЕСЕ И ЗЕМЛЕ РЕТЪ. . .

43. f. 367—371. *ИсѢхія прѢзвитера Іеросолімскаго, на свѣтыхъ апо-столахъ ПЕТРА И ПАВЛА. (Isihie prezbiterul de la Ierusalim : La sfinții apostoli Petru și Pavel)* Ѳс. ДОБРУ ОУЕУ ЦѢКЪТЪ. . .

44. f. 371—374^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинїа града Златоуустаго, похвалоу Петра и Іоанна и Іакова (A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Lauda lui Petru și a lui Ioan și a lui Iacob) ѡс. Слѣнце испѣшае свое лѡуче...

45. f. 375—382^v. Ацелаші, Похвала свѣтомуу апостолоу Павлу (Lauda sfântului apostol Pavel) ѡс. Не сѣгрѣшитъ оубо кто...

46. f. 382^v—386. Ацелаші, Похвалоу свѣтымъ апостоламъ дванадесетимъ (Lauda celor doisprezece sfinți apostoli) ѡс. Въ лѣпотѡу дньс...

f. 386^v. Albă.

47. f. 387—414. Мѣченїе свѣтаго и славнаго великомуученика Прокопїа (Pătimirea sfântului și slăvitului mare mucenic Procopie) ѡс. Въ вѣремена она царствовааше.

48. f. 414^v—433. Похвалоу свѣтомуу и славномуу великомѣченику Прокопїю (Lauda sfântului și slăvitului mare mucenic Procopie) ѡс. Сладко оубо видѣнїе...

49. f. 433—446^v. Ѣт житїа иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Θεодора Едесскаго, о иноцѣ юнѣишемъ Мїханаѣ сѣродницѣ тогожде Θεодора (Din viața celui între sfinți, părintele nostru Theodor de Edessa; despre călugărul mai tânăr Mihail, ruda acestui Theodor) ѡс. Безмѣлствоующѡу оубо.

50. Titlul și începutul (8 rînduri) cuvîntului lui Grigore Palama, repetat întreg mai jos, la nr. 55. Aici este șters cu linii roșii. (V. mai jos no. 55).

51. f. 447—454^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Кїрілла архієпископа Ілєѡандрїискаго, о свѣтѣи Богородици и о свѣтъхъ ѡтцѣхъ иже въ Ефесѣ на соборѣ на Несторї нечѣстивѣишаго и безбожнаго (A celui între sfinți, părintele nostru Chiril, arhiepiscop de Alexandria: Despre sfînta născătoare de Dumnezeu și despre sfinții părinți cei din Efes la soborul împotriva preanecredinciosului Nestorie cel fără Dumnezeu) ѡс. Свѣтло наше слово.

52. f. 454^v—460^v. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоуустаго, похвалоу о свѣтѣмъ пророцѣ Іліи. (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de aur arhiepiscop de Constantinopol. Cuvînt de laudă despre sfîntul prooroc Ilie) ѡс. Прѣвѣе оубо іоудєнскыи сѣбѡръ.

53. f. 461—467. Тогожде въ свѣтъхъ ѡтца нашего Гїермана архієпископа Кѡнстантинїа града, слово на въведенїе прѣсвѣтыи владичице наше Богородице... (Al celui între sfinți, părintele nostru Gherman, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la intrarea în biserică a preasfîntei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu) ѡс. Се пакы дрѣгое трѣжство.

54. f. 467—477^v. Гїѡргїа є. ископа Никомидїискаго, слово о свѣтѣи Богородици егда приведена быст въ црѣковь ѡт сконѣ родителїи (Al lui Gheorghe, episcop de Nicomedia: Cuvînt despre sfînta Născătoare de Dumnezeu, cînd a fost adusă în biserică de părinții ei) ѡс. Добра намъ Хотєицимъ.

55. f. 477^v—506^v. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего архієпископа Солонскаго Григоріа Палами, слово въ иже свѣтаа свѣтѣхъ въхода и еже къ нимъ Боговиднаго житіа въсе прѣсвѣтые владичице наше Богородице и преносѣвни Маріе (A celui între sfinți, părintele nostru arhiepiscopul de Salonic, Grigore Palama: Cuvînt la intrarea în sfînta sfîntelor și viața văzătoare de Dumnezeu ce a dus-o într-însa prea sfînta stăpîna noastră Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria). Е același text al cărui început a fost șters la f. 446^v. inc. На болшіхъ паче.

Însemnări

f. 1. Съи панегирикъ Ѣн<новскъ> (Acest Panegiric este dela Xe<nof>)¹⁾ Aceeаși însemnare pe coperta din urmă, partea interioară (întreg).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 1. Filigran : foarfece. Scris de patru mâini (I, f. 1—237^v. II, f. 238—274, III, f. 275—478^v, IV, f. 479—507^v). 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

154.

Sec. XV. Hîrtie. 315 f. 20,5 × 16 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 129^v. Iațimirski nr. 88 (m-rea Neamț).

1. f.1—1^v. О foaie detașată dintr-un text fără început și fără sfîrșit, în care se vorbește despre sinodul de la Niceia (face parte din caietul 8) inc. . . . шны въскъчскыа жителство же.

Textul începe apoi cu caietul 17, după o mare lacună.

2. f. 2—23^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Ѡнофріа и прочихъ нынѣхъ постниковъ написано ѡт Пафноутіа мниха и ѡшелника (Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Onufrie și a celorlalți pustnici, scrisă de Pafnutie călugărul și sihastrul) inc. Въ єдинъ оубо ѡт днѣи.

3. f. 23^v—25^v. Слова ѡтчьскаа свѣтѣхъ ѡтць. (Cuvinte părintești ale sfinților părinți) inc. Братъ въпроси старца . . .

4. f. 26—59^v. Житіе и жизнь прѣподобныхъ матери нашеѣ Евпраѣіа (Viața și traiul preacuvioasei maicii noastre Eupraxia) inc. Быст ѣкыи мжжъ.

5. f. 59^v—82^v. Мѣсѣца апрііа а днѣхъ, житіе и жизнь прѣподобныхъ Маріа Египтѣнниж (Luna aprilie ziua 1: viața și traiul preacuvioasei Maria Egipteanca) inc. Таниж царѣ добро ест. . .

6. f. 82^v—83^v. О инокыиѣ бѣжавшіи въ пѣстникъ (Despre călugărița care a fugit în pustie) inc. Ѡтцы Іѡанъ повѣда.

7. f. 83^v—91. Ѡ ѣкѡемъ мжжи именемъ Сергіе иже и старѣишни блжднницѣмъ быст, потомъ же иночьски ѡбразъ въземъ, тако спасе сѧ. (Despre un

¹⁾ Mănăstirea Xenofon de la muntele Athos.

оарекаре ом numit Serghie, care era păcătos la bătrînețe, apoi luînd chip călugăresc, s-a mîntuit) inc. Мннхъ нѣкын именем . .

8. f. 91—93^v. Ѡ отрокѣици посѣченон ѡт свєкѣа еж понеже не вставн єго блаждити съ неж (*Despre fetița tăiată de tatăl ei vitreg pentru că nu l-a lăsat să păcătuiască cu ea*) inc. Ѡтъць Даниилъ вѣзыде. . .

9. f. 94^v—94^v. Ѡ женѣ сѣиенон ѡт мжжа еж (*Despre femeia ucisă de bărbatul ei*) inc. Дроугын инок повѣда.

10. f. 94^v—96. <О> обрѣченон инокыни в пѣстини (*Despre călugărița ce se află în pustie*) inc. Повѣданан авв<а> Кирїль.

11. f. 96—108^v. О дѣкыж не вѣсхотѣ обрѣчете сѧ вѣ бракс, нж оуневкстити сѣ Христѣс (*Despre fecioara care nu a vrut să se lege cu cununie, ci să se mărite cu Hristos*). . . inc. Бѣ нѣкын ѡт великынхъ. . .

12. f. 108^v—112. О трієхъ женѣхъ вєрѣтеникынхъ вѣ пропасти (*Despre cele trei femei care trăiau într-o prăpastie*) inc. Повѣда нам нѣкын ѡт ѡтъць

13. f. 112—117. О двою братѣс ненавидѣшихъ дрѣг дрѣга сєбє (*Despre cei doi frați care se urau unul pe altul*) inc. И сє повѣдашж нам.

14. f. 117—120^v. Ѡ женѣ вєрѣтеникѣи вѣ ѡстровѣ съ сыном еж (*Despre femeia care trăia în ostrov cu fiul ei*) inc. Блаженын вѣ свѣтихъ.

15. f. 120^v—122. О исповѣдакыни съгрешєніа своа кѣ свѣтомѣ старцѣс (*Despre cel care și-a spovedit păcatele la sfântul stareț*) inc. Мннхъ нѣкын благого.

16. f. 122—126. Ѡ, великочюдо, братіє и повѣсти (O ! mare minune, fraților, și poveste) inc. Повѣда нам нѣкын ѡт ѡтъць.

17. f. 126—127^v. Слыши братіє сєж повѣсти дѣшполезны како спасж сѧ ѡтци наши (*Ascultați, frați, această poveste foarte folositoare pentru suflet, cum s-au mîntuit părinții noștri*) inc. Повѣда нам ѡтць Ѡєвдѣль. . .

18. f. 127—129^v. Повѣсти дѣшєполезное (*Poveste folositoare pentru suflet*). Scriere apocrifă despre Macarie. inc. Ѡтъць Макаріє Ілєѣандрѣскаго.

După f. 129^v smulse numeroase pagini (caietele 33—36), care însă se aflau în vremea cînd Iațimirski a făcut catalogul său, de oarece titlurile de pe aceste pagini se află în acel catalog.

19. f. 130—135^v. <Повѣсть ѡ милостины и милосырды како подаєт ємѣ Богѣ дарованіє> (*Povestire despre milostenii, despre cel milos cum îl răsplătește Dumnezeu*). (Titlul, după Iațimirski, se afla pe foaia precedentă, smulsă) inc. Тѣждє ѡтць глаголаше . .

20. f. 135^v—139^v. О трієхъ ѡшєлницѣхъ (*Despre cei trei pustnici*) inc. Ѡтъць Матѣа повѣда намѣ.

21. f. 140—161^v. Житіє и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Карнака мѣроточника подвижавшаго сѧ вѣ Пєлаѣонстѣи горѣ, ѡт кѣдоу и како прншєдша вѣ тѣмъ страны. (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru*

¹⁾ Rupt.

Varnava izvoritorul de mir, care s-a nevoit în muntele Pelagoniei, de unde și cum a venit în acele părți) înс. Добро и благословно...

22. f. 161^v—168. ...Свѣтаго Ефрема. Похвалное ѡбще живѣщихъ братен (*...A sfântului Efrem : Lauda fraților care trăiesc viață în de obște...*) înс. Рад исплънь ест.

23. f. 168—176^v. Слово ѡ покаяни и ѡ любви и крещени и исповѣдани и ѡ бѣдѣщихъ сѣдѣ (*Cuvînt despre pocăință și despre dragoste și despre botez și spovedanie și despre judecata viitoare*) înс. Ничтоже прѣдопочѣтъмъ възлюбеннаа.

24. f. 177—179. Ѡтѣца нашего Ефрема Сирина (*A părintelui nostru Efrem Siriul*) <Viața lui> înс. Бѣ нѣкымъ на вѣстоцѣ мѣжъ.

25. f. 179—183^v. Тогожде Ефрема наказаніе (*Învățătură a aceluiași Efrem*) înс. Язъ есмь Ефрема грѣшныи.

26. f. 183^v—197^v. Прѣподобнаго ѡтца нашего Ефрема, ѡ спасени и ѡ покаяни (*A preacuviosului părintelui nostru Efrem : Despre mîntuire și despre pocăință*) înс. Ѡтреченіе оубо еже къ свѣтѣмъ крѣщеніи.

27. f. 192—202. Ѡ дѣвство слово и чисто (*Cuvînt despre feciorie și curățenie*) înс. Ѡ дѣвствѣ и ѡ свѣщеніи дѣшевиѣмъ.

28. f. 202—202^v. Ѡ страстѣ Божіи (*Despre patimile Domnului*) înс. Блаженъ оубо члвчѣкъ.

29. f. 202^v—203. Ѡ бестрашіи (*Despre lipsă de teamă*) înс. Ненмѣжи къ себѣ.

30. f. 203—204. Ѡ любви (*Despre dragoste*) înс. Блаженъ мѣжъ имѣжъ и любовь.

31. f. 204—204^v. О немлѣщихъ любви (*Despre cei ce n-au dragoste*) înс. Ѡкашенъ же и страстенъ.

32. f. 204^v—205. Ѡ дълго трѣпѣніи (*Despre îndelungă răbdare*) înс. Блаженъ члвчѣкъ онъ.

33. f. 205—205^v. О немлѣщихъ дълготрѣпѣніа (*Despre cei ce nu au îndelungă răbdare*) înс. Ненмѣжи дълготрѣпѣніа.

34. f. 205^v—206^v. О нагло дѣши сирѣчи о гнѣвѣ (*Despre sufletul pripit, adică despre mînie*) înс. Нагло дѣшиемъ же дрѣжимыи.

35. f. 206^v—208^v. О кротости (*Despre blîndețe*) înс. Блаженъ къ истинѣ.

36. f. 209—310. О послѣшани (*Despre ascultare*) înс. Блаженъ стажаки послѣшаніе.

37. f. 210^v—212. Ѡ иже не имѣти зависти и ревност (*Despre a nu avea ură și invidie*) înс. Блаженъ иже зависти.

38. f. 212—215^v. О иже не быти клеветникъ (*Despre : să nu fii cleve-titor*) înс. Блаженъ и трѣблаженъ.

39. f. 215^v—225^v. Тогожде свѣтаго Ефрема; О покаяни слово (*Al aceluiași sfînt Efrem : Cuvînt despre pocăință*) înс. Оумилн сѣ дѣше моа.

40. f. 225^v—239^v. Аcelași cu același titlu. înс. Приидѣте любящии.

41. f. 238^v—241^v. Наказаніе къ новоначальнымъ инокомъ (*Învățătură către călugării începători*) inc. Възлюбленіе аще утвергъ сѧ...

42. f. 242—257^v. Ѡ трѣпѣніи и о кончинѣ и о вторѣмъ пришествіи Христовѣ и о поученіи божественныхъ книгъ и что естъ безмѣстѣ полса. (*Despre răbdare și despre sfârșit și despre a doua venire a lui Hristos și despre învățarea dumnezeieștilor cărți și care este folosul tăcerii*) inc. Сѣкѣло житіе праведникѣ...

43. f. 258—284. Прѣподобнаго отца нашего Ѣфрема, слово о прѣкраснѣмъ Іосифѣ (*A preacuviosului părintele nostru Efrem : Cuvînt despre preafrumosul Iosif*) inc. Божже Авраамовѣ...

44. f. 284—291^v. Слово наказанія на блаженныхъ како блажѣтъ подвижникомъ сѧ о Господи (*Cuvînt de învățătură pentru fericire, cum devin fericii cei ce se nevoiesc pentru Domnul*) inc. Блаженъ иже възненавидѣтъ житіе.

45. f. 291^v—305^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго отца нашего Макарія Римлянина иже вѣрѣтенъ три пѣприца отъ раіа. (*Viața și petrecerea preacuviosului părintele nostru Macarie Romanul, care a trăit la trei mile de țai*) inc. Молни сѧ оубо мѧ...

46. f. 305^v—306. Пѣси Хероуѣмскыѧ, егда поетъ литѣргіи (*Cîntările heruvimilor, cînd se cîntă liturghia*) și alte rugăciuni. inc. Ижи Хероуѣмъ тачно.

47. f. 306—307^v. <Viața sf. Ecaterina, fără titlu> inc. Жена нѣкоа благочестивка сѣщи въ градѣ Александрѣстѣмъ дѣщи сѣщи...

48. f. 308—315^v. <Rugăciuni fără titlu> inc. Часъ бо оныѣ приѣмъ къ сѧмѣ. *Însemnări*

f. 315 : Пахоміе епископъ Романскіи (Pahomie episcop de Roman)¹⁾.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cap de bou cu trunchiu și șarpe între coarne. 24 rinduri pe pagină. Semnuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente în aur (flori stilizate) și titlul КНИГА ГЛАГОЛЕМАА (carte numită). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

155.

Sec. XV. Hirtie. 604 f. 29 × 21 cm. Lipsește începutul.

Iașimirski nr. 89 (m-rea Neamț).

1. <Ioan Gură de Aur : Cuvîntări> (f. 1—493 și 497—582^v)

Titlu mai nou pe foaia liminară : Бесѣды Іоанна Златоустаго (Cuvîntările lui Ioan Zlataust). Începe cu cuvîntarea a 2-a.

f. 2—8. Бесѣда Ѣ, въ началѣ създанія, въ началѣ сътвори Боѣ небо и землю (Cuvîntul 2 : La începutul facerii ; la începutul a făcut Dumnezeu cerul și pămîntul) inc. Многыѣ дньи исплнѣю сѧ.

¹⁾ 1707—1717.

f. 8^v—17. Бесѣда г. Къ вставшаа. Еже въ началѣ сътвори Бого небо и землю до еже и быст вечеръ и быст стро днь еднъ (Cuvîntul 3. La cele rămasse. La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul, pînă la : „și a fost seară și a fost dimineață ziua întâia) înc. Скворишъ нкоємъ оуподоби се.

f. 17—26^v. Бесѣда д. И рече Богъ: да бсдсть свѣтида на тверди небеснхъ въ просвѣщенію земле... (Cuvîntul 4. Și a spus Dumnezeu: Să fie luminați pe tăria cerului, ca să lumineze pământul ...) înc. Хвѣшъ вѣчнаго коснсти се.

f. 26^v—43. Бесѣда е. И слышавше глас Бога ходѣща въ рани. (Cuvîntul 5. Și au auzit glasul lui Dumnezeu care umbla în rani ...) înc. Доколѣмно по силѣ нашен.

f. 43^v—52. Иже въ свѣтѣхъ вѣща нашего архіепископа Константинограда Іоанна Златоустаго, бесѣда лѣ, Аврамъ же бѣ богатъ зѣло... (A celui între sfinți, părintele nostru, arhiepiscop de Constantinopol, Ioan Gură de Aur. Cuvîntul 33: Avram era foarte bogat ...) înc. Зрѣваше днь еже се ссрдіе.

f. 52—63. Рече же Господь къ Авраамъ... (Zis-a Domnul către Avram...) înc. Оувѣдѣте ли вѣчера.

f. 63—77^v. Быстже въ царство Амарфадово... (Era în împărăția lui Amarfath ...) înc. Белико благо възлюбленіи...

f. 77^v—88. Речеже Іаковъ къ Лаванъ... (A spus Iacob către Laban...) înc. Ё любе Іаковле іож в Радилѣ.

f. 88—103. Быст же повншегда родити Радилѣ Іосифа (Cînd a fost Rahila să nască pe Iosif ...) înc. Іаже вставшаа вт нже вѣчера.

f. 103—111^v. И възрѣвъ реч Іаков видѣ пакѣхъ Божіи вполчивши се. (Și a privit Iacob și a văzut oastea lui Dumnezeu așezîndu-se în rînduri ...) înc. Кѣдѣ іако потрудисте се.

f. 112—120^v. Сіа же родства Іаковліа Іосифа седмъ на десетим лѣтомъ бѣше паси съ братіями вѣще (Aceștia sînt dar cei născuți din Iacob: Iosif fiind de șaptesprezece ani păștea oile cu frații) înc. Пакы на вѣчншю трапезѣ.

f. 120^v—135^v. Слово е, в прѣкраснѣхъ Іосифа (Cuvîntul 2 despre preafrumosul Iosif) înc. Боже Авраамовъ...

f. 135^v—142^v. Приближише се рече днѣ Ісраилю еже смрѣти и призвѣ сына своего Іосифа (S-a apropiat -a spus- ziua morții lui Israel și a chemat pe fiul său Iosif ...) înc. Принеси и днь.

f. 143—150. Ацелаші Бесѣда д, в непостижмѣхъ (Cuvîntul întâi despre cel de neînteles) înc. Что се пастырѣ.

f. 150—155. Ацелаші Бесѣда д, и быст въ лѣто въ нже смрѣтъ Озіа царь (Cuvîntul întâi. Și a fost în anul în care a murit Ozia împărat) înc. Радѣю се сътекающе се.

f. 155—164^v. Același *Въ речени пророка Исаіе глаголюшима, и вистъ въ лѣто въ нѣже смѣтъ Озіа царь.* (Despre spusele prorocului Isaia : și a fost în anul în care a murit Ozia împărat) înc. *Сѣктло нан днѣс.*

f. 164^v—175^v. *Тогожде въ покааніи...* (A aceluiași : Despre pocăință...) înc. *Хоуѣсъ вѣычнаго пакы.*

f. 176—190^v. *Тогожде іако блазньно естъ еже на позорища въсходити...* (A aceluiași : Cum este păcat a umbla la teatru..) înc. *Многы мною вѣт нѣже...*

f. 190^v. *Конѣць зде Богодѣхновеннымъ словомъ нѣже вѣт ієлннѣскаго писанія на блѣгарскы ѣзык прѣтворн чѣстнѣи и изрѣднѣи по истинѣ въ вѣтцѣхъ днѣишн крѣ Дѣишнѣи вѣт книгъ нѣже въ свѣтѣхъ вѣтца нашего Іоанъ Златоуѣстаго ѣзикомъ и сѣти.* (Aici sfinșitul cuvintelor inspirate de Dumnezeu, pe care le-a tradus din scrierea elinească în limba bulgară, cinstitul și rarul în adevăr între părinți, minunatul chir Dionisie, din cărțile celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, cu limba și gura).

f. 191—200. <Sf. Ioan Gură de Aur> *Къ скараюшнмъ...* (către cei ce disprețuiesc...) înc. *Мнѣкъ сѣо мнози вѣше...*

f. 200—209. Același, *О свѣщеннѣкѣтѣкъ, слово ѣ.* (Despre preoție, cuvîntul 2) înc. *Іако сѣо естъ и въ добрѣ.*

f. 209^v—218^v. Același. *О іеже не нераднѣи въ Божієи црѣкѣе и свѣтѣхъ танихъ* (Despre : nu disprețuiți biserica lui Dumnezeu și sfintele taine...) înc. *Малн нѣже намъ днѣс...*

f. 218^v—226^v. Același, *о покааніи...* (Despre pocăință...) înc. *Сѣго радн чѣстѣкъ.*

f. 226^v—238. Același. *Слово въ молнтѣкъ вѣт слово нѣже къ андріан-томъ* (Cuvînt despre rugăciune din cuvîntul despre statui...) înc. *Кѣліє благо молнтѣкъ.*

f. 238—249^v. Același. *Слово въ грѣхѣс и въ исповѣданію, вѣт слова іеже въ свѣршеннои любви.* (Cuvîntul despre păcat și despre spovedanie, din cuvîntul despre dragostea desăvîrșită) înc. *Къзакѣленіи нѣдѣи кто вѣт кас.*

f. 249^v—272. Același, *Слово въ вѣдѣшнмъ соудѣ...* (Cuvînt despre judecata viitoare...) înc. *Мнози и нѣже при нас.*

f. 272—277. Același. *Слово въ постѣс и цѣломудрію* (Cuvînt despre post și cumințenie) înc. *Хоуѣши ли навикнѣти.*

f. 277—278. Același, *Слово въ мѣчаніи и неизреченіи* (Cuvînt despre tăcere și viață fără vorbă) înc. *Слово просто произнесе.*

f. 278—285^v. Același. *Слово въ покааніи и сѣтованіи цара Ахава...* (Cuvînt despre pocăință și despre cruzimea împăratului Ahav...) înc. *Бндѣкѣ ли къ прѣкоу нѣдѣлю.*

Dela f. 285^v urmează cuvîntările lui Ioan Gură de Aur, comentarii la texte din Evanghelie.

f. 285^v—290^v. Пристъпакше сченици его рѣше ѿмѣ: почто въ притчахъ глаголюши нмѣ? онъ же отвѣщаваъ рече: яко вамъ дастъ се къдати тинни царствїа небеснаго, нмѣже не дастъ се. (Venind uceniciei lui, au spus către dînsul: dece le vorbești lor în pilde? Iar el le-a răspuns, spunînd: vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției cerului, iar lor nu le este dat) ѿнс. Достойтъ днѣти се.

f. 290^v—297. Оуподобенъ се царство небесное чьлвкъмъ сѣюшъ. (Asemenea este împărăția cerului unui semănător...) ѿнс. Что помеждуоу се.

f. 297^v—303^v. Сїа къса глагола Ісѣсъ народомъ притчами... (Aceste toate le-a spus Iisus poporului în pilde...) ѿнс. Маркъже рече.

f. 303^v—314. Оуслышавъ Ісѣсъ отиде отъ тоудъ къ кораблю къ поусто мѣсто... (Auzind Iisus, s-a dus de acolo în corabie, în loc pustiu) ѿнс. Зри похъсоудъ его отхѣдѣца.

f. 314—321. И отпоустыкъ народи възъде на гороу... (Și lăsînd mulțimea s-a dus pe munte ...) ѿнс. Почто на гороу...

f. 321—331. Тогда приходитъ Ісѣсъ отъ Іеросалима книжницѣ и фарисеѣ (Atunci au venit la Iisus de la Ierusalim cărturarii și fariseii ...) ѿнс. Тогда когда егда тѣмъмъ.

f. 331—340^v. Изъшъже Ісѣсъ къ страни Кесаріе Филиппи (Ajungînd Iisus în părțile Chesareii lui Filip) ѿнс. Чесо ради шевтавшаго.

f. 340^v—350^v. Тогда Ісѣсъ рече оученикомъ своимъ: аще кто хощеть помнѣти, да отвержетъ се себѣ и да възметъ крестъ скон. (Atunci Iisus a spus ucenicilor săi: dacă cineva vrea să vină după mine, să se lepede de sine și să-și ia crucea ...) ѿнс. Тогда когда егда Петръ.

f. 350^v—360. Ѳминъ глаголюъ вамъ: сѣтъ нѣкѣи отъ нже зде стоѣшнхъ. (Amin zic vouă, sînt unii din cei ce stau aici...) ѿнс. Ёмаже много.

f. 360^v—370. И въпросише его сченици его глаголюще, что сео книжници глаголютъ. (Și l-au întrebat uceniciei lui spunînd: ce spun dar cărturarii...) ѿнс. Не оубо отъ писанїа сїа.

f. 370—379^v. Живѣшимъ же нмѣ Галилею рече нмѣ Ісѣсъ... (Pe cînd petrecea în Galileia le-a spus Iisus) ѿнс. Да оубо не глаголютъ.

f. 380—393. Горѣ мирови отъ съблазнен (Vai lumii din pricina smințelilor...) ѿнс. Нашѣ ноужда ѣст.

f. 393—403^v. И възхѣде Ісѣсъ къ Іерусалиму... (Și s-a suit Iisus la Ierusalim...) ѿнс. Не абы не възхѣдытъ...

f. 403^v—411^v. И исхѣдѣиоу ѿмоу отъ Іерихона послѣдова ѿмъ народъ много... (Și ieșind din Ierihon, l-a urmat popor mult...) ѿнс. Зри отъ коудъ прѣидѣ...

f. 411^v—420^v. И изъшъ Ісѣсъ отъ свѣтилища идеше и пристѣпѣше къ нѣмъ оученици его (Și ieșind Iisus din templu, a mers și au venit la dînsul uceniciei lui) ѿнс. Ёмаже бо рече яко вставляѣтъ се.

f. 420^v—432. **От смоковнице те нащните се притчи** (Din acest smochin învățați o pildă) inc. **Блаже рече яко поскръбъ.**

f. 432^v—441^v. **Къ пръвыже днь в прѣснака прѣстѣнише оученици Иссоки...** (În prima zi a sărbătoarei au venit ucenicii lui Iisus...) inc. **Пръвы в прѣснькы.**

Cu aceasta se termină cuvântările cu comentarii ale evangheliei de la Matei.

f. 442—461^v. Același, **Бесѣда реченна въ Антиохіи, в речени апостольскоу** (Cuvînd rostit la Antiohia, despre spusele Apostolilor...) inc. **Оуслышасте апостолскоу.**

f. 461^v—478. **Бесѣда реченна въ старон глаголюемен цркви соуше юмоу скащеннѣ, в прилшчившѣм се бесѣдиню низложенн андріанѣмъ великаго Ѳеодосіа благочестѣкаго цара** (Cuvînt rostit în biserica numită cea veche, de cînd era preot. Despre neorînduiala petrecută cu dărîmarea statuiilor lui Theodosie cel Mare împăratul bine credincios ...) inc. **Что рекоу и что прокъшаю.**

f. 478—493. Același **На шшкствыне егоже сътвори епископъ Антиохіискыи Флавіанъ къ царѣ Ѳеодосію...** (Despre solia pe care a făcut-o Flavian, episcopul de Antiohia, către împăratul Theodosie...) inc. **егда на прѣстола.**

2. f. 493—496^v. **Ѹстави свѣтихъ апостоль, како подобаетъ жити Христіанинѣ** (*Rînduieľile sfinților apostoli, cum trebuie să trăiască un creștin*) inc. **Законодавецю Мѡyseю...**

3. <Continuarea cuvîntărilor lui Ioan Gură de Aur> (f. 497—582^v).

f. 497—502. **Иже въ свѣтихъ ѡтца нашего Іѡанна архіепископа Кѡнстантина града Златѡстаго. Слово в беспорочнѣмъ и блаженнѣмъ Іѡвѣ.** **Пръвое** (Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan arhiepiscop de Constantinopol, Gură de Aur: Cuvînt despre neprihănitul și fericitul Iov. Primul) inc. **Прѣнде или лѣтніи днь.**

f. 502—506. Același. **Despre Іѡв. Бесѣда втора** (Cuvîntul al doilea) inc. **Белнкыѣ ѡт вещей.**

f. 506—514^v. Același. **Despre Іѡв. Бесѣда третѣя** (Cuvîntul al treilea) inc. **Принеси нмы коснѣм се.**

f. 514^v—523^v. Același. **Despre Іѡв. Бесѣда четвърта** (Cuvîntul al patrulea) inc. **Бѣсѣда секо и над всѣмн.**

f. 523^v—529. Același. **Слово юмѣже начело в създаи Ѳдамоу...** (Cuvîntul lui dintru început, despre zidirea lui Adam...) inc. **Добри трѣпкіа трѣды.**

f. 529—531. **Тогожде в Ѳдамѣ, яко прѣжде сънѣсти юмѣ ѡт дрѣва разсмаго вѣдѣше кою зло коюли добро...** (A aceluiași: Despre Adam, dacă înainte de a mîncea din arborele cunoștinții, a știut ce este rău și ce este bine...) inc. **Акълю оубо пост.**

f. 531—537^v. А ацелуиаші. Чесо ради дрѣво разсмно добрѣ и злѣс нарече се... (Dece s-a numit arborele cunoștinții răului și binelui...) înc. Мнѣго молѣхъ вчера.

f. 537^v—549. Тогожде, ѡ еже Господь въцари се да радѹе се земля... (А ацелуиаші : Domnul a împărățit ; să se bucure pământul...) înc. Паки намы блаженнаго Давида...

f. 549—570. Тогожде, слово іако иже себе неубиждѣааго никтоже поврѣдити можеть... (А ацелуиаші : Cuvînt că cel ce nu-și face sieși pagubă, nimeni nu poate să-i facă rău...) înc. Кѣмъ сѣо іако дѣвѣлишѣмъ.

f. 570—582^v. Тогожде, въ реченіе Давидѣ глаголюще не бои се егда разбогатеѣтъ члвчѣкъ... (А ацелуиаші : Despre spusa lui David, care spune : nu te teme cînd se îmbogățește un om...) înc. Иже сѣо земли дѣлатель...

Pînă aici, cuvîntările sfîntului Ioan Gură de Aur. Urmează o anexă despre Simbolul credinței.

4. <Comentarii și corespondență despre simbolul credinței> (f. 583—604^v).

f. 583—586. Изложенію ѡ православнѣи крѣк... (Expunere despre credința ortodoxă...) înc. Крѣсѹ въ єдино Бога.

f. 586—587^v. Писаніе Доминика архієпископа Бе(не)тинскаго еже посла къ свѣтомъ Петръ патриархъ прѣвисокаго прѣстола и иже въ Антихискон црквы прѣво прѣстолаомъ и апостоломъ ѡбразномъ мѣжоу, Хоте єго прѣпѣти писаніем ѡ іереси своєи и ѡ опрѣснагоу (Scrisoarea lui Dominic, arhiepiscopul Veneției, pe care a trimis-o sfîntului Petru, patriarhul praeînaltului scaun, bărbatului întîi stător în biserica Antiohiei cu chip de apostol, vrînd să se scuze pentru erezia sa și despre azimă) înc. Доминкъ благодѣтію Божію.

f. 588—598^v. Ѡтписаніе соупротивно посланію сѣмоу (Răspunsul împotrivor la această scrisoare) înc. Чѣстномоу и равно аггеломъ.

f. 598—602. Писаніе Мѣхѣала патриарха Константина града еже посла къ патриархоу Антихискомоу Петроу (Scrisoarea lui Mihail, patriarhul de Constantinopol, pe care a trimis-o către patriarhul de Antiohia, Petru) înc. Прѣблаженномоу и дсховномоу братоу.

f. 602. Неповѣданіе папи Римскаго писмо... (Neașteptata scrisoare a papei de la Roma...) înc. Снѣ же исповѣданіе принесоме.

f. 602. И дадоше прѣвсвещенномоу и въселѣенскомъ патриархъ Константинограда кир Германъ при благовѣрнимъ царѣ Іѡаннѣ Катаци (Și au dat-o preasfînțitului și ecumenicului patriarh de Constantinopol chir Ghermanos în vremea binecredinciosului împărat Ioan Vatatzî) înc. Ѡтцѣ ієси съвършенъ.

f. 602—602^v. Подписаніе апокрисари тѣхъ иже послани быше ѡт папа (Însemnarea solilor celor ce fuseseră trimiși de papa) înc. Сію крѣоу азъ оубо.

f. 602^v—604^v. *СѢВѢЩАНІЕ СВАТАГО И ВСЕЛЕНСКАГО ПАТРІАРХА ГЕРМАНА И СВАЩЕНАГО СЪБОРА* (Răspunsul sfântului și ecumenicului patriarh Ghermanos și a sfințitului său sobor) înc. *Къ посланнымъ въ ппн.*

f. 605—605^v. *Albe.*

Însemnări

f. 604^v. *Сня книга ѿиновска* (Această carte este a Xenofului ¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : cap de bou cu cruce între coarne. Scris de numeroase mîini. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

156.

Sec. XV. Hîrtie. 459 f. 30 × 20 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 2^v, 287^v.

Iașinurski nr. 90. (m-rea Neamț).

f. 1—1^v. *Tabla de materii.* Începutul lipsește, cuprinde numai cuvîntările de la nr. 62—105.

1. f. 2—14^v. *Иже въ свѣтъхъ отца нашего Іоу архіепископа Кѡнстантина града Златоустѣаго, Слово о нскѣшн смоковници* (*Al celui între sfinți, părințele nostru Io<n>, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre smochinul uscat*) înc. *Іюко оубо зре нли дрѣво.*

f. 3—12^v. *Albe, adăugate ulterior în locul foilor care lipsesc.*

2. f. 14^v—18. *Левнтіа презвитера Іерусалимскаго, Слово о Іувѣ* (*Al lui Leonte, prezbiter din Ierusalim : Cuvînt despre Iov*) înc. *Принесен оубо и дѣньс.*

f. 3. 18—22^v. *Іоу<анна> архіепископа Константинова града Златоустѣаго. Слово о десетѣхъ дѣвѣхъ и о покаанн и о милостынн* (... *A lui Io<an> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cele zece fecioare și despre pocăință și milostenie*) înc. *Оубо оубѣдѣсте ли въ коудѣу.*

4. f. 22^v—25^v. *Același, același titlu.* înc. *Бѣгда оудѣбѣ нждиваемоѣ.*

5. f. 25^v—34. *Același. О притчи же тѣмъ талантъ длѣжнѣмъ и сто динарен истѣжающимъ сѣ.* (*Despre pilda celor o mie de talanți datorați și o sută de dinari agonisiți*) înc. *Іакоже въдалнаго ошѣствѣа.*

6. f. 34—37. *Același. Бѣгда въ евангелескомъ глаголѣ: изъшѣдше фарисѣе съѣѣтъ пріѣше на Ісѣса* (*Cuvînt despre spusă Evangheliei : Au ieșit fariseii și au făcut sfat împotriva lui Isus*) înc. *Блвци пророка Іліѣ оученици.*

7. f. 37—40. *Același Слово о блѣднници и фарисѣи* (*Cuvînt despre femeia păcătoasă și farisei*) înc. *Кѣсѣгда оубо Богъ.*

8. f. 40—46^v. *Același, același titlu.* înc. *Кѣсако оубо вѣрѣме.*

9. f. 46^v—56. *Același. Слово о танинѣхъ вечерн Спасове и о Іоудинѣхъ прѣдательствѣхъ* (*Cuvînt despre cina cea de taină a Mîntuitorului și despre trădarea lui Iuda*) înc. *Хотѣхъ и дѣньс нже о патріарѣхъ.*

¹⁾ Mănăstirea Xenofon de la Muntele Athos.

10. f. 56—58. *Același. Слово на оумывеніе (Cuvînt la spălare) înc. Милость Божію и чловеколюбіе.*

11. f. 58—61^v. *Același, Слово въ еже, отче аще ест възможно, да мимондет чаша сіа ут мѣ. (Cuvînt despre: Părinte, dacă este cu putință, să treacă paharul acesta de la mine) înc. Ничим же неподобни.*

12. f. 61^v—67. Амфілохія епископа Иконінскаго, слово въ еже, отче аще възможно ест мимондет ут мене чаша сіа (*Al lui Amfilohie, episcop de Iconium. Cuvînt despre: Părinte, dacă este cu putință, să treacă de la mine paharul acesta*) înc. Паки пакѡ коннь законныи.

13. f. 67—72. Іω<анна> архіепископа Константина града Златоустѣаго, слово о кръстѣ и о разбонницѣ и о второмъ пришествіи Христовѣ (*Al lui Io<an> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt despre cruce și despre tâlhar și despre a doua venire a lui Hristos*) înc. Днькс Господь нашъ Ісусъ Христосъ.

14. f. 72—81^v. Геворгіа мнѣха и Хартофілака, Слово въ еже: Стоахъ при крестѣ Ісховѣ мати его и сестра матери его и въ боготѣлесное погребеніе Господа нашего Ісца Христа (*Al lui Gheorghe călugăr și hartofilax. Cuvînt despre: Stăteau lângă crucea lui Iisus, mama lui și sora mamei lui și la îngroparea dumnezeiescului trup al Domnului nostru Iisus Hristos*) înc. Къ высочаншон горѣ.

15. f. 81^v—85. Аcelași. Слово на боготѣлесное погребеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісца Христа (*Cuvînt la îngroparea dumnezeiescului trup al Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos*) înc. Кидѣсте ли вчера разбонника благо разсмѣе.

16. f. 85—92^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Епифанія архіепископа Кипрскаго, слово на боготѣлесное погребеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісца Христа и о Івсѣѣ иже ут Примаѡіе (*Al celui între sfinți, părintele nostru Epifanie arhiepiscop de Cipru: Cuvînt la îngroparea dumnezeiescului trup al Domnului și Dumnezeului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și despre Iosif din Arimatheia*) înc. Что се днькс безновіемъ.

17. f. 92—103. Іω<анна> мнѣха и презвитера Дамаскина. Слово въ свѣтсѣю и велъ сѣботѣ (*Al lui Io<n> Damaschin călugăr și prezbiter: Cuvînt la sfînta și marea sîmbătă*) înc. Кто възглетъ силы.

18. f. 103—104. Іω анна> архіепископа Константина града Златоустѣаго, оглашеніе на свѣтсѣю Пасхѣ (*A lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Chemare la sfintele Paști*) înc. Аще кто благочестивъ.

19. f. 104—107. Аcelași. Слово на свѣтоѡю Пасхѡу (*Cuvînt la sfintele Paști*) înc. Благо врѣме дньксъ въскѣль намъ.

20. f. 107^v—111^v. Аcelași, *cu același titlu.* înc. Радшнте се о Господи.

21. f. 111^v—113. Иже въ свѣтыхъ отца на<ше>го Григоріа архіепископа Константина града Богослова, Слово на свѣтсѣю Пасхѣ и о закъсѣнныи (*A celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul arhiepiscop de Constanti-*

popol : Cuvînt la sfintele Paști și despre cei care întîrzie) inc. Къскръсна дньн и начело.

22. f. 113—123. Тогожде. Слово второе на свѣтѣю Пасхѣ (Al aceluiași : Cuvîntul al doilea la sfintele Paști) inc. На стражи моен станѹ.

23. f. 123—126. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего архіепископа Кесаріе Каппадокіинскыи Василіа Кеанкадо : Къ началу еже ѡт Іоанна Евангеліа (А celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Chesareei Capadociei : La începutul Evangheliei de la Ioan) inc. Къскѣхъ оубо Евангеліи глас.

24. f. 126—135. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Грігоріа Нисскаго, Слово на свѣтѣю Пасхѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Grigore Nissis : Cuvînt la sfintele Paști) inc. Ище нѣкое патріаршеско.

25. f. 135—142^v. Același. Слово о въскресеніи Господа на^{шего} Исуса Христа (Cuvînt la învierea Domnului nostru Iisus Hristos) inc. Къси оубо любимици.

26. f. 142^v—146. Іоу архіепископа Кωνстантіна града Златоустаго. Слово на свѣтоѹю Пасхѣ (Al lui Io<an> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Paști) inc. Къскресе въ третій дньн.

27. f. 146—148. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іоанасіа архіепископа Ілѣкандрінскаго, слово на свѣтѣю Пасхѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt la sfintele Paști) inc. Ище аггелскыи еже Хвалити.

28. f. 148—154. Іоанна архіепископа Кωνстантіна града Златоустаго, Слово на оупивающіхъ се и на въскресеніе (А lui Ioan, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre bețivi și la înviere) inc. Ѡтложихом поста врѣме.

29. f. 154—157. Același, Слово на свѣтоѣ въскресеніе Господа нашего Исуса Христа (Cuvînt la sfînta înviere a Domnului nostru Iisus Hristos) inc. Късегда оубо радовати се достонть.

30. f. 157—159^v. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Василіа архіепископа Селевкіинскаго, слово ѡ нже при красніхъ вратѣхъ сѣдѣвшимъ Хромѣмъ (Al celui între sfinți, părintele nostru Vasile, arhiepiscop de Seleucia : Cuvînt despre șchiopul care ședea la porțile cele frumoase) inc. Иже оубо малые сіе.

31. f. 159^v—167. Іо^{анна} архіепископа Кωνстантина града Златоустаго, Слово въ новѣю недѣлю нже и Ѡмниноѹ (Al lui Io<n> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la dumineca nouă, care se zice și a Tomei) inc. Се пакы праздникъ.

32. f. 167—171. Прѣподобнаго ѡтца нашего Ефрема. Слово ѡ близници Ѡмѣк (Al preacuviosului părintele nostru Efrem : Cuvînt despre Thoma geamănul) inc. Ран благоуханнишин. . .

33. f. 171—175. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Грігоріа архіепископа Кωνстантинѣ града Богослова, словѣ въ новѣю недѣлю (Al celui între sfinți,

пъринтеле nostru Grigore, Teologul arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la duminica nouă) inc. Поновленіа чѣтѣте вѣтъхън.

34. f. 175—178^v. Каліста архієпископа Кѡнстантіна града, вѣсѣда въ неделаю свѣтѣхъ мѣронѡсницъ (Al lui Calist arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la duminica sfințelor mironosițe) inc. И настоющаа недела.

35. f. 178—185^v. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Грігоріа архієпископа Антиохіискаго, Слово на боготелесное погребеніе Господа нашего Исѣса Христа и ѡ мѣронѡсницѣхъ (Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore, arhiepiscopul Antiohiei : Cuvînt la îngroparea dumnezeescului trup al Domnului nostru Iisus Hristos și despre mironosițe) inc. Похвалоу и сіе слово.

36. f. 185^v—188^v. Исѣхія прѣзвитера Іеросолімскаго. Слово о свѣтѣхъ въскресеніи Господа нашего Исѣса Христа и о Іѡсѣфѣ и ѡ мѣронѡсницѣхъ (Al lui Isihia, prezbiter de Ierusalim : Cuvînt despre sfînta înviere a Domnului nostru Iisus Hristos și despre Iosif și despre mironosițe) inc. Въскресеніа спасава въсіахшіа.

37. f. 188^v—192. Іѡанна архієпископа Кѡнстантінкъ града Златоѡустаго, ѡт сказаніа еже ѡт Іѡанна Еѡаггѣліа, ѡт слока пѣ-го и ѡ Іѡсѣфѣ иже ѡт Прімаѡежъ (A lui Ioan, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Din povestirea Evangheliei lui Ioan, din cuvîntul al 85-lea și despre Iosif din Arimathea) inc. По снѣхъ прінде Іѡсѣфѣ.

38. f. 192—198^v. Арсеніа мнѣхъ и прѣзвитера и нѡѡмѣна. Слово ѡ Іѡсѣфѣ иже ѡт Прімаѡежъ и ѡ мѣронѡсницѣхъ женахъ (A lui Arsenie călugăr și prezbiter și egumen : Cuvînt despre Iosif din Arimathea și despre femeile mironosițe) inc. Похвалоу Христѡвѣ іѡже на смърть.

39. f. 198^v—203. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Васіла архієпископа Селевкіискаго. Слово о разслабленнѣхъ (Al celui între sfinți părintele nostru Vasile arhiepiscop de Seleucia : Cuvînt despre slăbănog) inc. Хѡтѣхъ ѡубо братіе іакоже.

40. f. 203—210^v. Іѡ(анна) архієпископа Кѡнстантінкъ града Златоѡустаго. Слово о разслабленнѣхъ ли-лѣт нѡмѡщнѣхъ въ недоуѣхъ своѣхъ (A lui Io<n> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre slăbănogul avînd 38 de ani în neputința sa) inc. Благословенъ Богъ іако на кождѡ.

41. f. 210^v—213. Леонтіа прѣзвитера Кѡнстантінкъ града, ѡ разслабленнѣхъ и о Петрѣ апѡстолѣ ѡт Иродѣ въ тѣмници затворенѣ бывшѣ (A lui Leonte prezbiter din Constantinopol : Despre slăbănogul și despre apostolul Petru închis în temniță de Irod) inc. Иже Господа любѣщнѣхъ.

42. f. 213—217. Іѡ(анна) архієпископа Кѡнстантіна града Златоѡустаго. Слово ѡ разслабленнѣхъ (Io<n> arhiepiscop de Constantinopol Gură de Aur : Cuvînt despre slăbănog) inc. Ичерашнѣе ѡстанкы.

43. f. 217^v—222. Ацеласі. Сіа рекъ нмѣ Исѣс, прѣбыстъ въ Галілеи, іакоже въздышѣ братіа егѡ, тогда и тѣ въздыде въ праздникъ, не іавѣ, нѣ ѡтан

(Ацеста ле-а спус лор Исус ши а рѣмас ѓн Галилеа : Цѣнд ау плеcat фраѣи луй ла сѣрбѣтоаре, атунци ши ел с-а дус, ну пе фаѣѣ, ci ѓн тайнѣ) ѓнс. Иже чьло-вѣчьскы вт Христѣ.

44. f. 222—225. *Același.* Слово на срьдо пендесетницѣ н в Мелхиседецѣ (*Cuvînt la joia Rusaliilor și despre Melhisedec*) ѓнс. Яблѣко н финиѣкь..

45. f. 225^v—226^v. *Același.* Къ... срьдо пендесетсю (*În joia Rusaliilor*) ѓнс. Язъ, Христолубци.

46. f. 226^v—229. *Același.* Слово въ срьдо Пендесетнице, вѣнегда глаголаахс Юдѣен вѣса имѣти Исоусу н въ еже не соудите на лица (*Cuvînt în joia Rusaliilor. Cînd au spus Iudeii că diavoliî au luat pe Iisus și la aceia : nu judecați după înfățișare*) ѓнс. Яко ськтоноснаа лоуна.

47. f. 230—231. *Același.* Слово въ срьдо Пендесетницѣ (*Cuvînt în joia Rusaliilor*) ѓнс. Иже влѣка христос.

48. 231—236^v. *Același.* Слово о самарѣныни (*Cuvînt despre samariteancă*) ѓнс. Дьньс намъ Христос подвигы.

49. f. 236^v—240^v. *Același.* О еже вѣѣцавъ Исѣс н реч къ нѣн : Късакъ пѣн вт вѣды сѣе вѣзжеждет се пакы, а нже пѣтѣ вт вѣды ажѣ азъ дам емс не вѣзжежде въ вѣкы (*Despre : I-a răspuns Iisus și a spus către dînsa : Ori cine bea din apa aceasta va înseta din nou, iar cine bea din apa pe care eu i-o dau, nu va înseta în veci*) ѓнс. Благодать дьховнсю.

50. f. 240^v—244. *Același.* Глагола ен Исѣс : Жѣно, вѣрѣши нмѣ яко гредет вѣрѣме ягда нже въ горѣ сен, нже въ Иеросалимѣх. . . (*I-a spus Iisus : Femeie, crede-mă că va veni vremea cînd nici în acest munte, nici în Ierusalim . . .*) ѓнс. Къ соудс вѣра намъ.

51. f. 244—248^v. *Același.* Оставлѣши же почрипало свое жѣна н тече въ град (*A lăsat vasul femeia și s-a grăbit spre cetate*) ѓнс. Многы намъ тѣплоты.

52. f. 248^v—250^v. Прокла архіепископа Квнстантинѣ града. Слово о самарѣныни (*Al lui Proclu arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre samarineancă*) ѓнс. Принеси оубв дьньс.

53. f. 250^v—254. Иованна архіепископа Квнстатинѣ града. Златоуставго, въ еже н мимохѣде Исѣс, вѣдѣ чьловѣка слѣпа вт рѣждьство (*A lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol. Despre : Trecînd Iisus, a văzut un om orb din naștere*) ѓнс. Н мимохѣде Исѣс, вѣдѣ.

54. f. 254^v—257^v. *Același.* Сѣя рекъ Исѣс пѣюнс на зьмѣю н сѣтворн брѣнѣе (*Aceasta a spus Iisus, scuipînd pe pămînt și a făcut tînă*) ѓнс. Хвѣтѣщѣимъ что вт прочтѣаемыхъ.

55. f. 257^v—263. *Același.* Глаголаше оубв слѣпомъ пакы, ты что глаголиѣши, яко вѣтрѣзѣ вѣн тѣе (*A vorbit iarăși orbului : Tu ce spui cînd se deschid ochii tăi? . . .*) ѓнс. Писанѣя непростѣ нже.

56. f. 263—267^v. *Același.* Н изгнаше его вѣнь н слышавъ Исѣс ѣко изгнаше его вѣнь (*I-au alungat afară și a auzit Iisus că l-au alungat afară*) ѓнс. Иже радн истинны.

57. f. 267^v—271. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іоанасіа архієпископа Александрінскаго. Слово о иже ѡт рожденіа слѣпѣмъ (*A celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei : Cuvînt despre orbul din naștere*) ꙗко. Трѣдѣ оубо поутникѡмъ.

58. f. 271—273. *Același*, Слово на възнесеніе Господа нашего Ісуса Христа (*Cuvînt la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos*) ꙗко. Не до вѣдѣ кѡмъ пріѡмъ ѣзыка.

59. f. 273—276. *Același, același titlu*. ꙗко. Къскръснѣ оубо паметѣ.

60. f. 276—282^v. Іѡанна архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоуѡстаго. Слово на възнесеніе Господа нашего Ісуса Христа (*Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos...*) ꙗко. И егда кръста паметѣ.

61. f. 282^v—283^v. *Același, același titlu*, ꙗко. Да веселет се небеса.

62. f. 283^v—285. *Același, același titlu*, ꙗко. Свѣтломи црковное позорище.

63. f. 285—287^v. *Același, același titlu*. ꙗко. Благословенъ Богъ.

64. f. 287—288^v. Прокла архієпископа Константинѣ<града> (*Al lui Proclu, arhiepiscop de Constantinopol (<Despre înălțare>)*) ꙗко. Чѣстно сътекшиѣ се.

După f. 287^v lipsește o foaie.

65. f. 288^v—290^v. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Грѣгоріа Нисскаго, ѡ глаголемѣмъ въ мѣстѣ Каппадокінстѣмъ обычнѣ спасителнѣмъ еже ѣст възнесеніе Господа нашего Ісуса Христа (*A celui între sfinți, părintele nostru Grigore Nissis : Despre <dumineca> numită de obicei în Capadocia „cea mîntuitoare”, adică înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos*) ꙗко. Ико сладкъ съпоутникъ.

66. f. 290^v—293. Іѡанна архієпископа Кѡнстантинѣ града Златоуѡстаго, Слово на свѣтое Господнѣ възнесеніе (*Ioan, Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfînta înălțare a Domnului*) ꙗко. Свѣтел оубо въсакъ праздникъ.

67. f. 293—295. *Același, același titlu*, ꙗко. Божественѡ нѣкое.

68. f. 295—300^v. *Același*. Слово сказѡе о свѣтѣмъ и въселенствѣмъ прѣвомъ съѡрѣ и еше же и о злочѣсти Пріѣвѣ и о скръѣннѣмъ его развращеніи (*Cuvînt spus despre primul sinod ecumenic și încă și despre necredința lui Arie și despre mîrdara lui erezie*) ꙗко. Къ деветѣна десетѡе лѣто.

69. f. 300^v—307. Гѣѡргіа прѣзвитера Кесаріе Каппадокінскыѣ, ѡ свѣтѣхъ тѣхъ ѡтцѣхъ и ѡ Кѡнстантинѣ благочѣстивѣмъ царѣ (*Al lui Gheorghe prezbiterul din Cesareia Capadociei : Despre cei 318 sfinți părinți și despre Constantin împăratul dreptcinstitor*) ꙗко. Покарати се наставникѡмъ.

70. f. 307—312^v. Прѣсеніа мниѣхъ и прѣзвитера и нѡѡмена, Слово о свѣтѣхъ трѣста и ѡсѣмьнадесятѣхъ ѡтцѣхъ иже въ Никѣи (*Al lui Arsenie călugăr și prezbiter și egumen : Cuvînt despre cei trei sute și optsprezece părinți de la Niceia*) ꙗко. Ѣблаци оубо иже ѡтдымѣшѣ.

71. 312^v—315^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа архієпископа Селевкінскаго, въ свѣтѣхъ въображеніи вѣры (*A celui între sfinți, părintele nostru Vasile, arhiepiscopul Seleuciei : Despre sfînta întrupare a credinței*) іс. Малъ оубо вамъ.

72. f. 315^v—330. Іо(анна) архієпископа Кѡнстантінѣ града Златоуѣстаго, слово: егда вѣнѣ цркви вѣрете се Евтропіе втрѣженъ быст (*Io(an) Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt : Cînd se află în afara bisericii, Eutropie a fost prins...*) іс. Сладостенъ оубо цвѣтникъ.

73. f. 330—336. Ацелаші ѿт сказанія еже къ Солоунианумъ посланія (*Din cuvîntarea cea către solia Salonicienilor*) іс. Пророци оубо достонно.

74. f. 336—340. Ацелаші. Слово: о еже не плакати сѣланѣ скончавшіхъ се, нѣ памети и молитвы и милостыніе въ нихъ творити (*Cuvînt despre : nu plîngeți prea mult pe cei răposați, ci faceți pentru ei poameni și rugăciuni și milostenii...*) іс. Не плащамъ горцѣ възлюбленн.

75. f. 340—344^v. Ацелаші, Слово на свѣтоую Пѣндесетницѣ (*Cuvînt la sfintele Rusalii*) іс. Благословенъ Богъ, велика.

76. f. 344^v—346. Ацелаші. Слово свѣтлымъ и въсѣхвалнымъ дванадесетнымъ апостолумъ (*Cuvînt la sfinții și întru tot lăudații doisprezece apostoli*) іс. Къ лѣпотоу и дѣньс нантіе.

77. f. 346—348^v. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа архієпископа Селеукінскаго, на еретики о божествѣнѣ Тронци (*A celui între sfinți, părintele nostru Vasile, arhiepiscopul Seleuciei : Împotriva ereticilor despre dumnezeiasca Treime*) іс. Многа нѣкако іест.

78. f. 348^v—351^v. Ацелаші. Ѿ свѣтѣхъ Дсѣк (*Despre Sfîntul Duh*) іс. Иже бѣ и въ Дсѣк.

79. f. 351^v—356. Іоанна архієпископа Кѡнстантінѣ града Златоуѣстаго, Слово на свѣтѣхъ Пѣндесетницѣ (*Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Rusalii*) іс. Късакъ оубо дѣнь свѣтелъ.

80. f. 356—360. Ацелаші, ацелаші титу. іс. Небо намъ быстъ земля.

81. f. 360—362^v. Петра презвитера Антиохінскаго. Слово въ свѣтѣхъ Пѣндесетницѣ (*A lui Petru prezbiter din Antiohia : Cuvînt la sfintele Rusalii*) іс. Пѣндесетнице оубо празникъ...

82. f. 362^v—368. Иже въ свѣтѣхъ отца нашего Григоріа архієпископа Кѡнстантінѣ града Богослова. Слово въ свѣтоую Пѣндесетницѣ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Grigore Teologul, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Rusalii*) іс. О празникѣ кратко любомоу.

83. f. 368—374^v. Іо(анна) Златоуѣстаго архієпископа Константина града слово на свѣтѣхъ нѣцѣ и о свѣтѣ Дсѣк (*Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt la sfintele Rusalii și despre Sfîntul Duh*) іс. Иакы празникъ.

84. f. 374^v—395. Φιλοθεα патриарха Κωνσταντινα града. Слово в вѣхъ свѣтыхъ... (*Filotei, patriarch de Constantinopol: Cuvînt despre toți sfinții...*) Ѳс. И еже словеса оубо иначе.

85. f. 395—402^v. Λεων, о Христѣ царѣ вѣчнѣмъ цара, слово, егда иже повесоудѣ на земли мѣстѣмъ родѣ своимъ страсти низложивше, добровольцѣмъ Христовымъ вѣсечьства нектѣмъ цркви почитаетъ (*Al lui Leon, împărat întru Hristos, împăratul cel veșnic: Cuvînt: Cînd peste tot pe pămînt luptătorii cu bună izbîndă, biruînd prin patimile lor neamul tiranilor, îi cînsteste biserica, întru tot cînstîta mireasă <a lui Hristos>* Ѳс. Прѣвѣ прѣсвѣтаго Дсха.

86. f. 402^v—404^v. Прѣподобнаго отца нашего Ефрема Сиріина. Слово в вѣхъ свѣтыхъ. (*A preacuviosului părintelui nostru Efrem Siriul: Cuvînt despre toți sfinții*) Ѳс. Неразумнѣ и ненаоученѣ.

87. f. 404^v—407. Іоанна архіепископа Константина града Златоустаго. Слово о вѣхъ свѣтыхъ (*Al lui Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt despre toți sfinții*) Ѳс. Свѣтла и възделѣнна.

88. f. 407—411. Αελαși. Слово похвалѣ в вѣхъ свѣтыхъ (*Cuvînt la laudă despre toți sfinții*) Ѳс. Ёт нелиже свѣщенное.

89. f. 411—414. Αελαși. Слово в постѣ свѣтыхъ апостолѣ и в милостыни (*Cuvînt despre postul sfinților Apostoli și despre milostenie*) Ѳс. Днѣс възлюбленіи врачю поклоним се.

90. f. 414—421. Αελαși. Слово в богатыхъ и в нищихъ и о Авраамовѣ жртѣи (*Cuvînt despre bogați și despre săraci și despre jertfa lui Avram*) Ѳс. Днѣи четырндецетѣ.

91. f. 421—428^v. Αελαși. Слово о ізко възвеличивше се дѣла твоа Господи въса прѣмощію сътвориавъ еси (*Cuvînt despre: A preamărit lucrarea ta Domnul, de ai făcut toate cu înțelepciune...*) Ѳс. Мала оубо соуть речена...

92. f. 428^v—434^v. Αελαși. Слово о апостольствѣи рѣчи и о женахъ и мъжехъ и о цѣломудреніи (*Cuvînt despre spusele Apostolilor și despre femei și bărbați și despre înțelepciune*) Ѳс. Къ медьникымъ источникамъ.

93. f. 434^v—444. Моученіи свѣтыхъ и славныхъ апостолѣ Петра и Павла (*Pătîmirea sfinților și slăviților Apostoli Petru și Pavel*) Ѳс. И въ хоудѣжествѣхъ.

94. f. 444—446^v. Іоанна архіепископа Κωνσταντινα града Златоустаго. Похвала свѣтымъ вѣхъовымъ апостоламъ Петръ и Павелъ (*Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Lauda sfinților apostoli de frunte Petru și Pavel*) Ѳс. Небесе и земли ретъ виждѣ.

95. f. 446^v—450^v. Αελαși. Похвала свѣтомъ апостолѣ Павла (*Lauda sfîntului apostol Pavel*) Ѳс. Несъгрѣшнѣ оубо котораи.

96. f. 450^v—453. Исѣхія презвитера Іеросалимскаго, на свѣтые апостолы Петра и Павла (*A lui Isihie, prezbiter din Ierusalim: La sfinții apostoli Petru și Pavel*) Ѳс. Добровъ оубо цѣкты.

97. f. 453—454^v. Іw<анна> архієпископа Кѡнстантіна града Злато-
оустаго, Похвалное Петрѡ и Іwаннѡ и Іакѡвѡ (*A lui Io<n> Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Lauda lui Petru și a lui Ioan și a lui Iacov*) ѡс. Слѡнце испѣсѣе своѣ.

98. f. 454^v—456^v. *Același*. Похвалное свѣтымъ апостоломъ кѣ-тнмъ
(*Lauda celor 12 apostoli*) ѡс. Къ лѣпотѡ и дѣньс нантіємъ.

f. 457—459^v. Albe.

Însemnări

1. 456^v. Сѣн Панегірикъ жнохскъ (Acest Panegirie este al Xeno-
fului ¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 2. Filigran : cerc dublu cu ornament la mijloc.
Scrie de mai multe mâini (I. f. 1—139^v, III f. 140—365, II. f. 365^v—433, IV. f. 433^v—457^v).
30 rânduri pe pagină. Seniuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scrie
la muntele Athos. Slavă bisericească de redacție șirbă. De la mănăstirea Neamț.

157.

Sec. XVI. Hirtie. 529 f. 13,5 > 9,5 cm. Începutul și sfârșitul lipsesc.
Iațimirski nr. 92 (în-rea Neamț).

1. f. 1—2. <Lucrare fără început împotriva ereziei lui Nestorie :>
ѡс. Нам тогожде по члѡкѣчествѡу іакѡже бо естъ къ Божеествѣ.

2. f. 2—5. Анастасіа патріарха Божіаго града велікіе Антіохіе и Куріла
Алѣксандрінскаго, изложеніе къ кратцѣ въ вѣрѣ по въпросѡу и вѣѣцѡаніѡу
(*A lui Anastasie patriarhul orașului lui Dumnezeu, marea Antiohie și a lui Chiril de Alexandria : Expunere pe scurt despre credință prin întrebări și răspunsuri*) ѡс. Къпрос : Коѣ вѣры еси.

3. f. 5—10^v. Мнѣхала Сиггела Іерос<а>лимскаго, изложеніе въ право-
славномъ вѣрѣ (*A lui Mihail Singhelul din Ierusalim : Expunere despre credința ortodoxă*) ѡс. Кѣроую къ единого Бога.

4. f. 10^v—12. Свѣтаго Маѣхима, изложеніе въ вѣрѣ къ кратцѣ (*A sfîn-
tului Maaxim : Expunere pe scurt despre credință*) ѡс. Къпросити и вѣ-
ѣцѡати...

5. f. 12—14. Тогожде, въ двою свѣршенноу ествѣствѡу сін Господа на-
шего Ісѣса Хрнста (*Ale aceluiasi : Despre cele două ființe desăvârșite ale Dom-
nului nostru Iisus Hristos*). ѡс. Слѡво вѣчѣе.

6. f. 14—33. Стезаниѣ бывшее къ кратцѣ въ Іерусалимѣхъ при Софроніи
архієпископѣ въ вѣрѣ Хрстіанствѣи и законѣ евренскимъ свѣдѣшѡу се свѣборѡ
Хрстіанскимъ и евренскимъ. (*Disputa care a fost pe scurt la Ierusalim în
vremea lui Sofronie arhiepiscopul despre credința creștină și legea evreiască, cînd s-a adunat la Ierusalim soborul creștinilor și al evreilor*) ѡс. Хрстіа-
нини прѣжде вѣсѣхъ.

¹⁾ Mănăstirea Xenofon la Muntele Athos.

7. f. 33—53. Предѣли съ Богомъ различни по прѣданію и вѣрѣ свѣ-
тыѣ съвѣрныѣ и апостольскыѣ църквѣ (*Diferite definiții, cu Dumnezeu, după tradiție și credința sfintei sobornicești și apostolești biserici*) ꙗко.
Кѣдѣти подобаетъ.

8. f. 53—53. Іоанна царѣ Кантакюзина, о тринѣствѣ дѣше и о естѣ-
ствѣхъ (*A lui Ioan Cantacuzino împăratul : Despre sufletul în trei părți și despre ființe*) ꙗко. Естѣствоу члвчскѣскоу.

9. f. 54—55. Тогожде, о вѣрѣ (*A aceluiași : Despre credință*) ꙗко.
Іако аще вѣра безъ дѣла.

10. f. 55—55^v. Тогожде, о законѣ нечѣстивыхъ (*A aceluiași : Despre legea nelegiuirilor*) ꙗко. Іако ѡт паденіе и скоудостію.

11. f. 55^v—56. Тогожде, о истинѣ (*A aceluiași : Despre adevăr*) ꙗко.
Истина оубо єдина и проста.

12. f. 56^v. Тогожде, о немощи различіа дѣшкѣ и тѣла (*A aceluiași : Despre neputința de a deosebi sufletul și trupul*) ꙗко. О тѣлешкѣ оубо неможесть...

13. f. 56^v—59^v. Паки ѡт Климентіинскыхъ. О соудѣствоу и естествоу, ꙗко
тожде єст и съставъ и лице тожде єст : (*Iarăși din Clementiane : Despre*
aceia că „existență” și „ființă” sînt același lucru, și „întocmire” și „chip”
același sînt) ꙗко. Еже о сѣчѣствѣ.

14. f. 59^v—60. Богослова : ѡт еже о градоу паземъ ради (*A Teologului : din : Despre „pentru flagelul grindinei”*) ꙗко. Прѣмоудрость прѣва.

15. f. 60^v—61. Свѣтаго Василіа, ѡт еже... (*Ale sfîntului Vasile : Din acelea despre : ...*) ꙗко. Не подобаетъ прилоучившѣ.

16. f. 61—61^v. Ѣт апостолнскихъ заветаніи. (*Din învățătura aposto-
lilor*) ꙗко. Бзыцъскыхъ книгъ къскѣхъ...

17. f. 61^v—63. Евсеѣя ѡт начело словеніе покѣсти (*A lui Eusebie : Povestire din introducere*) ꙗко. Поніеже и єллинѣ.

f. 63—503^v. Urmează cîteva sute de fragmente scurte uneori cîte o
jumătate de pagină, fie indicate pe scurt : Teologul, Gură de Aur ; fie cu
titluri ale pasajelor comentate din Vechiul și Noul testament, fără indi-
carea autorului. Ele nu formează lucrări întregi, ci sînt extrase fragmen-
tare, dintre care însemnăm numai cîteva mai importante).

f. 134—135. Albe, adăugate în locul unei lacune.

18. f. 230^v—231^v. Ѣт житіа свѣтаго Григоріа папы Римскаго (*Din viața sfîntului Grigore, papa Romei*) ꙗко. Иже въ свѣтыхъ Григоріе.

19. f. 264—266. Ѣт житіа свѣтаго Іоанна Милостиваго (*Din viața sfîntului Ioan Milostivul*) ꙗко. Еже съ мною быти...

f. 294—295^v. Albe, adăugate în locul unei lacune.

20. f. 455—462. Прѣданіе оуставомъ иже на вѣнчаніи странѣ прѣвы-
вакшимъ инокомъ, рекшее скѣтскаго житіа правило (*Tradiția orînduiei călu-
gărilor care trăiesc în afară, adică pravila vieții de schit*) ꙗко. Подобаетъ
оубо вѣдати.

21. f. 462—466. О неомѣщѣи ихъ ниже прочитающѣи ихъ свѣтъи ихъ писани
(*Despre cei ce nu știu, nici nu citeșc sfintele scripturi*) înc. Богъ дже
вѣдомъ и ѡ семъ.

22. f. 503—523^v. Слово свѣтѣхъ вѣселенскѣхъ седмѣхъ събѣоръ гдѣ и
когда и на кѣхъ кнѣздо ихъ събраше се (*Cuvînt despre cele şapte sfinte
soboare ecumenice, unde şi cînd şi pentru ce fiecare din ele s-au adunat*)
іпс. Подобаѣтъ вѣдати вѣсакому Хрістіаніноу.

f. 512^v—513. Albe.

23. f. 524^v—528. ԾԻՆ ԼԵՏՈՍԻՏԱ (*Din Letopiseti*). «*Extrase din cronograf*» ԻՆԵ. ՍՈՍԼԱ ԲՈԴԻ ԴԱԴԱ ՍՐՈՐՈԿԱ.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : **СѦ КНИГА ГЛАГО^АЛѢМА ПЧѢЛА СВАТО ПАВЛАСКА ВЪ СВАТСЮ ГОРѢ АѦОСА** (Această carte numită Albină este a sfântului Pavel, în sfântul Munte Athos).

Titluri și inițiale cu roșu. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris, la Muntele Athos (Sf. Pavel). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamt.

158.

Sec. XV. (Prima jumătate), Hirtie. 350 f. 29 × 19 cm Începutul și sfîrșitul lipsesc
După f. 346, o foaie sărită la numerotare; f. 350 ruptă.

Iatimirski nr. 93 (m-reă Neamț). (Îl datează de la sfârșitul veacului al XIV-lea).

1. f. 1. <Viața și lauda abbei Dorotei> inc. Те іакоже и достоинно
кѣзыхса вѣѣмъ сѣо корѣнь сохнѣ.

f. 2—8. **Г**И **У**ЩА **Д**ЕСИТЕН **С**ЛОВО **Ъ** (Despre părintele Dositei, ¹) cuvîntul 2). inc. **БЛАЖЕНЪ** **О** **ИСТИНѢ**.

2. f. 8—139. Прѣподобнаго отца нашего авва Доротея оученики различна къ своимъ ямоу оученикомъ... (*Ale preacuviosului părintelui nostru avva Dorotei. Învățăturei diferite către ucenicii săi*) înc. Испрѣва, ꙗгда створи Богъ.

3. f. 139—179. Житіє прѣподобнаго вѣща нашего Паисія Бѣлканга, исписано прѣподобнимъ Иваномъ Коловомъ (*Viața preacuviosului părintelui nostru Paisie cel Mare, scrisă de preacuviosul Ioan Colovos*) înc. Іакоже ісрасна мира сѣго.

f. 179^v. Albă.

4. f. 180—350^v. <Varlaam și Ioasaf> Писаніє сін дшше пользноє wt
єкноуѣрніє Єθіопскіє страны глаголемые Индіа въ свѣты грады прѣнесено
Іваномъ мнѣхѡмъ моужемъ свѣтимъ въ монастырь свѣтон въ немъже житіє
Карлаама и Іwасафа присно памятною и божьестьного (Scrisoarea aceasta
folositoare pentru suflet a fost adusă din părțile lăuntrice ale Ethiopiei,

¹⁾ Titlul este greșit; e vorba de Dorotei în text.

adică India, în sfînta cetate, de către Ioan Călugărul, bărbat sfînt în mănăstirea cea sfîntă, în care se cuprinde viața lui Varlaam și a lui Ioasaf cel veșnic pomenit și dumnezeesc) înc. **Слѣдѣи дѣхѣмъ божинѣмъ водимѣ сѣтъ.**

La f. 233 subtitlu separat **Притча и иннорозѣ** (Pilda despre inorog <licornă>).

Sfîșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 73^v, 82, 98, 180. Inițiale ornat (ornamente animale la f. 73^v). 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la mănăstirea Neamț.

159.

Sec. XV. Hirtie. 322 f. 21,5 × 13,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 88^v și 128^v.

Iașimirski nr. 95 (în-rea Neamț). (Crede o parte din manuscris scris în sec. XIV).

1. f. 1—49. <*Cugetărfle lui Maxim Mărturisitorul*> numerotate pe margine. Sus deasupra fiecărei pagini **Маѣ(нм)** = Maxim. Începutul lipsește; începe cu cugetarea nr. 70; înc. **Шляючи по стражеть занъ еда вркѣмъ позоветь.**

Cugetările sînt numerotate pînă la nr. 400.

2. f. 50—88^v. **Нсѣлѣа презвитера къ Θεодоулу, словеса дѣше полезная трѣзвѣни и добродѣтели главѣни.** Начкло, просвѣщеніе дѣши и истинно изложениѣ, глаголемаа отвѣщательная и молитвенныѣ главы (*Ale lui Isihie prezviterul — către Theodul — cuvinte folositoare de suflet, capete despre mintea trează și binefacere. Începutul: luminarea sufletului, spunerea adevărului, rostite prin răspunsuri și capete de rugăciuni*) înc. **Трѣзвѣніе юст хждожество.**

3. <*Cugetări*> numerotate pe margine de la 1 la 98.

După f. 88^v foi smulse (erău la locul lor cînd s-a făcut catalogul Iașimirski, care dă titlul: **Главы четмыреста прѣподобнаго отца нашего Таласіа** Capete patru sute, ale prea cuviosului părintele nostru Thalasia).

f. 89—103^v. Cugetările părintelui Thalasia încep cu nr. 34 și merg pînă la 400. Începutul lipsește, înc. **Слово да ест оумна...**

4. f. 103^v—115^v. **Прѣподобнаго отца нашего Филофеа Храма святыхъ Богородицѣ нже въ кспникѣ Синанстѣи** (*Ale preacuviosului părintelui nostru Filotei din lăcașul sfintei Născătoare de Dumnezeu, care este la rugul de la Sinai*) înc. **Есть оумная бран.** Cugetările numerotate pe margine de la 1—38.

5. f. 115^v—128^v. Нѣла постника главизни ѡ молитвѣ рѣ (Ale lui Nil Pustnicul : Capete despre rugăciune 150) ѡс. Иже хошет благовонныи. Cugetări numerotate pe margine de la 1—148. După f. 128 lipsește o foaie.

6. f. 129—204. Главизни прѣподобнаго ѡтца нашего Макарія, ѡт словесъ его прѣтворенна логошетомъ рѣ (Capetele preacuviosului părintelui nostru Macarie, din cuvintele lui traduse de logofăt, 150) ѡс. Благодатнѣ оубо и даромъ.

Cugetările numerotate pe margine dela 1—150.

7. f. 204—205^v. Никиты инока и презвитера ѡбитѣли стоудитскыа Стѣпата (Ale lui Nichita Stithat călugărul și prezbiter din mănăstire Studioon). <Întrebări și răspunsuri>; ѡс. Кѣпросъ : каа ест мысль.

8. f. 205^v—230. Тогожде главы дѣтелны сътницѣ прѣвѣж (Ale ace-luiiași „capete lucrătoare”, prima sută) ѡс. Четыри некроуѣви.

9. f. 230—253. Дроугыж ѡт естывныхъ того главизнѣ, вторыхъ сътницѣж (Altele din „capetele naturale” ale aceluiiași, a doua sută) ѡс. Начало оубо любеѣ Божіе.

10. f. 253—263^v. Иныхъ главизни, третіеж сѣтницѣж, тогожде (Alte capete, a treia sută, ale aceluiiași) ѡс. Ино ѡбязъ Божіи.

11. f. 263^v—272. Ѣт поученія книгъ прѣподобнаго ѡтца нашего Симеона новаго Богослова игоумена бывшаго монастырѣ ѡграды свѣтаго Маманта (Din învățăturile cărții preacuviosului părintelui nostru Simion Noul Teolog și fost egumen al mănăstirii grădina sfântului Mamant) ѡс. Братіа и ѡтцы, всѣхъ члѡвѣкъ.

12. f. 272—285^v. Слова ѡт главизнѣ азѣбоуковныхъ прѣподобнаго ѡтца нашего Симеона новаго Богослова (Cuvinte din capetele pe alfabet ale preacuviosului părintelui nostru Simion Noul Teolog) ѡс. Богъ егда сѣдѣтъ на сѣдѣхъ...

13. f. 285^v—306^v. Главы дѣтелны прѣподобнаго ѡтца нашего Феодора Едесскаго (Capetele lucrătoare ale preacuviosului părintelui nostru Theodor al Edessei) ѡс. Понеже оубѡ благаго Бога.

Cugetări numerotate pe margine de la 1—100.)

14. f. 306^v—318. Симеона Новаго Богослова главизни (Capetele lui Simion Noul Teolog) ѡс. Многое и безгодное сѣкроушеніе.

Cugetări numerotate de la 1—50.

15. f. 318—322^v. Тогожде (Ale aceluiiași). <Cugetări numerotate>; sfârșitul lipsește; ѡс. Иже ѡтрази сѣ всѣхъцѣши.

În tot manuscrisul corectări marginale de mîna lui Paisie Velicovschi, starețul de la Neamț (a doua jumătate a sec. XVIII).

Titluri și ornamente cu roșu. Inițiale ornate. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză. Scris în Moldova la mănăstirea Neamț. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XV. Hirtie. 312 f. 21,5 × 14 cm. Lipsesc foi după f. 2^v, 171^v. Foi completate în sec. XVII (f. 1—2^v, 24—27^v).

Iașimirski nr. 96 (m-reă Neamț).

1. <Învățăturile abbei Dorotei> f. 1—152.

f. 1—2^v. Послание къ братѣ просишоу послати сѧ емоу въскрѣщенна слова прѣподобнаго отца нашего а҃вва Доротеа (Epistolă către fratele care a cerut să i se trimeată cuvintele ce s-au aflat ale preacuviosului părintelui nostru avva Dorotei). Foi adause în sec. XVII. înc. Хвала оу҃срѣдіѣ блажж.

f. 3—5^v. <Viața avei Dorotei>. Începutul lipsește, înc. . . . окъ и дѣломъ по словѣ си старецъ. . . .

f. 5^v—14. Ѡ отци Досиѡен, слово ѣ (Despre părintele Dositei (sic, în loc de Dorotei). Cuvîntul 2) înc. Блаженнѣи и по истинѣ а҃вва.

f. 14—152. Прѣподобнаго отца нашего а҃вва Доротеа, оу҃чениа различна къ скончанію емоу сченикомъ. . . . (Ale preacuviosului părintelui nostru avva Dorotei: Învățături diferite către ucenicii săi. . . .) înc. Исправа егда сътвори.

2. f. 152—159. Слово свѣтаго Макарія въ скръшенѣи и истиннѣмъ молитвѣ (Cuvintele sfîntului Macarie : Despre rugăciunea desăvîrșită și ade-vărată) înc. Добра естъ постъ.

3. f. 159—162^v. Повѣстъ дшше полезна зѣло отца Макарія (Poveste foarte folositoare pentru suflet a părintelui Macarie) înc. Повѣдаѣхъ старъци

4. f. 162^v—164. Свѣтаго Исаіа сказаніе поле(зноѣ) (A sfîntului Isaia : Povestire folositoare) înc. Рече свѣтѣи Исаа.

5. f. 164—165. Свѣтаго Маѣма въпрос (A sfîntului Maxim întrebare) <Întrebări și răspunsuri.> înc. Како можетъ оумъ. . . .

6. f. 165—171^v. Ѡанасіа Аѣѣандрѣскаго главизни (Capetele lui Athanasie al Alexandriei) înc. Къзлюбленіи попечѣмъ сѧ въ спасени.

7. f. 172—172^v. <Dfn Pateric>. înc. Повѣдашъ въ етерѣ.

8. f. 172^v—196. О оумилненіи слова (Cuvînt despre umilință) <și altele din Pateric> înc. Глаголаѣхъ въ отци Ирсени.

9. f. 196^v—201. Слово свѣтаго отца нашего Ефрема, о отпадающихъ въ скова лѣности и непшѣщихъ видъ въ грѣсѣхъ (Cuvîntul sfîntului părintelui nostru Efrem : Despre cei căzuți din pricina lenevirii lor și care nu cugetă despre păcatele lor) înc. Брате мнишѣскоми житію.

10. f. 201—207. Тогожде Ефрема. Слово о блаженнѣхъ (Ale aceluiași Efrem : Cuvînt despre cei fericiți) înc. Блаженъ иже възненакидитъ. . . .

11. f. 207—210^v. Наказаніе іако подобаетъ смнати сѧ ни глаголюти сѧ—слово кѣ (Învățătură cum trebuie să te stăpînești și nu trebuie să glumești, cuvînt 23) înc. Начало развращенію.

12. f. 210^v—212. Тогожде Ёфрема в трѣпкѣни слово (*Ale aceluiași Efrem : Cuvînt despre răbdare*) ꙗко. Любимѣни, вѣдѣмъ Храбри.

13. f. 212—215. Наказаніе еже прѣходитъ въ мѣста на мѣсто и не прѣхѣдѣтъ, слово ꙗко (*Învățătură : să treci din loc în loc și să nu treci ; cuvînt 26*) ꙗко. Кѣра мати естъ.

14. f. 215—246. Поученіе свѣтаго Ёфрема Сирина, слово ꙗко (*Învățătura sfîntului Efrem Siriul. Cuvîntul 50*) ꙗко. Бѣлѣзнь иждѣтъ.

15. f. 246—261^v. Тогожде Ёфрема Сирина, Слово егда придошѣ къ немѣ братіа и въпросишѣ въ дѣлесѣхъ нѣмы словъ, ꙗко (*Al aceluiași Efrem Sirul : Cuvînt cînd au venit la el frații și l-au întrebat despre fapte, cuprinzînd 22 cuvîntări*). Сѣнтъ 22 де сурте цуетѣри десре виртуѣти ѣи пѣcate ; ꙗко. Блажѣ вѣшѣ живѣтъ.

16. f. 261—264. Ётъ Патерика избранна словеса (*Cuvînte alese din Pateric*) ꙗко. Повѣда намъ нѣкѣи.

17. f. 264—264^v. Прѣподобнаго Исаака, словеса (*Cuvintele preacuviosului Isaac*) ꙗко. Съ нестъ чинъ.

18. f. 265—268. Сѣво полезѣно на вѣсѣкъ дѣнь прочѣтаемоу бѣвати пользы радѣи (*Cuvînte folositoare a le citi în fiecare zi pentru folos*) ꙗко. Нѣкто въ братѣи написѣ.

19. f. 268—269. Свѣтаго Ёфрема (*Ale sfîntului Efrem*) ꙗко. Кѣспринѣи мѣчѣниѣ.

20. f. 269—271. Повѣсти свѣтыхъ отѣцъ (*Povestea sfinților părinți*). Din Pateric. ꙗко. Речѣкъ кто въ старецъ.

21. f. 271—272. Ётъ житѣи свѣтаго Пахомѣи слово (*Din viața sfîntului Pahomie, cuvînt*) ꙗко. Кѣлики Пахомѣи ещѣ юнѣси.

22. f. 272^v—274. Ётъ житѣи свѣтаго Бенѣдикта (*Din viața sfîntului Venedict*) ꙗко. Нѣкогдаже свѣтомоу Бенѣдиктоу.

23. f. 274—275. Свѣтаго Карѣсанѣфіа (*Ale sfîntului Varsanufie*) ꙗко. Братъ въпросѣи отѣца Карѣсанѣфіа.

24. f. 275 ѣи 277^v. Ёфремъ (*Efrem*) ꙗко. Ещѣ живѣши съ братѣи.

25. f. 275^v—277^v <Din Pateric> ꙗко. Речѣ старецъ : Ещѣ не моцишѣ. . .

26. f. 277—278^v. Прѣподобнаго отѣца нашего Стефана Овѣнскаго, заповѣди вътрѣкшии сѣи мира (*Ale preacuviosului părintelui nostru Ștefan din Teba : Învățături pentru cei ce s-au lepădat de lume*) ꙗко. Прѣвое оуѣвѣниѣни. . .

27. f. 278^v—285. Тогожде, заповѣди вѣлѣшѣи прѣкѣи къ хѣтацимъ спасѣти сѣи (*Ale aceluiași : Învățături mai mari ca cele dintîi, către cei care vor să se mîntuiască*) ꙗко. Прѣжде вѣсѣго трѣбѣоуѣмъ.

28. f. 285—286. Молѣтва (*Rugăciune*) ꙗко. Блѣдиѣи Господѣи Исѣсъ Христѣ.

29. f. 286—289. Слово свѣтаго Кѣликаго отѣца Макаріа (*Cuvîntul sfîntului părinte Macarie cel Mare*) ꙗко. Повѣда намъ авѣа Исана.

30. f. 289—296. ИНЫ БЕСѢДЫ СВАТЫНХЪ УТЦЪ (*Alte cuvîntări ale sfinților părinți*). <Scurte sentințe din Ioan Gură de Aur, Efrem Siriul, Nil, Isidor> inc. Рече старецъ: аще наложитъ ти.

31. f. 296^v—296^v. Прѣподобнаго утца нашего Симеона новаго Богослова, в прѣвомъ вѣнчаніи (*A preacuviosului părintele nostru Simeon Noul Teolog : Despre prima luare aminte*) inc. Прѣваагъ оубо вѣнчанна. . .

32. f. 296^v—297^v. О разанчии втораго вѣнчаніи (*Despre definirea celui de a doua luare aminte*) inc. Второе же вѣнчаніе ест се.

33. f. 297^v—298. Се и в третнемъ вѣнчаніи (*Aceasta și despre a treia luare aminte*) inc. Послашани бѣ своего.

34. f. 298—301^v. О разанчии третнаго вѣнчаніи (*Despre definirea celei de a treia luare aminte*) inc. Начало же третнаго вѣнчаніи.

35. f. 301^v—306. Свѣтаго утца нашего Ефрема Сирина, слово в страсти Спасоукъ, мѣз (*Al sfântului părintelui nostru Efrem Siriul : Cuvînt despre patimile Mîntuitorului, 47*) inc. Бож сѣ глаголати.

36. f. 306—306^v. ИНЫ БЕСѢДА СВАТЫНХЪ УТЦЪ (*Alte cuvinte ale sfinților părinți*) inc. Рече старецъ: аще наложитъ.

37. f. 306^v—311. Наказаніе свѣтаго Ефрема Сирина в покаяніи (*Învățătura sfântului Efrem Siriul despre pocăință*) inc. Давецъ въскѣхъ благовѣхъ.

38. f. 311—311^v. Іоанна Златоустаго (*Ale lui Ioan Gură de Aur*) și ale altora scurte cuvîntări; inc. Рече блаженный Іоаннъ.

39. f. 312—312^v. Сѣ жити Іоанна Многостиваго (*Din viața lui Ion cel Milostiv*) inc. Блаженный Іоаннъ Многостивъ.

Însemnări

f. 2^v. О! de folos și sufletesc lucru este întru această carte, carele și eu smeritul și mult păcătosul o am cetit peste tot, cînd să făce schitul în Codrul Pășcanilor, ce să камъ Брăтеști Да знати сѣ въ двагоу время (Să se știe în multă vreme) Ieromonah Lazar leat 7242 (1734).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris pe două coloane. 16 și 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

161.

Sec. XV. Hirtic. 276 f. 20,5 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după 5^v, 6^v, 175^v, 271^v.

Iațimirski nr. 97 (m-reя Neamț).

1. f. 1—5. <Cuvînt al lui Ioan Gură de Aur.> Începutul lipsește, inc. Намъ въскотѣніе неподаетъ троуда.

2. f. 5—5^v. Тогожде, бесѣда о непостижимѣмъ, іако не бѣ съхожденіе серафимовъ. Слов третіе (*Ale aceluiași. Cuvîntare despre cel de neînțeles, că*

nu a fost o coborîre a serafimilor. Cuvîntul al treilea) înc. Трѡѡдолюбѣныѡ ѡт зѣмѣдѣлѣнѣка.

După f. 5^v, lacună; începe alt manuscris. După f. 6 două foi smulse.

3. f. 6—12^v. <Din Patericul egiptean și cel de Ierusalim,> fără început, înc. Моеж нагъ пакын ѡтѣдѣ тѣмо.

4. f. 12^v—26^v. Тогожде, послание различна къ братѣ въпросившоу его ѡ нечювствѣ дѣши и ѡ исцѣленіи любѣе, отвѣтъ (*Ale aceluiași. Epistole dife-rite către fratele care l-a întrebat despre nesimțirea sufletului și despre tăierea dragostei. Răspuns*) înc. О нечювствѣ дѣшѣ твоѣ.

5. f. 26^v—28. О женѣ пришедшѡи исповѣдати сѣ (*Despre femeia care a venit să se spovedească*) înc. Приспо помнѣемъ ѡ ѡблогѣ.

6. f. 28—30. О мѣжи съпирающимъ сѣ съ вѣсѣ ѿ часѣ прѣжде смърти его (*Despre bărbatul care s-a luptat cu dracii 3 ore înainte de moartea lui*) înc. Повѣда намъ нѣкън ѡт отцѣ.

7. f. 30—33. О мнѣхѡхъ плѣмѣныхъ въ Ѳфрикѣнѣ (*Despre călugării prădați în Africa*) înc. Къ странахъ глаголемыхъ Калавріа.

8. f. 33—33^v. О сповѣдавшимъ своѣ съгрѣшеніа къ скѣтомѣ старцѣ (*Despre cei ce și-au spovedit păcatele la sfântul stareț*) înc. Мнѣхъ нѣкън и благого вѣнни.

9. f. 33^v—39^v. О исповѣдавшимъ сѣ къ ѡбразѣ Господа нашего Исуса Христа (*Despre cei ce s-au spovedit la icoana Domnului nostru Iisus Hristos*) înc. Мѣжѣ нѣкън ѡт сѣмъхъ.

10. f. 39^v—41^v. О трѣхъ женѣхъ обрѣтеніи въ пропасти (*Despre cele trei femei care trăiau în prăpastie*) înc. Повѣда намъ нѣкън ѡт отцѣ.

11. f. 41^v—45^v. О женѣ обрѣтенѡи въ островѣ съ сынѡмъ еѣ (*Despre femeia care trăia în ostrov cu fiul ei*) înc. Блаженъ въ свѣтъхъ.

12. f. 45^v—90. О отци Герасимѣ емоу же лѣвъ поработа (*Despre părintele Gherasim, căruia i-a fost rob un leu*) înc. Сказа намъ нѣкън ѡт ѡтцѣ.

13. f. 90—93. Ѣ инѡмъ магистріанѣ (*Despre alt „magistrian”*) înc. Тѣжде ѡтцѣ повѣда намъ.

14. f. 93—97. Прѣподобнаго нашего Серапиѡна (*Ale preacuviosului nostru Serapion*) înc. Съ нѣже въ свѣтъхъ.

15. f. 97—100. О простѣмъ Павлѣ (*Despre Pavel cel simplu*), înc. Блаженъ ѡтцѣ Павлѣ.

16. f. 100—110. Отца Филимона ѡшѣлѣнѣка, слово велѣни полезно (*Al părintelui Filimon pustnicul: Cuvînt foarte folositor*) înc. Глаголаахъ ѡтци Филимон ѡшѣлѣнѣкѣ.

17. f. 110—128^v. Нѣже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Ѣфрема, слово ѡ покланіи (*Al celui între sfinți, părintele nostru Efrem: Cuvînt despre pocăință*) înc. Прѣдѣте любѣмънѣнѣ . . .

18. f. 128^v—131^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Иларіона, в ѿединѣмъ жити (*A celui între sfinți, părintele nostru Ilarion : Despre a trăi în singurătate*) ꙗко. Потѣшимъ сѧ братіе паче вѣсего.

19. f. 131^v—142^v. Прѣподобнаго отца нашего Симеона Новаго Богослова (*Ale preacuviosului părintelui nostru Simion Noul Teolog*) ꙗко. Братіе н отѣци, вѣсѣмъ чловѣкъ.

20. f. 142^v—147. Иже въ свѣтыхъ отца нашего великаго Иѳанасіа патриарха Александрскаго, слово ѿглавлено къ заповѣдемъ Божіихъ и вѣсѣмъ отъкрѣшимъ сѧ миру, хотѣшимъ спасти сѧ (*Ale celui între sfinți, părintele nostru Athanasie, cel Mare, patriarhul Alexandriei. Cuvîntare pe capitele, despre poruncile lui Dumnezeu și către toți cei ce s-au lepădat de lume, vrînd să se mîntuiască*) ꙗко. Възлюбленіи потѣшимъ сѧ в спасеніи.

21. f. 147—150. Иже въ свѣтыхъ прѣподобнаго отца нашего Макарія великаго, слово сѣло полѣзно (*Al celui între sfinți, preacuviosul părintele nostru Macarie cel Mare : Cuvînt foarte folositor*) ꙗко. Хотѣи прістѣпнѣти къ Господоу...

22. f. 150—169. Ѣ смѣрѣнѣ мѣдрости (*Despre smerita înțelepciune*) <și din Pateric>; ꙗко. Яко Иѳодонне трѣждѧ сѧ (urmat de alte fragmente din Pateric).

23. f. 169—175^v. <Cuvintele lui Efrem Siriul despre virtuți și păcate> . (fără titlu), începe cu subtilul Ѣ страхъ Божій глава а (*Despre frica de Dumnezeu, capul 1*) urmează o lacună.

24. f. 175^v—179^v. <Scriere fără titlu>, ꙗко. Какѣи сѧтъ пламеню в Господѣнномъ.

25. f. 179^v—180. Бесѣды дѣшеполезни отца Зосими (*Cuvinte folositoare pentru suflet ale părintelui Zosim*) ꙗко. Повѣда намъ счєныи отца Зосима.

26. f. 180—181^v. Свѣтаго Макарія великаго (*Ale sfîntului Macarie cel Mare*). ꙗко. Подобѣтъ сѣо отрекшомоу сѧ.

27. f. 181^v—184. Исааково (*Ale lui Isaac*) ꙗко. Потрѣба и сѣбѣ ти любящиму.

28. f. 184—184^v. Григоріа бесѣдовнаго в вѣщи сѣ оумиленнѣи (*Ale lui Grigore : Cuvinte despre lucrurile umilinței*) ꙗко. Къ началѣ оубо и еще сѧщсѧи.

29. f. 184^v—186^v. О инокини иже тѣломъ гѣгортѣшон (*Despre călugărița care și-a ars trupul*) ꙗко. Иже въ свѣтыхъ отѣцъ епископъ.

30. f. 186^v—189. О отѣци Виталіи иже блаженнаго спасшомъ (*Despre părintele Vitalie care a mîntuit pe păcătoase*) ꙗко. Старець же нѣкѣи.

31. f. 189—194. О блаженѣмъ епископѣ Нонѣ (*Despre fericitul episcop Nonus*) ꙗко. Ѣтъцъ ꙗко въповѣда намъ.

32. f. 194—196. О инокини бѣжавшии въ поустинѧ (*Despre călugărițele care au fugit în pustiu*) ꙗко. Ѣтъцъ Іоанъ повѣда.

33. f. 196—196^v. ѢЖЕНѢ ОУБЕНЕНОУ УТ МЖЖА ЕЖ (*Despre femeia ucisă de bărbatul ei*) inc. ДРЪГЫН ННОКЪ ПОКѢДА...

34. f. 196^v—197. О ЖЕНѢ ПАТРИКЫЕВѢ ВЪПАДШОН ВЪ ЕРЕСЬ (*Despre femeia patricelui căzută în erezie*) inc. ПОКѢДА НАМЪ УТЪЦЪ ЯНАСТАСІЕ ПРЕЗВИТЕР.

35. f. 197—198. О ННОКЫНН ОБРѢТЕНОН ВЪ ПОУСТИНН (*Despre călugărița care trăia în pustiu*) inc. ПОКѢДА НАМ АВЕА КИРИАЪ.

36. f. 198—209. О ННОКЫНН УБРѢТЕНОН ВЪ ІУРДАНСТѢНН ПУСТИННН (*Despre călugărița care a trăit în [pustiul Iordanului]*) inc. НѢКЫН УТ БЕЛНКЫХЪ Н БОГОНОСНХЪ.

37. f. 209—213^v. СВАТАГО ІУАНА ЕПИСКОПА КАРПАΘІНСКАГО, ГЛАВННА СТОРОНИЦА (*Ale părintelui Ioan, episcop de Carpathos, capete o sută*) inc. НЕВЪСХОЩН ННКОГДАЖЕ У ННОЧЕ.

38. f. 213^v. СВАТОГО АѠАНАСІА (*Ale sfântului Athanasie*) inc. РЕЧЕ БЕЛНКЫН АѠАНАСІЕ.

39. f. 213^v—223. АѢСТВИЧНИКОВО (*Din Leavstviță*) inc. СЪМОТРИМЪ Н УБРЯЩЕМЪ.

40. f. 223—237^v. О ЧЪЛОВѢКО СГОДІЮ НАНЦЕМЪ УТ ЕВАГГЕЛІА ЗАПОВѢД Н (*Despre cele ce se cuvin omului, sau 8 învățături din evanghelie*) inc. ЕГДА ЖЕ ПОСТИТЕ СЪ.

41. f. 237^v—244. О ЕЖЕ НЕ БЕЗРАСЖДЕНІА СЖДНТИ... (*Să nu judeci fără rațiune...*) inc. ѢТ ЖИТІА СВАТАГО ПАХОМІА...

42. f. 244—247^v. ІАКО НЕДОСТОИТЪ СЖДНТИ ІЕРЕУМ НЛИ ПРАВЕДНѢ НЛИ НЕ ПРАВЕДНѢ (*Cum nu se cade preoților să judece fie cu dreptate sau fără dreptate...*) inc. СВАТАГО ЯНАСТАСІА СИНАНТЪСКАГО.

43. f. 247^v—251^v. О БОЖІНХЪ СЖДЕАХЪ (*Despre [judecățile lui Dumnezeu]*) inc. ГЛАГОЛАШЕ АВЕА АѠАΘОНН.

44. f. 251^v—253. ѢТ ЖИТНА СВАТАГО ПАХОМІА (*Din viața sfântului Pahomie*) inc. БЪДАЩЪ НѢКОГДА УТЪЦЪ ПАЛАМОНЪ.

45. f. 253—258. ѢТ ЛАВСКАНА ПАТЕРИКА (*Din Lavsiakon*) inc. ОУЛАМЪ НѢКТО.

46. f. 258—263. НЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО МАРКА ЖИВШАГО ВЪ ѠРАЧЪСТѢНН ГОРѢ (*A celui între sfinți, părintele Marco, care a trăit în munții Traciei*) inc. ПОКѢДА НАМ АВЕА СЕРАПИОНЪ.

47. f. 263—263^v. СВАТАГО ДОМЕТИЗНА перскѢННА Н ДЪВА ОУЧЕНИКА ЕГО (*Ale sfântului Domețian Persul și a doi ucenici ai lui*) inc. СЪ ВѢЖЕВЪ ВРЕМЕНА...

48. f. 263^v—271^v. НЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ УТЦА НАШЕГО ИЛАРІОННА, У ОТВРЖЕНН МИРА ННОЧЪСКАГО (*A celui între sfinți, părintele nostru Ilarion : Despre lepădarea călugărească a lumii*) inc. КЪСІН УТРЕКУШЕН СЪ МИРА.

49. f. 272—276^v. <Fragmente din tâlcuirea Vechiului testament>. Cele cinci foi de la sfârșit nu fac parte din acest manuscris.

Titluri și inițiale cu roșu. 28 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

Sec. XVI. Hîrtie, 90 f. 20,5 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 30^v ; f. 72 ruptă.

Iațimirski nr. 98 (m-rea Neamț).

1. <Inmormîntarea călugărilor> f. 1—30.

1. 1—3. <Rînduiala înmormîntării călugărilor>. Începutul lipsește ; înc. Да спасет иже създа оуеки како затвори сѧ милосерді Христова моего.

f. 3—30. Послѣдованіе бываемо оуспшнх иноковх (Rînduiala ce se face la călugării adormiți).

2. f. 31—90^v. <Din Pravila sfîntului Vasile>, Începutul lipsește ; înc. Сѧх повелитъ емоу утѣць.

La f. 46 subtitlu : О родитѣлех и о чадѣх правило (Pravilă [despre părinți și copii] înc. Родителіе чадом своим равно.

La f. 53 subtitlu : Заповѣди о оубиствных грѣсехх (Învățătură despre păcatele de moarte) înc. Иже колеж оубиство.

Sfîrșitul manuscrisului lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : coroană F. 50^v scrisă de altă mină. 17 rinduri pe pagină. semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la mănăstirea Neamț.

163.

1750 (f 234^v). Hîrtie. 236 f. 32,5 × 20 cm.

Iațimirski nr. 102 (m-rea Neamț).

<Simeon Polotchi (1629—1680). Cunună credinței catolice (adică universale) scrisă în 1670>

f. 1. Titlu : Къонецъ кѣри католическіа на основаніи символъ свѣтихъ апостолъ изъ различнихъ цѣтковъ богословскихъ и протчнхъ соплетеніи... (Cunună credinței catolice pe temeiul simbolului sfinților apostoli împletită din diferite flori teologice și altele).

f. 1^v—2. Albe.

f. 2^v—3. Трѣдѣлюбіемъ многогрѣшнаго іеромонаха Симеона Полоцкаго в лѣто отъ созданія міра х 3700 а отъ рождѣство еже по плоти Господа нашего Ісуса Христа х 470 мѣсеца іюніа къ 6 дню. (Cu truda iubitoare a mult păcătosului ieromonah Simeon Polotchi, în anul de la facerea lumii 7178, iar de la nașterea după trup a Domnului nostru Iisus Hristos 1670, luna iunie în 9 zile).

f. 3^v—6. Предословіе к читателю православнаго (Predoslovie către cititorul drept credincios) înc. Божіимъ скрашенномъ образомъ.

f. 6^v. Albă.

f. 7—8^v. Изъясненіе главѣхъ и внихъ разсужденіи книги сѣа (Arătarea capitolelor și a cugetărilor dintr-însele din cartea aceasta).

f. 9. Albă.

f. 9^v. Desenul reprezentînd simbolic Sfînta Treime.

f. 10. Textul înc. Господи рекѣхъ: Язѣ есмь алфа и омега (Domnul a spus: Eu sînt alfa și omega ...).

Urmează textul pînă la f. 234^v.

f. 235—236^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului.

f. 234^v. Переписалъ же ест сѣи вѣнецъ ради дѣшевного спасеніа 1750 года с средниѣхъ чиселъ маа по средниѣхъ числѣхъ юна и того всеѣхъ единыѣ мѣсѣцѣхъ писа сѣа (S-a transcris această cunună, pentru mîntuirea sufletului, în anul 1750, de la mijlocul lui mai pînă la mijlocul lui iunie și s-a scris în timp de o lună).

f. 2. Іосифъ Урсинъ (Iosif Ursin).

Ilustrație în culori cu culori simbolice formînd cadru în jurul titlului [la f. 1. 28—29 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură nouă în piele și carton. Scris în Ucraina. Limbă rusă-arpuseană. Mănăstirea Neamțl.

164.

1439. (f. 330). Hîrtie. 331 f. 29 > 20 cm.

Iațimirski dă la f. 796—797 o scurtă descriere.

1. f. 1—30. Пѣздандра мниѣа, слово повѣстно о вѣрѣтени чѣстнаго и животворящаго крста... (Al lui Alexandru monahul: Cuvînt de povestire despre aflarea cînstitei și de viață făcătoarei cruci) înc. Покрѣпленіе нашего вѣчнскаго прѣподобствіа... .

2. f. 30—43^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго вѣца нашего Іоанна Рылскаго съписано Евѣмїемъ... патріархомъ Тръновскимъ (Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Ioan de Rîlo, scrisă de Eftimie, patriarhul de Tîrnova) înc. Къ лѣпотѣ оубо кто намъ поносленъ.

Publicat de M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien, Euthimios*, Wien 1901, p. 5—26.

3. f. 43^v—73. Мѣченіе свѣтаго и славнаго великомѣченника Пртеміа (Pătîmirea sfîntului și slăvitului mare mucenic Artemie) înc. Іаже великаго и славнаго мѣченника.

4. f. 73^v—91^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго вѣца нашего Іларіона епископа Мегленскаго въ немже и како прѣнесень бысть въ прѣславныи градъ Тръновеъ, съписано Евѣмїемъ патріархомъ Тръновскимъ (Viața și traiul preacuviosului nostru părinte Ilarion, episcop de Meglena, în care se spune și

cum a fost adus în preaslăvita cetate a Tîrnovei, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova) inc. Сладка оубо настожція жизнь...

Publicat de M. Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 27—58.

5. f. 91^v—97^v. Похвалное свѣтлоу Мѣхилоу Квинноу съписаное Евѹмїемъ патріархомъ Тръновскымъ (*Lauda sfîntului Mihail oşteanul, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova*) inc. Радостниги на днес и настожщєе тръжѣство.

Publicat de M. Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 170—180.

6. f. 97^v—137^v. Житїе и жизнь прѣподобнаго оца нашего Стефана Новаго и исповѣдника иже по свѣтлыхъ и чѣстныихъ икѹнахъ пострадаваго (*Viaţa şi traiul preacuviosului părintelui nostru Ştefan cel Nou Mărturisitorul, care a pătimit pentru sfintele şi cinstitele icoane*) inc. Божѣствєна нѣкаа вещь добродѣтели.

7. f. 137^v—150^v. Похвалное иже въ свѣтлыхъ оцоу нашему Іѹванноу епископѹ Полѣботскому съписано Евѹмїемъ патріархомъ Тръновскымъ (*Lauda celui între sfinţi, părintele nostru Ion, episcopul de Poliboton, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova*). Inc. Иже по лѣпотѣ очистишєи дшж...

Publicat de Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 181—202.

8. f. 150^v—153. Козмы веститора, похвалное свѣтлымъ богоуоцемъ Іѹванкоу і Аннѣ (*A lui Cozma Vestitor : Lauda dumnezeestilor părinţi, Ioachim şi Ana*) inc. Бчера Богородицѣ рождѣствєно.

9. f. 153—170^v. Мѣчениѣ [свѣтлыхъ мѣченикѹ] [Евѣратїа, Авѣнтїа, Евѣнїа, Мардарїа и Орєста (*Pătımirea sfinţilor mucenici Eustratie, Axentie, Evghenie, Mardarie şi Orest*)] inc. царствєующєу Дїѹклантіанѹ и Маѣнміанѹ.

10. f. 170^v—203^v. Рѣтворѣ свѣтлыиша Божїхъ великыи цркви Мѣхила Калсама, на свѣтлыи и славныи новоавлєнныи Христовы мѣченикы Антѹнїа, Іѹванна, Евѣстаѹїа (*Ale ritorului preasfintei marei biserici a lui Dumnezeu, Mihail Valsamon, la sfînta şi slăvita nouă arătare a lui Hristos mucenicilor Antonie, Ioan, Eustathie*) inc. Яще же и божѣствєныи кроми помѹщєнїи.

11. f. 203^v—214. Житїе и жизнь прѣподобнаго оца нашего Іѹванна Кѹлибєнника иже Христа ради ницаго (*Viaţa şi traiul preacuviosului părintelui nostru Ioan Colibaşul, care a trăit sărac pentru Hristos*) inc. Тѹмнїтелнаа нѣкаа вещь рѹждѣшии...

12. f. 214—221^v. Козмы веститора, о прѣнесєнїи мѹщєи иже въ свѣтлыхъ оца нашего Іѹванна Златѹѹстаго (*A lui Cozma Vestitor : Despre aducerea moaştelor celui între sfinţi, părintele nostru Ioan Gură de Aur*) inc. Слыша сѣ вѣсѣко камъ въ Христо...

13. f. 221^v—224^v. Житїе и жизнь прѣподобнаго оца нашего Кїріла Фїлѹсѹфа (*Viaţa şi traiul preacuviosului părintelui nostru Chiril Filozoful*). inc. Сєю прѣподобнаго оца нашего Кѹрїла.

Ed. Fr. Pastrnek. *Dejny slovenskych apostolu Cyrilla a Methodia*, Praga, 1902.

14. f. 224^v—233. Иже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іоанна Дамаскина и презвитера. Слово на Благовѣщеніе пречистѣ владичицѣ нашѣ Богородицѣ и пренесодѣвки Маріѣ (*A celui între sfinți, părintelui nostru Ioan Damaschin prezviterul: Cuvînt la Buna Vestire a preacuratei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioară Maria*) ꙗко. Нинѣшногоу чьстногоу и царскогоу събраніѣ.

15. f. 233—281^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Сѡмевна иже въ дивнѣи гворѣ съписано ѡт Никифора магистра Антиѡхіискаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Simion, cel din Muntele Minunat, scris de Nichifor, magistrul din Antiohia*) ꙗко. Благословенъ Богъ того бѣ благословити.

16. f. 281^v—286. Обхожденіе и мѣченіе свѣтаго апостола Варнавы (*Călătoria și pătimirea sfîntului apostol Varnava*) ꙗко. Понеже оубо ѡт съхода Спаса нашего.

17. f. 286—301^v. Похвалное свѣто и великомѣченици Недѣли, съписаное Евѡнміемъ патріархомъ Тръновскимъ (*Lauda sfintei și marei mucenite Nedelea scrisă de Euthimie, patriarhul de Tîrnova*). ꙗко. Съзываетъ насъ вина настоѣщаго праздника...

Publicat de Kaluzniacki, *op. cit.*, p. 147—169.

18. f. 301^v—324. Житіе и подвижни прѣподобныхъ матере нашѣ Евпраѣїѣ (*Viața și nevoințele preacuvioasei maicii noastre Eupraxia*) ꙗко. Бысть нѣкъи мѣжъ въ Кѡнстантинѣградѣ.

19. f. 324—330. Мѣченіе свѣтаго и славнаго мѣченика Іоанна Нокаго иже въ Бельградѣ мѣчнѣшаго сѣ, съписано Грігѡріемъ мнихомъ и презвитеромъ въ великон црѣкви Молдовахѣнскон (*Pătimirea sfîntului și slăvitului mucenic Ioan cel Nou, care a fost chinuit la Cetatea Albă, scrisă de Grigore călugărul și prezviterul din marea biserică a Moldovlahiei*); pe margine: Țamblac (scris în sec. XVIII). ꙗко. Мнѡси оучительства иже добрѣ...

Autorul este Grigore Țamblac. Publicat de episcop Melhisedec în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, III, p. 163—174.

f. 330^v—331^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 330. † Б лѣт × ѿцмѣ мѣсеца сеп<темврѣн> кѣ, съврѣши Гавріилъ сѣн съвѣрникъ (În anul 6947 (1439) luna septembrie 23, a isprăvit Gavril acest sbornic).

Alte însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Aice este și mucenia lui sveată Ioan Novii scris de svetii Gligorie Țamblacu, a fost dascăl întâi dinceput în Moldova și egumen aice în Niamțu și mai apoi mitropolit în Kiev,

църкве i-am sărutat și sfintele moștii acolo. Pahomie episcopu ¹⁾). (Încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1. Filigrane : foarfece și tiară. 30 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova, la mănăstirea Neamț, de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

165.

1441 (f. 307^v). Hîrtie 307 f. 26 × 19 cm.

Iațimirski p. 794—795. (m-rea Neamț).

1. f. 1—138^v. Житіє н жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Грі҃гѡріа епископа бывша нже въ Ѡмирнѣк града Тафарѡн... Сѣписано ѡт епископа града Негранска (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Grigore, fostul episcop din orașul Tafaron al Omiriților... , scris de episcopul cetății Negra-nei*) ꙗко. Бѣсъ нѣкаа ест не ѡт славныхъ... .

2. f. 139—147. Нже въ свѣтыхъ ѡтца нашего Іѡанна архієпископа Кѡн-стантинѣ града Златоу҃стаго, ѡ блаженнѣмъ Філогонн... (*A celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul de Constantinopol : Despre fericitul Filogon...*) ꙗко. Язъ оубо н днес готовѣахъ сѣ.

3. f. 147—149^v. Ацеласи; Слово похвално прѣсвѣтыхъ владичицъ нашъ Богородицъ... (*Cuvînt de laudă a preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu...*) ꙗко. Бѣсія намъ днес праведное слънце... .

4. f. 149^v—158^v. Житіє н жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Павла Ѡнѣнскаго (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Pavel din Teba*) ꙗко. Повѣдашъ намъ оученици ѡтца Янтѡніа... .

5. f. 153^v—158. Житіє н жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Аѡлѣдіа чловека Божіа Ієфиміанова сына (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Alexie, omul lui Dumnezeu, fiul lui Iefimie*) ꙗко. Быст чловекъкъ благо-вѣренъ.

6. f. 158—170^v. Грі҃гѡріа мниха н презвитера иг҃мена обнтѣли Пандо-кратѡровъ, похвалное свѣтомъ великомъченикъ Гѡргіс (*Ale lui Grigore <Tamb-lac> călugăr și prezviter igumenul locașului Pantocratorului : Lauda sfîntului mare mucenic Gheorghe*) ꙗко. Бѣанко нѣкое н чюда пѣно мжжство.

7. f. 171—189^v. Ѡткрѣвеніє свѣтаѡ Іѡанна Богослова еже видѣвъ Патмѣк ѡстровѣк (*Revelația sfîntului Ioan Teologul pe care a văzut-o în insula Patmos*) ꙗко. Ѡткрѣвеніє Ієсꙋ Христовѣ.

8. f. 189^v—204^v. Житіє н жизнь прѣподобныхъ матерѣ нашъ Філоѡн, сѣ-писанон Ѡвѡнміємъ патріархомъ Трънѡвскимъ (*Viața și traiul preacuvioasei*

¹⁾ Pahomie, episcop de Roman (1707—1717).

maicii noastre Filofteia, scrisă de Evtimie, patriarhul de Tîrnova). înc. Иже къ добродѣлѣхъ веджѣи.

Publicat de M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthimios*, Viena, 1901, p. 78—99.

9. f. 204^v—207. МЖЧЕНІЕ СВАТЫХЪ МЖЧЕНИКЪ ХРИСТОВЪ ІОУСТИНА ФИЛОСФЪ, ХАРИТОНА И ХАРИТОСЫ, БЕЛАПНСТА, ИЕРАКСЪ, ПЕВНА И ЛЕВЕРІАНА МЖЧИНУМЪ БЫШЕМЪ ВЪ РИМСТѢМЪ ВЕЛИЦѢМЪ ГРАДѢ (*Pătimirea sfinților mucenici ai lui Hristos, Iustin filosoful, Hariton, și Haritosa, Evelpist, Ierax, Peon și Liverian, care au fost chinuiți în marele oraș al Romei*) înc. Къ врѣмена БЕЗАКОННЫХЪ НДѢЛѢСѢЖИТЕЛ.

10. f. 207—211. МЖЧЕНІЕ СВАТЫХЪ И СЛАВНЫХЪ МЖЧЕНИКЪ ХРИСТОВЪ ЛОУКІАНА И ИЖЕ СЪ НИМЪ МЛАДЕНЦИ: КЛАВДІА, ИПАТІА, ДІОНИСІА, ПАВЛА (*Pătimirea sfinților mucenici ai lui Hristos: Luchian și a tinerilor ce erau cu el: Claudie, Ipatie, Dionisie, Pavel*) înc. ЦАРСТВОУЩЕ ЯВРИАНЪ.

11. f. 211—214. ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІОАННА АРХІЕПИСКОПА КОНСТАНТИНЪ ГРАДА ЗЛАТОУСТААГО. СЛОВО НА РОЖДѢСТВО ПРЕДИТЧЕВО И О ВЪПЛЪЩЕНІИ ГОСПОДНИ. (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la nașterea Înainte mergătorului și despre întruparea Domnului*) înc. ТРЖЕѢ ГЛАГѢЩИ БУИИИ ВЪСѢКЪ НА БРАНѢ...

12. f. 214—283^v. ЖИТІЕ И ЖИЗНЬ ИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ТЕОДОРА ВЪСІАКАШАГО ВЪ ПОСТНИЦѢХЪ... СЪПИСАНА ОУТЪ КАСИЛА ЕПИСКОПА ЕМЕССИНАГО (*Viața și traiul celui între sfinți, părintelui nostru Teodor, care a propovăduit la pustnici... scrisă de Vasile episcop Emessa*) înc. БЛАГОСЛОВЕНЪ БОГЪ ОУТѢЦЪ ГОСПОДЬ...

13. f. 284—299. ЖИТІЕ И ЖИЗНЬ ПРѢПОДОБНАГО ОУТЦА НАШЕГО БАРВАРА МИРѠТОЧЦА ПОДВИЗАВШАГО СЯ ВЪ ПЕЛАГОНСТЫН ГѠРѢ, ОУТЪ КЖДОУ И КАКО ПРИШЕДША ВЪ СЕЯ СТРАНЫ (*Viața și traiul preacuviosului părintelui nostru Varvara, izvorătorul de mir, care s-a nevoit în muntele Pelagoniei și de unde și cum a venit în aceste părți*) înc. Добро и благословено еже оутъ подвига.

14. f. 299—307^v. ГРІГОРІА МНИХА ПРЕЗВИТЕРА ИГОУМЕНА ОБИТѢЛИ ПАНДОКРАТѠРѠВЪ. СЛОВО НА СВАТЫХЪ ЦѢКѠНОСІА ПРАЗДНИКЪ И ІАКО ПНЕДИНО НЕСѢГЛАСІЕ ВЪ ЕВАНГЕЛУСТѠХЪ И НА ІУДЕѢ (*Al lui Grigore <Țamblac>, călugăr și prezbiter și egumen al locașului Pantocratorului: Cuvînt la sfînta sărbătoare a Floriilor și cum nu este nici o contrazicere la evangheliști și împotriva iudeilor*) înc. Къ вчерашнихъ же сѢ ДНѢ.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 307^v. ГАВРИЛЪ ИСПИСА СІНЪ СЪВѠРНИКЪ ВЪ ЛѢТѢ × СЦМѠ (Gavril a scris acest sbornic în anul 6949 <1441>).

Alte însemnări.

Pe coperta din față, partea interioară: Pahomie episcop Romanschi. Într-această carte este și viața epi<s>copului Pavel Theveischii și altor

sfinți a mulți, foarte de mare folos ; și sîntu 2 cazanii prea de folos a lui svîntui Gheorghe vel mucenic și alta la Duminica Floriilor scrise și făcute de svîntii Grigorie Țamblacu, care a fost egumenu aice în mănăstirea Niamțului și au fost și la săborul al optule și mai pe urmă au fost mitropolit la Chiev, care i-am sărutat și svintele moștii în Peșteră. (Sec. XVIII la început).

f. 307^v. ЦѢЛ КНИГА ПОНОКИ МОНАХЪ МИХАИЛЪ ЗА СЪ ЗА И СЪ АСПРИ В ЛѢТО × 32 МѢСѢЦА АРБѢСТЪ ІІ (Această carte a înnoit-o monahul Mihail pentru 6 zloți și 6 aspri în anul 7090 (1582) luna august 15).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1. Inițiale ornate 30 rinduri pe pagină Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova, la mănăstirea Neamț, de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț.

166.

1780 (f. 179^v). Hîrtie. 180 f. 29,5 × 22 cm.

Iațimirski nr. 128, p. 567. (Biblioteca starețului Paisie Velicikovski).

f. 1—179^v. Прѣподобнаго отца нашего Макарія египетскаго, бжеды дсхъвны сѣло многѣа ползѣ исполнены в должномъ и тцномъ Христіаномъ совершенствѣ (Ale preacuviosului părintelui nostru, Macarie Egipteanul : Cuvîntări duhovnicești pline de foarte mult folos despre datoria și zelul creștinilor pentru desăvîrșire).

Sînt în total 50 de cuvîntări.

f. 180—181^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 179^v. Писалъ Софроніи и Спѣридоуи × 4777 года (Au scris Sofronie și Spiridon în anul 1780).

Titluri și inițiale cu roșu. Desen în peniță reprezentînd pe Macarie văzînd pe serafimi sburînd, la f. 1. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele. Scris în Moldova de călugărul Sofronie și Spiridon. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț (biblioteca starețului Paisie Velicikovski).

167.

1779 (f. 286). Hîrtie. 287 f. Paginația veche (cirilică) de la f. 14, 1—166, 1—407. 20,5 × 15,5 cm.

Iațimirski nr. 178, p. 573 (Biblioteca lui Paisie Velicikovski).

1. <Callist și Ignatie Xantopoli : Raiul. Tradus din grecește de Paisie Velicikovski, starețul de la Neamț>

f. 1. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 1^v. Albă.

f. 2—11^v. Главкы ѿже по части по радѣ настоящаго слова (Capitolele care pe rînd sînt în cartea de față).

f. 12. Titlul cărții; Малѣишихъ къ пѣстынницѣхъ Каллиста и Игнатія Хантопшавкъ... глаголетъ сѣ же наименованіе книгѣ сѣа Ран, ѿкъ малѣи не ѿ всего божественнаго писанія ѿдержитъ къ сѣбѣ свѣдѣтелства (Al celor mai mici între pustnici Callist și Ignatie Xantopuli... se numește această carte cu titlul Rai, pentrucă cuprinde în ea mărturii aproape din toată dumnezeiasca scriptură).

f. 12^v—13. Albe.

f. 13^v. Chipul lui Nestor cronicarul (dintr-o carte rusească tipărită).

f. 14. Предисловіе слова еже и первыя главы число имать (Cuvinte de introducere care au și numărul capitolului întîi). inc. Подобаше оубо намъ.

Urmează textul împărțit în 100 de capitole (f. 14—176^v).

2. f. 177—178^v. Ѣ блаженныхъ отцѣхъ нашихъ Каллістѣ патриархѣ и Игнатіи, ѿ книгѣ Символа архіепископа Θεσσαλονітскаго, во главѣ ѿже ѿ божественнаго послѣдованіи сѣе, страницѣ ссѣ (Despre fericiiții noștri părinți, Callist patriarhul și Ignatie, din cartea lui Simeon, arhiepiscopul de Thessalonice, în capitolul despre urmarea lui Dumnezeu, 395, pagina 210). inc. Изряднѣе же во днни.

3. f. 179—179^v. Ѣт црѣковныа повѣсти Мелетія Пѣннскаго, въ книзѣ дѣ, главѣ еѣ, числѣ ѱ (Din Istoria bisericească a lui Meletie de Athena, în cartea 14, capitolul 15, paragraful 5). inc. Каллістѣ вторын.

4. f. 180—286. Ѣт ѿже сѣтъ Калліста Катафигіота (Din cele care sînt ale lui Callist Catafighiotul). Scurte cugetări numerotate de la 1 la 286. inc. Ѧ. Ксѣко животно.

f. 286^v—287^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 286. Сѣа книга Каллиста Катафигіота с переводаѣ господина ѿтца іеросхѣмонаха Памсіа чѣстнаго старца обители Сѣвскіа что на Молдовѣ, переписана свѣщенномонахомъ Ніколаемъ живѣщимъ при отцѣ Онуфрію схѣмонахѣ во пѣстыни надъ потокомъ Короною въ Молдовѣ × аѣгоѢ года марта с ѣ апріла по дѣ, числа. Списано × аѣгоѢ года апріла дѣ днѣ Ніколаемъ.

(Această carte a lui Calist Catafighiot după traducerea domnului părinte ieroshimonah Paisie cinstitul stareț al locașului de la Secul din Moldova, copiată de ieromonahul Nicolae care a trăit pe lângă părintele Onufrie shimonah în sihăstria de pe pîrăul Vorona în Moldova, anul 1799 de la martie 2 pînă la 14 aprilie. Scris în anul 1779 aprilie 14 de Nicolae).

f. 179^v. Сію книгѣ Ран свѣтаго Калліста патриарха и спостника его прѣподобнаго Игнатія Хантопшавкъ, господинъ ѿтецъ іеросхѣмонахъ Памсіи, старецъ обители Драгомирнон, Сѣвскон и Намецкон, многимъ свомъ трѣдомъ и

f. 1^v. Arhiepiscopii. Arătați între cei vii : Veniamin (Costache) (1803—1846); la morți începe cu Dositei.

f. 2. Episcopii.

f. 2^v. Arhimandriții.

f. 3—3^v. Ieroshimonahii.

f. 3—4^v. Ieromonahii.

f. 5—5^v. Ierodiaconii.

f. 6—7. Schimonahii.

f. 7^v. Albă.

f. 8—18^v. Monahii.

f. 19—24. Albe.

f. 24^v. Alți monahi cu rudele lor.

f. 25. За упокоен братиѣи свѣтлыѣ обители Намѣсткѣи (Pentru odihna fraților sfintului locaș al Neamțului). Începe cu mitropoliții (primul, Gavril), arhiepiscopii (primul, Grigore).

f. 25^v. Episcopi (începe cu Amfilohie), stareți (începe cu Paisie).
Ксечестнаго отца нашего (Prea cinstitul părintele nostru).

f. 26—27 și 30^v. Ieroshimonahii.

f. 27^v—28. Albe.

f. 29^v—30. Albe.

f. 31. Albă.

f. 31^v. Ierodiaconii.

f. 32. Albă.

f. 32^v—36. Shimonahii.

f. 36^v—38^v. Albe.

f. 39—45. Monahii.

f. 45^v—54^v. Albe.

f. 55. Паісія старца родителѣи : іереа Іоанна и монахинѣи Іуліанѣи (Părinții starețului Paisie : Preotul Ioan și monahia Iuliana).

f. 55^v—57^v. Послушникѣи мирскихъ (Poslušnicii mireni).

f. 58—63^v. Albe.

Scris de mai multe mîini, o serie de nume adăoingîndu-se în cursul vremilor în pomelnic. Pe două coloane, 20 rînduri pe coloană. Semiuncială. Legătură veche în carton. Scris în Moldova (mănăstirea Neamț). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Neamț (Biblioteca lui Paisie Velicikovski).

169.

1791 (f. 1). Hîrtie. 85 f. 20,5 × 17 cm.

Iașimirski nr. 18 p. 556. (Din Biblioteca starețului Paisie Velicikovski).

f. 1. Врачебная наставленія о любострастныхъ болѣзняхъ кои приключаются отъ разныхъ частяхъ чедовѣческаго тела, сочищенныя славнымъ

врачемъ I. I. Пленкомъ съ латынскаго на русскіи языкъ предложилъ Несторъ Максимовичъ Амбодикъ, надворный совѣтникъ медицины докторъ и профессоръ повивальнаго искусства подъ вѣдѣніемъ государственной медицинской коллегіи. Во градѣ с.-Петра. Печатано при император. акад. наукъ 1790 года, а съ оной списано в Молдавіи въ столичномъ городѣ Ясахъ 1791 года.

(Sfaturi medicale despre bolile venerice care se încuibăază în diferite părți ale corpului omenesc, scrise de vestitul medic I. I. Plenco, traduse din limba latină în rusește de Nestor Maximovici Ambodic, consilier aulic, doctor în medicină și profesor de arta moșitului al colegiului imperial de medicină. În orașul Sf. Petru. Tipărite la Academia imperială de științe în anul 1790, iar după aceasta transcrise în Moldova în orașul de scaun, Iași, în anul 1791).

f. 2—3. Предисловіе от сочинителя (Precuvîntarea autorului).

f. 3^v—5^v. Оглавление (Tabla de materii).

f. 6—84^v. Textul. O parte din rețete în limba latină.

f. 85. Albă.

f. 85^v. O rețetă.

26 rinduri pe pagină. Cursivă. Legătură în carton. Scris în Moldova, la Iași. Rusește. De la mănăstirea Neamț (Biblioteca lui Paisie Velicikovski).

170.

1643 (f. 127^v). Hirtie. 169 f. 21 × 15 cm.

Iațimirski f. 853—854 (nr. 2 al mănăstirii Secul).

<Liturghier>

f. 1—1^v. Albe.

f. 2—3^v. Începutul Evangheliei de la Ioan, în românește (sec. XVIII, adaos pe paginile ce fuseseră lăsate albe).

f. 4—5^v. Albe.

f. 6—12. **УСТАВ БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА ВЪ НИЖЕ И ДІАКОНСТВА** (Rînduiala slujbei dumnezeiești în care și slujba diaconului).

f. 12^v—13. Albe.

f. 13^v. Miniatură: sf. Ioan Gură de Aur.

f. 14—54^v. **БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА НИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІОАН ЗЛАТОУСТАГО** (Slujba dumnezeiască a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 55—56. Albe.

f. 56^v. Miniatură: sf. Vasile cel Mare.

f. 57—93^v. **БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА НИЖЕ ВЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА БЕЛІКАГО** (Slujba dumnezeiască a celui între sfinți, părintelui nostru Vasilie cel Mare).

f. 94—96. Albe.

f. 96^v. Miniatură: sf. Grigore Dialogul.

f. 97—118. БОЖЕСТВЕНАА СЛЪЖБА ПРѢЖДЕ СВѢЩЕННАА (Dumnezeiască slujbă, celor mai înainte sfințite).

f. 118^v. Albă.

f. 119—127. СИЦЕ ГЛАГОЛЕТ ІЕРЕН УТПОУСТ НА КЪЖДО ДЪНЬ ВСЕГО ЛѢТ (Așa spune preotul otpustul în fiecare zi peste tot anul).

f. 127^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

f. 128—129^v. ЧИНЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ СВѢЩЕНОСЦА И ДЕПОТАТА (Rînduiala la așezarea celui ce poartă luminările și depotat).

f. 129^v—130. ЧИНЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ЧЪТЦА И ПѢВЦА (Rînduiala la așezarea citețului și cîntărețului).

f. 130^v—131^v. ЧИНЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ИПОДІАКОНА (Rînduiala la așezarea ipodiaconului).

f. 132—139^v. ЧИНЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ДІАКОНА (Rînduiala la așezarea diaconului).

f. 136—139^v. ЧИНЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ СВѢЩЕННИКА СИРѢЧ ПОПА (Rînduiala la așezarea preotului sau a popei).

f. 140—146. ЧИНЪ БЫВАЕМЫИ НА ПОСТАВЛЕНІЕ ЕПИСКОПА ИЛИ МИТРОПОЛИТА ИЛИ ПАТРИАРХА (Rînduiala la așezarea episcopului sau a mitropolitului sau a patriarhului).

f. 147—151. МОЛИТВА ЕГДА ПОСТАВЯТ МИТРОПОЛИТА И ВЪХОДИТЬ ПРѢЖДЕ ВЪ ГРАД И ЧЪТЕТ МОЛИТВѢ ПРѢД ГРАДОМ (Rugăciunea cînd se așează mitropolitul și iese întîia oară în cetate și citește rugăciunea înaintea cetății).

f. 151^v—158^v. МОЛИТВА ЮЖЕ ГЛАГОЛЕТ АРХІЕРЕН ИЛИ ДУХОВНИКЪ ПРОЩЕНІЯ ЗА ГРѢХЫ ВЪЛНЫЯ И НЕВЪЛНЫЯ И ЗА ВЪСѢКЪХЪ КЛѢТВЪ И ЗАКЛИНАНІЕ И ВСѢКЪХЪ ГРѢХЪ (Rugăciunea pe care o spune arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea păcatelor cu voie sau fără voie și pentru toate blestemele și afuriseniile și toate păcatele).

153^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

159—169^v. Albe.

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 127^v. ИЗВОЛЕНІЕМЪ ОУТЦА И СЪ ПОСПѢШЕНІЕМЪ СЫНА И СЪВЪРШЕНІЕМЪ СВАТАГО ДУХА, НАПИСА СЯ СІА СВАТАА И БОЖЕСТВЕНАА ЛУТСРГІЕ ПОВЕЛѢНІЕМЪ И ОУСРЪДІЕМЪ И ДАДЕНІЕМЪ ПАНА ѲЕОДОРА ІАНОВИЧА ВЕЛИКАГО ЛУГОФѢТА И ДАРОВАЛ Я ПРѢКСВѢЩЕНОМУ СВОЕМОУ ДУХОВНОМУ УТЦОУ КИРЪ КАРЛААМОУ АРХІЕПИСКОПУ И МИТРОПОЛИТУ СѢУЧАВ-СКОМУ И ВЪСЕНЪ ЗЕМЛИ МѢЛЛАДСКОИ, ВЪ ДЪНИ БЛАГОУСЪТІВНАГО И ХРИСТОУБЕННАГО ГОСПОДИНА НАШЕГО ІУ КАСНАІЕ ВОЕВОДА ВЪ ЛѢТЪ × ЗРНА МѢСЦА МАИ КѢ.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh, s-a scris această sfință și dumnezeiască liturghie din porunca și cu strădania și darea panului Theodor Ianovici, mare logofăt, și a dăruit-o preasfinți-

tului său părinte duhovnicesc, părintelui chir Varlaam, arhiepiscop și mitropolit de Suceava și a toată țara Moldovei, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnul nostru, Io Vasilie voevod, în anul 7151 (1643) luna mai 25)

f. 158^v. Написа сѧ сѧ лѣтѣсрѣга рѣкожъ многѣ грѣшнаго раба Божѣя Иванка въ епископѣи Радѣвскѣи при епископѣ кир Анастасіе ѡт Молдавица.

(S-a scris această liturghie cu mîna mult păcătosului, robul lui Dumnezeu, Ivanco, în episcopia de Rădăuți, sub episcopul chir Anastasie de Moldavița).

Alte însemnări

f. 14^v—15. Această sfîntă liturghie este a sfintei mănăstiri Secului (sfîrșitul secolului al XVIII-lea).

Inițiale și titluri cu aur și alte culori. Inițiale ornate și ornamente numeroase în mai multe culori. Miniaturi la f. 6, 13^v, 14, 56^v, 57, 96^v, 97, 119, 128. 14 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în catifea și lemn, cu aplicații metalice. Seris în Moldova, la episcopia de Rădăuți. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la mănăstirea Secul.

171.

Sec. XV. Hirtie. 325 f. 28 × 20 cm.; f. 303—321 smulse se păstrează numai mici fragmente. Asemenea, foi smulse după f. 11.

Iațimirski nr. 1. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVI, dar scrisul și filigrana sint mai vechi).

1. <Din cărțile Vechiului Testament>

f. 1—44. Книга тетровасиліѡ, еже ест четверо царствѣвникъ, ца(р)ство прѣвое (Cartea tetro-vasilio, care este a celor patru Regi. Prima împărăție).

2. f. 44—44^v. Adaos în sec. XVII, un apocrif intitulat : Како ѡсѣди Марѣа Пилата прѣд царем Кесарем (Cuvînt cum a învinuit Marta pe Pilat înaintea împăratului Cesar) înc. По възнесеніе Господа нашего Исуса Христа къставше Маріа и иде въ Римъ къ царю Якоуѣстоу Кесарю (După înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos, s-a sculat Maria și s-a dus la Roma la împăratul August Cesar).

3. <Din cărțile Vechiului Testament> f. 45—297^v.

f. 45—88^v. Царство вторѣ (A doua împărăție).

f. 88^v—141^v. Царство третіе (A treia împărăție).

f. 142—187^v. Царство четвъртоѣ (A patra împărăție).

f. 155. Albă.

f. 188—217^v. Словеса приточна Соломонѣ сына Давида (Cuvintele în pilde ale lui Solomon, fiul lui David).

f. 217^v—222. Пѣнии пѣніа Соломонѣ сына Давидова (Cîntarea cîntărilor lui Solomon, fiul lui David).

f. 222—266^v. Прѣмѣдрост Ісѹсова сына Сирахова (Înțelepciunea lui Iisus, fiul lui Sirah).

f. 266^v—269^v. Снѣ полихронъ глаголетъ прѣдъ глагола въ Іѡвѣ (Astfel se spune polihronul, înainte de a spune cartea lui Iov).

f. 270—297^v. Іѡвѣ, сказаніемъ книгъ Іѡвѣвѣ (Iov, spunerea cărții lui Iov).

4. f. 298—302^v. Видѣніе Ісаѣ пророка еже видѣ въ Христѣ. (*Vedenia lui Isaia proorocul, pe care a văzut-o despre Hristos*). Апокрif. inc. Къ двѣ-надесяте лѣто царствоуѣщюу Езекин.

Sfârșitul lipsește, foile 303—321 smulse.

5. f. 322—325^v. <Fragment dintr-o scriere apocrifă despre patimile Mîntuitorului>, inc. ѿ сребръникы въ архіерен и въ старецъ.

Însemnări

f. 3—7. Pe marginea de jos a paginilor : Сіа книга глаголемаа Четверо-царственик кѹниѣ аз раб владикы Христа моего много грѣшныи Димитріе быв питар и даѣ въ Црквѣ Бѣлыи идеже ест Храма чьское рождество свѣтаго Іѡана Предитча и крѣстителѣ въ Іѣскомъ трѣса, въ задѣшіе родитѣ(ле) моиѣ и въскѣмъ спшиѣ и за вѣщѣніе грѣховъ моихъ. Яще же кто еи продастъ или инако стѣнтъ въ кѣ свѣтаа црквѣ, да естъ непращенъ въ Бога и свѣтаго Іѡанна. Яще анже възмѣетъ поученіа раді, а ѡнъ пакы безъ благословеніа іерѣвѣ да не възмѣетъ и пакы да дастъ въ рѣки его, тако да блаѣословитъ его Господѣ и да вѣкріетъ емѣ въскѣ прѣмѣдростъ Дѣха Свѣтаго писанное въ книжѣ сѣа, ѡминъ, ѡминъ, ѡминъ. Писѹ рѣкомъ можѣ въ лѣтѣ хъ зрѣді фѣвѣ і дѣни свѣты мѣчѣ-ника Хараламбіа.

(Această carte numită Patru împărați, am cumpărat-o eu, robul stăpînului meu Hristos, mult păcătosul Dimitrie fost pitar și am dat-o Bisericii Albe, unde este hramul cinstitei nașteri a sfintului Ioan Înainte mergătorul și Botezătorul în tîrgul Iași, pentru pomenirea părinților mei și a tuturor adormiților mei și pentru iertarea păcatelor mele. Dacă cineva o va vinde sau o va ascunde altfel de la sfînta biserică, să fie neiertat de Dumnezeu și de sfîntul Ioan. Dacă însă cineva o va lua pentru învățătură, să n-o ia fără binecuvîntarea preotului și iar să o dea în mîinile lui ; <atunci> să-l binecuvînteze Domnul și să-i descopere toată înțelepciunea Sfîntului Duh scrisă în această carte, amin, amin, amin. Am scris cu mîna mea, în anul 7114 (1606) februarie 10 zile, la sfîntul mucenic Haralambie).

Adaus dedesubi (f. 5^v—6^v) de același : Пакы аз самъ Дѣмитрѣ видѣще мѣтѣжъ свѣтыѣ црквѣмъ еже въ Іасѣ въ зѣлочѣченіи еже въ враговъ земскыѣ и запѣстѣжѣ црквѣмъ Божіѣмъ, тѣмъже помнисиѣ да не погинеѣтъ, нѣ даѣ еи въ монастирѣ Бистрици, Храма сѣпеніе прѣсвѣтѣи Богородици, за дѣшіе полѣзъ и спасеніе ѣкоже и прѣжде писаномъ, ѡминъ, въ лѣтѣ хъ зрѣсі, дѣк. кѣ.

(Tot eu, singur Dumitru, văzînd neorînduiala sfîntelor biserici celor din Iași din pricina relelor întîmplări care vin de la dușmanii țării și au

pustiit bisericile lui Dumnezeu, de aceea m-am gîndit să nu piară, ci am dat-o la mănăstirea Bistrița, hramul adormirii prea sfintei Născătoare de Dumnezeu pentru folosul sufletesc și mîntuire, cum am scris și mai înainte, amin. În anul 7116 (1607), decembrie 29.

f. 22. ЗДЕ ЧИТЕТ ПОП МАНКЪ УТ ДЪНАЦИ МНОГО ЦА ПОКРЕТ (Aici a citit popa Manea din Dănești multe din aceste povestiri). (Sec. XVII).

f. 187^v. Съ четворо царственник кспил раб Божий Димитріе житничар сынъ Хилпп Тѣдоранович и дал его къ Бѣламъ цркъвѣ съ Іаскон трѣгъ, иде же ест Храмъ чѣстное рождѣство свѣтлаго и славнаго пророка и Предвѣстника и Кръстителя Іоанна къ за дѣшею себѣ и родителю его и кто себѣ възметъ его ут цркъвѣ и не дастъ паки къ цркъвѣ и бѣдетъ пагуба свѣтѣмъ цркъвѣмъ, онъ да дастъ утекатъ прѣдъ страшнаго и нелицемѣрнаго съдище Христовѣмъ. Амин.

(Acest „Patru împărați” l-a cumpărat robul lui Dumnezeu, Dimitrie jitnicer, fiul lui Filip Tudoranovici și l-a dat la Biserica Albă în târgul Iași, unde este hramul cinstitei nașteri a sfîntului și slăvitului proroc și înainte mergător și Botezător Ioan, pentru pomenirea sa și a părinților lui. Și cine o va lua dela biserică și nu o va da iarăși la biserică și va fi paguba sfintei biserici, el să dea răspuns înaintea cumplinei și nefățarnicej judecăți a lui Hristos. Amin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 45, 188. Filigrane: cap de bou cu cruce între coarne și șarpe, cerc cu două flori stilizate. Scris de două mîini (I, f. 1—186^v, II, f. 187—325^v). 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

172.

Sec. XVI—XVII. Hirtie. 215 f. 19 × 15 cm. Foi rupte, completate ulterioar. Iașimirski nr. 2. (Muzeul de antichități). (O datează din sec. XVI).

<Psaltire>

f. 1—2. Foi albe cu însemnări. Titlul pe f. 2^v (scriere mai nouă decît restul manuscrisului): Давида пророка катхисма ѿ. Псаломъ Давидѣ цара, ꙗко ѿ (A lui David proorocul cathisma 1 a Psalmilor lui David împăratul, cîntul 1).

f. 159—165. Completată de altă mînă, mai noi.

f. 164^v. Albă.

Psalm 151 pînă la f. 187^v.

f. 187^v—206^v. Cîntările scriptuare care urmează după Psalmi, înc. Иже съ Моисеѣмъ къ исхвѣдъ (Cîntarea lui Moisi, la ieșire).

f. 206^v—208^v. Тропаръ сѣ поемъ къ сѣботѣ по непорочноѣ (Acest tropar îl cîntăm sîmbătă după „neprihănite”).

f. 208^v—209^v. Сѣн тропари въскрѣсши пѣетъ сѣмъ къ недеѣмъ по непорочноѣ (Acele tropare ale învierii se cîntă duminica după „neprihănite”).

f. 209^v—215. Тропари Вѣскрѣсши и Богородични (Tropare ale Învierii și ale născătoarei de Dumnezeu).

f. 215^v. Albă cu însemnări.

Însemnări.

Pe coperta din față partea interioară : Aiastă Psaltire să să știe că iaste a moșului Iorest și o au dat de o-m legat în bani 80, ghenarie 20 dni, leat 7207 (1699).

Eu Nicula fiind întru sfînta și marea mănăstire ot Urezi, fiind egumen Ioan. (Sec. XVIII).

Pe f. 1. † Această Psaltire să s<ă> știe că iaste a moșului și o au dat de o am legat eu, Mateiu gramaticul în bani 80, ghen<arie> 20 dni, leat 7207 (1699).

f. 159^v. Pe foaia completată : această foae Пис аз Матѣи многогрѣшникъ. гѣн. ѿ днѣ лѣтъ × 333 (Am scris eu Matei mult păcătosul, ianuarie, 12 zile, anul 7207 (1699)).

f. 215^v. Să se știe de cînd s-au legat această carte în dzilele lui Racoți Ghiorghie craiu cel tînăr ¹⁾ вѣ леат 7151 (1643) въ рождѣствѣ Христова × 4444, аз писахъ Соломонъ (de la nașterea lui Hristos 1643, eu am scris Solomon). <Să> să știe de cîndu am luat această carte de protu-<popa> din Capăcelu dereptu 4 f<lorini> și să să știe de această c<arte> dată din... (restul nu s-a mai scris) (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară :

Să să știe această Psaltire a cui este, a moșului Iorest ot Ruscă și i-a o legat-o dascalul Matei gramaticul în bani 80 ; și am scris eu Stanciu copilul въ томъ (de acolo) leat 7207 (1699).

Să să știe această Psaltire a cui este, a moșului Iorest.

Titluri și inițiale cu roșu. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială (unele completări cu cursive). Legătură modernă în pinză (s-a păstrat coperta din față a legăturii vechi cu icoana răstignirii). Scris în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități

173.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 201 f. 19 × 13 cm. Uzat, șters și rupt. Iațimirski nr. 3 (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire>.

f. 1. Fusesse lipită de copertă. Cuprinde un fragment liturgic (sec. XV) din alt manuscris.

f. 2—172^v. Titlul : Давида пророка и царѣ пѣснь (Ale lui David prooroc și împărat, cîntări).

¹⁾ Gheorghe Racoți, principele Ardealului 1630—1648.

f. 172^v—189. Cîntările scriptuare, care urmează după Psalmi, înc. *Иѣсѣ Моисеова въ исходѣ* (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

f. 189—189^v. *Молтва кьнчавши Ѳалтврѣ* (Rugăciunea la terminarea Psaltirei).

2. f. 189^v—194^v. *Тѣже молтва за вѣскѣ Христѣанѣ* (*De asemenea rugăciunea pentru toți creștinii*).

3. f. 195—200^v. *Параклис прѣсвѣтѣи владичици нашеи Богородици* (*Paracelisul preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*).

4. f. 201—201^v. Fragment din Triod slav, sec. XVI.

Însemnări

f. 1^v. Scris pe dos, foarte șters: *Барнѣвски Могилѣ воевода, Божію милостію господарѣ земли... слугимъ нашимъ* (Barnoschi Moghilă¹⁾ voevod din mila lui Dumnezeu domnul țării... slugilor noastre...²)).

f. 201. Să să știe că am dat doi florinți și 6 costande.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu și albastru la f. 2, 83, 172^v. Filigran: mistreț. 16 rînduri pe pagină. Smiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

174.

Sec. XVI. Hîrtie. 321 f. Numerotația veche 1—322, socotindu-se și foaia liminară. 29 × 21 cm.

Iațimirski nr. 4. (Muzeul de antichități).

1. <*Psaltire*>

f. 1—24. *Чинъ како длѣженъ естъ пѣти Ѳалтврѣ* (Rînduiala după care trebuie cîntată Psaltirea).

f. 3—248. *Давида пророка и царѣ. Иѣсѣ* (David proroc și împărat. Cîntări).

f. 129^v. Albă.

f. 248^v. Albă.

f. 249—269^v. Cîntările scripturare ce urmează după Psalmi.

2. <*Acatistul Maicii Domnului*>.

f. 270—298^v. *Въ пѣтокъ ѣ неделѣ поста, вечеръ, бываеѣ служба Ѳкаѳистѣу прѣсвѣтѣи Богородицѣ* (vineri în a 5-a săptămînă a postului, seara se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

3. f. 299—309. *Чстнынъ параклис прѣсвѣтѣи владичици нашеи Богородици* (*Cînstitul paracelis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*).

¹) Miron Barnovschi, domnul Moldovei (1626—1629).

²) Rupt.

4. f. 309—319 Слѣжба къ Господѣшъ Иисусъ Христѣ (Služba către Domnul nostru Iisus Hristos).

f. 319^v—321^v. Albe.

f. 320^v. <Începutul Psalmului I>.

Însemnări.

f. 285 : Grigoraș Simis logo <fă>t писанъ (am scris). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 1, 3, 130. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială mare. Legătură veche, artistică, în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticuități.

175.

1627. (f. 189^v). Hîrtie. 193 f. Numerotația veche : 1—190. 27,5 × 19,5 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 5. (Muzeul de anticuități).

1. <Psaltire>

Începutul lipsește. Începe cu Psalmul 2. inc. Пѣс на Господи и на Христа его.

f. 8—8^v. Adaose cu cursive din Psalmul 9 în locul unei pagini ce lipsește (sfîrșitul sec. XVII).

f. 172—187^v. Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi.

f. 187^v—188. Пророчество Захаріа отца Предтечева (Prorocirea lui Zaharia, tatăl Înainte mergătorului).

f. 189^v—191. (Încadrat). Însemnarea scriitorului.

f. 192^v—193^v. Albe cu încercări de condei și însemnări.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 188^v—191 : Изволеніемъ ѿтца и съ поспѣшеніемъ Сына и съвршеніемъ Свѣтаго Дѣла въсвидѣоу и прѣлагомъ Богоу слава и величію и въ бесконечни вѣкъ. Аминъ. Въ грѣшніи и меншіи въ инѣцѣхъ недостойніи Христоу рабъ, монахъ Мардаріе, съписахъ сіѣ Псалтирь въ земли Оугровѣхъ въ монастыри зовомѣмъ Бистрица прилежироу въ подкрыліи горы глаголемыѣ Папоуша, идеже естъ потроуждєніе и ктитори Баниа съ благословеніемъ и повелѣніемъ отца нашего игоумена іеромонаха киръ Іваніа въ свѣтѣмъ же монастыроу бывшоу црковномоу Хранителю и парамонарѣ великомѣ епископу киръ Мнѣхилъ іеромонахъ тогожде монастыра имже бѣди вѣчнаа памѣт.

Бѣ дѣни благочестиваго и Христолюбиваго господина Іоу Ілѣѣандръ воеводы сынъ Радѣула воеводы и архієпископъ киръ Ѡеѡфилъ тогда прѣстѣлствоващоу Ревничскыи епархіи.

Троудниже сѧ о сѣмь мѣшии и послѣдни иже тѣчїю имѧ иночское имѣхъ
дѣлаже ни мало лѣнивыи и оубогии въ добродѣтелехъ тѣшавиыже и богаты въ
грѣсехъ рабы рабѣмъ Христовѣмъ, емоуже званїе ест въ начало оубо къ прѣво-
моу чотырндесѧтоу обрѣтает сѧ срѣднее же его и прѣвое съвѣкоуплѣет сѧ съ
четвертьтым и на конци окръсть десѧтаго сто и петое обдръжещее въ лѣто
× эрас, кржг сѧнцоу кд, лоуны аі, ѳемеліе д, идикто аі, и поставихомъ къ
прѣдреченнымъ монастырь Бистрица въ свѣтѣмъ цркъвѣ Храма оуспенїа прѣ-
свѣтѣмъ владичицѣ нашѣ Богородицѣ и присно дѣвы Марїѣ идеже лежетъ мощи
свѣтаго прѣподобнаго отца нашего Григорїа Декаполита, въ молеж и похвалы
прѣсвѣтѣмъ владичицѣ нашѣ Богородицѣ и въ славѣ и чѣсть иже из неж
рождашомоу сѧ истинномуу Господоу Богоу и Спасоу нашему Ісѣс Христоу.
Тѣмже кѡлѣнѣ прѣклонѣ мола сѧ и мило сѧ дѣж молимъ же въсѣхъ о Христѣ
ѡтца и братїа наша, юныи и съвѣзрѣстныи и старыи чѣтѣше или пишѣцѣ,
исправлѣите, насъ же оусердно на сїе дѣло потѣщавшїхъ сѧ любве ради Хри-
стовы благословлѣите, да ѡбон славѣше Ѡтца из негоже всѣ, Сына имже
въсѣ, дѡхѧ свѣтаго о немже въсѣ, Тронцѣ єдиносѡщїиѣмъ и нераздѣлимѣмъ зде
оуличимъ сѣмїренїе и милость, тамо же сежъ свѣтомъ озримъ сѧ и благодѣтїю
и вѣчныхъ благъ насладимъ сѧ съ въсѣми свѣтѣми иже ѡт вѣка Богоу оугожд-
шими въ непрѣходимѣмъ вѣкѣ. Ѳмин. Тѣмже, оубо ѡтци и братїе възлюблен-
наа молимъ сѧ вашемуу боголюбію, аще бѣдетъ нѣгде погрѣшено несѣврѣшенїемъ
оума моего или кїною извода или машело положенїе не бѣдетъ оугодно вашѣмъ
любви, аще и поносите въ правдѣ моеи хоудости, обаче не проклѣните, нжъ бла-
гословите, поминаѣще іако ничто же въ чьловѣчѣхъ сѣврѣшенное имѧт, не писа-
емъ дѡхъ свѣтѣмъ ни аггелѣмъ, нжъ чьловѣкѣмъ стрѣстѣнь и грѣшенъ и рѣка брѣнна
и тѣшина и дѡхъ оунылыи и окаяныи.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, Dumnezeu atotvăzător și preabun, slavă și mărire și în vecii cei fără sfârșit. Amin.

În zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domn Io Alexandru voevod, fiul lui Radul voevod ¹⁾ și arhiepiscop <fiind> chir Theofil care atunci stetea în fruntea eparhiei Râmnicului.

S-a trudit la aceasta mai micul și cel mai de pe urmă, cel ce numai numele îl are de călugăr, lucrînd mult, leneș și sărac în fapte bune, grăbit și bogat în păcate, robul robilor lui Hristos, iar numele lui este : la început așadar a patruzecea <cifră> se află lîngă cea dintîi ²⁾, apoi la mijloc se află o sută și cea dintîi, se adună a patra ³⁾, iar la sfîrșit o sută și cea dintîi, îmbrățișînd pe a zecea ⁴⁾, în anul 7136 <1627> ⁵⁾, crugul soarelui 24, al luni 11, temelia 1, indiction 11 și am depus-o în mai înainte zisa mănăstire Bistrița în sfînta biserică, cu hramul adormirii preasfîntei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria, unde zac moaștele sfîntului, preacuviosului părintelui nostru Grigore Decapolitul, pentru rugăciunea și lauda preasfîntei noastre Născătoare de Dumnezeu și în slava și cîntea celui născut dintr-însa adevăratul Domn Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Deci, plecînd genuchii, rugîndu-mă și cerînd mila, ne rugăm de toți cei întru Hristos părinții și frații noștri, tineri și maturi și bătrîni, care citesc sau scriu ; îndreptați și pe noi cel ce din inimă am sîrguit la această muncă, pentru dragostea lui Hristos, binecuvîntați-mă, pentru ca împreună să slăvim pe Tatăl din care sînt toate, pe Fiul prin care sînt toate, Treime de o ființă și nedespărțită, ca să dobîndim aici împăcare și milă, iar acolo să strălucim prin această lumină și prin har și să ne îndulcim de bunătățile cele veșnice împreună cu toți sfinții, care din veci au plăcut lui Dumnezeu, în veacurile nesfîrșite. Amin.

De aceea deci, părinți și frați iubiți, mă rog de iubirea voastră de Dumnezeu, dacă va fi ceva greșit din cauza minții mele nedesăvîrșite sau din vina izvodului, sau așezarea materiei nu va fi plăcută dragostei voastre, dacă chiar dojeniți cu dreptate pe micimea noastră, însă nu blestemați, ci binecuvîntați, amintindu-vă că nimeni între oameni nu are desăvîrșirea, căci nu a scris Duhul Sfînt, nici înger, ci un om cu patimi și păcătos și mină de lut și pieritoare și duh sărac sau nenorocit.

Rugați pe stăpînul Hristos, ca pentru rugăciunile voastre sfînte și eu, nevrednicul, să mă învrednicesc împreună cu voi să stau la dreapta dreptului judecător la cumplita judecată și să aud acel bun glas : Veniți binecuvîntații părintelui meu, să moșteniți împărăția gătită vouă de la facerea lumii, care să ne fie dat nouă tuturor a dobîndi prin bunătatea

¹⁾ Alexandru Coconul, 1623—1627.

²⁾ adică Ma.,

³⁾ rda,

⁴⁾ rie = Mardarie.

⁵⁾ Data este din lunile sept.—oct. ale anului de la Facere, căci după aceea nu mai domnea Alexandru Coconul.

și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh să-i fie slavă și stăpînirea și cinstea și închinarea în vecii vecilor Amin. Și s-a sfîrșit în luna septembrie 28 zile).

f. 191. Scris-am eu dascalul Danciu. (Sec. XVIII).

f. 192. † Să se știe de cînd am venit eu Costandin ot Arnota la Bistrița av<gust > 14 dni, 7219 (1711).

f. 192^v. Această Psaltire este a Bistriței meseața iunie, leat 7220 de la naștere leat 1712; eu Onufreu ierodiacon ot Bistrița.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate în mai multe culori, cu vultur și coroană. Ornamente în mai multe culori la f. 87, 172. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Romînească la mănăstirea Bistrița de Mardarie monah. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

176.

1503 (f. 270). Hîrtie. 270 f. (Numerotația veche 1—268). 28 × 19 cm. Șters de apă, în special cerneala roșie.

Iațimîrski nr. 6. (Muzeul de anticități).

<Evangheliar>

f. 1. **Ѣже ут Іоанна свѣтосѣ Евангеліа въ свѣтѣю и великоѣю неделію Пасхы** (A lui Ioan sfînta Evanghelie la sfînta și marea duminică a Paștilor).

f. 1—188^v. Urmează textele evanghelice ce se citesc în biserici la sărbătorile mobile în legătură cu Paștile și apoi ale duminicilor de peste an.

f. 188^v. **Сказъ гласовомъ Евангеліамъ Ѣскръснымъ, Апостолоу, Евангелію** (Lista glasurilor Evangheliilor Învierii, Apostolului, Evangheliei).

f. 189—267. **Съборникъ въ немъ сказъсѣ(тъ) главы коемуждо** (Sinaxar în care se spun capitolele fiecărei <Evanghelii>). Restul titlului șters de apă.

Începe cu luna septembrie pînă în august. Se indică pasajele din Evanghelii, care se citesc la sărbătorile din fiecare lună.

f. 267—270. **Евангеліа различна на всѣхъ потрѣбъ** (Evanghelii diferite, pentru orice nevoie).

Urmează indicații privind evangheliile și tipicul bisericesc.

f. 270^v. Albă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 270. **Благоволеніемъ Отца и поспѣшеніемъ Сына и съдѣиствіемъ Свѣтаго ДСХа, исписа се сіа книга въ мо(на)стыри Рылсцѣи въ Храмѣ пркї одобнаго отца нашего Іо(ан)на Рылскаго, повелѣніемъ отца нашего иг҃мена іермв(на)Х Ѳеавктіста в лѣтѣ, ѡ и ѡ, кроугъ слѣнцѣ ѡ, л҃сны Ѳі, Ѳемеліе ѡ и диктіон ѡ, писа таха мвнѡхъ Спїрідон потрѣженіемъ же множае братъ нашего іермв(на)Х Ѳнастасїа, Богъ да спасетъ писевшихъ и помнѡшетъ чѣтоуциихъ. Ѳминъ.**

БѢ ТОЖЕ ЛѢТЪ ПРѢСТАВИ СЯ УТѢЦЬ НАШЪ ИГ҃МЕНЬ ІЕРМѢНЬ (на)Х Ѡсѣктість,
мѣсѣца маіа І, на свѣтаго апостола Сѣмѡна Зѣлота, емоу же Христос на брак
приде и водаѣ въ вино прѣложи.

(Cu binecuvîntarea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu făptuirea
Sfintului Duh, s-a scris această carte în mănăstirea Rilo, în hramul prea-
cuviosului părintelui nostru Io<n> de Rilo, cu porunca părintelui nostru,
egumenul ieromonah Theoctist în anul 7011 <1503>, crugul soarelui 11,
al lunei 19, temelia 4, indictionul 6. A scris așa zisul monah Spiridon și
cu trudă multă a fratelui nostru ieromonahul Anastasie. Dumnezeu să
mîntuiască pe cei ce au scris și să miluiască pe cei ce citesc. Amin.

În același an a răposat părintele nostru igumenul ieromonah
Theoctist, luna mai 10, la sfîntul apostol Simon Zilot, la nunta căruia
a venit Hristos și a transformat apa în vin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 1. Filigran : mînușe cu stea în virful
unui deget. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Bulgaria,
la mănăstirea Rilo, de Spiridon monah. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul
de antichități.

177.

Sec XVI (început). Pergament. 130 f. 34 × 25 cm. Lipsesc începutul, sfîrșitul și foi
după p. 1^v și 63^v. Foile tăiate în colțul din dreapta, jos.

Iațimirski nr. 8 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV).

<Tetravanghel>

Începutul lipsește.

f. 1—1^v. Evanghelistar (sfîrșitul lipsește).

f. 2—10^v. <Evanghelia lui Matei>. Începutul lipsește; începe cu
cap. 108. Cap. XXVI, v. 33, inc. . . се о тебѣ азъ николиже забланию
се рече.

f. 11—12. Главѣ Ѡвѣнгеліа еже въ Марка (Capetele Evangheliei de
la Marcu).

f. 12—13. Прѣдословіе еже въ Марка свѣтаго Ѡвѣнгеліа (Predoslovie
sfintei Evanghelii de la Marcu) <De Theofilact al Bulgariei>.

f. 13^v. Albă.

f. 14—60. Еже въ Марка свѣтаго Благоуѣствованіе (Sfînta Evanghelie
de la Marcu).

f. 60^v—62. Еже въ Луку свѣтаго Ѡвѣнгеліа главѣ (Capetele sfintei
Evanghelii de la Luca).

f. 62^v—63. Прѣдословіе еже въ Луку свѣтаго Ѡвѣнгеліе (Predoslovie
sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 63^v. Albă.

Urmează o lacună.

f. 64—130^v. <Evangelhia de la Luca>. Începutul lipsește. Începe cu mijlocul cap 2 și merge pînă la mijlocul cap. 103.

Sfîrșitul lipsește, precum și întreaga Evanghelie a lui Ioan.

Titluri și inițiale cu roșu, albastru sau aur. Inițiale ornate. Ornamente artistice în culori la f. 14, 60^v. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și pînă. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

178.

Sec. XVI. Hîrtie. 361 f. 21 × 16 cm. În numerotație s-au omis : o foaie între f. 197 și 198 și o foaie între f. 334 și 335.

Iațimirski nr. 13. (Muzeul de antichități).

<Tetravangel>

f. 1—4. Начнем ТретоЕВАНГЕЛІЕ (Începem Tetravangelul).

f. 4^v. Albă.

f. 5—7. ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 7—11. Θεωφιλакта архієпископа Охридскаго, прѣдисловіє еже ут МАТΘΕΑ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 11^v. Albă.

f. 12—107^v. ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 107^v—108^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 109—110^v. Прѣдисловіє еже ут МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 111—168. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 168—170^v. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 170^v—171. Прѣдисловіє еже ут ЛОУКЫ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelei de la Luca).

f. 171^v—172^v. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 173—267. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 267^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 268—270. Прѣдсловіе еже ѿ Іоанна святаго Евангеліа (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 270^v. Albă.

f. 271—342^v. Еже ѿ Іоанна сватаго Евангеліе (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 343—349^v. Сказаніе прѣемлащѣе въсего лѣто число Евангелско (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliilor pe tot anul). *Cuprinde diferite table pentru folosirea Evangheliilor, pe tot anul, în post, la vecernie și utrenie, precedate de o introducere.*

f. 349^v—357^v. Сѣборникъ съ Богомъ въ тѣмъ мѣсѣцѣмъ (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni).

f. 357^v—358^v. Евангеліа разанчна и въсѣмъ потрѣбъ (Evanghelii diferite pentru orice trebuință).

f. 358^v. Я се, како чѣтетъ съ весъ Тетравангелъ великъа недѣла (Iar aceasta : cum se citește întregul Tetravangel al Săptămînii mari).

f. 359. Оуказъ гласовомъ и Евангеліамъ въскреснымъ и апостолаъ и Евангелію (Arătarea glasurilor și Evangheliilor învierii și a Apostolului și a Evangheliei).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 5, 12, 111, 173, 271. Primele 4 foi adăugate ulterior, scrise de altă mînă. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate artistice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

179.

Sec. XVI. Hîrtie 314 f. 32 × 22 cm. Lipsește începutul. Proastă conservare ; marginile foilor putrezite de umezeală, la unele dintre foi lipsește colțul drept jos, iar de la f. 296, părți din text.

Iațimirski nr. 14. (Muzeul de antichități). (Cu data „mijlocul sec. XVI (anii 1552—1561)”, însă data aceasta lipsește în ms., locul fiind rupt).

<Tetravangel>

f. 1—1^v. <Capitolele Evangheliei de la Matei, care concordă cu celelalte Evanghelii, începînd cu cap. 42 >¹⁾. Începutul lipsește.

f. 1^v—4^v. Θεωφιλαкта архієпископа Охридскаго, прѣдсловіе еже ѿ Матѳеа святаго Евангеліе (Predosloviea lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 5—83^v. Еже ѿ Матѳеа сватаго Евангеліе (Sfinta Evanghelie de la Matei).

¹⁾ Această concordanță se stabilește, mai jos, și pentru celelalte evanghelii.

f. 84—85. **Еже въ Марка свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 85—86^v. **Прѣдисловіе въ Марка свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 87—134^v. **Еже въ Марка свѣтаго Благочестіе** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 135—136^v. **Еже въ Луки свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 138—226. **Еже въ Луки свѣтаго Евангеліе** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 226^v. **Еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 227—229^v. **Прѣдисловіе еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 230—298. **Еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліе** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 298^v—299^v. **Сказаніе прѣемлющее въсего лѣта число Евангелскоє** (Arătare a numărului Evangheliei pe tot anul).

f. 299^v—307^v. **Сказаніе еже на всѣхъ дньхъ должно ест глаголати съ евангеліе неделамъ въсего лѣта** (Arătare a evangheliilor care trebuie spuse în duminicile de peste tot anul).

f. 307^v—312^v. **Съворникъ съ Богомъ ꙗко мѣсѣцемъ** (Sinaxar cu Dumnezeu a celor 12 luni).

f. 312^v—313. **Евангеліа различна на всѣхъ потребахъ** (Diferite evanghelii pentru orice trebuință).

f. 313—313^v. **И се како чѣтетъ съ Тетравангелъ въ велии неделѣ** (Și aceasta cum se citește Tetravanghelul în Săptămîna mare).

f. 313^v—314. **Сказаніе како подобаетъ верѣтати повѣсѣднєвнѣа Евангеліа** (Arătare cum se cuvine să se afle Evanghelia zilnică).

f. 314. **Оуказъ гласующимъ евангеліамъ въскръсшимъ и апостоломъ і Евангеліа** (Arătarea glasurilor evangheliilor învierii și ale Apostolului și ale Evangheliei).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 314^v. **Явраніе ермонахъ исписа сѣ Тетроевангелъ въ лѣто...** (Ieromonahul Avramie a scris acest Tetravanghel în anul...). Restul rupt.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 5, 87, 138, 230. Filigran : stemă. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI (prima jumătate). Hirtie. 236 f. 27 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul, precum și foi după f. 3^v, 14^v; unele foi desprinse și rupte și cu bucăți lipsă. Ultimele trei foi încurcate la legat; după f. 234, urmează f. 236.

Iașimirski nr. 16. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—60. <Evangelhia de la Matei>. Începutul lipsește; lipsesc zaciales 1—4 și începutul zaciaiei 5.

f. 60—60^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 60^v—62. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 62^v. Albă.

f. 63—104^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 104^v—106. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 106. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 107—177^v. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 178. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІВАННА (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 178—180. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 180^v. Albă.

f. 181—233^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 234 și 236. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ БІ МѢСАЦЕМЪ ПОКАЗЪЖЪ ГЛАВЫ КОЕ-МЪЖДО ЕВАНГЕЛІЮ (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni arătând capitolele fiecărei evanghelii); fragmente: septembrie 1—20, ianuarie 14—31 și februarie 1—3.

f. 235—235^v. Diferite evanghelii pentru orice trebuință.

Începutul lipsește.

f. 235^v. Я СЕ КАКО ЧЪТЕТЪ СЪ ТЕТРАЕВАНГЕЛЪ ВЪ ВЕЛИКИ НЕДЕЛИ НА ЧАСЪХЪ, ВЕС ТЕТРАЕВАНГЕЛЪ (Și aceasta cum se citește Tetravanghelul în Săptămîna mare la ceasuri, întreg Tetravanghelul).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 63, 107, 181, 234. Filigrane: cerc cu un desen în trei lobi, ancoră, secure. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Molodva. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 257 f. 22 × 14 cm. Lipsesc începutul, sfârșitul și foi după f. 11^v. La începutul manuscrisului se văd urmele, la cotor, a 16 foi rupte.

Iațimirski nr. 17 (De la Muzeul de anticități).

<Tetravanghel>

f. 1—59. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește : cap. 1—21 și începutul cap. 22.

f. 59—60. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІАМ ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 60—61^v. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 62—108. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ (Sfânta Evanghelie de la Marcu)

f. 108—109^v. ЕЖЕ УТ ЛУКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 110. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 111—184. ОУТ ЛУКЫ СВАТОЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЕ (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 184. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 184—186. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 186^v. Albă.

f. 187—238^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 239. Albă.

f. 240—249^v. Evanghelistar. СКАЗАНІЕ ЕЖЕ НА ВЪСѢКЪ ДЕНЬ ДЛѢЖЕНЪ ЕСТЬ ГЛАГОЛѢТИ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Spunere pe fiecare zi, cum este datorită să se spună sfânta Evanghelie).

f. 249^v—250^v. <Diferite evanghelii pentru orice trebuință>. (Fără titlu).

f. 251. ЕВАНГЕЛІА ВЪСКРЪСНАА И АПОСТОЛЪ (Evangheliile și apostolul învierii.)

f. 252—257^v. Minologhiu. Съ Богомъ съборникъ вѣ-мъ мѣсѣцемъ (Cu Dumnezeu, sinaxar al celor 12 luni). Merge pînă la 11 iulie. Lipsește sfârșitul.

Extrase publicate de Miletic, Дако-Ровѣните в Сборникъ, IX, p. 206.

Titluri și inițiale cu roșu. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

Sec. XVI. Hirtie. 259 f. 27 × 20,5 cm. Lipsesc foi după f. 119 ; foi mutilate la sfîrşitul manuscrisului.

Iaşimirski nr. 18. (Muzeul de antichităţi).

<Tetravanghel>

f. 1—2. **ѢЖЕ УТ МАΘΕΑ ГЛАВЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2—4^v. **ΘΕΟΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡΣΚΑГО, ΠΡΟΪΔΙΟΛΟΓІЕ ЕЖЕ УТ МАТ-ΘΕΑ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 5. Albă.

f. 6—74^v. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТОЕ БЛАГОВѢСТІЕ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 75—76. **ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 76—77. **ΠΡΟΪΔΙΟΛΟΓІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 77^v. Albă.

f. 78—119. **ѢТ МАРКА СВАТОЕ БЛАГОВѢСТІЕ** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 119^v. Albă.

f. 120—189^v. <Evanghelia de la Luca>. (Începutul lipseşte ; lipsesc zacialedle 1—2 şi începutul zacialedle 3).

f. 190. **ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІАМ ЕЖЕ УТ ІΩΑΝΝΑ** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 190^v—192^v. **ΠΡΟΪΔΙΟΛΟΓІЕ ЕЖЕ УТ ІΩΑΝΝΑ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 193—247^v. **ѢЖЕ УТ ІΩΑΝΝΑ СВАТОЕ БЛАГОВѢСТІЕ** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 248—257^v. **СЪБОРНІКЪ СЪ БОГОМЪ КІ МѢСЯЦОМЪ** (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni).

f. 257^v—258^v <Diferite evanghelii pentru orice trebuinţă>.

f. 259. Tipicul glasurilor şi Evangheliilor Învierii la utrenie.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 259^v. **СЛАВА... ВѢКЪ. АМИН** (Slavă... în veci, amin).

Titluri şi iniţiale cu aur, roşu şi albastru. Ornamente în culori la f. 1, 6, 75, 78, 190, 193, 248. (Iaşimirski, Catalog, p. 301, afirmă că ornamentele sînt lucrate mai tîrziu decît manuscrisul şi după modelul celor din manuscisele moscovite din sec. XVI). Filigran : două semilune unite cu o linie. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Ţara Romînească. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. De la Muzeul de antichităţi.

Sec. XVI. Hirtie. 187 f. 28 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul; f. 141—143 legate greșit după f. 145; f. 159—163 legate greșit după f. 182.

Iațimirski nr. 19. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—43^v. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește; lipsesc cap. 1—16, iar din 17 sînt numai 4 rînduri de la sfîrșit.

f. 44—44^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 44^v—45^v. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 46—79. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 79^v—80^v. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 81. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 81^v. Albă.

f. 82—139. ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 139^v. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІВАННА (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 140. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 142—184^v. ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 185—187^v. СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МѢСЯЦЕМЪ (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni), de la 2 ianuarie pînă la 31 august. Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 46, 79^v, 82, 142. Filigran: cirlig 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie. 355 f. 21,5 × 16,5 cm. Lipsesc începutul, sfîrșitul și foi după f. 131^v, 264^v.

Iațimirski nr. 20. (De la Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—50^v. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește: cap. 1—73 și începutul cap. 74.

f. 51—52^v. **Ѣже въ Марка свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 53—55. **Прѣдисловіе еже въ Марка свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 55^v. Albă.

f. 56—128. **Ѣже въ Марка свѣтаго Благочестіеваніе** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 128—130^v. **Ѣже въ Луки свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 130^v—131^v. **Прѣдисловіе еже въ Луки свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 132—261. <Evanghelia de la Luca>. Începutul lipsește : cap. 1 și începutul cap. 2.

f. 261. **Ѣже въ Іоанна свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 261^v—264. **Прѣдисловіе еже въ Іоанна свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 264^v. Albă.

f. 265—352^v. <Evanghelia de la Ioan>. (Lipsește începutul zăcălei 1).

f. 353—355^v. **Сказаніе прѣсвятыхъ всѣхъ апостоловъ Евангеліа** (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

Lipsește sfîrșitul.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 51, 56, 128, 353. Filigran : mistreț. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura modernă în pînză. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

185.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 175 f. 33,5 × 22,5 cm. Lipsește începutul.

Iașimirski nr. 21. (Muzeul de anticități).

<Tetravanghel>

f. 1. Albă. Adăugată la legat.

f. 1^v. Însemnare (v. mai jos).

f. 2—3^v. **Θεωφιλакта архієпископа Българскаго, прѣдисловіе и оуказъ еже въ Матѳеа свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie și tipicul lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 4—40^v. **Ѣже Благочестіеваніе свѣтаго въ Матѳеа** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 41. **Ѣже въ Марка свѣтаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 42. **Прѣдисловіе еже въ Марка свѣтаго Евангеліа** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 43—71. *Еже въ Марка свѣтосъ Благоевѣствованіе* (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 71^v—72^v. *Еже въ Луку свѣтосъ Евѣнгеліа* (<Capetele> sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 73. *Прѣдсловоіе еже въ Луку свѣтосъ Евѣнгеліа* (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 73^v. Albă.

f. 74—123. *Отъ Луку свѣтосъ Благоевѣствованіе* (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 123—123^v. *Еже въ Іоанна свѣтосъ Евѣнгеліа главы* (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 123^v—125. *Прѣдсловоіе еже въ Іоанна свѣтосъ Евѣнгеліа* (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 125^v. Albă.

f. 126—162^v. *Еже въ Іоанна свѣтосъ Евѣнгеліа* (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 163—167. *Съборникъ вѣ-мѣ мѣсѣцѣмъ скѣсѣмъ главы коемѣждо Евѣнгеліа* (Sinaxar pe 12 luni spunînd capete le fiecărei Evanghelii).

f. 167—173. <Evanghelistarul>: *Начало съ Богомъ съборникъ дъ Евѣнгеліа* (Începutul cu Dumnezeu al sinaxarului celor 4 evangheliști).

f. 173^v. Albă.

f. 174. Tipicul glasurilor Evangheliilor Învierii și a apostolului.

Însemnări

Pe f. 1^v: † Исписахъ <am scris> popu Stanciulu ot Negroșu, să știe [ie] că s-au prăstăvitu prioteasa Mariia la Păresimi, în zioaa de Cristopoclonenie <închinarea crucii> și ao ramasu popa săracu și 7 coconi : Sahira 16 aaii și Dobra de 13 aaii și Voica de 9 aaii și Anghelu de 8 aaii și Dobre [și] 4 ai și Marina 6 ai și Zaharii i de tri loni, много плачѣтъ на сѣго вѣрѣмѣ 71 [20]34. Исписахъ (Mult au plîns la acea vreme 7134 (1626). Am scris). Și a f[v]osti domn[o] Alixa <n> dru voiv<o>de și au morit[o] și Radol[o] voivode ato<n>ce... adosu mort[o] de la Moldova¹⁾ și-u vost... ostu rău fveri same.

Pe f. 40^v: Scris-amu eu popa Stanciulu de rî<n>dulu acești cărți dupia mortia me [hi] să hvi lu Anghilu să hvie pomianiă că-mi iaste feciori, să zichia вѣчна емѣ памѣтъ (vecinica lui pomenire).

f. 125: По вѣснѣ<сѣ>ніи Господне въ вѣтѣ въ лѣто × 39[15]71, въ дѣнь [в] Радѣуа сына Мнѣхнеи водѣ († După înălțarea Domnului în anul 7113 (1605) în zilele lui Radul fiul lui Mihnea vodă)²⁾.

¹⁾ În 1626 a murit în Moldova Radu Mihnea, iar în Țara Românească domnea Alexandru Coconul.

²⁾ Data greșită, la 1605 domnea în Țara Românească Radu Șerban.

f. 162^v. Adecă iau popa Antonie si să știe precum am petrecut această carte de 4 ori. (începutul sec. XVIII).

f. 174 : † Сію кннгѣ ꙗвлѣмъ Тетроевангеліе сѣзанъ попа Кръстѣ сннѣ попа Герге († Această carte numită Tetravanghel a fost legată de popa Cîrstea, fiul lui popa Gherge).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 2, 4, 42, 43, 71, 74, 126. Filigran : ancoră într-un oval. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate, deteriorată. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

186.

Sec. XVI. Hirtie, 346 f. 26 × 18 cm. Lipsește începutul și foi după f. 1^v, 3^v, 23^v, 64^v, 65^v, 138^v, 148^v, 200^v, 241^v, 242^v, 245^v, 327^v. La f. 1, 137, 339 s-au decupat miniaturile.

Îațimirski nr. 22 (ca fiind scris în Rusia nordică cu ortografie rusă). (De la Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1. Cuprindea o miniatură ce a fost decupată. Ulterior, s-a făcut o însemnare (v. mai jos).

f. 1^v. Inițial albă, apoi continuarea notei de pe f. 1.

f. 2—3^v. <Predoslovia lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul.

f. 4—64. <Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul și zaciarele 26—76.

f. 64^v. Inițial albă, apoi o însemnare chirilică romînească din sec. XVIII cu text bisericesc fără valoare.

f. 65. <Capetele Evangheliei de la Marcu>. Lipsește începutul.

f. 66. <Predoslovia la Evanghelia de la Marcu>. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

f. 67—136. <Evanghelia de la Marcu>. Lipsește începutul.

f. 136^v. Albă.

f. 137—139^v. Єже въ доукы свѣтѣго Євангеліа глаголю (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 140—241^{*}. <Evanghelia de la Luca>. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

f. 242. На свѣтѣю Пасхѣ на лѣтсрѣмѣ (<Evanghelia> ce se citește în ziua de Paști la liturghie).

f. 243—245^v. <Predoslovia la Evanghelia de la Ioan> Lipsește începutul.

f. 246—327. <Evanghelia de la Ioan>. Lipsește începutul.

f. 327^v. Albă.

f. 328—338^v. <Minologhiul>. Lipsește începutul.

f. 339—346^v. <Evangelistar>. Titlul decupat.

Însemnări

f. 1. ...и при прѣвсѣщенномъ Антоніе митрополита въсѣа Рѣсиѣ рѣдъ Иванокъ написанъ въ дѣрзгонъ дѣцки исподниѣ положи сѣе Евангеліе Тетрѣвъ въ церквѣ къ свѣтѣмъ живоначалномъ Тронцѣ да къ свѣтѣмъ великомъ...

(... Și în vremea preasfințitului Antonie mitropolit a toată Rusia neamul Ivanov scris pe foile de mai jos a pus acest Tetravanghel în biserica sfintei începătoare de viață Treimi și către sfintul marele...). (Sec. XVI).

f. 139^v. И которонъ свѣщенникъ и дѣаконъ сѣ того Храма съчетъ сѣсѣжити и того Евангеліа сѣ престола не снѣсти и тѣхъ минѣи не того Храма не вынести и дѣла до нихъ нѣтъ никомъ, ни момъ родъ. И потѣмъ бы книгамъ пѣанъ, а мою дѣшю поминати и мои родѣтели.

(Și care preot și diacon va avea a sluji în această biserică, această Evangelie să n-o ridice de pe prestol și aceste mineie din această biserică să nu le scoată și să nu aibă treabă cu ele nimeni, nici neamul meu. Și de vor sluji pe aceste cărți și sufletul meu și al părinților mei să-l pomenească). (Sec. XVI).

f. 4—8. Свѣтаго дѣхѣ рабъ Божіи Яввакумъ надалъ снѣ дѣшеполезнѣю книгѣ рекомѣю... вѣчними часы маєтъ непорѣшонна читати. И дѣхѣвны, которы маєтъ быти повиненъ за его вѣщѣеніе грѣхѣ Господа Бога просити.

(.... a Sfintului Duh, robul lui Dumnezeu Avacum a dat această carte folositoare sufletului numită... care vremuri veșnice să se citească neclintit. Iar fața bisericească care va fi, să fie dator să ceară Domnului Dumnezeu iertarea păcatelor lui). (Sec. XVII).

În interiorul scoarței de la urmă : † Să știe cini ne-au tipărit această Ivaghele în zilele preasfințitului domnului nostru Ca<n>timir¹⁾ voivod și părintelui mitropolit Eftimii, să știe. V léto 7208 (1700) octombrie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamentele au fost decupate, se mai văd urme pe f. 1. Filigrane : țiară, mistreț, mână cu o coroană deasupra, stemă. Foile de la urmă (344—346^v) scrise în sec. XVIII, în locul celor ce lipseau. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente și cruce. Scris în Ucraina. Șlavă bisericească de redacție rusească, cu influențe medio-bulgare. De la Muzeul de antichități.

187.

Sec. XVI. Hirtie. 103 f. 32 × 21 cm. Lipsește sfîrșitul și foi după f. 9^v. Multe foi desprinse, iar unele avînd lipsă părți din text.

Iațimirski nr. 23. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—7^v. Сказаніе прѣемлаще въсѣго лѣта число Евангелское (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliilor pe tot anul).

¹⁾ Antioh Cantemir, domnul Moldovei.

f. 7^v—9^v. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑΒΥ** (Capetele Evangheliei de la Matei).

f. 9^v—11. **ΘΕΩΦΗΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΥΧΡΙДСΚΑГО, ΠΡΕΔΟΣΛΟΓΙΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕЖЕ УТ МАТΘΕΑ** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evangelia de la Matei).

f. 11. Albă^v.

f. 12—84. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО БЛАГОВѢСТІОВАНІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 84—85. **ѢЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ СКАТАГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑΒΥ** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 85—85^v. **ΠΡΕΔΟΣΛΟΓΙΕ ΕЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ <СКАТАГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ>** (Predoslovie la <sfinta Evanghelie> de la Marcu).

f. 86—103^v. **ѢЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ СКАТОЕ ΕΥΑΓΓΕΛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu). Numai pînă la cap 30, restul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 12, 86. Filigran : ancoră. 19 și 12 rînduri pe pagină ; f. 2—9^v pe două coloane. Nelegat. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

188.

Sec. XVI. Hîrtie. 20 f. 28 × 21 cm. Lipsesc foi după f. 15^v. Este numai un fragment, lipsind cea mai mare parte a textului.

Iațimirskki nr. 24. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—1^v. **СКАЗАНИЕ ПРКЕМЛАЩЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ΕΥΑΓΓΕΛСКОЕ** (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 1^v—5^v. **КАЗАНИЕ ЕЖЕ НА ВЪСКЪКЪ ДННЬ ДЛЪЖНОЕ ГЛАГОЛѢТИ СЯ ΕΥΑΓΓΕΛІЕ НДЕЛѢМЪ ВЪСЕГО ЛѢТА** (Spunere a Evangheliei care trebuie să se spuie în fiecare zi în săptămînile din tot anul)

f. 5^v—6^v. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТАГО ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑΒΥ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 7—9 **ΘΕΩΦΗΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΥΧΡΙДСΚΑГО, ΠΡΕΔΙCΛΟΓΙΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ УТ МАТΘΕΑ** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evangelia de la Matei).

f. 9—1^v. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАТОЕ БЛАГОВѢСТІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Matei). Numai cap 1—15 și începutul cap. 16.

f. 16—18^v. <Minologhiul>. Numai de la 31 ianuarie înainte, începutul lipsește.

f. 19—19^v. **ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΡΑΖΑΝЧНА НА ВСКЪЖ ПОТРЕБЪ** (Evanghelii diferite pentru orice trebuință).

f. 19^v—20. **И СЕ КАКО ЧЪТЕТ СЯ ТЕТРАΕΥΑΓΕΛЪ ВЪ ВЕЛНКЪМЪ НДЕЛѢ** (Și aceasta : cum se citește Tetravanghelul în Săptămîna mare).

f. 20^v. Indicația glasurilor pentru cîntarea Evangheliei și a Apostolului.

Însemnări

Însemnarea scrîtorului manuscrisului

Pe f. 8^v: † Помѣни, Господи Петръ О҃҃рѣке въ царствѣи своемъ († Po-menește, Doamne, pe Petre Ureche în împărăția ta).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 9. Filigran : secure sau halebardă. 26 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente animale și florale (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

139.

1635 (f. 22^v). Hirtie. 285 f. 31,5 × 20,5 cm. Lipsesc foi după f. 24 și la sfîrșit Iașimirski nr. 25. (Muzeul de antichități).

< *Tetravanghel* >

f. 1—1^v. Сказаніе приѣмаѣице въсего лѣта число Евангеліа (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliilor pe tot anul).

f. 1^v—8^v. Сказаніе еже на въсакъ днь дѣжно ест глаголетѣи сѧ Евангеліе, недѣлаѣи въсего лѣта (Spunere a Evangheliei care trebuie spusă în fiecare zi a săptămîinilor din tot anul).

f. 8^v—10^v. Еже въ Матѳеѧ свѧтаго Евангеліѧ главѣи (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 11—12^v. Ѳеѡфилакта архіепископа Охридскаго, прѣдисловіе Евангеліѧ еже въ Матѳеѧ (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 13—13^v. Albă, adăugată la legat.

f. 14—87. Еже въ Матѳеѧ свѧтаго Евангеліѧ (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 87—88. Главнѣи Евангеліѧ еже въ Марка (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 88—89. Прѣдисловіе еже въ Марка свѧтаго Евангеліѧ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 89^v. Albă.

f. 90—137. Еже въ Марка свѧтоѡ Евангеліе (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 137—138^v. Еже въ Луку свѧтаго Евангеліѧ главнѣи (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 138^v—139. Прѣдисловіе еже въ Луку свѧтаго Евангеліѧ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 139^v. Albă.

f. 140—220. **ЌѢЛІА СВЯТОЕ БЛАГОВѢСТІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 220—220^v. **ѢЖЕ УТ ІВАННА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛІЕ ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 220^v—222. **ПРЕДНЕСЛОВІЕ ИЖЕ УТ ІВАННА СВЯТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 222^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 223—279^v. **ѢЖЕ УТ ІВАННА СВЯТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 280. Albă, apoi completată cu o însemnare (v. mai jos).

f. 280^v. Albă.

f. 281—285^v. **СЪБОРНИКЪ СЪ БОГОМ ПОЧІНАЕМ БѢ-ТНМ МѢСАЦЕМ** (Începem cu Dumnezeu, sinaxarul celor 12 luni). Lipsește sfârșitul (1 mai—31 august).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 222^v. **Къ нмѧ Ѡтца и Сына и Святаго ДѢХА въ єдиноѣмъ Божествѣ,**
поча сѧ сіа благословеснаѧ кнѣга нмѧнемъ Тетрѣвѧγγελіе и съврѣши сѧ ржкож
мнѡго грѣшнаго и оуничженнаго раба Божіею Григоріа Хѡбочансѧ, бѣ бо лѣты
младѣ іакѡ 24, изростомъ малъ, понеже, ѡтцы святѣи и діакони и грамотицы
исправѣхте, четше гдѣ же обрѣхте что съгрѣшеніѧ моѧго и вы покрывахте
своимиъ благоразсудѣемъ, а васъ Христосъ Богъ проститъ молитвамиъ святыхъ своихъ
и царствѣхъ небесныхъ въ двѣрѣхъ васъ вѣкы. Ѳминъ. Къ лѣтѡмъ хъ зрѣмъ, а ѡтъ рож-
дства Христова хъ аѡлѣ въ дньиъ благочестиваго господина земли Молдовѧ Хинскѡ
Івана Баснаіе воеводѧ, мѣсѧца генѡвѧ съврѣши сѧ, дньѧ кѡ.

(În numele Tatălui și a Fiului și a Sfintului Duh într-o singură Dumnezeu s-a început această binecuvîntată carte anume Tetravanghel și s-a săvîrșit cu mîna preapăcătosului și a umilului rob al lui Dumnezeu Grigorie Huboceanul; era însă tînăr de ani, de 24, mic de statură. Deci, sfinți părinți, diaconi și grămătici, citind, îndreptați unde veți afla ceva greșeală a mea și voi acoperiți-o prin înțelepciunea voastră, iar pe voi Hristos Dumnezeu vă va ierta cu rugăciunile sfinților săi și în împărăția cerească vă va așeza pe voi în veci, amin : în anul 7143, iar de la nașterea lui Hristos 1635, în zilele binecinstitorului domn al Moldovlahiei Ioan Vasile voevod, s-a sfîrșit în luna ianuarie, ziua 29).

Alte însemnări

f. 280 : † Că de a hi cerul tot hîrtie și stélele tot diiaci și marea tot cerneală și iarba tot condéa, încă n-ar putea scrie păcatele oamenilor (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și în mai multe culori la f. 13, 90, 140, 223, 281. Filigran : stemă. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în catifea și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVII (prima jumătate). Hirtie. 208 f. 20 × 14,5 cm.

Iațimirski nr. 26 .(Muzeul de antichități).

<Tetrevanghel>

f. 1—1^v. **Ѣже ѡт Матѳеѧ свѣтаго Ѣвангеліѧ главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei)

f. 2—4. **Θεωφιλαкта архієпископа Охридскаго, прѣдсловіє Ѣвангеліѧ ѣже ѡт Матѳеѧ** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 4^v. Desen în cerneală, înfățișînd pe evanghelistul Matei care scrie Evanghelia.

f. 5—54^v. **Ѣже ѡт Матѳеѧ свѣтаго Благословіє** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 55—55^v. **Ѣже ѡ<т> Марка свѣтаго Ѣвангеліѧ главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 56—57. **Прѣдсловіє ѣже ѡт Марка свѣтаго Ѣвангеліѧ** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 57^v. Albă.

f. 58—90. **Ѣже ѡт Марка свѣтаго Ѣвангеліє** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 90^v—91^v. **Ѣже ѡт Лѡкы свѣтаго Ѣвангеліѧ главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 92. **Прѣдсловіє ѣже ѡт Лѡкы свѣтаго Ѣвангеліѧ** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca). Text scris în sec. XVIII.

f. 93—149^v. **Ѣже Лѡкы свѣтаго Ѣвангеліє** (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 150. **Главы ѣже ѡт Іѡанна свѣтаго Ѣвангеліє** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 150—151^v. **Прѣдсловіє ѣже ѡт Іѡанна свѣтаго Ѣвангеліѧ** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 152—194. **Ѣт Іѡанна свѣтаго Ѣвангеліє** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 194^v—199. **Сказаніє ѣже на всѣхъ дньхъ должно глаголати съ Ѣвангеліє недѣлкѣмъ всѣго лѣта** (Spunere a Evangheliei ce trebuie spusă în fiecare zi, în săptămînile de peste tot anul).

f. 199^v—204^v. **Съзвѣрникъ съ Богомъ ѡ мѣсѣцѣмъ сказѡхъ главы коємѡждо Ѣвангелію избраннымъ свѣтымъ и праздникомъ владичнымъ** (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii a sfinților aleși și a praznicelor împărătești).

f. 205—206^v. **Сказаніє прѣемлащєє всѣго лѣта число Ѣвангелскоє** (Spunere cuprinzînd numărul evangheliei pe tot anul).

f. 207—207^v. Adăugată la legat.

f. 208. Însemnare fără valoare.

f. 208^v. Însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 194. Сѣ книга сътвори рекомѣн Третїиангел и поновѣ сѣ за нѣ сребрѣнѣи на имѣ Кърстѣ за чотирѣ поновѣ, Флорѣ и жена его Пина и чѣдѣ нѣ за дѣши свонѣ и за дѣши родїтеле свонѣ, нѣже ест Храм Ѹспенїе прѣсвѣтїа Богородице и прїсно дѣво Марїе, в лѣто x ѿрѣм мѣсѣца март кѣ.

(Această carte numită Tetravanghel s-a făcut și a înoit-o argintarul anume Cirstu pentru patru fișii <de pînă>, Florea și soția lui Ana și copii lor, pentru sufletele lor și a părinților lor <și a fost dată> unde este hramul Adormirii preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și pururea fecioara Maria¹, în anul 7149 (1641), luna martie 25).

f. 150^v: † Сѣ книга рекомаа Тетроевангел поновѣи и всеказѣ пан дѣш-мнтрѣ оурикар и кнѣгинѣ его Марїа и даде ѣ въ свѣтѣа црѣковѣ гдѣ же ест Храм Ѹспенїе прѣсвѣтїа владїчице наше Богородице и прїсно дѣвы Марїа с трѣг Роман, гдѣ же бѣ прѣжде, въ задѣше нѣм и родителѣм нѣх, да бѣдет нѣм въ памѣт вѣчна, въ дѣни Гика воєвода, въ лѣто x ѿрѣс мѣсѣца маї кѣ. Писах ѿпостол пѣвец.

(Această carte numită Tetravanghel a înoit-o și a legat-o pan Dumitru uricar și cneaghina lui Maria și a dat-o în sfinta biserică, unde este hramul Adormirii preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea fecioarei Maria în tîrgul Roman, unde a fost mai înainte, întru pomenirea lor și a părinților lor, să le fie pentru vecinică pomenire, în zilele lui Ghica voevod, în anul 7166 (1658) luna mai 22. Am scris Apostol cîntăreț).

f. 1. Însemnare criptografică din sec. XVII: † Ѡчѣ волни ѿ ѣркѣ Ѹтелеблѣци ѡлѣв нѣнѣ бнѣ блѣзи, care după descifrarea lui Iațimirski, înseamnă: сѣа словеса написаа много грѣшнии ерен Глнгорїе († Aceste cuvinte le-a scris preapăcătosul preot Grigore).

f. 210^v (sec. XVII): Дософѣю епископ († Dosoftei episcop). (Sec. XVII).

Тоадѣр дѣак ѿт село Бѣлѣнѣци ѿт воло[ло]ст Неамескоѣ († Toader diac din satul Bălănești din ținutul Neamț).

3. Toma Chelsie, Constanti<n>, Ștefan, Nastasie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f.1, 5, 58, 90^v, 93, 150, 152. Miniatură în peniță la f. 4^v. 24 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹) E vorba de biserica Uspeniei din Roman.

1654 (f. 61). Hirtie, 342 f. 28,5 × 19 cm. Lipsește începutul și foi după f. 192^v și 338^v; f. 14 ruptă (lipsește jumătate).

Iațimirski nr. 28 (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—8. СКАЗАНИЕ ПРИЕМАЮЩЕЕ КЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛА ЕВАНГЕЛИСТОМ (Spunere cuprinzând pe tot anul numărul evangheliștilor).

f. 8^v—10. ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ ЕВАНГЕЛИИ ГЛАВЫ (Capetele Evangheliei de la Matei).

f. 10—14. ΘΕΩΘΗΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡСКАГО, <ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ> ΕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СКАΤΟΕ ΕΒΑΓΓΕΛΙΕ <Predoslovie> lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 14^v. Albă.

f. 15—105. ΟΥΤ МАТΘΕΑ СКАΤΟΕ БЛАГОКѢТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 105—106^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕΛΙΑ ГЛАВЫ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Marcu).

f. 106^v—108^v. ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ΕΒΑΝΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 109—165. ЕЖЕ УТ МАРКА СКАΤΟΕ БЛАГОКѢТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 165—167. ЕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ ΓΛΑВЫ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 167^v—168. ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 168^v. Albă.

f. 169—255^v. ЕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СКАΤΟΕ БЛАГОКѢТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 255^v—256. ЕЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Ioan).

f. 256—259. ΠΡΕΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СКАТАГО ΕΒΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 259^v. Albă.

f. 260—332. ΟΥΤ ΙΩΑΝΝΑ СКАΤΟΕ БЛАГОКѢТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 332^v—338^v. СЪ БОГОМ СЪБОРНИКЪ КЪ МѢСЯЦЕМ (Cu Dumnezeu sinaxar a 12 luni) începînd cu 15 august. Lipsește sfîrșitul.

f. 339—342. <Din Evanghelistar> (Începutul lipsește).

f. 342^v. Albă.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 57—61. СѦА КНИГА РЕКОМН ТРЕТОВАНГЕЛ КЪ ПИЛЪ И СѦФТА ГОСПОЖДА ГОСПОДИНЪ ИВАН ГИВРГИ СТЕФАН КОЕВОДА, БОЖІЮ МИЛОСТІ ГОСПОДРЪ ЗЕМЛИ МОЛ-

ДАВСКОН И ДАДѢ А КЪ СВАТЫ ЦРЪКОВЪ ИДѢ ЖЕ ЕСТ Храм архангела Михаилъ и Гаврила, да бѣдетъ ен вѣчна памѣтъ. Я кто покѣситъ ѡкрасти или кѣзѣти, да бѣдетъ трекаѣтъ и прокаѣтъ въ тѣи въ тѣи нже въ Некеи и да иматъ честъ съ Исаа и съ трекаѣтомъ Ириѣ. Е а кто × зрѣтъ септемвриѣ к̄.

(† Această carte numită Tetravanghel a cumpărat-o Doamna Safta a domnului Ioan Gheorghe Ștefan voevod, din mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei, și a dat-o în sfânta biserică unde este hramul arhanghelului Mihail și Gavril, să-i fie vecinică pomenire. Iar cine va îndrăzni să o fure sau să o ia, să fie de trei ori blestemat și blestemat de cei 318 părinți cei de la Niceia, și să aibă parte cu Iuda și cu de trei ori blestematul Arie. În anul 7163 (1654) septembrie 20).

Alte însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : Această Tritivanghel l-au tocmnit Ipi-fane de la svînta mănăstire Păngărați și <a> dat domna Safta l ugh<i> de a ei, în dzilele lui Dumitrașco voevod къ лѣтъ, × зрѣтъ мѣсѣца септемвриѣ к̄ дньи. Писалъ попа Некита въ Икѣници, приде въ Брошени, оХ, оХ, оХ и многогрешна и недостоиннаго (... în anul 7182 (1673) luna septembrie 20 zile. A scris popa Nechita de la Ivănești, care a venit de la Broșteni, oh, oh, oh, și preapăcătos și nevrednic).

f. 1^v : † 14 potronici 5 bani даа (am dat) la oi, să să știe<e>. (Sfîrșitul sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f.1, 15, 109, 260. Filigrane : mistreț și stemă. Scris de două mfini (I, f. 1.—204^v, II, f. 205—342). 19 și 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

192.

Sec XVII (prima jumătate). Hîrtie, 280 f. 32,5 × 21,5 cm.

Iațimirski nr. 29. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1—2. Сказаніе приѣмлюще въсего лѣта число евангеліе (Spunere cuprinzînd numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 2—9^v. Сказаніе еже на въсакъ днь дѣльное глаголати сѧ Евангеліе неделамъ въсего лѣта (Spunere a Evangheliei, care trebuie spusă în fiecare zi a săptămînilor din tot anul).

f. 9^v—11. Еже въ Матѣи свѣтаго Евангеліа главы (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 11—14. Теофилакта архієпископа Болгарьскаго, прѣдисловіе еже въ Матѣи свѣтаго Евангеліа (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 14^v. Cu o însemnare (v. mai jos).

f. 15—89. **ΘΥ ΜΑΤΘΕΑ** ΚΕΑΤΟΕ ΕΛΛΗΓΟΚΤΕΙΕ (Sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 89^v–90^v. **ЄЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАГОУ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 90^v—92. Прѣдсловіе нже въ Марѣ святаго Евангеліа благовѣстіе
(Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 92^v. Inițial albă, apoi s-a scris o însemnare ruso-ucraineană, cuprinzând blestemul celui ce ar înstrăina Tetravanghelul (notă ce ulterior s-a ras).

f. 93—139. **OT MAPKA CBATICE EVANGELIE** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 139—140^v. **ЄЖЕ УТ ЛСКЫ СВЯТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 140^v—141. ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΝΕΩΤ ΔΙΣΚΩ ΚΑΤΑΡΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 141^a. Albă.

f. 142—214. **ЄЖЕ УТ АСКЫ СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 214. ГЛАВЫ ЄВАНГЕЛІА ЄЖЕ УТ ІВАННА (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 214—216. ΠΡΟΔΙΟΛΟΓΙΕ ΕΚΕ ΥΠ ΙΩΑΝΝΗ ΚΡΑΤΑΦΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 216^v. Albă.

f. 217—268^v. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВЯТОЄ ЄВАНГЕЛІЄ** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 269—274^v. Свѣдѣніе съ Богомъ ꙗко мѣсяцемъ свѣтлымъ праздникомъ въсѣмъ сказахъ главы коемоуждо евангелію избраннымъ (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a tuturor praznicelor).

f. 274—277^v. Din Evanghelistar.

f. 278. Albă, adăugată la legat.

Însemnări

f. 14^v. (Sdc. XVII): Изволеніемъ БѢЦ(а) и поспѣшеніемъ Сына и дѣ-
ствомъ Свѣтаго Духа, сию книгоу именемъ Еуаггеліе крѣпко рабъ Божіи Іоанъ и з-
братомъ зъ Гарасимомъ и зъ сестрою зъ Коссею за свое утѣшеніе брѣхловъ и прі-
исчетъ ей коу церкви свѣтаго и праведнаго Лазаря и тако иже бы нештатны
отъ тѣхъ свѣтѣхъ цркви подъ крѣтвѣю свѣтѣхъ ѿтцъ тѣхъ и ѿи иже въ Никен.

(Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și săvârșirea Sfântului Duh, această carte anume Evanghelie a cumpărat-o robul lui Dumnezeu Ioan și cu fratele Gherasim și cu sora Vosia, pentru iertarea păcatelor lor și au dăruit-o la biserica sfântului și dreptului Lazăr și astfel să fie nedespărțită

de la acea sfință biserică sub blestemul celor 300 și 18 sfinți părinți de la Niceia).

f. 277^v. **Съ быст в лѣто × зрѣнѣ** (Aceasta a fost în anul 7159 = 1651).

f. 278. **Гдѣ оучилъ Андрей свѣтлы Евангеліе въ лѣто × зца** (Unde a învățat Andrei sfânta Evanghelie, în anul 7201 = 1693).

f. 278^v: Întru tot cinstit dumneata Dumitrașcu vel spătar ot București, scriemu pace și sănătate dumitale. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 15, 93, 142, 217. Filigran : mistreț. Scris de două mline (I, f. 1—40^v, II, f. 40^v—280). 21 și 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

193.

Sec. XVI. Hirtie, 285 f. 35,5 × 26 5 cm. Lipsesc foi după f. 14^v, 37^v, 81^v, 134^v și 215^v. Foi putrezite — cu părți lipsă — și lipite între ele. Miniaturile s-au desprins de pe foi și s-au pierdut.

În numerotația modernă a ms.-ului s-au omis 2 foi și anume între f. 203—204 și f. 204—205.

Iașimirski nr. 30 (cu data sec. XVII). (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

1—7. **Съкорникъ съ Богомъ въ мѣсецемъ показѣ главы коемоуждо Евангеліа** (Sinaxar cu Dumnezeu al celor 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii).

f. 7—10. <Evanghelistar.>

f. 10^v—12^v. **Өеѡфілакта архієпископа Българскаго, прѣдисловіе еже ѡт Матѡеа свѣтлаго Евангеліа** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 13—14. **Еже ѡт Матѡеа свѣтлаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 14^v. Miniatură : evanghelistul Matei.

f. 15—77. <Evanghelia de la Matei>. Lipsește începutul zăcialei 1.

f. 64, 64^v, 66^v, 66 68^v, și 77^v. Albe.

f. 78—79^v. **Прѣдисловіе еже ѡт Марка свѣтлаго Евангеліа** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 80—81. **Еже ѡт Марка свѣтлаго Евангеліа главы** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 81^v. Miniatură : reprezintă pe evanghelistul Marcu. Azi distrusă.

f. 82—130^v. <Evanghelia de la Marcu>. Lipsește începutul : zăcialele 1—2 și începutul zăcialei 3.

f. 131—132^v. **Прѣдисловіе еже ѡт Лѡкы свѣтлаго Евангеліа** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 133—134^v. **ЄЖЕ УТ АСКЫ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 135—213^v. <Evanghelia de la Luca>. Lipsește începutul. Din începutul zăcialei 1 se află numai un fragment.

f. 213^v—215^v. **ПРѢДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 215^v. **ГЛАВЫ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan). Sfârșitul lipsește.

f. 216—285^v. <Evanghelia de la Ioan>. Lipsește începutul.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 79, 131 și 213. Inițiale lucrate cu aur și alte culori; la f. 14 restul unei miniaturi deteriorate 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție șirbească. De la Muzeul de antichități.

194.

Sec. XVII (început). Hirtie, 278 f. 37 × 21 cm.

Iațimirski, nr. 32. (Muzeul de antichități).

<*Tetravanghel*>

f. 1—2^v. **ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5^v. **ΘΕΩΦΗΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟУ БЪЛГАРСКАГО, ПРѢДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 6—79. **ЪТ МАТΘΕΑ СВАТОЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЄ** (Sfânta Evanghelie de la Matei).

f. 79—80. **ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 80—81^v. **ПРѢДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 82—125^v. **ЪТ МАРКА СВАТАГО БЛАГОВѢСТВОВАНІЄ** (Sfânta Evanghelie de la Marcu).

f. 125—127^v. **ЄЖЕ УТ АСКЫ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 127^v—128. **ПРѢДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ АСКЫ СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 129—206. **ЪТ АСКЫ СВАТОЕ БЛАГОВѢСТВОВАНІЄ** (Sfânta Evanghelie de la Luca).

f. 206^v—207. **ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 207—209. **ПРѢДНСЛОВІЄ ЄЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЄВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 210—265. **СѢТЪ ІВАННА СВАТОГѢ БЛАГОУСЛѢВАНІЕ** (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 265—268. **СКАЗАНИЕ НА ВЪСЕКЪ ДЕНЬ КАКО ДЛЪЖНО ЕСТ ГЛАГОЛАТИ СЯ ЕВАНГЕЛІЕ** (Spunere pentru fiecare zi cum trebuie spusă Evanghelia).

f. 268—274. **СБОРНИКЪ БѢ-МЪ МѢСЯЦЕМЪ СКАЗУЖЪ ГЛАВЫ КЪМОУЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СВАТЫМЪ И ПРАЗНИКОМЪ** (Sinaxar al celor 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a praznicelor).

f. 274—277^v. Din Evangelistar.

f. 278. Cu însemnări.

Însemnări

f. 209^v. **† СІА КНИГА РЕКОМІИ ТЕТРЪВАНГЕЛ СЪТВОРИ...** (Această carte numită Tetravanghel a făcut-o ...). (Sec. XVII).

f. 278. **† Eu popa Ilie am cumpărat de la Ștefan din Cărbunești u bute de vin și i-am plătit noîdzici de védre și 6 de védre și măsura ii dégetul cel mare pînî unghe, să să știe.** (Sec. XVII).

f. 278^v: 1. **† Vasile † Lopul † Ion.**

2. **† Irodiacon Ioil ot Bésiaricaani nastavnic întru tot acia.**

3. **† Întru totu cinstitu părintele nostru Varnava ot Beserecani.**

4. **† Ierodiiakon Paisie ot Răchitosa.** (Sec. XVII).

În interiorul scoarței de la sfîrșit:

1. **† Nichita dători un pămātu să secere. † Dodora dători unu pămātu să secere. † Andrei dători unu pămātu să secere. † Simionu dători unu pămātu să secere. † Ionu dători unu pămātu să secere. † Ivan dători unu pămātu să secere. † Var<va>ra dătore un pămātu să secere. † Sava dătore unu pămātu să secere. † Ivanu dătore un pămātu să secere.** (Sec. XVII înc.).

2. **Văletu 7211 (1703) [săd] să să știe de cî<n>d amu <în>vățat. Sava.**

3. **Să să știe căn<d> am învățat la dascal.**

Titluri și inițiale cu roșu și verde. Ornamente în roșu și negru la f. 6, 82. Filigran: mistreț. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

195.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie 267 f. 30,5 × 19 cm. Unele foi desprinse; f. 107 nu aparține ms.-ului.

Iațimirski nr. 33. (Muzeul de antichități).

<Tetravanghel>

f. 1. **<Rugăciunile ce se spun înainte de a citi Evanghelia>. Foaie adăugată posterior. СЕ ВЪНЕГДА НАЧИНАШИ ЧЪСТИ БЛАГОУСЛѢВІЕ** (Acestea cînd începi să citești Evanghelia).

f. 1^v. Albă.

f. 2. Скаланіе прѣмлащѣе въсего лѣта число евангелское (Spunere cuprinzînd pe tot anul numărul evangheliei).

f. 3—4. ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 4—6^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΒΥΛΓΑΡ<с>КАГО, ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 7—74^v. <Evanghelia de la Matei> inc. ѠТ МАТΘΕΑ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІА ГЛАВА Ѧ (Sfînta Evanghelie de la Matei, cap. I).

і. 74^v—75^v. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 76—77. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 77^v. Albă.

f. 78—121. ѠТ МАРКА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 121—122^v. ЕЖЕ УТ ЛΟΥΚΥ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 123. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛΟΥΚΥ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 124—198^v. <Evanghelia de la Luca> inc. ѠТ ΛΣΚΥ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІА ГЛАВА Ѧ (Sfînta Evanghelie de la Luca, cap. I).

f. 198^v. ЕЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele Sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 198^v—200^v. ПРѢДІСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 201—249^v. <Evanghelia de la Ioan> inc. ѠТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІА ГЛАВА Ѧ (Sfînta Evanghelie de la Ioan, cap. I).

f. 250—255. СЪБОРНИКЪ КІ-МЪ МѢСАЦЕМЪ СКАЗОУА ГЛАВЫ КОМСЖДО ЕВАНГЕΛΙΟΥ (Sinaxar pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii).

f. 255—260^v. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА ВЪСѢКЪ ДЕНЬ ДАЖНО ГЛАГОЛѢТИ СѦ ЕВАНГЕΛΙЕ (Spunere pe fiecă zi, cum ești dator să spui Evanghelia).

f. 261—264^v. Albe.

Însemnări

f. 260^v: † СѦ ТЕТΡΟΕВАНΓΕΛ УТ СТАРАГО ΙΩΗΦΑ († Acest Tetravanghel este de la Iosif cel bătrîn). (Sec. XVII).

f. 264. † ΕΤΟ ΑΣ ΠΑΝ ΕΔΙΟΛΗ († Iată, eu, pan Vasilie). (Sec. XVII).

† Irodiiacon Elladie. (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în mai multe culori la f. 7, 78, 124, 201, 250. Inițiale ornate. 23 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVII. Hirtie, 304 f. 31 × 20 cm. Colțurile de jos ale primelor 11 file rupte ; f. 297 legată pe dos. Ultimele foi arse și rupte.

Iațimirski nr. 34. ((Muzeul de anticități).

<Tetravanghel>

f. 1—2^v. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТАГО ЕВАНГЕΛΙΑ ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5. **ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΥΡΙΔΕΣΚΑГО, ΠΡΟΚΛΗСΩΡΙΕ ЕВАНГЕΛΙΑ УТ МАТΘΕΑ** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 5^v. Albă.

f. 6—85^v. **ѢЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТОЕ ЕВАНГЕΛΙΑ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 86—87. **ГЛАВЫ ЕВАНГЕΛΙΑ ЕЖЕ УТ МАРКА** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 87—88^v. **ΠΡΟΚΛΗСΩΡΙЕ ЕЖЕ УТ МАРКА ЕВАНГЕΛΙΑ СВАТАГО** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 89. Albă.

f. 90—140^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ ЕВАНГЕΛΙЕ** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 140^v—142^v. **ѢЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТАГО ЕВАНГЕΛΙΑ ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 142^v—143. **ΠΡΟΚΛΗСΩΡΙЕ ЕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТАГО ЕВАНГЕΛΙΑ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 143^v. Albă.

f. 144—225. **ѢЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТОЕ ЕВАНГЕΛΙЕ** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 225^v. **ГЛАВЫ ЕЖЕ ΙΩΑΝΝΑ СВАТАГО ЕВАНГЕΛΙΑ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 225^v—228. **ΠΡΟΚΛΗСΩΡΙЕ ЕЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТАГО ЕВАНГЕΛΙΑ** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 228^v. Albă.

f. 229—287. **ѢЖЕ УТ ΙΩΑΝΝΑ СВАТОЕ ЕВАНГЕΛΙЕ** (Sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 287—288. **Сказаніе прѣсмыслие въсего лѣта число евангелское** (Spunere cuprinzând numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 288—294^v. **Сказаніе иже на въсѣк днь длжно ест глаголати Евангеліе недѣлѣм въсего лѣта** (Spunere a Evangheliei care trebuie spusă în fiecare zi a săptămânilor de peste tot anul).

f. 294^v—301. **Съборникъ ѿ мѣсѣцѣм сказаш главы коемсждо Евангелію избранным свѣтым и празникомъ владичнымъ** (Sinaxar al celor 12 luni, arătând

capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a praznicelor împărătești). Titlul se repetă la f. 295^v.

f. 301^v. Albă.

Însemnări

Pe foaia liminară : † 6 lei † 7 constande † 4 bani buni și un șaleu au dat zurgravul la Turcul. (Sec. XVII, a doua jumătate).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 6, 86, 90, 144, 229. Filigran : stemă. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în lemn și catifea, complet deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

197.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie. 188 f. 27 × 19 cm. Lipsesc sfîrșitul. Pagini rupte și completate mai tîrziu, în sec. XVII.

Iațimirski nr. 35, cu data sec. XVI—XVII. (Muzeul de anticități).

<Tetravanghel>

f. 1—6^v. СКАЗАНИЕ ЕЖЕ НА КЪСКИ ДЪНЬ ДЪЛЖНОЕ ГЛАГОЛАТИ СЯ ЕВАНГЕЛИЕ (Spunere pe fiecare zi, cum ești dator a spune evanghelia).

f. 2^v. Albă.

f. 7—8. <ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА> ЕЖЕ УТ МАТΘΕΑ (<Capetele Evangheliei> de la Matei).

f. 8—9^v. ΘΕΩΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑ ΟΪΡΗΔΕΣΚΑΓΟ, ΠΡΟΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕΒΑΝΓΓΕΛΙΑ ΕЖЕ УТ МАТΘΕΑ (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Ohridei, la Evanghelia de la Matei).

f. 10—76. ΕЖЕ УТ МАТΘΕΑ СВАТОЕ БЛАГОУКЪТІЕ (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 76^v. Albă.

f. 77—78. ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 78—79. ΠΡΟΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ СВАΤΑГО ΕΒΑΝΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 79^v, 83^v. Albe.

f. 80—122. ΕЖЕ УТ ΜΑΡΚΑ СВАТОЕ ΕΒΑΝΓΓΕΛΙΕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 122^v. Albă.

f. 123—124. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАΤΑГО ΕΒΑΝΓΓΕΛΙΑ (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 124—124^v. ΠΡΟΔΙΣΛΟΓΙΕ ΕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАΤΑГО ΕΒΑΝΓΓΕΛΙΑ (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 125—188^v. ΕЖЕ УТ ΛΣΚΥ СВАТОЕ ΕΒΑΝΓΓΕΛΙΕ (Sfînta Evanghelie de la Luca). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 9^v. СѢН ТЕТРАВЕАНГІЕЛ КЪНІА ДОРІН ПИТАР ЗА КЪ ЗЛАТЪ И ДАДЕ <ВЪ МОЛБѢ> ЕГО СЕБѢ И СЪПРЪЖНИЦИ СВОЕИ И РОДНТЕЛИИ СВОИХЪ ВЪ ДЪНИ ИЛЕ(К)САНДРА ВОЕВОДИ ВЪ ЛѢТО X 3...

(Acest Tetravangelh l-a cumpărat Dorin pitarul cu 20 de zloți și l-a dat într-o rugă sieși, a soției sale și a părinților în zilele lui Alexandru voevod în anul 7 ... = 15 ... ¹⁾)

Titluri și inițiale cu roșu. ornament în culori la f. 10 (lipit pe pagină), 80 și 125. Inițiale ornate. Mai multe pagini în interior adăugate și scrise de alte mâini. 22–30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche, deteriorată, în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la Muzeul de antichități.

198.

Sec. XVI–XVII. Hîrtie, 290 f. 32 × 20,5 cm. Lipsește începutul. După f. 183^v se văd la cotor urmele a 11 foi ce s-au rupt din ms., cîteva foi rupte în două. Lipsește foaia izolată menționată de Iațimirski la sfîrșitul ms-ului. În numerotația modernă s-a omis o foaie (după f. 9).

Iațimirski nr. 36. (Muzeul de antichități).

<Tetravangelh>

f. 1–50^v. <Evanghelia de la Matei>. Începutul lipsește: lipsesc zaciarele 1–55 și începutul zaciei 56.

f. 50^v–53. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 53–54^v. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 55–106. ЕЖЕ УТ МАРКА СВАТОЕ БЛАГОУСТРОЕВАНІЕ (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 106^v–108^v. ЕЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 108^v–110. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 109^v. Albă.

f. 110–192. ЕЖЕ УТ ЛУКА СВАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ (Sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 192–192^v. ГЛАВЫ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Capetele sfintei Evanghelii de la Ioan).

f. 192^v–195^v. ПРѢДСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СВАТАГО ЕВАНГЕЛІА (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Ioan).

¹⁾ Scris în Țara Românească; e vorba de Alexandru Mircea (1568–1577).

f. 196—271^v. **ѢЖЕ УТ ІУАННА СКАТОЕ ЕУАНГЕЛІЕ** (Sfînta Evanghelie de la Ioan).

f. 272—278. **СКАЗАНИЕ ПРѢМАЩЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЕУАНГЕЛСКОЕ** (Spunere cuprinzînd numărul tuturor Evangheliilor pe tot anul).

f. 278^v—286^v. **СЪБѢРНИКЪ СЪ БОГѠУЪ БІ МѢСЯЦЕМЪ ПОКАЗША ГЛАВЪ КОМУЖДО ЕУАНГЕЛІИ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫТЬ И ПРАЗНИКУМЪ ВЛАДИЧНЫМЪ** (Sinaxar, cu Dumnezeu, pe 12 luni, arătînd capetele fiecărei evanghelii ale sfinților aleși și ale praznicelor împărătești).

f. 287—288^v. **ЕУАНГЕЛІА РАЗЛИЧНА НА ВЪСѢКЪХЪ ПОТРЕБЪ** (Evanghelii diferite pentru toate nevoile).

f. 289. Albă.

f. 289^v. Din Evanghelistar.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu și în mai multe culori la f. 54, 106^v, 110, 107
Filigran : mistreț. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

199.

Sec. XVII. Hîrtie, 321 f. 21 × 15 cm.

Iașimirski nr. 37. (Muzeul de antichități).

< *Tetravangel* > .

f. 1—2^v. **ѢЖЕ УТ МАТѠЕА СКАТОГО ЕУАНГЕЛІА ГЛАВЪ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Matei).

f. 2^v—5^v. **ΘΕΟΦΙΛΑΚΤΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΒΥΛΓΑΡΣΚΑГО, ΠΡѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАТѠЕА СКАТОГО ЕУАНГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 6—87. **ѠТ МАТѠЕА СКАТОЕ БЛАГОВѢСТКОВАНИЕ** (Sfînta Evanghelie de la Matei).

f. 87—88^v. **ГЛАВЪ ЕУАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ МАРКА** (Capetele Evangheliei de la Marcu).

f. 88^v—90. **ΠΡѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТОГО ЕУАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 90^v. Albă.

f. 91—141^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СКАТОЕ БЛАГОВѢСТКОВАНИЕ** (Sfînta Evanghelie de la Marcu).

f. 141^v—143^v. **ѢЖЕ УТ ЛУКА СКАТОГО ЕУАНГЕЛІА ГЛАВЪ** (Capetele sfîntei Evanghelii de la Luca).

f. 143^v—144. **ΠΡѢДИСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛУКА СКАТОГО ЕУАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfînta Evanghelie de la Luca).

f. 144^v. Albă.

f. 145—238^v. **ѢЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ** (Sfânta [Evanghelie de la Luca).

f. 239. **ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІВАННА** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 239—241^v. **ПРЕДЛОСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІВАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 242—308^v. **ѢЖЕ УТ ІВАННА СКАТОЕ ЕВАНГЕЛІЕ** (Sfânta Evanghelie de la Ioan).

f. 308^v—314^v. **СЪБОРНІКЪ СЪ БОГОМЪ ВІ МѢСЯЦОМЪ СКАЗША ГЛАВЫ КОЕМЪЖДО ЕВАНГЕЛІЮ ИЗБРАННЫМЪ СКАТЫМЪ И ПРАЗДНИКОМЪ** (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni, arătând capetele fiecărei evanghelii, a sfinților aleși și a praznicelor).

f. 314—318. <Evanghelistarul>.

f. 318^v—320^v. Albe cu unele însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 319^v: La anul 1823 s-au întâmplat cutremur în luna lui ghenare în...¹⁾ la apus...¹⁾ din noapte. Spre a să pomeni.

f. 320: Această carte a sfintei mănăstiri din anul 1820 rezlețindu-să cu rezmerița ce s-au întâmplat și din vrerea sfinti Troiță, iarăși au venit la locul ei (ss) Costandin logofăt al Cozii.

f. 320^v: Cercai acest condeiu ca să lu văz. În ce chip dorește cerbulu de izvoarele...¹⁾ În anul 1823 în luna lui ghenare.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente la f. 1, 6, 91, 145, 242. 22 rinduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

200.

Sec. XVI (sfârșit) — sec. XVI (început). Hirtie. 318 f. 35 × 22,5 cm. F. 1 s-a lipit greșit la începutul ms.-ului, aparține sfârșitului manuscrisului.

Iațimirski nr. 38. (Muzeul de antichități).

<*Tetravanghel*>

f. 1. Aparține sfârșitului ms.-ului.

f. 2—10. **СКАЗАНІЕ ПРИЕМАЮЩЕЕ ВЪСЕГО ЛѢТА ЧИСЛО ЕВАНГЕЛСКОЕ** (Spunere cuprinzând numărul Evangheliei pe tot anul).

f. 10—11. **ѢЖЕ УТ МАТѢА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Matei).

f. 11^v—13^v. **ПРЕДЛОСЛОВІЕ ТѢОФИЛАКТА АРХІЕПИСКОПА БЪЛГАРСКАГО ЕЖЕ УТ МАТѢА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie lui Teofilact, arhiepiscopul Bulgariei, la sfânta Evanghelie de la Matei).

¹⁾ Locuri albe.

f. 14—103. **ѢЖЕ УТ МАТѢА СКАТОЕ БЛАГОУКЪСТРОКАНІЕ** (Sfinta Evanghelie de la Matei).

f. 103^v—104^v. **ѢЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА ГЛАВЫ** (Capetele sfintei Evanghelii de la Marcu).

f. 104^v—105^v. **ПРѢДНЕСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ МАРКА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 106—160. **ѢТ МАРКА СКАТАГО БЛАГОУКЪСТІА** (Sfinta Evanghelie de la Marcu).

f. 160—162. **ѢЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Capetele sfintei Evanghelii de la Luca).

f. 162—162^v. **ПРѢДНЕСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ЛСКЫ СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 163—245^v. **ѢТ ЛСКЫ СКАТАГО БЛАГОУКЪСТІА** (Sfinta Evanghelie de la Luca).

f. 246. **ГЛАВЫ ЕВАНГЕЛІА ЕЖЕ УТ ІУАННА** (Capetele Evangheliei de la Ioan).

f. 246^v—248. **ПРѢДНЕСЛОВІЕ ЕЖЕ УТ ІУАННА СКАТАГО ЕВАНГЕЛІА** (Predoslovie la sfinta Evanghelie de la Ioan).

f. 248^v. Albă.

f. 249—311. **ѢЖЕ УТ ІУАННА СКАТОЕ БЛАГОУКЪСТІЕ** (Sfintă Evanghelie de la Ioan).

f. 311^v. Cu însemnări (v. mai jos).

f. 312—316^v. **СЪБОРНИКЪ КІ МѢСЯЦЕМ СКАЗЪА ГЛАВЫ КОЕМОУЖДО ЕВАНГЕЛІОУ ИЗБРАННЫМ СКАТЫМ И ПРАЗДНИКОМ** (Sinaxar pe 12 luni spunînd capetele fiecărei evangheli, ale sfinților aleși și ale praznicelor).

f. 316^v—318 și 1. **ЕВАНГЕЛІА РАЗЛИЧНАА НА КЪСЪКЪ ПОТРЕКЪ** (Evanghelii diferite pentru toate nevoile).

f. 318. Un rînd cu text religios, lipsit de interes.

Însemnări

f. 311 : † **СЪ ТЕТРОВАНГЕЛ УТ БОГЪА** († Acest Tetravangel este de la Bogza). (Sec. XVII).

f. 311^v : **СІЮ КНИГЪ УТ БЕСЕРКАНИ ЕДЕ ЖЕ ЕСТ ХРАМ БЛАГОУКЪСТІЕ, ИСПИСАХЪ АЗЪ МНОГОУКЪШНИ ЕРОДІАКОН ІУАНІКІЕ УТ ТАМЪ** († Această carte din Biserici unde este hramul Bunei Vestiri, am scris eu multpăcătosul ierodiacon Ioanichie de acolo). (Sec. XVII). † **КРЪСТНИАН УТ СИЛО КЪЛИМАНИ, ИОН УТ СИЛО КЪЛКИН** († Cristiian din satul Călimani, Ion din satul Văleni). (Sec. XVII).

f. 318^v : 1. Ermonah Varna<va>, egumen ot sviataa monastira Beserecani s<c>riem pace și sănătate la dumneata vataș de rându celor без (fără) vecini că i-am împresurat...

2. † **ЕРОДІАКОН ІУАННИКІЕ КЪ ЛКТО × ЗРП** († Ierodiacon Ioanichie în anul 7180/1672/)

f. 1 (care trebuia așezată la sfârșit): Смѣ<ri>tul popa Misail ot sfinta monastir Beserecan<i>, Eftimie, Да бѣждѣтъ къ потребѣмъ своимъ (să fie pentru nevoile sale).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 2, 14, 106, 159^v, 249, 312. Filigran: mistreț. 21 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice, deteriorată. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

201.

Sec. XV (prima jumătate). Hîrtie. 264 f. 20 × 13 cm. Lipsește începutul și sfârșitul. Iațimirski nr. 39. (Muzeul de antichități).

<Apostol>

f. 1—61^v. Faptele apostolilor. Înc. Сѣмь раздѣленъ языкъ яко ѿ ѿнь Lipsește începutul cu zaciaele 1—2 și începutul zaciaiei 3.

f. 62—224^v. Epistolele apostolilor. Începe cu subtitlul: Сказаніе Іакова посланіе (Spunere despre epistola lui Iacov). Fiecare epistolă e precedată de o scurtă introducere.

f. 224^v—232. Сборникъ, с Богомъ, въ мѣсѣцѣмъ сказаше главы коємоуждо апостолоу праздникомъ и избраннымъ святимъ (Sinaxar, cu Dumnezeu, a celor 12 luni arătînd capetele fiecărui Apostol, al sărbătorilor și sfinților aleși).

f. 232—235^v. Начѣло соубота и неделъ святѣи и величїи мѣнницъ (Începutul sîmbetelor și duminicilor sfîntului și marelui post).

f. 235—238^v. Прокимени і апостолы і аелуїари на всакоу потребоу различны (Prochimine și apostoli și aleluiare pentru toate nevoile diferite).

f. 239.¹⁸ Въ неделѣ на литургїи блаженныи, гласъ а (Duminică la liturgia fericitilor, glasul 1). Urmează și celelalte glasuri).

Însemnări

f. 247^v. Ѽтпѣхъ рабъ Божїи Іованъ ка литургїи (Am cîntat robului lui Dumnezeu Iovan 21 de liturghii). (Sec. XV).

Se repetă la f. 249^v.

Titluri și inițiale cu roșu. 22 rânduri pe pagină. Semiuncială minusculă. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris probabil în Serbia. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

202.

1519 (f. 176^v). Hîrtie, 176 f. 30,5 × 21 cm.

Iațimirski nr. 40. (Muzeul de antichități).

<Apostol>

f. 1—37^v. Дѣніа, святыхъ апостолъ на Пасхѣ съписана Лукою апостоломъ і евангелистомъ (Faptele sfinților apostoli, la Paști, scrise de apostolul și evanghelistul Luca). Urmează textele ce se citesc pînă la Rusalii.

f. 38—159^v. <Epistolele apostolilor>. Înc: Сказаніе Иѣковѣ посланіе (Spunerea epistolei lui Iacob). Fiecare epistolă precedată de o introducere. Se începe cu prima duminică după rusalii.

f. 160—167^v. Сказаніе извѣстно иже на вѣседѣніи, главами Дѣланіи апостоль (Spunere pentru știință a capetelor pe fiecare zi, a Faptelor apostolilor).

f. 167^v—175. Сѣборникъ съ Богомъ вѣ-мѣ мѣсецемъ (Sinaxar, cu Dumnezeu, al celor 12 luni).

f. 175—175^v. Прѣвѣмѣни вѣскрѣсѣни и алуіари осмыи гласѣмъ (Prochimenele învierii și aleluie pe opt glasuri).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 160: † Понеже любилици ѡтци и братіе, ако и много съгрѣшиха († Fiindcă iubiți părinți și frați dacă și mult am greșit), după care urmează inițialele Θ Φ Θ și Φ (Th. F. Th. și F.).

f. 175^v—176^v. Исписа се сіа книгоу нарицами Праксъ съ Божиѡмъ смотреніемъ и вѣлама хѡтѣніемъ и поспешеніемъ Сѣна и съврѣшеніемъ Свѣтаго Дсѣха, емѣ же слава и дрѣжава чисти поклоненіе ѡтцѣ и Сынѣ и Свѣтомѣ Дсѣхѣ и нынѣ, присно въ веки, амин.

Исписахъ се сію книгоу нарицаемъ Праксъ въ дѣни благочестиваго и Христолубиваго господарю всѣю землею ОугровлаХинскаго великаго Іѡ Басараѣ воеводѣ, понеже любимици ѡтци и прѣвѣзлюбивии братіе по величію и вѣлама по смѡтренію Божию и по заповѣди господиноу ни великому жѡпанѣ Прѣда, сынѣ великаго жѡпана Прѣвола дровника: понеже рече рабѡу си да испише сіа божества книгоу, азѣ многѡгрѣшихъ послоушахъ моего господара и начѣхъ писати сію божественію писменна съ вѣкнами роуками. Ѣ томъ азѣ мно(го)-грѣшихъ молебу сътворихъ ѡтци кѣ вашему свѣтїю и кѣ вашему любѡвѣ братіе, ако смѣ и мно(го) грѣшилъ или мѣроу или безъ мѣрѣ или безъ числа, ѡтци и вѣзлюбивии братіе а вы последѡити и не клѣните, да некако да се прогнѣва милостивъ Богъ на ми грѣшихъ. Ѣ томъ ѡтци и брате, книже(вѣ)и чловѣкъ не смѣ быхъ, иноу смѣ гледалъ како естѡ оу зводъ былъ, да ѡтци и брате, ако смѣ ѡтъ изводъ грѣшилъ или ѡт себѣ, а вы да речете: Богъ да прости рабѡу Божию, імерекъ, а Господѣ Богъ да проститъ доуша ваше амин, понеже се оустрашихъ ере чоухъ ѡтъ проч(и) чирѣтписци како рекоше що естъ благословено естъ, а що не, не, вѣкто хъ зѣи. Изѣ мно(го)грѣшихъ чирѣтписецѣ, дѣакѣ Драгомѣр.

† Сіа книжка нарицами имѣ Праксъ приложі жѡпанъ Прѣда въ свѣтаю монастирѣ нарицами Бистрыцоу въ Храмъ свѣтомѣ Нѣколи, понеже кога се покоусятъ да го принесе на ино мѣсто ѡтъ сію свѣти Храмъ или калоугерѣ или гра(м)атикъ или просто чловѣкъ, да естъ проклетъ ѡтъ тїи ѡтѣци иже въ Никѣи и да естъ причетенъ съ Юдою и съ Ірїа и съ ини многѡи що рѣпташе и рекоше на Бога неправѣ и да се прѣт на страшнии сѣдѣ съ свѣтомѣ Нѣколи и самъ жѡпанъ Прѣда естѡ рекъ да се пишетъ сію проклѣненіе и съврѣши се сію

книгѣ, мѣсѣца октобрія дѣнь кѣ, празникъ славыи мѣченикѣ Димитріе въ столѣ Краляку при протопопѣ Кладѣа Дѣха.

(S-a scris această carte numită Praxiu, cu foarte marea vrere și socoteală a lui Dumnezeu, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, lui deci mărire și stăpînire, cinstită închinăciune, Tatălui, Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea în veci, amin.

† S-a scris această carte numită Praxiu în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domn a toată țara Ungrovlahiei, marele Io Basarab voevod. Fiindcă iubiți părinți și preaiubiți frați, după mărirea și prea marea socotință a lui Dumnezeu și după porunca domnului meu, marele jupan Preda, fiul marelui jupan Pîrvul vornic, căci a spus robului său să scrie această dumnezeiască carte, eu multpăcătosul ascultînd pe domnul meu, am și început a scrie această dumnezească scriptură, cu mină de lut. Apoi, eu multpăcătosul am făcut rugă părinților, către sfințenia voastră, și către dragostea voastră, fraților, că dacă am și greșit mult sau cu măsură ori fără măsură sau fără număr, părinți și frați iubiți, iar voi îndreptați și nu blestemați, ca nu cumva să se mînie milostivul Dumnezeu asupra mea păcătosul; apoi părinți și frați, om cărturar n-am fost, ci am căutat cum a fost în izvod, așa că, părinți și frați, dacă am greșit de la izvod sau de la sine, iar voi să spuneți: Dumnezeu să-l ierte pe robul lui Dumnezeu cutare și Domnul Dumnezeu să ierte sufletul vostru, amin. Fiindcă m-am înspăimîntat, căci am aflat de la alți scriitori cum au spus: ceea ce este binecuvîntat, binecuvîntat este, iar ceia ce nu, nu. În anul 7028 (1519). Eu preapăcătosul scriitor, Dragomir diacul.

† Această carte numită anume Praxiu a dăruit-o jupan Preda în sfînta mănăstire numită Bistrița, în hramul sfîntului Nicolae. Fiindcă cine va îndrăzni s-o ducă din acest sfînt hram în alt loc sau călugăr, ori grămătic, sau om de rînd, să fie blestemat de 318 părinți cei din Niceia și să fie părtaș cu Iuda și cu Arie și cu cei mulți care au murmurat și strigat împotriva lui Dumnezeu pe nedrept și să se pîrască la cumplita judecată cu sfîntul Nicolae. Și însuși jupan Preda a spus ca să se scrie acest blestem. Si s-a sfîrșit această carte în luna octombrie a 26-a zi, sărbătoarea slăvitului mucenic Dumitru, în scaunul Craiovei, sub protopopul Vlad Duhu).

Alte însemnări

f. 176^v: 1. Scris-am eu Matei logofăt ot Drăgoești, cum să știe că am citit pe acest Pracsu cîndi au fost popă Ungureanul. (Sec. XVII — XVIII).

2. Ёрмонахъ Василіе лѣто + зрѣзъ синъ Мѣхалко лѣгофѣт (Ieromonah Vasile, fiul lui Mihalco logofăt, anul 7166 = 1658).

3. Исписахъ перо и млыно (Am scris cu pana și cerneala) (același scris ca la nr. precedent)

În interiorul scoarței de la sfârșit un început de scrisoare — de la începutul sec. XVIII — a unui Teodor grămaticul-probabil al mănăstirii Bistrița — către un logofăt Sionie pentru niște clopoței de cădelniță.

Titluri cu inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în culori la f. 1, 37, 43, 75^v, 92^v, 104, 109^v, 110, 116, 129^v, 130, 132, 138, 160, 165^v. Filigran : balanță. 28 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească, la Craiova de diacul Dragomir. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de anti-chități.

203.

Sec. XVII. Hirtie, 173 f. 18,5 × 14 cm. Lipsește începutul și sfârșitul și foi după f. 31^v, 56^v, 65^v, 86^v, 102^v, 112^v.

Iațimirski nr. 42. (Il datează din sec. XVI și XVII) (Muzeul de antichități).

1. <Mineiu> f. 1—56^v.

Începutul lipsește.

f. 1—15^v. Мѣсѣца того же въ ѿ днь съборъ свѣтаго архистратига и прочиѣхъ небесныхъ и безъ плѣтныѣхъ (În aceeași lună, la 8 zile : Soborul sfântului arhistrateg și a celorlalte puteri cerești și fără de trup).

f. 15^v—26^v. Мѣсѣца юлѣна во ѿ днь, нже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Кирила архіепископа Алексѣйскаго, в тоѣже днь прѣставленіе прѣподобнаго ѡтца Кирила игумена Белозерскаго чудотворца (Luna iulie 9 zile, a celui întru sfinți părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei ; în aceeași zi, răposarea preacuviosului părintelui Chiril, egumen de la Beloezer, făcătorul de minuni).

f. 26^v—31^v. Мѣсѣца октѣврія кс, памѣт великаго мученика Христова Димитрія (Luna septembrie 26, pomenirea marelui mucenic al lui Hristos, Dimitrie).

f. 31^v. Мѣсѣца того же въ днь, свѣтаго ѡтца Іѡанъ <Златоуст> (În aceeași lună 12 zile, părintele Ioan <Gură de Aur>).

Sfârșitul lipsește, urmează o lacună.

f. 32—56^v. Мѣсѣца сѣмтѣврія кс, свѣтаго апостола Іѡанъ Богослова (Luna septembrie 26, a sfântului apostol Ioan Bogoslov).

f. 45^v. Albă.

2. <Apostol> f. 57—112^v.

Începutul lipsește. Cuprinde numai Epistolele apostolilor. Inc. cu titlul pe f. 57 : Сказаніе Іакова съборнаго посланіе (Spunere despre epistola sobornicească a lui Iacob). Textul epistolelor e întrerupt de mai multe lacune. Sfârșitul lipsește.

3. <Slujebnic> f. 113^v—172^v.

f. 113^v—157. La praznicele împărătești. Începutul lipsește inc. Страха всако прѣславне познава.

f. 157—172^v. Служба вещь праздником Богородичном (Slujba în deobște a praznicelor Născătoarei de Dumnezeu).

Sfîrșitul lipsește.

f. 173—173^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament grosolan la f. 157. Scris de mai multe mîni (I, f. —31^v, II, f. 32—56^v, III, f. 57—112^v, IV, f. 113—172^v). 19—20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

204.

1651 (f. 223). Hirtie. 223 f. 46,5 × 35 cm.

Iațimirski nr. 43. (Muzeul de antichități).

<Apostol>

f. 1—1^v. Сказаніе дѣаніи апостолскыѣ написаныѣ доужкоу еванггелистомъ, по лѣтѣхъ мнѣхъ страсти Господня (Povestirea faptelor apostolilor scrisă de Luca evanghelistul, mulți ani după patimile Domnului). Introducere.

f. 2—49. Дѣанія свѣтыхъ апостолъ (Faptele sfinților apostoli). Cu indicații liturgice ale zilelor, în care se citesc paginile respective, de la Paști la Rusalii.

f. 49—199^v. <Epistolele apostolilor>. înc. Сказаніе Іаквеаѣ посланія ѧ (Spunerea Epistolei I a lui Iacob).

Epistolele sînt precedate de scurte introduceri.

f. 200—210^v. Сказаніе извѣстно иже на всѣхъ дѣни главамъ дѣаніи апостолъ (Lista capetelor Faptelor apostolilor pentru fiecare zi).

f. 211—223. Сѣвѣрникъ ѿ-мѣ мѣсяцемъ сказаѣ главы апостолоу великимъ праздникомъ господскимъ и прочимъ свѣтымъ (Sinaxar al celor 12 luni. Lista capetelor Apostolului la sărbătorile mari împărătești și ale altor sfinți). Începe cu luna septembrie.

f. 223^v. Însemnarea scriitorului. (V. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 223^v. Изволеніемъ отца и посѣщеніемъ единогоуднаго его Сына и съвершеніемъ Свѣтаго Дѣла, се азъ недостойный и послѣдній владыкъ. Христа моего рабъ и поклонникъ свѣтыхъ Троицъ въ кнѣсѣхъ смѣреніе и присноуниинъ панъ Радѣи велъ комисъ и жѣпаница его Софінка и отецъ его Михалчѣ и мати его Нѣкшѣ възревновахъ и въздѣлѣхъ въсѣмъ сердцемъ моимъ и тѣшѣно оусердствовахъ съ въсѣмъ дѣшемъ и сътвориѣ сѣа книга нарицаеминъ Пращю и далъ ен въ монастыръ Козіа иде же естъ храмъ свѣтыхъ Троицъ нераздѣлимаа, да бѣдетъ имъ въ свѣтѣхъ жрѣтъхъ присно поминемъ на поласѣ дѣшевнѣю. Ище кто хошетъ възѣти или отдалити или прѣдаде сѣю книгу рекомою свѣтыхъ апостолскыѣ Дѣаніе

ѡт сего Храма, тако же пишетъ еише, да бѣдетъ проклѣтъ съ анаѳемою тѣ и ѿ
ниже в Никен. Бѣ дѣны благочестиваго и Христа любиваго Іѡ Матѡеи Басѣраб
воевод и госпожда его Елиа земли УгровлаХинскыа и прочаа. И докѣ(н)чалъ
сѣю книгу аз многѡгрѣшникъ Василіе Босіе даскал ѡт земли Мѡлдавскыи,
мѣсца сеп(те)рін) дѣнь 4, в лѣтъ × 398.

(Cu voia Tatălui și ajutorul unuia născut Fiului său și cu săvîrșirea
Sfîntului Duh, iată eu, nevrednicul și ultimul rob al stăpînului meu,
Hristos și închinător al Sfintei Treimi, smeritul și veșnic nenorocitul între
cnezi, pan Radul mare comis și jupanița lui Sofica și tatăl său Mihalcea
și mama lui Neacea, am rîvnit și am dorit din toată inima mea și cu sîr-
guință m-am silit din tot sufletul și am făcut această carte numită Praxiu
și am dat-o la mănăstirea Cozia, unde este hramul sfintei Treimi nedes-
părțite, ca să le fie lor în sfîntul jertvelnic veșnică pomenire, pentru folosul
sufletesc. Dacă cineva va lua sau va îndepărta sau va vinde această carte
numită Faptele sfinților apostoli de la acest lăcaș care scrie mai sus, să
fie blestemat cu anatema celor 318 de la Niceia. În zilele binecinstitorului
și de Hristos iubitorului Іо Matei Basarab voevod și al doamnei lui, Elina,
ai țării Ungrovlahiei și altora. Și am terminat această carte, eu mult pă-
cătoșul Vasilie Bosie dascal din țara Moldovei, luna septembrie 1 zi, în
anul 7160/1651/).

Pe coperta din față, partea interioară :

Acest sfînt Apostol de la sfărîmarea sfintei mănăstiri Cozii, au intrat
în mîinile ostașilor. L-am răscumpărat eu, aflîndu-mă ispravnic la acest
județ Argeș și l-am închinat aici la sfînta mănăstire Argeș. 1788 iulie 7.
Constandin Vișor<eanu>biv vel agă.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f 1, 2, 49, 50, 56, 64, 68, 69^v, 75^v, 76,
77, 77^v, 78, 79, 81, 83, 90^v, 92, 114, 116, 129, 130, 137^v, 142, 143, 148^v, 154, 155, 160,
161, 163^v, 165, 171, 172, 176, 177, 180, 180^v, 182, 200 și 211. Filigran : floare stilizată.
27 de rînduri pe pagină . Semiuncială mare. Legătură veche în piele și lemn, artistică și cu minia-
turi în aur, reprezentînd scene religioase, pe coperta din față și pe cea din urmă. Scris în Țara
Romînească de dascălul Vasile Bosie din Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară.
De la Muzeul de antichități (venit acolo de la mănăstirea Cozia).

205.

1346 (f. 410^v). Pergament. 410 f. 23 × 17 cm.

Iațimirski nr. 44 (Muzeul de antichități).

<Psaltire cu tîlc>

f. 1. Însemnări religioase în 1. slavă și greacă.

f. 1^v—4. Прѣдословіе и сказъ како съставленъ быст Псалтирь (Pre-
doslovie și arătare cum a fost alcătuită Psaltirea).

f. 4^v. Давидъ сынъ Іисаевъ, югда сѣде въ царствѣ своемъ и избра ѡ
моуже моудре : Ісафа, Іумана и Іѡдана и Идиѡумъ и състави с ними Псалтирь

красньк съ втѣкти пѣс Божію (David, fiul lui Ieseu, cînd a stat în împărăția sa și a ales 4 bărbați înțelepți : Asaf, Ieman și Ietham și Idithum și a alcătuit cu ei Psaltirea frumos cu răspunsuri, cîntările lui Dumnezeu).

f. 4^v—386^v. Urmează psalmii scriși cu litere mai mari, iar sub fiecare frază, cu litere mai mici, tălmăcirea.

f. 386^v—410. Cîntările scriptuare care urmează după Psaltire, înc. Пѣс Маріе сестры Моисеѣви къ ꙗкоу (Cîntecul Mariei, sora lui Moisi, la Ieșire).

f. 410^v. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 410^v. Изволеніемъ Божиємъ и въплъщеніемъ Свѣтаго Духа и рождениемъ Сына, синъ Фалтирь написа се помощію Божию и прѣчистыея его матери въ лѣтъ × СѢНД, ѿндикто Г, съ потѣщаніемъ прилежымъ и всесрдчнымъ таже въ оуставоу божественныхъ писанин, написа си Фалтирь Бранко Младѣновикъ и роукою много грѣшнаго завитаго къ союетин житинетѣмъ, раба Божия Іоанъ а зовомъ Богослова, къ мѣстѣ рекомѣмъ Боричь, къ дѣни благовѣрнаго и богочестнаго и самодръжца всѣхъ Сербскихъ земель и поморскихъ, краля Стефанъ и сына моу краля Оуросъ. Бѣ тѣхъ вѣмъ прѣіе господинъ краля Стефанъ градъ Костоуръ, градъ Бѣлградъ, градъ Каниноу.

(Cu voia lui Dumnezeu și prin întruparea (sic) Sfîntului Duh și prin nașterea Fiului. Această Psaltire s-a scris cu ajutorul lui Dumnezeu și a preacuratei lui maici în anul 6854 (1346) indictionul 3¹) cu sîrguința depusă din toată inima pentru rînduiala dumnezeestilor scripturi. A scris această Psaltire Branco Mladenovici, iar cu mîna mult păcătosului cel cuprins de zădărniciile vieții, robul lui Dumnezeu Ion, numit Bogoslov, la locul numit Borici, în zilele binecredinciosului și cîstitului lui Dumnezeu și autocratului a toate țările Serbiei și al ținuturilor de la mare, craiul Ștefan și a fiului său, craiul Uroș. În acea vreme a luat domnul craiul Ștefan²) cetatea Costur (Castoria), cetatea Belgrad, cetatea Canina).

f. 2 jos : A mănăstirii > Bistrița (cu sigilii de fum). (Sec. XIX la început).

Extrase și descrierea acestui manuscris de Fr. Miklosić, *Psaltir s tumacenjem pisan 1346 za Branka Mladenovica* (Psaltire cu tălmăcire scrisă la 1346 de Branco Mladenovic) în *Starine* (Zagreb) IV, 1872, p. 29—62, și de Al. Odobescu în „Revista romînă”, 1 (1861), p.709—725.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu reprezentînd cupole de biserici la f. 1^v și 4^v. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Serbia la Borici de diaconul Ioan Bogoslav. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

¹) Indictionul greșit. Indictionul anului 6854 (1346) este 14.

²) Ștefan Dușan (1331—1355).

1703 (f. 4^v). Hirtie. 346 f. 32,5 × 21,5 cm.
Iașimirski nr. 45. (Muzeul de antichități).

< *Tîlcul Evangheliei de Teofilact* >

f. 1. На евангелиста Іоанна бжекды Іоанна Златоустого (La evanghelistul Ioan, cuvintele lui Ioan Gură de Aur), în versuri.

f. 1^v. <Se arată că această carte a fost tipărită din porunca țarului Rusiei Petre Alexievici și a patriarhului Adrian, la Moscova, în anul 1698 >.

f. 2—4. Ко изккстіе книги сѣм читателю (Vestirea acestei cărți către cititor).

Urmează tîlcul celor patru Evanghelii, fiecare pasaj urmat de tîlcul său. Fiecare din cele patru Evanghelii e precedată de o scurtă introducere și de scara capitolelor.

f. 7—92, 134^v—221 Albe.

f. 341. Сказаніе еже како на какои день четъ сѧ сщ҃іе Евангеліе (Spunere cum se citește în fiecare zi Evanghelia respectivă).

f. 342^v și 346. Albe.

Însemnări

f. 4^v. Această sfîntă și dumnezeiască Evanghelie care cu suflarea Duhului Sfînt s-au tîlcuit de sfîntul și fericitul Theofilact, arhiepiscopul Bulgariei, scrisu-se-au de pe izvodul cel slovenesc ce s-au tipărit întru împărăteasca și marea cetate a Moscului (precum arată și în Predoslovia aceștii sfînte cărți), din porunca și cu toată cheltuiala preasfințitului chir Theodosie, mitropolitul Ungrovlahiei, la anul de la facerea lumii 7211 (1703).

f. 8—15. Pe marginea de jos a paginilor: Această sfîntă și dumnezeiască carte ce să chiamă Theofilact, adecă sfînta Evanghelie cu tîlcu, dătu-se-au de preasfințitul mitropolit chir Teodosie la vremea sfîrșitului vieții sfînții sale, cînd s-au mutat dintr-această lume, o au lăsat sfînția sa să dea la sfînta mănăstire Coziia, unde să slăvește prea sfînta și începătorea de viață Troițe, ca să fie a sfîntei beserici. Iară cine va înstrăina de acolo, unul ca acela să fie supt blestemul sfîntei Troițe și al tuturor sfînților, Amin. ghenarie 23 dni leat 7216 (1708).

Titluri și inițiale cu roșu. Gravuri în lemn detașate dintr-o tipăritură, reprezentînd pe cei patru evangheliști, la f. 7^v, 94^v, 138^v, 233^v. Ornamente de mină, în negru, foarte fine la f. 8, 95, 139 și 224. 41 de rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente, cu scene religioase în aur. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hirtie, 264 f. 21 × 13 cm.

Iașimirski nr. 46. (Muzeul de anticthități).

<Tipic>

f. 1—67. Неодобъ знаа како типика снє книги многымъ многы къ разоумѣнню, рѣшитъ Марко инокъ, къ єдино правныхъ жьрць (Acest Tipic, spune Marco călugărul, arată preotului într-unul singur cum să se înțeleagă multe cărți care sînt greu de știut).

Indicarea textelor ce se citesc la slujbele sărbătorilor de peste an în ordinea calendaului, începînd de la 1 septembrie.

f. 67—98. Типикъ црковнаго послѣдованна иже въ Іерусалимѣ свѣтїе лавры прѣподобнаго и боѣноснаго шца нашего Сави снєже послѣдованнє бываетъ и в прочихъ въ Іерусалимѣ свѣтыхъ монастырь (Tipic bisericesc al rînduiei care se face la Ierusalim în sfînta lavră a prea cuviosului și purtătorului de Dumnezeu părintele nostru Sava și în celelalte sfînte mănăstiri de la Ierusalim).

f. 98—207. Послѣдованнє црковнаго пѣннѣ и събраннїе всего лѣта, зачинає шт мѣсѣца сѣк(тє)мѣра до мѣсѣца августъ (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 207^v. Albă.

f. 208—257. Послѣдованнє Типика свѣтїе мѣ-це (Orînduirea Tipicului în sfîntul marele post.

f. 240—240^v. В свѣтыхъ шца нашего Іоу(н) архїепископа Константина града Златоустго, слово на свѣтсїю Пасхѣ (Al celui între sfinți părintele nostru Io<o> Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt la sfîntele Paști). Sfirșitul lipsește.

f. 257—258. Сказанїе како достонѣ каднѣ црквѣ (Spunere cum se cuvine să se tămîieze biserica).

f. 258—262^v. Continuă indicațiile de tipic.

f. 262^v—263. Молитва над коутиєю (Rugăciune pe colivă).

f. 263^v—264^v. Albe.

Însemnări

Pe foaia liminară: † Сн Типик свѣтаго Гѣоргіѣ Ѣкнѣфа (Acest Tipic este al sfîntului Gheorghe de la Xenof¹⁾).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: arc (?). Scris de două mîini (Ik f. 1—207, II, f. 208—263). 21 (mîna I) și 26 (mîna II) rînduri pe pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris la mănăstirea Xenofont de la Muntele Athos. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de anticthități.

¹⁾ Măn. Xenofont dela muntele Athos.

Sec. XVI. Hirtie, 208 f. 31 × 20 cm. Lipsește sfîrșitul
Iașimirski nr. 47. (Muzeul de antichități).

< *Tipic* >

f. 1—2. Albe cu o însemnare (v. mai jos).

f. 3—7. Главныи еже къ настоѡщен сен кннзѣ оуказ о ѿ час и малѣи вечерни (Capitolele care se află în această carte. Arătarea despre al noulea ceas și despre vecernia cea mică).

f. 7—34. Типикъ црѣковенѣи сѡсжеѣ иже къ Іерусалимѣ сѡтѣмъ лавры прѣподобнаго и богноснаго втца нашего Савы; сіе послѣдованіе бываеѣт и къ прочиѣ Іерусалимскыѣ сѡтѣмъ обытѣліи (Tipic al slujbei bisericești. Această rînduială se face în sfînta lavră a preacuviosului și de Dumnezeu purtătorului, părintelui nostru Sava de la Ierusalim. Această rînduială se ține și în celelalte sfînte locașuri din Ierusalim).

La f. 19^v subtitlu О еже не творити бесѣды къ цркви (Despre a nu face vorbă în biserică).

f. 34^v—155. Послѣдованіе црѣковнаго пѣнія и съхраніа въселѣтнаго, наченше вт мѣсѡца септемврія до мѣсѡца августѡ (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd de la luna septembrie pînă în luna august).

f. 155—187. Сѡсжеѡ сѡтѣмъ великыѣмъ мѡ-ще (Slujba sfîntului și marelui post).

f. 187—188. Иже къ сѡтѣмъ втца нашего Іоанна архіепископа Константінѣ града Златѡустаго, слово на сѡтѣмъ Пасѣхъ (Al celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: Cu-vînt la sfîntele Paști).

f. 188—205. О часѣхъ великыѣмъ недели и въсеѣхъ сѡтѣмъ седмницъ (Despre ceasurile săptămîinii mari și a toată săptămîna luminată). De la f. 192 urmează și săptămîinile de după Paști pînă la duminica Tuturor Sfinților.

f. 205—206^v. О сѡужеѣ и жителестѣхъ сѡтаго поста сѡтѣмъ апостолѣ (Despre slujba și petrecerea sfîntului post al sfinților apostoli).

f. 206^v. Оуказъ оставши апостолѣмъ, іевангеліомъ непразнѣмымъ сѡтѣмъ (Arătare a celorlalți apostoli și evanghelii a sfinților neprăznuiți). Sfîrșitul lipsește.

f. 207—208^v. Albe.

Însemnări

f. 1^v. Tipic al svintei și dumnezească mănăstire Cozia anno domi <ni> 1693. (Cifra anului repetată în cifre arabe, apoi în cirilice).

f. 2^v. La anii lui Hristos 1821 s-au întîmplat apostasie în Țara Romînească și după șiderea mea în Sibii, luni cinsprezece tocmai, am

venit apoi aici trecător la sfînta mănăstire Cozia. 1822 mai 22. David arh<imandrit> episcop Rîmnițchi.

f. 7—12. Pe marginea de jos a foilor : Cozia, cine o va înstrăina de la Cozia, să fie sub blestemul săborului de la Nicheia și celorlalte săboară 7206 (1698).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 3. 29 rinduri pe pagină. Semiuncială Legătură veche în piele și lemn cu ornament stilizat. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacției medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

209.

Sec. XVI. Hîrtie. 249 f. 22 × 15 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc.

Iațimirski nr. 48. (Muzeul de antichități).

<Ceaslov>

f. 1—51. <Slujba utreniei, ceasurile cu obednița și pavecernița>. Începutul lipsește, inc. Петра и Павла въси, Яндреа, Іакѡва.

Primul subtitlu la f. 3^v : Часъ ѿ (Ceasul I).

f. 52—52^v. Albe.

f. 53—182^v. Последованіе црковнаго пѣнія и събранія въселѣтнаго наченіе въ мѣсѣца септември до мѣсѣца августа (Rînduirea cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 183—205^v. Тропарѣ и кондаци великыхъ мѣцѣ (Troparele și condacele postului mare).

f. 206—228^v. Псалми избранны вънегда поетъ съ полїелеу на господскыя праздницы и свѣтымъ великымъ (Psalmi aleși, cînd se cîntă polieuleul la praznicele împăratești și la sfinții mari).

f. 228^v—235. Припѣла на въскресныхъ владичныхъ и Богородичныхъ праздникъ и въскресныхъ прѣподобныхъ иже великимъ и свѣтымъ и великимъ избраннымъ мѣченикомъ и въскресныхъ нарочитымъ свѣтымъ, припѣвающія съ избраннымъ Псаломъ, егда поетъ съ Полїелеу, наченіе въ всаго дѣне септемвриа мѣсѣца, твореніе куръ Филофеа монаха логѡгета бывшаго Мирча воеводѣ; на рождѣство прѣчистыхъ Богородицѣ поетъ съ сіе.

(Pripeale la toate sărbătorile împăratești și ale Născătoarei de Dumnezeu și ale tuturor preacuvioșilor, părinților mari și sfinți și mucenicilor mari și aleși și tuturor sfinților consacrați, care se cîntă cu Psalmi aleși, cînd se cîntă Polieleul, începînd a opta zi a lunii septembrie. Opera lui Filotheiu monah, fost logofăt al lui Mircea voevod; la nașterea preacuratei Născătoare de Dumnezeu se cîntă aceasta).

f. 246^v—246. Чинъ како подобаетъ пѣти кѡлико оуспшнымъ (Rînduiala cum se cuvine a se cînta la coliva răposaților).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 206. Filigran : stemă. 22 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în plină și carton. S-a păstrat restul primei coperte în piele a legăturii vechi. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități,

210.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hirtie. 88 f. 20,5 × 16 cm. Lipsește începutul și sfârșitul și foi după f. 17^v. Foarte rupt și uzat.

Iațimirski nr. 49. (Muzeul de antichități).

< *Ceaslov* >

f. 1—12^v. <Slujba obedniței>. Începutul lipsește, înc. БЛЖЕННІИ И ТВОЕ
непрѣстѣннаго и пречисто сѣннаго.

Pe aceeași pagină subtitlu : Начало недели (Începutul obednitei).

f. 12^v—16. Чин малон павечерници (Rînduiala pavecernitei mici).

f. 16—17^v. Начало обычных павечерниц (Începutul pavecerniței obişnuite).

f. 17^v—39^v. Начало павечерници великон (Începutul pavecernitei mari).

f. 18. Intercalată din alt manuscris.

f. 18^v. Albă, urmează o lacună.

f. 39^v—88^v. Синаксарь съ Богомъ по типикой Іерусалимскому свѣ-
таго прѣподобнаго отца Савы въсѣхъ лѣтъ принѣма (Sinaxar, cu Dumne-
zeu, după tipicul de la Ierusalim al sfântului și prea cuviosului părintelui
nostru Sava, cuprinzînd întreg anul).

f. 69—70^v. Rupte, se păstrează un fragment.

Sfîrsitul lipsește; cuprinde numai lunile septembrie-februarie.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 39^v. Filigran : mistreț. 19 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

211.

Sec. XVII. Hîrtie. 321 f. 23 × 16 cm. Lipsesc începutul și sfîșitul.

Iațimirski nr. 50. (Muzeul de antichități).

< Tipic >

Începutul lipsește; f. 1. inc. *Монм измѣх на вѣсѣхх ношъ ложе мое*

f. 1—23^v. Slujba vecerniei și a pavecernitei.

f. 24—145^v. Indicarea slujbelor pe sărbători în ordinea calendarului; înc: Мѣсѣца септѣмрѣи мѣсѣцъ дѣнь ѿ, дѣнь имѣтъ часъ ѿ и нощь ѿ. (Luna septembrie are 30 de zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12).

f. 145—291^v. **КЪ СЪБОТА ВЕЧЕР НА ВЕЛИЦКИ ВЕЧЕРНИ** (Simbătă seara la vecernia mare). Slujba vecerniei din zilele săptămînii.

f. 291^v—313. **ЕВАНГЕЛІА КЪСКРЪСЕНИ НА СТРЕНИ КЪ НЕДЕЛА** (Evangheliile învierii la utrenie, duminica).

f. 313—321^v. **СЛЪЖБА СВАТАГО ПРИЧЕЩЕНІА** (Slujba sfintei împărtășanii). Sfirșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Oramente în mai multe culori la f. 24 și 145^v. Filigran : spadă în cîrc. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

212.

Sec. XVI. Hirtie, 256 f. 22 × 14 cm.

Iașimirski nr. 51. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII).

<Tipic>

f. 1—7. **ГЛАВНИИ ЕЖЕ КЪ НАСТОЯЩЕН СЕН КНИЗЪ** (Capetele ce se află în această carte de față).

f. 7^v. Albă.

f. 8—48. Titlu : **ТИПИКЪ ЦРКОВНИ СЛОУЖБЪ ИЖЕ КЪ ІЕРУСАЛИМЪ СВАТЫЕ ЛАВРЫ ПРЪПОДОБНАГО И БОГОНОСНАГО ОТЦА НАШЕГО САВЫ. СІЕ ПОСЛѢДОВАНИЕ БЫВАЕТ И КЪ ПРОЧИИХЪ ІЕРУСАЛИМСКИХЪ СВАТЫХЪ ОБИТЪКІИ** (Tipic al slujbei bisericești din lavra de la Ierusalim a preacuviosului și purtătorului de Dumnezeu, părintele nostru Sava. Această rînduială se face și în celelalte sfinte locașuri de la Ierusalim).

f. 48—187. **ПОСЛѢДОВАНИЕ ЦРКОВНАГО ПѢНІА И СЪБРАНІА ВЪСАЛѢТНАГО НАЧНШЕ ОТ МѢСЯЦА СЕПТЕМВРІА ДО МѢСЯЦА АУГУСТА** (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar și pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 187^v—232. **СЛЪЖБА СВАТЫЕ И ВЕЛИКЫЕ МЪЦЬ** (Slujba sfintului și marelui post).

f. 232—251^v. <Slujbele de la paști pînă la Rusalii>.

f. 251^v—252^v. **О СЛОУЖБѢ И РАЗДРЪЩЕНИИ НЪТНЫ СЕДМИЦЕ** (Despre slujba și dezlegările din săptămîna Cincizecimii).

f. 252^v—254. **О СЛОУЖБѢ И ЖИТЕЛСТВѢ СВАТАГО ПОСТА СВАТЫХЪ АПОСТОЛЬ** (Despre slujba și petrecerea sfintului post al sfinților apostoli).

f. 254—255^v. **ОУКАЗЪ ОСТАВШИМЪ АПОСТОЛАМЪ И ЕВАНГЕЛІАМЪ НЕПРАЗНУЕМЫМЪ СВАТЫМЪ** (Arătare pentru apostolii și evangheliile care s-au lăsat la o parte, la sfinții care nu se prăznuiesc).

f. 256. **СВѢТНАНЫ ГЛАСОВЕМЪ** (Svetilnele pe glasuri).

f. 256^v. Albă.

Însemnări

f. 1. A sfintei mănăstiri Bistriți iaste acest tipicariu.

f. 2 A Bistriți <i> (cu o pecetie de fum).

f. 256^v. Храм Ѹспєніи Богородице (Hramul Adormirii Maicii Domnului).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, și 8. Filigran : mină cu stea la un deget. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate artistic. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

213.

Sec. XVII. Hîrtie. 157 f. 21 × 14 cm. Lipsesc începutul, sfîrșitul și foi după f. 84^v. Iațimirski nr. 52. (Muzeul de antichități). (Îi socoate scris în Moldova).

1. <Ceaslov>

f. 1—79. Începutul lipsește; inc. КДѢВЪ ЗНАЕНДѢХ ДИЕНА СѢДѢНІА ТВОА.

f. 79—82^v. Тропари въскресны (Troparele învierii). (După f. 82 o lacună).

2. <Sinaxariul celor 12 luni>

f. 83—138^v. Începutul lipsește; inc. НѦА ВТ ТѢБѢ БОГА НАШЕГО ИМАЩИ БО КРѢПОСТЬ ТВОА.

f. 138^v—146^v. <Troparele și condacele Triodului și ale Penticostarului>. Начало свѣтаго великаго поста (Începutul sfîntului și marelui post).

f. 146^v—153. Чѣстныи Параклис прѣсвятѣи Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 153^v—156^v. Къ свѣтъа великаа недѣли Пасхы (La sfînta marea duminică a Paștelui). Sfîrșitul lipsește.

f. 157. Indicații liturgice.

Însemnări

f. 79. † Коупил раб Божію поп Марко и жина его Пъраска, дал ѣ талер, да бждет ему молебн и памѣт и чадаѣ его и дади вт силѣ Тѣтъраш къ црѣков вт Брошени еде же ест Храм арѣхагила Милѣжила пред Богомъ, къ вѣкъ. Аминь.

(A cumpărat robul lui Dumnezeu, popa Marcu și soția lui Parasca, a dat 2 taleri, să-i fie lui rugăciune și pomenire și copiilor lui și a dat-o din satul Tătărași în biserica de la Broșteni, care este hramul arhanghelului Mihail, înaintea lui Dumnezeu, în veci. Amin). (Scris sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu și verde. Ornament în culori la f. 79. Filigrane : cruce cu stemă, secure. 21 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hîrtie, 129 f. 21 × 15 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iațimirski nr. 53. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII, dar scrisul este din sec. XVI).

<Tipic>

f. 1—110. Indicarea cîntărilor pe tot anul în ordinea calendarului. Începutul lipsește. Începe cu luna septembrie. *Interesant faptul că lunile sînt numite și cu numele lor slave populare :*

f. 7. Мѣсеца октѣбрь рекомыи листопад (Luna octombrie numită listopad);

f. 51. Мѣсеца генварь рекомыи просинец (Luna ianuarie numită proșineț);

f. 89. Мѣсеца июн рекомыи изокъ (Luna iunie numită izoc);

f. 96. Мѣсеца июля рекомыи червен (Luna iulie numită cerven).

f. 42. (decembrie 20). Къ тоже дньк пристави сѧ преосвященный митрополит Петръ къса Ржси къ Г час ноци къ лѣт x 534 и положен быст къ градъ Москвъ (În aceeași zi a murit peasfințitul mitropolit Petru a toată Rusia la trei ceasuri din noapte în anul 6<8>34 (1326) și a fost îngropat în cetatea Moscovei¹⁾).

f. 111—129^v. Недѣлк еже в мытари и фарисеи (Duminica Vameșului și a Fariseului). <Rînduiala cîntărilor în postul mare>.

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din urmă, partea interioară : † Izvod de cărți ce s-au luat dela popa...

1 Pănticostaru

1 Triod de post

1 Molituvnic...²⁾

1 Molităvnic Râmnic.

1 Leturghier dela munteni.

1 Paraimier Râmnic.

1 Psaltire.

1 Psaltire tij cu slova muntenească (?).

1 ivanghelie.

1 Psaltire la brutul (?)

1 cădelniță

1 patrafir

3 părechi de naracviți

1 felon

1 stihar

1 naramnă.

¹⁾ Mitropolitul Petru al Rusiei + 1326.

²⁾ Acoperit de eticheta Academiei.

De atîția au vînit ali nostru.
Smerit erei Nifon. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 21 rînduri pe pagină Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu icoana răstignirii. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție ucraineană. De la Muzeul de antichități.

215.

Sec. XV. Hîrtie, 285 f. 21 × 13 cm. Începutul și sfîșitul lipsesc; rupt și uzat.
Iațimirski r. 54. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire>

f. 1. Începutul lipsește; înc. cu Psalmul 3.

f. 1—105. Psalmii în număr de 151.

f. 105—115^v. <Cîntările scripturale ce urmează după Psalmi>. înc.

ПѢСНЬ МОИСЕУВА КЪ ИСХОДѢ (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. <Tipic>

f. 116—152. <Sinaxarul celor 12 luni>. Începutul lipsește. Începe cu luna septembrie.

f. 152—178^v. <Troparele și condacele Triodului și ale Penticostarului>. Начало свѣтлаго и великаго поста (Începutul sfîntului și marelui post).

f. 178^v—211^v. Часовъцъ имѣе нощнью и дневнью сѣзжею по старѣ великыѣ лаврінъ иже в свѣтлыѣхъ мѣсѣцахъ нашего Савы. Сице послѣдованіе бываеѣтъ и къ прочіимъ Іерусалимскимъ свѣтлыѣмъ обывѣліимъ (Ceaslov cuprinzînd slujba de noapte și de zi, după orînduiala marelui lavre, a celui între sfinți părințele nostru, Sava. Aceeași orînduială se obișnuiește și în celelalte locașuri sfinte de la Ierusalim).

f. 211^v—225. Сѣзжеѣ ѿкаѣіѣтъ прѣсвѣтлыѣ Богородице (Slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 225—228. Сѣзжеѣ къ Господоу нашему Ісѣс Христоу (Slujba către Domnul nostru Isus Hritos).

f. 228—235. Чѣстныи Параклис прѣсвѣтлыѣ владичици нашеи Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre, Născătoarea de Dumnezeu).

f. 235—237^v. Канонъ исповѣданія (Canonul spovedaniei).

f. 237^v—244^v. Канонъ молебень къ прѣчистѣи Богородици (Canon de rugăciune către preacurata Născătoare de Dumnezeu).

f. 244^v—248. Канонъ молебень къ своему аггелю Хранителю (Canon de rugăciune către îngerul păzitor).

f. 248—251. Канонъ ѿ плач прѣсвѣтлыѣ Богородице (Canonul plîngerii preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 252—259. Чин како подобает ꙗѣти Параклис прѣподобнои матери нашои Петке (Rînduiala cu care se cuvine a cînta Paraclisul preacuvioasei maicii noastre Paraschiva).

f. 259—266^v. Чин како подобаетъ ꙗѣти Параклис свѣтѣи царици Ѡеѡфанѣ (Rînduiala cum se cuvine a cînta Paraclisul sfintei împărătese Theofana).

f. 267—271. Rînduiala a diferite cîntări; f. 267: О еже въ келіи лѣтніи иноком (Cîntarea călugărilor în chilli).

f. 271—281^v. Псалмы избранныи вънегда поет се Поліелеу (Psalmi aleși, cînd se cîntă Polieleul).

f. 282. Albă cu încercări de condei și însemnări.

f. 282^v—285^v. Сын Торопары въскресеніа (Aceștia sînt Troparele învierii).

f. 285^v. Нже въ свѣтѣхъ отца нашего Василіа Келікааго (Ale sfîntului părintelui nostru Vasile cel Mare). inc. К ако писаніе Бога.

Numai cîteva rînduri, sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Începutul unui hrisov al lui Mircea Ciobanul pentru mănăstirea Bistrița: Милостию Божію Іоан Мирчѣ воевода. Дават господства ми сна повѣленіе госпваства ми оцѡу егъменѡт свѣтѣи монастыр нарицаемаго Бистрица (Din mila lui Dumnezeu Ion Mircea voevod. Dă domnia mea această poruncă a domniei sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire numită Bistrița).

f. 251^v. † Милостию Іо Матею Басараб воевод (Din mila <lui Dumnezeu> Io Matei Basarab voevod).

f. 282. Scris-am eu de mă rog, cine-și va face pomană cu această carte, să o lege, să fie pentru Dumnezeu.

† Мѣсѡца мартію сконча се дсѡвник Іларіонъ въ сръдѣхъ великою неделѣхъ, хѣчнѡ мѡ памет (Luna martie a răposat duhovnicul Ilarion în miercurea din săptămîna mare. Veșnica lui pomenire) (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

216.

Sec. XVI. Hirtie, 392 f. 20 × 13 cm. Foi rupte și putrede; lipsesc foi după f. 166^v. Iațimirski nr. 55. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—153.

f. 1—139. Давида пророка и царѣхъ ꙗѣмъ (Cîntările lui David proroc și împărat).

f. 139^v—153. <Cîntările scriptuare ce urmează de obicei după Psalmi>; inc. Пѣсѣ Моисеѣвоу въ исходѣхъ (Cîntarea lui Moisi la Ieşire).

2. <Tipic> f. 153—393.

f. 153—160^v. Апостолы и евангелія и блаженны прѣдъ неделѣ (Apostolul şi evangheliile şi fericirile peste săptămînă).

f. 161—178^v. <Acatistul Maicii Domnului>. Începutul lipseşte. Cuprinde canonul de mulţumire către Născătoarea de Dumnezeu, facerea lui Iosif. (Începe cu cîntare a IV-a. Între cîntarea a VI-a şi a VII-a se intercalează acatistul propriu-zis al Bunei Vestiri).

f. 179—179^v. Я се имена прѣчистіе Богородице числомъ 72 (Acestea sînt denumirile preasfintei Născătoare de Dumnezeu în număr de 72).

f. 180—192^v. Молитвы святаго причищения (Rugăciunile sfintei împărtăşanii).

f. 192^v—210^v. Якоѹистъ о погребеніи и воскресеніи (Acatistul îngropării şi învierii).

f. 210^v—228^v. Якоѹистъ чьстномъ крѣстѣ (Acatistul cinstitei cruci).

f. 228^v—232^v. Часове прѣдъ рождествомъ Христовѣмъ (Ceasurile înainte de naşterea lui Hristos).

f. 232^v—235^v. Часове прѣдъ Богоявленіемъ (Ceasurile înainte de Bobotează).

f. 236—239^v. Пѣтѣжъ великій (Ceasurile în Vinerea Mare).

f. 240—247. Чьстній Параклисъ прѣсвятѣи владичици нашей Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 247—255. Чьстній Параклисъ свѣтомъ... Прѣдѣлѣтичъ... Іоаннѣс (Cinstitul Paraclis al sfintului Înainte mergătorul... Ioan).

f. 255—260^v. Служба къ Господѣи нашѣмъ Исхъ Христѣс (Slujba către Domnul nostru Isus Hristos).

f. 261—275. Часослужецъ имѣѣа нощнѣа и дневнѣа слоужбѣ по оуставоу прѣподобнаго отца нашего Сави (Ceaslovăţ cuprinzînd slujba de noapte şi de zi după rînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava).

f. 273^v. Albă.

f. 276—370. Тропарникъ въсеѣго лѣта (Troparele pe tot anul).

f. 371—385^v. Служба свѣтѣжъ и великѣжъ мѣ-тницѣа (Slujba sfintului şi marelui post). Se dau şi troparele şi condacele duminicilor şi zilelor de seamă de la duminica Vameşului şi Fariseului pînă la duminica tuturor Sfinţilor.

f. 385—390. Тропарѣ въскресни и ипакое ѡсмымъ гласомъ (Troparele învierii şi ipacoi pe cele 8 glasuri).

f. 390—392^v. Богородичны ѡсмымъ гласомъ и крѣсто Бо<городичны> (<Troparele> Născătoarei de Dumnezeu pe cele opt glasuri şi ale crucii şi Născătoarei de Dumnezeu).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 276. Scris de două mâini (I, f. 1—370^v, II, f. 371—392^v). 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză (s-a păstrat un fragment din legătura veche în piele, cu ornamente stilizate). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

217.

1583 (f. 292). Hîrtie. 294 f. 21 × 15 cm. Începutul lipsește.

Iașimirski nr. 56. (Muzeul de antichități)

1. <Psaltire>

f. 1—153^v. Psaltirea; începutul lipsește. Începe cu Psalmul 30.

f. 49^v. Albă.

f. 144—170^v. <Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi>. înc. И҃сѣ Моисеева къ исхѣдѣ (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. <Slujebnic>

f. 171—192. <Slujba Acatistului Maicii Domnului> înc.: Къ пѣтокъ вечеръ ѣ неделя поста бываеѣ служба якоѣистѣ прѣсвятѣ Богородицѣ (Vineri seară în a 5-a săptămînă a postului se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 192^v—201^v. Чѣстнынъ Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 201^v—214. Служба къ Господѣ нашимъ Исѣсѣ Христоу (Slujba către Domnul nostru Isus Hristos).

f. 214—228^v. <O serie de rugăciuni>. Prima: Молитва глаголема на исхѣдѣши (Rugăciunea numită, la ieșirea sufletului).

f. 228^v—240^v. Творение Христофѣра патрикіа Митилени (Opera lui Hristofor patriciul din Mitilene.) Stihuri pentru toate lunile, începînd cu luna septembrie pînă la august.

f. 240^v—263^v. Служба свѣтаго причащенія (Slujba sfintei cuminecături).

f. 263^v—289. Тропаре въскрѣсны и ѹпакое (Troparele învierii și ipacoii).

f. 286^v. Albă.

f. 289^v—291^v. Чинъ бываемъ праздновати свѣтѣи избранныи праздники (Rînduiala serbării sfintelor sărbători alese) în ordinea calendarului.

f. 292—294^v. Albe cu însemnări și indicații liturgice în romînește. *Însemnări.*

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 292. Сіѣ книга нареченнынъ Псалтирь исписа мноугорѣшнынъ монахъ Селевестроѣ и даде ѣ братѣ своему монаху Евлогіе на ѣ златъ татарскѣхъ, вѣ лѣтѣ ѡ 734 (Această carte numită Psaltire a scris-o mult păcătosul monah Sele-

vestru și a dat-o fratelui său, monahul Evloghie, pe 20 de zloți tătărești în anul 7091 (1583).

f. 293^v. *Изроченіемъ ѿтца и съ поспешеніемъ сына снѣ книга сътвори и скраси еромонахъ селевестръ въ свѣта монастырѣ Слатина* (Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului a făcut această carte și a înfrumusețat-o Selevestru de la sfânta mănăstire Slatina).

Alte însemnări

f. 292^v. Să să știe când au nins după Sveti Gheorghe, meseța april în douădzăci cinci dzile, vleat 7194 (1682). *Еромонахъ Іоанъ въ Камен* (Eromonahul Ion de la Piatra).

f. 294. *× ѿсѣла мѣсѣца іануаріа ꙗнъ днѣ, Іоанъ коннахъ въ Камен* (7231 (1723) luna ianuarie 13 zile, Ion copilul de la Piatra) să se știe.

f. 294^v. Să să știe cînd au murit Costantin Cantimir vodă și au fost într-acel an 70 de orînduiale pe țară, fără ilișuri și fără sulgiuri și fără alte mărunțișuri; și mai pre urmă au scos și hărtii în țară, hărtiia de 6 ughi; și întru această pomană s-au prestăvitu-s<a> și mărie sa. *вѣчнаа емс памѣтъ, вѣтъ × ѿсѣла мѣсѣца мартъ ѿ* (veșnica lui pomenire, în anul 7201 (1693) luna martie 6).

f. 109. *Іоанъ вѣтъ × ѿсѣ* (Ion, în anul 7230 = 1722).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 61, 154, 171. Filigran : mistreț. 20 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de monahul Selevestru de la mănăstirea Slatina. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

218.

1573 (f. 247^v). Hirtie. 309 f. 31×20 cm. Lipsește începutul și sfîrșitul. Foarte deteriorat. Iașimirski nr. 57. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—130^v.

f. 1—119. <Psalmii>. Începutul lipsește; începe cu Psalmul 7.

f. 99. Completată în sec. XVII, în locul unei foi care lipsea.

f. 120—130^v. <Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi>, înc. : *Иже Моисеева въ исходѣ* (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

2. f. 131—182^v. *Часословець имѣхъ нощинѣхъ и дневнѣхъ служебъ по старѣхъ прѣподобнаго ѿтца нашего Савы* (Ceasloveț cuprinzînd slujba de noapte și de zi după rînduiala preacuviosului părintelui nostru Sava).

3. <Slujbnic> f. 182^v—309^v.

f. 182^v—229. <Rînduiala cîntărilor pe tot anul> înc. : *Мѣсѣца септемріе имѣтъ днѣи ѿ, днѣи имѣтъ часъ ѿ и нощъ ѿ* (Luna septembrie are 30 zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12).

f. 229—243. Начало святаго и великаго поста (Începutul sfântului și marelui post). Rînduiala cîntărilor din postul mare.

f. 243^v—244^v. Тропаре прѣд недѣла и кондаки (Tropare peste săptămîină și condace).

f. 244^v—246. Богородични осми гласовом <Troparele> Născătoarei de Dumnezeu, pe opt glasuri).

f. 246—248^v. Тропари въскръсеныи и впакои (Troparele învierii și ipacoi).

f. 248^v—257^v. Въ патѣхъ ѣ постъ вечеръ бывають сажба ꙗкоуствоу прѣсвятѣа Богородице (În vinerea a 5-a a postului se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 257^v—261. Чистыи Параклис прѣсвятѣи Богородици (Cinstitul Paracelis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 261—264^v. Сажба къ Господу нашему Исусу Христу (Slujba către Domnul nostru Isus Hristos).

f. 264^v—266^v. Канон ꙗжеимъ [ꙗжеимъ] по въ<сѣ> .. дъни мнихомъ (Canon cîntat în fiecare zi al călugărilor).

f. 266^v—279. Апостолъ и ѿвѣстїа прѣдъ недѣле (Apostolul și Evanghelia pentru săptămîină).

f. 279—288^v. <Псал>ми избраннъ господскымъ праздникомъ (Psalmi aleși la sărbătorile împăratești).

f. 289—290. <Сказанїе> праздникомъ господскымъ (<Lista> sărbătorilor împăratești).

f. 290—309^v. Евангелїа въскръсныи (Evangheliile învierii). Sfirșitul lipsește.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 247^v. Така Макаріе писъ въ лѣто × 394, при игуменъ и архимандритъ кѣр Іоанъ, вѣчна мѣ паметъ. Ѡ, владико Христе царю, простимъ грѣшнаго, аще, семъ погрѣшна поуже есмь твоѣ създанїе и не писа аггелъ, нѣ калъ и пепелъ. ѿ би, чеснѣи вѣщци, чѣтеши, справнѣи и благословнѣи. ѿминъ.

(Așa-zisul <călugăr> Macarie a scris în anul 7081 (1573) sub egumenul și arhimandritul chir Ioan, veșnica lui pomenire. O, stăpîne Hristoase, împărate, iartă păcătosului, dacă întru aceasta am greșit, pentru că sînt făptura ta și nu a scris un înger, ci lut și cenușă. Iar voi, cinstiți părinți, citind, îndreptați și binecuvîntați. Amin).

Alte însemnări

f. 237^v. Această carte iaste a sfîntului schit Cioclovina. Ion Inochentie arhimandrit. (Sec. XVIII început).

f. 303^v. Antonie ungurenu от Сибішел, леат 7224 (1716).

f. 308^v. Gheorghie grămaticul от schitul Cioclovina, Lupul Tutuc (?) от Тисмана. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornament la f. 131. Filigran : ancoră. Scris de două mîini : (I, f. 1—173^v, II, f. 174—309^v). 24 și 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Țara Romînească, la mănăstirea Cioclovina, de monahul Macarie. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

219.

Sec. XVI (a doua jumătate). Hîrtie, 264 f. 21 × 15 cm.

Iațimirski nr. 58. (Muzeul de antichități).

1. f. 1—19. Якаѡнстъ прѣсвѣтъѣн Богородици (*Acatistul preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

2. f. 19^v—25^v. Чѣстнын Параклис прѣсвѣтъѣн Богородици (*Cinstitul Paracelis al preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

3. f. 25^v—30^v. Служба къ Господѣ нашему Исусу Христу (*Slujba către Domnul nostru Isus Hristos*).

4. f. 30^v—35. Канонъ молебень къ своему аггелу Хранителю (*Canon de rugăciune pentru îngerul păzitor*).

5. f. 35—39. Канонъ молебень чѣстному Іоанну Предитичи (*Canon de rugăciune către cinstitul Ioan Înaintemergătorul*).

6. f. 39—42^v. Канонъ чѣстному и животворящему Кръсту (*Canon la cinstita și de viață făcătoare Cruce*).

7. 43—47. Канонъ святымъ апостоломъ и святому Николѣ (*Canonul la sfinții apostoli și la sfîntul Nicolae*).

8. f. 47—51. Канонъ молебеньъ обще Троици, архггелу, Прѣдитичи, Николѣ и Богородици (*Canon de rugăciune împreună pentru Treime, arhanghel, Înainte mergătorul, Nicolae și Născătoarea de Dumnezeu*).

9. f. 51^v—54. Канонъ пѣваемъ по въскъ дъни мнѣху (*Canon de cîntare în fiețe zi al călugărilor*).

10. f. 54—59^v. Къ неделѣ вечеръ, на Господи възвахъ стѣхирѣхъ подобны (*Dumnica seara la : Doamne, strigat-am, stihire, podobii*).

Urmează stihirile pentru celelalte zile pînă la f. 90^v.

11. f. 90^v—104^v. Евангеліе а въскръсѣнху (*Evanghelia I a Învierii*).

12. f. 104^v—105^v. Оуказъ гласомъ іевангеліамъ въскреснымъ и апостоламъ іевангеліа оутрѣненіи (*Arătarea glasurilor Evangheliilor Învierii, a Apostolului, Evanghelia utreniei*).

13. f. 105^v—111. Апостолъ и Іевангеліа обще святымъ великимъ (*Apostoli și Evangheliile îndeobște pentru sfinții mari*).

14. f. 112—130^v. Служба святаго причащенія (*Slujba sfintei împărtășanii*).

15. f. 131—136^v. Ёгда кто хощеть спати, дѣжень естъ глаголати на кындѣ вечеръ (*Cînd cineva vrea să doarmă, e dator să spuie acestea în fiecare seară*).

16. f. 136^v—143. Молитвы святаго Григоріа Двоеслова... (*Rugăciunea sfîntului Grigore Dialogul*).

17. f. 143^v—148^v. Молитва исповѣданіе къ Господоу нашему Исѣс Христоу (*Rugăciunea spovedaniei către Domnul nostru Iisus Hristos*).

18. f. 148^v—149. Молитва святаго Антимаха (*Rugăciunea sfântului Antioh*).

19. f. 149—149^v. Молитва прѣподобнаго отца нашего Памсія поустыинника еже на всѣхъ дньхъ молѣше сѧ (*Rugăciunea preacuviosului părintelui nostru Paisie pustnicul, cu care se ruga în fiecare zi*).

20. f. 149^v—151. Молитва святаго Петра чръноризца (*Rugăciunea sfântului Petru călugărul*).

21. f. 151—152. Молитва къ Господоу нашему Исѣс Христоу съ оумилненіемъ (*Rugăciunea către Domnul nostru Iisus Hristos cu umilință*).

22. f. 152—152^v. Молитва къ Богородици (*Rugăciune către Maica Domnului*).

23. f. 152^v—156. Чинъ бываеѣ егда съблазнь бѣдетъ въ снѣхъ (*Rînduiala ce se obișnuiește cînd ai păcătuit în somn*).

24. f. 156—158^v. Ѡ житіи срѣхъ ѡ пощеніи и раздрѣдшеніи въсего лѣта (*Despre hrană, adică despre postit și dezlegare pe întregul an*).

25. f. 159—205^v. Прѣданіе сѣставомъ нже на вѣнѣшненъ странѣхъ прѣбываѣшемъ ннѣкомъ рекше скѣтскаго житіа правнаго (*Tradiția regulilor călugărilor ce trăiesc în afară, adică pravila vieții de schit*).

26. f. 205^v—207. Ѡтъ събранна рекше ѡтъ типика свѣтѣхъ горы (*Din sinaxare adică din tipicul Sfântului Munte*).

27. f. 207—212. Канѡнъ моленъ къ Господоу нашему Исѣс Христоу (*Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Hristos*).

28. f. 212—216. Канѡнъ на исхѡдъ дѣши кѣрѣ Андреа Критскаго (*Canon la ieșirea sufletului, al lui chir Andrei al Cretei*).

f. 216^v—217^v. Albe.

29. f. 218—226^v <Tablele Pashaliei și ale posturilor>

30. f. 227—228. Ѡ звѣздахъ глаголемѣхъ Цигръ (*Despre steaua numită Tigru*).

31. f. 228^v. <O tablă a soboarelor ecumenice, cu locul, data, numărul părinților și numele ereticilor condamnați>.

32. f. 229—230^v. Ѡтъ когдѣ възхѡдитъ слънце исхѡдитъ въ зодіи (De cînd iese soarele și merge pe zodiac) . .

33. f. 230^v—231^v. Ѡ въхѡдѣхъ лунѣхъ (*Despre mersul lunii*).

34. f. 231^v—232. Ѡ оудобныхъ зодіѡхъ добрыхъ же и злыхъ и посрѣднихъ (*Despre zodiile favorabile, bune și rele și cele mijlocii*).

35. f. 232. Ѡ добрыхъ днѣхъ (*Despre zilele bune*).

36. f. 232—233^v. Ѡ разболѣвшихъ сѧ чловѣцѣхъ (*Despre îmbolnăvirea omului*).

37. f. 234—237. Ѡ исправленіи зодіѡмъ (*Despre alcătuirea zodiilor*).

f. 237^v. Albă.

38. f. 238—238^v. **ѢТ ПРАВИЛА СВѢТЫХ АПОСТОЛЪ** (*Din Pravila sfinților apostoli*) inc. **ИЖЕ ВЪ СВѢТЫИ АГГЕЛЪ.**

39. 238^v—246^v. **ИЖЕ ВЪ СВѢТЫХ ѠТЦА НАШЕГО ѲОДНАСІА БЕЛКАГО ПАТРІАРХА ПЛЕХАНДРЪСКАГО,** слово ѡглавлено къ заповѣдемъ Божіимъ въсѣмъ ѡтвергшымъ сѧ мира (*Al celui între sfinți, părintele nostru Atanasie cel Mare, patriarhul Alexandriei: Cuvînt pe capitole, despre învățătura lui Dumnezeu pentru toți cei ce se leapădă de lume*) inc. **РАЗЛЮБЛЕННІИ, ПОПЕЩЕМЪ,**

40. f. 246^v—255. **ѢТ ОУЧИТЕЛСТВА ѠТЦА. ѲММММНѢ** (*Din învățăturile părintelui Ammon*) inc. **ЧЕТЫРИ ВЕЩИ СЖТ...**

41. f. 255^v—257^v. **ѢТЦА МАКАРА** (*Al părintelui Macarie*) inc. **ИЖЕ БѢ СЖДАЖ.**

42. f. 258—260. **СВѢТАГО ВАСИЛА БЕЛКАГО.** Слово како достоитъ инокумъ быти нестѣжателномъ (*Cuvîntul sfîntului Vasile cel Mare: cum se cuvine călugărului să fie sărac*) inc. **ПОСТОИТЪ ИНОКУ ПРѢЖДЕ ВЪСѢХЪ.**

43. f. 260^v—261^v. **<Modele epistolare>** inc.: **ПРѢДОСЛОВІА ПОСЛАНИИМЪ** (*Începerea epistolelor*). **МИТРОПОЛИТА** (*mitropolitului*). **ГОСПОДАРЮ** (*domnului*). **БОЛѢРИНЪ** (*boierului*). **ІЕРЪМЕНИМЪ** или **СВѢЩЕННИКОМЪ** (*egumenilor sau ieromonahilor*), **ДРЪГ** (*prietenului*)

f. 262—264^v. **Албе** cu însemnări.

Însemnări

f. 263. **ѢГДА ПРИСТАВИ Сѧ БРАТЪ НАШЕМЪ ІЕРОДІАКОНЪ ГІНДИИИ И БИСТЕЧЕНІЕ ЛѢТОВО** × **ЗРНЪ. МѢСѢЦА ФЕВ. КЪ ВЪ ДНИ ВАСИЛА ВОВЕДА.**

(Cînd a murit fratele nostru ierodiaconul Ghedeon și a fost cursul anilor în 7156 (1648) februarie 26 în zilele lui Vasile voevod¹).

Scris-am eu, mic ca de douăzeci de ani, raiul cel desfătat cu greșală au lăsat. Să să știe de cînd am învățat docsologhie grecește la părintele Sofronii cu David ugurianul și o priceasnă <7>258 (1750) ghenari 20 dni Toder <criptogramă> diiac.

f. 265^v. **ІѠ ДУКА ВОВЕДА БОЖІЮ МИЛОСТІЮ** (*Io Duca voevod*²) din mila lui Dumnezeu). **ERMONAH MIHIE EGUMEN OT SVEATA MONASTIRE BISTRITII.**

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Frumoase ornamente în culori la f. 1, 112, 131. Filigran: mistreț, 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în piele și carton. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

220.

Sec. XVI. Hîrtie 185 f. 28 × 19 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Numeroase foi rupte. Lipsesc foi după f. 80^v, 171^v.

Iațimirski nr. 59 (Muzeul de anticități). (reproduce o însemnare românească în care se spune că această carte e a mănăstirii Golia din Iași; foaia azi nu se mai găsește).

¹) Vasile Lupu, domnul Moldovei, 1634—1653.

²) Gheorghe Duca, domnul Moldovei, 1665—1666, 1668—1672, 1678—1684.

<Psaltire cu tipic>

f. 1—6. Psaltirea. Începutul lipsește; începe cu Psalmii 65—69. După aceea urmează o lacună.

f. 7—16. Cântările utreniei și vecerniei, începutul lipsește.

f. 16—21. Тропарн и кондаке и свѣтлыи прѣсъ въса седмицѣ (Troparele și condacele și svetilnele pentru toată săptămîna).

f. 21—24^v. Тропарн Богородичны и ипакоже въскресни ѡсмыслъ гласоу ѡмъ (Troparele Născătoarei de Dumnezeu și ipacoi învierii pe opt glasuri).

f. 25—57. Богородични и крестоу Богородични ѡсмыслъ гласоу ѡмъ (Cântările Născătoarei de Dumnezeu și ale Născătoarei de Dumnezeu la cruce pe opt glasuri).

f. 57—80^v. Начало вечерни (Începutul vecerniei). Urmează cântările vecerniei mici și mari).

După 80^v o lacună.

f. 81—178. <Troparele și condacele de peste an>. Începe cu ziua de 4 septembrie (începutul lipsește).

După f. 171^v lipsește o foaie cu începutul lunii august.

f. 178^v—185^v. Тропарѣ и кондаци великыѣ мѣцѣ (Troparele și condacele postului mare). Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă cu coroană. 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

221.

1531 (f. 311). Hîrtic, 320 f. 22,5 × 17 cm. Începuul și sfîrșitul lipsesc. Lipsește o foaie după f. 305 și alta după f. 310; f. 280 urmează înainte de f. 311.

Iajmirski nr. 60. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—68^v.

f. 1—54. Psaltirea. Începutul lipsește. Cuprinde numai Psalmii 105—151, urmat fiecare de tropare.

f. 54—68^v. <Cântările scripturale ce urmează de obicei după Psaltire>. inc. Пѣснь Мѡѡсеѣва въ нсходѣ (Cîntarea lui David la Ieșire).

2. <Tipic> f. 68^v—311^v.

f. 68^v—69^v. Сін тропарн въскресны поют се въ неделю, по непорочнаѣ (Acele tropare ale învierii se cîntă duminică, după „neprihănite”).

f. 70—71. Дроусин тропарн поемн въ соуботоу, по непорочнаѣ (Alte tropare, care se cîntă sîmbăta, după „neprihănite”).

f. 71^v. Albă.

f. 72—133^v. Часословъцъ имѣе ноцю и дневною службу по типикѹ Иерусалимскоу святаго Савы (Ceaslovăţ cuprinzînd slujba de zi şi de noapte după tipicul sfîntului Sava de la Ierusalim).

f. 133^v—137^v. Трѡпари въскресны и Богородичны (Troparele învierii şi ale Maicii Domnului).

f. 137^v—139^v. Трѡпары дъневней прѣз неделю (Troparele zilnice în săptămîină).

f. 140—155^v. Блажены апостолы і Евангеліа прѣз неделю (Fericirile la Apostol şi Evanghelia peste săptămîină).

f. 155^v—204^v. <Рîндуіалă la slujbele de peste săptămîină> înc. Въ неделѣ вечер на Господи възвѣхъ (Duminică seara, Strigat-am către Domnul).

f. 204^v—223. Канѡнъ свѣтымъ апостолѡмъ (Canon la sfinţii apostoli).

f. 223—239. Канѡнъ чыстномъ крѣстѣ, твореніе Григоріа Синита (Canonul la cinstita cruce, opera lui Grigore Sinaitul).

f. 239—242^v. Канѡнъ ѡ плачи Богородици (Canon despre plîngerea Maicii Domnului).

f. 242^v—247. Канѡн молебень прѣсвѣтѣи Богородици (Canon de rugăciune a preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 247—252. Канѡн молебень къ прѣчистѣи Богородици (Canon de rugăciune către preacurata Născătoare de Dumnezeu).

f. 252—262^v. Канѡн ѡбѣдрѣе по имени свѣтыхъ въсего лѣта, твореніе Григоріа инокѣ (Canon cuprinzînd pe nume toţi sfinţii întregului an, opera lui Grigore călugărul).

f. 263. Канѡн пѣваемъ на исходъ дъши (Canon care se cîntă la ieşirea sufletului).

f. 263—271. Инок канѡн молебень прѣсвѣтѣи Богородици (Alt canon de rugăciune al preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 271^v—308^v. Катакасіе . . въсѣлѣтныи празникѡмъ (Catavasia... la sărbătorile din tot anul);

între alţi sfinţi, la f. 277^v, Стефана Срѣбскаго иже въ Дечанахъ (A lui Ştefan al Serbiei, de la Deciani).

la f. 291^v—308^v. Свѣтѡс Сімеѡнъ и свѣтѡмъ Савы срѣбьскомъ (A sfîntului Simion şi a sfîntului Sava al Serbiei).

f. 308^v—311^v şi f. 288—288^v. Свѣтильны съ Евангелскѡи самогласнымъ ѡ, твореніе кир Льва прѣмѡудраго (Sveatilne cu idiomelele Evangheliei, 11, opera lui chir Leon cel înţelept).

f. 311—311^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 311—311^v. <И>звѡленіемъ Ѡтца и съ <поспѣшніемъ>¹ Сына и съвѣршніемъ Стѣтаго дѣла а<зѣ много> ѣрѣшніи и мѣнши въ иноцѣхъ, недостѡйніи Христѡсъ рабѣ, іерѡдіакѡн Ѡеѡфіл съписахъ сію книгѣ въ земли Ѣгровѡдѣинскѡи

¹) Rupt.

въ монастыри зовомѣи Быстрица прилежащъ въ подкрылѣи горы глаголюемыя Папѣша идеже естъ потрѣждѣніе и тѣторѣи [баніа, съ благословеніемъ] ѡтца нашѣго иѣсмена іеромонаха кѣрѣ Мисаила и повелѣніемъ раба Божіа іеродіакона Ѳеодора еклісарха тобождѣ монастыра имже бѣди вѣчнаа память, въ лѣтѣ х'ѣ и лѣѢ, въ дѣни благочѣстиваго и Христолюбиваго господина Іѡ Клад воеводы сынъ бывшаго Клад воеводы Младого, иже пріѣтъ коньць житію въ дѣни Іѡ Басараба воеводы.

Тѣмже колѣнѣ прѣклонѣ, молю се и мѣлши се, дѣю, поющѣмъ или чѣтѣщѣмъ или прѣписѣющѣмъ, аще бѣдетъ что погрѣшено, поюще любе ради <Христа, прос>тите ѡ сем потрѣдившаго <выше> реченнаго мниха сѣрѣдно благословите а не клѣнѣте, пониже не писа дѣхъ Свѣти ни аггѣлъ, нѣ рѣка грѣшна и брѣнна и дѣхъ оунымыи ѡкаанныи и грѣшныи, да и вы сподобите се оуслышати страшнаго и нелицемѣрнаго сѣдѣе, благыи ѡнѣ ѡтѣтъ: прѣидѣте благословеніи ѡтца моѣго, наслѣдѣшите оуготованное вамъ царствіе ѡт сѣлженіа мѣрѣ, его же бѣди оулѣчити вѣсѣмъ намъ славице вѣси кѣпно ѡтца и Сына и Свѣтаѣо дѣха и нинѣ и присно и въ вѣкы вѣкомъ. Ѳмин.

(Cu voia Tatălui și cu <ajutorul>¹⁾ Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, Eu, <mult>¹⁾ păcătosul și mai mic între călugări, nevrednicul rob al lui Hristos, ierodiaconul Theofil, am scris această carte în țara Ungrovlahiei în mănăstirea numită Bistrița, care se află la poalele muntelui numit Păpușa, unde este truda și ctitoria banilor, cu binecuvântarea părintelui nostru egumenul ieromonah chir Misail și cu porunca robului lui Dumnezeu ierodiaconul Theodor eclisiarhul aceleiași mănăstiri, căruia să-i fie veșnică pomenire, în anul 7039 (1531) în zilele drepteiinstitorului și de Hristos iubitorului domn Io Vlad voevod²⁾, fiul fostului Vlad voevod cel Tânăr, care a primit sfârșitul vieții în zilele lui Io Basarab voevod.

De aceea, plecînd genunchii, mă rog și cer milă celor ce vor cînta sau vor citi sau vor copia, dacă va fi ceva greșit la cîntare, pentru dragostea lui <Hristos>¹⁾, iertați pe cel care s-a trudit, <mai sus>¹⁾ zisul călugăr, binecuvîntați-l din inimă și nu-l blestemați, pentrucă n-a scris Duh Sfînt, nici înger, ci mină păcătoasă și de lut și duh întristat, nefericit și păcătos, ea să vă învredniciți și voi să auziți la judecata cea înfricoșată și fără fățărie acel răspuns bun : veniți binecuvîntații părintelui meu, să moșteniți împărăția gătită vouă de la facerea lumii, pe care, fie, s-o dobîndim noi toți, slăvind cu toții împreună pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfîntul Duh și acum și pururea și în vecii vecilor, Amin).

Alte însemnări

f. 288^v. Scris-am eu Staico logofăt ot Bistrița. (Sec. al XVII-lea).

Ieroddiacon Efrem scris-am acest nume să se pomenească la sfînta liturghie. (Sec. al XVII-lea).

¹⁾ Rupt.

²⁾ Vlad Innecatul (1530—1532), fiul lui Vlad cel Tânăr (1510—1512).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 72, 271^v. Filigran : ancoră într-un cerc. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Țara Romînească, la mănăstirea Bistrița, de ierodiaconul Theofil. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

222.

1612 (f. 187). Hîrtie. 249 f. 21 × 17 cm. În legătură fragmente dintr-un slujebnic slav, sec. XVI. Sfirșitul lipsește, multe foi rupte.

Iațimirski nr. 61. (Muzeul de antichități).

<Psaltire cu tipic>

f. 1—2^v. Fragment dintr-un slujebnic slav.

f. 3. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 4—4^v. Întroducere la Psaltire : **Снцѣ починаѣ Псалтир** (Așa începem Psaltirea).

f. 5—187. Textul Psaltirii : **Давида пророка и царѣ пѣс** (Cîntările lui David proroc și împărat).

f. 187^v—188^v. **Молитва по съвършени Псалтирь** (Rugăciune după sfîrșirea Psaltirii).

f. 189—207^v. <Cîntările scriptuare ce urmează de obicei după Psalmi >; **іне. Пѣснь Моисеова въ исхоудѣ** (Cîntecul lui Moisi la ieșire).

f. 208—215. **Служба къ Богоу нашему Ісусу Христу** (Slujbă către Dumnezeu nostru Iisus Hristos).

f. 215^v. Albă.

f. 216—217^v. **Снцѣ починаемъ Ікаѳистъ** (Așa începem Acatistul).

f. 217—243^v. **Въ пѣтокъ ѣ ꙗвѣлѣ поста бываѣтъ служба Ікаѳистъ прѣсвятыхъ Богородицъ** (Vineri în a cincea săptămînă a postului, seara, se ține slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 244—249^v. **Чѣстныи Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици** (Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu). Sfirșitul lipsește.

f. 250—250^v. Fragment de rugăciune slavă (alt mss).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 187. **Слава съвършителя Богу нашему въ вѣкы, амин. Исписа сін Псалтирь Михаилъ діакъ въ лѣто × зрк мѣсѣць феврваріи аї** (Slavă Dumnezeului nostru sâvîrșitorului, în veci, amin. A scris această Psaltire Mihail diacon în anul 7120 (1612) luna februarie 11)

f. 94—105. Pe marginea de jos a paginilor : **ѿт кнѣи добра и ѿт вѣтхъ сѣт ѿ кнѣи и да не имаетъ воли никтоже възати ихъ ѿ тѣго свѣтѣи монасѣтирѣ, а иже покоуєснѣи сѣ възати ихъ или продати или извѣсти нѣ како**

wt ннѣ съ нѣкым оуѣицрениѣм wt свѣтин мѣсто того понѣ въ инож монастир ннѣ въ мирскыѣ сѣлаѣ без вѣсти свѣтин съвѣр, да бѣдет проклѣт и трѣклѣт wt Господа Бога сътворшаго небо и земаля и wt прѣчистыѣм его мати и wt тнѣ свѣтыѣм wtцѣ нже въ Никен и wt вѣсѣѣ свѣтыѣм и wt нас да ест непрошенѣ и въ сѣн вѣкѣ и въ бѣдѣщѣи и да имает причастіѣ съ Ірѣа трѣклѣтиѣм и съ Евноміѣ и съ Съвѣра без главнога и съ ннѣм ерѣтикы и съ Ноудож прѣдателем Христа и да ра(с)тлѣт сѣм тѣлѣм его дондеже живѣдет, которѣи бѣдет такоѣи ꙗко аз съ мнѣгымн ннѣтн сътвориѣѣ Ходити по ннѣм монастир съ мнѣгымн скрѣбѣм и положиѣ надеждаѣ мож на мати наша Богородице которѣа немалѣет сѣм милости еѣ николѣже на вѣкы; съи испнскѣ сътвориѣ вѣѣто × ѡркѣ мѣсѣца фѣврѣар ѡ дѣни.

(Din cărțile cele bune și cu toate sînt 6 cărți și să nu aibă voie nimeni să le ia de la această sfințită mănăstire, și cine va încerca să le ia sau să le vîndă sau să le ducă cu vreo înșelăciune dela acest sfînt loc în altă mănăstire, sau în sate mirenești, fără știrea sfîntului sobor, să fie blestemat și de trei ori blestemat de Domnul Dumnezeu făcătorul cerului și al pămîntului și de preacurata lui Maică și de 318 sfinți părinți cei de la Niceia și de toți sfinții și de noi să fie neiertat și în acest veac și în cele viitoare și să aibă parte cu Arie cele de trei ori blestemat și cu Evnomiie și cu Siver cel fără cap ¹⁾ și cu alți eretici și cu Iuda trădătorul lui Hristos și să putrezească trupul său cît timp va fi încă viu, care va fi întocmai ca și mine, care cu multă sărăcie am fost pus să umblu în alte mănăstiri, cu multe supărări și mi-am pus nădejdea mea în maica noastră Născătoarea de Dumnezeu, căreia nu i se micșorează mila ei nici odată în veci. Această însemnare am făcut-o în anul 7124 (1616) luna februar 7 zile).

Alte însemnări

f. 3. Să se știe de cîndu au ninsu în luna avgust în 3 zile, leat în 7224 (1716) în zilele lui Mihai vodă²⁾ în domnie a 3a. Să se știe de cîndu am venit eu, Dumitrașco aici la mănăstire la Beserecani și ne-u predat Nemții în dzilele lui <Mi>hai vodă¹⁾ leat 7225 (1717) ghenarie 24.

Să se știe de cînd au fost Ștefan Calotă în Bisiricani 7243 (1735).

f. 187. Să să știe de cînd am ceput la Psaltirile measița iunie 10 zile, cinstite și prea iubite a ta (sic) frate Ghe., de cînd ne tot pîrfeai la igumenul Ghi. o să îți mi<nte>.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 4, 5, 94, 189, 216, 218. Inițiale ornate. Filigran: mistreț. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova de Mihail diacul. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Vezi nota la ms. nr. 103.

²⁾ Mihai Racoviță, domnul Moldovei, 1712–1726 (în a treia domnie).

1628. (f. 260^v). 352 f. 20 × 17,5 cm. Lipsesc foi după f. 7^v.

Iațimirski nr. 62. (Muzeul de antichități).

f. 1. Albă, cu încercări de condei.

1. f. 1^v—3^v. <*Rugăciuni către Maica Domnului* (scrise mai târziu de altă mână decît restul manuscrisului).

f. 4. *Ѣгда начинаеш правилъ его, прѣжде помози сѧ сице* (Cînd începi *pravila* ta, înainte, roagă-te astfel :).

2. <*Psaltire*> f. 4^v—260^v.

f. 4^v—6. *Чинъ ѣгда хоцеш пѣти Ѳалтирь* (Rînduiala după care vei cînta *Psaltirea*).

f. 6^v—7. Albe.

f. 7^v. Chipul lui David cîntînd din chitară. Urmează o lacună.

f. 8—237^v. <Textul Psalmilor>. Începutul lipsește. Începe cu Psalmul 2.

La f. 124 o cruce pe toată pagina ; f. 124 albă, apoi continuă Psalmii.

f. 238—260. Cîntările scriptuare, care urmează după Psalmi. înc. : *Иже Моисеова съ нѣмѡдѣ* (Cîntarea lui Moisi, la Ieșire).

f. 260^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului (v. mai jos).

3. <*Slujebnic*> f. 261—345^v.

f. 261—262^v. înc. *Сице починаемъ Ѳкаѡнствъ* (Așa începem *Acatistul*).

f. 263—292. *Ѳкаѡнствъ прѣсвятѣи Богородици* (*Acatistul* preasfintei Născătoare de Dumnezeu).

f. 292—304^v. *Чѣстнынъ Параклисъ прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици* (Cînsitul *Paraclis* al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu).

f. 304^v—314^v. *Служба къ Господоу ншемоу Исѣс Христоу* (*Slujba* către Domnul nostru Iisus Hristos).

f. 315—339^v. *Служба свѣтаго причащеніа* (*Slujba* sfintei împărtășanii).

f. 339^v—345^v. *Ѣгда кто хоцетъ спати сѧ, длѣженъ сѧ естъ глаголати на кнѣждѣ вечерѣ по страстѣмъ молитвѣхъ* (Cînd cineva vrea să doarmă, e dator să spuie în fiecare seară, după patemi, această rugăciune...)

(Text scris de altă mână, mai nouă ; cuprinde și alte rugăciuni).

f. 346—346^v. Albe.

f. 347—351. Tăblițele Pascaliei.

f. 351^v—352^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 260. *† Изволеніемъ Ѣтца и посѣщеніемъ Сына и съврѣшеніемъ Свѣтаго Дѡха. Се азъ многорѣшнынъ и въ ннѡцѣхъ недѡстоиннынъ рабъ Христовъ, іеромѡнахъ Ісаіа, въждѣлѣніемъ Свѣтаго Дѡха оусерѣдствовахъ и сътворихъ съи Ѳалтырь въ*

f. 206—237. Часословець имѣа нощѣнѣа и дѣневѣнѣа слоужбѣа по оуставоу прѣподобнаго отца нашего Савы (Ceasloveț cuprinzînd slujba de zi și de noapte după rînduiala prea cuviosului părintelui nostru Sava).

f. 237^v. Albă.

4. <Tipic> f. 238—321^v.

f. 238—304^v. Последованіе црѣковнаго пѣнія и събраніа въслѣдѣнаго, начинше от мѣсѣца септемрія до мѣсѣца августѣа (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd din luna septembrie pînă în luna august).

f. 304^v—317. Начало свѣтаго и великаго поста (Inceputul sfîntului și marelui post).

f. 317^v—321. Тропаре въскресни упокоѣ всмимъ гласовомъ (Troparele învierii, ipacoi pe opt glasuri).

f. 321—321^v. Богородични и Крсто Богородични (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu și ale Născătoarei de Dumnezeu la cruce).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu și aur. Inițiale ornate. Miniatură în culori (regele David) pe o pagină întreagă la f. 4^v. Ornamente în culori la f. 173, 4, 97, 190, 206 și 238. 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

225.

Sec. XVII. Hîrtie. 325 f. 23 × 16 cm. Sfîrșitul lipsește, și foi după f. 200^v.

Iațimirski nr. 64. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—217^v.

f. 1—1^v. Сице починаемъ Ѳалтирь (Așa începem Psaltirea).

f. 2—200^v. Давида пророка и царѣа пѣснь (Cîntările lui David proroc și împărat). Textul Psalmilor în număr de 150. După f. 200 o lacună, lipsește Psalmul 151.

f. 201—217^v. Cîntările scriptuare ce urmează după Psalmi. Lipsește începutul primei cîntări a lui Moisi. inc. Ѡбѣтѣа свѣтѣа твоѣа.

2. <Ceaslov mic>

f. 218—325. Часословець имѣа нощѣнѣа и дѣневѣнѣа слоужбѣа по оуставѣа прѣподобнаго отца нашего Савы (Ceasloveț cuprinzînd slujba de noapte și de zi după rînduiala prea cuviosului părintelui nostru Sava).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : † Іѡн Барновскы Мовила воевод Бож... (Ion Barnovschi Movila¹) voevod <din mila lui> Dumnezeu...).

¹) Miron Barnovschi (1626—1629).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamente în roșu la f. 1 și 2, și în culori la f. 102^v, 218. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate pe coperta din față. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

226.

Sec. XVII. Hîrtie. 107 f. 29 × 20 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul; deteriorat și putred.

Iațimirski nr. 65. (Muzeul de antichități).

1. <Psaltire> f. 1—61.

f. 1—44. Textul Psalmilor. Începutul lipsește. Începe cu Psalmul 110 și merge pînă la Psalmul 151.

f. 44—61. Cîntările scripturale. înc. *Иже Моисею въ исходе* (Cîntarea lui Moisi la Ieșire).

f. 61. Jos, o rugăciune adausă mai tîrziu.

f. 61^v. Însemnare cu cuprins religios.

2. <Ceaslov mic> f. 62—107^v.

f. 62—81. Часословъкъ имже ношню и дневною службу по уставу прѣподобнаго отца нашего Савы Иерусалимскаго (Ceasloveț cuprinzînd slujba de zi și de noapte după rînduiala prea cuviosului nostru părinte Sava de la Ierusalim).

f. 81—85^v. Богородичны осмиимъ гласомъ пѣваемы на Бога и Господь съ тропаремъ (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu, pe opt glasuri, cîntate la „Dumnezeu este Domnul” cu tropare).

f. 85^v—107^v. Свѣтлане прѣз недѣлю (Svetilnele peste săptămîină).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 44. Filigran: ancoră în cerc. 17 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pînă. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

227.

Sec. XVI. Hîrtie, 99 f. 22 × 14 cm. Lipsesc foi după f. 4^v, f. 11 ruptă, goluri în text la 19^v—23^v.

Iațimirski nr. 66. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1. Însemnare în romînește pentru rînduiala împărtășaniei în ceasul morții; înc.: † Întra aciaște zile cade se cene minîncă carine, în toți anii pînă la moartea lui, de va dzécea și va măinca carne sau brînză, la moarte să nu-l cumenece... (probabil sfîrșitul sec. XVI).

f. 1^v—2^v. Text slav despre învierea lui Hristos.

f. 3. Albă.

f. 3^v. Rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat” în grecește, scrisă în litere chirilice († ѿ҃дѣиши естинѣ осѣлоѣс макариѣнѣ се тѣи ѿсѣтѣкоѣнѣ... Sec. XVI.

f. 4—9^v. <Liturghierul>: Ѹстаѣъ божѣственнаѣ слѣжбѣ[ѣ]ѣ въ нѣнѣжѣ и діакѣнства (Rînduiala dumnezeieștii slujbe, în care și a diaconului).

f. 10^v—24^v. Божѣственнаѣ слѣжбѣ нѣжѣ въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡанна Златѡустѣго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 25—55. Божѣственнаѣ слѣжбѣ нѣжѣ въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Василіѣа Мѣлнѣго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 55^v—58. Припѣла на вѣсѣа празѣники господскѣѣ и мѣченикѣѣ (Pripeale la toate praznicele domnești și ale mucenicilor).

f. 58—75. Ѳсалми избранѣѣ пѣѣѣѣѣ на господскѣѣѣ празѣдѣники по полнѣѣѣ (Psalmi aleși ce se cîntă la praznicele împărătești după polieleu).

f. 76—99. Въ свѣтѣѣѣ вѣл сѣѣѣѣѣ (În sfînta sîmbătă mare). Slujba din sîmbăta mare și de paști.

f. 99. Rugăciune. (Sec. XVII).

Însemnări

f. 4^v. Сіѣ кѣнѣѣѣ бѣѣѣѣѣ ѡт частѣѣѣ Мѣѣрѣнѣѣѣѣѣ по нѣѣѣѣѣ Лѣѣѣѣѣѣѣѣ (Această carte anume Liturghia va fi din partea Măriei).

f. 99. Прѣѣѣѣѣ Мѣѣѣѣѣ (Jeremia Mohilă)¹).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f.4. Filigran : cruce. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—3^v, II, f. 4—5, III, f. 5—59^v, IV, f. 60—99). 19 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

228.

Sec. XVI. Hirtie. 121 f. 20 × 14 cm.

Iațimirski nr. 67. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1—7^v. Ѹстаѣъ божѣствѣѣѣѣѣ слѣжбѣѣѣ въ нѣѣѣѣѣ и діакѣнства (Rînduiala slujbei dumnezeiești, în care este și a diaconului).

f. 8—^v. Albe.

f. 9—53. Божѣствѣѣѣѣѣ слѣжбѣѣѣ ѣѣѣѣѣ въ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іѡанна Златѡустѣго (Dumnezeiasca slujba a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

¹) Jeremia Movilă, domnul Moldovei (1595—1606).

f. 53^v. Albă.

f. 54—84. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ИЖЕ БЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА ВЕЛИКАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 84^v. Albă.

f. 85—121^v. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ПРѢЖДЕ СВАЩЕННЫЕ (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite).

Însemnări

Pe coperta de la urmă, partea interioară: ПАИСІЕ ОТ БИСТРИЦА (Paisie de la Bistrița). Sec. XVII.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 9, 54, 85. Filigran : ancoră. 20 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, artistică, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de anticități.

229.

1658 (f. 134). Hirtie. 136 f. 20 × 13 cm.

Iașimirski nr. 68. (Muzeul de anticități).

<Liturghier>

f. 1 <Începutul liturghierului>. Diacul a scris 4 rânduri, apoi a renunțat din cauza unei greșeli de ortografie și a reluat același text la f. 3.

f. 1^v. Albă.

f. 2. O însemnare liturgică.

f. 2^v. Albă.

f. 3—8^v. УСТАВЪ БОЖЕСТВЕННА СЛОУЖБЫ (Rînduiala dumnezeestii slujbe).

f. 9—42. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ИЖЕ БЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ІОАННА ЗАТАУСТАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 42^v—44^v. Albe.

f. 45. <Începutul liturghiei lui Vasile cel Mare>. Diacul a renunțat la această pagină și a reluat titlul la f. 46.

f. 45^v. Albă.

f. 46—79^v. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ИЖЕ БЪ СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО ВАСИЛІА ВЕЛИКАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 80—104. БОЖЕСТВЕНА СЛЪЖБА ПРѢЖДЕ СВАЩЕННАА (Dumnezeiasca slujbă a celor înainte sfințite).

f. 104—133^v. НАЧАЛО ВЕЧЕРНИ (Începutul vecerniei).

f. 133^v—134. Cu însemnări (v. mai jos).

f. 134^v—136^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 133^v—134. Слава съвършителю Богоу по зачатѣ и конецъ давшомѣ и даровавшомѣ видѣти мнѣ недостойномуу ракоу твоёмѣ Господи, въ лѣтъ × зрѣс мѣсѣца мартъ ѿ днь (Slavă lui Dumnezeu săvîrșitorul care mi-a dat și mi-a dăruit să văd după început și sfîrșitul, mie nevrednicului robului tău, Doamne, în anul 7166 (1658), luna martie 18 zile).

Alte însemnări

f. 34. † Сѣ свѣтаа и божественнаа литургіе кспнх еромонахъ Мнхею за кѣ лѣс и даде ѿ въ свѣтаа монастырѣ иже нарицаетъ сѣ Бесерекани, да бждетъ емѣ памѣт и родителе емѣ, да помѣнетъ нхъ Богъ въ царство небесное. Амин.

(Această sfîntă dumnezeiască liturghie am cumpărat-o eromonahul Mihaiu pentru 12 lei și am dat-o în sfînta mănăstire care se numește Bese-recani, să-i fie lui pomană și părinților lui, să-i pomenească Dumnezeu în împărăția cerurilor. Amin).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 3, 9, 46, 80. 16 rînduri pe pagină. Semiunicală. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stihzate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

230.

1651 (f. 48^v). Hîrtie, 102 f. 15 × 10,5 cm. Începutul lipsește.

Iațimirski nr. 69. (Muzeul de antichități).

<Slujebnic>

f. 1. Însemnări (v. mai jos).

f. 2—2^v. <Rugăciune în slavă>, scrisă mai tîrziu decît restul manuscrisului (la 1732) de Vasile, sluga vătafului de aprozi (v. însemnările).

f. 3—4. Albe.

f. 5—48^v. <Slujba diaconului>, lipsește începutul. înc.: ...дова сѣ дшѣ моа о Господи... (Slujba diaconului la diferite împrejurări).

49—97^v. Служба свѣтаго причищеніе (Slujba sfintei cuminecături).

f. 98—99^v. Молитва прѣподобнаго отца нашего Памѣіа поустынника (Rugăciunea preacuviosului părintelui nostru Paisie pustnicul).

f. 99^v—100^v. Rugăciuni în slavonește, scrise în sec. XV.

f. 101—102^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 48. Божественнымъ произволеніемъ, молитвами прѣчистыхъ его матере и всѣхъ свѣтыхъ, апостолъ, пророкъ и мѣченикъ, къ дньмъ благочестиваго Іѡ Басиліе воевода господарь въ земли Молдавскыи, Барлаамъ митрополитъ Сѣчавскыи, Анастасе епископъ Романскыи и смѣренніи азъ ерѣдѣакоу Георгіе отъ свѣтаго

монастир Бисерикани, съръдствваѣ и сътворнѣ сѣа дѣаконикъ ѿт моѣа стѣ-
жаниѣ въ лѣто хъ зрѣно, мѣсѣца юліе 01 днь, азъ Калин писаѣ и дадохъ его свѣтѣи
цркви, да бждетъ въ молебѣ и въ памѣтъ мнѣ и родителемъ моимъ, рабѣмъ Божіимъ
Марко, Параска и чада ихъ. Бѣчна имъ памѣтъ.

(Cu voia dumnezeiască, cu rugăciunile prea curatei lui Maici și ale tuturor sfinților, apostolilor, prorocilor și mucenicilor, în zilele bine-
cinstitorului Io Vasile voevod ¹⁾), domn în țara Moldovei, Varlaam mitropolit
de Suceava, Anastasie episcop de Roman și smeritul, eu erodiaconul
Gheorghe dela sfinta mănăstire Bisericani, m-am străduit și am făcut
acest diaconic din agonisita mea, în anul 7159 (1651) luna iulie 19 zile.
Eu Călin am scris. Și am dat-o sfintei biserici, să fie de rugăciune și de
pomană mie și părinților mei, robii lui Dumnezeu : Marco, Parasca și
copiii lor. Veșnica lor pomenire).

Alte însemnări

f. 1. Nevrednicii și smeriții călugărași trei, eromonahul Pahomie,
eromonahul Varlaam, erodiacon Iorest ot sfinta mănăstire Beserecani,
ni-am scris numele într-această sfântă liturghie ca să se știe, leat 7230
(1722) februarie 24 <v> dni (în zilele) Ioan Mihaiu Racoviță ²⁾ voevod.
Iordache vel vistiarnic al nostru fericit ctitor, tretii gospodstvo (a treia
domnie).

eromonah Pahomie iscal (m.p.)

f. 2^v. La sfârșitul unei rugăciuni slavone : Am scris eu Vasile sluga
vătavului di aprozi Alexandru și <u>mbla velet 7241 (1732) dec. 9.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 49. 13 rînduri pe pagină. Semiuncială.
Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Moldova, la mănăstirea Biseri-
cani, de Călin gramaticul. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anti-
chități.

231.

1578. (f. 31). Hirtie. 86 f. 22 × 17 cm.

Iașimirski nr. 70 (Muzeul de antichități) (n-a citit însemnarea dela f. 31 și îl datează de
la începutul sec. XVII).

<Liturghier>

f. 1—7^v. УСТАВЪ БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА ВЪ НИИ ДІАКОНСТВА (Rînduiala
slujbei dumnezeiești, în care este slujba diaconului).

f. 8—52. БОЖЕСТВЕННА СЛЪЖБА НИЖЕ ВЪ СВѢТЫХЪ ѿЦА НАШЕГО ІѦВАННА ЗЛАТА-
ОУСТАГО (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan
Gură de Aur).

¹⁾ Vasile Lupu, 1634—1653.

²⁾ Mihai Racoviță în a treia domnie, 1715—1726.

f. 52—77. Божественна служба нже в свѣтѣхъ отца нашего Каснаіа Великаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 77—82. <Rugăciuni diverse>.

f. 82—86. <Отпустuri>; în: Ѡтпущѣть на павечерници и на полнощница (Отпуст la pavecerniță și la mezonoptică).

f. 86. <Есфониселе de Paști>.

f. 86—86^v. Însemnare (v. mai jos).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 31. Сіа литургіа кспна Гангѣа и даде еѣ въ монастырь Іосифѣ в лѣто x зпс априлѣ ѿ (cu litere roșii) (Această liturghie a cumpărat-o Ghenghea și a dat-o la mănăstirea lui Iosif în anul 7086 (1578) april 8).

Altă însemnare

f. 86—86^v. Изволеніемъ Ѡтца и съ поспѣшеніемъ Сына и наставленіемъ Свѣтаго Дсха, се оубо азъ Григоріе Гѣнгѣ кспнхъ сіѣа литургіа и дахъ въ монастырь Іосифѣвъ иде же естъ Храмъ Благоевѣщеніе Богородице іако да бждетъ еѣмъ памѣтъ и подрѣжію ѿнесін и чадъ нхъ и родителемъ нхъ. И да никто ѿ рѣдъ монхъ или ѿ сынѣвъ монхъ или бжди кто, да не порѣшитъ ѿ ѿтѣ свѣтаѣ цркви, а кто въсхощетъ порѣшити ѿ, да бждетъ дрѣгъ непрѣзномѣ сирѣчь діаволѣ, жити съ нимъ въ мѣкѣ вѣчна.

(Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și îndemnul Sfintului Duh, iată dar, eu, Grigore Gheanghea, am cumpărat această Liturghie și am dat-o în mănăstirea lui Iosif, unde este hramul Bunei Vestiri a Născătoarei de Dumnezeu, ca să- fie lui pomană și soției sale Anesia și copiilor lor și părinților lor. Și nimeni din neamul meu, sau din fiii mei, sau oricine, să n-o clintească dela sfânta biserică. Iar cine ar vrea s-o clintească, să fie tovarăș vrăjmașului, adică al diavolului, să trăiască cu el în chinurile veșnice).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente grosolane în culori la f.1 și 8. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

232.

Sec. XVII. Hirtie. 69 f. 20 × 13 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski nr. 71. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1—27. <Liturghia lui Ioan Gură de Aur>. Începutul lipsește. înc. Таже въходитъ въ цркви поже стиховъ.

f. 18^v. Albă.

f. 27^v—43. **Божественна служба нже въ свѣтѣхъ отца нашего Василія Великаго** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 43^v—46^v. **Снце глаголетъ свѣщенникъ на кждо дньхъ отпуѣст и на кждо праздникъ** (Astfel rostește preotul optustul în fiecare zi și la fiecare sărbătoare).

f. 46^v. **Къзгласеніа на Пасхъ на стрени** (Ecfonisele de Paște la utrenie).

f. 46^v—48^v. **Молитва над коутиж** (Rugăciune la colivă) pentru sfântul zilei și alta pentru cei răposați.

f. 49—59^v. **Евангеліа Къскресна** (Evangheliile Învierii).

f. 60—69^v. **Илостолн и Евангеліа ката дневнаа** (Apostolii și Evangheliile în fiecare zi).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de mai multe mâini (I, f. 1, II, 1^v—2^v, III, f. 3—8, IV, f. 8—20, V, f. 20—27^v, VI, f. 28—69^v). 18, 19, 22 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

233.

Sec. XVII. Hirtie. 191 f. 22 × 14 cm.

Iațîrmirski nr. 72. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

f. 1—11. **Уставъ Божественныхъ службъ въ нинже и діаконства** (Rînduiala slujbei dumnezești, în care este slujba diaconului).

f. 11^v. Albă.

f. 12—72^v. **Божественна служба нже въ свѣтѣхъ отца нашего Іоанна Златоустаго** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 73—110^v. **Божественна служба нже въ свѣтѣхъ отца нашего Василія Великаго** (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 111—133^v. **Божественна служба прѣжде свѣщеннаа** (Dumnezeiasca slujbă cea mai înainte sfințită).

f. 134—144. **Снце еже глаголетъ ерєи отпуѣст на кждо дньхъ въ недела и на кждо праздникъ лѣтоу** (Astfel spune preotul otpustul în fiecare zi, duminica și la fiecare sărbătoare a anului).

f. 144—148^v. **Молитва литинны** (Rugăciunile litiei), urmate de ipacoi și alte rugăciuni.

- f. 148^v—150^v. Молитва над кѣтиж (Rugăciunea la colivă).
 f. 151—190^v. Служба свѣтаго причащеніа (Slujba sfintei împărtășamii).
 f. 191—191^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 1, 12, 73 și 111. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticthități.

234.

Sec. XVI (sfîrșit). Hîrtie, 126 f. 29 × 28 cm.

Iațimirski nr. 73. (Muzeul de anticthități) (Îl datează din sec. XVII).

<Liturghier>

f. 1—10^v. Ѹставъ божественна служба въ нѣмъ и діаконства (Rînduiala slujbei dumnezeiești în care este și <slujba> diaconului).

f. 11—11^v. Albe.

f. 12—63^v. Божественна служба нже въ свѣтлыѣ ѡтца нашего Іоанна Златоустого (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur).

f. 64—94. Божественна служба нже въ свѣтлыѣ ѡтца нашего Василія Келікаго (Dumnezeiasca slujbă a celui între sfinți, părintele nostru Vasile cel Mare).

f. 94^v. Albă.

f. 95—114. Божественна служба прѣжде свѣщенна (Dumnezeiasca slujbă cea mai înainte sfințită).

f. 114—118^v. Снѣже глаголетъ неренъ отпуѣстъ на кѣждо днь въ неделѣ и на кѣждо празникъ лѣтоу (Așa spune preotul otpustul în fiecare zi a săptămîinii și la fiecare sărbătoare a anului).

f. 118^v. Кѣзглашеніа на Пасхѣ (Ecfonisele de Paști).

f. 119—122^v. Молитвы литіинны (Rugăciunile litiei).

f. 122^v—123^v. Молитва надъ коутѣ свѣтомъ (Rugăciunea la colivă pentru sfînt).

f. 124—124^v. Молитва надъ коинкож (Rugăciunea la colivă).

f. 125—126. Прилици господскимъ празникомъ и въсѣмъ свѣтымъ (Pri-levca (băutura monahală) la praznicele împărătești și la toți sfinții).

f. 126^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu, verde și galben. Ornamente în mai multe culori la f. 1, 12 și 64. Filigrane : mistreț și ancoră în cerc. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticthități.

Sec. XVI sau începutul sec. XVII. Hîrtie. 54 f. 18 × 14 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Lipsesc foi după f. 38^v.

Iațimirski nr. 74. (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XVI).

<Liturghier>

f. 1—16. Liturghia lui Vasile cel Mare. Începutul lipsește; inc. **НѢКѢТНА ВЪ ВѢРѢ ОУТЕРѢДІА ВЪ НАДЕЖАН.**

f. 12—12^v. Completată mai tîrziu, altă mină, în locul unei foi lipsă.

f. 16—26^v. **ѸСТАВЪ БОЖЕСТВЕННЫМЪ ПРѢЖДЕ СВѢЩЕННЫМЪ СЛОУЖБЫ** (Rînduiala dumnezeuștii slujbe celei înainte sfințite).

f. 26^v—33^v. **МОЛИТВЫ ВѢЧЕРНИИ** (Rugăciunile vecerniei).

f. 33^v—38. **МОЛИТВА ОУТРЪНИИ** (Rugăciunile utreniei).

f. 35—35^v. Completată mai tîrziu de altă mină, în locul unei foi lipsă).

f. 38—38^v. **МОЛИТВА ОТЪ ВСѢАКЫХЪ СКВЕРЪНЫ** (Molitva pentru toate supărările).

După f. 38^v, o lacună.

f. 39—41^v. **ОТПУСТИ НА ПРАЗДНИКЪ ГОСПОДСКЫМЪ И РОЖДЕСТВО БОГОРОДИЦИ** (Otpuste la praznicele împărătești și la nașterea Născătoarei de Dumnezeu). Text scris de altă mină pe foi adause).

f. 42—43. **ВЪЗГЛАШЕНІА НА ПАСХѢ** (Ecfonisele de Paști).

f. 43—51. **ПОСЛѢДОВАНИЕ СВѢЩЕНІА РОДЪ** (Rînduiala sfințirii apei).

f. 51—51^v. **ЧИНЪ ВЕРБЧЕНІА ЦАРЕМЪ И КНѢЗЕМЪ И ВСѢМЪ ПРАВОСЛАВНЫМЪ ХРИСТІАНОМЪ** (Rînduiala logodnei împăraților, a cnezilor și a tuturor creștinilor ortodoxi). Sfîrșitul lipsește.

f. 52—53. **МѢЛО ВѢЧЕРНИ** (Vecernia mică). Pe foi aduse, altă mină mai tîrziu.

f. 53—54^v. <Text slav și romînesc despre Mintuirea păcătoșilor> alternativ un rînd slav și unul romînesc; inc.: în usprădzécele ceas elue cela ce se intoară ce la bătrînețe ore spré călu<gă>rie orie spre creștinătate... (încep. sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: mistreț. F. 12—12^v și 35—35^v completate mai tîrziu de altă mină. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

1649 (f. 102^v). Hîrtie, 166 f. 30 × 20,5 cm. Lipsesc începutul și foi după f. 64^v, 102^v, 137^v și 145^v.

Iațimirski nr. 75. (Muzeul de antichități).

<Liturghier>

Pe foile liminare, cîntări liturgice în romînește (încep. sec. XIX).

f. 1—64^v. <Liturghia lui Ioan Gură de Aur> (începutul lipsește).

La f. 24^v—25, la pomenirea domnului țării în slujbă sînt trecuți cu litere de aur (repetat și la f. 62): *Кел господарс нашѣмъ Іѡ Матѣи воеводѣ и Христолюбимѣи госпожди Елени* (Marelui nostru domn Io Matei voevod¹) și de Hristos iubitoarea doamnă Elena).

La f. 26 și 51, la pomenirea arhiepiscopului e trecut Ștefan (mitropolitul Ungrovlahiei).

După f. 64^v, o foaie smulsă cu începutul liturghiei lui Vasile cel Mare.

f. 65—102^v. <Liturghia lui Vasile cel Mare> (începutul lipsește).

După f. 102^v, o foaie smulsă cu începutul liturghiei celor înainte sfințite.

f. 103—135^v. <Liturghia celor înainte sfințite> (începutul lipsește).

f. 126—127^v. *Уставъ бываемыи на поставленіе свѣщеносца* (Rînduiala la așezarea purtătorului luminilor).

f. 128—130^v. *Уставъ бываемыи на поставленіе чѣтца или пѣвца* (Rînduiala la așezarea citețului sau a cîntărețului).

f. 131—133^v. *Чинъ бываемыи на поставленіе подіакона* (Rînduiala la așezarea hipodiaconului).

f. 134—137^v. *Уставъ бываемыи на поставленіе діакона* (Rînduiala la așezarea diaconului). După f. 137^v, o foaie smulsă.

f. 138—140^v. Rînduiala la așezarea preotului. Lipsește începutul.

f. 141—145^v. *Уставъ бываемыи на поставленіе архімандрита* (Rînduiala la așezarea arhimandritului). După f. 145^v, o foaie smulsă.

f. 146—148^v <rînduiala la așezarea episcopului> începutul lipsește.

f. 149—154. *Молитва ꙗже глаголетъ архіерей или дѣховникъ прошемоу за грѣхъи въсе вольныѣ же и невольныѣ и въсакѣ клетѣи и заклинаніи вънигда почестити се свѣтыхъ тѣмъ* (Rugăciunea pe care o spune arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea tuturor păcatelor făptuite cu voie sau fără voie și a tuturor blestemelor și afuriseniilor, cînd se sfințesc sfintele taine).

f. 154^v—155^v. *Молитва на основаніе цркви* (Rugăciunea la temelia bisericii).

f. 156—157^v. *Отпусты по въсе дневныѣ* (Otpusturile pentru toate zilele).

f. 158—165^v. *Отпусты на праздниѣ* (Otpusturi la sărbători).

f. 166—166^v. Cîntări liturgice în romînește (sec. XVIII).

Însemnări

Însemnările scriitorului manuscrisului

f. 51. *Помѣни имѣе всвѣтлю Христовѣ грѣшнаго писателя Мѣхила діакон* (Pomeniște numele slăvitorului lui Hristos, păcătosul scriitor Mihail diacon).

f. 102^v. x *аѡмѡ* (1649).

¹) Matei Basarab, domnul Țării Romînești (1632—1654).

Titluri și inițiale cu roșu și cu aur. Inițiale ornate. Ornamente artistice în culori la f. 126, 128, 131, 141, 149, 150 și 159. 15 rînduri pe pagină (pe unele pagini sînt în plus mai multe rînduri cu scriere minusculă). Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu icoana în aur a sfintei Treimi și inscripții religioase pe ambele coperte. Scris în Țara Românească de diaconul Mihail. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

237.

1527 (f. 342^v). Hîrtie. 356 f. 15 × 10 cm. Începutul lipsește.
Iațimirski nr. 76 (Muzeul de antichități).

<Trebnic>

- f. 1—17^v. Sfințirea apelor la Botezul Domnului. Începutul lipsește.
Înc.: ПОУСТЫНИ ОУГОТОКАНТЕ ПЖТЬ ГОСПОДИНЬ.
f. 17^v—32. ЧИНЬ НА ВСЕЩЕНІЕ ВОДѢ (Rînduiala la sfințirea apei).
f. 32—51^v. ЧИН БЫВАЕМЫН СПОВѢДАНІЮ (Rînduiala spovedaniei).
f. 52—54^v. ЧИНЬ БЫВАЕМЫН ОДѢАНІЕ РАСЫ (Rînduiala îmbrăcării rasei).
f. 55—67. ПОСЛѢДОВАНИЕ МАЛОГО ОБРАЗА ЕЖЕ МАНТИА (Rînduiala chipului mic călugăresc, al mantiei).
f. 67—115. ЧИН БЫВАЕМЫН ВЕЛИКАГО АНГЕЛСКАГО ОБРАЗА (Rînduiala la marele chip îngeresc).
f. 115^v—134. ЧИН БЫВАЕМЫН НА РАЗЛЖЧЕНІЕ ДШН (Rînduiala la despărțirea sufletului).
f. 134—199^v. ПОСЛѢДОВАНИЕ БЫВАЕМО У ОУСНОПШИХ ИНОКОХ (Rînduiala la călugării adormiți).
f. 199^v—214^v. И СЕ СКАЗЪ КАКО ПОДОБАЕТЪ ПѢТИ КОЛЕНО ОУСНОШОМОУ (Arătare cum trebuie cîntat la coliva celui mort).
f. 215—253^v. ЧИН ПОГРБЕНІЮ НАД ВЪСѢКЫМ МИРЬСКИМ ЧЛОВѢКОМ (Rînduiala la îngroparea tuturor oamenilor mireni).
f. 254—308. ЧИН БЫВАЕМЫН ВСЕЩТИТИ МАСЛО (Rînduiala la sfințirea untului de lemn).
f. 308—313^v. МОЛНТЕА... ПРОЩЕНІЕ ЗА ГРѢХЫ ВЪСѢКЫХ (Rugăciunea... pentru iertarea tuturor păcatelor).
f. 313^v—314^v. МОЛНТЕА ВЪ ЛОВЕНІЕ РЫБАМЪ (Rugăciunea la pescuitul peștilor). (Pe margine, desemnat un pește).
f. 314^v—317. МОЛНТЕА... АЩЕ ЧТО ВЪПАДАЕТЪ СКРѢВНО ВЪ СЪСЖД (Rugăciunea... dacă a căzut ceva necurat în vas).
f. 317—318. МОЛНТЕА ОТКРѢЕНТЕ КЖЩИМ... (Rugăciunea pentru apărarea caselor...).

f. 318—318^v. МОЛНТЕА УТ ЗАПОРА ВОДѢ (Rugăciunea la oprirea apelor).

f. 319—336^v. МОЛНТЕА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА ЗА ЗЪМІА СИНЦЕ АЩЕ ОУПАС КОГО (Rugăciunea sfintului apostol Pavel pentru șarpe, dacă a mușcat pe cineva). (Apocrif).

f. 336^v—342^v. Припѣла господскимъ праздникомъ (Pripeale la praznicele împărătești).

f. 343—345. Чинъ надъ wskръъншимъ сѧ kладѧнцемъ (Rînduiala la fîntîna care s-a făcut necurată).

f. 345—346^v. Чинъ егда kлючитъ сѧ скръъноу и нечистоу въ нѣщо въпасти (Rînduiala cînd se întîmplă ca să cadă în ceva cele murdare și necurate).

f. 346^v—348. Молитѣжъ wt въсѣкомъ скръъны wskръъненнемъ сѧ (Rugăciunea pentru întinarea cu orice fel de lucru necurat).

f. 348—348^v. Молитѣя надъ юдшимъ скръъна мѧса въ погани (Rugăciunea la cei ce au mîncat carne necurată, la păgîni).

f. 349—350. Молитѣя надъ въсѣкимъ съсѣдомъ wskръъншимъ сѧ (Rugăciunea pe fiecare vas care a fost întinat).

f. 350—351. Молитѣя на wчищеніи цркви wskръъненъи wt еретикъ (Rugăciunea la curățirea bisericii pîngărită deeretici).

f. 351—354^v. Чинъ како подобаетъ приимати ижи wt еретикъ свѧтъи... цркви прихѧдѧщѧ (Rînduiala cum trebuie primit un eretic, care vine la sfînta biserică).

f. 355—356^v. Albe.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 342^v. Въ лѣтъ x 3лѣ съвърши сѧ сіѧ книгѧ (În anul 7035 (1527) s-a sfîrșit această carte).

Alte însemnări

f. 354^v. Сѧ книги бѧли сѧ старѧи и пакы wновѧне wtцѧ старшѧи ѧндоніи и wновѧнѧ и сѧзавъ сѧ книгѧ (Aceste cărți au fost vechi și iarăși le-a înnoit părintele stareț Andonie și a înnoit și a legat 211 cărți). (Sec. XVI).

Сѧ Бисерикани естъ книгѧ (Această carte este de la Bisericiani).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : potcoavă și cruce. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

238.

Sec. XV. Hîrtie, 132 f. 20 × 14,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc, precum și foi după f. 6^v, 7^v și 82^v; după f. 54^v, o foaie numerotată.

Iașimirski nr. 77. (Muzeul de antichități).

1. <Trebnic> f. 1—48

f. 1. Începutul lipsește : sfîrșitul rînduieiіi tunderii călugăruu. inc. : Наставѣ избранныхъ твоихъ.

f. 1—7^v. Послѣдованіе малаго образа еже ѿест мантиа (Rînduiala chipului mic, adică al mantiei). Sfirşitul lipseşte.

f. 8—34^v. <Rînduiala la înmormîntarea călugărilor> (începutul lipseşte).

f. 34^v—48. Чинъ бываемы исповѣданію (Rînduiala spovedaniei).

2. f. 48—52^v. Иже въ свѣтыхъ отца нашего Никифора Константи́на града Исповѣдника. Правила о црѣковныхъ егво съчиненныхъ и иже съ нимъ свѣтыхъ отъць (*A celui între sfinţi, părintele nostru Nichifor al Constantinopolei Mărturisitorul. Pravila bisericească alcătuită de dînsul şi de părinţii cei care erau cu dînsul*). inc. : Ище по неѣдѣннѣ.

3. f. 52^v—53. Ѡтвѣтъ Іоанна свѣщеннишаго епископа Кутрошьскаго свѣщеннишему епископу Драчьскому Кавасилѣ о антими́нѣхъ (*Răspunsul lui Ioan, preasfinţitul episcop de Chitros, preasfinţitului episcop Cavasilas de Durazzo, despre antimise*). inc. : Антиминси отъ свѣтытелныѣ.

4. <Trebnic> f. 53—132^v.

f. 53. О еже оскѣнати се своихъ женъ въ неделю и въ м̄-цоу (Despre abţinerea de la femeia sa dumineca şi în Postul Mare).

f. 53—54^v. О исповѣданіи (Despre spovedanie).

f. 54^v—55. О приносимыхъ оусъпшихъ (Despre cele ce se aduc morţilor).

f. 55—58^v. Ище слоучит се пролѣти се отъ свѣщеніи (Dacă se întîmplă să curgă din sfînta cuminecătură).

f. 58—60. О раздръженіи брашенъ (Despre abţinerea de mîncăruri).

f. 60—68^v. Молитва... о исповѣдающому се (Rugăciunea pentru cei ce s-au spovedit).

f. 68^v—70. Простительная молитва (Rugăciunea de iertare).

f. 70—71^v. Понѣже и въ грѣцкымъ вѣкоупѣ обрѣтохъмы сѣ обѣ молитва на веноваіеніе цркве и крестоу вѣдроуженіе (Pentru că şi în izvodul grecesc am aflat împreună amîndouă aceste rugăciuni pentru înnoirea bisericii şi punerea crucii).

f. 71^v—72. Молитва ѣ томоужде (Rugăciunea a doua pentru acelaşi lucru).

f. 72—72^v. Молитва надъ осквернишим се въ брашнѣхъ отъ погань (Rugăciunea pentru pîngărirea mîncării de păgîni).

f. 72^v—73. Молитва о свѣтомъ жрътвенникѣ оскверненномъ отъ еретикъ (Rugăciune cînd sfîntul jertfelnic este pîngărit de eretici).

f. 73—74. Молитва ѣ о тѣмъжде (Rugăciunea a doua, pentru acelaşi lucru).

f. 74—74^v. Молитва въ братотвореніе (Rugăciune la înfrăţire).

f. 74^v—75. Молитва о раздръженіи анаѳематисаніе (Rugăciuni pentru stingerea anatemizării).

f. 75^v. Молитва над новомъ кладѣзѡмъ (Rugăciune la fântina cea nouă).

f. 75^v—76. Молитва ѡт крѣви текѡщѣе носомъ (Rugăciune la curgerea singelui din nas).

f. 76—76^v. Молитва ѡт запора кѡдѣ (Rugăciune la oprirea apelor).

f. 76^v—77^v. Молитва отрочниѡу ѡтвергшѡу се и испоганишѡу се и кающѡу се (Rugăciunea pentru tînărul care s-a rătăcit și s-a păgînit și se căiește).

f. 77^v—78^v. Молитва Хрїстіанинѡу прѣлѣстившѡмѡу се въ язычское прѣлѣщеніе и пакы възващѡмѡу се въ цркви Божіи (Rugăciunea creștinului care a fost înșelat cu înșelăciunile ereticilor și iarăși s-a întors la biserica lui Dumnezeu).

f. 79. Молитва о ѡтходящѣхъ въ поутѣ (Rugăciunea celui ce a pornit la drum).

f. 79—79^v. Молитва о раздрѣшеніи запрѣченіа (Rugăciunea pentru ștergerea opreliștei).

f. 79^v—80. Молитва о въ сонѣ съблажніающѣмъ се братѣ (Rugăciunea pentru fratele care a păcătuit în somn).

f. 80—80^v. Молитва ѡт всакоѣ скръби чѡлокѣхъ (Rugăciunea pentru toate supărările omului).

f. 80^v—81. Молитва окаящѣхъ се и исповѣдающѣхъ (Rugăciunea celor ce se căiesc și se sprovedesc).

f. 81—81^v. Снце подобаетъ приѣмати приходящѣхъ ѡт латинскихъ кѣркъ къ нашенъ кѣркѣ правдѣи (Așa se cuvine a primi pe cei ce vin de la credința latinilor la adevărul credinței noastre).

f. 82—82^v. <Rugăciuni>. Sfîrșitul lipsește. Urmează o lacună.

f. 83—115. <Slujba maslului>. Începutul lipsește.

f. 115—132^v. Чинъ како поетъ се Параклис (Rînduiala cum se cîntă Paraclisul). Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 65. A Bistriței leat 1742.

f. 79^v. Antonie ermonah igumen Bistriței leat 1742 avgust 8 zile.

f. 83. (Cu litere latine). Popa Leontie Bethleni din Bistricza ѡ лѣтѣ × аѡѡмѣ (în anul 1742).

Pe coperta din urmă, partea interioară : Писа азъ Преда въ лѣтѣ × зрнѣ (Am scris eu Preda, în anul 7153 (1645)).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece. 18, 19, și 23 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hîrtie. 35 f. 21 × 13 cm. Este numai fragmentul unui manuscris, sfîrșitul lipsește.

Iațimirski nr. 78. (Muzeul de antichități).

< Trebnie >

f. 1—9^v. МОЛНТЕМ ВЕЧЕРНА (Rugăciunile vecerniei).

f. 9^v—20. МОЛНТЕМ ГЛАГО ПРѢКЛАВНЕНІЮ (Rugăciuni cu plecarea capetelor).

f. 20—21^v. ДІАКОНСТВА НА СТРЕНИ (Slujba diaconului la utrenie).

f. 21^v—23. ДІАКОНСТВА ВЪ ВЕЧЕРЬ (Slujba diaconului la vecernie).

f. 23—24^v. ДІАКОНСТВА ВЕЛ (Slujba cea mare a diaconului).

f. 25—26. МОЛНТЕА НАД КЪТИЖ СВАТОМЪ (Rugăciunea la coliva sfîntului).

f. 26—32^v. МОЛНТЕА ІАЖЕ ГЛАГОЛЕТ АРХІЕРЕН ИЛИ ДУХОВНИКЪ ПРОЩЕНІЯ ЗА ГРѢХЫ ВОЛНЫЯ И НЕВОЛНЫЯ И ЗА ВЪСѢКЪХЪ КЛАМТЕЖ И ЗАКЛАНІЕ И ЗА ВЪСѢКЪХЪ ГРѢХЪ (Rugăciune pe care o rostește arhiereul sau duhovnicul pentru iertarea păcatelor cu voie și fără voie și pentru orice blesteme și afurisenii și pentru toate păcatele).

f. 33—35^v. МОЛНТЕА НАД КОУТИЖ ОУСОПШИМ (Rugăciunea la coliva celor morți).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente cu roșu la f. 1. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele (numai coperta din față). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hîrtie, 119 f. 20 × 15,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 30^v, 51^v, 76^v și 117^v.

Iațimirski nr 79. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII. Filigranele și scrisul sînt din sec. XVI).

< Trebnie >

f. 1—8. <Sfînțirea apelor>. (Începutul lipsește).

f. 8—10. МОЛНТЕА... АЩЕ ВЪПАДЕТЪ ЧТО СКВѢРЪНОИ ВЪ СЪСЪЖДѢ, ВЪ ВИННО И ВЪ ЕЛЕН (Rugăciunea... cînd cade ceva necurat în vas, în vin sau în untdelemn).

f. 10—10^v. МОЛНТЕА НАД СЪСЪЖДОМЪ ОСКВѢРЪНШИМЪ СѦ (Molitva asupra vaselor care s-au pîngărit).

f. 10^v—11. *Молитва над клъншиго сѧ дрѣвостѣж* (Rugăciunea pentru îndrăzneala care se supune).

f. 11—11^v. *Молитва на 'благословеніе домоу и Храмоу новоу* (Rugăciunea la binecuvîntarea casei și locuinței noi).

f. 11^v—12^v. *Молитва на благословеніе виноу* (Rugăciune la binecuvîntarea vinului și altele cu același obiect).

f. 12^v—13. *Молитва на приносимымъ плодомъ въсѣкаго овоуца* (Rugăciunea la aducerea roadelor tuturor poamelor).

f. 13—13^v. *Молитва над гроздіемъ* (Rugăciunea asupra strugurilor).

f. 13^v—14^v. *Молитва раздрѣшенію над гробомъ дѣхвенаго отца от-поустнаа оумирающимъ* (Rugăciunea de iertare a păcatelor, spusă la înmormîntarea morților de părintele duhovnic).

f. 15—29. *Чинъ на Богоуавленіе на водѣ* (Rînduiala la Bobotează, la sfințirea apei).

f. 29—30^v. *Молитва отъ въсѣкожъ скверны* (Rugăciunea pentru toate supărările).

f. 30^v. *Молитва хотѣщимъ анафора причащати* (Rugăciunea celui ce vrea să se împărtășească cu anaforă).

După f. 30^v, o lacună.

f. 31—117^v. <Rînduiala slujbei la sărbătorile împărătești peste an : întîmpinarea Domnului, Buna Vestire și Schimbarea la față>. Începutul lipsește; începe cu luna februarie. *Мѣсѧца тогожде ѣ, срѣтеніе Господа и Бога и Спаса нашего Ісуса Христа на малѣи вечерни* (Luna aceeași 2. Întîmpinarea Domnului și Dumnezeuului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos la vecernia mică).

f. 118—118^v. <Fragment dintr-o Psaltire>. (Psalmii 150 și 151). (Din alt manuscris).

f. 119—119^v. Ruptă, fragment liturgic.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : *Снїе метаніе сътворѣ... Шѣфан вода* (Această închinare a făcut-o Ștefan-vodă).

Pe coperta din urmă, partea interioară : *Смѣрненіе метаніе ирмонахъ Ѳеодоръ діакъ. Пишемъ поклоненіе... Псаломъ (criptogram) въ лѣтъ x зрѣдъ мѣсѧца маи кѣ днь. Тоадегъ.* (Smerită metanie, ermonahul Theodor diac, scriem închinare... (Toader) <criptogram> în anul 7124 (1616) luna mai 23 zile, Toader).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : mistreț, stemă, cruce. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

Sec. XVI. Hirtie. 159 f. 19 × 15 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 101^v. Iațimirski nr. 80. (Muzeul de anticrități). (Îl datează din sec. XVII).

<Trebnic>

f. 1—8. <Rînduiala sfințirii apelor>. Începutul lipsește.

f. 8—15^v. Чин освященія водѣ въ 1 августа (сѣгоу) мѣсца (Rînduiala sfințirii apelor la 1 al lunii august).

f. 16—34. Послѣдованіе бываемо еже сътворити втрочати вгладшеніе и кръстити (Rînduiala ce se face la chemarea și botezul copiilor).

f. 34—67^v. Чин бывающа свѣтити масло (Rînduiala la sfințirea unt-delemnului).

f. 67^v—81. Чин погребаніа свѣщенниці [(Rînduiala îngropării preoților).

f. 81^v—91. Чин вѣнчаніа (Rînduiala căsătoriei).

f. 91—101. Молитвы на приклоненіе колѣномъ въ недѣлѣ н-тъмниці (Rugăciuni la plecarea genunchilor în duminica Rusaliilor).

f. 102—108. Канон на исходуу души въсѣкомъ Христіанномъ (Canon la ieșirea sufletului a tot creștinul).

f. 108—130. Чин погребаню мирскимъ чловекомъ (Rînduiala îngropării mirenilor).

f. 109. Ruptă, se păstrează numai un fragment.

f. 124^v. Albă.

f. 130—133^v. Молитва въпрошеніе чадѣ дѣховнаго (Rugăciunea de iertare a fiului duhovnicesc).

f. 134—147. На рождество Христово дѣтемъ дѣховнымъ (La nașterea lui Hristos, fiilor duhovnicești).

f. 147—149. Молитва Храму въ немже дитѣ родит сѣ (Rugăciunea casei în care s-a născut un copil).

f. 149—150. Молитва знаменати младенца именѣ нареци (Rugăciunea cînd se dă un nume copiilor).

f. 150—154. Молитвы вечернѣа (Rugăciuni de seară).

f. 154—159^v. Молитвы оутрѣкин (Rugăciuni de dimineață). Sfârșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. Scris de 4 mîini (I, f. 1—87^v, II, f. 88—101^v, III, f. 102—133^v și IV, f. 133^v—159^v). 19 și 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticrități.

Sec. XVI. Hîrtie. 203 f 28 × 21 cm. Lipsește sfîrșitul.

Iațimirski nr. 81 (Muzeul de antichități).

<Ceaslov>

f. 1—31^v. Часловець имѣнъ и ноцинъ и дневнъ служеж по оуставоу прѣподобнаго и Богоноснаго отца нашего Савы (Ceasloveț cuprinzînd slujba de zi și de noapte a părintelui nostru purtător de Dumnezeu, Sava).

f. 31^v—35^v. Тропари и кондаке и свѣтланы прѣз въсѣ седмицъ (Tropare și condace și sveatilne pe toată săptămîna).

f. 35^v—38^v. Тропаре Богородичны и нпакое въскресни (Troparele Născătoarei de Dumnezeu și ipacoi ale învierii).

f. 39—56^v. Богородични и крестобогородични осмим гласовым (Cîntările Născătoarei de Dumnezeu și ale Născătoarei de Dumnezeu la cruce pe opt glasuri).

f. 56^v—67. Начало вѣдницъ (Începutul slujbei la prînz).

f. 67—73^v. Начало вечерни (Începutul vecerniei).

f. 73^v—92^v. Начало великопавечерни (Începutul pavecerniței mari).

f. 93—190^v. Послѣдованіе црковнаго пѣнія и събранія въсѣ лѣтнаго наченши от мѣсѣца септемврія до мѣсѣца августѣ (Rînduiala cîntării bisericești și sinaxar pe tot anul, începînd de la luna septembrie pînă la luna august).

f. 190^v—201^v. Тропарѣ кондаци великыѣ м-ца (Troparele și condacele postului mare).

f. 201—201^v. Іоанъ Нвѣин (Ioan cel Nou). <Cîntările lui Ioan cel Nou de la Suceava, cu o cîntare adăugată la urmă de altă mîină>.

f. 202—203^v. Псалми избрани вънегда поетъ съ Полнелеу на господскыѣ праздницы (Psalmi aleși cînd se cîntă Polieleul la praznicele împărătești).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Писъ къ дъни Іоанъ Мнѣанъ воеводѣ, Стефа(н) (Am scris în zilele lui Ion Mihai voevod¹). Ștefan). Ермонахъ Варлаамъ в лѣто × 7344 (Ermonah Varlaam în anul 7234/1726). Мона(хъ) Нвѣрестъ въ лѣт × 7345 ноевберинъ (Monahul Iorest în anul 7237 (1726) noiembrie 5).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 1, 93, 202. Filigran : mistreț. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (numai coperta din față). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹) Mihai Racoviță, domnul Moldovei, 1703—1705, 1707—1709, 1715—1726.

Sec. XV. Hîrtie. 168 f. 29 × 19 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc ; f. 33—35 rupte, lipsesc părți din ele.

Iașimirski nr. 83 (Muzeul de antichități).

<Ocoih. Partea I, glasurile I—IV>

f. 1—39^v. <Glasul> Începutul lipsește; începe cu cîntările Pave-
cerniței mari de duminică; înc. Прѣдваренъ пѣши сждѣн.

f. 39^v—86. <Glasul 2>. înc. К сже<отж> вѣч<еръ> на малѣи вѣчерни...
гласъ ѿ (Sîmbătă seara, la vecernia mică, glasul 2).

f. 86^v—146^v. <Glasul 3>.

La f. 124 jos este adăugat, la cîntarea sfintei cruci : Конномъ съблю-
денію и варвары похваждахца (Ajutătoarea oștenilor și învingătoarea bar-
barilor).

f. 146^v—168^v. <Glasul 4>.

Sfîrșitul lipsește. Cuprinde cîntările de sîmbătă pînă miercuri și cele
de duminică.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : foarfece. Scris de mai multe mîini (I, f. 1—14^v, II,
f. 15—32^v, III, f. 33—35^v, IV, f. 36—122^v și V. f. 123^v—168^v). 28 rînduri pe pagină. Semiun-
cială. Legătură modernă în pînză și carton. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție
medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hîrtie. 252 f. 19,5 × 13,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc.

Iașimirski nr. 84 (Muzeul de antichități).

<Ocoih>

f. 1—24^v. <Glasul I>. Începutul lipsește. Începe cu cîntările de
duminecă seara. înc. Избави мѧ многыѧ напастѣи.

f. 24^v—55. <Glasul al 2-lea>. înc. : К сже<отж> вѣч<еръ> канон Бого-
родниці гласъ ѿ (Sîmbătă seară, canonul Născătoarei de Dumnezeu, glasul 2).

f. 55 —87. <Glasul al 3-lea> (începe la fel).

f. 87 —117. <Glasul al 4-lea> (începe la fel).

f. 117 —144^v. <Glasul al 5-lea> (începe la fel).

f. 144^v—174^v. <Glasul al 6-lea> (începe la fel).

f. 174^v—203. <Glasul al 7-lea> (începe la fel).

f. 203 —230^v. <Glasul al 8-lea> (începe la fel).

f. 231 —252^v. Богородичны въ гласовѣхъ въскръсньхъ (Cîntările Născă-
toarei de Dumnezeu pe glasurile învierii).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mîini (I, f. 1—230^v și II, f. 231—252); ultimul scris este mai nou, probabil, din secolul al XVI-lea. 22 și 25 rînduri pe pagină. Semiuncială (la prima mînă cu elemente de cursivă). Legătură modernă în pînză și carton. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

245.

Sec. XV. Hîrtie. 251 f. 29 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul și foi după f. 154^v Foarte rupt; foi înădite ulterior cu părțile din text ce lipseau (f. 8—160 și 223—230). Mai înainte forma două volume separate f. 1—160 și 161—251, dar după aceea, dovedindu-se că textul este în continuare, s-au reunit într-unul singur.

Iașimirski nr. 85 și 86 (Muzeul de antichități).

<Octoih>

f. 1—21. <Glasul 1>. Începutul lipsește. Începe la mijlocul slujbei de luni seara.

f. 21—53. <Glasul 2>. înc. Б сѣбѣ<отъ> вечеръ стыхарыхъ въскрѣсны гласъ Б (Sîmbătă seară, stihariile învierii, glasul 2).

f. 53—85. <Glasul 3> cu același început.

f. 85—92. <Slujba sfîntului Nicolae>: Мѣсѣца декабря 6, иже въ сѣбѣ стыхъ вѣща нашего Николы епископа Мирликиа (Luna decembrie 6. A celui între sfinți, părintele nostru Nicolae, episcopul Mira Lichiei).

f. 92—127. <Glasul 4>. Începe ca mai sus.

f. 127—154^v. <Glasul 5>. Începe ca mai sus. Sfîrșitul lipsește. Urmează o lacună.

f. 154^v—183^v. <Glasul 6>. Lipsește începutul.

f. 183^v—214^v. <Glasul 7>. Începe ca mai sus.

f. 214^v—251 <Glasul 8>. Începe ca mai sus.

f. 251^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mîini (I, f. 1—229^v, și III, f. 230—251). 32 rînduri pe pagină. Semiuncială (la prima mînă cu elemente de cursivă). Legătură modernă în pînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

246.

Sec. XVI. Hîrtie. 201 f. 26 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul; foi rupte, cu lipsuri (f. 7, 83—86).

Iașimirski nr. 87 (Muzeul de antichități).

<Octoih. Partea I-a glasurile I—IV>

f. 1—6. <Glasul 1>. Lipsește începutul. Cuprinde numai cîntările de vineri seara; înc.: Тѣбѣ тыи живама съблюди.

f. 6—83^v. <Glasul al 2-lea>. înc.: Б сѣбѣ<отъ> вечеръ на малѣи вечерни (Sîmbătă seara ... la vecernia mică).

f. 83^v—166. <Glasul al 3-lea> (începe la fel).

f. 166^v—201^v. <Glasul al 4-lea> (începe la fel).

Sfîrşitul lipseşte. Cuprinde numai cîntările de sîmbătă pînă marţi inclusiv.

Titluri şi iniţiale cu roşu. Filigran : mistreţ. F. 65—66^v scrise de altă mînă. 25 şi 30 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în plînză. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. De la Muzeul de antichităţi.

247.

Sec. XVII. Hirtie. 274 f (f. 107 este cu bis).

Lipsesc începutul şi sfîrşitul.

Iaţimirski nr. 88 (Muzeul de antichităţi).

<Octoih, partea a 2-a, glasurile 5—8>

f. 1—57^v. <Glasul 5>. Începutul lipseşte. înc. : ...СѢХ РАДОВАНИЯ БОГОРОДНИЦЕ НІЕМЪ ТИ (Cuprinde cîntările de luni pînă vineri).

f. 57^v—130. <Glasul 6>. înc. : К СЖЕОУЖ ВЕЧ(ЕР) НА МАЛѢН ВЕЧЕРНИИ (Sîmbătă seară la vecernia mică ...).

f. 130—206^v. <Glasul al 7-lea> (cu acelaşi început).

f. 206^v—275^v. <Glasul al 8-lea> (cu acelaşi început).

Sfîrşitul cîntărilor de vineri seara lipseşte.

Titluri şi iniţiale cu roşu. Filigran : două săgeţi încrucişate. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Nelegat. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. De la Muzeul de antichităţi.

248.

Sec. XVI (sfîrşit)—sec. XVII (început). Hirtie. 361 f. 29 × 19 cm. Lipsesc începutul şi sfîrşitul. Foi rupte ; lipsesc foi după f. 15^v.

Iaţimirski nr. 89 (Muzeul de antichităţi). (Îl datează din sec. XVII ; filigrana mistreţului apare însă în manuscrisele moldoveneşti la sfîrşitul sec. XVI şi la începutul secolului următor).

<Octoih>

f. 1—15^v. <Glasul 1>. Lipseşte începutul. Începe cu cîntarea a 8-a din canonul Treimei, ce se cîntă duminică la mezonoptica.

f. 9—9^v. şi 12—12^v. Adăugate mai târziu, completînd cîte o foaie ruptă.

f. 15^v—173. <Glasul al 2-lea> ; începutul lipseşte.

f. 173—261. <Glasul al 3-lea> КЪ СЖЕ(ОУ) ВЕЧ(ЕР) НА МАЛѢН ВЕЧЕРНИИ... РААСЪ (Sîmbătă seara, la vecernia mică... glasul al 3-lea).

f. 261—357^v. <Glasul al 4-lea> (același titlu).

f. 357^v—360^v. СВѢТЛНЫ ЕВАНГЕЛЬСКЫИ (Svetilnele evangheliilor).

f. 362—362^v. Ѡтца нашего Іоанна архієпископа Константина града Іоанна Златоустаго. Слово оучителю (... al părintelui nostru Ioan, arhiepiscop de Constantinopol, Ioan (sic) Gură de Aur. Cuvînt de învățătură). înc. : Ище кѣмъ благочестивъ. Sfirșitul lipsește.

Însemnări

f. 191^v—192^v. Pe partea de jos a paginilor : Să să știe cîndu m-am băgat eu Tăna<se> la carte v leat 7221 (1713) la egumen ot Runcu, eromonah Varlam, în 15 zile în noemvrie.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : mistreț. 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

249.

Sec. XVIII. Hîrtie, 68 f. 16,5 × 10,5 cm.

Iațimirski nr. 90. (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XVII la sfîrșit).

<Octoih>

f. 1—1^v. Albe, cu însemnări.

f. 2—10. Glasul 1. înc. : Начало соборомъ всемогласникъ въ соборѣ вечерѣ на велицѣи вечерѣни... гласъ перва (Începutul Octoihului de sîmbătă, sîmbătă seara, la vecernia mare... glasul întîi).

f. 10—18. înc. Е сѣботѣ вечерѣ... гласъ Ѣ (sîmbătă seară... glasul 2).

f. 18^v—26^v. Glasul 3.

f. 26^v—33^v. Glasul 4.

f. 33^v—41. Glasul 5.

f. 41—48. Glasul 6.

f. 48—54. Glasul 7.

f. 54—67^v. Glasul 8.

f. 68—68^v. Albă, cu încercări de condei.

Octoihul nu cuprinde decît cîntările de sîmbătă pe fiecare glas.

Însemnări

f. 1^v. Să s<ă> știe de cîndu mi-au cîntat Toader, ficior lui Mătăiu, în zile lui Grigore vodă, 8 glasuri, let 7270 (1763).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament grosolan la f. 2. 16 rînduri pe pagină. Cursivă. Legătură nouă în pînză și carton. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

250.

Sec. XVI. Hîrtie. 248 f. 27 × 19 cm. Sfirşitul lipseşte.

Iaţimirski nr. 91 (Muzeul de antichităţi).

<Triod-Penticostar> f. 1—248^v.

f. 1. Pentru titlu este lăsat loc alb, probabil în vederea unei scrieri ornamentale. înc. Господи възваѣ пост ѿ и поем душеполезныхъ.

La f. 134 titlul separat: Въ свѣтъ и великъ неделѣ [Насѣ по вънегда изыти въ припрат и покладити въскѣ] (În sfînta şi marea duminică a Paştilor, cînd iese <preotul> în pronaos şi tămîiază pe toţi ...).

f. 225^v—248^v. Събраніе въ сѣботѣ свѣтаго и праведнаго Лазара... (Sinaxar în sîmbăta sfîntului şi dreptului Lazăr ...). Urmează sinaxare pentru zilele de la Florii la duminica Tomii).

Însemnări

Pe coperta din faţă, partea interioară: Лѣт × зсѣмс мѣсѣца априлѣ зѣ а<ъни> (Anul 7246 (1738) luna aprilie 7 zile).

Varlaam ot Besericani am scris, am uscat cernala (Sec. XVIII).

Coperta din urmă, partea interioară: Сіе картѣ сътвори еромонахъ Досок<ти> (Această carte a făcut-o eromonahul Dosov<tei>). (Sec. XVII).

Ioan diacu dela...

Această carte este a Tazlăului, să să ştie, v leat 7211 (1703); cine i-a lua-o să fie proclat şi afurisit de a o sute de oteţi şi 18.

Titluri şi iniţiale cu roşu. Filigrane : ancoră în cerc şi mistreţ. 22 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele şi lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. Muzeul de antichităţi.

251.

Sec. XVI. Hîrtie. 346 f. 16 × 10 cm. Lipseşte începutul, numeroase foi rupte, din care se păstrează numai fragmente.

Iaţimirski nr. 92 (Muzeul de antichităţi).

<Antologhion>

f. 1—23^v. <Slujba pentru naşterea lui Hristos>. Începutul lipseşte. înc. : Не бѣ приѣтъ чѣловѣкъ... (rupt).

Primul subtitlu la f. 23^v. Стыхъры на свѣтоѣ Богоавлєніе (Stihire la sfînta Bobotează). Urmează slujbele sărbătorilor mari în ordinea calendarului, ultima fiind Înălţarea Crucii (f. 1—271).

f. 266^v. Albă, cu o scurtă rugăciune, adăugată ulterior.

f. 267—277^v. Подобны избранны (Podobii alese).

f. 278—289^v. Стихъры и тропари и кондакы свѣтымъ нарочитымъ прѣподобныи матери нашеи Параскеви (Stihire şi tropare şi condace ale sfînţilor

consacrați : preacuvioasii maicii noastre Paraschiva) *Urmează și ale celorlalți sfinți în ordinea calendarului.*

f. 289^v—298. Припѣла на въскресныхъ владичныхъ и Богородичныхъ праздныкъ. . припѣвающіа сѣ съ избраннымъ Цаакомъ, егда поетъ сѣ поліелеу, наченше въ осмаго днѣ септемвріа мѣсѣца, твореніе крѣ Флаоѳеа монаха логѡѳета бывшаго Мирча воеводѣ (Pripeale la toate sărbătorile împărătești și ale Născătoarei de Dumnezeu care se cîntă cu Psalmi aleși, cînd se cîntă Polieleul, începînd de la a opta zi a lui septembrie. Opera lui chir Filotei monahul, fost logofăt al lui Mircea voevod).

f. 298^v—324^v. Стыхирѣ въскресны и Богородичны осмымъ гласомъ (Stihirele învierii și ale Născătoarei de Dumnezeu, pe opt glasuri).

f. 324^v—345^v. Стыхирѣ евангелскы (Stihire ale evangheliilor). Sfirșitul lipsește.

f. 339^v. Albă.

f. 346^v—346. Albe, cu însemnări liturgice.

Titluri și inițiale cu roșu. 16 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătura veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anticități.

252.

Sec. XVI. Hirtie. 420 f. 29 × 19 cm. Sfirșitul lipsește, multe foi rupte; f. 419, 420 numai fragmente.

Iațimirski nr. 93 (Muzeul de anticități). (Îl datează din sec. XVII).

<Antologhion> .

f. 1. Începe : <Мѣсѣца¹⁾ септемврѣи въ 1 днѣ. Начатокъ <ин¹⁾> индиктоу сирѣчъ новому лѣтоу (Luna septembrie 1 zi, începutul indictionului, adică a anului nou). Urmează slujbele sfinților în ordinea calendarului (f. 1—129).

f. 31^v. Albă, cu însemnări.

f. 129—418^v. Înc. Мѣсѣца сеп- въ 1 днѣ, начатокъ индиктоу сирѣчъ новому лѣтоу (Luna septembrie ziua 1, începutul indictionului, adică al anului nou). (*Urmează viețile sfinților, dar și în această parte se dau din nou slujbele*). Merge pînă la f. 410 cu toate sărbătorile pînă la sfirșitul lunii august, apoi la f. 410—415 slujba sf. Dumitru (20 octombrie) și pocrovul Născătoarei de Dumnezeu (1 noiembrie) f. 416—418^v.

f. 419—420^v. Foarte rupte, par a face parte din alt manuscris : slujba duminecii preacuvioșilor părinți.

Însemnări

f. 3—9^v. Pe marginea de jos a paginilor : Сѣ кни҃га рѣкомаѣ Мѣни избранъ кѣни ен Мѣне Цѣфанъ въ Морѣ въ Маринѣ Никорѣ въ Болѣхъ и даде

¹⁾ Rupt.

за не ѿ златъ и даде ѿ въ црѣковѣ Моровъ идеже естъ Храмъ свѣтаго Храма свѣтаго иерарха Николаа да бѣдетъ имъ памѣтъ вѣчни шцемъ и митремъ ихъ и въса чадіа имъ. Яще кто покѣситъ сѣ скрати въ томъ цркви, да бѣдетъ проклѣтъ и триклѣтъ въ тѣ и ѿи въ тѣхъ и да бѣдетъ ѿмъ съперникъ свѣтинъ Николаа въ данъ сѣднинъ и да бѣдетъ имати съперъ въ въсѣхъ свѣтахъ въ вѣкы. Аминъ.

(Această carte numită Minei ales a cumpărat-o Mane Ștefan din Marov de la Margine Nicoară din Vîlcea și a dat pe ea 8 zloți și a dat-o în biserica de la Morov, unde este hramul sfântului hram (sic) ale sfântului ierarh Nicolae; să fie pentru pomenirea tatălui și a mamei lor și a tuturor copiilor lor. Dacă cineva s-ar încerca să o fure din această biserică, să fie blestemat și de trei ori blestemat de 318 părinți și să-i fie lui pîrîș sfîntul Nicolae în ziua judecării și să aibă pîră de la toți sfinții în veci. Amin. (Sec. XVII început).

f. 13—24. Pe marginea de jos a paginilor :

Eu popa Văscu amu screșiu di-a rîndul că am cupărat această carte în zile lui Apafi Mîu ¹⁾, cîndu au tvost < sic > vă leat 7173 (1665). ~

f. 31^v. У восени вонско потыщъ ѿ волоскѣхъ, тогожде рокъ земѣла сѣтрасла сѣ, тогожъ рокъ и мѣсѣцъ мѣновъ сѣ рокъ хъ ахъ, власною рѣкою Поповичъ Иванъ Станиславскыи.

(În toamnă, oastea a năvălit la moldoveni; în același an pămîntul s-a cutremurat, în același an și luna (sic) s-a numit anul 1620; cu mină proprie Popovici Ioan Stanislavski).

f. 246^v—247. În jurul paginilor : Нотохмѣ сѣю кнѣгѣ рабъ Божіи Гаврила въ Цекотѣи зѣтъ Продановъ. Искѣпѣи ѿи въ Ладскаѣ Земѣла за три золотѣи И тѣжъ за дрѣгѣи три золотѣи что ѿи покрѣи единъ даскалъ ѿ домъ Галинъ въ Шербинѣцъ его грѣшнаго не клѣнѣи. И въ сѣда на преже кто сѣю кнѣгѣ продастъ або скрѣдетъ, а тѣжъ чѣловѣкъ да естъ проклѣтъ и триклѣтъ въ триста вътѣхъ и шемнадцатъ. Написакъ Никваръ дѣакъ.

(A reparat această carte robul lui Dumnezeu Gavril din Țecoteni, ginerele lui Prodan. A răscumpărat-o din Țara Leșească pentru trei zloți. Și iarăși pentru alți trei zloți a legat-o un dascăl în casa lui Galin din Șerbineț, pe el păcătosul nu-l blestemați. Iar de acum înainte, cine va vinde această carte sau o va fura, iar acel om să fie blestemat și de trei ori blestemat de trei sute și optsprezece părinți. A scris Nicoară diac.). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament cu roșu la f. 1. Filigran : mistreț. Scris de numeroase mîini. Multe foi înlocuite în decursul vremii. 24. 27 și 33 rînduri pe pagină. Legătură modernă în pînză și carton. Scris în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Mihai Apaffy, principe al Ardealului, 1661—1690.

Sec. XVI — începutul sec. XVII. Hirtie. 114 f. 22 × 15 cm. Lipsesc începutul și sfârșitul și foi după f. 2^v, 5^v, 38^v și 40^v; f. 36 păstrată numai jumătate. Numeroase foi rupte.

Iațimirski nr. 94 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII, Filigrana mistrețului este însă caracteristică pentru epoca 1570—1630).

<Antologhion>

f. 1—2^v. Slujba sfântului Simion Stîlptic (1 septembrie). Lipsește începutul. Înc.: ...*възѣ моудре Томоу до конца послѣдовал.*

f. 3—5^v. Din slujba Înălțării crucii (14 sept.) Începutul și sfârșitul lipsesc.

Urmează o lacună.

f. 6—18. *Мѣсѧца ноевѣрѧ ѿ сѣборѣ архангѣла Мѧхѧила* (Luna noiembrie 8, soborul arhanghelului Mihail).

f. 18^v. Albă.¹

Urmează slujba sărbătorilor în ordinea calendarului.

Sfârșitul lipsește.

Însemnări

Însemnare scrisă probabil de scriitorul manuscrisului

f. 91. *Поменѧ Господѧ Іоана въ царствѣ своемъ небесномъ въ вѣки. Ѳмин.* (Pomeneste, Doamne, pe Ioan în împărăția ta, a cerurilor, în veci. Amin).

Pe coperta de la urmă, partea interioară ruptă: *Помяни... прежде... ѿт Ѳдама... рабъ Божѧ Іоан... писал... Pomeneste... mai înainte... de la Adam... robul Domnului Ioan <care a?> scris...).*

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: mistreț și șarpe încolăcit pe cruce. Scris de trei mîini I, f. 1—5^v, II, f. 6—100^v, și III, f. 101—114). 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, deteriorată. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hirtie. 98 f. 29 × 22 cm. Lipsește începutul.

Iațimirski nr. 95 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna septembrie>

Începutul lipsește. Începe cu slujba sfântului Vavila (4 septembrie) înc. *И небесѧ приснодѣво тѧнствѧ.*

f. 3^v. *Мѣсѧца того ѣ, свѧтого пророка Захарѧе, ѿца Прѣдѧитчѧе* (Aceeași lună 5, sfântul proroc Zaharia tatăl Înainte mergătorului).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna septembrie pînă la sfârșitul lunii.

Însemnări

f. 98^v. Сю книгъ поклоны манастир святаго Пандѣлемона панъ Барбелъ и дворникъ Прѣслоу съ братіями своими (Această carte au închinat-o mănăstirii sfântului Pandelimon pan Barbul și Pîrvul vornic cu frații lor¹).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : creneluri. Scris pe două coloane, 28 rînduri pe coloană. Semiuncială. Legătura veche, în piele și lemn, cu ornamente stilizate artistice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

255.

Sec. XVI. Hirtie. 180 f. 31 × 21 cm.

Iașimirski nr. 96 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna septembrie>

f. 1. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 1^v. Cîntare în cinstea preă cuvioșilor părinți. Titlu : Иныхъ стихары прѣподобномъ (alte stiharii la preacuvioși).

f. 2—177^v. Mineul pe septembrie. Înc. : Мѣсѣца септем(в)ріе начетокъ индиктѣ сырѣчъ ново лѣто и памѣтъ прѣподобнаго отца нашего Сѣмона Стѣпаника (Luna septembrie, începutul îndictionului, adică a anului nou și pomenirea preacuviosului părintele nostru Șimon Stîlpanicul). Urmează slujbele tuturor sfinților pînă la sfîrșitul lunii.

f. 178—180. Богородичны по слава свѣтымъ протисъ гласъ (Cîntări pentru Născătoarea de Dumnezeu, pentru slavă sfinților, pe glasuri) și altele.

f. 180^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 1 : Seris-am eu ot mănăstire Arnota, ca sa sa știe leat 7201 (1693).

Să să știe <de c>²) îndu s-au scris dajdea în <zilele lui>²) Io Radul Leon voivod, meseța septemvrii 18, leat 7176 (1667). Scris-am eu ot selo <din satul> Petrari. (Sec. XVII).

f. 180^v. Cînstitului și de bună rudă și luminat întru Hristos Dumnezeu, bun credincios Pavel irodiacon. (Sec. XVII).

Pe coperta de la urmă, partea interioară : + Cînstite și precînstite cînstite Matei log<ofăt> pace și sănătate.

† Eu Matei logofăt. (Sec. XVII).

(Zgîriat în lemn) : Irodiacon Ion v leat 7178 (1670).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. 2. Filigrane : flori stilizate într-un cerc și trifoi. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

¹) Este vorba de frații Craiovești de la sfîrșitul sec. XV și începutul sec. XVI.

²) Rupt.

Sec. XV. Hîrtie. 268 f. 25 × 19 cm. Începutul lipsește.
Iațimirski nr. 97 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna octombrie>

f. 1—186. <Slujbele sfinților pe luna octombrie>. Începutul lipsește. Începe cu slujba lui Dionisie Areopagitul (3 octombrie), al cărei început lipsește. înc. ...БѢИ СЯ ЖЕЛАНІЕМЪ КРАИ ВѢРНЫМЪ ОУТВѢРЖДЕНІЕ (Urmează slujbele tuturor sfinților din luna octombrie).

f. 186^v. Albă.

f. 187—268^v. Sinaxarele sfinților pe luna octombrie. înc. : Мѣсѧца октобрія ꙗже свѧтаго апостола ꙗнаниѧ (Luna octombrie 1. A sfîntului apostol Anania).

La f. 196—200. Повѣсть о видѣніи Козмы мниха страшна сѣло и ползна (Poveste despre vedenia lui Cozma călugărul, foarte cumplită și folositoare) înc. Бѣ ꙗже тоѣ лѣто.

220—221^v. Бѣ тѣжде днь свѧтыи прѣподобныи Параскевыи (În aceeași zi ¹⁾ a sfintei prea cuvioase Paraschiva) de Evtimie patriarhul de Tîrnova; înc. Сѧтаа прѣподобна Параскеви.

Ed. M. Kaluzniacki, *Werke des Patriarchen von Bulgarien Euthymios*, Viena, 1901, p. 59—77.

f. 233—236^v. Бѣ тѣжде днь [память прѣподобнаго отца нашего Іоанна Рылскаго (În aceeași [zi ²⁾]. Pomenirea preacuviosului părintelui nostru Ion de Rilo) de Evtimie patriarhul de Tîrnova, înc. Свѧтыи и прѣподобныи отцы нашъ Іоанъ.

Ed. M. Kaluzniacki *op. cit.*, p. 5—26.

f. 240—240^v. Бѣ тѣжде днь прѣнесеніе мощемъ свѧтаго Іларіона епископа Могленскаго (În aceeași zi ³⁾ aducerea moaștelor sfîntului Ilarion, episcop de Meglena) de Evtimie, patriarh de Tîrnova, înc. Царствоуещоу Калояннуоу царю Българскомъ.

Ed. M. Kaluzniacki *op. cit.*, p. 27—58.

Sfîrșitul lipsește. Se termină cu începutul vieții lui Marcian, episco de Siracua (30 octombrei).

Apoi la urmă f. 268—268^v (sfîrșitul lipsește) separat : Мѣсѧца октобрія ꙗже сѧтѣе прѣподобныи Петръ (Luna octombrie 14. Slujba sfintei preacuvioasei Paraschiva), care lipsește în partea I, ce cuprinde slujbele sfinților. înc. Ѣ прѣславное чудо.

f. 268^v la urmă : Конецъ охтѣрѣиѧ (Sfîrșitul lui octombrie).

¹⁾ 14 octombrie.

²⁾ 19 octombrie.

³⁾ Adică 21 octombrie.

Însemnări

Coperta din urmă, partea interioară :

† Mila lui Dumnezeu să fie pre capul tuturor creștinilor, să fie pre ale noastre capete cu mila milostivului Dumnezeu, eu creștin și mai mic tuturor creștinilor și rob robilor . . . ¹⁾ много грешником (mult păcătosul). Amin. (Grafie nouă, copia unui text dispărut).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 179. Filigran ; două cercuri neconcentrice, unul într-altul. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză (s-a păstrat și legătura veche în piele). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

257.

Sec. XV sau XVI. Hîrtie. 249 f. 27 × 18 cm. Sfirșitul lipsește.
Iațimirski nr. 98. (Muzeul de antichități). (II datează din sec. XVI).

<Minei pe luna noiembrie>

f. 1—249- Slujbele sfinților pe luna noiembrie. înc. Мѣсяца нояб-
ря въ 1-го днь святыхъ бесрѣбныхъ Козмы и Даміана (Luna noimbrie
în 1-a zi a sfinților celor fără de arginți Cozma și Damian).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna noiembrie. Sinaxarele
canoanelor lipsesc.

Sfirșitul lipsește (probabil o singură foaie).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în roșu la f. l. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială.
Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească. Slavă bise-
ricească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

258.

Sec. XVI-XVII. Hîrtie. 185 f. 34 × 23,5 cm. Sfirșitul lipsește.
Iațimirski nr. 99. (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna noiembrie>

f. 1—185^v. Slujbele sfinților pe luna noiembrie. înc. : Мѣсяца
ноябрія 1-й днь, иже въ святыхъ бесрѣбныхъ Козмы и Даміанна (Luna noiem-
brie 1-a zi, celor întru sfinți, fără de arginți, Cozma și Damian).

Urmează slujbele sfinților pe luna noiembrie. Sinaxarele canoanelor
lipsesc.

Lipsește sfirșitul, probabil o singură foaie din slujba apostolului
Andrei (30 noiembrie).

Titluri și inițiale în mai multe culori. Ornament în culori la f.l. Filigran : coroană într-un
cerc. 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate.
Scris în Țara Romînească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Un nume răzuit, ilizibil.

259.

Sec. XVI. Hirtie 207 f. 27 × 19 cm.

Iațimirski nr. 100. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV și-l socoate scris în Moldova. Vezi însă însemnările de la Măn. Bistrița din Oltenia).

<Minei pe decembrie>

f. 1—207. Slujbele sfinților din luna decembrie. înc.: *Мѣсяца декабря 1, святаго пророка Наума* (Luna decembrie 1, a sfântului prooroc Naum):

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna decembrie. Lipsesc sinaxarelor canoanelor.

f. 207^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

f. 207 jos. Cetit Grigore. (Sec. XVII).

f. 207^v. *Иис азъ Стан* (Am scris eu Stan). Să să știe de cându au fost la Bistrița în zilele părintelui Gherasim, Io Radul Leon voivod, v leat 7175 (1667).

Pe coperta din urmă, partea interioară: Acest sfânt Minei iaste al sfintei mănăstiri Bistriței și lo-am dat eu, popa Ioan eclisiarhul sfintei Bistriți (sic) de l-am legat cu cheltuiala noastră, întru zilele luminatului domn Io Costandin voevod Basarab, în zilele părintelui chir Paisie arhimandritul, leat 7199 (1691) Roc (anul) 1680¹⁾ april 3 dni.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f.l. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în piele și lemn cu icoana răstignirii. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

260.

Sec. XVI. Hirtie. 238 f. 29 × 21 cm. Lipsesc începutul și mai multe foi în interior după f. 5^v și 117^v.

Iațimirski nr. 101, (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna decembrie>

f. 1—238^v. <Slujbele sfinților pe luna decembrie>. Începutul lipsește. Începe cu slujba sfântului Sava cel Sfințit (5 decembrie) din care s-a păstrat numai sfîrșitul. Urmează slujbele sfinților pe luna decembrie pînă la 31 decembrie inclusiv. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran; cerc cu N. înscris. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente artistice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Așa în text, cu cifre arabe; data nu corespunde cu anul de la Facere, nici cu dominația lui Constantin Brîncoveanu.

Sec. XVI (prima jumătate). Hîrtie. 263 f. 28 × 19,5 cm. Începutul (o foaie) lipsește. Iațimirski nr. 102 (Muzeul de antichități) (îl datează din sec. XV).

<Minei pe luna ianuarie>.

f. 1—263^v. <Slujbele sfinților pe luna ianuarie>. Începutul lipsește, începe cu slujba sf. Vasile (1 ianuarie); înc.: ... *ЖЕНН ПРОВѢЩАЕМЫ, ЕДИНО БОЖЕСТВО.*

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna ianuarie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

La f. 146 jos, adausă o cîntare despre „pustie”. (Sec. XVII).

Însemnări

Pe foaia liminară v^o. Această sfîntă carte ce-s cheamă Minéi, iaste a sfinții și dumnezeieștii mănăstiri Bistriții și au înnoit Ioan ermonah ecliserhul în zilele preluminatului domn Io Costandin Basarab voivod, fiind egumen în sfînta mănăstire Paisie arhimandrit, era vă leatul 7199 (1691) meseța (luna) iunie 6 dni (zile).

Titluri și inițiale cu roșu și alte culori. Filigran : mînușă. 26 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Romînească. Este scris de același grămatic Dragomir (a doua mînă) ca manuscrisul nr. 262 din 1521. Slavă bisericască de redacție medio-bulgară cu influențe sirbești. De la Muzeul de antichități.

1521 (f. 312). Hîrtie. 312 f. 29 × 21 cm. Începutul (primele 8 foi) lipsește.

Iațimirski nr. 103. (Muzeul de antichități). Afirmă că ortografia ar fi sirbească.

<Minei pe luna ianuarie>

f. 1—307. <Slujbele sfinților din luna ianuarie>, începutul lipsește. Începe cu slujba sf. Vasile (1 ianuarie); înc.: ... *ЧЪСТАА РАДН СМ І ЖЕ СЪКЪТЪ ВЪСІАВШІА НАМ.*

Urmează¹ slujbele sfinților pe luna ianuarie pînă la 31 ianuarie. Unele slujbe (d.e.a sfinților Vasile, Grigore și Ioan—30 ianuarie) au sinaxarul zilei.

f. 307—312. *Ирмоси егда трѣбоуешъ въ вѣхъ гласомъ* (Irmoasé, cînd ai nevoie de ele, din toate glasurile).

f. 312. Însemnarea scriitorului (v. mai jos).

f. 312^v. Albă cu însemnări (v. mai jos)..

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 312: *Произволеніемъ ѿца и поспѣшеніемъ сына и съвършеніемъ свѣтаго дхѣа. Съвърши се сіа книгѣ мѣсѣца Мартіа днь 31: исписа, хѣ сіа начиртаніе въ свѣтоу ю монастирѣ нарицаемоу Бистрицоу, въ дньи благочестнѣ*

(† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh. S-a sfârșit această carte în luna martie ziua 17. S-a scris această însemnare în sfânta mănăstire Bistrița, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului domn a toată țara Ungrovlahiei, Io Neagoe voevod în anul 7029 (1521). Această carte a dăruit-o jupîn Preda la biserica Adormirii prea sfintei Născătoare de Dumnezeu. După aceea, cine s-ar încumeta s-o ducă în alt loc, să fie blestemat de 318 părinți și să fie părtaș cu Ananie și cu Samfira. Dieneniș a început, eu mult păcătosul Dragomir am sfârșit).

f. 312^v. Iscrul, Iscrul, Paise, Mihalcio ot Bistrițe. (Sec. XVI—XVII).
Gherghe, Gherghe, Nan, Radu. (Sec. XVII).

263.

f. 1—131. Slujbele sfinților din luna februarie, înc.: **Мѣсяца фев-
рваря 1. Прѣдправникъ Свѣтленіа и святаго мученика Трифона** (Luna
februarie 1, înainte de sărbătoarea întâmpinării Domnului și <ziua> sfin-
tului mucenic Trifon).

f. 132—135^v. Ирмоси гда трѣбѣши (Irmoase, cînd ai nevoie).

f. 136. Scris s-am eu diaconu. Pavel eclisiarh (sec. XVII). Кѡзѣѥк
зцѣѣѡѣѣѣ (criptogram : se citește : Пис Матѣи граматик (A scris Mate i
gramatic). (Rezolvarea criptogramei după Iatimirski, Catalog p. 404)

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 132. Filigran : ancoră. 25 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească (scrisul seamănă cu al manuscriselor 261 și 262). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe strabești. De la Muzeul de antichități.

264.

Sec. XVI. Hirtie. 270 f. 30 × 21 cm. Lipsește sfîrșitul. Foarte rupt și putred, numeroase foi rupte. Întreg manuscrisul șters și spălat de apă.

Iatimirski, nr. 106 (Muzeul de antichități). (El datează de la sfârșitul veacului al XV-lea).

<Minei pe lunile noiembrie-februarie>

f. 1—7. <Slujbele și sinaxarele sfinților pe luna noiembrie> înc.: Мѣсѧца ноемвриѣ иматъ дѣни ̅̅, дѣнь иматъ часъ ̅̅, нощѣ ̅̅ (Luna noiembrie are 30 de zile, ziua are 10 ceasuri, noaptea 14).

La f. 55^v—56. Мѣсѣца тогоже, к̄, свѣтаго [Григоріа Декаполита (În aceeași lună, la 20, a sfintului Grigore Decapolit) (ale cărui moaște se află la mănăstirea Bistrita, fapt care nu e pomenit).

f. 74—161. <Slujbele și sinaxarele sfinților pe luna decembrie>, înc. Мѣсяца декабря иматъ дѣнии 12, дѣнь иматъ часъ 9, а ноць еі (Luna decembrie are 31 de zile, ziua are 9 ceasuri, iar noaptea 15).

f. 161^v—225^v. <Slujbele și sinaxarele pe ianuarie> înc. Мѣсяцъ гнѣ-
нсаріе имаетъ дѣни 14, дѣнь имаетъ часъ 1, а ноць дѣи (Luna ianuarie are 31 de
zile, ziua are 10 ceasuri, iar noaptea 14).

f. 226—270^v. <Slujbele și sinaxarele pe februarie>; înc. Мѣсяць февраръ иматъ дѣни кнѣ, дѣни иматъ часъ дѣи, а нощь гѣи (Luna februarie are 20 de zile, ziua are 11 ceasuri, iar noaptea 13).

Începutul zilei de 28 februarie pe o foaie ruptă, sfîrșitul lipsește.

Insemnări

Pe foaia liminară : *Ѳѡдѡсїѣ ерѡдіѡкон ѡт епископїѣ, лѣт x зрѣхъ* (Athanasie erodiacon de la episcopie anul 7192 (1684)).

f. 88^v. Димитрашко Катакџин

Царев прѣстолаже зль правости

ΔΑ ΕΣΔΕΤ ΣΕΚΤ ΩΤ ΤΜΑ ΓΛΩΣΣΗΣ ΛΒΑ ΤΡΕ ΒΕΧΕΡΗΝ.

(Dimitraşco Catacuzin

Scaunul împărătesc, rea dreptate

Să fie lumină din întuneric

trei seri în groapa leilor).

Pe coperta de la urmă, partea interioară : **Милостию Божію епископ Рѣмнически Стефан** (Din mila lui Dumnezeu, episcopul de Rîmnic Ștefan¹).

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în culori la f. 1, 74^v, 16^v1 și 225. Filigran : balanță în cerc. 25 rânduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție strbească. De la Muzeul de antichități.

¹) Ștefan, episcop de Râmnic (1673—1693).

Sec. XVI. Hirtie. 163 f. 28 × 20 cm.

Iațimirski, nr. 107. (Muzeul de antichități). Îl datează de la sfârșitul sec. XV și-l socrate scris în Moldova. Scrisul seamnă însă cu al Mineelor de la Măn. Bistrița (Oltenia) (v. mai sus p. 261—263).

<Minci pe luna martie>

f. 1—163^v <Slujbele sfinților pe luna martie>. Înc.: Мѣсѣца марта 1, прѣподобныа матере наша Евдокиѣ (Luna martie 1, a prea cuvioasei mamei noastre Eudochia).

f. 3. Мѣсѣца марта имѣт дѣни 31, дѣнь имѣт часъ 12 и ноць 12, прологъ (Luna martie are 31 de zile, ziua are 12 ceasuri și noaptea 12, Prolog).

Urmează slujbele sfinților pe luna martie. Slujbele sînt urmate de sinaxarele canoanelor.

Textul „Proloagelor” (vieților de sfinți), adaus la sfârșitul fiecărei zile, nu se potrivește întotdeauna cu sfîntul a cărui slujbă îl precede, se raportă la alt sfînt.

Însemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 163^v. Слава съвършитѣлю Бога въ вѣкы. Амин. Спасень бѣди имѣвъ здравъ, бѣди пѣсѣвъ. Писа манѣторъ ѿна вемарррарррнѣ бѣдѣ (Slavă lui Dumnezeu săvîrșitorul, în veci. Amin. Să fie mîntuit cel ce o va avea, să fie sănătos [cel ce a scris-o]) A scris mîistrul (urmează o criptogramă, care se desleagă astfel: *Radata Sîrbul*, (după Iațimirski, Catalog p. 406).

Pe aceeași pagină, scris invers: Ѡψοεκκοц пцѣсѣ мѣчнатс, Петорицо със пѣтъ сто и съвъкоупи със седем десетъ и прилѣпи дѣтъ сто къ осми и пѣтъ десетъ и на конецъ лихъ. Тридесетъ със пѣтъ и съвъкѣпи със седемъ сто и пѣтъ десетъ и прилѣпи три сто къ десетъ и на конецъ пѣти.

Cele două criptograme de la început sînt citite de Iațimirski: *Stanicea Preda* (?) și *Elfrosin Leontie*.

(De cinci ori cu cinci sute și se adună cu șaptezeci și se lipește două sute de opt și cînzeci și la urmă nimic.)

Treizeci cu cinci și se împreună cu șapte sute și cincizeci și se lipește trei sute către zece și la urmă cinci).

(Este vorba, probabil, de o dată, pe care însă nu o putem rezolva).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament în culori la f. 1 Filigran: potir. 28 rînduri pe pagină. Semnucială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească (probabil la măn. Bistrița, ca și manuscrisele 261, 262, 263). Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe sîrbești. De la Muzeul de antichități.

1534—1536 (f. 200). Hîrtie. 202 f. 31 × 22 cm. Începutul lipsește.
Iațimirski nr. 109 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna mai>

f. 1—260. <Slujbele sfinților pe luna mai>. Începutul primei zile (slujba prorocului Ieremia, 1 mai, lipsește). inc.: **СВОЕМС ВЪЖДЕЛѢННѢ ПЕВѢШЕЕ СѦ СЛОВО УТЧЕЕ.**

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna mai, fiecare cu sinaxarele respective.

f. 86^v, 90^v, 105^v, 108^v, 113^v și 142^v, albe.

f. 200—201. Însemnarea (postfață) a scriitorului manuscrisului.

f. 201^v. Albă.

f. 202—202^v. Cu însemnări.

Însemnări

Postfața scriitorului manuscrisului

f. 200—201. **СЛАВА СЪВРЪШИТЕЛЮ Господоу Богоу и Спасе нашему Исусу Христу въ вѣкы съвръшающому всеко дѣло, доброначинаемому в имени его подобает началу и конецъ благъ, понеже ест Христосъ зачало и конецъ и томъ хвала и дръжава чьст и покланеніе сподобаетъ въ всекожъ творн и въ всекогѡ дѣханіа ѡже на небеси и ѡже на земли и ѡже въ мѡрї живещи и движещи сѧ въ Отци и Сыну и Свѣтѣмъ Духѣ, Тронце свѣтаа, спаси душѣ наше. Попис сїю книгѣ рекомаго на име мѣсѣца в лѣтъ благочѣстникомъ Іоанъ Брага вонвода и съвръши сѧ в лѣтъ благочѣстникомъ и Христолюбивомъ господинѣ нашему Іоанъ Пѣтрѣ вонвода Младѣ, сынъ великаго и прѣдѣбраго и стараго Іоанъ Радоула вонвода.**

Да, утци и братіе, чѣткѣе исправляюще и Бога благодарѣте и мене грѣшнаго и вкааннаго не прокляните, понеже не писа Духъ Свѣти, нѣ рѣка грѣшна и сѧмъ плѣненъ въ мнѡжство грѣхѡвѣ, нѣ обаче благословите, а васъ Богъ. И сподоби мене стати въ десѣжѣ тебе въ дѣнь страшнаго ти пришествїа, владикѡ. Попис сїю книгѣ и кспѣе, жѡпанъ Бланкѣа великинъ логоуетъ и постави въ свѣтїе црѣкѣе рекомаго село Пискани, ѡко да пѣта бѣдетъ паметъ чьстнажъ, да сѣтъ помощницѣ и покровителїе душамъ нѣхъ и рѣдѣте(лѣ) нѣхъ и да дарѣетъ и животъ вѣчнїи и пиши нетѣкнѣни и поконъ некончѣемѡмъ. Аминь.

Ще кто дръзнетъ да изводитъ сїю книгѣ въ црѣкѣе въ Пискани и постави на дръго мѣсто, да естъ проклетъ (въ) триста и всемъ на десѣте свѣтїи Богоносны утцы. Амин. Амин. Амин.

Прими сего свѣтааго и прѣчѣстааго и душѣ спаснаго источника изтичащаго изъ ребрѣ Спасовѣхъ. Оухъ вкаанне взѡнцивожъ (criptogram : Гавріла) съвѣтничѣблагїи и прїсны дръже и вѣрны, ѡкоже рече нѣкыи въ свѣтъ: дръгѣ вѣрнѣ нѣстъ измѣни. Тѣмъже, мола тѣа приникъ напїи сѧ въ сего безсѣмрътнаго источника водажъ живѣжъ, ѡкоже рѣкоша свѣтаа и чьстїаа и поклоннаа оуста Исуса

Христа сына Божія: Бѣсѣкъ піжнѣ въ воды жже азъ дамъ емѣ, ꙗко имѣтъ въз-
жждати сѣ въ вѣкы нѣ имѣтъ животъ вѣчный и вѣрѣши въ мѣрѣхъ истекѣтъ
изъ чрѣва его водѣ живнѣ и аще и ѡмретъ и живѣтъ бѣдетъ. Ѡтъ сѣхъ воды напишѣ
сѣ апостоли проидошъ весъ мѣръ ꙗко мѣрънѣмъ ѡгнь, ꙗвлѣюще сѣ въ востока
же и до западъ настѣпающе и попирающе лѣва и зѣмѣа и все сѣмъ вражѣа, ѡ нѣхъ
бо речено естъ: красны ѡгнь бѣговеѣстѣюще мѣръ. Бѣговеѣстѣюще радѣстъ и
црѣкѣхъ просвѣтишѣ и патріархѣ съверѣшишѣ, царѣ ѡмѣдрѣшѣ, велѣюще въ-
звѣмѣшѣ и въ сѣмъ ѡзѣкы наѣчишѣ славѣти и бѣлодѣрити и покланѣти сѣ Ѡтцѣ
и Сыну и Свѣтому Дѣху. Ѡтъ сѣхъ медоточнѣхъ водъ напишѣ сѣ мѣченици и
непоѣждѣшѣ тѣлѣа своѣа, нѣ ѡгню и мечю прѣклоубишѣ главы своѣа и въ сѣхъ
краснѣа мѣра сѣго нѣ въ чтоже въ мѣкѣнишѣа, да Христа прѣсно зрѣюще весѣлѣтъ сѣ
и радѣютъ сѣ въ вѣкы, въ сѣго источнѣка раискаго напишѣ сѣ царѣе и своѣа
царѣства вѣставишѣ, да вѣчномъ царѣствѣ съцарѣствѣютъ, зрѣюще царѣ славѣ цар-
ствѣюще въ немъ и вѣдѣюще своѣ бѣгатѣство даше ѡбѣгѣмъ и црѣкѣхъ създѣшѣ и
книжѣе написашѣ и въ сѣхъкожъ стѣварѣе ѡукрасишѣ, да въ змогѣтъ ѡугодити и ꙗвити
сѣ царю вѣчномъ слоугѣи и дрѣвѣи бѣжнѣи и рабѣи вѣрнѣи и бѣлѣи въ хѣодаще въ
радѣстъ Господѣа своѣго. Сѣго радѣи ѡхъ, ѡкланѣнѣе Гѣаурѣнѣе, не забѣди рекѣаго
прилѣпѣе дѣша моѣа по тѣбѣ мѣне же прѣйтъ деснѣца твоѣа. Бѣло бо естъ по истинѣхъ
бѣло и въ сѣхъкожъ хѣвалы двѣстѣонно еже прилѣпати Бѣгѣ.

БОГЪ ЖЕ НАШЕМОУ, СЛАВА ВЪ ВѢКЫ. ЯМИН. НЕНАДЕЖНЫ НАДЕЖДА, ГОСПОДИ СЛАВА
ТЕБѢ, СПАСЕНІЕ БЪДЕ И МЛЪ, ВЪПОМИНОВАН БЪДИ ПИСАКІ. ЯМИН.

(Slavă săvârșitorului Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos în veci, cel ce săvârșește orice lucru, celui ce începe bine în numele lui, îi dă început și sfârșit bun, pentru că Hristos este începutul

¹⁾ Două cuvinte răzuite.

și sfârșitul și căruia se cuvine laudă și stăpînirea, cinstea și închinarea de la orice făptură și de la orice suflare ce trăiește și se mișcă în cer și pe pămînt și în mare, întru Tatăl și Fiul și Sfîntul Duh, Treime sfîntă, mîntuiește sufletele noastre.

Am scris această carte numită anume : Luna mai, în anii binecinstitorului Ioan Braga voevod ¹⁾ și s-a sfîrșit în anii binecinstitorului și de Hristos iubitorului domnului nostru Io Pătru voevod cel Tînăr²⁾, fiul marelui și prea bunului Ion Radul voevod cel Bătrîn³⁾. Părinți și frați, cetiți îndreptînd și mulțumiți lui Dumnezeu și pe mine, păcătosul și nenorocitul, nu mă blestemați, pentru că nu a scris Duhul Sfînt, ci mină păcătoasă și minte plină de mulțimea păcatelor, ci dimpotrivă binecuvîntați, iar pe voi <să vă binecuvînteze> Dumnezeu. Și mă învrednicește stăpîne să stau la dreapta în ziua cumplitei tale venituri. A scris această carte și a cumpărat-o jupan Vlaicul mare logofăt și a pus-o în sfînta biserică numită satul Piscani, ca în schimb să le fie pomenire cinstită, să fie ajutători și apărători ai sufletelor lor și ale părinților lor și să le dăruiască viața veșnică și hrană nestricăcioasă și pace nesfîrșită. Amin.

Dacă cineva ar îndrăzni și ar scoate această carte din biserică de la Piscani și ar pune-o în alt loc, să fie blestemat de treisute și optsprezece sfinți părinți purtători de Dumnezeu. Amin. Amin. Amin.

Primește acest izvor sfînt și prea cinstit și mîntuitor de suflet izvorît din coasta Mîntuitorului. Oh, nenorocite <Gavril>⁴⁾ sfetnice bun și veșnic prieten credincios, precum spune unul dintre sfinți : prietenul bun este neschimbat. De aceea, te rog, vino să bei din acest izvor nemuritor de apă vie, precum spune sfînta și cinstita și venerata gură a lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu : „Oricine va bea din apa pe care i o dau eu, nu va înseta în veci, ci va avea viață veșnică și crezînd în mine, vor ieși riuri de apă vie din pîntecele lui și chiar dacă moare viu va fi”. Din această apă au băut Apostolii și au străbătut toată lumea arătîndu-se ca fulgere de foc, de la răsărit și pînă la apus și călcînd în picioare lei și șerpi și toate puterile dușmane, căci despre ei s-a spus : frumoase sînt picioarele care aduc veste bună lumii, care binevestesc bucurie și sfințesc biserici și așează pe patriarhi și înțelepțesc pe împărați și dau minte celor mari și învață toate limbile să slăvească și să mulțumească și să se închine Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh. Din aceste ape izvoritoare de miere au băut mucenicii și nu au cruțat trupurile lor, ci au închinat capetele lor focului și săbiei și au socotit toate frumusețile lumii acesteia întru nimic, ca văzînd

¹⁾ Porecla lui Vlad Vintilă (1522—1535).

²⁾ Radu Paisie, numit și Petru de la Argeș (1535—1545).

³⁾ Radu cel Mare (1495—1508).

⁴⁾ În text criptogramă.

pururea pe Hristos să se veselească și să se bucure în veci. Din acest izvor al raiului au băut împărații și au lăsat împărăția lor ca să împărătească în împărăția veșnică, văzînd pe împăratul slavei împărățind într-însa. Și cei puternici au dat averile lor săracilor și au zidit biserici și au scris cărți și le-au înfrumusețat cu toate podoabele, ca să poată place și să se ivească înaintea împăratului cel veșnic ca slugi și prieteni de aproape și robi credincioși și buni, întrînd întru bucuria Domnului lor.

De aceea, oh, nenorocite Gavriile, să nu fii uitat, lipește sufletul meu către tine, pe mine mă primește la dreapta ta. Căci în adevăr este bine și vrednic de toată lauda a se alipi de Dumnezeu. Iar cei ce nu se lipesc, sînt trași în jos și sînt corupți de lumea aceasta, pentru că lumea aceasta este trecătoare și plăcerile ei se risipesc, iar cel ce face voia lui Dumnezeu rămîne în veci. De aceea, și eu îți mulțumesc că ai dorit să dobîndești pentru biserica ta acest izvor, pentru pomenirea veșnică...¹⁾, în adevăr ai dorit un lucru bun, căci este mai de preț decît tezaurele de mare preț și mai dulce decît mierea și decît fagurele. Precum spune Domnul: tot cărturarul să se învețe pentru împărăția cerurilor. Asemenea este unui om bogat care scoate din tezaurul său și cele noi și cele vechi. Omul fără învățătură este vită, chiar dacă face fapte bune, sînt nesărate și astfel biserica fără cărți este asemenea chipului frumos care nu are ochi, adică unei fețe oarbe care nu vede lumina, nici dulceața ei. Mă rog oricărui cititor și celui care transcrie îndreptînd, binecuvîntați, iar nu vorbiți de rău, știind că nimeni nu este desăvîrșit, afară de unul Dumnezeu, căruia slavă în veci. Amin. Oh, Oh, O, nenorocitul și mult truditul Gavril, în zadar se trudește, Doamne iartă, Amin. A cărui mîină este praf și pulbere și cenușă, în puțină vreme se risipește și în curînd va pieri. Dumnezeul nostru slavă în veci. Amin, Doamne, nădejdea celor deznădăjduiți, slavă ție, mîntuește-mă și pe mine, să fie mîntuit cel ce a scris. Amin.

S-a scris în luna iunie 20 zile și s-a sfîrșit în luna august 28 zile).

Alte însemnări

f. 203. *Зде да се знает како си кспил сѣю книгѣ Урс столник и дал ѡ свѣто монастир зовеми си мо(настир) Бистрицѣ, да ест немѣ вѣчнаѣ памѣтъ* (Aici să se știe că și-a cumpărat această carte Urs stolnic și a dat-o sfintei mănăstiri care se numește mănăstirea Bistrița, să-i fie lui veșnică pomenire) (Se. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: cap de zimbriu, furcă cu șarpe încolăcit. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească de diacul Gavril. Slavă bisericească de redacție mediobulgară. De la Muzeul de antichități.

¹⁾ Două cuvinte răzunte.

Sec. XVII. Hîrtie. 131 f. 21 × 14,5 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.
Iațimirski, nr. 110 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna mai>

f. 1—131^v. Slujbele sfinților pe luna mai. Începutul lipsește; înc.: **Мѣсѧца тогожде ꙗ свѣтъмъ мѣченици Пелагѣи** (Luna aceeași 4, a sfintei mucenice Pelaghia).

Cuprinde și pe sfinții ruși: f. 50. **Принесение чѣстныѣ мощи нже по свѣтыѣ отца нашего Николы от Миробарграда** (Aducerea cinstitelor moaște ale celui între sfinți, părintelui nostru Nicolae din Mirobargrad).

f. 97^v. **Мѣсѧца тогожде кѣ, вѣретеніе чѣстнаго телеси свѣтаго Леонтия архієпископа Ростовскаго** (Luna aceeași, aflarea cinstului trup al sfintului Leontie, arhiepiscop de Rostov).

f. 130^v. **Преставленіе нже во свѣтыѣ отца нашего Игнатія архієпископи Ростовскаго чюдотворца** (Răposarea celui între sfinți, părintele nostru, Ignatie arhiepiscopul de Rostov, făcătorul de minuni).

Sfîrșitul lipsește. Textul cuprinde zilele de la 4 la 28 mai inclusiv.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran: amforă. 22 rinduri de pagină. Semiuncială mică. Legătură veche în piele și lemn, cu cotorul înnoit. Scris în Moldova Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 206 f. 20,5 × 13 cm. Sfîrșitul lipsește.
Iațimirski, nr. 111. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV).

<Minei pe luna iunie>

f. 1—206^v. Slujbele sfinților din luna iunie. înc.: **Мѣсѧца існїа ꙗ, свѣтаго мѣченика Іоустина философа н нже с нимъ** (Luna iunie 1, a sfintului mucenic Iustin filozoful și cei cu dînsul).

Cuprinde slujbele sfinților pînă la 27 iunie inclusiv. Sfîrșitul lipsește.

Insemnări

Însemnarea scriitorului manuscrisului

f. 1—9. Pe marginea de jos a paginilor: **Книга глаголемая Минѣя рождества свѣтѣи Богородици Антонѣева монастыря Великаго Новогорода** (Carte numită Minei a mănăstirii lui Antonie de la Marele Novgorod, cu hramul nașterii sfintei Născătoare de Dumnezeu). Această însemnare a fost răzuită ulterior și este foarte greu lizibilă.

Titluri și inițialele cu roșu. 23 rinduri pe pagină. Semiuncială cu elemente de cursivă. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Rusia, la Novgorod. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hîrtie. 108 f. 26 × 19,5 cm. Sfîrşitul lipseşte (o foaie). Multe foi rupte pe margini.

Iaţimirski, nr. 112 (Muzeul de antichităţi).

<Minei pe iunie>

f. 1—18. Slujbele sfinţilor pe luna iunie. înc.: Мѣсѣца юніа въ прѣвы дѣнь: свѣтаго мѣченика Юустина Философа и иже съ нимъ (Luna iunie în prima zi, a sfinţului Iustin Filozoful şi a celor cu dînsul).

Urmează slujbele tuturor sfinţilor din luna iunie pînă la 30 iunie inclusiv. Lipseşte probabil numai o singură foaie la sfîrşit. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Însemnări

Pe coperta de la urmă, partea interioară: Ion Bordie diiac. (Sec. XVIII).

Titluri şi iniţiale cu roşu. Filigran: corabie. 29 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacţie medio-bulgară. De la Muzeul de antichităţi.

Sec. XV. Hîrtie. 155 f. 29 × 20 cm. Foarte putred şi rupt. Aproape toate foile cu fragmente lipsă.

Iaţimirski, nr. 113 (Muzeul de antichităţi).

<Minei pe luna iunie>

f. 1—154. Slujbele sfinţilor în luna iunie, înc.: Мѣсѣць юнѣ имѣ дѣний ѿ, дѣнь имѣ час ѿ, а ноць ѿ (Luna iunie are 30 zile, ziua are 15 ceasuri, iar noaptea 9).

Cuprinde slujbele tuturor sfinţilor din luna iunie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

f. 154^v—155^v. Albe cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe f. 154 era însemnarea scriitorului, care însă s-a rupt cu partea de jos a paginii; se mai citeşte, cu roşu, numai: мног... (Mult...).

f. 154: Сію Минен поновѣ сѣ въ дѣнь Іу Шербан воевод при егъмен Партеніе, мѣсѣца юніе к днѣ... (Acest Minei a fost înnoit în zilele lui Şerban voevod,¹⁾ în vremea egumenului Partenie, luna iunie 20 zile...²⁾).

Titluri şi iniţiale cu roşu. Ornament în negru la f. 1. Filigran: mină cu o stea în virful unui deget. 25 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele şi lemn (deteriorată). Scris în Ţara Românească. Slavă bisericească de redacţie mediobulgară. De la Muzeul de antichităţi.

¹⁾ Şerban Cantacuzino (1678—1688).

²⁾ Rupt.

Sec. XV. Hîrtie. 159 f. 28 × 21 cm. Foi rupte și putrede.
Iațimirski, nr. 114 (Muzeul de antichități).

<Minei pe iulie>

f. 1—158. Slujbele sfinților din luna iulie. Мѣсѧца Іюліа ѿ дѧнь. свѧтыхъ чюдотворцѧ и бесребрѧнникѧ Козмы и Даміана иже въ Римѣ пострада-
днѧшѧ (Luna iulie ziua 1 a sfinților făcători de minuni și fără de arginți,
Cozma și Damian, care au suferit <mucenie< la Roma).

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna iulie. Sinaxarele canoa-
nelor lipsesc.

f. 161—160^v. Albe cu însemnări.

Însemnări

f. 158^v. Стан въ лѣтѣ хъ зрѣд (Stan, în anul 7174 (1666).

O censtete părinte, chir Gherasim ot Bistrița, leat 7174 (1666).

f. 159. † Сію Мнѧѧи поноки сѣ при вѣсменѣ Партеніе въ дѧни Ію Шербан
конкод, мѣсѧца юніе ѿ дѧни въ хъ зрѣѧ (Acest Minei s-a înnoit în vremea
egumenului Partenie în zilele lui Io Șerban voevod, luna iunie 14 zile în
7188 (1680)).

Coperta din urmă, partea interioară : Пише даскъль Матѧи Кроиторюль.
Пис граматикъ Мнѧнѧль, въ лѣтѣ хъ зкз (Scris-a dascălul Matei Croitoriul. Am
scris, gramatic Mihail în anul 7027 (1519)).

† Пис граматикъ Мнѧнѧль <в> лѣтѣ хъ зкз (Am scris, gramatic Mihail
<în> anul 7027 (1519)).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : ancoră cu săgeată. Scris pe două coloane. 30 rînduri
pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată).
Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVII (la început) ¹⁾. Hîrtie. 169 f. 30,5 × 21 cm. Lipsește jumătatea de sus a
primei foi.

Iațimirski, nr. 115 (Muzeul de antichități).

<Minei pe luna iulie>

f. 1—169^v. înc. (rupt) : — <мѣсѧца юліи имѧт дѧни ѿ, дѧнь имѧт
ча>си ѿ, а ноц ѿ (Luna iulie are 31 de zile, ziua are > 14 ceasuri, iar
noaptea 10).

¹⁾ Pe coperta din față, partea interioară, se află lipită o etichetă, care provine de
la direcția Muzeului de antichități și pe care scrie : „Litteratură Ecclesiastică! Mai multe
serbări bisericești sau ale sfinților de preste an în limba slavonă; lipsește fața cu titlu,
letu 7188, anu 1680“.

E posibil ca această dată să fi fost pe jumătatea de sus a foi 1, care azi e ruptă, dar nu
e sigur că ea reprezintă data scrierii manuscrisului, care, după scris, este de la începutul
veacului al XVII-lea.

Urmează slujbele tuturor sfinților din luna iulie. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Milostive domne, să fii măriia ta sănătos întru cinstit.

Милостію Божію Іу Григоріе воевод (Din mila lui Dumnezeu, Io Grigore voevod). (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornament la f. 169^v. Filigrane : ancoră în cruce și trei semilune. 28 de rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu icoană a lui Hristos, gravată. Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe strbești. De la Muzeul de antichități.

273.

Sec. XVI (prima jumătate). Hirtie. 206 f. 29 × 20 cm.

Iațimirski, nr. 116. (Muzeul de antichități). (Îl socoate scris în Moldova ; scrisul e muntean, însemnările sînt din Țara Românească).

<Minei pe luna august>

f. 1—205^v. Slujbele sfinților pe luna august. înc. : Мѣсѣца августа, святыхъ ѿ-ѣмъ Макарии и оучителя ихъ Елеазара и матери ихъ Соломоніи (Luna august 1, a sfinților 7 Macabei și a învățătorului lor, Eleazar și a mamei lor Solomonii).

Urmează slujbele tuturor sfinților pe luna august. Sinaxarele canoanelor lipsesc.

f. 206. С : ихърж на помазаніе (Stiharii la ungerea cu sfintul mir).

f. 206^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Писъ грѣмьѣникъ Ѳеодоръ (A scris gramaticul Theodor). (Sec. XVII).

Scris-am eu logofătul Radul, pînă la tine, logofăt. (Sec. XVII).

f. 205^v. Acest Minei iaste al bisericii de la bolnița Bistriței. (Sec. XVII).

f. 206^v. Cînstitului și preasfințitului părintelui nostru chirio chir Paisie, arhiemandritul sfintei și dumnezește lavrei Bistrița. (Sec. XVII)

Urmează cîteva exerciții epistolare.

Titluri și inițiale cu roșu și verde. Ornament în negru la f. 1. Filigran : mînușă cu stea în virful unui deget. Scris de două mîni (I. f. 1—137^v și II. f. 138—205^v), f. 206 adausă de altă mînă. 24 și 25 rînduri de pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hîrtie. 29 f. 21,5 × 13 cm. Începutul lipsește. Foi mutilate. Iațimirski, nr. 117 (Muzeul de antichități).

f. 1—29^v. <Calendarul bisericesc cu indicarea sărbătorilor și a cîntărilor ce se cuvîin la fiecare din ele> Începutul lipsește. Începe cu luna noiembrie. (Sfînta Ecaterina, 24 noiembrie).

La f. 2. Мѣсѣца дѣкѣбрѣи имѣтъ дѣньи 15, дѣньи имѣтъ часъ 9 а ноць 15 (Luna decembrie are 31 de zile, ziua are 9 ceasuri, iar noaptea 15).

Urmează calendarul bisericesc pe lunile decembrie—august.

Pe f. 29^v, o cîntare de laudă, adăugată în sec. XVII.

Însemnări

f. 3. † Благородномъ и мою почетномъ направителю жупан Θεωδοσιѣ (Nobilului și cînstitului meu dregător jupan Theodosie). (Sec. XVI).

f. 23^v: 1628.

f. 25^v: † Să să știe că am luat de la Slavna aspri 166. (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, partea interioară:

Să să știe: Proca as<pri> 3, i <și> 15... Săbiștean as<pri> 2, Ilie as<pri> 3, Vălici as<pri> 5, Dochina as<pri> 2, Gherghi al Hotei as<pri> 14, Mihail Curtean as<pri> 6, Stanciul Chircăi as<pri> 10, Radul as<pri> 15. (Sec. XVII la început).

Пис грамотикъ наѣ егда потресе землѣ, вистъ теченіе лѣтъ въ лѣтъ × зрѣѣ мѣсѣца нѣаіѣ (A scris Iliia gramatic cînd s-a cutremurat pămîntul, a fost cursul anilor, în anul 7129 (1621) luna iulie).

Иже въса подъ ногнемъ своимъ трапалъ, царіемъ царъ, господаремъ господаръ, великомъ повеліамъ сѣлтанъ сѣлиманъ Ханъ, нискомъ покланеніе дажъ до лица землѣ (Cel ce toate sub picioarele sale le-a călcat, împăratul împăraților, domn al domnilor, marelui poruncitor, sultan Soliman han, adîncă închinare pînă la fața pămîntului). (Sec. XVI).

Titluri și inițiale cu roșu. 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. Muzeul de antichități.

Sec. XVII (a doua jumătate). Hîrtie 330 f. 15,5 × 9,5 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Iațimirski, nr. 118 (Muzeul de antichități).

<Calendar bisericesc>

Începutul lipsește; începe cu ziua de 20 septembrie (Свѣтлаго пророка Самуила) (a sfîntului proroc Samuil).

Urmează indicarea tuturor sfinților de peste un an în ordinea calendarului cu unele foarte scurte rezumate ale vieții fiecărui sfânt. Sînt indicații și sfinții ruși. .

f. 21^v—22. . . . и прѣподобныа матере нашеа Параскѣи. Пренесены сѣть мощи еа въ отчественна еа въ болгарьскѣю земаю во градѣ Тѣрновѣ. Нинѣже мощи еа лежатъ в Колоцькон земли во Аскѣхѣ, в лѣта × Sψā въ царство Иванны Асенѣ (... Și a preacuvioasei maicii noastre Paraschiva. Moaștele ei au fost aduse din patria ei în țara Bulgariei în cetatea Tîrnova. Acum moaștele ei stau în țara Moldovei, în Iași. În anul 6701 (1193) în împărăția lui Ioan Asen).

Această însemnare datează manuscrisul, după anul 1641, cînd au fost aduse moaștele sfintei Paraschiva la Iași.

f. 244—244^v. (Sub 2 iunie)... Иванны же родомъ въ града Трапезонта Армянскѣи страны чїномъ кѣпецъ, пострадаже в Бѣлградѣ в лѣто × 3. (Ioan de neam din cetatea Trapezont din părțile Armeniei, negustor, a pătimit la Cetatea Albă¹, în anul 7000 (1492) (sic.).

Calendarul merge pînă la ziua de 17 august (f. 330) (Sfîntul mucenic Miron și preacuviosul Alipie, pictor de icoane la sfîntul locaș Pecersca din Kiev).

Sfîrșitul lipsește.

Titluri și inițiale cu roșu. 14 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură nouă în pinză și carton. Scris în Rusia. Slavă bisericească de redacție rusească. De la Muzeul de antichități.

276.

Sec. XVII. Hirtie. 89 f. 16 × 9 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul, rupt, foi mutilate lipsesc foi după f. 10.

Iațimirski, nr. 119 (Muzeul de antichități).

1. <Rugăciuni>

Începutul lipsește, inc. : ...ЖДЕТ СѦ ЕСТЬЕ ЧИНЪ РЧЕ БЕЗПЛОТНЫИ <Cîntări bisericești și rugăciuni fără titluri deosebite> (f. 1—26).

f. 26—62^v. <Rugăciune slavonă către Maica Domnului>, scrisă la începutul sec. XVIII.

2. <Acatist>

f. 27—50. Якоистъ къ Господѣ нашему Исусу Христу (Acatist către Domnul nostru Isus Hristos).

3. <Rugăciuni>

f. 50^v—60^v. — Канонъ в понедѣлокъ къ своему ангелу Хранителю (Canon de luni, către îngerul păzitor).

¹) E vorba de sfîntul Ion cel Nou de la Suceava.

f. 60^v—65^v. Канон в четвърь нноческѣи (Canon de joi, călugăresc).

f. 66—70. Молитва по вѣсѣм днѣ по правнѣк мннхъ... (Rugăciune în fiecare zi după pravila călugărului).

f. 70^v—77^v. Правнѣо ѿт злыхъ помыслъ (Pravilă pentru gândurile rele).

4. f. 78—85^v. Вѣсѣ чыстныѣ Параклис прѣсвятѣи владичици нашеи Богородици (*Atotcinstitul Paraclis al preasfintei stăpînei noastre, Născătoare de Dumnezeu*).

5. f. 86—89^v. Служба по все дневнаѣ къ Господоу нашемъ Исусу Христу (*Slujba din fiecare zi către Domnul nostru Iisus Hristos*).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 69^v—70. Е лѣто бистъ тогда × зрѣѡ мѣсѣца генаріе кѣ егда избранъ бистъ Нексѣанъ Бѣхъшъ и поставленъ емо надъ вѣше вѣсѣхъ болѣ(р), великии лѡгофѣтъ въ Молдавскѡи землѣ, господарѣ Дабнѣжа воєводъ.

(A fost atunci în anul 7173 (1665) luna ianuarie 25, cînd a fost ales Neculai Buhuș și l-a pus mai sus decît toți boierii, mare logofăt în țara Moldovei, domnul Dabija voievod).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—10, II. f. 11—25, III. f. 26—27 și IV. f. 27—89^v). 15, 17 și 18 rînduri pe pagină. Semiuncială cu influențe de cursivă. Nelegat Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară cu influențe rusești. De la Muzeul de antichități.

277.

Sec. XV, circa 1493, după începutul Pashaliei (f. 209^v). Hîrtie, 209 f. 20 × 14 cm. Sfîrșitul lipsește; putred și rupt. Numeroase foi mutilate.

Iașimirski, nr. 120 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—89^v. <Canoane și cîntări în cinstea mucenicilor și sfinților>. Titlu rupt: На... мѣченичны (la... mucenicești).

2. f. 90—99^v. Параклисъ нже въ свѣтѣхъ ѡтцѣхъ нашемъ Николоу чюдотворцу (*Paraclis al celui între sfinți, părintele nostru Nicolae, făcătorul de minuni*).

3. f. 99^v—109. Параклисъ свѣтѡмъ и славномъ великомъ мученикоу Христовоу Гѣоргію (*Paraclis al sfîntului și slăvitului mare mucenic al lui Hristos Gheorghe*).

f. 109^v—110^v. Albe.

4. f. 111—114^v. <Rugăciuni rostite de preot și diacon la litii>.

5. f. 115—116^v. Сѣдѣ(нны) на оупеніе прѣсвятѣе Богородице (*Sedîne la adormirea preasfintei Născătoare de Dumnezeu <și la alte prilejuri>*).

6. f. 117—118^v. Августоу ѿ, на велицѣхъ вечерни... (*August 15, la vecernia mare*).

7. f. 119—129. Къ антию... прѣсвятѣхъ Богородици (*La litie... preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

8. f. 129^v—140. Чѣстныи Параклис пѣваемъ(ын) прѣсвятѣхъ владичици нашен Богородици (*Cinstitul Paraclis care se cîntă preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*).

f. 140^v. Albă.

9. f. 141—171^v. Си ѱалмы пѣваемыи по Поліелеу, въ мѣсто „на рѣцѣхъ Вавѣлонскихъ“ въ господскыи праздники и святымъ великимъ, апостолоумъ, мученикумъ, святителямъ и прѣподобнымъ ѱалмомъ на рождество прѣсвѣтѣхъ Богородице.

(*Aceștia sînt Psalmii care se cîntă la Polieleu în loc de „la râul Vavilonului”, la praznicele împărătești și ale sfinților mari, ale apostolilor, mucenicilor, ierarhilor și preacuvioșilor, ale Psalmilor la nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

10. f. 172—173^v. Припѣло на рождество Богородици (*Pripeală la nașterea Născătoarei de Dumnezeu*).

Urmează alte scurte pripeale, dintre care unele sînt după cum arată alte manuscrise, opera lui Filotei monahul, fostul logofăt al lui Mircea voevod).

11. f. 174—182^v. Поліелеу пѣваемое на господскыи праздники и въ нарочныи свѣтѣхъ илюющее агрипнію (*Polieleu ce se cîntă la praznicele împărătești și la sfinții consacrați avînd priveghiu*).

12. f. 182^v—191. Богородичнымъ всемъ гласомъ пѣваемыи по тропарѣхъ свѣтинѣхъ (*Teotocarii pe opt glasuri, care se cîntă după troparele sfinților*).

13. f. 191—203^v. Оуставъ пѣваемыи надъ коліевомъ оустѣпшіхъ (*Rînduiala care se face la colivele celor răposați*).

14. f. 203^v—209. Канонъ оустѣпшімъ (*Canon la cei adormiți*).

15. f. 209^v. Пасхалія начинающія въ почелахъ всмъ тысячѣхъ лѣтъ (*Paschalia începînd de la începutul mileniului al optulea*) începe: Къ лѣтъ хъ за индиктиѣнъ аѣ, кроугъ сѣтъцѣхъ аѣ, лѣтъ ѿ, ѿемеліе кѣ въ anul 7001 (1493), indiction 11, crugul soarelui 1, al lunii 9, temelia 25).

Sfîrșitul lipsește.

Pe coperta din urmă, partea interioară, o rugăciune pentru sufletul răposaților.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamet în negru la f. 1. Filigran: mînă cu stea în virful unui deget. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de anti-chități.

Sec. XVI. Hirtie. 74 f. 20,5 × 15 cm. Sfirșitul lipsește; lipscsc foi după f. 66^v. Iațimirski, nr. 121 (Muzeul de antichități).

<Slujbe de sfinți>

f. 1—27^v. Мѣсѣца ман кг дни нже въ свѣтихъ отца нашего Испокѣдника Мнѣхана епископа Синадскаго (Luna mai 23 zile, a celui între sfinți părintele nostru Mihail Mărturisitorul, episcopul Sinadelor) inc. Кеск възложитъ въсягда господови...

Între cîntările sfîntului, la f. 7^v—8^v: Слава, глас ѱ; сіа твореніе Св-мона Дѣдковича вистіара (Slavă, glasul 8. Facerea lui Simon Dédiulovici vistier) inc. Свѣтителю богомъдре ты твоего пастыроначелника.

f. 28—66^v. Мѣсѣца нвембрин ѱ дни, съборъ архистратига Мнѣхана и прочинхъ бесплѣтныхъ силъ (Luna noiembrie 8 zile, soborul arhistrategului Mihail și a celorlalte puteri fără de trup). inc. Бесплѣтнинъ аггелъ Божію.

După f. 66^v, o lacună.

f. 67—73^v. <Slujba prorocului Daniel> (lipsește începutul și sfîrșitul). inc. ...вѣхъ потрѣбентъ сѣ.

f. 74. Albă.

f. 74^v. Albă, cu însemnări (v. mai jos).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Писахъ ес Теодосіе въ Козіа (Am scris eu, Teodosie, de la Cozia). (Sec. XVII).

f. 1—5^v. Pe marginea de jos a paginilor: Scris-am eu care... ¹⁾ Această sfîntă carte iaste a sfintei mănăstiri și am scris eu, robul lui Dumnezeu cu mîină de țărănă, iar mîina va putrezi, iar slova va rămîne și cine va ceti mă va... (restul frazei nu a mai fost scris).

f. 74^v. Зде писахъ азъ Матей (Aici am scris eu, Matei). (Sec. XVI—XVII).

Leat 7198 (1690) și am scris eu Ivașco copilul.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în mai multe culori la f. 1 și 28. Filigran: trei semilune. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVII. Hirtie. 124 f. 19 × 14 cm. Începutul și sfîrșitul lipsesc. Iațimirski, nr. 122 (Muzeul de antichități).

Începutul lipsește; începe cu caetul 23.

1. f. 1—4^v. Якаѡнстоу, поп благословенъ : Богъ наш, тринство, прѣсвѣтаа Троице (Acatistul, preotul blagoslovește : Dumnezeuul nostru, de trei ori, preasfînta Treime).

¹⁾ șters.

2. f. 4^v—31. КЪ ПАТОК ВЕЧЕР Ё НЕДЕЛЮ ПОСТА БЫВАЕТ СЛОУЖА ЯКАОІСТЪ ПРѢСВѢТЪН БОГОРОДИЦЕ (*Vineri seara în a 5-a săptămînă a postului se face slujba Acatistului preasfintei Născătoare de Dumnezeu*).

3. f. 31^v—41^v. ЧЪСТѢНН ПАРАКЛІС ПРѢСВѢТЪН ВЛАДИЦИН БОГОРОДИЦН (*Cinstitul Paraclis al preasfintei stăpîne Născătoare de Dumnezeu*).

4. f. 42—50^v. СЛЪЖБА КЪ ГОСПОДЪ НАШЕМЪ ІЕСУС ХРИСТОУ (*Slujba către Domnul nostru Iisus Hristos*).

5. f. 51—57^v. <Ругăciуни către Мѣнтуѣтор, ѣngerул пăзѣтор, Маѣка Домнулуй, ругăциуниле sf. Ioan Gură de Aur pentru cele 24 ceasuri ale zilei, etc>.

6. f. 58—63^v. НАЧАЛО ПОЛНОНОЩНИЦН (*Începutul slujbei la miezul nopții*).

7. f. 64—64^v. <Ругăciуне către Iisus Hristos> (scrisă la sfîrșitul sec. XVII pe o foaie albă).

8. f. 65—84^v. СЛЪЖБА СВѢТАГО ПРИЧАЩЕНІА (*Slujba sfintei împărtășanii*).

9. f. 95—107^v. МОЛИТВЫ СВѢТАГО ГРИГОРІА ДВОСЛОВА (*Rugăciunile sfîntului Grigore Dialogul*) urmate, sub același titlu general, de alte rugăciuni scurte.

10. f. 108—112^v. КАНОН ПѢВАЕМЪ ПО ВЪСКЪ ДЪНН МННХУМ (*Canon cîntat în fiecare zi de călugări*).

11. f. 113—121^v. КАНОНЪ МОЛЕБЕНЪ КЪ СВОЕМЪ АГГЕЛОУ ХРАНТЕЛЮ ДШНН И ТѢЛЪ (*Canon de rugăciune către ѣngerул пăзѣтор ал sufletului și trupului*).

12. f. 121^v—124^v. КАНОНЪ МОЛЕБЕН СВѢТЪН ТРОНИН И АРХАГГЕЛУМ И ПРѢДНИЦНН И НИКОЛЪ И БОГОРОДИЦН (*Canon de rugăciune la sfînta Treime și la arhangheli și la Înainte mergător și la Nicolae și la Născătoarea de Dumnezeu*).

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări.

f. 1. Să <se> știe de când am luat Psaltire dila Iosif, eu am scris Gheorghitile, alta să n-aibă nime trebă și să fim sănătoși, molitvă di diminești, și di sară, blagosloviți. (Sec. XVIII).

f. 114^v. Să să știe de când am fost la Beserecani, eu Ion ot Rîcăciuni v leat 7220 (1712).

f. 115^v. Să să știe de cînd am vi<ni>t la mănăstere la Bistrițe. Ion Vasile Roșca (încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 31^v, 42, 65 și 108. 17 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (s-a păstrat numai coperta din urmă). Scris probabil în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 109 f. 20 × 13 cm. Sfirșitul lipsește și foi după f. 101^v, 108^v.

Iațimirski, nr. 123. (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XVII, dar scrisul și filigrana sînt din al XVI-lea).

1. f. 1—30. Служба свѣтаго причиненіа (*Slujba sfintei împărtășanii*).

f. 26—26^v. Text scris mai târziu de altă mînă, în locul unei foi ce lipsește.

f. 30^v. <Rugăciune Tatăl Nostru> în grecește cu litere cirilice.

2. f. 31—56^v. <Acatistul Maicii Domnului>. В пѣток ѣ неделя пост вечеръ (Vineri în a cincea săptămînă a postului, seara).

3. f. 56^v—66^v. Чинъ свѣтосъ параклисъ [прѣсвѣтѣи владичице нашеи Богородици (*Rînduiala sfîntului paracelis al preasfintei stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu*).

la f. 63—63^v, intercalată o rugăciune din alt manuscris.

4. f. 66^v—72^v. Ёгда кто инокъ хоцетъ спати, сіа естъ длѣжень на кажда вечеръ глаголетъ, молити сѧ къ Господосъ нашемъ Исѣс Христоу (*Cînd un călugăr vrea să doarmă, este dator în fiecare seară să spuie acestea; să se roage către Domnul nostru Iisus Hristos*).

Urmează alte cîteva scurte rugăciuni.

5. f. 73—99^v. Мѣсѧца нояمبرѧ ѣ, събѣр архистратига Мѣхѧила и прочнихъ бесплѣтныхъ силъ (*Luna noembrie 8, soborul arhistrategului Mihail și al altor puteri fără de trup*).

6. f. 100. <Cronica scurtă a Moldovei în limba slavă>. inc. Приде Драг(о)ша воевода и господствова ѣ лѣт (A venit Dragoș voevod și a domnit 2 ani).

Publicată de I. Bogdan în *Convorbiri literare* XXXV, 1901, p. 527—530.

7. f. 100^v—101^v. Молитвы свѣтаго Іо(н) Златоустѣаго (*Rugăciunile sfîntului Io(н) Gură de Aur*). Text scris ulterior, (sec. XVII la sfîrșit sau începutul sec. XVIII).

Urmează o lacună.

8. f. 102—108^v. Канонъ молебѣнъ обще архангелоу и Прѣдвѣдичи и свѣтому Николѣ и Богородици (*Canon de rugăciune împreună către arhanghel și Înaintemergătorul și sfîntul Nicolae și Născătoarea de Dumnezeu*).

Sfirșitul lipsește.

9. f. 109—109^v. <Rugăciune către sfînta Treime> fără titlu. Text adaus mai târziu.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară: Тудоска, дочка Чоголина продала и съ третей част и ѣ част отъ село Бѣрнов(а) Роши и тиж Мѣхѣ Бантъш и Преда. (Tudosca fiica lui Ciogolea a vîndut a treia parte și a

5-a parte din satul Bîrnova Roșie și de asemenea Mihnea Bantăș și Preda... (Sec. XVII).

Pe coperta din urmă, fața interioară :

1040 de cue de șandelă de la Sărafim ot Besărecanni înpromut.

1350 de cue de șandelă de la Gheorghie wt 3дѣ (de aici) înpromut. (Sec. XVIII).

† Гро аз пан Глигоріе проуш трос (Iată eu, pan Gligore mă rog ție...). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran. mistreț. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—30, II. f. 31—72^v, III. f. 73—99^v, IV. f. 100^v, V. f. 100^v—101^v, VI. f. 102—108^v și VII. f. 109—109^v). 27 și 19 rînduri pe pagină. Semiuncială veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

281.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 19 f. Formate diferite, provin din diferite manuscrise. Iațimirski, nr. 124 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—7^v. <Fragmente dintr-un Octoih> scris în Moldova în sec. XVI. Începe cu caetul 36 (glasul al 4-lea). inc. Показал сѧ еси покааніюу.

La f. 5^v titlu К вторек вечер (Marțea seara).

2. f. 8—8^v. <O pagină din Evanghelia lui Matei>

3. f. 9—9^v. <O pagină din calendarul bisericesc> (luna ianuarie).

4. f. 10—10^v. <Rugăciune de laudă către Hristos>.

5. f. 11—11^v. <Pagină din Octoih, glasul 5>.

6. f. 12—12^v. <Pagină din Evanghelie>.

7. f. 13—13^v. <Din slujba sfîntului Avacum> (2 decembrie).

8. f. 14—14^v. <Din slujba nașterii Maicii Domnului>

9. f. 15—15^v. <Pagină din Octoih, glasul 8>.

10. f. 16—16^v. <Pagină din introducerea la Evangheliile a lui Theofilact al Bulgariei>.

11. f. 17 (pe două coloane). <Sinaxar la Evangheliilor pe tot anul>. Евангеліа дрѣжи радом до пѧта недѣлк поста и тако вѣходи кѣсѣ годичное число до недѣлк цвѣтнѣжѧ (Evanghelia ține rîndul pînă la a cincea săptămîină a postului și apoi cuprinde numărul pe tot anul pînă la duminica Floriilor).

f. 17^v. Albă cu însemnări.

12. f. 18—18^v. <Rugăciune către crucea lui Hristos>.

13. f. 19. <Din viața sfîntului Ștefan>.

f. 19^v. Albă.

Însemnări

f. 17^v. Яз пан Енчане діак wt Хжежшнѣ (Eu, pan Vasile diac din Hăbășești). (Sec. XVI—XVII) O altă semnătură a aceluiași diac, pe aceeași pagină.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane : mistreț, trifoi în cerc, vas). Scris de mai multe mîini (fiecare din fragmente deosebite). Între 16 și 32 rînduri pe pagină. Semiuncială. Așezate într-o legătură veche în piele cu lemn, cu ornamente stilizate. Scrise în genere în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

282.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 8 f. 21 × 13 cm. Manuscrisul este format din foi detașate din trei manuscrise diferite.

Iațimirski, nr. 125 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—5. <Fragment dintr-o predică religioasă tradusă din grecește>; fără început și fără sfîrșit (sec. XVII). înc. . . шенож мыслехъ та бо естъ нѣко вѣсхъодѣшѣ.

2. f. 6—6^v. <Pagină dintr-un Trebnic>; f. 6^v, СЛОУЖЕБА НА УСКЛАЩЕНІЕ БОДУ, ЕГДА ХОЩЕШИ НАМЪКШЕ СЪЖДА И ПОСТАВЯТЪ ВЪ ПАПРАТЪ (Slujba la sfințirea apei, cînd vrei să umpli vasul și să-l așezi în pronaos). (Sec. XVI).

3. f. 7—8^v. <Două pagini dintr-un Molitvenic>. înc. СЖДЪ И ПРАВДЖ НЕПРЪДАЖДЪ МЕНЕ ОБИДА.

Titluri și inițiale cu roșu în cele două fragmente de manuscrise de la urmă. 22, 21 și 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn (este legătura primelor 5 foi). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

283.

1610. (f. 72^v). Hîrtie. 240 f. 17 × 10 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Textul în grecește și în slavonește.

Iațimirski nr. 126 (Muzeul de antichități).

1. f. 1—3^v. <Indicații practice pentru viața călugărească>.

2. <Psaltichie> (f. 4—233^v).

f. 4—6^v. <Noțiuni de papadichie> (notație muzicală și text grecesc).

f. 7—24. Textul Psaltichiei, cîntări bisericești cu note muzicale (textul în limba greacă). înc. Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ (Începutul vecherniei mari).

f. 24^v. Albă.

f. 25—139^v. Titlu în slavonește : НАЧАЛО ЛЕТЪСРІИ (Începutul liturghiei). Note muzicale, textul în grecește, însemnări dedesubt, cu roșu, în greacă și slavonă.

f. 59^v. Albă.

f. 72^v. Albă cu însemnări (v. mai jos).

f. 125^v. Albă.

f. 140—233^v. НА РОЖДЕСТВО БОГОРОДНИЦ (La nașterea Născătoarei de Dumnezeu). Însemnări liturgice dedesubt în slavonește, indicînd diferite sărbători la care se cîntă cîntările respective.

f. 234. Albă.

3. f. 234^v. <Pashalia>. Tabelă pentru calcularea Paștilor, a crugului soarelui și lunii și a temeliei în limba slavonă.

f. 235^v. Albă.

4. f. 236—240^v. Припѣла на въскресѣхъ владичныхъ и Богородичныхъ праздникъ (*Pripeale la toate sărbătorile împărătești și ale Născătoarei de Dumnezeu*). Aci este și opera lui Filotei monahul, logofătul lui Mircea voevod, al cărui nume nu este menționat.

Sfârșitul lipsește.

Însemnări

f. 72^v. Бѣтъ тисѣцаѣ седморо г҃сѣноу десѣто г҃сѣна пѣторница с҃гоуѣо и дѣвѣтица пакы въ с҃с҃сѣо, к҃спи сѣа книга ѡ пѣниѡхъ кир Митрофан епископъ Романскіи и даде ѡ своему оученику іеромонахъ Барлаам бѣти емѣ на славословіе иже въ Троицѣ славимомѣ Богѣ, дондеже ѡнъ бѣдетъ въ мрътѣвнѣмъ семъ тѣлесѣ и комѣ аще хоцетъ ѡ дати нѣи пакъ продати, добро воленъ бѣти емѣ, а кто емѣ прѣтитъ нѣи прѣкрѣсетъ, тои на главѣ его да сънидетъ и ѡтъ Господа непрощенъ да ест. Бѣта же сѣкъсѣ тогда ѡтдаждѣсѣ выше писаное число и второ сносеніе познавааше сѣи бѣтъ іако.

(În anul de șapte ori o mie, de zece ori cinci, de două ori și nouă iarăși de două ori <i.e. 7118 <1610> a cumpărat această carte de cîntări chir Mitrofan, episcop de Roman ¹⁾ și a dat-o ucenicului său, ieromonahul Varlaam, să fie lui pentru slăvirea în cîntece a lui Dumnezeu cel într-o Treime slăvit, pînă ce el va fi în acest trup muritor. Și cui va vrea să o dea sau iarăși să o vîndă, să-i fie cu bună voie, iar cine l-ar amenința sau l-ar dojeni, acestea să cadă pe capul lui și să fie neiertat de Domnul. Anii soarelui atunci scăzîndu-i, numărul mai sus scris și la a doua adunare se va cunoaște lămurit).

f. 239^v. Theofan ierodiacon ot Bisăricani, ținutul Pietrii.

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în roșu la f. 4, 7 și 140. 14, 11 și 10 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Textul slavon : slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

284.

Sec. XVII (început). Hîrtie. 97 f. 14 × 10,5 cm. Începutul lipsește. Scris în grecește și slavonește.

Iașimirski, nr. 127 (Muzeul de antichități).

<Psaltechie slavo-grecească>

f. 1. Cîntări bisericești cu note muzicale și dedesubtul fiecărui rînd text în grecește. Începutul lipsește.

¹⁾ Mitrofan, episcop de Roman (1608—1613).

Sub text sînt subtitluri în slavonă, arătînd sărbătorile la care se cîntă cîntările respective (f. 57, 63, 66, 70, 75, 78).

Titlu în slavonește la f. 11^v : Начало литургии (Începutul liturghiei).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : † Крстина ѿ места ѿ Коцести дал ѣ потъ еси ради а сръ<вро> (Cîrstina din loc din Coțești a dat 5 patronici buni pentru un argint). (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rinduri pe pagină. Textele slavone în semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Textul slavon în slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

285.

Sec. XVI. Hirtic. 322 f. 29 × 20,5 cm. Începutul lipsește.

Iațimirski nr. 128 (Muzeul de antichități).

<Pravilă-Nomocanon>

f. 1—9^v. <Hotărîrile sinoadelor ecumenice și ale celor locale>.

f. 1. Începutul lipsește; inc. ИХъ проклаше и осудилше сватын отци.

f. 9^v—26. Изложение Правилъ Апостольскимъ же и отъчскимъ имѣе тълкованіе Алексія диакона и законохранителя Пристина (Extrase din Pravilele Apostolilor și ale părinților cu tâlcuirea lui Alexie diacon și a lui Aristin nomofilax) inc. : Пристина жена вѣше...

f. 26—125. <Pravilele soboarelor ecumenice>. începe : Сватын и вселенскыи нже въ Никен прѣвыи съборъ (primul sfînt și ecumenic sobor de la Nicheia) inc. Его же проклѣнише тин сватын отци ..

Urmează Pravilele celorlalte soboare ecumenice și locale, cu tâlcuirile respective.

f. 125—138. Сватаго и великаго Васіана ѿ посланыи нже Амфилохію епископу Иконнискомъ и къ Димодоръ и къ ннѣн (Ale sfîntului și marelui Vasile din epistolele către Amfilohie, episcop de Iconium și către Diodor și către alții) inc. Правн<ло> а : Еретико ест нже вѣроу...

f. 138—138^v. Тогожде ѿ вѣрмен и сѣгрѣшающихъ правило (A aceluiași Pravilă despre sorocul <de pocăință> pentru cei ce păcătuiesc) inc. : Правило а : поставліе прѣвъ прѣдѣлъ.

Urmează (f. 139—153) scurte Pravile ale lui Vasile cel Mare, Tarasie, patriarh de Constantinopol, Dionisie, arhiepiscop de Alexandria și multe altele, din epistolele cărora se dau scurte fragmente.

f. 154—156^v. О Масалианѣхъ нже сѣтъ ѿннѣ глаголемин Богомилн баешн (Despre Masalieni care acum se numesc Bogomili, eretici) inc. Масалианѣ манихѣнскою ересю.

f. 156^v—160. **Ѹт свѣтка божественныхъ новыхъ заповѣдѣхъ иже въ божественѣхъ наследѣхъ царѣ Иустиниана на различныхъ заповѣдѣхъ съходяще се подобно съ божественными и священными Правилами** (Din codicele noilor dumnezeesti învățături care s-au scos din dumnezeiasca moștenire a împăratului Justinian, diferite învățături, asemenea cu Pravilele dumnezeesti și bisericești) **іс. И ѡт великия свое крѣпости.**

Urmează din Novelele împăratului Justinian. Primul subtitlu (f. 160—175): **Заповѣдъ прѣвѣа ѡ новыхъ Иустиниана цара** (Prima învățătură din cele noi ale împăratului Justinian ... ¹⁾). **іс. И како подобаетъ епископы.**

f. 175—184. **Новая заповѣдъ благочестиваго царѣ Ялксѣа Комнина** (Noua învățătură a binecinstitorului împărat Alexie Comnen ²⁾), **іс. Двое таковоє въслоуѣа.**

Urmează mai multe novele ale aceluiași împărat.

f. 181. Albă.

f. 184—191^v. **Ѹт различныхъ титлъ рекше главы Истиниана новыхъ заповѣдѣхъ...** (Din diferite titluri adică capitole ale împăratului Justinian din noile orînduiri...) **іс. Ико нѣкомѡ ѡблекетасѣ.**

f. 191—196^v. **Избрание ѡт закона Богомъ данаго... Моисеѡмъ...** (Alegere din legile lui Dumnezeu, date... lui Moise...) **іс. Непринѣши сѣаѣа соудѣна...**

f. 196^v—203. **Никиты мниѣа презвитера монастыра Стоудыискаго пореклоѡмъ Стѣѡнта, къ латинѡмъ...** (Ale lui Nichita călugăr, prezbiter al mănăstirii Studion numit Stithat, către latini...) **іс. Иже естъ въ тебѣ разѡмъ.**

f. 203—205^v. **Ѹт франкъхъ и ѡ прочѣхъ латинѣхъ** (De la franci și despre ceilalți latini) **іс. Папа Римскѣи и епѣко.**

f. 205—206. **Свѣтаго Анастасна патриарѣа Антиѡхискаго... іако великъ естъ... архіерѣскѣи санъ...** (Ale sfântului Anastasie patriarh de Antiohia... cît de mare este demnitatea arhierescă...) **іс. Въ црковнѣхъ писанихъ.**

f. 206—206^v. **Тогожде свѣтаго Анастасіа. Сповѣдание ѡ папѣ Римскѣхъ Григоріи еѣсѣдовниѣхъ и чѡдотворѣхъ** (A aceluiași sfânt Anastasie. Mărturisire despre papa Romei Grigore cuvîntătorul și făcătorul de minuni) **іс. Сказа намъ презвитеръ.**

f. 206^v—207. **Чинъ рекше молитвы очѣщению** (Rînduiala, adică rugăciunile curățirii...) **іс. Рекше прѣвое ѡ ѡлаѡмъ.**

f. 207—207^v. **Ѹдѣѣніе извѣстно ѡ томъ како подобаетъ быти божественѡмъ приношенію въ свѣтѣхъ слѡужбѣхъ** (Arătare cum trebuie aduse dumnezeestile daruri la sfînta slujbă). **іс. О хлѣбѣхъ и ѡ чаши приношения.**

¹⁾ Justinian, împăratul Bizanțului (527—565).

²⁾ Alexie Comnen, împăratul Bizanțului (1081—1118).

f. 207—259^v. Закона градскаго главы различни (Capete diferite din codul civil) inc. 6 поставлении епископъ...

f. 259^v—270. 6 безканонныхъ брацѣхъ (Despre căsătoriile nelegiuite) inc. Сиснииа свѣщеннаго архіепископа.

f. 270—273. Главы црѣковныя въпросы Правиланыи и отвѣты свѣтаго събора бывшаго въ дѣны прѣдсѣщеннаго въселенскаго патріарха Константинокъ града Николы (Capitole bisericești, întrebări din Pravilă și răspunsurile soborului care a fost în zilele preasfințitului Nicolae patriarh ecumenic de Constantinopol.) inc. Въпрошеныи отъ Івана мниха.

f. 273—275. 6 отвѣти прѣдложеннаго митрополита Ираклинскаго Никиты прѣдложеннымъ (Răspunsurile lui Nichita preafericitul mitropolit de Ieracleia la întrebările ce i s-au pus). inc.: 6моу въ въпрошеніемъ отъ Костантина епископа...

f. 275—277. Изложеніе рекше въспоминаніе бывшаго црковнаго съединенія при Костантинокъ и Романѣхъ (Expunere, adică amintire despre unirea bisericii din vremea lui Constantin și Roman¹⁾) inc. 6вомоу оубо царствующюу.

f. 277^v—281. По въпросомъ и по отвѣтомъ вѣсѣда свѣтаго Днадохъ откровенія (Cuvîntul sfintului Diadoh pe întrebări și răspunsuri) inc. По въпросомъ и по отвѣтомъ.

f. 281^v—295. Свѣтаго Епифанія архіепископа Купрьскаго града Костантиніи, в ересехъ (A sfintului Epifanie, arhiepiscopul de Constantinea, oraș din Cipru, despre erezii) inc. Късѣмъ ересеи матери соут...

f. 296—317. Свѣтаго Никифора патріарха града Костантинокъ сповѣданіе в окаявѣтающихъ Христианы рекше в иконобожечниихъ еже соут иконоборци (Ale sfintului Nichifor, patriarh de Constantinopol, spunere despre cei ce clevetesc pe creștini, adică despre cei ce ard icoanele, care sînt iconoclaști) inc. Христианомъ вкляветатели нарекоше се.

f. 317—317^v. Postfața traducătorului în slavonește (v. mai jos).

f. 317^v—322. Иванны Дамаскына, изложеніе вѣры въ кратцѣхъ (A lui Ioan Damaschin: Expunere pe scurt a credinței) inc. Въпрос: которые вѣры еси.

f. 322—322^v. 6 възбраненныхъ брацѣхъ (Despre căsătoriile oprite) inc. Съродство ниже естъ родное.

Însemnări

f. 317—317^v. Postfața traducătorului în slavonă din 1295. Произдоше на свѣтъ словѣнскыаго языка Богодѣхновенныи се сіе кнѣгы нарицаемыи Номоканонъ помраченъ во вѣхоу прѣжде сего великомъ моудрости еаннского языка, ниинѣ же величаше рекше иставковани быше и благодатию Божіею паснопають невѣдѣнниа тѣмоу отгонеще и вѣсе просвѣщающе свѣтомъ разоумнымъ и отъ грѣхъ избавляюще вѣсакъ оубо оучнигель, рекоуже епископъ и през-

¹⁾ Constantin și Roman, împărați ai Bizanțului, domnesc împreună, 919—944.

кѹтеръ или ннѣ кто оучителски санъ прѣдръже аще сиѤ книгъ неѣсть добрѣ, тѣмъ ни самъ себе знаетъ кто естъ приникноуѣ же къ глѣбниноу богодѣхновенныѤ сиѤ книгъ, ꙗкоже бѣ зрьцалѣ и самъ се оузритъ каковъ естъ и како моу подобаетъ емоу быти и другіе познаетъ и наоучитъ. Изиде же на свѣтъ нашего языка божественное се писание потышаніемъ и любовію многою и желаніемъ изъ млада всесвѣщеннаго и богочестиваго и прѣвсвѣщеннаго и прѣваго архієпископа въсе Српскыя землѣ и поморскыя крѣ Савы, сына прѣподобнаго ѡтца Ісидора прѣваго наставника въсѣхъ Српсѣхъ землѣхъ съ же благочестивымъ архієпископомъ и краемъ...¹⁾ тѣмъ ѡбнови и всесвѣтитъ въ Српсѣхъ землѣхъ, писани же...¹⁾ снѣ въ дѣни благочестиваго и благочестиваго и свѣтороднаго господина краля Стефана Оуросла въсе Српсѣхъ землѣхъ и поморскыя и брата мѣ господина Стефана Зети краля оугрѣскаго, повелѣніемъ нѣмъ матери богочестивыя и благочестивыя и свѣтородныя великыя госпожде кралицѣ въсе Српскыя землѣхъ и поморскыя бѣхъ. Тогда прѣдръжѣхъ прѣстолю свѣтителства Српскыя землѣ всѣмъ архієпископѣмъ екстатію второмъ именемъ, писаны же быше книги сіѣ рѣскою многорѣшнаго чрьнца Германа къ жоупѣ Чрьнон Стѣнѣ къ мѣстѣ рекомѣмъ домъ спасенъ Милешекъ, къ лѣтѣ x swg, индикта ѡ, лѣтоже бѣ сльнѣ д. Молжемы почитающыи и прѣписоущыи и исправающе, почитантѣ, аще что погрѣшиѤ и благословитѣ, а не кльнѣтѣ. Аминь, Аминь, Аминь.

(Au ieșit la lumină în limba slavă aceste cărți inspirate de Dumnezeu, numite Nomocanon, căci mai înainte au fost întunecate de norii înțelepciunii limbii elenice, iar acum s-au luminat, adică au fost traduse și din bun darul lui Dumnezeu luminează întunericul neștiinței gonindu-l și strălucind cu totul de lumina înțelegerii și ferindu-ne de păcate. Deci orice învățător, adică episcop și preot sau oricare altul care ocupă demnitatea de învățător, dacă nu cunoaște bine aceste cărți, atunci nici pe sine însuși nu știe cine este, iar cufundându-se în adâncul acestor cărți inspirate de Dumnezeu, se vede pe sine însuși ca într-o oglindă și precum se cuvine să fie și cunoaște și pe ceilalți și-i învață.

.. A ieșit la lumină în limba noastră această scriere prin rîvna și multa dragoste și dorință din tinerețe a sfințitului și cinstitorului de Dumnezeu și preasfințitului și primului arhiepiscop a toată țara Serbiei și a părților de la mare, chir Sava, fiul preacuviosului părinte Simion primul cîrmuitor a toată țara Serbiei. Acest binecinstitor arhiepiscop și crai...¹⁾ a înnoit și a sfințit scriptura în țara Serbiei...¹⁾ aceasta în zilele binecinstitorului și binecredincioasului și din neam de sfinți, domnul crai Ștefan Uroș²⁾ a toată țara Serbiei și al părților de la mare și a fratelui său, domnul Ștefan crai unguresc al Zetei³⁾, cu porunca mamei lor, cinstitoarea de Dumnezeu și binecredincioasa și din neam de sfinți, doamna crăiasa a

¹⁾ Locuri albe în text.

²⁾ Ștefan Uroș Miliutin, 1282—1321.

³⁾ Ștefan Dragutin, 1276—1316.

toată țara Serbiei și a părților de la mare, Elena. Atunci ținea scaunul ierarhicesc al țării Serbiei al optulea arhiepiscop, Eustatie, al doilea cu acest nume.

S-a scris această carte cu mîna mult păcătosului călugăr Gherman în jupa Cerno Stena în locul numit casa mîntuirii Mileșevo, în anul 6803 (1295), indictionul 7, era anul soarelui 4. Vă rog pe cei ce citiți și copiați, îndreptați, dacă aflați ceva greșit și binecuvîntați și nu blestemați. Amin. Amin. Amin).

Textul Pravilei după un ms. sîrb identic descris cu extrase de V. Iagić în *Starine* VI, p. 149—150.

Titluri și inițiale cu roșu. Filigran : stemă cu cruce deasupra. 32 rînduri pe pagină. Semi-uncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice (deteriorată). Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

286.

Sec. XVI (început). Hîrtie. 394 f. 32 × 20 cm.

Iașimirski, nr. 129 (Muzeul de antichități).

<Sintagma (Pravila) lui Matei Vlastares >

f. 1. СЪЧИНЕНІЕ ПО СЪСТАВЪХЪ ОБЪЕТИХЪ ВЪСЪХЪ ВИНЪ СВАЩЕННИХЪ И БОЖЕСТВЕННИХЪ Правиль потрѣженноже въ кѣпѣ и сложенно иже въ свѣщенно-иннокыхъ послѣднимъ Матѳеѣмъ. (Adunare pe capitele cuprinzînd toate cazurile sfintelor și dumnezeieștilor Pravile, cu truda și în același timp și cu întocmirea celui din urmă dintre ieromonahi, Matei ¹⁾).

f. 1—24^v. <Introducerea> fără titlu separat; înc. СЪЧИНЕНІЕ ПОСЪСТАВЪХЪ ОБЪЕТИХЪ ВЪСЪХЪ ВИНЪ...

f. 24^v—33. СКАЗАНИЕ ГЛАВЪЗНАМЪ ПО АЗЪ ВѢДѢ (Lista capetelor după alfabet).

f. 33^v—374. Начело ѧ състава. О утвъргшихъ се не порочныи сѣе Христїанскыи вѣры и како расказавшихъ се сиѣхъ приѣмати подобаетъ (Începutul părții I. Despre cei care s-au abătut de la neprihănirea acestei credințe creștine și cum se cuvine să primim pe cei ce se pocăiesc pentru aceasta) înc. Благоуверѣенно оубо юст по сѣмъ...

f. 43^v. Albă.

La f. 47 titlu marginal : ѿ Богомилѣхъ (Despre Bogomili).

f. 305—306. Tablița Pashalei : Мѡѡи позна снѣ състави. (Matei a știut să alcătuiască acestea). (Notiță în josul paginei).

¹⁾ Matei Vlastares, jurist bizantin, sec. XIV, autorul compilației Syntagma.

f. 374—380^v. Ът правилъ свѣтаго Іоанна Постника (Din pravila sfintului Ioan Pustnicul).

f. 381—382. Никѣти блаженнаго митрополита Іераканскаго отвѣти къ нѣкоємъ Константиносъ епископъ о нѣже въпрошенъ быст о двоюженцѣхъ. (Răspunsurile lui Nichita, fericitul mitropolit de Heraclea, către un oarecare episcop Constantin la întrebările despre bigamie) înc. Ѡпасеніе оубо двою женце не веиче. . .

f. 382—384^v. Иже въ свѣтыхъ Никѣфора Константинова града Исповѣдника. Правила о црковныхъ его съчиненіихъ и иже съ нимъ свѣтахъ отъца (A celui între sfinți Nichifor al Constantinopolului Mărturisorul : Pravila despre cele bisericesti alcătuită de el și de sfinții părinți care au fost cu dînsul) înc. Иже по неѣденіи въперет се.

f. 384^v—392^v. Ът отвѣты Іоанна свѣщеннишскаго епископа Кутрошскаго къ свѣщеннишомъ епископъ Драчъскомъ Кавасилѣ, о антиминосѣхъ (Din răspunsurile lui Ioan preasfințitul episcop de Chitros către preasfințitul episcop de Durazzo, Cavasila, despre antimise) înc. Антиминси о свѣтителныи причестіишии се.

f. 394^v. <Lista mitropolițiilor ce țin de patriarhia de Constantinopol > (fără titlu). Intre altele : Рвсія, Дистра (Rosia, Distr).

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : Сію книгъ правнасю Матѳіемъ съставленсю и Деспиною книжною Бистрицкомъ монастырѣ преданню, азъ грѣшныи Оудрице Нѣстѣрелъ отъ Фіерѣши прочитохъ въ лѣто Господне × ахласъ при Матѳіи Басарабѣ началникѣ Блахозаплащенскомъ и прочахъ, текшимъ лѣтомъ отъ міротворенія × зрмд.

(Această carte de Pravilă, alcătuită de Matei și dăruită mănăstirii Bistrița de cneaghina Despina, ¹⁾ eu păcătosul Udriște Năsturel din Fierăști am citit-o în anul Domnului 1636, în vremea lui Matei Basarab cîrmuitorul Țării Românești de peste munți și a altora, cursul anilor de la facerea lumii 7144). Scris de mîna lui Udriște Năsturel.

În cuprinsul volumului se află numeroase observații marginale ale lui Udriște Năsturel, scrise cu mîna lui, lămurind sau corectînd unele cuvinte tehnice din text. D. e. f. 5. Зри именованіе се еже естъ Правило (Vezi numirea aceasta ce este Pravila).

f. 15. Язъ дераню о семъ, ничтѣже веинсѣ сѣ, глаголюти яко погрѣшеніе естъ сіе еже къ мѣстѣ оуланшаше пишеть оуслышаше (Eu îndrăznesc să spun, netemîndu-mă de nimic, că aceasta este greșit, că în loc de : „s-a lăsat” scrie „a auzit”).

f. 384 : Vasile egumen ot Bistrița (și pecetia mănăstirii).

¹⁾ E vorba de doamna Despina a lui Neagoe Basarab (1512—1521).

Pe coperta de la urmă, partea interioară :

Această carte este a mănăstirii Bistriță. (Sec. XVIII).

Искаѣ аз (Am scris eu) Goran logofăt 7160 (1652).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1, 24 și 37^v. 27^v rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

287.

Sec. XVI. Hirtie. 219 f. 28,5 × 19 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul.

Iașimirski, nr. 131. (Muzeul de antichități). (Îl datează de la începutul sec. XV, dar scrisul este din secolul următor).

<Viețile sfinților pe lunile septembrie-februarie>

f. 1—221 <Viețile sfinților pe lunile septembrie-februarie>. Începutul lipsește. Începe cu ziua de 2 septembrie : Къ тѣже днь нже въ свѣтыѣ отца нашего Іоанна архієпископа Квстантина града постника (În aceeași zi, a celui între sfinți părintele nostru Ioan arhiepiscop de Constantinopol, pustnicul). Urmează viețile sfinților (sinaxarele) în ordinea calendarului. La multe vieți se adaugă scurte slujbe.

f. 1^v, 25^v, 26^v, 43^v, 65^v, 119^v și 161^v, albe.

Primul titlu la f. 33 : Мѣсяць октокриє имат дни 14, днь иматъ час 11 а ноць 11 (Luna octombrie are 31 de zile, ziua are 11 ceasuri, iar noaptea 13).

f. 50—51. <Viața sfintei Paraschiva>, după Evtimie al Tîrnovei > (rezumat) (14 octombrie).

f. 107^v. <Viața sf. Grigore Decapolitul>. Nu se arată că moaștele lui sînt la Măn. Bistrița (20 noiembrie).

f. 110—111. <Sf. Mihail oșteanul, după Evtimie de Tîrnova> (rezumat).

Textul merge pînă la data de 18 februarie (f. 218). Sfîrșitul lipsește.

f. 219—219^v. Albe cu desene ornamentale.

Însemnări

f. 119. † Бже сї прологн некогда въ Бистрицѣ въ всечестнемъ манастирѣ, ѿтворъ бан (Au fost odinioară aceste Prologe în mănăstirea preacinstită a Bistriței, ctitoria banului).

Titluri și inițiale cu roșu. Scris în două mîni (I. f. 1—10^v și II. f. 11—218^v). 28 (I mînă) și 38 (a II-a mînă) rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pinză (s-a păstrat și o parte din vechea legătură în piele). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 112 f. 21 × 14 cm Începutul lipsește, putred și șters.
Iațimirski, nr. 132 (Muzeul de antichități)

<Viața sfântului Grigore Omirî<

f. 1—112. Începutul cu titlul lipsește, de asemenea partea de sus a f. 1 putredă, ilizibilă.

Întreaga lucrare este un dialog; se arată cu roșu: *Архієпископъ рече* (Arhiepiscopul spune). *Ерван глаголетъ* (Ervan vorbește).

f. 112^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mâini (I. f. 1—43^v și 54^v—98^v, II. f. 50—53^v și 99—112). 30 și 20 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XVI. Hirtie. 550 f. 22 × 15 cm.
Iațimirski, nr. 134 (Muzeul de antichități).

<Ioan Gură de Aur, Mărgăritarul>

f. 1. Titlu: *Иже къ свѣтѣхъ ѡтца нашего Іуана архієпископа Константина града Златоу҃стаго книга глаголемѣа Маргаритѣ* (A celui între sfinți părintele nostru, Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol: cartea numită Margarit).

f. 1—18^v. *Бесѣда ѡ непостижимѣмъ. Слово прѣвое* (Cuvîntare despre cele de neînțeles. Cuvîntarea întâi) înc. *Что сѣи пастырь непрѣдстон.*

f. 18^v—40. *Тогожде, ѡ непостиженѣмъ, бесѣда вторѣ* (A aceluiași: Despre cele de neînțeles. Cuvîntarea a doua) înc. *Прѣдъ мнозѣмъ дньмъ.*

f. 41—60^v. *Тогожде бесѣда, ѡ непостижимѣмъ и ѡко некѣсъ хожденіе сѣрафимѡмъ. Слово ѣ* (A aceluiași: Cuvîntare despre cele de neînțeles și cum este umblarea în ceruri a serafimilor. Cuvîntarea a 3-a) înc. *Троу҃долюбнѣи ѡтъ земледѣлани.*

f. 60^v—81^v. *Тогожде. Ѣ непостижимѣмъ бесѣда. Слово ѣ* (A aceluiași. Cuvîntare despre cele de neînțeles. Cuvîntarea a 4-a) înc. *Доказуе оубо прѣжде показашю.*

f. 81^v—107^v. *Тогожде, ѡ непостижимѣмъ бесѣда. Слово е* (A aceluiași: Cuvîntare despre cele de neînțeles. Cuvîntarea a 5-a) înc. *Къ нѣгда аще хоцѣтъ кто.*

f. 107^v—122^v. *Тогожде, бесѣда ѡ непостижимѣмъ къ неподобнымъ. Слово ѣ* (A aceluiași: Cuvîntare despre cele de neînțeles, către cei necuviincioși. Cuvîntarea a 6-a) înc. *Єдинъ камъ побѣсѣдокаѣхъ дньмъ...*

f. 122^v—140^v. Тогожде, ѡт прѣвыхъ Паралипоменъ (А ацелуиаși : Din cartea întâi a Paralipomenelor) înc. Благословенъ Богъ ѡко и при нашемъ рѡдѣ. . .

f. 140^v—155^v. Тогожде, вѣсѣда о сѣрафимохъ (А ацелуиаși : Cuvîntare despre serafimi) înc. Ёгда нѣкогда юже о Ѡзѡн. . .

f. 155^v—188. . . Іѡанна . . . Златаѹстаго. Къ реченіе Іѡраамліе глаголюще : Положи рѣкоу тѣкоу подѣ стѣгно моѣ и къ различнаѣ свѣдѣтельствѣ (А lui . . . Ioan . . . Gură de Aur : La spusa lui Avraam care a zis : Pune mîna ta sub coapsa mea și despre mărturiile deosebite) înc. Поднихъ се с камнѣ, ѡ, Христолюбци.

f. 188—218^v. Тогожде, о печатѣхъ книгъ и како приводитъ сынъ ѡтцѣ и ѡтцѣ сыноу и ѡ Спасокѣ сѣмотреніи (А ацелуиаși : Despre peceteile cărților și cum călăuzește fiul pe tată și tatăl pe fiu și despre privirea Mîntuitorului) înc. Келико дѡши сѣготовленіе къ спасеніе.

f. 218^v—245. . . Іѡанна . . . Златаѹстаго. Слово о нже о Давидѣ и о Саѡули и о незлобо имѣникѣхъ и еже подобати пощѣдѣвати крагы и нже не сѣшнмъ тоу глаголѣти с нихъ закъ (А lui Ioan . . . Gură de Aur : Cuvîntare despre David și despre Saul și despre averea cea nevinovată și cum se cuvine a cruța pe dușmani și nici <nu se cuvine> a vorbi de rău pe cei ce nu sînt de față) înc. Ёгда лѣтное нѣкое и жесто. . .

f. 245—265^v. Тогожде, ѡко велие благо ест не юже прохѡдитъ чюдобрѡдѣтель нъ неже хѣланти ю и ѡко болшиѣ постави ѡдолѣніе пощѣдѣкъ Саѡула Давидъ нежелн егда Гѡліѡта низложи и ѡко себѣ паче нежелн Саѡула ползѡка се сѣтворникъ и о ѡтѣктораніи его еже къ Саѡулоу (А ацелуиаși : este foarte bine să nu umbli cu prevestiri și nici să le lăuzi și cum mai mare izbîndă a dobîndi David cruțînd pe Saul, decît cînd a doborît pe Goliat și cum și-a dobîndit mai mare folos decît lui Saul și răspunsurile lui către Saul) înc. Къ оубо прѣжде похѣлнсте Давида. . .

f. 265^v—300 bis. Тогожде, ѡко блазньно ест еже на позорища въхѡднѣти и ѡко прѣлюбѡдѣ сѣверъшени сѣтѣраетъ. . . и ѡко всакъ видъ незлобо имѣніа прѣкѣзѣде Давидѡе же о Саѡулѣ. . . (А ацелуиаși : Cum este păcat a umbla cu fățărnicie și cum adulterii săvîrșesc fapta. . . și cum David a arătat nevinovăție față de Saul. . .) înc. Мнѡгы мнѡню ѡт нже прѣкѣне ѡставашихъ.

f. 300 bis — 328^v. . . Іѡана . . . Златаѹстаго. Слово : о еже Господѣ къцари се, да радоуѣт се земліа. О еже егда прѣидет царство Богоу и Ѡтцѡу и ѡ таннстѣхъ крещеніа (А lui Ioan . . . Gură de Aur : Cuvîntare la aceea că Domnul a împărățit ca să se bucure pămîntul, despre aceea cînd va veni împărăția lui Dumnezeu și Tatăl și despre taina botezului) înc. Паки намъ блаженѡго Давида доухѡвныѣ. . .

f. 328^v—353. Тогожде, поѡученіе къ хѡтешиимъ просѣкѣцаи се и о прѣтчи кинограднои (А ацелуиаși : Învățătură către cei care vor să se preoțescă și despre pilda viei) înc. Зроу стадоу благочѣстникъхъ.

f. 353—376^v. ... Іwанна ... Златауґстаго : кѣ иже събраніа встакляю-
цихъ и на позоры въсходѣицѣхъ и іако не тѣмъ погрѣбѣнише ѿт иже на позо-
рѣхъ събраніа иже въ цркви прѣпровожданиѣ нѣ и сладчаніе... (A lui Ioan
... Gură de Aur : Către cei care au părăsit adunarea și umblă cu fățăr-
nicie și cum nu numai că sînt mai cu folos cei ce rămîn în biserică decît
cei ce se adună cu fățărnicie, dar le este și mai dulce ...) înc. Не кѣмъ
къмъ погрѣбѣю.

f. 376^v—396. Тогожде. Бѣсѣда кѣ иже кѣ праздникы тѣмъ събираю-
цимъ се и кѣ иже обвиноуѣцимъ Божіи промыслъ за іеже богатѣмъ быти и
нищѣмъ въ житіи. И іако погрѣбѣниши нищѣи и іако богатѣства множаѣ
сладость имать въ соудѣи и оутверждениѣ и ѿ ѿниѣ (A aceluiași : Cuvîn-
tare către cei care se adună numai la sărbători și către acei care învi-
nuiesc providența divină ca să fie bogați și sînt săraci în viață. Și cum
este mai folositoare sărăcia și cum bogăția are mai mari urmări la jude-
cată și întărire și despre Anna) înc. Късоуѣ іакоже іавляѣтъ се кѣ прѣко
събраніе...

f. 396^v. Albă.

f. 397—419^v. ... Іw<анна> ... Златауґстаго, еже на Юдее, слово ā (Cu-
vîntarea I a lui Ioan Gură de Aur, cea împotriva iudeilor). înc. Хотѣхъ
вамъ, ѿдати днѣс останкы.

f. 419^v—435^v. Тогожде, кѣ Іоудеѣмъ, о трѣбахъ Пасхѣхъ, еже речено быст
въ ѿнтиѣхъ кѣ велицѣи цркви, слово ē (A aceluiași : Către iudei ; despre
trîmbițele Paștilor, care a fost rostită la Antiohia în biserica cea mare.
Cuvîntarea a 2-a) înc. Иако страстниѣ и въсѣхъ члѣвѣкѣхъ.

f. 436—470. Тогожде, на Іоудее, слово третіе (A aceluiași : Împotriva
iudeilor. Cuvîntarea a 3-a) înc. Ѽт коудѣ намъ оубо множаніи съборѣ...

f. 470—496. ... Іw<анна> Златауґстаго, слово на Ісдее ā (... A lui
Ioan Gură de Aur : Cuvîntare împotriva iudeilor a 4-a) înc. Мимондѣ пост
Іоудеискы.

f. 496—504. Іw<анна> Златауґстаго, бѣсѣда прѣка : и быст въ лѣто
въ иже смрѣт Озіа царь. Видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстоулѣ въсоцѣ...
(... A lui Ioan Gură de Aur : Cuvîntarea întâi : Și a fost în anul în care a
murit regele Ozia. Am văzut pe Domnul șezînd pe un tron înalt) înc.
Радѣю се сътѣкающе се къ...

a f. 504^v—522. Тогожде. Похвалѣниѣ пришедшимъ кѣ цркви и о бла-
гочиніи иже кѣ словословѣниѣхъ и о еже видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстоулѣ
въсоцѣ и прѣкѣсненѣхъ (A aceluiași : Lauda celor ce vin în biserică și despre
fapta bună care stă în cîntările de slavă și cum am văzut pe Domnul
șezînd pe un tron înalt și prea ridicat) înc. Мнѣго зроу тѣцѣниѣ.

f. 522—538^v. Тогожде : о речениѣ пророка Ісаѣе, глаголющимъ : и быст
къ лѣто въ иже ѿмрѣтъ Озіа царь, видѣхъ Господа сѣдѣща на прѣстоулѣ

кисоцѣ и прѣккзнесенѣ и похвала града Ѳнтиохіе и на кѣзбраняюще бракъ божественое сказаніе (Același: Despre spusa prorocului Isaia, care a zis: Și a fost în anul în care a murit regele Ozia, am văzut pe Domnul șezînd pe un tron înalt și prea ridicat și lauda cetății Antiohia și arătarea lui Dumnezeu pentru căsătoriile oprite) înc. Свѣтло нам дньс позорище.

f. 538^v—548^v. Тогожде, о показаніи и кѣ еже прѣидѣте кѣзрадѹим се Господоки и о Нинекитѣнех (A același: Despre pocăință și despre <spusa>: Veniți să ne bucurăm întru Domnul și despre Nineviteani) înc. Свѣтло нам дньс позорище. . .

f. 549—550^v. Albe.

Titluri și inițiale cu roșu. 21 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

290.

Sec. XVI. Hîrtie 244 f. 31,5 × 21 cm.

Iașimirski, nr. 135 (Muzeul de antichități).

1. 1—5. Словеса избрана вът книгы свѣтаго Діонисіа Преподѣта (*Cuvînte alese din cartea sfîntului Dionisie Areopagitul*) înc. Знаніи о Божѣ ничтоже . .

2. 5—237. Книга нареченаа сѹрскимъ языкомъ Паренесис, словенскѹиже языкомъ глаголема Ефрем, притче штешеніа, моленіа, наказаніи дшше полезна, много различнаа (*Cartea numită în limba siriacă (sic) „Parenesis”, iar în limba slavonă numită Efrem, mîngîiere prin parabole, rugăciuni, învățături folositoare pentru suflet, foarte diferite*).

Scurte învățături în număr total de 102; înc.: Бѣ немы натоцѣ мжжѣ.

f. 239^v—244^v. Postfața traducătorului, despre folosul moral al cărții. înc.: Се братіе слышасте трѣди.

Însemnări

f. 1. Пишет жшпан мнлостію Божію Іѡн (Serie jupan Ion, din mila lui Dumnezeu). (Sec. XVI).

f. 1^v. Smerenia ermonah Ioan egumen ot Bistrița. (Încep. sec. XVIII).

f. 2. Scris-am eu Constandin. (Sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornamente în culori la f. 1 și 5. Scris de două mîni (I. f. 1—8^v și II. f. 9—244^v) 27 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură modernă în pînză (s-a păstrat un rest din vechea legătură în piele). Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV—XVI Hirtie. 281 f. 22 × 14 cm.

Iațimirski nr. 136. (Îl datează din sec. XV). (Muzeul de antichități).

f. 1—1^v. Albe cu însemnări.

1. <Ioan Scărvariul (Sinaitul) Leastvița> f. 2—243^v.

f. 2—2^v. СКАЗАНИЕ ИЗВѢСТНО ЕЖЕ О ГЛАВНИХЪ КНИГЪ СЕЖ (Spunere pentru știrea capitolelor din această carte).

f. 2^v. Слово кратцѣ прозрѣніа свѣтыхъ Лѣстница (Cuvînt pe scurt pentru cunoașterea sfintei Leastvițe) înc. Иже равно числѣна.

f. 3—6. Послание отца Іоанна Іеромена Раїѳоу къ Іоанноу достоинно чюдномъ иеромену Горы Синанскихъ (Epistola părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, către Ioan vrednic de minune, egumenul de la muntele Sinai) înc. Кыше естъ стѣпномѹ... .

f. 6^v. <Închipuirea scării virtuților.>

f. 7—7^v. Лѣстница божественнаго късхода (Scara urcării dumnezezești) înc. Иже къ книжѣ животнѣ... .

f. 8—13. Житіе къ кратцѣ отца Іоанна іеромена свѣтыхъ горы Синанскихъ нареченаго Схоластика къ свѣтымъ по истинѣ. Съписа же сѧ житіе се въ Даніла инока смѣренаго Раїѳскаго (Viața pe scurt a părintelui Ioan egumenul sfintului munte Sinai, numit Sholasticul, cel cu adevărat între sfinți. S-a scris această viață de Daniil smeritul călugăr de la Raithu) înc. Еже оубо кто при живыи.

f. 13^v. Albă.

f. 14—240^v. Слово постничьско отца Іоанна иеромена иже къ Синан горѣ мнѣхмѹ, о втеръженіи соуднаго житіа еже и посла къ отцоу Іоанноу иеромену Раїѳьскому понужденъ бывъ въ него съписати (Cuvînt pustni-cesc al părintelui Ioan, egumenul călugărilor de la muntele Sinai despre lepădarea vieții deșarte, pe care l-a trimis părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, îndemnat fiind de dînsul să scrie) înc. Слово ѧ. Благаго и прѣ-благаго.

Urmează cuvîntările (treptele) în număr de 30 și un Слово къ пастырю (Cuvînt către păstor) (f. 221—240^v).

f. 241—243^v. Despre diferiți sfinți cu numele Ioan (fără titlu) înc. Понеже къ книжѣ сен.

2. f. 244—249. Изложение въ православномъ вѣрѣ (Expunere despre credința ortodoxă...) înc. Къроуѧ къ единого Бога.

3. f. 249—251. Изложение другоуе въ Оустиніана изложено самодръжца (A doua expunere, expusă de Justinian autocratul) înc. Кърѣмѹ къ еди-наго Бога.

4. f. 251—252. Ставаніе бывшее къ кратцѣ въ Іерусалимѹ при Софроніа архіепископѣ въ вѣрѣ Христіанстѣи и законѣ евреинскомъ (Dispută

ce a avut loc pe scurt la Ierusalim în vremea arhiepiscopului Sofronie despre credința creștină și legea evreiască) inc. Христіанинъ прѣжде въскѣхъ.

5. f. 252—255^v. Миѡанла Сиггела Іерусалимска, изложеніе в православнѣи върѣ (A lui Mihai Singhelul de la Ierusalim. Expunere despre credința ortodoxă...) inc. Въ лѣтѣ × 800.

6. f. 255^v—261. Писаніе Миѡанла патриарха Константино града еже посла патриархоу Антиохинскому Петроу... (Scrisoarea lui Mihail patriarh de Constantinopol, pe care a trimis-o patriarhului Petru al Antiohiei...) inc. Въскѣхъ оубо склацие...

7. f. 261—270^v. Повѣсть полѣзна сѣло о латинѣхъ, когда втлѣжншѣ сѣ вт грѣцѣ (Povestire foarte folositoare despre latini, cînd s-au despărțit de greci...) inc. Въ лѣта благочестивыхъ царн...

8. f. 270^v—278^v. О прѣмѣдрѣм Соломонѣ, въ малѣ... (Despre prea înțeleptul Solomon, pe scurt...) inc. Соломонъ оубо великоі.

9. f. 278^v—279. Тогожде сѣ слово, в дрѣвѣхъ разоумнѣмъ (Al aceluiași, Cuvîntul al 6-lea despre arborele înțelegerii) inc. Сице оубо дрѣво вно...

10. f. 279—281. Никіѡвра Калиста, повѣсть ѡ вечерѣхъ Христовѣхъ (A lui Nichifor Calist. Poveste despre cinele lui Hristos) inc. Вечерѣ Господа нашего.

f. 281^v. Albă, cu o însemnare religioasă.

Însemnări

f. 1. Сін Лѣствицѣ сътворн еромонахъ (Această Leastvița a făcut-o eromonahul).

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornamet în culori la f. 8. Scris de două mîini (I. f. 1—240^v și II f. 241—281^v). 26 și 24 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție mediodulgară. De la Muzeul de anticități.

292.

Sec. XV. Hirtie. 230 f. 21,5 × 14,5 cm. Lipsesc foi după f. 5^v și 9^v.

Iațimirski, nr. 137 (Muzeul de anticități).

<Ioan Sinaitul-Scărarul Leastvița>

f. 1—3^v. Посланіе втца Іованна нгоумена Рандоу къ Іованноу достоинно чюдномуу нгоуменуу горы Сїанскыѣ (Epistola părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, către Ioan vrednic de minune, egumenul de la muntele Sinai) inc. Кыше ест ествѣномуу и равноаггелномуу...

f. 4. Albă.

f. 4^v. <Închipuirea scării virtuților>.

f. 5—5^v. Лѣствица божествѣнаго въсхода (Scara urcării dumnezești) inc. Іже въ кннѣхъ животиѣхъ...

După f. 5^v, foi lipsă.

f. 6—9^v. <Introducerea la Leastviță> (începutul lipsește) înc. **Тажеже пачиже прѣити расматрѣж.**

După f. 9^v, foi lipsă.

f. 10—229^v. <Textul Leastviței> (începutul lipsește, probabil o foaie) înc. **И ѿгнем срѣдечнымъ и пламенемъ.**

Cuvintele (treptele) în număr de 10.

f. 230—230^v. Albe, cu încercări de condei.

Titluri și inițiale cu roșu. Inițiale ornate. Ornament în culori la f. 1. 26 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (artistică). Scris în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

293.

Sec. XVI (început). Hirtie. 268 f. 29 × 22 cm. Putred și pătat cu apă.

Iațimirski, nr. 138. (Muzeul de antichități). (Îl socoate din secolul XV și scris în Moldova. În realitate, ortografia sîrbească și scrisul arată Țara Românească și sec. XVI).

<Leastvița lui Ioan Sinaitul-Scărarul>

f. 1. Albă, cu încercări de condei și desene.

f. 2^v. **Ѣ начало лѣствицниѣхъ книгъ** (La începutul cărților treptelor) Tabla de materii.

f. 2^v. Albă.

f. 3. <Introducere la Leastviță> înc. **Иже равночисельниѣ намѣ...**

f. 3^v. Albă.

f. 4—7^v. **Житіе къ кратцѣ блаженнаго Іоана игумена скатыѣ горы Синанскыѣ глаголемаго Схоластика...** съписанно бывше Даниломъ инокомъ (Viața pe scurt a fericitului Ioan, numit Sholasticul... egumen al sfântului munte Sinai... scrisă de Daniil călugărul) înc. **Ѣже: кымъ оубо іестъ иже божественнаго.**

f. 7^v—8^v. **Послание <Іоанна игумена Равѣ> къ Іоанноу достоуважаемому игумену Синанскыѣ горѣ. . Схоластика, послѣдыже ѿт исписанія имени данна Лѣствицника** (Epistola lui <Ioan egumenul de la Raithu> ¹⁾ către Ioan vrednic de minune, egumenul de la muntele Sinai... Sholasticul, care mai târziu, după scrierea aceasta s-a numit Leastvinicul <Scărarul>) înc. **Ксе славному и равноаггелномуу...**

f. 9. **Прѣдъслокиѣ** (Predoslovie) înc. **Иже къ кинзѣ животна.**

f. 9^v—159^v. **Словеса постническа аки Іоан и игумена иже къ Синанцѣхъ горѣ** инѣже іаже посла аки Іоанноу Равѣскому (Cuvintele pustnicești ale avvei Ioan și egumen al călugărilor de la Muntele Sinai, pe care le-a trimis avvei Ioan de la Raithu) înc. **Благомоу и прѣблагомъ. <Textul „Scării” (leastvița)>.**

¹⁾ Șters, ilizibil

f. 159^v—160^v. <Lămurire despre diferiții Ioan care au scris lucrări religioase> înc. **Понѣже въ книзѣ сѣи нарицаемонѣ Ѳѣстинца многаѣи Іуанна Хвалима и блажимаа слышима...** (Pentru că în această carte numită Leastvița auzim lăudându-se și fericindu-se pe mai mulți Ioani...).

f. 161—161^v. Albe.

f. 162^v—268. **Послание...** и **отвѣтъ** (Epistolă... și răspuns). Textul șters și ilizibil la început).

Titlurile nu se pot citi, fiind șterse de apă.

Urmează 30 de epistole cu caracter ascetic.

f. 268^v. Albă.

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Ornamente în mai multe culori la f. 2 și 3. Filigrane : două chei cu o tiară, cap de zimbbru, ancoră cu săgeată. Scris pe două coloane, 27 rinduri pe coloană. Semiuncială. Legătură modernă în pinză. S-au păstrat resturile legăturii vechi în piele, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sirbească. De la Muzeul de antichități

294.

Sec. XVI. Hîrtie. 284 f. 20 × 14 cm.

Iașimirski, nr. 139 (Muzeul de antichități).

<Ioan Scărarul (Sinaitul) Leastvița>

f. 1. Albă.

f. 1^v—6^v. **Прѣподобнаго отца нашего Иларіѡна ѡ отвѣрженіи міра нночьскаго ради житіа** (Ale preacuviosului părintelui nostru Ilarion despre părăsirea lumii acesteia pentru viața călugărească) înc. **Къси нже міра сего...**

f. 6^v—9^v. Același cu același titlu. înc. **Потѣшимъ сѧ братіе...**

f. 10—10^v. **Сказаніе извѣстно еже ѡ главнѣнахъ книгы сѣх** (Spunere pentru știință despre capetele acestei cărți).

f. 11—14^v. **Послание отца Іуанна игоумена Ринѡу къ Іуанноу достоинночудномъ игоуменоу горы Синанскыа** (Epistola părintelui Ioan, egumenul de la Raithu, către Ioan cel vrednic de minune și egumen al Muntelui Sinai) înc. **Кыше естествономъ и равно.**

f. 15. <Înceipuirea scării virtuților.>

f. 15^v—17. **Ѳѣстинца божѣстнаго въсхвѣда** (Scara urcării dumnezești) înc. **Нже въ книзѣ животнѣи.**

f. 17^v—19^v. Albe.

f. 20—27. **Житіе въ кратцѣхъ отца Іуанна игоумена свѣтыхъ горы Синанскыа нареченаго Схвѣластика...** от **Даніила инока смѣренаго Ринѡскаго** (Viața pe scurt a părintelui Ioan, egumenul sfintului munte Sinai, numit

Sholasticul, . . . <scrisă> de Daniil smeritul călugăr de la Raithu) înc. **Ѣже оубо кѣмъ при живыхъ.**

f. 27—263. **Словко постничѣско отца Іоанна игоумена иже(ѣ) къ Синан горѣ мнихомъ . .** (Cuvîntul pustnicesc al părintelui Ioan, egumenul călugărilor din sfîntul munte Sinai. . .) înc. **Благото и прѣблагото . . .**

Urmează celelalte cuvinte (trepte) în număr total de 30.

f. 263—284^v. **Отца Іоанна игоумена иже къ Синанстѣ горѣ инокомъ, словко къ пастырю** (Al părintelui Ioan, egumenul călugărilor de la muntele Sinai, cuvînt către păstor) înc. **Къ долнен оубо кинскъ.**

Însemnări

f. 284^v: Să să știe că aciastă svîntă carte este svinte mănăstirii (Încep. sec. XVIII).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: cîine, floare stilizată, stemă. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—6^v, II. f. 6^v—9^v, III. f. 10—283 și IV. f. 283—284^v). 20, 21 și 22 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la Muzeul de antichități.

295.

Sec. XVI—XVII. Hîrtie. 90 f. 17,5 × 11 cm. Lipsește începutul.

Iașimirski, nr. 140 (Muzeul de antichități). (Îl socoate scris în Moldova).

1. <Ioan Scărarul (Sinaitul) *Leastvița*> f. 1—66^v

f. 1—66^v. Înc. **О утвержени мира тѣхкованіе глагола а**)Despre părăsierea lumii, tîlcuire, capul 1). Urmează cuvintele (treptele) lui Ioan Sinaitul, în număr de șase.

2. <Scurte cuvinte, extrase din diferiți autori bisericești> f. 66^v—88^v

<Din Grigore Sinaitul, Theodor al Edessei, Vasile „cel Înțelept”, „preaînțeleptul” Pselos, Dorothei, cele mai multe extrase fără numele autorului>.

3. f. 89—90. **О жити отца нашего Іоанна игумена сватыхъ горы Синанскихъ нареченаго Схоластика тѣхкованіе** (Despre viața părintelui nostru Ioan, egumenul sfîntului munte de la Sinai, numit Sholasticul, tîlcuire) înc. **Где рожденіе и град . . .**

Însemnări

f. 90^v. (În limba ungară): Mindennök örök emléking halgatok (tuturor ascultătorilor, veșnică amintire).

Titluri și inițiale cu roșu. 18 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legat în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil în Transilvania. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

Sec. XV. Hirtie. 330 f 22 × 11 cm. Lipsese începutul și sfîrșitul
Iațimirski, nr. 141 (Muzeul de antichități).

1. f. 1. Пара титло : Фотіа патріарха Константи́на града въ ѿгоже къ Мѣханоу кнезоу болгарскомуу посланіа о свѣтѣхъ седмихъ и вселенскихъ съборѣхъ (*Paratitlu <subtitlu> : a lui Fotie, patriarh de Constantinopol, de la dînsul către Mihail cneazul bulgarilor*¹⁾), scrisoare despre sfintele șapte soboare ecumenice).

Acest titlu a fost șters cu roșu și înlocuit de un altul, de același scriitor :

f. 1—116^v. Титло ѿ, о свѣтѣхъ дшѣхъ, великаго ꙗѳанасіа (Titlul 12 : Despre Sfîntul Duh, ale lui Atanasie cel Mare) înc. Ёдга глаголюеть Господь къ Нсѣин.

Urmează sub același titlu foarte multe scurte epistole ale aceluiași și ale altor părinți ai bisericii, despre Sf. Duh.

2. f. 116^v—118. Пара титло : Фотіа патріарха на нже старааго Рима, ѿко въ ѿца единого исходит дшѣхъ свѣтинъ, а не и въ сына (*Paratitlu (subtitlu) : ale lui Fotie patriarhul împotriva Vechii Rome, că Sfîntul Duh purcede numai de la Tatăl, nu și de la Fiul*) înc. Яце простѣхъ сѣо дшѣхъ въ ѿца.

3. f. 118—148^v. Титла ѿ. На ꙗполінаріа великаго ꙗѳанасіа, въ ѿже къ Македоніс ꙗполінаріанинѣхъ събесѣдованіа Македоніе (Titlul 13. Ale lui Atanasie cel Mare, împotriva lui Apolinarie din scrierea către Macedonie : convorbirea lui Macedonie cu Apolinarie).

Urmează mai multe extrase din polemicile împotriva ereziei lui Apolinarie. înc. Не тѣкмо погрѣшаеъ глаголю.

4. f. 148^v—193^v. Титла ѿ. На Несторіани нже къ свѣтинѣхъ ѿца нашего Крїста, въ тѣквѣніа свѣтаго въображеніа (Titlul 14, împotriva Nestorienilor, ale celui între sfinți, părintele nostru Chiril, din tâlcuirea sfintei întrupări) înc. Нже Христа къ два раздѣлююще.

Urmează mai multe fragmente teologice din același scriitor.

5. f. 193^v—237. Титла ѿ. Великаго ꙗѳанасіа, на глаголющихъ единоѣство сложенн быти Христа. . . (Titlul 15. Ale lui Atanasie cel Mare împotriva celor ce spun că Hristos a avut o singură hipostază) înc. Что къзвѣщеное начинаніе.

6. f. 238—240^v. Титло ѿ. На негѣнномнителѣхъ нже въ Ісаіана ꙗнкарнасенскаго и Гаіани ꙗлѣксандріискаго, въ тѣквѣніи Леонтіа византінскаго (Titlul 16. Împotriva celor ce susțin incoruptibilitatea, Iulian de Halicarnas și Gaian de Alexandria din tâlcuirea lui Leontie Bizantinul) înc. Нже въ Ісаіана и Гаіана негѣнномнителе.

¹⁾ Mihail-Boris, 853—888.

7. f. 240—245. ТѢЛО ЗІ. На Богвстрастники. . . свѣтаго Кѹрилаа, ѡт неже кѣ ПЛЕХАНДРѢНОМ БЕСѢДЫ (*Titlul 17. Împotriva „celor ce suferă pentru Dumnezeu”... cuvîntările lui Chiril către alexandrini*) ѡс. Родѣ нам Да-к(н)а ЕММАНШИЛА.

8. f. 245—267^v. ТѢЛО ІН, на единокѡлники СЕРГІА, ПИРРА, ПАВЛА БНШЬКМ ПАТРІАРХЪ КѡНСТАНТИНА ГРАДА И НИКИИХЪ. . . свѣтаго МАѢІМА (*Titlul 18. Împotriva monotelitilor Serghie, Pirrus, Pavel fost patriarh de Constantinopol și alții... ale sfîntului Maxim...*) ѡс. КОЛѢ ІЕСТ ІЕСТВНАА СИЛА.

9. f. 267^v—271. ТѢЛО ІӨ, на иконоборце. . . ѡт дѣтелньихъ седмаго събора. . . (*Titlul 19. Împotriva iconoclaștilor... din hotărîrile soborului al șaptelea...*) ѡс. Начело ѡбразное ІЕСТ начелѡ.

10. f. 271—280. ТѢЛО К, на армѣни (*Titlul 20. Împotriva armenilor*) ѡс. По четкрѣтѡмъ иже кѣ ХАЛКИДОНЪ.

11. f. 280—322^v. ТѢЛО КѢ. На глаголемыѣ ПАУЛІКІАНИ ѡт нѣже ФѡТІА БЛАЖЕНѢШАГО ПАТРІАРХА КѡНСТАНТИНА ГРАДА (*Titlul 21. Împotriva celor numiți Paulicieni, din ale lui Fotie, preafericitul patriarh de Constantinopol*) ѡс. САМОСАТА ГРАД ІЕСТ СУРИНСКИН.

12. f. 322^v—330^v. ТѢЛО КѢ. На МАСАЛІАНИ (*Titlul 22. Împotriva Masalienilor*) ѡс. Бѣ ЛѢТѢХЪ ОУАЛЕНТИНІАНОЕХЪ.

Sfîrșitul lipsește.

Însemnări

f. 1 (cu roșu): ОУКАЖЕ СІЮ КНИГѢ НЕДѡСТѡЗВАННЫИ ДІАКѢНЪ ІАКѢВЪ ИЖЕ И НАПИСА ДВА ТЕТРАДЪ КѢ НАЧЕЛЪ (A legat această carte cel nevrednic de a fi numit diacon, Iacob, care a și scris două caete, cele de la început). (Sec. XV).

La f. 237^v s-a șters un titlu scris cu cerneală roșie, pe margină scrie scriitorul manuscrisului: „СІА ЦРЬКЛЕНАА СЛѢКА ЧРІНИЛОМ ЛЕЖЕТЪ КѢ ГРЬСКОМЪ И ПРѢПИСШЕН, ЦРЬКА ДА ПОЛАГАЕТЪ СІА, ПОНЕЖЕ МИМО ТЕЧЕ НАС” (Aceste cuvinte cu cerneală roșie se află în grecește și le-am transcris, dar s-au șters cu negru, pentru că noi am sărit din text). Această însemnare arată că avem de-a face cu manuscrisul traducătorului din grecește.

Titluri și inițiale cu roșu. Scris de două mâini (I. f. 1—16^v și II. f. 17—330^v). 21 și 25 rinduri pe pagină. Semiuncială (cu influențe de cursivă la mîna a doua). Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate (deteriorată). Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

297.

Sec. XVI (prima jumătate). Hirtie. 162 f. 27,5 × 18 cm. Lipsesc începutul și sfîrșitul. Iațimirski, nr. 142 (Muzeul de antichități). (Îl datează din sec. XV și-l socoate scris la muntele Athos).

1. f. 1—7^v. <Віаѣа сфѣнтѡлѡи Нісѡлае>, ѡсепутѡл лѡсѣѣте. ѡс.: ПА-стырѣ его же кам помаза ДСХЪ СВѢТЫН.

2. f. 7^v—14^v. Повѣст о погребени скѣтаго Никола (*Povestire despre îngroparea sfântului Nicolae*) înc. Благословень еси Госпдин Исусе Христе.

3. f. 15—21^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Павла Тѣбанскаго (*Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Pavel Tebanul*) înc. Повѣдашъ нам оученици.

4. f. 21^v—36^v. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Іоанна иже Христа ради Ницаго (*Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Ioan cel Sărac pentru Hristos*) înc. Тѣмнителна нѣкаа кець.

5. f. 37—100. Житіе и жизнь прѣподобнаго ѡтца нашего Іѡдониѣ Келикаго съписано блаженным Іѡанасіе архіепископом Ілѣгандрыскимъ (*Viața și petrecerea părintelui nostru Antonie cel Mare, scrisă de fericitul Atanasie, arhiepiscop al Alexandriei*) înc. Добръ рекность къзавириж...

6. f. 100—162^v. Житіе и жителство иже къ скѣтых ѡтца нашего Исповѣдника Іѡанасіа Келикаго архіепископа Ілѣгандрыскаго (*Viața și petrecerea celui între sfinți, părintele nostru Atanasie cel Mare Mărturisorul, arhiepiscop de Alexandria*) înc. Иніи оубѡ инаа блаженнихъ мѣжъ.

Sfârșitul lipsește.

Titluri inițiale cu roșu. 28 rînduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris probabil în Moldova. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară. De la Muzeul de antichități.

298.

Sec. XVI (prima jumătate) Hîrtie. 191 f. 29 × 21,5 cm. Începutul lipsește; f 119 ruptă pe jumătate.

Iațumirski, nr. 143 (Muzeul de antichități).

1. f. 1. <Отева рîндuri dintr-o predică>. Sfârșitul lipsește. înc. : Чѣло-вѣкъкъ смърти прѣдаде.

2. f. 1—6^v. Слово скѣтаго Ёфрема о любві и ѡ сѣтніамъ жити (*Cuvîntul sfântului Efrem despre dragoste și despre deșertăciunea vieții*) înc. Къзлюбеніи ѡстаникъ сѣтна.

3. f. 6^v—13. Къ недѣлкѣ мѣсонѣсѣ(т)на. О второмъ пришествіи Господне (*În dumineca lăsatului de carne : Despre a doua venire a Domnului*) înc. Нж и пакы къ скончанію.

4. f. 13—15^v. Слово Іѡана Златоустаго о любви (*Cuvîntul lui Ioan Gură de Aur despre dragoste*) înc. Къзлюбленіи ничтоже чеснѣ.

5. f. 15^v—24. Слово ѡт скѣтыхъ книгъ и о небесныхъ силахъ и како създанъ быст чѣловѣкъ (*Cuvînt din cărți sfinte și despre puterile cerești și cum a fost făcut omul*) înc. Понеже тѣнна сила.

6. f. 24—27^v. Пророчество Ісаіино сына Іѡмосока с рыданіемъ и плачемъ ѡ послѣднихъ лѣтѣхъ (*Prorocirea lui Isaia, fiul lui Amos, cu tînguire și plîns despre anii de la sfîrșit*) înc. Тако глаголетъ Господь. Слышите.

7. f. 27—29. СЛОВО ІВАНА ЗЛАТОУСТАГО О ПОКАНІ ДУШИ И О ОУ РЪЖАНІ
ТѢЛѢ (*Cuvîntul lui Ioan Gură de Aur despre pocăința sufletului și despre
înfrînarea trupului*) înc. ПОМЫСЛИТЕ БРАТІИ КАКО СРЕТАХ¹⁾ ..

8. f. 29—36^v. Тогожде Івана. Слово в трѣпкѣи и в благохвалени, яко да не сѣло плачема сѧ за смершнхъ (*Ale aceluiași Ioan : Cuvînt despre răbdare și despre lauda celor bune, că nu trebuie să plîngem foarte pe cei morți*) inc. Принеши дѣнь сѣи прѣжде.

9. f. 36^v—41. Слово Івана архієпископа Константина града (*Cuvîntul lui Ioan, arhiepiscop de Constantinopol*). Acest cuvînt al lui Ioan Gură de Aur nu are titlu, înc. Трѣвниці имѣтъ многоразличны цвѣты.

10. f. 41–43^v. *Acelasi* <fără titlu> înc. Нінк слышасте п'кснописца.

11. f. 43^v—47^v. *Același* : Чтєніє на цєкѣнѣхъ недєлѣхъ (*La duminica Floriilor*) inc. О чудєсна чудєса Господнѣхъ.

12. ф. 47^в—60. Житіє и жизнь прѣподобнаго отца нашего Синофра пѣстнаго, написано въ Пафнстіа мних и нахорнста (*Viața și petrecerea preacuviosului părintelui nostru Onufrie pustnicul, scrisă de Pafnutie, călugăr și anahoret*) ісѣ. Къ єдинъ въ днѣхъ потыщаніе сътворихомъ.

13. f. 60^v—63^v. ...Івана Златоустаго, слово на рождество Христово (Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt la nașterea lui Hristos) înc. Что се зна-
меніе и прѣрѣканіа .

14. f. 63^v—65. Івана Златоустаго. Слово на Богоявленіє (*A lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt la Bobotează*) inc. Источникъ евангелисцкыхъ (sic) счені...

15. f. 65—67^v. *Același*: Слово о Иродѣ и о избѣнныѣхъ младенцѣхъ (*Cuvînt despre Irod și despre pruncii uciși*) inc. Хотѣа быхъ прнсно дѣхъ оуна словеса проповѣдати.

16. f. 68—71. *Același. Слово.. в ѿ-тнх дѣхъ* (*Cuvînt despre cele 10 fecioare*) inc. **Югда кончинѣ житиѣ сего.**

17. f. 71—74. Къ четвъртек $\overline{S}$ неделѣ по възмыкані прѣмъждрости, w
въпрошені свѣтаго Василанъ и Глигорна (*Joi, în a 6-a săptămînă, după do-
bîndirea înțelepciunii, despre întrebările sfîntului Vasile și ale lui Gligorie*)
іnc. Ѡткрѣненіе свѣтѣмъ апостоломъ.

18. f. 74—76^v. СЛОВО НА ВЪСКРЪСЕНИЕ ЛАЗАРЕВО (*Cuvînt la învierea lui Lazăr*) inc. ПРИДЪТЕ ВЪЗЛЮБЕНИ СТРАСТО ТРЪПЦИ.

19. f. 76^v—79. Слово блаженнаго Ефрема въ похвалѣ речеи о комкани (*Cuvîntul fericitului Efrem despre cuminicătură*) inc. Γααρολѣж о братѣ етерѣ ѿко...

20. f. 79—80^v. НАКАЗАНИЕ В ТОМЪ ЕЖЕ ИМАЮЩОМ ДАСТ СѦ (*Invățătură despre : celui ce are, i se dă*). inc. ПИШЕГ БО ИМАЮЩОМЪ ДАСТ СѦ.

21. f. 81—104^v. Блаженного Ѳоданасна архієпископа Ілєксандрьскаго, къ
ИндіѡѤс князѣ о многѡх и нѣжнѡх вѣзысканіи иже въ склѣшенѡх писаніи недокѣ-

¹⁾ pentru **CTPAX**.

домо и длѣжныѣ всѣмъ Христниномъ вѣдомъ бы(ти) (*Ale fericitului Athanasie, arhiepiscopul Alexandriei către Antioh cneazul despre multele lucruri de folos ce se pot găsi în sfintele scripturi și necunoscute și pe care orice creștin e dator să le știe*) іnc. Прѣже сѣо вѣрѡваше и крѣстивше сѣ.

22. f. 104^v—107^v. Ѡт житіа свѣтаго ѿндреа. Повѣст ѡ нѣкоемъ сребролюбци (*Din viața sfântului Andrei; poveste despre un oarecare iubitor de arginți*) іnc. Єдиножъ ходѣщѣ блаженомъ по стѣгнахъ...

23. f. 107^v—110. Повѣст ѡ милостиніи (*Poveste despre milostenie*) іnc. Ходжѣшмъ сѣо по стѣгнахъ...

24. f. 110—111^v. Ѡ призвѣтерѣ иже въ блѣдъ вѣпадиши (*Despre preotul care a căzut în păcat*) іnc. Повѣда намъ нѣкыѣ ѡт ѡтець...

25. f. 111^v—113^v. Заветъ свѣтѣи и славыѣ мѣщенникъ мѣ иже въ Севастіи скончавше сѣ (*Testamentul sfinților și slăviților 40 de mucenici, care s-au săvârșit în Sevastia*) іnc. Мелетіе и ѿетне и ѿтихне...

26. f. 113^v—117^v. Пѣнтѡлеа діѣакѡна великыѣ цркви, повѣстъ чюдесѣмъ великаго и весъ славыѣ Мѣхѣанла архістратига (*A lui Pantoleu diacon al marii biserici: Povestirea minunilor marelui și atotslăvitului arhistrateg Mihail*) іnc. Келіци и мнози и различні...

27. 118—132. Избраніе мало ѡт житіа свѣтаго ѡтца нашего ѿндреа жродникаго Христа ради, имѣюще вѣпросы свѣтаго ѿпифаніа съ ѡтвѣтѣми свѣтаго ѿндреа, полезно зѣлаѡ (*Mică alegere din viața sfântului părintelui nostru Andrei cel nebun după Hristos, cuprinzând întrebările sfântului Epifanie cu răspunsurile sfântului Andrei*) іnc. Быстъ къ вѣрѣмѣна блѣгочестникаго царѣ Лѣка...

28. f. 132^v—141. Ѡт посланыѣ свѣтаго Васіліа (*Din epistolele sfântului Vasile*) іnc. И пакы инде ѡтцѣмъ...

29. f. 141^v—148^v. Иже въ свѣтѣхъ ѡтца нашего великаго Макаріа, слово како подобаетъ быти иноку (*Al celui între sfinți, părintele nostru Macarie cel Mare: Cuvînt, cum se cuvine să fie călugărul*) іnc. Помышлѣжъ оубо чѣда.

30. 148^v—156. Слово ѡ покааніи и ѡ въздвиженіи къ Богу быкшаго икономѣ именовѣ ѡеѡнла (*Cuvînt de pocăință și de ridicare către Dumnezeu al fostului iconom anume Theofil*) іnc. Быстъ по вѣрѣмѣни ѡномъ прѣжде.

31. f. 156—159. Слово нѣкоего старца къ сыноу своему дѣховномъ (*Cuvînt al unui oarecare stareț către fiul său duhovnicesc*) іnc. Сынсѣ и чѣдо мое пріклоні сѣѡ твоѣ.

32. f. 159—166^v. Слово Іѡана Златауѣстаго, ѡ кторѡмъ пришествіи (*Cuvîntul lui Ioan Gură de Aur, despre a doua venire*) іnc. По възношеніи Господніе...

33. f. 167—175. Слоужба свѣтаго причащеніа (*Slujba sfintei împărtășanii*) іnc. Безаконіа моя прѣзри Господи.

f. 175^v. Albă, cu încercări de condei.

34. f. 176—188. Иже въ свѣтъхъ ѡтца нашего Іоанна Златоустаго архієпископа Констандинѣ града, слово о пѣсѣмъ Псалмѣ (*Al celui între sfinți, părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscop de Constantinopol: Cuvînt despre Psalmul al cincizecilea*) înc. Останкы вчерашняѣ трапезы ѡтдати.

35. f. 188^v—191. Ѣт старечьскаго слова прѣподобнаго ѡтца нашего Макарія (*Din cuvîntul de stareție al preacuviosului părintelui nostru Macarie*) înc. Свѣтаго Макарія Плѣхандръкина...

f. 191^v. Albă, cu însemnări.

Însemnări

f. 35. Пишетъ жѣпан Драгомѣръ столникъ до тебе жѣпанѣ Бадѣ вистизаръ и такози да възраствѣетъ варъ .. (Scris jupan Dragomir stolnic către tine, j <upane > Badea vistier și astfel să fii sănătos...). (Sec. XVII).

f. 43. Въ граматикѣ Манѣ исписахъ и рекохъ въ мои сердце (Eu Manea gramatic, am scris și am spus în inima mea).

f. 190^v. Христѣ, помози ми, грѣшнаго Харитона кажу се (Hristoase, ajută pe păcătosul Hariton, care se căiește). (Sec. XVII).

f. 191^v. Пан Тръновски ѡрисѣтъ ко тебе пане Мирѣ що ми сѣтъ ка конници поскоро подѣ... место... въ Никополѣ по ѡризма господства ни (Pan Tarnovschi poruncește către tine, pane Mirea, că îmi sînt <de nevoie > 21 de oșteni, în grabă... ¹⁾ locul... ¹⁾ la Nicopol, după porunca domnului nostru). (Sfîrșitul sec. XVI sau începutul sec. XVII).

Бѣчнаа памѣтъ кто сижи кинѣ печальска, азъ много грѣшнѣ бѣжѣ, нѣ много сѣдникѣхъ чѣдесехъ свѣтлымъ ѡцемъ и мѣжемѣ ако мало пострадахъ на семѣ вѣцѣхъ и много добро постигохъ въ царствѣи небесни. Да ѡтци и брати и ми попечѣмъ сѣ о дѣшѣ нашихъ...¹⁾ ки онъ насѣ Господѣ Богѣ избавитѣ ѡтѣ огнѣ негасимаго.

(Veșnică pomenire celui ce s-a îngrijit de această carte. Eu, mult păcătos fiind, dar mult m-am minunat de minunile sfinților părinți și bărbați, căci puțin au suferit în acest veac și mult bine au dobîndit în împărăția cerurilor. Părinților și fraților și alții care vă îngrijiți de sufletele noastre... ¹⁾ ca Domnul Dumnezeu să ne izbăvească de focul cel nestins).

Titluri și inițiale cu roșu. Filigrane: trei cireșe, inimă cu săgeată. Scris de mai multe mîini (I. f. 1—166^v, II. f. 167—175 și III. f. 176—191). 21, 23, 24 și 28 de rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente geometrice. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție medio-bulgară De la Muzeul de anticități.

¹⁾ Șters, pătat.

Sec. XVI început. 226 f. 29 × 21 cm.

Iaşi Mirski, nr. 144 (Muzeul de antichităţi).

Pe foaia liminară, însemnarea scriitorului (v. mai jos).

1. f. 1—32^v. Свѣтаго Епифанія архієпископа Кипрѣскаго. Ѡ погребеніи Господа нашего Ісуса Христа. . . (*A sfîntului Epiġanie, arġiepiscop de Cipru : Despre îngroparea Domnului nostru Iisus Hristos...*) інс. Чѣто се днѣс без малѣвнїе.

2. f. 32^v—35. Іѡанна Златаѡустаго. Слово на прѣславное въскресеніе Господа нашего Ісуса Христа (*Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt la preaslăvita înviere a Domnului nostru Iisus Hristos*) інс. Благо врѣме и все добро гласно.

3. f. 35^v—41. *Acelaşi, acelaşi titlu.* інс. Къставъ въ трети днѣхъ.

4. f. 41—42^v. *Acelaşi* : Слово на въскресеніе Христова (*Cuvînt la învierea lui Hristos*) інс. Днѣс възлюбленїи тѣмная. . .

5. f. 42^v—44^v. *Acelaşi* : Слово на свѣтло въскресеніе Христова (*Cuvînt la sfînta înviere a lui Hristos*) інс. Зѣло ми нинїа оумѣ. . .

6. f. 44^v—49^v. *Acelaşi* : На въскресеніе Христова. . . (*La învierea lui Hristos*) інс. Къ тѣ днѣхъ и се дѣа.

7. f. 49^v—54. Іѡанна презвитера, слово ѡт сказанїя Еѡаггелѣска. (*Al lui Ioan prezbiter : Cuvînt din învăţăturile Evangheliei*) інс. О ти достаже пакы.

8. f. 54—60. *Acelaşi, acelaşi titlu.* інс. Понїеже рече оубѣ.

9. f. 60—75. Свѣтаго Іѡанасїа архієпископа Ілїѣандрѣскаго, сказанїе ѡ праздницѣ Пасхы (*Al sfîntului Athanasie, arġiepiscopul Alexandriei : Învăţătura despre sărbătoarea Paştilor*) інс. Къчера братїе ѡ нароцѣ.

10. f. 75—82. Свѣтаго ѡтца нашего Григорїа Нїсѣскаго, Слово ѡ триднѣкѣмъ въскресенїи Господни (*Al sfîntului părintelui nostru Grigore Nissis : Cuvînt despre învierea de a treia zi a Domnului*) інс. Похвальнѣ црѣковнѣхъ.

11. f. 82^v—83^v. Іѡанна. . . Златаѡустаго. Слово оучителѣ (*Al lui Ioan... Gură de Aur : Cuvînt de învăţătură*) інс. Ыше кто благочыстнѣхъ.

12. f. 83^v—90^v. *Acelaşi*. Слово неѡкръстѣнїа ради Ѡѡмы апостола (*Cuvînt despre necredinţa apostolului Toma*) інс. Се бо прїспѣхъ вам. . .

13. f. 90^v—97^v. Къ тоужде недѣлю новою, слово ѡт сказанїя Еѡаггелѣскаго (*La duminica nouă : Cuvînt din învăţătura Evangheliei*) інс. Ѡѡма же єдинъ ѡт обою на есете.

14. f. 97^v—103^v. Іѡанна архієпископа Кѡнѣстантина града. Слово ѡ раслабленїѣмъ (*Al lui Ioan arġiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre slăbănog*) інс. Ыкоже свѣтоносца.

15. f. 103^v—118. Чтенїа на въскресенїи Господнѣ, дѣяніе свѣтѣхъ Тронцѣ сътворено Каринѡмъ Ілїкѣѡшемъ (*Citire la învierea Domnului : Lu-*

crarea sfintei Treimi, alcătuită de Carinus Ilibeos) înc. Къ нмь свѣтъиѣ Тронце.

16. f. 118—120. Іусевіа архієпископа града Ялєхандріє. Слово о свѣтъѣи недєлѣи (Al lui Eusebie, arhiepiscopul cetății Alexandria : Cuvînt despre sfînta duminică) înc. По оутрѣни въ свѣтоѹю...

17. f. 120—124. Același. Ѡ сѣшѣстѣи Іоанна Прєдєтєчє въ адѣ (Despre coborîrea lui Ioan Înaintemergătorul în iad) înc. Къзлюблєніи, добрo їєст.

18. f. 124—126^v. Іоанна... Златооустаго. Слово їєгда кѣзѣдє Ісхсѣ въ црковь (Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt cînd a intrat Iisus în biserică) înc. Ндѣжє владнка ꙗко источникъ...

19. f. 126^v—131^v. Același, cu același titlu. înc. Ши пѣкъ ꙗвлькo жє.

20. f. 131^v—146^v. Același... Слово їєгда исцѣлѣи Христос слѣпца (Cuvînt, cînd a vindecat Hristos pe orb) înc. Много и различна соѹтъ.

21. f. 146^v—151. Același. Слово на свѣтоѹє Къзнєсєніє... Ісхса Христа (Cuvînt la sfînta Înălțare... a lui Iisus Hristos) înc. Свѣтъль праздникъ Христєво.

22. f. 151^v—156. Același, același titlu. (Cuvîntul 2). înc. Благословєнь Богъ блгокрѣмє...

23. f. 156—160. Єпифаніа архієпископа Купрьскаго. Слово на къзнєсєніє... Ісхса Христа (Al lui Epifanie, arhiepiscopul de Cypru : Cuvînt la înălțarea lui Iisus Hristos) înc. Благословєнь Богъ красота...

24. f. 160^v—163^v. Діадохѣ єпископа Фотикінскаго. Слово на къзнєсєніє... Ісхса Христа (Al lui Diadoh, episcop de Fotichia : Cuvînt la înălțarea... lui Iisus Hristos) înc. Привєдими нѣни ꙗ.

25. f. 164—167^v. Слово на къзнєсєніє... Ісхса Христа (Cuvînt la înălțarea lui Iisus Hristos) înc. Кєсєлнтє сє небєса.

26. f. 167^v—174^v. Іоанна Златооустаго... Слово на свѣтоѹю Пєтїдєсєтницѹю (Ioan Gură de Aur... Cuvînt la sfintele Rusalii) înc. Кєакѹи оѹбѣ дѣнь.

27. f. 174^v—180. Același. Слово ѡт сказаніа Єѡаггєль (Cuvînt din învățătura Evangheliei) înc. Къ послѣдніи дѣнь.

28. f. 180—187. Același. Слово ѡ свѣтъѣи дѣсѣѣ на ѣ-тъи дѣнь (Cuvînt despre Sfîntul Duh la ziua Rusalilor) înc. Небо намѣ дѣньє бѣст зємля.

29. f. 187—192. Același. Слово въ Пєтїдєсєтницѹ (Cuvînt la Rusalii) înc. Дѣхѹкѣи и блгодати с небєсє...

30. f. 192—198. На сѣшєстїє свѣтаго Дѣхѣ слово (Cuvînt la coborîrea Sfîntului Duh) înc. ꙗкѹ намѣ ѡ дроѹзи радостѣ.

31. f. 198—200^v. Василіа єпископа Нєакрінскаго града Сєлєвєкїє. Слово ѡ тамѣждє (Al lui Vasile, episcop din cetatea Seleucia în Isauria : Cuvînt despre același lucru) înc. Чєстѣ оѹбѣ намѣ.

32. f. 200—202. Прокла архієпископа Цариграда, слово на Петидесетнын днь (Al lui Proclu, arhiepiscop de Țarigrad : Cuvînt la ziua Rusaliilor) înc. Дньс братіе нанде.

33. f. 202—220. О Свѣтѣмъ Дсѣк слово... (Cuvînt despre Sfîntul Duh...) înc. Дѣхъно и истинно.

34. f. 220—227^v. Іѡанна Златаѡстаго... похвала късѣмъ свѣтымъ (A lui Ioan Gură de Aur... Lauda tuturor sfinților) înc. Поніеже Петидесетницѡхъ.

f. 228. Lista cuvîntărilor așezate pe sărbători.

f. 228^v. Albă, cu încercări de condei.

Însemnări

f. liminară. Сіа кнѣга зовеми Пантеленмонѣ, глаголемѣ Храмъ Оуспеніе пр'свѣтіе Богородіце нашѣ владнчнице и прснодѣви Маріе Храмъ Быстрыца манастирь глаголемъ (Această carte numită Panteleimon, a numitului lăcaș al Adormirii preasfintei Născătoare de Dumnezeu, stăpîna noastră și pururea fecioară Maria, hramul mănăstirii numite Bistrița). (Sec. XVI—XVII).

f. 227^v. Însemnarea scriitorului manuscrisului : Слава съвршнтелю Богоу о ксемъ. Помените же и троудншаго се Накока <мон>ахъ (Slavă lui Dumnezeu săvîrșitorului întru toate. Pomeniți și pe cel ce s-a trudit, Iacov <mon>ahul).

Titluri și inițiale cu roșu și albastru. Inițiale ornate. Ornament în culori la f. 1. Filigran : cruce în cerc. 25 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Romînească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități.

300.

Sec. XVI. Hirtie. 320 f. 27,5 × 20,5 cm.

Iațimirski, nr. 145 (Muzeul de antichități) (Îl datează din sec. XV, dar scrisul este mai nou).

1. f. 1—5. ... Іѡанна . . Златѡстаго, бекѣда о молиткѣ и ѡ мытарѣ и фарисѣн (Al lui Ioan Gură de Aur : Cuvînt despre rugăciune și despre vameș și fariseu) înc. Никогдаже оуныканѣмъ възлюбленін.

2. f. 5—9. Ацелаші, ацелаші тилу. înc. Нже из аliche цвѣтннкы...

3. f. 9^v—15^v. ... Архієпископа Кесаріе Каппадокінскыѣ Каснліа Великаго, бекѣда о смѣреннѡудрін (Al lui Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cesareei Capadociei : Cuvînt despre înțelepciunea smerită) înc. Длѣжнь бѣ чловѣкъ.

4. f. 15^v—21. Калнста патріарха Кѡнстантіна града, бекѣда въ неделю пже о мытарѣ и фарисѣн (Al lui Calist, patriarh de Constantinopol : Cuvînt în Dumineca vameșului și fariseului) înc. Нже ѡ мытарѣ и фарисѣн...

5. f. 21—24^v. ... Іѡанна . . Златѡстаго, слово ѡ мытарѣ и фарисѣн... (...al lui Ioan... Gură de Aur : Cuvînt despre vameș și fariseu) înc. Члѡвѣка два въздѡста въ црѣквѣ,

6. f. 24^v—29^v. Іоанна архієпископа Кωνстантіна града Златоустаго : Слово ѡ блѣдѣньѣ сынѣ (*Al lui Ioan Gură de Aur arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre fiul risipitor*) ѡнс. Прісно оубо чьлѣкѣколюбі:

7. f. 29^v—38. *Același*. Ѣ блѣу нѣмъ и др кѣ еже вѣдѣти добро и зло и о разбѣнницѣ (*Despre fiul risipitor și despre copacul cunoașterii binelui și al răului și despre tâlhar*) ѡнс. Прѣжде намъ братіе. .

8. f. 38—46^v. Каліста архієпископа Кωνстантіна града, бесѣда о блѣднѣмъ сынѣ (*Al lui Calist, arhiepiscop de Constantinopol. Cuvînt despre fiul risipitor*) ѡнс. Благъ оубо Богъ къ вѣсѣмъ ест. .

9. f. 46^v—50. ...Іѡ<анна> Златоустаго, въ еже ѡт Лоуки Еѡаггеліе о драхмѣ и въ еже чьлѣкѣк нѣкын нмааше два сына (*Io<an> Gură de Aur : La Evangelhia de la Luca, despre drahtă și la : „un om oarecace avea doi fii”*) ѡнс. Паки нѣдра Христово.

10. f. 50—59^v. *Același*. Слово ѡ оуспѣшнѣхъ и богатѣхъ и нищнѣхъ (*Cuvînt despre cei adormiți și bogați și săraci*) ѡнс. Принесн дньс паче прѣвѣнѣхъ.

11. f. 59^v—76. ...Індреа архієпископа Критскаго... о чьлѣкѣчѣстѣмъ житіи и ѡ оумѣршнѣхъ (*A lui Andrei, arhiepiscop de Creta : Despre viața omenească și despre cei morți*) ѡнс. Ничтоже ѡко въ истинѣс.

12. f. 76—88^v. Іоанна мниѣла Дамаскина, ѡ нже въ вѣрѣ оуспѣшнѣхъ (*A lui Ioan Damaschin călugăr : Despre cei adormiți întru credință*) ѡнс. Иже ѡт сѣнѣде и чѣстнаа.

13. f. 88^v—98^v. ...Ефрема Сиріна. Слово о трѣпѣни о ѡ скончани вѣка и ѡ вторѣмъ Господни пришѣствіи не прѣмнеѣмъже ураведнѣхъ царствіи и бесконѣчнои грѣшнѣхъ моуцѣ, кинаже исповѣданіѣс и ѡ Божествнѣхъ писани, поученіи покѣл ніе, кыѣ соутъ кѣзни вражіе и о безмѣлвіа полси. (...*al lui Efrem Siriul : Cuvînt despre răbdare și despre sfîrșitul lumii și despre a doua venire a Domnului, împărăția cea fără de schimbare a celor drepti și chinurile cele fără de sfîrșit ale păcătoșilor, mărturisirea vinei și despre porunca învățăturii dumnezeieștilor scripturi, care sînt chipurile vrăjii și despre folosul sihăstriei*) ѡнс. Скѣтло житіе пракеднѣхъ...

14. f. 98^v—108. ...Іѡ ...Златоустаго. Слово ѡ апостолскомъ реченіи : ѡко вѣси прѣдстанемъ соудниѣс Христовоу, да приметъ кѣждо паже съ тѣлѣмъ сѣдѣа... и ѡ соудѣ (...*Ale lui Io<an>... Gură de Aur. Cuvînt despre spusa Apostolului, cum toți ne vom înfățișa la judecata lui Hristos, ca să primească fiecare după cîte a făcut cu trupul,...* și despre judecată) ѡнс. Непѣвѣлаѣхъ велика нѣкаа.

15. f. 108—118. *Același* : Бесѣди о трѣпѣни и оумлени и желаніи боудшнѣхъ благъ и о вторѣмъ пришѣствіи Господа нашего Ісѣса Христа (*Cuvîntări despre răbdare și umilință și despre năzuința către bunurile viitoare și despre a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos*) ѡнс. Молю васъ братіе, нетѣчію ѡт настоѣщнѣхъ...

16. f. 118—126^v. Ацелаși Къ еже: егдаже приидетъ сынъ чьлокѣчьскыи въ слакѣ ѡтца своего (*Despre: când va veni fiul întru slava Tatălui său...*) ꙗко. Прѣсѣченіа сее сладости.

17. f. 126^v—139^v. Ацелаși: Къ еже: о лѣтѡхъже и крѣмєнѣхъ, братіе, не трѣбѣ естъ писати се камъ, сами бѡ нахѣсторѣсте. Ѻт еже къ Солснїанѡмъ посланїа (*Fraților, nu trebuie să vă scriu despre ani și vreme, căci singuri ați dat de știre. Din epistola către Salonicienii*) ꙗко. Ничтоже тако много испытателно.

18. f. 137—146^v. Каснаїа архїепископа Кесарїе Кападокинскыє. Слоко ѡ еже кѣниман себѣ (... *al lui Vasilie, arhiepiscopul Chesareei Capadociei: Cuvînt despre: ia seama la tine însuși*) ꙗко. Слоко потрѣбоу дасть намъ.

19. f. 146^v—155. Ацелаși: Бесѣда ѡ благодаренїи (*Cuvînt despre recunoștință*) ꙗко. Слышастелн глаголы апостола.

20. f. 155—165. Грігорїа Нисскаго. Къ началѡ скѣтыхъ постъ (... *A lui Grigore Nissis: La începutul sfîntului post*) ꙗко. Съчетанно жикотно чьлокѣкы.

21. f. 165—173. ... Іѡанна ... Златоустаго. Бесѣда о пророцѣ Іѡнѣ и Данїлѣ и трїехъ отроцѡхъ и ѡ покаянїи: речєна же быстъ къ вѣходѣ скѣтыхъ постъ (... *a lui Ioan... Gură de Aur: Cuvîntare despre prorocul Iona și despre Daniil și cei trei copii și despre pocăință; a fost rostită la începutul sfîntului post*) ꙗко. Сѣхъто дньс наше трѣхъство.

22. f. 173—182^v. Каснаїа Бєлїкааго. Слоко о постѣ. (*A lui Vasilie cel Mare: Cuvîntare despre post*) ꙗко. Бѣстроуѣнтє рєч на новъ мѣсѣцъ.

23. f. 182^v—196. Анастасїа мнїхѣ Сїнанскыє горы. Бесѣда речєнаа о шестомъ Псалмѣ къ вѣходѣ скѣтыхъ постъ (*A lui Anastasie călugăr de la muntele Sinai: Cuvîntare rostită despre psalmul al șaselea, la începutul sfîntului post*) ꙗко. Подобающе постомъ начало чистааго...

24. f. 196—202^v. Каснаїа Бєлїкааго. Слоко о постѣ (*Al lui Vasile cel Mare: Cuvînt despre post*) ꙗко. Молнтє рєч скѣщенїкѡмъ.

25. f. 202^v—204^v. Ацелаși: О постнїчьствѣ и како подобаетъ украшенъ быти ннокъ (*Despre pustnicie și cum trebuie să fie împodobit călugărul*) ꙗко. Достойтъ ннокъ прѣдѣ вѣсѣхъ.

26. f. 204^v—208. Прѣподобнааго ѡтца нашего Доротеа. Слоко ѡ постѣ (*Al preacuviosului părintelui nostru Dorotei: Cuvînt despre post*) ꙗко. Къ законѣ пожелѣ Богъ.

27. f. 208—212^v. Ефрема Сирїна. Слоко ѡ отцєхъ скончавшїихъ се... (*Efrem Siriul: Cuvînt despre părinții răposați*) ꙗко. Къ сынъ дєнь прѣвѣнъ.

28. f. 212^v—215^v. Ацелаși, ацелаși тїтлѡ. ꙗко. Оутрєбѡ мою болю...

29. f. 215^v—232^v. Іѡанна Златоустаго. Слоко побчєніє нмѣе ѡ постѣ: (*Al lui Ioan Gură de Aur: Cuvînt de învățătură despre post*) ꙗко. Прѣдлєжитъ намъ кѣзакѣмєнїи...

30. f. 232^v—245. *Același*. Ѡ създаиѣн и изгнаниѣн ꙗдамѡвѣ (Despre crearea și izgonirea lui Adam) ѣнс. Принеси пакы да коснем се притчи.

31. f. 245—247. *Același*. Слово в постѣ (Cuvînt despre post) ѣнс. Гредеть вѣкме вѣсакон кеѣн.

32. f. 247—253. Григоріа Нисскаго, похвалное скатомѣ Ѡеодори Тирѡнѣ (A lui Grigore Nissis : Lauda sfîntului Theodor Tiron) ѣнс. Ыѣ, Христѡви людіе, скатѡе стадо...

33. f. 253—262. Нектаріа скатѣшаго патриарха Кѡнстантиніа града. Слово в скатѣхъ . . Ѡеодорѣ Тирѡнѣ (Al lui Nectarie, preasfințit patriarh de Constantinopol : Cuvînt despre sfîntul... Theodor Tiron) ѣнс. Колѣ много мнѡжѣствѣ благости...

34. f. 262—272. Повѣствѣ дѣшепользна о чѣстнѣи и скатѣи иконѣ Господа нашего Ісуса Христа иже вѣ Халкопратіи (Poveste folositoare pentru suflet despre cinstita și sfînta icoană a Domnului nostru Iisus Hristos cea de la Halcopratia...) ѣнс. Бл҃гдычнѣмѣ чюдесемѣ вѣспоминанѣ.

35. f. 272—290^v. Повѣствѣ в дръжеѣи о скатыхъ и чѣстнынхъ иконахъ (Povestire despre apărarea sfintelor și cinstitelor icoane) ѣнс. Нѣвластѣи тѣмѣ ѡтгнѣнѣ.

36. f. 290^v—300. Калиста скатѣишаго архіепископа Константина града. Бесѣда вѣ неделю прѣвѣсю скатыхъ постѣ кже и Пракославишю именуемѣ (Al lui Calist, preasfințitul arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt în Dumineca întîi a sfîntului post, pe care o numim și a Ortodoxiei) ѣнс. Четворо десетнынъ съи постѣ.

37. f. 300—306^v. Германа архіепископа Кѡнстантина града, Слово в крѣствѣи . . иконахъ (Al lui Ghermanos, arhiepiscop de Constantinopol : Cuvînt despre cruce și despre... icoane) ѣнс. Понеже оубѡ мнѡзи ѡт иже безсмыѣ...

38. f. 306^v—319^v. Іѡанна... прѣзвитѣра Дамаскина. Слово сказѡщее, в скатыхъ и чѣстнынхъ иконахъ... (Ioan... preotul Damaschin : Cuvînt rostit despre sfintele și cinstitele icoane...) ѣнс. Понеже оубѡ мнѡзи начеже съчинѣвати.

f. 320—320^v. Albă.

Însemnări

Pe coperta din față, partea interioară : † Чѣщеншіѡѣ прѣѡсѣщенѡѡѣ архіепискѡп кѡр, кѡр Доонис (Prea cinstitului și prea sfințitului arhiepiscop chir, chir Doonis). (Sec. XVII).

Și noi smerenii nostru împreună cu toți cinstiți clirici ce am tăс <sic> o fome <sau> jeluіt că nu pot lăcu<i>... (Sec. XVII).

Titluri și inițiale cu roșu. Ornaмент la f. 1. 27 rinduri pe pagină. Semiuncială. Legătură veche în piele și lemn, cu ornamente stilizate. Scris în Țara Românească. Slavă bisericească de redacție sîrbească. De la Muzeul de antichități

Tehnoredactor: Alexandru Ioana

*Dat la cules 09 04.1968, Bun de tipar 10.03 1969. Tiraj 1100.
Hârtie semvelină 65 g/m², Format 16/70 x 100, Cost editoriale 31,6.
Cost de tipar 26⁵/₄. A. 01840/1968, Indicele de clasificare pentru
biblioteca mari: 017.1 (498.124 B.) Acad.; 091=8. Indicele de
clasificare pentru bibliotecile mici: 017.1 (R); 091=8.*

Tiparul executat sub com. nr. 717 la Întreprinderea poligrafică nr. 8,
B-dul 6 Martie nr. 29, București — R.P.R.

Е R A T Ă

Pag.	rîndul	în loc de :	se va citi :
3	11 de jos	м үспwеа	mwүcewеа
10	10 „ „	самод жакномѣ	самодржавномѣ
19	13 „ „	възметѣж	възметѣ ж
22	4 „ „	свѣткго	свѣтаго
25	3 „ „	ро нтелен	роднтелен
42	10 „ „	ч днѣ	чаднѣ
64	6—5 „ „	архаггелъ, ѣглас	архаггелъ, глас
89	13 „ sus	Iian	Ioan
89	12 „ jos	сж ншоу	сждншоу
98	18 „ sus	оус енїе	оүспенїе
116	17 „ jos	f. 154	f. 154— 181
117	18 „ „	Еуаггелїа.	Еуаггелїа главы.
118	11 „ sus	погрѣж	потрѣж
120	13 „ „	Ма in	Марїн
121	13 „ jos	пр днслаwїе	прѣднслаwїе
158	14 „ „	лѣтѣхъ	лѣтѣхъ
179	9 de jos	Leeatviŭtei	Leastviŭtei
183	21 „ „	călgări	călugări
192	13 „ sus	архїегнскопа	архїепископа
195	8 „ „	Слово	Слово о
207	1 „ sus	Бес да	Беседа
209	19 „ jos	дѣлаю	дѣлаю
237	6 „ „	всхощешн	всхощешн
241	16 „ sus	плѣменыхъ	плѣненыхъ
257	14 „ „	кѣнихъ	күпнхъ
257	17 „ „	сспнхъ	сспнхъ
257	21 „ „	прѣмдрwст	прѣмүдрост
280	6 de jos	Сѣwрникъ	Сѣwрникъ
299	18 „ sus	indici	indicaŭii
336	8 „ jos	luturgice	liturgice
386	9 „ „	ѣ	Ѧ
390	17 „ „	отцоу	отцоу
392	5 „ „	І анноу	Іоанноу
398	14 „ sus	Енофрна	Енофрна
398	4 „ jos	Пншет	Пншет
400	19 „ sus	пане	пане
401	6 „ jos	на есете	надесете
404	4 „ sus	блoуднѣмъ и др кѣ	блoуднѣмъ и дркѣкѣ
404	17 „ jos	повел нїе	шореленїе

